BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
32 H
44

5

14 23 L 17

DIOGENIS LAERTII DE VITA ET MORIBVS PHILOSOPHORVM

LIBRI X.

Cum Indice locupletiſsimo.

VIRTVTE DVCE, COMITE FORTVNA.

LVGDVNI,
APVD HAERED. SEB. GRYPHII,
M. D. LIX.

FR. AMBROSII IN DIOGENIS LAERtij opus, ad Coſmam Medicem epiſtola.

*

Voluenti mihi quædam Græca uolumina, uenit ad manus Laërtij Diogenis de philoſophis prolixum opus. Id etſi autori plus in legendo ſtudij, quàm in ſcribenbo diligentiæ fuiſſe ex ipſa lectione deprehēderem: quia tamen uaria erat hiſtoria, & plurima cognitu neceſſaria continere uidebatur, Latinum facere, amicis maximè id fieri orantibus ſtatui. Quanquam enim ſacris transferendis iampridem ſtudium omne tempusq; deuoueram, atq; id religionis inſtituto magis conſentaneum, ab hoc tamen ueluti curriculo modicè deflectere, ut ſtudioſis morem gererem, haudquaquam reprehenſibile exiſtimaui: imò hoc ipſo labore meo fore, ut Chriſtianæ pietatis & gratiæ dignitas magis pateſceret, ac per id fides in Deum promptior ac ardentior ſurgeret, ratio uerißima ſuadebat. Quando enim inter illos qui ſapiētiæ ſecularis fuêre principes tanta de Deo, rebusq; & diuinis & humanis opinionū concertatio eſt, ut ſe inuicem deſtruant, neq; ubi conſiſtas reperire poßis, maiore profectò alacritate animus diuinæ dignitatis amplectitur gratiam, atque ad fontē ueritatis accurrens ueteris ſqualorem miſeratur erroris. Etſi enim apud illos ſparſim probabilia quædam & ueritati conſona inuenire eſt: mens tamen tanta opinionū uarietate fatigata, libētius & gratius intra cubicula ueritatis ſe recipit, & diuinis libris ac literis hauriēdis maiori deinceps deſiderio inhiat, & ipſa tamen quæ

apud nobiliores quoſq; philoſophos, de Deo, de cœlo, corporibusq; cœleſtibus, de natura rerum ſubtiliter ac uerè diſputata ſunt, ueritati Chriſtianæ maximè aſtipulãtur. Merebatur enim profectò tam egregia indagandæ ueritatis intentio, opera illa tam acris, adeò celebre ſtudium, ſudoris ſui fructu non uſquequaque deſtitui, Deo id permittente ut illorum quoq; teſtimonio fides uera firmamẽtum ac robur acciperet. Multa in his & dicta grauiter, & facta conſtanter inuenias: ut nõ modò ex illorum libris fidem inuiolabilis ueritas capiat, uerùm exemplis quoque religioni noſtræ incitamẽtum uirtutis accedat. Quàm fœdum enim, quamq; plenum dedecoris eſt, ſi Chriſtianum hominem, & de Deo ſuo pendentem, & cui æternæ uitæ ſpes certa ſit, uirtuti & continentiæ dare operam pigeat, cùm gentiles uiros, & à ueri cultu Dei ac religione longè alienos, probitati, modeſtiæ, frugalitati, cæteriſq; id genus animi humani ornamentis impenſius ſtuduiſſe comperit: pleraq; exempla huiuſce penè dixerim euangelicæ perfectioni proxima ſunt, ut pudendum uehementer & erubeſcendum ſit, ſi id minus exhibeat Chriſti quàm mundi philoſophus, pluſq; in gentili pectore poßit amor gloriæ inanis, quàm in animo Chriſtiano religioſæ pietatis effectus. His atque huiuſmodi rationibus facilè mihi perſuaſum eſt, ut hoc traducendi munus non modò ut inutile non aſpernarer, ſeu ut noxium fugerem, ſed contrà penitus, ut commodum ac neceſſariũ conſtanter aggrederer. Nempe ſi quem fortè plus æquo eiuſce hominum admiratio rapiat, earumq; geſta noſtratis philoſophiæ præferre ſeu cõferre, & exemplis uelit id quod ſolum fermè timemus, is leuiter admonendus erit, ſolidam potiùs uirtutem, quàm adumbratam uirtutis imaginem admiretur, & ei ipſi, quos ſtupet, quàm miſerabili

bili interdum lapſu corruerint ex ipſa lectione docebitur. Tibi itaque, Coſma uir humaniſſime, & Chriſtianæ nobilitatis decus, hoc opus dedicatum fuit, qui & autoritate tua in primis nos ad illud impuliſti, & gentilis ac noſtræ philoſophiæ peritiſſimus, quanta ſit utriuſq; differētia, & dignoſcere facilè & dijudicare nouiſti. Neque id modò, uerùm & de labore noſtro ipſe iudicabis. Eo enim libentius de ingeniolo noſtro ferendam tibi ſententiam permitto, quò maturitati grauitatiq; iudicij coniuncta beneuolentia ſingularis errata noſtra faciliore donabit uenia, uerecundiæq; conſulet noſtræ, quæ ſeueriorem cenſuram reformidans, eundem & cenſorem & patronum habere cupit. Sanè quoniam uerſus plurimos & diuerſos, tum alienos, tum ſuos autor interſerit, quod abhorrere uidetur à grauitate hiſtoriæ, illos traducere conſultò omiſi: ita tamen ut nihil deeſſe ex ſenſu neceſſario ſim paſſus. Simul & rauca uox prolixam concionem ad quam nequaquam ſuffeciſſet, declinauit, ne riſum moueret audientibus. Plura quidem inſerta ſunt parum pudicè, tum dicta, tum facta, & quæ pudorem exagitent, non omitti & lex interpretandi, & uerè ſuaſit ratio. Sed ſatis iſta ſuperius. Tu ſi qua ſuperflua exiſtimaueris, iure tuo reſecabis.

Vale.

CATALOGVS PHILOſophorum, quorum uita à Laërtio deſcribitur, eo quem ipſe in ſcribendo ſeruauit, ordine.

*

LIB. I.

Thales Mileſius 17

Solon Salaminius 26

Chilon Lacedæmonius 37

Pittacus Mitylenæus 40

Bias Prienenſis 44

Cleobulus Lindius 47

Periander Corinthius 49

Anacharſis Scytha 53

Myſon Chenenſis 55

Epimenides Cretenſis 56

Pherecydes Syrus 59

LIB. II.

Anaximander, Mileſius 63

Anaximenes, Mileſius 64

Anaxagoras, Clazom. 65

Archelaus, Athenienſis 69

Socrates, Athenienſis 70

Xenophon, Athenienſis 82

Aeſchines, Athenienſis 86

Ariſtippus, Cyrenenſis 88

Theodori 100

Phædon, Helienſis 103

Euclides, Megarenſis 103

Diodorus, Iaßius 106

Stilpo, Megarenſis 106

Criton, Athenienſis 110

Simon, Athenienſis 110

Glauco, Athenienſis 111

Simmias, Thebanus ibidem

Cebes, Thebanus ibidem

Menedemus. ibidem

LIB. III.

Plato, Athenienſis 120

LIB. IIII.

Speuſippus, Athenien. 158

Xenocrates, Chalcedonius 159

Polemon, Athenien. 164

Crates, Athenienſis 166

Crantor, Solanſis 167

Arceſilaus, Pitaneus 169

Bion, Boryſthenites 178

Lacydes, Cyreneus. 182

Carneades, Cyreneus. 183

Clitomachus, Carthaginienſis. 186

LIB. V.

Ariſtoteles, Stagyrites 186

Theophraſtus, Ereſius 200

Strato Lampſacenus 208
Lycon Troadenſis 210
Demetrius, Phalereus 214
Heraclides, Ponticus. 218

LIB. VI.

Antiſthenes, Athen. 222
Diogenes, Cynicus 228
Monimus, Syracuſan. 251
Oneſicritus 252
Crates, Thebanus 252
Metrocles Maronita 256
Hipparchia ſoror 457
Menippus Phœnix 258
Menedemus. 259

LIB. VII.

Zeno, Citticus 261
Herillus. Carthagin. 320
Dionyſius, Metath. 320
Cleanthes, Aſsius 321
Sphærus, Boſporanus 325
Chryſippus, Solenſis 325

LIB. VIII.

Pythagoras, Samus 335
Empedocles, Agrigen. 353
Epicharmus, Cous 364
Architas, Tarentinus 364
Alcmæon Crotoniata 366
Hippaſus, Metapont. 366
Philolaus Crotoniata 367
Eudoxus, Cnidius 367

LIB. IX.

Heraclitus, Epheſius 370
Zenophanes, Choloph. 377
Parmenides, Eleates 378
Meliſſus, Samius 380
Zeno, Eleates ibid.
Leucippus, Abderita 382
Democritus, Mileſius 384
Protagoras, Abderita 390
Diogenes, Apolloniat. 392
Anaxarchus, Abderita 393
Pyrrha, Helienſis 304
Timon, Apolloniates 412

LIB. X.

Epicurus, Athenien. 416

HVNC *ſequentem locum, qui eſt in uita* Platonis, *pag.*123. *uer.*28. *poſt hæc uerba*, Atqui Epicharmus de *ſenſibilibus atq; intelligibilibus in hanc ſentẽtiam expreßè loquitur. omiſerat intactũ interpres, non ob aliud opinor, quàm quòd egregiè eſſet deprauatus, aut certè ita intricatus ut inde ſe explicare poſſe deſperaret.* Nos quod habe*bat exemplar, ad uerbum appẽdimus, ne lectorem ſuſpenderet hiatus, & aliquid deeſſe meritò cauſaretur.*

Ἀλλ' ἀεί τοι θεοὶ παρῆσαν καὶ ὑπέλιπον οὐπώποκα, τάδ' ἀεὶ πά-
ρεσθ' ὅμοια; διὰ γὰρ τῶν αὐτῶν ἀεί. ἀλλὰ λέγεται πρᾶτον χάος
γενέσθαι τῶν θεῶν, πῶς δέκ' ἀμήχανον γε ἀπό τινος μηδὲν ὅτι
πρᾶτον μέλλοι; οὐκ ἄρ' ἔμελλε πρᾶτον οὐδέν, οὐδὲ μὰ Δία δεύτερον
δ' ὧν ἅμμες νῦν ὧδε λέγομεν μέλλει τάδ' εἶναι πότ' ἀθμόν γε ὁ πε-
ρισσὸν αἰδὲ λῆς τὸν ἄρτιον, ποτὶ θέμεν. λῆς ψᾶφον ἢ τὰν ὑπάρ-
χουσαν λαβεῖν, ἢ δοκεῖ κα τοι καὶ ὁ αὐτὸς εἶμεν, οὐκ ἐμὶν τάχα, οὐδὲ
μάν, οὐδ' ἀπὸ τοῦ μέτρου παχὺ ἐὸν ποτεθέμεν. λῆ τις ἕτερον πρὸς ὂν
μᾶκος, ἢ τοῦ πρόσθ' ἐόντος ἀποταμεῖν, ἔτι δ' ὑπάρχοι ἐκεῖνο τὸ
μέτρον. ὁ γὰρ ὧδε νῦν ὅρη, καὶ τοὺς ἀνθρώπους. ὁ μὲν γὰρ αὔξεθ'·
ὁ δὲ γαμὰν φθίνει, ἐν μεταλλαγᾷ δὲ πάντες ἐντὶ πάντα τὸν
χρόνον. ὁ δὲ μεταλλάσσει, κατὰ φύσιν καὶ οὔποκ' ἐν
ταυτῷ μένει, ἀλλ' ἕτερον εἴη, κατὰ δὴ τὸ πα-
ρεξεστακότος, καὶ τὺ δὴ κἀγὼ χθὲς
ἄλλοι καὶ νῦν ἄλλοι τελέθομες,
καὖθις, ἄλλοι, κοὔποχ'
αὐτοὶ κατὰ τὸν
λόγον.

*

DIOGENIS LAERTII DE VITA & ſententijs eorum, qui in philoſophia claruerunt,

LIBER PRIMVS.

PHILOSOPHIAM *à Barbaris initia ſumpſiſſe plerique autumant. Nam Perſis Magos, Babylonijs & Aſſyrijs Chaldæos, Indis Gymnoſophiſtas, Celtis ſeu Gallis Druidas, & qui Semnothei appellabantur, eius rei fuiſſe autores, ait Ariſtoteles in magico, & Sotion in decimotertio ſucceßionis lib. Phœnicē prætereà Ochum, & Salmoxim Thracem, & Atlantem Lybicū, ad hæc Nili Aegyptij filium fuiſſe Vulcanum, qui Philoſophiæ aperuit principia. Porrò ipſius rei antiſtites ſacerdotes ac prophetas appellari ſolitos. Ab hoc autem ad Alexandrum Macedonum regē fluxiſſe annos quadrageſies octies mille octingētos ſexagintatres. Quo toto tempore ſolis defectus apparuiſſe trecentos ſeptuagintatres, lunæ autē octingentos trigintaduos. Enimuerò à Magis, quorum principem fuiſſe Zoroaſtrem Perſen memoriæ proditum eſt, Hermodorus Platonicus in lib. de Diſciplinis, uſque ad excidium Troiæ annos quinquies mille computat. Xanthus uerò Lydius à Zoroaſtre uſque ad Xerxis tranſitū, ſexcentos enumerat. Poſt autem magos plurimos ſibi inuicem ſucceßiſſe, Hoſthanas, Aſtrapſycos, Cobrias ac Pazatas, donec ab Alexandro euerſum eſt Perſarum regnum. Sed hi profectò*

σεμνόθεοι, à deorũ cultu, & religione vates illi appellati ſunt.

Plinius non Hermodorũ, ſed Hermippum citat autoré.

per imprudentiam Græcorum rectè facta inuentáq;, Barbaris applicant. Ab ijs enim nō ſolùm philoſophia, uerùm ipſum quoq; hominum genus initiò manauit. Nam Muſæo Athenæ, Thebæ Lino inclytæ ſunt. Horum alterū Eumolpi filium aſſerunt primum Deorum generationem tradidiſſe, ſphærámque inueniſſe, & ex uno fieri atque in idem reſolui omnia, dixiſſe. Hunc Phaleris obijſſe diem, ibiq; ſepultum eſſe, inſcriptúmque ipſius tumulo hoc epigramma:

φάληρον, & τὰ φάληρα, nauale Atheniensium.

Εὐμόλπου φίλον υἱὸν ἔχει τὸ φαληρικὸν οὖδας,
Μουσαῖον φθίμενον σῶμ' ἐπὶ τῷ δὲ τάφῳ. hoc eſt,

Eumolpi exanimem Muſæum terra Phalera
Claudit in hoc tumulo, pignora chara patris.

Porrò Muſæi pater, Eumolpidis apud Athenienſes cognomen dedit. Linum uerò Mercurio Muſáque Vrania genitum affirmant, ſcripſiſſe autem mundi generationem. Solis item & Lunæ curſus, animalium & fructuum generationes. Hoc autem operi ſuo fecit initium:

Ἦν ποτέ τοι χρόνος οὗτος ἐν ᾧ ἅμα πάντ' ἐπεφύκει. hoc eſt,

Tempus erat quo cuncta ſimul ſunt condita quondam.

Alij ab Hercule præceptore cęſum arbitrantur.

Quem ſecutus Anaxagoras, & ipſe ſimul facta omnia aſſeruit, eáque mente accedente compoſita. Linum autem in Eubœa occubuiſſe ſagitta ab Apolline percuſſum, in quem hoc extat epitaphium:

Ὧδε Λίνον Θηβαῖον ἐδέξατο γαῖα θανόντα,
Μούσης οὐρανίης υἱὸν ἐϋστέφανον. hoc eſt,

Candida purpureis redimitum tempora ſertis
Thebanum Vraniæ continet urna Linum.

Itaque philoſophia non à Barbaris, ſed à Græcis initium habuit, cuius & ipſum nomen Barbaram omnino abhorret appellationem. Qui autem illius inuentionem Barbaris aſsignant, Orpheum quoque Thracem in medium adducunt

ducunt philoſophum fuiſſe, & quidem antiquiſsimum. Equidem is, qui de dijs talia commentus eſt, an philoſophus appellandus ſit, neſcio. Videant certè, qui ita uolunt, quo ſit cenſendus nomine, qui dijs uitia quæ rarò à turpibus quibuſq;, & flagitioſis hominibus geruntur, adſcribit. Hunc autem à mulieribus diſcerptum perijſſe fama eſt. Cæterùm ex eo epigrammate, quod in Dio Macedoniæ inſculptum eſt, fulmine interijſſe cognoſcitur, ubi & ſepultus à Muſis aſſeritur:

Θρήικα χρυσολύρην τῇδ' Ὀρφέα μοῦσαι ἔθαψαν,
Ὃν κτάνεν ὑψιμέδων ζεὺς ψολόεντι βέλει. hoc eſt,
Orphea candenti traiectum fulmine Thracem,
Cum aurata Æonides hîc poſuêre lyra.

*Exponunt etiam mores & inſtituta ſingulorum, qui Barbaros aiunt philoſophiæ principes fuiſſe. Gymnoſophiſtas ac Druidas obſcurè ac per ſententias philoſophari, colendos Deos, nihil mali faciendum, & exercendam fortitudinem. Priores illos mortis quoque eſſe contemptores, Clitarchus aſſerit in duodecimo libro. Chaldæos circa Aſtronomiæ rationes prædictionéſque occupari. Magos deorum uacare cultui, & preces illis, ac uota, & ſacrificia, quaſi ſoli ab ijs exaudiantur, offerre, de deorum ſubſtantia & generatione diſſerere. quos item ignem, terram, & aquam eſſe arbitrentur. ſigna ſtatuáſque reprehendere, & eorum in primis qui mares eſſe Deos ac fœminas dicunt, errores improbare. De iuſtitia uerba facere, iniquúmque arbitrari, atque impium igni ſepelire. Iuſtum matri ac filiæ miſceri, ut in uigeſimotertio libro ait Sotion. Diuinationem prætereà prædictionémq; exercere, ſibi Deos apparere aſſerentes, plenum eſſe * dæmonibus aëra, qui tenuiter, ac ueluti ex euaporatione cernentium*

*aliàs, εἰδώλοις, ſimulacris ſeu imaginibus.

oculis

oculis influant, exteriorem cultum, & auri uſum interdicere. His *autem ueſtis candida, lectus humus, eſca olus, caſeus panisq́; cibarius eſt.* Arundine *pro baculo utuntur, cuius in ſummitate præfixum caſeum ori applicantes mandunt.* Magicæ *illos diuinationis ignaros* Ariſtoteles *ait in libro quem inſcripſit,* Magicum, & Dinon *in quinto hiſtoriarum libro, qui* Zoroaſtrem *quoque ex interpretatione nominis ſui, aſtrorum aſſerit fuiſſe cultorē.* Hoc ipſum & Hermodorus *tradit.* Aegyptijs *uerò antiquiores eſſe magos* Ariſtoteles *autor eſt, in primo de philoſophia libro, duóque iuxta illos eſſe principia, bonum dæmonem, & malum.* Alterum *ex his* Iouem & Horomaſdem, *alterum* Plutonem & Arimanium *dici. quod* Hermippus *quoque in primo de* Magis *ait, atque* Eudoxus *in periodo &* Theopompus *octauo* Philippicorum *libro.* Qui & *reuicturos homines, iuxta* Magorum *ſententiam dicit, immortalésque futuros, & uniuerſa illorum precationibus conſiſtere.* Iſta Eudemus *quoque* Rhodius *tradit.* Porrò Hecatæus Deos *quoque ex eorum ſententia eſſe genitos ait.* Clearchus *uerò* Solenſis, *in libro de diſciplina,* Gymnoſophiſtas *à* Magis *fluxiſſe aſſeuerat: plerique &* Iudæos *ab his duxiſſe originem tradunt.* Herodotum *prætereà in ius uocant, mendacijq́; arguunt, qui* Magorum *hiſtoriam ſcripſere.* Neque *enim iacula in ſolem torſiſſe* Xerxem, *ut ille ait, nec compedes mari immiſiſſe, quòd hi à* Magis *dij ſunt traditi.* Signa *tamen, & ſtatuas ex diſciplinæ inſtituto è medio ſuſtuliſſe.* Aegyptiorum *autem huiuſmodi philoſophiam de dijs ac iuſtitia, dixêre.* Materiam *principium fuiſſe rerum. ex ea deinceps quatuor elementa diſcreta, perfectáſque complures animantes.* Solem *ac* Lunam Deos *eſſe, alterúmque* Oſirim, *alteram* Iſim *appellatos.*

Exprimere

Exprimere illos per ſcarabeum & draconem, accipitrem, aliáq; animalia, Manethus autor eſt in naturalium epitome, & Hecatæus in primo de Aegyptiorum philoſophia libro. Statuas præterea & phana à ſe fabricari, quòd ignorent effigiem Dei. Mundum genitũ, mortalémq;, & ad ſphæræ ſimilitudinẽ rotundum. Stellas ignem eſſe, quarum temperata cõmiſtione cuncta ſuper terram naſcantur. Lunam deficere, cùm in terræ incidit umbram. Animam & perdurare, & ſubinde migrare. Pluuias ex aëris conuerſionibus fieri. Iſta & huiuſmodi illos de rerum natura diſſerere Hecatæus & Ariſtagoras tradunt. De iuſtitia quoq; leges conſtituerunt, quas ad Mercurium referunt. Vtiles quaſq; & uſui hominum accommodatas animantes, diuino honore proſecuti ſunt. Aſſerũt & ipſi Geometriam, Aſtrologiam, & Arithmeticam, ſe primos inueniſſe. De inuentione autẽ hactenus. Philoſophiam uerò Pythagoras primus appellauit, ſéq; philoſophum, cùm Sicyone conueniret Leontem Sicyoniorum tyrannum, ſiue Phliaſiorum, ut ait Heraclides Ponticus in libro quem inſcripſit, περὶ τῆς ἄπνου. Nullum enim hominum, ſed ſolum Deum eſſe ſapientem. Anteà enim σοφία, hoc eſt ſapientia dicta, quæ nunc philoſophia dicitur: & qui hanc profitebantur, σοφοὶ, hoc eſt, ſapientes appellati. Quicunq; ad ſummam animi uirtutem excreuerũt, hos nunc honeſtiore uocabulo, autore Pythagora philoſophos, hoc eſt. ſapientiæ ſtudioſos appellamus. Ipſi tamen ſapientes ſophiſtæ etiam ſunt dicti. Neque hi ſolùm, uerùm poëtæ quoque ſophiſtarum appellatione honorantur. Nam Cratinus in Archilocho, Homerum & Heſiodum admiratus, ita illos uocat. Sapientes autem habiti ſunt, Thales, Solon, Periander, Cleobulus, Chilon, Bias, Pittacus. His annumerant pleriq; Anacharſim Scytham:

De Apno, vide libr. 8. in vita Empedoclis.

tham: Myſonem, Cheneum: Pherecydem, Syrum, Epimenidémq; Cretenſem. Addunt alij Piſiſtratum tyrannum. & hi quidem ſapientes dicti. Enimuerò philoſophiæ duo fuère principia. unum, quod ab Anaximandro, alterum quod à Pythagora fluxit. Anaximandri Thales præceptor fuit, Pythagoræ uerò Pherecydes. Appellatumq; eſt id philoſophiæ genus Ionicum, quòd Thales ex Ionia fuerit. Mileſius enim cùm eſſet, Anaximandrum inſtituit. Hoc autem Italicum, quòd illius autor Pythagoras in Italia ut plurimùm philoſophatus ſit. Deſinit autem Ionica in Clitomachum, Chryſippum, & Theophraſtum, Italica in Epicurum. Quippe Thaleti ſucceßit Anaximāder, Anaximandro Anaximenes, Anaximeni Anaxagoras, Anaxagoræ Archelaus, ei uerò Socrates, qui primus ethicen inuenit. Huic uerò cùm Socratici reliqui, tum in primis Plato qui ueterem Academiam inſtituit, Platoni Speuſippus & Xenocrates, ei Polemon, Polemoni Crantor & Crates, cui Arceſilaus, qui mediam inuexit Academiam: ei Lacydes, qui nouam Academiam inuenit, Lacydi Carneades, eique Clitomachus, atq; in hunc modum in Clitomachum deſijt. Sic autem in Chryſippum: Socrati ſucceßit Antiſthenes, Antiſtheni Diogenes Cynicus, ei uerò Crates Thebanus, Crati Zeno Citticus, Zenoni Cleanthes, cui Chryſippus. In Theophraſtum uerò ſic deſijt: Platoni ſuccedit Ariſtoteles, Ariſtoteli uerò Theophraſtus. & hunc quidem in modum Ionica philoſophia deſijt. Porrò Italicæ hæc ſeries fuit: Pherecydi Pythagoras, Pythagoræ Telauges filius ſucceßit, ei Xenophanes, cui Parmenides, huic Zeno Eleates, Leucippus Zenoni, Democritus Leucippo, Democrito complures, ſed inter reliquos, Nauſiphanes, Naucidésq; celebrantur. Eis uerò ſuo ordine ſucceßit Epicurus. Philoſophi

loſophi autem generaliter in duo genera diſtribuuntur. Quidam ex his dogmatici ſunt dicti, qui de rebus ueluti comprehendi poßint, diſſerunt. Alij ἐφεκτικοὶ, qui nihil definiunt, & de rebus ita diſputant, ut comprehendi non poßint. Ex his plerique ingenij ſui monumenta reliquerunt, alij nihil penitus ſcripsêre. His, ut quidam uolunt, Socrates annumeratur, Stilpon, item Philippus, Menedemus, Pyrrho, Theodorus, Carneades, Bryſo, Pythagoras, etiam ſecundum quoſdam, Ariſto Chius, præter paucas epiſtolas. Alij ſunt qui ſingula tantùm opuſcula ſcripſerunt, Meliſſus, Parmenides & Anaxagoras. Multa ſcripſit Zeno, plura Xenophãtes, plura Democritus, plura Ariſtoteles, plura Epicurus, ſed Chryſippus plurima. Philoſophorum alij à ciuitatibus ſunt appellati, ut Elienſes, Megarenſes, Eretrici, et Cyrenaici. Quidam à locis, ut Academici, Stoici. Ab euentu nonnulli, ut Peripatetici. Nonnulli ab ignominia, ut Cynici. Alij ab effectu, ut Eudæmonici. Quidam à faſtu, ut qui ſe φιλαλήθεις, hoc eſt, ueritatis ſtudioſos, & ἐλεγκτικούς, & ἀναλογητικοὺς uocant. Sunt item qui à præceptoribus ſunt dicti, ut Socratici & Epicurei. Atq; alij, quòd de natura rerum ſcripsêre, Phyſici. Alij, quia circa mores potius ſe occuparunt, Ethici. Cæteri à diſſerendo, διαλεκτικοὶ uocati ſunt, hi nimirum qui uerborum ac rationum acumine pugnant. Diuiditur autem philoſophia in partes tres, Phyſicam, Ethicam, & Dialecticam. Phyſicæ proprium eſt de mundo, & de his quæ ſunt in eo, diſſerere. Ethicæ uerò, de uita moribúſque tractare. Porrò dialecticæ ambarum partium afferre rationes. Sola uſque ad Archelaum Phyſica uiguit. à Socrate uerò, ut prædictum eſt, Ethica initium ſumpſit, & à Zenone Eleate Dialectica. Ethicæ uerò pars in

ſectas decem ſcinditur, Academiam, Cyrenaicam, Eliacam, Megaricam, Cynicam, Eretricam, Dialecticam, Peripateticam, Stoicam, & Epicuream. Veteris Academiæ princeps fuit Plato: mediæ Arceſilaus, nouæ Lacydes, Cyrenaicæ Ariſtippus Cyrenæus, Eliacæ Phædon Elienſis, Megaricæ Euclides Megarenſis, Cynicæ Antiſthenes Athenienſis, Eretricæ Menedemus Eretrienſis, Dialecticæ Clitomachus Chalcedonius, Peripateticæ Ariſtoteles Stagyrites, Stoicæ Zeno Citticus. Porrò Epicurea ab autore ipſo appellata eſt. Cæterùm, Hippobotus in lib. de ſectis, nouē ait fuiſſe ſectas atque inſtituta. Ex his Megaricam primo loco conſtituit, ſecundo Eretricam, tertio Cyrenaicam, quarto Epicuream, quinto Anniceriam, ſexto Theodoriam, ſeptimo Zenoniam, candémque Stoicam, octauo Academicam ueterem, nono Peripateticam. Cynicæ autē, & Eliacæ atq; Dialecticæ nullam mentionē facit. Ea uerò, quæ Pyrrhonia dicitur, propter obſcuritatē à plurimis repudiatur. Hanc ipſam tamen pleriq; ex parte ſectam eſſe dicunt, ex parte negant. Eam deniq; ſectam dici aiunt, quæ rationem aliquam iuxta id quod apparet, & in promptu eſt, ſequitur, aut ſequi uidetur. Iuxta quod & σκεπτικὴν non incongruè ſectam appellabimus. Verùm ſi ſectam intelligimus appellationē ex his dogmatibus conſtantē, quæ ſibi ipſis conſentiant, non iam appellabitur ſecta, neque enim dogmata, ſiue decreta habet. Iſta de philoſophiæ initijs, auctibus, partibus, ac ſectis, paucis diximus. Quanquam haud ita pridem ἐκλεκτικὴ quædam ſecta à Potamone Alexandrino inuenta eſt, qui de ſingulis ſectis quæ ſibi placuêre, ſelegit. Viſum autē illi eſt, ut in inſtitutione ſua fatetur, multiplex eſſe ueritatis examen. Vnum, à quo iudicium fiat, hoc eſt principale: alterū, per quod, id eſt, ſolertiſſimam intimamq;

imag

imaginem. Initiáque rerum omnium materiam & qualitatem, effectionem, ac locum ex quo, & à quo, & ubi, & in quo. Finem uerò ad quem cuncta referantur. Vitam ait eſſe omni uirtute perfectam non abſque corporis naturalibus, externisq; bonis. Sed iam de uiris ipſis cuiuſmodi fuerint dicendum, ac primùm de Thalete.

THALES MILESIVS.

Thales itaque, ut Herodotus, Duris, ac Democritus aiunt, patre Examio, matre Cleobulina, ex Thelidarum familia, qui Phœnicum nobiliſsimi, à Cadmo & Agenore originem ducunt, Platone quoque teſte, natus, primúsq; ſapiens uocatus eſt, quo tempore Damaſius Athenis princeps erat, ſub quo ſeptem quoque ſapientes appellati ſunt, ut ſcribit Demetrius Phalereus in deſcriptione principum. Mileti autem ciuis adſcriptus eſt, profectus cum Neleo ex Phœnice, cùm patrio ſolo excidiſſet, ſeu ut alijs uiſum eſt, indigena Mileſius, & claro genere natus. Poſt reipub. negotia ſeſe ad contemplandam rerum naturam tranſtulit. Sanè iuxta quoſdam nullum ingenij ſui monumentum reliquit. Nam quæ in eum refertur nautica aſtrologia, Phoci Samij eſſe perhibetur. Callimachus inuentorem fuiſſe minoris urſæ, ac notaſſe illius ſtellas tradit, qua Phœnices nauigant, cuius uerſius ſunt hi:

Καὶ τῆς ἁμάξης ἐλέγετο σταθμήσασθαι
Τοὺς ἀστερίσκους ᾗ πλέουσι φοίνικες. hoc eſt,
Plauſtri notaſſe dictus eſt minuſculas
Stellas, periti quìs nauigant Phœnices.

Secundum quoſdam duo ſola conſcripſit, de conuerſione & æquinoctio, cætera facilia eſſe ad percipiẽdum arbitratus. Putant plerique primum aſtrologiæ ſecreta rimatum, ſolis defectus conuerſionésque prædixiſſe, ut ait Eudemus in

ea, quam de Aſtrologia ſcripſit hiſtoria. Quocirca Xenophanem, & Herodotum illum maximè fuiſſe miratos. Idipſum autem Heraclitus Democritúſque teſtantur. Sunt qui illum immortales animos primum dixiſſe aſſeuerent, ex quibus eſt Chœrilus poëta. Primus & ſolis curſum à conuerſione in conuerſionem reperit. Solisq; magnitudini lunarem orbem comparatum, ſeptingenteſimam & uiceſimam illius partem eſſe, primus, ut quibuſdam placet dixit. Primus etiam menſis ultimam τριακάδα, hoc eſt, trigeſimam uocauit. De natura quoque primus ipſe diſſeruit. Inanimatis etiam illum animas ineſſe putaſſe Ariſtoteles & Hippias autores ſunt, conijcientem id ex magnete lapide & ſuccino. Ab Aegyptijs uerò præcepta geometriæ eruditũ, primum deſcripſiſſe circuli triangulum rectis lateribus, & immolaſſe bouem, refert Pamphila. Alij Pythagoram dicunt, ut Apollodorus ſupputator. Porrò quæ Callimachus ait, Euphorbum Phrygem inueniſſe σκαληνὰ, & trigona, quæq; ad lineæ ſpeculationem pertinent, ea iſte auxit atque propagauit. Conſtat illum & reip. commodis optimè conſuluiſſe. Nam cùm ſocios Milesios Crœſus habere oraret, obſtitit ille, éaque res poſtea Cyro uictoria poſito, ſalus ciuitatis fuit. Solitariam eum ac priuatam uitam adamaſſe tradit Heraclides. Quidam uxorem duxiſſe, filiúmq; Cibiſtum procreaſſe, alij cælibem perſeueraſſe, ſororisq; filium ſibi adoptaſſe ferunt. Et cùm rogaretur, cur liberis non daret operam, quòd filiorum amore non teneretur, reſpondiſſe. Vrgenti matri, ut ſe matrimonij uinculis aſtringeret, adhuc intempeſtiuum eſſe dixit. Ingraueſcente iam ætate cùm ſibi acrius inſiſteret, Iam, inquit, intempeſtiuum eſt. Scribit autem Hieronymus Rhodius in ſecundo Commentariorum, cùm uellet oſtendere quàm ſit

τριακάδα, quam Attici ἕνλω καὶ νέαν vocãt, quod in eam deſinat & rurſum naſcatur menſis.

ſit facile ditari, præcognita futura ubertate, conduxiſſe olearia, pecuniasq́; innumeras ſibi comparaſſe. Principiū omnium aquam eſſe dixit, & animatum mundum ac dæmonibus plenum. Anni tempora, illorumq́; uiciſsitudines primum inueniſſe ferunt, cumq́; in trecentos ſexagintas quinque dies diuiſiſſe. Nullo præceptore uſus eſt, niſi quòd Aegyptijs ſacerdotibus, eò profectus, familiariter adhæſit. Porrò Hieronymus menſum eſſe pyramides, umbram obſeruando, memoriæ tradidit, quando nobis æqua magnitudine ſunt. Thraſybulo quoque Mileſiorum tyranno, ut ait Mynies, conuixit. Quæ uerò de tripode à piſcatoribus inuento, ſapientibusq́; à plebe Mileſiorum dedicato, memorantur, manifeſta ſunt. Aiunt enim Ionicos adoleſcentes quoſdam à piſcatoribus Milesijs iactum retis emiſſe, capto deinde & educto tripode, orta contentio, non antè ſedata eſt, quàm Delphos à Milesijs miſſum, reſponſumq́; è deo eſt:

Ἔκγονε Μιλήτου τρίποδος πέρι Φοῖβον ἐρωτᾷς·
Τίς σοφίῃ πάντων πρῶτος, τούτου τρίποδ' αὐδῶ.

Hoc eſt,

De tripode ex Phœbo quæris Mileſia proles:
Huic tripodem addico cui ſit ſapientia prima.

Datur ergo Thaleti, Thalésque illum alij dat, & rurſus alius alij, donec ad Solonem uentum eſt. Qui deum primum eſſe ſapientiam aſſerens, illum Delphos miſit. Iſta Callimachus in iambis aliter tradit accepta à Leandro Mileſio. Bathyclem enim quempiam Arcadem phialam reliquiſſe, atque iuſsiſſe dari ſapientiſsimo, datámque Thaleti, ac per orbem rurſum Thaleti, quam ille Apollini Didymæo miſit, ſic dicens ſecundum Callimachum:

Θαλῆς μὲ τῷ με Λάβοντι Νειλέῳ Λάμω,
Δίδωσι τοῦτο δὶς λαβὼν ἀριστεῖον. hoc eſt,
Plebem regenti me Thales Nileo dat,
Clarum bis hoc qui iam aſſecutus eſt donum.

Pedeſtris autem oratio ſic ſe habet. Thales Examij filius Mileſius, Apelloni Delphinio, Græcorum præmium bis nactus. Qui autem circũtulerat phialam Bathyclis filius, Thyrion uocabatur, ut Eleuſis ait in libro de Achille, & Alexo Mindus in nono fabuloſorum. Eudoxus autem Cnidius Euantéſq; Mileſius aiunt Crœſi amicum quendam aureum poculũ à rege accepiſſe, ut illud ſapientiſſimo Græcorum daret, ipſumq; Thaleti dediſſe, perueniſſeque ad Chilonem. Ei uerò cùm à Pythio quæreret, quiſnam eſſet ſe ſapientior, reſponſum eſſe Myſonẽ de quo ſuo loco dicemus. Hunc Eudoxus pro Cleobulo, Plato pro Periandro ponit. De ipſo hæc reſpondit Apollo:

Οἰταῖόν τινα φημὶ Μύσων ἐν Χηνὶ γένεσθαι,
Σοῦ μᾶλλον πραπίδεσσιν ἀρηρότα πευκαλίμῃσιν.
hoc eſt,

Chena vrbs Laconiæ, vnde oriundus erat Myſo.

Oetæum quendam prognatum Chenæ Myſonem,
Te magis eſſe aio rebus ſublimibus aptum.

Qui autem rogauerat, Anacharſis fuit. Dædacus Platonicus, & Clearchus phialam à Crœſo ad Pittacũ miſſam, atque ita in orbem circu- latam ferunt. Andro uerò in tripode, Argiuos ait uirtutis præmium ſapientiſſimo Græcorum tripoda conſtituiſſe, cumq; Ariſtodemum Spartanum fuiſſe iudicatum, qui item conceſſerit Chiloni. Meminit Ariſtodemi Alcæus quoque, illi aſcribẽs dictum illud apud Spartiatas celebre:

Χρήματ' ἀνήρ, πονηρὸς δ' οὐδεὶς πέλετ' ἐσθλός. hoc eſt,
Pauper nemo probus, quantiuis diues habetur.

Plerique

Plerique à Periandro ad Thraſybulum Mileſiorũ tyrannum onuſtam nauem miſſam referunt. Ea uerò cùm circa Coum mare naufragium feciſſet, inuentum pòſt à piſcatoribus tripodem, qui ea uehebatur. Phanodicus uerò circa mare Atticum repertum, atque in urbem delatum ſcribit, factaq; contentione, ex decreto publico Bianti miſſum. Cauſam ſuo loco dicemus, cùm de Biante dicendum erit. Alij à Vulcano fabrefactũ tradunt, ac pro munere Pelopi à deo datum, cùm ille uxorem duceret, demum ad Menelaum perueniſſe, raptumq; cum Helena ab Alexandro in Coum mare fuiſſe coniectum, Lacæna rixarum cauſam fore aſſerente. Poſtea cùm quidam illic Lebedij retis iactum mercati eſſent, tripoda quoque fuiſſe comprehenſum, & cùm exorto cum piſcatoribus iurgio Coum aſcendiſſent, nihilq; proficerent, Miletum, quæ erat metropolis, eam rem detulerunt. Miſsi à Mileſiis legati qui eam rem componerent, infecto negotio, reuerſi ſunt. Mileſij ut ſe contemptos uiderũt, aduerſus Coos armis decernere parant, plurimisq; hinc inde cadẽtibus, diuino oraculo reſponſum eſt, ſapientiſsimo dandum tripoda. Mox in Thaletem utræq; partes cõſenſere. Hunc ille poſteà Didymæò deuouit Apollini. Cois itaque reſponſum,

Miletus Ionum metropolis.

Μὴ πρότερον λύξειν νεῖκος μερόπων καὶ Ἰώνων
Πρὶν τρίποδα χρυσειον ὃν ἥφαιστος βάλε πόντῳ
Ἐκ πόλιος πέμψητε καὶ ἐς δόμον ἀνδρὸς ἵκηται
Ὃς δε δαντατ' ονταταί ἐσόμονα πρότ' ἐοντα, hoc eſt,

Non prius Ionij Meropesq; à Marte recedent
Quàm tripodem auratũ, pelagus quem miſit in altum
Vulcanus, uos rurſum ipſi mittatis in ædes.
Mox hominis, cui ſit ſapientia noſcere prompta
Quæ ſunt, quæ fuerint, quæ mox uentura trahantur.

Meropes Coi, à Merope Tripodæ filio, & Meropis inſula, quæ poſtea Cos appellata eſt.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Mileſijs, ut ſuprà iam diximus, reſponſum, uiro illi dandum, qui ſapientia primus eſſet omnium. ſed de his hactenus. Hermippus autem in uitis, in hunc refert, quod à quibuſdam de Socrate dicitur. Aiebat enim, inquit, trium maximè rerum cauſa gratias ſe fortunæ agere. Primò, quòd homo, non belua: deinde, quòd uir, non mulier: tertiò, quòd Græcus natus eſſet, non barbarus. Fertur cùm domo exiret contemplandorum ſyderum cauſa, in ſubiectam foſſam incidiſſe, petulantiq́; probo dictum ab anu domeſtica: Qua ratione, ò Thales, quæ in cœlis ſunt comprehenſurũ te arbitraris, qui ea quæ ſunt ante oculos, uidere nõ uales? Aſtronomiæ ſanè fuiſſe ſtudioſiſsimum, & Timon uidit, qui illum in Sillis laudat, cùm ait:

ἄλητα, ἀ θα- ης, nam θα- ῆς, circum- flexum θαλῆ facit geniti- um.

Οἷον ἔπειτα Θάλητα σοφὸν, σοφὸν ἀστρονόμημα. hoc eſt,

Qualis erat ſophiæq́; Thales, cœliq́; peritus.

Porrò quæ ab eo ſcripta ſunt, ad ducentos uerſus pertingere Lobon Argiuus autor eſt, inſcriptosq́; imagini ipſius uerſus hos,

Τόνδε Θαλῆν Μίλητος Ἰὰς θρέψασ' ἀνέδειξεν
Ἀστρολόγον πάντων πρεσβυτάτων σοφίᾳ. hoc eſt,

Hunc, quæ nutriuit Mileſia terra Thaletem,
Aſtrologum primi nominis ipſa tulit.

Quæ autem eius nomine circunferuntur, hæc ſunt: Non multa uerba prudentis animi indicium ſunt. Vnum aliquid ſapiens diuina, unum quippiam præclarum elige, obſtrues enim os loquacium hominum non paucorum. Feruntur eius & iſtæ ſententiæ: Antiquiſsimum eorum omnium quæ ſunt, deus: ingenitus enim. pulcherrimum mundus, à deo enim factus eſt. maximum locus, capit enim omnia. uelociſsimum mens, nam per uniuerſa diſcurrit. fortiſsimum neceſsitas, cuncta enim ſuperat. ſapientiſsimum

temp

*tempus,inuenit nanq; omnia. Nibil ait mortem à uita differre. Tu uerò, aiebat quiſpiam, quare non moreris? Quia nihil, inquit, differt. Sciſcitanti cuidam, utrum prius factum eſſet, nox an dies: Nox, ait, una prius die. Interrogatus, *lateretne deos homo malè agens, Ne cogitans quidem, inquit. Percontanti adultero, an iuraret non commiſiſſe ſe adulterium, non eſt, ait, periurium adulterio deterius. Interrogatus quidnam eſſet difficile ſe, inquit, ipſum noſcere: quid contrà facile, ab alio moneri. quid ſuauiſſimum, frui. quid deus, quod initio & fine caret. quid difficile, uidiſſe tyrannum, inquit, ſenem. Quo pacto aduerſæ fortunæ impetus quiſpiam ferat facilimè. ſi inimicos, ait, uideat deterius affectos. quo modo optimè ac iuſtiſſimè uiuemus, ſi quæ in alijs reprehendimus, ait, ipſi non faciamus. quiſnam felix ſit, qui corpore, inquit, ſanus, fortuna locuples, animo non ignauus neque imperitus eſt. Amicorum præſentium & abſentium æquè memores debere eſſe. Non componere faciem, ſed bonarum artium ſtudijs animum excolere præclarum eſſe. Noli, inquit, ditari nequiter, neque in ius te uocet ſermo contra coniunctos tibi, ac ſocios dictus. Quæcunque ait, ſtipendia parentibus intuleris, eadem ipſe à filijs expecta. [illegible] ilum ait excreſcere quando eteſiæ qui contrarij ſunt, undas repellunt. Ortum primo anno triceſimæquintæ Olympiadis Thalem, Apollodorus in chronicis tradit, mortuúmque ætatis anno ſeptuageſimo, ſiue ut Soſicrates ait, nonageſimo: Quinquageſima quippe & octaua Olympiade eſſe defunctum. Crœſi uerò fuiſſe temporibus, cui & pollicitus ſit Halyn fluuium ſine ponte traijcere, translato curſu. Fuiſſe & alios quinque huius nominis Demetrius Magneſius in æquiuocis fatetur. Primum rhetorem Calantinianum,

*Valerius libro 7. de ſapienter dictis.

ſecundum, pictorem Sicyonium, tertium, Megalophyem, cúmque antiquiſſimum, ferme Heſiodi, Homeri, Lycurgíq; temporibus. quartum, cuius meminit Duris in libro de pictura. quintum, iuniorem & obſcurum, cuius & Dionyſius in Criticis mentionē facit. Sapiēs igitur Thales obijt, cùm certamen gymnicon ſpectaret, æſtu ſcilicet, ac ſiti & infirmitate fatigatus iam uetulus. in cuius rei teſtimonium hæc extant epigrammata:

Γυμνικὸν αὖ ποτ' ἀγῶνα θεώμενον ἠέλιε ζεῦ
    Τὸν σοφὸν ἄνδρα θαλῆν ἥρπασας ἐκ σταδίων.
Αἰνέω ὅττι μιν ἐγγὺς ἀπήγαγες. ἦ γὰρ ὁ πρέσβυς
    Οὐκ ἔθ' ὁρᾶν ἀπὸ γῆς ἀστέρας ἠδύνατο. hoc eſt,

Gymnicon aſpiceret cùm rurſus agona, Thaletem
Traxiſti è ſtadijs Iuppiter Aelie.
Hunc laudo, cœlo propius quòd duxeris, ultrà
Non poterat terris aſtra uidere ſenex.

In eundem:

Ἦν ὀλίγον τόδ' ἦ σῆμα, τὸ δὲ κλέος οὐρανόμηκες
    Τοῦ πολυφροντίστου τοῦ δὲ θάλητος ὅρη. hoc eſt,

Nempe hic exiguus tumulus ſed ſydera ſcandit
Gloria, ſunt cuius hæc monumenta Thale.

Huius illud eſt, Noſce teipſum. quod Antiſthenes in ſucceſſionibus ait fuiſſe Phemonoës, idque ſibi uſurpaſſe Chilonem.

Hoc in loco generatim ipſorum facienda mentio eſt, quæ nam fuerit de illis inter ueteres, & quanta diſcordia. Damon Cyrenæus cùm de philoſophis ſcriberet, omnes inſimulat & ſeptem in primis. Anaximenes autem omnes ait poëticæ magis fuiſſe ſtudioſos. Dicæarchus, neque ſapientes, neque philoſophos fuiſſe eos aſſerit, ſed cordatos planè uiros, legúmque latores. Archetimus Syracuſanus illo-

rum

rum cum Cypſelo congreſſum ſcripſit, cui ſe quoque interfuiſſe ait. Euphorus apud Crœſum præter unum Thalem conueniſſe tradit. Aiunt autem quidam & in Panionio, & Corintho, & Delphis eos conueniſſe, illorúmque ſententias ponunt quæ'nam cuius ſit exponentes, ut illud, Lacedæmonius fuit Chilo ſapiēs, qui hæc ait, Nihil nimis. Tempori cuncta inſunt bona. Magna & de illorum numero diſcordia eſt. Leandrius enim pro Cleobulo, & Myſone, Leophantum, Gorſiada, Lebediū ſiue Epheſium inſerit, Epimenidémque Cretenſem. Plato autem in Protagora, Myſonem pro Periandro. Euphorus pro Myſone ponit Anacharſim, alij Pythagoram adijciunt. Porrò Dicæarchus quatuor nobis conſenſu omnium ſapientes tradit, Thalem, Biantem, Pittacum, atque Solonem. tum ſex alios nominat, quorum ex numero tres elegit, Ariſtodemum ſcilicet, Pamphilum, Chilonem Lacedæmonium, Cleobulum, Anacharſim, & Periandrum. Addunt quidam Aceſilaum, Cabam, ſiue Scabram Argiuum. Hermippus autem in libro de ſapientibus, decem & ſeptem fuiſſe tradit, quorum ex numero ſeptem alij aliter eligant. Sic autem illos computat. Primo loco ponit Solonem, tum Thalem, Pittacum, Biantem, Cleobulum, Chilonē, Periandrū, Anacharſim, Arceſilaum, Epimenidem, Leophantum, Pherecydem, Ariſtodemum, Pythagoram, Laſum, Charmantidæ ſeu Siſimbrini, ſiue, ut Ariſtoxenus tradit, Chabrini filium, Hermioneum, Anaxagoram. Enimuero Hippobotus in deſcriptione philoſophorum, hanc illorum ſeriem exponit: primo Orpheum, deinde Linum, tum Solonē, Periandrum, Anacharſim, Cleobulum, Myſonem, Thalem, Biantem, Pittacum, Epicharmum & extremo loco Pythagoram. Feruntur & iſtæ Thaletis epiſtolæ.

THALES PHERECYDI.

A V D I O *te primum* Ionum *de diuinis rebus apud* Græcos *palàm diſſerere parare. Verum iuſtiore fortaſſe ſentētia inter amicos ea quæ ſcripſeris, leges, quàm paßim quibuſcunque permittes, nullo illis emolumento futura. Equidem ſi tibi gratum cognouero, uolo conſcius eorū quæ ſcribis eſſe, ac ſi quidem iubes, ad te maturè proficiſcar. Neque enim adeò amentes ac ſtolidi ſumus, ego & Solon Atheniēſis, ut cum nauigio Cretam petierimus uiſendi gratia, Aegyptúmq; itidem penetrauerimus, ut iſtic ſacerdotibus & aſtronomis cōgrederemur, ad te nō pari ſtudio nauigaturi ſimus. Veniet enim & Solon ipſe, ſi annuas. Nanque tu loci illius amore detentus, rarò in Ioniam tranſis, neq; peregrinorū hominum deſiderio tangeris. Verùm uni tantū, ut ſpero, ſcribēdi negotio incumbis. At nos qui nihil ſcribimus, Græciam, Aſiámq; peragramus.* Vale.

THALES SOLONI.

A T H E N I S *ſi excedas,* Mileti, *ut equidem reor, commodißimè habitare poteris. Eſt enim ueſtra colonia, patierisq; graue nihil. quòd ſi & apud* Mileſios *execraris tyrannidem, æquè enim ubique tyrannos infeſtos habes, at cum amicis nobiſcum uiuere erit iucundißimum. Scripſit ad te* Bias *ut* Prienam *proficiſcaris.* Eam *tu urbem ſi libentius inhabitaueris, & ipſi eò ad te aduolabimus.* Vale.

SOLON SALAMINIVS.

σεισάχθεια lex dicta, ἀπὸ τοῦ ἀποσείσασθαι τὰ βάρη τῶν δανείων, ab eo quòd excuteret æris alieni intolerabilem ſarcinam.

SOlon Execeſtidæ *filius,* Salaminius, *primus ipſam* σεισάχθειαν *inuexit* Athenienſibus. *Sic autem appellabatur corporū poſſeßionúmq; redemptio. Plurimi enim per ſummam inopiam fœneratoribus corpora ſua exponebant, ac ſuper his fœnerabantur. Cùm igitur ſeptem ſibi talenta ex patrimonij ſui iure deberentur, ea primo remiſit, ac*

reliq

reliquos idem facere exemplo ſuo prouocauit. eaq; lex Siſachthia appellata eſt. Hoc illi, id quod minimè obſcurum eſt felix initium, fauſtumq; fuit ad cæteras condēdas leges. quas enumerare longißimum eſſet, minimeq; neceſſarium, cum illæ tabulis æreis inciſæ ſunt. Eſt autem id ipſius factū uel celeberrimum. Cùm de Salamine ipſius patria inter Athenienſes & Megarenſes fermè uſque ad internecionem armis dimicatum eſſet, multisq; cladibus acceptis, capitale apud Athenienſes eſſe cœpiſſet, ſi quis legem de uindicanda inſula ferret, ſolicitus Solon ne uel tacendo parum Reipu. conſuleret, uel conſulendo ſibi noceret, ſubitam ſibi dementiam ſimulat, cuius prætextu non dicturus modò prohibita, ſed & facturus erat. Deformis habitu more uæcordium in publicum euolat, factoq; concurſu hominum, quò magis conſilium dißimulet, inſolitis ſibi uerſibus, per præconem ſuadere populo cœpit quod uetabatur, omniumq; ita animos cepit, ut aduerſus Megarenſes bellum extemplò decernerent, inſulaq; deuictis hoſtibus Athenienſium fieret. Verſus autem quibus potißimum illos induxit, ſunt hi:

Εἴην δή ποτ' ἐγὼ Φολεγάνδριος ἢ Σικινίτης
Ἀντί γ' Ἀθηναίου πατρίδ' ἀμειψάμενος.
Αἶψα γὰρ ἂν φάτις ἥδε μετ' ἀνθρώποισι γένοιτο,
Ἀττικὸς οὗτος ἀνὴρ τῶν Σαλαμιν' ἀφέντων.
Ἴομεν εἰς Σαλαμῖνα μαχησόμενοι περὶ νήσου
Ἱμερτῆς, χαλεπόν τ' αἶσχος ἀπωσάμενοι.

Hoc eſt,

Olim utinam fuerim Pholegrandius aut Sicinites,
Ac mutata foret Attica terra mihi.
Nam ſubitò fama hæc hominum uolitabit ad aures,
Atticus unus adeſt, qui Salamina fugit.

Quin

Quin Salamina igitur ſarturi dedecus imus,
Subdita quod nobis inſula reſtituet?

Perſuaſit Athenienſibus in Thracia quoq; ſibi uĕdicarent Cherſoneſum. Ac ne magis ui quàm iure Salaminam poßidere uiderentur, effoßis quibuſdam tumulis, cadauera ad Orientem ſolem cõuerſa, qui Athenienſibus ſepeliendi mos erat, oſtendit, ſepulcra item ipſa ad Orientem poſita, inſculptaq; ipſis familiarum nomina. quod quidem proprium Athenienſium fuit. Aiunt plerique illum exinde Homeri ſcripſiſſe catalogum ab eo loco, ubi Aiacem ex Salamina duodecim duxiſſe naues ait:

Αἴας δ᾽ ἐκ Σαλαμῖνος ἄγεν δύο καὶ δέκα νῆας
Στῆσε δ᾽ ἄγων ὅθ᾽ Ἀθηναίων ἵσταντο φάλαγγες. hoc eſt,

Dux Salaminæ aderat biſſenis nauibus Aiax,
Caſtra ubi Cecropiæ quondam poſuere cohortes.

Ex eo iam tempore plebis in ſe animos ita conuerterat, ut ſibi illum omnes uno animo imperare cuperent. Eis uerò ille intantum abſuit, ut acquieſceret, aut autore Soſicrate, Piſiſtratum quoq; propinquum ſuum, cùm ſibi tyrannidem parare intelligeret, quantum in ſe fuit, probibuerit. Nam euocata concione profectus in publicum, lorica armatus & clypeo, Piſiſtrati inſidias et improbos conatus aperuit. Neque id ſolùm, uerùm & iuuare paratum, ac pro libertate ſeſe pugnaturum aſſeuerauit: Viri, inquiens, Athenienſes alijs, quidam ſapientior, alijs uerò fortior ſum. Sapientior enim illis ſum, qui Piſiſtrati conatus non animaduertunt: fortior autem his qui ſciunt illum quidem, ſed metu ſilent. Senatus uerò, quòd ſtuderet Piſiſtrato, inſanire illum proclamabat. At ille, meam, inquit, inſaniam ciuibus breui tempus oſtendet, cùm ueritas in lucem uenerit. Elegi autem ipſius de tyrannide Piſiſtrati ſunt hi:

Ἐν νεφέλης φέρεται χιόνος βία ἠδὲ χαλάζης
 Βροντὴ δ᾽ ἐκ λαμπρῆς γίνεται ἀστεροπῆς.
Ἀνδρῶν τ᾽ ἐκ μεγάλων πόλις ὄλλυται, εἰς δὲ μονάρχου
 Δῆμος ἀϊδρείῃ δουλοσύνην ἔπεσεν. hoc eſt,

Vis niuis & nebuloſo agitatur in æthere grando,
Horrendum excutiunt fulgura clara ſonum.
Et cecidere uiris perſæpe potentibus urbes,
Detruſa inq́ſ ſerum plebs ſtolida imperium eſt.

Iam uerò Piſiſtrato rerum potito, minimè obtemperans, ante curiã arma depoſuit, dicens illud: O patria, tibi equidem uerbo & opere auxiliatus ſum. In Aegyptum nauigauit, atq; inde Cyprum profectus, poſtremò ad Crœſum peruenit, à quo interrogatus, Quiſnam ſibi fœlix uideretur, Delus, inquit, Athenienſis, & Cleobis, & Bito, & cætera quæ ſunt in ore omnium. Aiunt quidam Crœſum cùm ſe exquiſitiſſimè omnium ornamentorum genere compoſuiſſet, ſublimiq́; in ſolio ſederet, interrogaſſe eum, An pulchrius unquam ſpectaculum uiderit, illumq́; dixiſſe, gallos gallinaceos, faſianos, atq; pauones. Naturali enim eos nitore, & incredibili ſpecioſitate ueſtiri. A Crœſo deinde in Ciliciam profectus, urbem condidit: atq; ex ſuo nomine, Solos appellauit, in qua Athenienſium aliquot ſtatuit, qui tractu temporis cùm patriam uocem corrupiſſent, σολοικίζειν dicti ſunt. Et appellabantur hi quidem Solenſes: qui Cyprij uerò, Solij. Cùm uerò Piſiſtratum in tyrannide perſeuerare didiciſſet, ita Athenienſibus ſcripſit:

Hæc prolixiùs Herodotus.

Soli, quæ poſtea Pompeiopolis dicta eſt, à Pompeio reſtituta, autor Stephanus.

Εἰ δὲ πεπόνθατε δεινὰ δι᾽ ὑμετέραν κακότητα
 Μήτι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπεμφέρετε.
Αὐτοὶ γὰρ τούτους ηὐξήσατε ῥύσια δόντες:
 Καὶ διὰ ταῦτα κακὴν ἔσχετε δουλοσύνην.
Ὑμέων δ᾽ εἷς μὲν ἕκαστος ἀλώπεκος ἴχνεσι βαίνει

Σύμ

Σύμπασι δ' ὑμῖν κοῦφος ἔνεστι νόος.
Εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε, καὶ εἰς ἔπος αἰόλου ἀνδρὸς
Εἰς ἔργον δ' οὐδὲν γιγνόμενον βλέπετε. hoc eſt,

Si ueſtro meritas pendetis crimine pœnas,
Non culpa in iuſtos reijcienda deos:
Hos nam ipſi immunes ueſtra fouiſtis in urbe,
Qui miſeris uobis ſubdita colla premunt.
Quiuis enim ueſtrum uulpis ueſtigia calcat,
Verùm mens ſtolida eſt omnibus, atque leuis.
Suſpicitis nam linguam hominis, uerſutáque uerba,
Quod tentet, nemo cernere curat, opus.

Inter alias hæ clariores ſunt eius ſententiæ: Quæ non poſuiſti, ne tollas. Ne mentiaris. Probitatem iureiurando certiorem habe. Principem agere noli, niſi edoctus ſubeas. Principi conſule non dulciora, ſed optima. Intellectum fac ducem. Ne malè loquaris. Deos honora, & parentes reuerere. Nihil equidem homini metuendum eſt, niſi ne felicitatem excludat. Nemo ſtultus tacere poteſt. Populi rector prius ſe, quàm populum rectè inſtituere debet. Praui hominis lingua acutior eſt gladio. Si principes & maiores ſecundum leges uixerint, unaquæque ciuitas optimè regi poterit. Hæc ille. Piſiſtratus autem cùm illius fugam didiciſſet, ſic ad eum ſcripſit:

PISISTRATVS SOLONI S.

NEQVE *ſolus Græcorum tyrannidem arripui, neq; mihi rem alienã uſurpaui. quippe genus à Cecrope duco. Id enim mihi meo iure uendico, quod Athenienſes olim cum iureiurando firmaſſent, Codro illiúsq; genti præbituros, poſtmodum abſtulerant. Cæterũ in deos, uel in homines nihil aliàs pecco. Leges quas ipſe Athenienſibus dediſti, ſeruari atq; ſecundum eas uiuere iubeo. Et quidẽ melius ſeruantur*

uantur quàm poſſent, ſi multitudinis imperio res ageretur. Permitto enim nemini iniuriam fieri: ac tyrannus ego præter dignitatē & honorem nihil à plebe differo, ſolis eis ſtipendijs contentus, quæ ijs quoq; qui ante me regnarunt, debebantur. Denique Athenienſium ſinguli decimas frugū ſuarum ſeparant, non in uſus noſtros conſumendas, uerùm ſacrificijs publicis, commodisq; communibus, & ſi quando bellum contra nos ingruerit, in ſumptus deputandas. Tibi equidem nihil ſuccenſeo, quòd mentem meam, conſiliúmque detexeris, quippe qui id potius reipu ſtudio ciuitatis, quàm mei odio detexeris, ac præterea quòd ignorares cuiuſmodi ego rex futurus eſſem. Id enim ſi didiciſſes æquo animo & conatus meos fortè tolerasſes, & te fugæ haudquaquam commiſiſſes. Redi igitur domum bona fide, mihi & iniurato credens, nihil eſſe periculi à Piſiſtrato Soloni. Noſti enim neminem etiam ex inimicorū numero mali quippiam à me perpeſſum. Denique ſi placuerit frui noſtra amicitia, inter primos eris. Nihil enim in te fraudis, perfidiǽue conſpicio. Quòd ſi alioqui habitare Athenis nolueris, pro arbitrio tuo id facies: tantum ne noſtri cauſa patria excideris. Vale. Hæc Piſiſtratus.

Solon autem humanæ uitæ terminū ſeptuaginta annos eſſe ait. Videtur autē id præclarè ſtatuiſſe, Si quis parētes non enutrierit, is ignobilis & obſcurus eſto. Similiter & qui patrimonij uerſuram fecerit. Is item qui ſectatur otiū, omnibus accuſare uolentibus obnoxius eſto. Porrò Lyſias in oratione, quam contra Niciam ſcripſit, Draconem aſſerit eam ſcripſiſſe legē, Solonémq; tuliſſe. Eum item qui nequitia ac flagitijs inſignis eſſet, tribunali publicisq; ſuggeſtis arcendum ſtatuit. Athletarū quoq; præmia caſtigata moderatione correxit. Et ei quidē, qui Olympia uiciſſet,

quinq

quingentas drachmas, qui uerò Iſthmia, dari centum conſtituit, eadémq; ratione in certaminibus cæteris. Eſſe enim abſurdum huiuſmodi honores modum deſiderare, ſolum uerò eos, qui in prælijs occubuiſſent, præmijs eſſe illuſtrandos, quorum filios publico nutriendos erudiendósque præcepit. Quo ſanè animati uniuerſi, fortiter ac ſtrenuè in bellis dimicabant. Sic Polyzelus, ſic Cynægirus, ſic Callimachus, ſic omnes qui in Marathonis expeditione pugnauerunt. Sic prætereà, Armodius, Ariſtogiton, Militiades, innumerabilésq; alij. Hi uerò, dum exercentur nimium pretioſi ſumptuoſiq; athletæ, & dum uincunt, reip. detrimento ſunt, & contra patriam magis, quàm aduerſus hoſtes coronantur, ac iuxta Euripidem, cùm ſenuerint,

Τρίβωνες ἐκλιπόντες οἴχονται κρόκας. hoc eſt,
Tramis relicta deteruntur pallia.

Id præuidens Solon eos parcius accepit. Præclarè & illud ſtatuit, ut curator cum pupillorũ matre non cohabitet. Cauitq; ne is fieret curator, ad quẽ poſt pupillorũ obitũ ſubſtantia ſpectaret. Illud itẽ, nõ licere anulario eius, qui anulũ uẽdidiſſet ſeruare ſigillũ. Et qui alteri unũ oculũ eruerit, ei ambos erui debere: & quæ non poſuiſti, ne tollas: ſi quis ſecus facit, capitale eſto. Principẽ ſi ebrius deprehẽſus eſſet, morte mulctãdũ. Homeri poëmata, *ut ordine reſarcirentur ſcripſit, ut eſſet uerſuum ſenſuúmq; conſequentia. Magis ergo Solon, quàm Piſiſtratus Homerũ illuſtrauit, ut in quinto Megaricorũ Dieuchidas ait: Primus autẽ trigeſimam diem menſis ἕνην καὶ νέαν appellauit, nouémq; principum numerum ad ſentẽtias dicendas primus inſtituit, ut Apollodorus in ſecũdo, de legislatoribus refert. Seditione autẽ inter urbanos, agreſtes, ac maritimos exorta, neutrarum ſe partiũ fecit. Aiebat ſermonẽ eſſe imaginem quidem oper

* ἐξ ὑποβολῆς ῥαψῳδεῖσθαι.

ἕνην, quæ uox Atticis antiquam ſonat, Demoſthenes enim ἕνας ἀρχὰς dixit.

operis, regem uerò qui eſſet fortiſsimus uiribus. Leges aranearum telis eſſe ſimillimas. Illis quippe ſi quid leue & imbecillum inciderit, inuolui ab eis atque contegi, ſi quid maius aut grauius, perrumpi ac perire. Sermonem quidem ſilentio, ſilentium uerò tempore ſignari dicebat. Qui apud tyrannos autoritate ualerent, eos calculis, quibus in componendis rationibus utimur, comparare conſueuerat. Vt enim interdum maiorem numerum, interdum minorem ſignificant, ita & tyrannos horum quenque, prout libitum fuerit, aliquando illuſtrem & inclytum, aliquando obſcurũ habere & ignobilem. Interrogatus, quamobrem contra parricidam legem non tuliſſet, quòd deſperaſſet, ait, hoc ſcelus. Quo pacto item homines minime humana iura uiolarent, ſi ſic doleant & afficiantur, qui iniurijs non laceſſuntur, ut qui laceſſuntur. Satietatem ex diuitijs naſci, & ex ſatietate contumeliam gigni. Athenienſes uerò ut dies ſecundum Lunæ curſum agerent, monuit. Theſpim tragœdias agere, ac docere prohibuit, inutilem eas falſiloquentiam uocans. Vbi ergo ſeipſum Piſiſtratus conſternaſſet ac uulneraſſet, Hinc, ait, iſta pullularunt. Sunt autem eius monita quibus conſulere ſolebat hominibus, ut ait Apollodorus in libro de philoſophorum ſectis, huiuſmodi, Virtutem atque probitatem iuramento fideliorem cenſe. Mentiri noli. Præclara ſtudioſè meditare. Amicos citò noli parare. quos autem parauerís, ne reijcias.* Tũc rege, cum primum didiceris regi. Conſule non quæ ſuauiſſima, ſed quæ ſunt optima. Animum ac rationem ducem ſequere. Noli malis congredi. Deos honora. Parentes reuerere. Fertur & Minermum increpaſſe cum ſcripſerit ſexageſimum annum fatalem eſſe, monuiſſeq; ut octogeſimum ſcriberet. Sunt item quæ metro celebrantur eius

*ἄρχε, πρῶτον μαθὼν ἄρχεσθαι, Impera, ſed cum imperium ferre didiceris,

præcepta in hunc ſenſum,

Πεφυλαγμένος ἄνδρα ἕκαστον,

*Aliàs, ἕλκος. Ορα μὴ κρυπτὸν * ἔχθος ἔχων

Κραδίῃ, φαιδρῷ προσεννέπῃ προσώπῳ

Γλῶσσα δὲ οἱ διχόμυθος

Ἐκ μελαίνας φρενὸς γεγωνῇ. hoc eſt,

Tu ſi ſapis, fac ſingulos probè obſerues,
Ne fortè quiſquam tegat, quod habet intus
Odium, & interim uultu loquatur blando,
Ac lingua duplex ex atra ſonet mente.

Conſtat eum ſcripſiſſe leges, conciones quoq; & ad ſeſe quædã exhortatoria, Elegia de Salamina, Athenienſiumq; repu. ad quinq; millia uerſuũ. Iambos etiamnũ & epodos. Porrò ipſius imagini in hũc ſenſum epigrãma ſcriptũ eſt:

Ἡ Μήδων ἄδικον παύσασ᾽ ὕβριν, ἥδε Σόλωνα

Τόνδε τεκνοῖ Σαλαμὶς θεσμοθέτην ἱερόν. hoc eſt,

Quæ dudum inſanas Medorum propulit iras,
Legiferum Salamis pulchra Solona parit.

Floruit autẽ maximè circa quadrageſimãſextã Olympiadem, cuius tertio anno princeps Athenienſium fuit, ut ait Soſicrates, quo etiã tempore leges eis dedit. Obijt autem in Cypro ætatis ſuæ anno octuageſimo, hoc ſuis mandans, ut Salaminã eius oſſa transferrent, atq; in cinerem ſoluta per prouinciam diſſeminarent. Quocirca & Cratinus in Chirone ipſum ita loquentem facit: Ego hanc, ut aiunt homines, inſulam colo, Sparſus per omnem Aiacis urbem ſtrenui. Extat de illo & noſtrum epigramma, ex eo cuius iam ſuprà meminimus epigrammatum libro, ubi & de ſapientibus omnibus & doctrina præſtantibus uiris, omnigenere metrorum luſimus:

Laërtij liber, qui πάμμετρος inſcribitur, cuius ſæpe alibi meminit.

Σῶμα μὲν ἦρε Σόλωνος ἐν ἀλλοδαπῇ Κύπριον πῦρ

Ὀϛᾶ δ' ἔχει Σαλαμὶς, ἧς κόνις ἀϛάχυους.
Ψυχὴν δ' ἄξονες ὦκὺς ἐς οὐρανὸν ἤγαγον. οὖ γὰρ
Θῆκε νόμους αὐτοῖς ἄχθεα κοῦφότατα. hoc eſt,

Cypria defunctum ſubtraxit flamma Solonem.
Oſſa ſed in cineres uerſa tenet Salamis.
Mox animus nitido ſublatus ad æthera curru,
Quippe ſacras leges pondera grata tulit.

Aiunt & hanc ipſius fuiſſe ſententiã: Nihil nimis. *Ipſumq́; refert* Dioſcorides *in Commentarijs, cùm lacrymaretur ac lugeret defunctum filium, diceretur'q́; à quodam,* At nihil proficis, *reſpondiſſe,* At propter hoc ipſum illacrymor, quia nihil proficio. *Feruntur & iſtæ eius epiſtolæ.*

SOLON PERIANDRO.

SCRIBIS *tibi plurimos inſidiari. At tu ſi quidem omnes è medio tuleris, ne ſic quidem proficies. Inſidiabitur enim tibi quiſpiam ex his quos minimè ſuſpectos habes, partim ſibi quidem metuens, partim te reprehendens, quòd omnia formides, nihilq́; non metuas: partim item ciuitati gratificari cupiens. Eſſet ergo optimum abſtinere tyrannide, ut cauſas omnis metus euaderes. Quòd ſi tyrannidi omnino inſiſtendum cenſes, compares tibi neceſſe eſt externas uires, & peregrina auxilia urbanis uiribus maiora, ut iam tibi nullus infeſtus ſit, & tu neminem extorrem agas. Vale.*

SOLON EPIMENIDI.

NEQVE *leges meæ profectò Athenienſibus profuturæ multũ erãt, neq́; tu eis antiquitatis ciuitati fuiſti emolumẽto. Deus enim ac latores legum non ſoli iuuare ciuitates poſſũt, ſed qui multitudinẽ agũt in quãcũq́; ſentẽtiã uolũt. His enim, ſi rectè rem adminiſtrẽt, deus ac leges utiles ſunt: ſin autẽ malè, nihil proſunt. Neq́; ſanè meæ leges ac iura,*

quæ ſcripſi, quicquam profuerunt: ſed qui illas tranſgreßi ſunt, magna Reipu. inuexere detrimenta. Qui Piſiſtrato ne tyrannidem inuaderet, non obſtiterunt: neque uerò futura prædicenti mihi fides habebatur. Ille fidelior exiſtimabatur Athenienſibus blandiens, quàm ego uera proloquens. Poſitis igitur armis pro curia, his quidem qui Piſiſtratum geſtire tyrannidem non animaduertunt, ſapientiorem: eis uerò qui libertatem Reipu. aſſerere metuerent, fortiorem eſſe me dixi. At illi Solonis interpretabantur inſaniam, tandem ita patriam cõteſtatus exceßi: O' patria, hic quidem Solon ille tibi opem ferre & facto & dicto promptus & paratus eſt, cæterùm hiſce et inſanire uideor. Itaq; te deſerta proficiſcor, ſolus ex omnibus Piſiſtrati inimicus. Iſti uerò & fauere & obſequi parati ſunt. Noſti enim hominem amice, quanto ille aſtu, quo ingenio, qua arte tyrannidem inuaſerit. Nam cœpit blandè plebẽ illicere, deinde ſibi etiã uulnera inflixit, ac progreſſus in publicum, eáq; ſe ab hoſtibus accepiſſe uociferans, orabat quadringentos robuſtißimos iuuenes ſibi cuſtodes darent. At illi, me quidem reluctante & reclamante acquieuerunt. Erant autem hi armati ualidis fuſtibus. His itaq; ſtipatus ſtatum Reipu. euertit. Dumq; illi ſpe inani pauperes ſuos, ne mercede ſeruirent, liberare ſtudent, omnes unà ſub iugum mißi ſunt, uniq; ſeruiunt Piſiſtrato.

Piſiſtrati verſutia. de qua Iuſtinus libro 2.

SOLON PISISTRATO.

CREDO *equidem nihil me abs te paſſurum mali. Nam ante tyrannidem tibi amicus eram, ne nunc quidem magis infenſus quàm alius quiuis Athenienſiũ, qui tyrãnidem non ament. Siue autem unius imperio regi, ſiue publicè rem adminiſtrari illis utilius ſit, ex ſua quiſq; ſentẽtia ſtatuat. Certè tyrannorũ te omniũ eſſe præſtantißimũ fateor.*

Athenas

Athenas autem redire mihi utile non eſſe cognoſco, ne quis me iuſtè reprehendat, qui Athenienſibus dudum Rempub. ex æquo adminiſtrandam tradideram, præſensq; oblatam mihi tyrannidem ſponte declinaueram, modò rediens factum tuum ſubita pœnitentia probare uidear.

SOLON CROESO.

AMPLECTOR *mirificè tuam in nos beneuolentiam, & per deos immortales, niſi apud me iampridem ſtatuiſſem ibi ſedē habere, ubi Reſpu. ſit libera, mallē apud te in tuo regno uitam quàm Athenis agere, uiolēter tyrannidem exercente Piſiſtrato. Verùm ibi ſuauius ex inſtituto noſtro uiuimus, ubi ſunt omnibus æqua & communia iura. Veniam tamen ad te, ut tuo uel hoſpitio tantiſper fruar.*

CHILO LACEDAEMONIVS.

CHilo Lacedæmonius patre Damageto fuit. Hic ſcripſit elegiam aduerſus ferè ducentos. Dicebat autem futurorum prouidentiam ratione comprehendi poſſe, pro uirtute uiri. Indignanti fratri quòd Ephorus ipſe non fieret, cùm ille fuiſſet, Ego, inquit, pati iniurias ſcio, non tu. Fuit autem Ephorus circa quinquageſimam, & quintam olympiadem. Porrò Pamphila circa ſextam ait, primumq; Ephorum fuiſſe ſub Euthydemo, autore Soſicrate. Primumq; inſtituiſſe, ut Ephori regibus adiungerentur, Satyrus Lycurgum dixit. Hic, ut Herodotus in 1. hiſtoriarum libro refert, Hippocrati in Olympia ſacrificanti cùm feruere abſque ignis adminiculo lebetes cœpiſſent, conſuluit, aut perſiſteret cœlebs, aut ſi duxiſſet uxorem, dimitteret, filiosq; necaret. Ferunt eum & Aeſopum interrogaſſe, quidnam faceret Iupiter, Illumq; reſpondiſſe, Excelſa humiliat, et humilia extollit. Rogatus quo differūt periti ab imperitis, Bona, inquit, ſpe. Quid difficile, Arcana, inquit,

ἔφοροι, magiſtratus apud Lacedæmonios, ſic dicti ab eo q[...] res ciuitati[...] inſpicerent erāt autem numero 5.

reticere, & otium rectè diſpẽſare, iniuriasq; tolerare poſſe. Præcipiebat & hæc, Lingua ſemper quidem, ſed in conuiuio præſertim continenda. Proximo non maledicendum. alioquin audituros quæ nobis dolebunt. Nemini intentandas minas: eſſe enim muliebre. Promptius ad amicorũ aduerſos caſus, quàm ad ſecundos ſucceſſus accurrendum. Vxorem humilem, apparatu modico ducendã. Mortuo non maledicendum. Honorandam ſenectutem. Cauendum ſibi ipſi. Damnum potius, quàm turpe lucrum eligendum: nam id ſemel tantũ dolori eſſe, hoc ſemper. Elato ſecũdis rebus non arridẽdum. Fortem manſuetum eſſe oportere, ut proximi non tam metuant quàm reuereãtur. Diſcendũ domui ſuæ ritè præeſſe. Linguã præire animo non permittendam. Superandam iracundiam. Diuinationem nõ execrandam. Impoßibilia non appetenda. In uia non feſtinandum. Inter loquendum non agitandam manum: eſſe enim uecordium. Obtemperandum legibus. Quietem adamandam. Inter cæteras eius ſententias hæc maximè placuit, qua dixerat, lapideis cotibus aurum examinari, & dare apertum ſui documentum, auro autem bonorum malorúmque hominum mentẽ cuiuſmodi ſit, comprobari. Aiunt illũ cùm iam eſſet uetulus, dixiſſe ſibi non eſſe conſcium in tota uita ingratitudinis: una tamen re ſe modicè moueri, quòd cùm ſemel inter amicos illi iudicandum eſſet, neque contra ius agere aliquid uellet, perſuaſerit amico iudicium à ſe prouocaret, ut ſic nimirum utrunq;, legem & amicum ſeruaret. Maxima gloria præcipuè apud Græcos fuit, quod de Cytheris inſula Laconiæ prædixerit. Nam cùm illius naturã, ſitumq; didiciſſet, Vtinam, inquit, hæc nunquam fuiſſet, aut certè ſimul ac nata eſt, ſubmerſa eſſet. Præclarè ſiquidem ac perſpicaciter præuiderat. Demaratus enim Lacedæmone fugiens

Cythera inſula, & eiuſdem nominis vrbs, antè Porphyris dicta, autor Plinius.

giens

giens, Xerxi conſuluerat in ea inſula naues contineret. & profectò in ditionem hoſtium ueniſſet Græcia, ſi id regi perſuaſiſſet. Poſteà uerò Nicias bello Peloponneſiaco euerſa inſula, præſidiũ illic Atheniẽſiũ ſtatuit, Lacedæmonioſq; multis cladibus afflixit. Erat in loquendo breuis, atq; ob eam rem Ariſtagoras Mileſius, hunc loquendi morem Chilonium appellat. Senuerat iam circa quinquageſimamſecundam olympiadem, quo tempore florebat Aeſopus orator. Obijt autem, ut Hermippus ait, Piſæ, amplexus atque oſculatus filiũ, quòd in Olympia fuiſſet coronatus. Defunctũ aſſerunt immodica lætitia, et ſenij imbecillitate. Omnes autẽ qui ad celebritatem conuenerant, honorificentiſſimè iuſta perſoluerunt. Eſt & in hunc noſtrum epigramma:

Φωσφόρε σοὶ πολύδευκες ἔχω χάριν, οὕνεκα υἱὸς
  Χείλωνος πυγμῇ χλωρὸν ἕλεν κότινον.
Εἰ δ' ὁ πατὴρ στεφανοῦχον ἰδὼν τέκνον ἤμυσεν ἡσθεὶς
  Οὐ νεμεσητὸν, ἐμοὶ τοῖος ἴτω θάνατος. hoc eſt,

Phoſphore reddatur Pollux tibi gratia, quòd fert
* Chilonis natus tempora cincta pugil.*
Serta uidens nati genitor, ſi lætus obiuit
* Mortem, non mirum, mors mihi talis erat.*

Ipſius item imagini inſcriptum:

Τόνδε δορυστέφανος Σπάρτα Χείλων' ἐφύτευσεν
  Ὃς τῶν ἑπτὰ σοφῶν πρῶτος ἔφυ σοφίῃ. hoc eſt,

Hic ſapiens furti natus Lacedæmone Chilon,
* Qui è numero ſeptem maximus unus erat.*

Eius eſt ea ſententiola Sponſioni non deeſſe iacturam. Breuis quoq; epiſtola ipſius fertur huiuſmodi.

CHILO PERIANDRO S.

IVBES *uti militia uacem, extorriſq; agam, quaſi tu in tuto futurus ſis. Atqui ego monarchæ nec ſua tuta*

eſſe puto, fœlicemq; cum tyrannum cenſeo, cui in ſua domo abſq; ſanguine contigerit mori.

PITTACVS MITYLENAEVS.

Pittacus Mitylenæus Hyrradio patre, quem Thraca fuiſſe, Duris autor eſt. Hic unà cum Alcæi fratribus Melanchrum Leſbi tyrannum profligauit. Et cùm de agri Achillitidis poſſeßione inter Athenienſes & Mitylenæos armis decerneretur, imperator ipſe exercitus cum Phrynone Athenienſium duce, qui & pancratiaſtes & olympionices fuerat, ſingulari certamine pugnare inſtituit. Rectè igitur clypeo tegens Phrynonen, eo, dum non cauet, inuoluit, ipſoq; perempto agrum ſeruauit. Poſtea uerò Athenienſes diſceptaſſe cum Mitylenæis de poſſeßione agri, ipſumq; à Periandro controuerſiæ iudice Athenienſibus adiudicatum, tradit Apollodorus in chronicis. Hinc igitur Pittacum in ſummo honore Mitylenæi habuere, eiq; principatum tradiderunt, quem ille cũ decẽ annis tenuiſſet, ac Remp. præclaris ordinibus cõſtituiſſet, ſeipſum ſponte magiſtratu abdicauit. Decem inde alios ſuperuixit annos, agrumq; ſibi à Mitylenæis traditũ ſacrauit, qui nunc Pittacius dicitur. Porrò Soſicrates partem ipſius abſcidiſſe, dimidiamq; plus toto dixiſſe teſtatur. Sed & Crœſo pecunias ad ſe mittente, ſuſcipere noluit, duplo plura, quàm uellet, ſe habere conteſtatus. Defuncto enim fratre ſine liberis hæreditatẽ ad ſe pertinere, Pamphila autem in ſecundo commentariorũ, Tyrrhæũ refert ipſius filium, cũ ſederet in tonſtrina Cumis, iniecta ſecuri ab ærario fuiſſe necatum: à Camanis uerò uinctum homicidam ad Pittacũ miſſum, atq; ab eo pœna fuiſſe abſolutũ, dicẽte, cũ rem cognouiſſet, Indulgentiã pœnitẽtiæ eſſe præferendam. Heraclitus autẽ Alcæũ aſſerit habuiſſe captiuũ, liberumq;

dimiſi

dimiſiſſe, ueniamq́; ſupplicio meliorem dixiſſe. Ebrios cum peccarent, duplici incommodo afficiendos per leges ſtatuit ut cauerent temulentiam: abundat quippe uino inſula. Feruntur eius iſtæ ſententiæ, *Perdifficile eſt bonum eſſe, cuius & Simonides meminit, Plato itē in Protagora, Neceßitati ne deos quidem reluctari.* Principatū uirū declarare. Interrogatus aliquando quid eſſet optimum, quod in præſentia, inquit, occurrit, bene agere. A Crœſo itē rogatus, quod nā eſſet maximū imperiū, Ligni inquit, uarij, legē nimirū innuens. Dicebat autem, uictorias ſine ſanguine acquiri. Phocaico itē dicenti, quærendū eſſe ſtudioſum, ac frugi uirum etiā ſi ualde, inquit, quæſieris, non inuenies. Percontātibus quidnā eſſet maximè gratū, Tempus ait: quid obſcurū, futurorum euentus, inquit: quid fidele, terra: quid contrà infidum, mare inquit. Dicebat, prudentium uirorum eſſe prius quàm aduerſa contingant, præuidere ne ueniant: fortiū uerò, cùm illa contigerint, æquo animo ferre. Quod inquit, facere inſtituis, noli prædicare. nam ſi facere nequiueris, rideberis. Infelicitatē nemini improperaueris: ne iuſtæ querimoniæ pateas. Depoſitum cùm acceperis, redde. Amico noli maledicere, ac ne inimico quidē. Pietatem colas: frugi eſto: pudicitiā ama: ueritati ſtude: fidem, peritiā, dexteritatem, amicitiam diligentiamq́; cuſtodi. Quæ uerò cecinit ac maximè probātur, hæc ſunt: Sumpto arcu & iaculis ſagittiferaq́; pharetra, impetendū hominē improbū. Nam fidū nihil lingua loqui ualet, dum cordi duplex altè inſedit ſenſus. Fecit item ad ſexcentos elegos uerſus, & carptim de legibus ad ciues. Floruit maximè circa XLII. olympiadem. Mortuus eſt autem ſub Ariſtomene, tertio anno LII. olympiadis, cū uixiſſet ſupra annos ſeptuaginta, iam totus ſenio cōfectus: ſepultumq́; in Leſbo monumen-*

*ἀρχὴ, magiſtratus quod dictum Sophocles Soloni Ariſtoteles verò Biāti tribuit Ethicôn libro 5.

to ipſius inſcriptum epigramma teſtatur:

Ἰδίοις δακρύοις ἀγειναμένα καταθάπτει
Ἐνθάδε Πιττακὸν ὧδ' ἱρὰ Λέσβος. hoc eſt,

Condidit hoc tumulo lacrymis te Pittace Leſbos
Sacra ſuis, obitu languida facta tuo.

Eſt illa eius ſententia: Tempus *noſce.* Fuit *& alter* Pittacus *legislator, cuius &* Phauorinus *in primo cõmentariorum, &* Demetrius *in æquiuocis meminit, qui & minor appellatus eſt.* Fertur *autem ſapiens ille cùm ab* Atarnete *adoleſcente compelleretur, ut moneret utra ſibi ducenda eſſet uxor, duas quippe ſe expetere, alteram quidem opibus ſibi & genere parem, alteram utraque in re excellentem: bacillo ſenum adminiculo ſublato admonuiſſe, pergeret ad triuium ciuitatis, quò ludendi cauſa pueri conueniunt, eosq; conſuleret quid facto opus eſſet, ſequeretúrque illorum monita. Sicq; factũ eſſe, adoleſcentémq; illum puerorum uocibus monitum, æqualem ſibi duxiſſe.* Id *factum* Callimachus *in epigrammatis uenuſtiſſimè ſcribit:*

Atarna ciuitas media inter Myſicam & Lydiam, non procul à Lesbo.

Ξεῖνος Ἀταρνείτης τὶς ἀνήρετο Πιττακὸν οὕτω,
Τὸν Μιτυληναῖον, παῖδα τὸν Ὑῤῥαδίου.
Ἄττα γέρον δοιός με καλεῖ γάμος, ἡ μία μὲν δὴ
Νύμφη, κατὰ πλοῦτον καὶ γενεῇ κατ' ἐμέ.
Ἡ δ' ἑτέρη προβέβηκε. τί λώϊον, εἰδ' ἄγε μοι σὺ
Βούλευσον ποτέρην εἰς ὑμέναιον ἄγω.
Εἶπεν, ὁ δὲ σκίπωνα γεροντικὸν ὅπλον ἀείρας,
Ἠνίδε κεῖνοί σοι πᾶν ἐρέουσιν ἔπος.
Οἱ δ' ἄρ ὑπὸ πληγῇσι θοὰς βέμβικας ἔχοντες
Ἔστρεφον εὐρείῃ παῖδες ἐνὶ τριόδῳ.
Κείνων, ἔρχεο, φησὶ μετ' ἴχνια χ' ὁ μὲν ἐπέστη
Πλησίον. οἱ δ' ἔλεγον, τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα.
Ταῦτ' ἀΐων ὁ ξεῖνος ἐπείσατο μείζονος οἴκου

Δράξ

Δράξαϑαι παίδων κληδόνι συνθέμενος

Τὴν δ᾽ ὀλίγην. ὡς νέανος ἐς οἰκίων ἤγαγετο νύμφην:

Οὕτω καὶ σὺ Δίων τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα. hoc eſt,

Nuper Atarnæus rogitabat Pittacon hoſpes
Hyrradij natum, quem Mitylena tulit.
Chare ſenex, gemina inuitat me teda, puella
Vna mihi par eſt gente, ſimúlque opibus:
Altera ſed præſtat. tu ſare quod expedit oro,
Ducenda in thalamos utra mihi uxor erit?
Dixerat. ille breui elato, ſenis arma, bacillo,
Ecce, ait, hi totam rem, mihi crede, docent.
Illi autem celeres ſcuticis leuioribus orbes
Gyrabant latis in triuijs pueri.
I, ſequere illorum ueſtigia, dicit, & ille
Accedit, recinunt, tu tibi ſume parem.
Hæc ubi deprendit, iuuenum æquis luſibus hoſpes
Commonitus, magnis ædibus abſtinuit,
Ac tenuem modicas uxorem duxit in ædes.
Ergo Dion poſthac tu tibi ſume parem.

Dionemq; itidem *admonet facere, parem ut eligat.* Videtur *autem ex affectu ita dixiſſe.* Nam *nobiliorem ipſe duxerat* Draconis *filij* Penthili *ſororem, quæ illi immodicè ſuperba erat.* Hunc Alcæus σαράποδα, & σάραπον *uocat, quòd latos pedes traheret.* χειροπόδην *autem, quòd uulnera in pedibus haberet, quæ* χειράδες appellantur. γαύρικα, *quòd fruſtra intumeſceret.* Phyſonem *uerò & gaſtronem, quòd pingui eſſet aliqualiculo.* ζοφοδορπίδαν *quoq;, quòd obtuſam haberet oculorum aciem.* Agaſyrtum *uerò, quòd obtrectatoribus pateret, & ſordidus eſſet. Huic exercitiũ fuit molendi tritici, ut* Clearchus *philoſophus teſtatur.* Eſt *autem eius breuis epiſtola huiuſmodi.*

ζοφοδορπίδαν. Plutarchus dictum putat quòd ſordidis cõpotatiunculis gauderet

Pittac

PITTACVS CROESO.

IVBES me in Lydiam uenire ſpectatum opes tuas. Ego, etſi illas minimè aſpexi, nihil ambigo, Alyattis filium regum omnium eſſe opulentiſsimum, auroq; refertiſsimum. Neque uerò amplius quicquam habituri ſumus, ſi Sardis ad te acceſſerimus. Auro enim ipſi non indigemus, contenti modico uitæ ſtipendio, quantum ſatis ſit mihi, & amicis. Veniam tamen, ut tibi perhumano & hoſpitali uiro familiaris efficiar. Vale.

BIAS PRIENAEVS.

Bianti Prienæo pater fuit Teutamus. Hunc Satyrus ſeptem reliquis prætulit. fuiſſe opulentum plerique autumant. Duris aduenam fuiſſe teſtatur. Phanodicus uerò, captiuas eum puellas redemiſſe Meſſenias, ſibiq; in filias nutriſſe, ac poſtea adiectis dotibus, Meſſanam parentibus illas remiſiſſe. Breui pòſt inuento Athenis, ut diximus, à piſcatoribus aureo tripode, cui erat inſcriptum, Sapienti, Satyrus quidem puellas, alij uerò ex quibus Phanodicus eſt, illarũ patrem in concione ueniſſe ait, Biantemq;, expoſitis quæ in ſe egiſſet, appellaſſe ſapientem. ſicq; tripoda ad eum miſſum, eo conſpecto dixiſſe Biantem, Apollinẽ eſſe ſapientem, neque illum admiſiſſe. Alij Thebis Herculi ſacraſſe ferunt, quòd illinc eſſet oriundus, Prieneq; Thebanorũ colonia, Phanodico idipſum aſſerente. Fertur cùm ab Alyatte Priene ipſius patria obſideretur, Biantẽ ex induſtria duos ſaginaſſe mulos, eosq; in caſtra impuliſſe, eis conſpectis obſtupuiſſe regẽ, quòd bruta quoq; animalia tam nitidè haberent, ac de ſoluenda obſidione cogitantem, explorandi gratia nuntiũ in urbẽ miſiſſe. Biantem conſilio regis explorato, magnos arenæ aceruos tritico operuiſſe, hominiq; oſtendiſſe, eo agnito regẽ cũ Prienenſibus pacẽ percuſiſſe,

moxq;

*moxq; regem Bianti,ut ad ſe ueniret mandaſſe, illumq; dixiſſe,Equidem Alyattē*cepas edere ac flere iubeo. Fertur & in cauſis orandis ſummus, atque uehemētiſsimus fuiſſe, bonam tamen in partem dicendi uim exercere ſolitum.Idq; Demodicū Alerium ſignificaſſe cùm diceret, Oratori Prienæam cauſam eſſe imitādam.Hipponactemq; ſimiliter,qui dum laudare quempiam ſummæ integritatis uellet, eum Biante Prienenſi ait cauſas egiße præſtantius.Mortuus eſt & ipſe in hunc modum:Cauſam pro amico dixerat iam ue tulus,& cùm à dicendi labore quieuiſſet, caput in ſinu nepotis ex filia feſſus reclinauit. Cùm uerò aduerſarius itidē peroraſſet,iudicesq; ſententiam pro eo tuliſſent, qui cauſæ ſuæBiantem habuerat patronum,ſoluto iudicio,nepotis in gremio efflauiſſe animam compertus eſt, ipſumq; magnificè ſepeliuit ciuitas,atq; eius laudes tumulo inſcripſit:*

> Κλεινῆς ἐν δαπέδοισι Πριήνης φιῶτα καλύπτει,
> Ἡδε Βίαντα πέτρη κόσμον ἴωσι μέγαν. hoc eſt,

Petra Prienæum tegit hæc bene culta Biantem,
Ornamentum ingens qui fuit Ionijs.

Eſt & noſtrum in eundem:

> Τῇδε Βίαντα κέκευθα, τὸν ἀτρέμας ἤγαγεν Ἑρμῆς
> Εἰς ἀΐδην πολιῷ γήραϊ νιφόμενον.
> Εἶπε γὰρ εἶπε δίκην ἑταίρου τινὸς, εἶτ' ἀποκλινθεὶς
> Παιδὸς εἰς ἀγκαλίδας μακρὸν ἔτεινεν ὕπνον. hoc eſt,

Hìc ſitus eſt Bias,Hermes quem duxit ad Orcum
Albentem niueis tempora cana pilis.
Vt cauſam dixit ſocij,inclinatus in ulnas
Mox pueri,ſomnum ſoluitur in tenuem.

Scripſit autem de Ionia ad duo millia uerſuum, quánam ratione quis fœlix eſſe poſſet. Placuerunt eius iſtæ in primis ſententiæ,Ciuibus placere omnibus ſtude: habet enim

id

*κρόμμυα ἐσθίειν, prouerbiali figura, pro extremo contemptu.

id multum gratiæ. Contrà uerò faſtus, ac ſuperbia ſemper nocuit. Et illud: Corpore quidem eſſe ualidum, naturæ munus eſt. Porrò quæ utilia ſint patriæ, dicere, animi & prudentiæ proprium, pecuniarū autē copia etiā plurimis fortè obueniſſe. Infelicem dicebat, qui ferre nequiret infelicitatē: morbūq; animæ impoßibilia amare, & appetere, alieni uerò incōmodi non meminiſſe. Interrogatus quidnam eſſet difficile, Ferre, inquit, fortiter mutationē rerū in deterius. Nauigabat cū impiis aliquādo, & cùm tota tēpeſtate nauis quateretur fluctibus, illiq; deos inuocarēt, Silete, inquit ne uos hic illi nauigare ſentiant. Percontanti impio homini, Quid eſſet pietas, nihil reſpondit: cumq; ille ſilētij cauſam ſciſcitaretur: Quia, inquit, de rebus nihil ad te pertinētibus quæris. Rogatus quid eſſet dulce hominibus, Spes ait. Malle ſe inter inimicos, quàm inter amicos iudicare dicebat. Quippe ex amicis alterum prorſus futurū inimicū, ex inimicis autē alterū amicū. Fortè interrogatus quidnam faciens homo delectaretur, Lucrans, inquit. Dicebat uitæ tempus ita metiendū, quaſi & diu, & parū uicturi ſimus. ita amandū, quaſi odio ſimus habituri, malos enim eſſe plurimos. Sic autē conſulebat, Si quid agere inſtituis, lentè id aggredere: cæterùm in eo quod elegeris, firmiter perſiſte. Noli citò loqui, eſt enim inſaniæ indiciū. Prudentiā dilige. De dijs ita ut ſunt loquere. Indignum hominem diuitiarum gratia laudare noli. Perſuadens accipe, non cogēs. Quicquid boni egeris, in deos refer. Viaticum tibi ab adoleſcentia ad ſenectutē ſapientiam cōpara, ea quippe ſola eſt certa ueraq; poſſeßio. Meminit Biantis, ut diximus, etiā Hipponax, & inſuauis Heraclitus ipſum præcipuè commendat his uerbis: Priene oppidum Biantem tulit, Teutami filium, cuius eſt opinio illuſtrior quàm cæterorū. Et Prienæ

Cicero in Lælio hanc ſententiā Biantis eſſe negat, quòd ſapiēte viro ſit planè indigna.

ſacell

ſacellum ipſi dedicarunt quod Teutamiũ *dicitur. Eius eſt ſententia:*Plures muli ſunt.*Huius etiã feruntur eſſe ſententiæ, Quicquid propoſueris, firmiter ſeruans perſeuera. Duo maxime contraria ſunt conſilio, ira ſcilicet & feſtinatio. Diu liberatos amicos elige, eosq́; uno affectu, non uno habeas merito. Amicos ſequere, quos non pudeat elegiſſe. Amici uitam, tuam puta gloriam.* Hæc videntur aſſuta, nam in Græco codice non habentur.

CLEOBVLVS.

CLeobolus *Euagoræ filius, ex* Lindo, *ſiue ut* Duris *author eſt, ex* Caria *fuit. Eius genus pleriq; ad* Herculem *referunt. Corporis uiribus, ac forma fuiſſe inſignem,* Aegyptumq́; *percipiendæ philoſophiæ gratia petiſſe tradunt. Natamq́; illi filiam* Cleobulinam *hexametrorum ænigmatum uatem, cuius &* Cratinus *meminit in eiuſdem nominis poëmate, plurali inſcribens numero. Sed &* Mineruæ *phanum à* Danao *conſtructum, illum inſtauraſſe aiunt. Scripſit autem carmina, obſcuraſq́; ſententias ad tria milia uerſuum.* Midæ *quoque* Mauſoleo *inſcriptum epigramma ab eo factum, non deſunt qui ſentiant:*

Χαλκῆ παρθένος εἰμί. Μίδεω δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι
Εὖτ' ἂν ὕδωρ τε νάῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν λάμπει, λαμπρά τε σελήνη,
Καὶ ποταμοὶ ῥέωσιν, ἀνακλύζῃ τε θάλασσα.
Αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύστῳ ἐπὶ τύμβῳ.
Ἀγγελέω παριοῦσι, Μίδας ὅτι τῇδε τέθαπται. hoc eſt,

Aenea ſum uirgo, Midæ quæ incumbo ſepulcro.
Dum fluit unda leuis, ſublimis naſcitur arbor,
Dum ſol exoriens, & ſplendida luna relucet,
Dum fluuij labuntur, inundant littora fluctus,
Hîc conſtanter ago lacrymisq́; in marmore tincto
Fixa, Midam moneo hîc tumulatum chare uiator.

In collectaneis Græcorũ epigrammatũ circũfertur hoc carmen Homeri titulo.

Inni

Innituntur autem Simonidis teſtimonio, qui uituperare uidentur, quòd tantas laudes in eius ſtatuam tanto uerborum ſtrepitu congeſſerit, ut eam indeficientibus omnibus uernis floribus, ſolisq́; flammis, & aureæ Lunæ, *& æquoreis undis cõparauerit, ipſumq́;* Cleobulum *apertè fatuum appellat.* Vnde *conſtat* Homeri *illud non eſſe, qui multis annis* Midam *præceßit, ut aiunt.* Fertur *in commentariis* Pamphilæ *ipſius huiuſmodi ænigma:*

Εἷς ὁ πατὴρ, παῖδες ἢ δυώδεκα. τῶνδε ἑκάστῳ
Παῖδες τριήκοντα διάνδιχα εἶδος ἔχουσαι.
Αἱ μὲν λευκαὶ ἔασιν, αἱ δ' αὖτε μέλαιναι
Ἀθάνατοί δε, τε οὖσαι ἀποφθινύθουσιν ἅπασαι. hoc eſt,

Eſt genitor proles cui ſit biſſena, ſed horum
Cuius triginta natæ, ſed diſpare forma.
Hæ niueis totæ, fuſcis ſed uultibus illæ,
Atq; immortales cùm ſint moriuntur ad unam.

Eſt autem annus. Sunt & iſtæ ex ſententijs illius celebres, Imperitia *in omnibus maiori ex parte dominatur, & multitudo uerborum.* Sed *tempus ſufficiet.* Sentire *atque ſapere illuſtre aliquid & inclytum ſtude.* Inanis, *& ingratus ne ſis.* Filias *nuptui locari oportere ætate uirgines, ſed prudentia & ſenſu mulieres. docens per id uirgines quoq; erudiendas eſſe.* Dicebat *amicos beneficijs fouendos ut amicitiores ſint, inimicos autem amicos faciendos.* Cauendam *enim calumniam amicorũ, inſidiaſq; inimicorum fugiendas.* Illud *item antequam domo quis exeat, quid acturus ſit, apud ſe pertractet.* Rurſus *cùm redierit, quid egerit recogitet.* Conſulebàtque *corpus ritè exercendum.* Audiendi *magis quàm loquendi ſtudioſum eſſe oportere.* Intentum *ſtudijs potius, quàm indoctum.* Linguam *non maledicam eſſe debere.* Proprium *uirtutis, eſſe alienum à uitio.*

uitio, iniuſtitiam fugere. Ciuitati ea conſulenda quæ ſunt optima. Voluptatem frænandam. Vi nihil agendum, erudiendos liberos, inimicitias ſoluendas. Cum muliere neque blanditijs agendum, neque præſentibus extraneis iurgandum. Illud quippe uecordiam, iſtud uesaniam ſignificare. Famulum uino hilarem non puniendum, uideri enim id dementius eſſe. Vxorem ſibi parem eligendam. Nam ſi clariorem te duxeris, inquit, affines dominos habebis. Iis qui conuitijs perſtringuntur non inſultandum, inimicos quippe ex ea irriſione fieri. Dum ſecunda fortuna arridet, ſuperbire noli: aduerſa perſtrepente noli frangi. Fortunæ mutationes fortiter perferre diſce. Obijt ſenex annorum LXX. eiusq; laudes tumulo inſcriptũ epigrãma continet:

Idem Pittaco tribuitur, vt in eius vita abũde dictum eſt.

Ἄνδρα σοφὸν Κλεόβουλον ἀποφθίμενον καταπενθεῖ
ἥδε πάτρη Λίνδος πόντῳ ἀγαλλομένη. hoc eſt,

Extinctum luget Cleobulum patria Lindus,
Patria quæ medio eſt undiq; cincta mari.

Scripſit & ipſe breuem epiſtolam Soloni ſic:

CLEOBVLVS SOLONI.

AMICI *quidem tibi ſunt permulti, ſingulisq; domus eſt. uerùm ego Soloni commodiſsimam fore ad inhabitandum Lindum cenſeo ciuitatem liberam. Eſtq; inſula maritima, ubi ſi morari uolueris nihil à Piſiſtrato mali formidabis, atque ad te amici undiq; confluent.* Vale.

PERIANDER CORINTHIVS.

PEriandro Corinthio Cypſelus pater fuit ex Heraclidarum gente. Vxorem autem Lyſiden duxit, quam ipſe Meliſſam appellabat, Proclei Epidaurenſium tyranni, & Eriſteneæ Ariſtocratis filiæ, ſororisq; Ariſtodemi filiam, qui, ut ait Heraclides Ponticus in libro de Princi-

patu, totius ferme Arcadiæ dominabantur. Duos ex ea filios genuit, Cypſelum & Lycophronem: alterum ex his iuniorem prudentẽ, maiorem natu ſtolidum. Poſt aliquantum temporis accenſus ira, miſſam ſub gradus prægnantem cõiugem, calcibus percuſsit, ac necauit, pellicum perſuaſus calumnijs, quas tamen poſteà igne cremauit, puerúmque Lycophrona matri fletu iuſta ſoluentem abdicauit, atque in Corcyram agi præcepit: iam uerò uicinus ſenio illum ut ei tyrannidem per manus daret, ad ſe accerſiri iuſsit. Eius deprehenſo conſilio Corcyrenſes inuicem interuenerunt. Hoc ille comperto furijs ſuccenſus, eorum liberos ad Alyatten præſecandos miſit. Cùm autem nauis appropinquaſſet Samo, Iunoni uota faciẽtes, à Samijs ſeruati ſunt. Quod ille ubi didicit, mœrore confectus exceſsit è uita, annos natus ferme octoginta. Soſicrates eum ante Crœſum obijſſe diem aſſerit, L X. & uno annis, ante quadrageſimamnonam Olympiadem. Hunc Herodotus in primo Hiſtor. Thraſybuli Mileſiorũ tyranni hoſpitem fuiſſe ait. Ariſtippus autem in primo de Antiq. delic. libro, hæc de illo refert: matrem eius Crateam illius amore feruẽtem, clàm congredi ſolitam, illo non inuito tantóque flagitio acquieſcente. Quod ubi cognitum eſt, dolens ſe fuiſſe deprehenſum, grauius iam ciuibus inſtabat. Porrò Ephorus in hiſtoria, nouiſſe illum tradit, ſi Olympia quadriga uiciſſet, auream ſtatuam deo ſacraturũ, uictoria uerò potitum & auro egentem, quadam celebritate populari, mulieribus procedentibus ornatis, mundum ademiſſe muliebrem, atque ita donarium miſiſſe aſſerunt. Illum cùm ſepulcrum ſuum ignorari uellet, tale quippiam molitum, duobus iuuenibus uiam quendam oſtendiſſe, ac iuſsiſſe noctu per illam incederent: cúmque qui primus occurriſſet, interimerẽt ac ſepelirent:

ſepelirent: poſtq; illos quatuor alios miſiſſe, qui eos necarent ac ſepulturæ traderent. Rurſus contra eos miſiſſe plures itidemq; ut facerent imperaſſe, atq; ita ipſum primis obuium, occiſum eſſe. Enimuerò Corinthij cenotaphium illius uerſibus illuſtrarunt:

Πλούτου καὶ σοφίης πρύτανιν πατρὶς ἥδε Κόρινθος
 Κόλποις ἀγχιάλοις γῆ Περίανδρον ἔχει. hoc eſt,

Et ſophia & nummis Periandrum terra Corinthus
 Clarum, littoreo continet alma ſinu.
  Extat & noſtrum in eundem,

Μὴ ποτὲ λυπήσῃ σε τὸ μὴ σε τυχεῖν τινός. ἀλλὰ
 Τέρπεο πᾶσιν ὁμῶς οἷσι δίδωσι θεός.
Καὶ γὰρ ἀθυμήσας ὁ σοφὸς Περίανδρος ἀπέσβη
 Οὕνεκεν οὐκ ἔτυχεν πρήξιος ἧς ἔθελεν. hoc eſt,

Ne tibi iam doleat ſi non optata ſequaris,
 Sed iuuet id ſuperi quod tribuêre Dei.
Nam ſapiens ſtygias Periander ceßit ad umbras
 Extinctus, quòd non quæ uoluit, ualuit.

Huius illud eſt, Nihil pecuniarum gratia agendum. Oportere eam aliàs modò qui honeſtus non ſit, lucrari. Scripſit & ὑποθήκας ad duo milia uerſuum. Dicebat his qui tutò regnare uellent, ſumma ope nitendum, ut beneuolentia, nō armis ſtiparentur. Rogatus aliquando, cur in tyrannide perſiſteret, Quia, inquit, & ſponte & inuitū cedere æquè periculoſum eſt. Dixit & hæc, Bona res eſt quies, ac periculoſa temeritas. Turpe lucrum. Populi adminiſtratio tyrannide præſtantior eſt. Voluptates corruptibiles ſunt, honores immortales. Inter ſecundas res eſto moderatus, inter aduerſas prudens. Amicis & felicibus & infelicibus eundem te præbe. Quodcunq; pollicitus fueris, ſerua. Inter loquendum caue ne ſecreta pronunties. Non peccantes

modò, uerùm & peccare geſtientes punito. Primus hic ar*matus circunſeptus inceßit, magiſtratumq́; ad tyrannidem trãſtulit, neq; in urbe uiuere quoſuis permittebat, ut* Ephorus *&* Ariſtoteles *tradũt.* Claruit *autẽ circa trigeſimam-octauam olympiadem, exercuitq́; tyrannidem annos* XL. Porrò Sotion *atque* Heraclides *&* Pamphila *in* V. Comment. *duos aiunt fuiſſe* Periandros, *tyrannum alterum, alterum uerò ſapientẽ, eumq́;* Ambrociotem. Quin eos Nehantes *quoq;* Cyzicenus *ait patrueles ſibi inuicem fuiſſe.* Porrò Ariſtoteles Corinthium *aſſerit fuiſſe ſapientẽ,* Plato *negat.* Ipſius *& hoc eſt:* **Exercitatio poteſt omnia: nam &* Iſthmum *quoq; potuit perfodere.* Ipſius *aliquot feruntur epiſtolæ, cuiuſmodi hæc eſt:*

*μελέτη cura, & labor, qui vt ait Maro, omnia vincit.

PERIANDER SAPIENTIBVS.

GRATIAS *immortales ago* Pythio Apollini, *quòd in unum coactos epiſtolæ meæ repererunt, ipſæq́;* Corinthum *ut confido, perducent.* Expecto *itaq; uos.* Certè *ipſi uidebitis quã ciuiliter uos excipiã.* Sicut *igitur anno præterito* Sardis *in* Lydiã *ueniſtis, ita nunc oro ne pigeat ad me quoq; proficiſci* Corinthi *tyrannũ.* Videbunt *enim uos non ſine gratulatione* Corinthij Periandri *domum adeuntes.*

PERIANDER PROCLEO.

NOBIS *quidem non ex ſententia fuit uxoris ſcelus.* Tu *autem ſponte filio ingrato ſi quid egeris, peccas.* Aut *igitur immanitatem in filium compeſce, aut ego illi opem feram.* Nam *& ipſe ſatis diu pœnas dedit.*

TRASYBVLVS PERIANDRO

PRAECONI *quidẽ tuo nihil diſsimulaui, ſed ipſum in ſegetem inducens, eminentiores ſpicas bacillo feriens decutiebam, ſubſequente illo, tibiq́;, ſi interrogares, referret quicquid uel uiderit uel audierit à me.* Tu *ergo ſic facito,*

ſi quidem

ſi quidem tyrannidem tutò tenere cupis, atq; in ea conſtabiliri, ciuitatis principes tolle, ſiue illi amici, ſiue inimici uideātur. Quippe tyranno amici quoq; ſæpe ſuſpecti ſunt.

ANACHARSIS SCYTHA.

*ANacharſis Scytha Gnuri quidē filius, Caduidæ uerò Scytharum regis frater, matre Græca fuit, quamobrem & utriuſq; linguæ peritus erat. Scripſit autem & de Scytharum legibus, & de his quæ apud Græcos legitima & ſolennia ſunt, ad frugaliorem ac uiliorē uictum, itemq́; de re bellica ad nongentos uerſus. Præſtitit prouerbij occaſionem, eò quòd eſſet audax & conſtans in dicendo, ut qui eius conſtantiam imitaretur, *Scythicū dicendi genus diceretur imitatus. Eum Soſicrates Athenas conceſſiſſe XL. & VII. olympiade, ſub Eucrate principe tradidit. Porrò Hermippus Solonis iuiſſe domum, & cuidam ex familia iuſsiſſe nuntiaret ei Anacharſim adeſſe pro foribus, ut illius conſpectu et hoſpitio, ſi fieri poſſet, frueretur, puerum intus hæc nuntiaſſe Soloni, eiuſq; iuſſu hæc illi renuntiaſſe, in proprijs regionibus hoſpites fieri. Ad hæc introgreſſum dixiſſe Anacharſim, modo ſe eſſe in patria, atq; ad ſe pertinere hoſpites facere. Eam uiri dexteritatē admiratū Solonem, continuò illū admiſiſſe, & arctiſsimis amicitiæ uinculis ſibi deuinxiſſe. Poſt aliquantulum temporis regreſſum in Scythiam, cùm patrias leges immutare uellet, Græcaſq; toto conatu niteretur inducere, in uenatu à fratre ſagitta percuſſum interiſſe, dicentem, Sermonis & diſciplinæ gratia ſe ex Græcia ſeruatū, per inuidiā in domo & patria periſſe. Quidam Græco ritu ſacrificantem occiſum tradunt. Eſt autem noſtrum in illum epigramma,*

*τὴν ἀπὸ σκυθῶν ῥῆσιν, hoc eſt, Scytharum orationem, eo autem prouerbij vice vtitur Lucianus & Aelianus in epiſtolis.

Ἐς Σκυθίην Ἀνάχαρσις ὅτ' ἤλυθε πολλὰ μογήσας
Πάντας ἔπειθε βιοῦν ἤθεσιν ἑλλαδικοῖς.

Τὸν δ' ἔτι μῦθον ἄκραντον ἐνὶ στομάτεσσιν ἔχοντα
Πτηνὸς ἐς ἀθανάτους ἥρπασεν ὦκα δόναξ. hoc eſt,

In Scythiam patrias rediens Anacharſis ad oras
Orabat Græco uiuere more ſuos:
Vix ea cum ſummo infelix uerſaret in ore
Verba, ſenem ſuperis dira ſagitta dedit.

Huius illud dictum memoratur: Vitem uuas tres ferre: primam uoluptatis, ſecundã ebrietatis, tertiam mæroris. Mirari ſe dixit, quomodo apud Græcos artifices certarent, iudicarentq́; qui artifices non eſſent. Rogatus quo pacto quis abſtemius fieret, Si turpes, inquit, ebrioſorum motus ſibi ante oculos ponat. Mirari item ſe dicebat, quinã fieret, ut Græci aduerſus eos qui iniurijs laceſſunt legem ferant, athletas, cùm ſe inuicem feriunt, honorent. Cùm didiciſſet quatuor digitos nauis eſſe craßitudinẽ, Tantum, inquit, à morte abſunt, qui nauigant. Oleum ueſaniæ pharmacum dixit, quòd eo uncti athletæ, contra ſe mutuò magis inſanirent. Qui fit, inquit, ut qui mentiri uetant, in cauponum tabernis apertè mẽtiantur? Mirari ſe dixit, cur Græci initio cõuiuij paruis poculis uterentur, ubi uerò ſaturati eſſent, maioribus. Inſcribitur autẽ ipſius imaginibus, lingua, uentre, pudẽdis cõtinendũ eſt. Rogatus an in Scythia ſint tibiæ, ne uites quidẽ inquit. Percontanti quæ'nam eſſet ſecurißima nauis, Ea, inquit, quæ in portum uenerit. Iſtud quoq; ſe apud Græcos mirabile uidiſſe referebat, quòd fumum in montibus relinquerent, ligna in urbẽ conueherent. Interroganti, utrũ plures ſint uiui quàm mortui, Nauigãtes, inquit, utra in parte conſtituis? Exprobranti ſibi Attico, quòd Scytha eſſet, At mihi, ait, dedecori eſt patria, ſed patriæ tu. Rogatus, quidnam eſſet hominibus bonũ ac malũ, Lingua, inquit. Melius, aiebat, eſt amicũ unũ egregium,

quàm

quàm gregarios multos poſſidere. Eorũ ad fallendum inuicem, atq; ad dandas auaritiæ manus deſtinatũ locum dicebat. Ab adoleſcente in conuiuio paſſus cõtumeliam, Adoleſcens, inquit, ſi modò cùm iuuenis es, uinum non fers, quando ſenueris, aquam feres. Inuenit, ut quidam uolunt, ad uitæ uſum anchoram & figuli rotã. Scripſit & hãc epiſtolam:

ANACHARSIS CROESO.

EGO, Lydorum rex, in Græciam adueni, Græcorum mores & ſtudia & inſtituta percepturus. Auro autem nihil egeo, ſatiſq; mihi eſt, ut ad Scythas redeam melior atq; doctior. Veniam tamen ad te Sardis, plurimi faciens tibi familiarem & amicum fieri.

MYSON.

Myſon Strymonis filius, ut ait Soſicrates, Chencus genere, Hermippo autore traditur, à uico Oetæo ſiue Laconico ſic dictus, numeratúrque inter ſeptem ſapientes. Aiunt eius patrem tyrannum fuiſſe. Fertur à quodam Pythiam, cùm ab Anacharſide quæreretur, Quiſnam ſe eſſet ſapientior, reſpondiſſe, ut de Chilone prædiximus in Thaletis uita, Oethæum quendam Myſonẽ Cheneum ſe ſapientiorem eſſe. hoc illum oraculo ſolicitatum, ad uicum perueniſſe, cúmq; reperiſſe æſtate, ſtiuam aratro aptantem, ac dixiſſe, Atqui, ô Myſon, non aratro uacandi nunc tempus eſt. illúmq; reſpondiſſe, Imò ſatis tempeſtiuum ad illud parandum. Alij oraculum illud non Oetæum, ſed Eteon dixiſſe autumant, inquirúntque quid ſit Eteus. Parmenides quidem pagum eſſe Laconiæ unde fuerit Myſon, Soſicrates uerò in ſucceßionibus patre Eteum, matre Cheneum fuiſſe tradit. Eutyphron Heraclidis Pontici filius Cretem aſſerit, eſſe enim in Creta oppidũ Etean. Anaxilaus Arcadem tradit. Meminit ipſius & Hipponax dicens, Et Myſo

Eteon Atticæ oppidũ Plinius, & ἐτεῖς Laconicè Stephanus per ε pſilon ſcribũt, non œ, diphthongũ.

quem uirorum omnium ſapientiſsimũ Apollo prædicauit. Ariſtoxenus in uaria hiſtoria, hunc ab Apemanti & Timonis moribus non multùm abfuiſſe teſtis eſt, quippe qui hominũ oſor fuerit, quiq; deprehenſus Lacedæmone ſolus in ſolitudine riſerit. Cùm ab eo rogaretur qui eum de improuiſo deprehẽderat, Cur nemine præſente rideret: At ob hoc ipſum rideo, dixiſſe. Ex hoc habitũ ignobilẽ, quòd non ex urbe, ſed ex uico, eoq́; obſcuro natus eſſet, obq́; eã ignobilitatẽ, quæ ipſius ſunt à pleriſq; Piſiſtrato tyranno attribui, idẽ Ariſtox. autor eſt, præter Plat. philoſophum. Nam meminit illius in Protagora, illũ pro Periandro conſtituẽs. Dicebat autem, Non ex uerbis res, ſed ex rebus uerba eſſe inquirenda, neq; propter uerba res perfici ſed rerũ gratia uerba cõſummari. Defunctus eſt autẽ ætatis anno XCVII.

EPIMENIDES.

Epimenides, ut ait Theopompus, aliiq́; complures, patrem habuit Phæſtium, alij Doſiadem, alij Ageſarcum tradunt. Cretenſis genere, Gnoſo oriundus, ubi ex uici natura effigiem mutaſſe perhibetur. Miſſus enim aliquando à patre ut ouẽ rure deferret, meridiano tempore diuertit ex itinere, atq; in ſpelunca, LVII. annos perpetuos obdormiuit. Dehinc ſomno excitatus quærebat ouem, putabat enim ſe parum obdormiſſe. Quam cùm non inueniſſet, in agrum reuertitur. Cùm uerò rerum omnium faciem immutatam cerneret, agrúmque in alterius ius conceſsiſſe, ſtupore attonitus & dubius rediјt in oppidum. Ibi cùm domum ſuã uellet ingredi, quiſnam eſſet interrogatus, uixq́; agnitus à iuniore fratre iam uetulo, omnẽ ex illo didicit rei ueritatem. Porrò illius fama per Græciam uolante, Deo eſſe chariſsimus exiſtimatus eſt. Vnde & Athenienſes cùm aliquando peſte laborarẽt, reſponſo à Pythia accepto, urbem

expiari

expiari oportere, Niciam Niccrati *filium naui miſere, Epimenidémque ex Creta aduocarunt. Profectus autem olympiade* XXVII. *luſtrauit urbem, peſtémque compeſcuit, hoc modo: Sumpſit oues nigro & candido uellere, duxitq; in Arium pagum, atq; inde quò uellent abire permiſit, his qui illas ſequebantur mandans, ubicunq; illæ accubuiſſent, ſingulas mactarẽt peculiari cuipiam Deo, atq; in hunc modum quieuit lues.* Ex eo iam *hodiéq; per Athenienſium pagos, aras ſine nomine inueniri certũ eſt, in eius quæ tunc facta eſt expiationis memoriam.* Alij *cauſam dixiſſe peſtis Cylonium* ſcelus, liberationémq; ſignificaſſe, atque ideo mortuos duos adoleſcentes Cratinum & Cteſibium, atque ita cladem quieuiſſe.* Athenienſes *ea pernicie liberi, homini talentum decernunt, & nauim quæ illum in Cretam reueheret.* Verùm *ille pecunia repudiata, amicitiam & ſocietatem Athenienſium & Gnoſiorum impetrauit: reuersúsq; domum, paruo pòſt tempore migrauit è uita, ætatis ſuæ anno centeſimo quinquageſimoſeptimo, ut ait Phaſgo in libro de longæuis: ſicut autẽ Cretenſes tradunt, ducenteſimo nonageſimonono.* Xenophanes *uerò Colophonius audiſſe ſe dixit, centeſimo quinquageſimoquarto. Scripſit autem Curetum & Corybantum generationem, & theogoniam ad quinque millia uerſuum. Argus quoque nauis apparatum & ſtructuram, & Iaſonis in Colchon nauigationem, ad ſex millia & quingentos uerſus. Scripſit & proſa oratione de ſacrificijs, &* Repub. *Cretenſium, ac præterea de Minoë & Radamantho, ad quatuor millia uerſuum. Conſtruxit & apud Athenienſes phanum* uenerendorum deorum, ut ait* Lobon *Argiuus in libro de Poëtis.* Fertur *etiam primus domus atque agros expiaſſe, delubráque erexiſſe. Sunt qui illum non obdormiſſe, ſed ad*

*ἄγος, piaculum à Cylone, extractũ ex σεμνῶν dearum aſylo Pericles interfecit.

*σεμνῶν θεῶν, caſtarũ & venerãdarum dearum. Sic enim appellantur apud Athenienſes furiæ.

tempus expatiatum aſſeuerent, intentum uidelicet radis cibus ſecandis. Extat *ipſius ad Solonem conditorem legum epiſtola de ea Repub. quam Minos Cretenſibus tradidit. Sed Demetrius Magneſius in libro de poëtis, ac ſcriptoribus æquiuocis, epiſtolam ut recentem neque Cretenſi, ſed Attica locutione, ipſáque non ſatis antiqua ſcriptam, arguere nititur, ſit illa ſanè recens, ut uult ipſe. Ego & aliam ipſius epiſtolam reperi in hunc modum:*

EPIMENIDES SOLONI.

CONFIDE *ô amice. Si enim uel ſeruire aſſuetis, uel non bene inſtitutis Athenienſibus Piſiſtratus immineret, imperium profectò diuturnum habuiſſet: cæterùm uiros haud ſanè malos, aut ignauos ſeruire compulit, ſed qui monitorũ Solonis memores præ pudore ingemiſcant, ſeruire tyrannidi diutius haudquaquam ferent. Verùm etſi Piſiſtratus ciuitatem occuparit, non tamen ad illius liberos imperium ſpero deducendum. Eſt enim perdifficile hominibus liberis præclarisq; inſtitutis legibus ſub ſeruitute durare. Tu autem noli quæſo uagus agi, ſed in Cretam uenire ad nos matura, ubi tyrannus nullus cuiquam moleſtus eſt. Si uerò illius amici fortè, ut fit, in itinere inciderint, metuo ne quid ſiniſtri tibi eueniat.* Hæc ille.

Quidam Demetrio autore tradunt accipere ſolitum à nymphis cibũ, eúmq; intra bouis ungulã conditũ ſeruare, paulatímq; inde ſumere, nullaq́; exinde egeſtione indigere, neq; uiſum unquam edere. Meminit huius & Timæus in ſecunda. Sunt item qui dicant, Cretẽſes illi ſacriſicia offerre, ut Deo. Aiũt & diuinationis fuiſſe peritiſsimum. Siquidem cùm apud Athenienſes μουνυχίαν uidiſſet, ignorare eos dixiſſe quantarũ cladiũ cauſa locus ille futurus eſſet, quod ſi ſcirẽt, dẽtibus illũ diſcerpturos. Hæc autẽ prædixit multis

Munychia, portus Atticę, & templũ Dianæ: quæ inde μουνυχία appellatur.

antè

ante temporibus. Fertur & primus ſe Acacum dixiſſe, Lacedæmonijsq; prædixiſſe captiuitatē, quam paſſuri erāt ab Arcadibus, ac ſeipſum reuiuiſcere ſæpe ſimulaſſe. Theopompus autem in mirabilibus refert, cùm nympharū templum exædificarēt, uocem è cœlo lapſam: Epimenides, non nymphis, ſed Ioui dedicato. Cretēſibus itē pronūtiaſſe belli exitum, quod inter Arcades et Lacedæmonios agebatur, eum quem prædiximus. Quo in bello deſerti ab Orchomenijs in ius hoſtium conceſſere. Senuiſſe illum intra tot dies quot obdormiſſet annos, nō deſunt qui aſſeuerāt, hoc enim Theopōpus ait: Hūc à Cretēſibus Curetē appellari ſolitū, Myronianus in ſimilibus autor eſt. Corpus eius apud ſe Lacedæmonij ſeruāt reſpōſo quodā admoniti, ut refert Soſib. Lacedæmon. Fuerūt alij duo Epimenides, genealogiæ ſcriptores, & tertius qui Doricè Rhodi hiſtoriam ſcripſit.

PHERECYDES.

PHerecydes Badis filius, Syrius, ut in ſucceſſionibus Alexander tradit, Pittaci auditor fuit. Eum Theopompus aſſerit primum omnium de natura, & de Dijs ſcripſiſſe. Plurima de illo & ſtupenda memorantur. Deambulantem enim ſecus litus* Pſamium, cùm intuitus fuiſſet nauem plenis uelis currentē, pòſt paulùm mergendam prædixiſſe, atq; ut dixerat, ſe inſpectante, contigiſſe. Hauſtam rurſus aquā ex puteo cùm biberet, poſt diem tertium terræmotū futurum prædicaſſe, atq; ita factū eſſe. Cùm denuo Meſſanam aſcendiſſet in Olympiam, Perilao hoſpiti conſuluiſſe, cum tota familia inde migrare maturaret, neglexiſſe illū, Menaſſamq; paulò pòſt captā ab hoſtibus fuiſſe. Lacedæmonijs ſolitum dicere, Neq; aurū neq; argentum honorandum, ut Theopompus in mirabilibus ſcribit. Præcepiſſe hoc ſibi inſomnis Herculem, quem & eadem nocte Regibus

*τῆς ψάμμου, ſcriptū erat in Græco codice, haud ſcio an mendoſè.

*buſ,Pherecydi ut obtemperarent, iuſsiſſe. Sunt qui Pythagoræ iſta adſcribant. Tradit Hermippus illum cùm inter Epheſios atq; Magneſios uigeret bellum, cuperetq́; Epheſios uincere, quendã ex prætereũtibus interrogaſſe, Vnde eſset, & cùm ſe ille Epheſium dixiſset, adieciſſe, Trahe me per crura, & in agro Magneſio pone, ciuibusq́; tuis annuntia, ut parta uictoria me in eo loco ſepeliant, adiecitq́; ſe eſse Pherecydem. Hæc ubi ille ciuibus renuntiauit, magna eos uictoriæ inceſsit ſpes. Poſtridie uerò commiſſo prælio, Magneſios fundunt, uictoresq́; Pherecydem ex uita migraſſe comperiunt, quem etiam ſepelientes magnificè honorauerunt. Quidam profectum Delphos è monte Corycio ſeipſum deieciſſe aiunt, deniqueſepultum eſſe. Alij à pediculis conſumptum, obijſſe diem tradunt. Ariſtoxenus uerò cùm de Pythagora eiuſq́; familiaribus ſcriberet, refert illũ cum à Pythagora, qui uiſitandi gratia aduenerat, ut ſeſe haberet interrogatus eſset, digitum immiſiſſe per ianuam ac dixiſſe, * Apertè inſpice: unde ea uox poſteà à Philoſophis in malam partem accipi ſolita. Qui autem ea in meliorem partẽ utuntur, peccant. Dicebatq́; Deos menſam* θυωρὸν uocare. Porrò Andron Epheſius duos tradit fuiſſe Pherecydes Syros. Aſtrologum alterum, alterum theologum, Badis filium, cuius Pythagoras ſtudioſus fuerit. Eratoſthenes unum tantum Syrium, alterum Athenienſem genealogum fuiſſe aſserit. Seruatur adhuc Pherecydis Syri, quem ſcripſit, libellus de rerũ principio, cuius initium eſt: Iupiter quidem atq; tempus idem, & Tellus erant ſemper. Terrenæ autem nomen fuit Telluri, poſtquam ipſi Iupiter præmium dedit. Seruatur & heliotropium in Syra inſula. Refert autem Duris in ſecundò ſacrorum, inſcriptum eius tumulo hoc epigramma:*

*χροὶ δῆλα, vel vt alij legunt, χρωτοδῆλα, excute apparet.
θυωρὶς, ſacra menſa.

Τῆς

Τῆς σοφίης πάσης ἐν ἐμοὶ τέλος, ἣν δ' ἔτι πλέον
Πυθαγόρῃ τῷ μῷ, λέγε τοῦδ' ὅτι πρῶτος ἁπάντων.
Ἐςὶν ἂν Ἑλλάδα γῆν. ου ψεύδομαι ὧδ' ἀγορεύων.

Hoc eſt,

Deſinit in me omnis ſapientia prima. quòd autem
Pythagoræ noſtro tribuatur palma, fatebor
Id, ſed ob hoc quia primus erat in gente Pelaſga.

Ion autem Chius de ipſo ſic ſcribit,

Ὡς ὁ μὲν ἠνορέῃ τε κεκασμένος, ἠδὲ καὶ αἰδοῖ
Καὶ φθίμενος ψυχῇ τερπνὸν ἔχει βίοτον,
Ὥσπερ Πυθαγόρης ἐτύμως ὁ σοφὸς περὶ πάντων
Ἀνθρώπων γνώμας εἶδε καὶ ἐξέμαθεν. hoc eſt,

Virtutum ornatus inſignibus atque pudore
Hic animo uiuit ſuauiter exanimis.
Atque, ut Pythagoræ ſapientia ſumma, uirorum
Multorum mores uidit & edidicit.

Eſt & noſtrum ſic ſe habens, carmine Pherecratio:

Τὸν κλεινὸν τεχνίδην
Ὃν τίκτει ποτὲ Σῦρος
Ἐς φθεῖρας λόγος ἐςὶν,
Ἀλλάξαι τὸ πρὶν εἶδος,
Θεῖναι τ' οὐδὲν κελεύειν
Μαγνήτων, ἵνα νίκην
Δοίη τοῖς Ἐφέσοιο
Γενναίοις πολιήταις
Ἦν γὰρ χρησμὸς ὃν ᾔδει
Μοῦνος τοῦτο κελεύων,
Καὶ θνήσκει παρ' ἐκείνοις
Ἀρ' οὖν τοῦτ' ἂρ ἀληθὲς
Ἦν, εἴ τις σοφὸς ὄντως,
Καὶ ζῶν ἐςὶν ὄνησις
Χ' ὥταν μηδὲν ὑπάρχῃ, hoc eſt,

Inſignis Pherecydes
Syros quem parit olim,
Turpes in pedicillos
Permutaſſe priorem
Formam dicitur, atq;
Magnetum in regionem
Se iußiſſe trahi, quò
Donaret generoſis
Palmam illuſtrem Epheſinis.
Oraclum fuerat, quod
Solus nouerat ipſe
Hoc mandans, moriturq;
Lætus ſic apud illos.
Verum eſt hoc igitur quòd
Si uerè eſt ſapiens quis
Viuus utilis uſq;
Extinctusq; iuuabit.

Aliorum etiam in eum feruntur epigrammata. Fuit autem circa ſexageſimamnonam olympiadem. Eſt eius quoq; ad Thaletem huiuſmodi epiſtola:

PHERECYDES THALETI.

BENE *moriaris, cùm tibi fatalis dies ſuperuenerit. Morbus me inuaſerat cùm tuas accepi literas, pediculis operiebar & febri quatiebar totus. Mãdaui itaq; quibuſdam ex familiaribus, ut cùm me ſepelierint, ad te perferant quæ ſcripſi. Tu autẽ ſiquidẽ ea probaueris cum ſapiẽtibus reliquis, ita legenda demum trades: ſin autẽ improbaueris, nolito edere. Mihi certè necdum ſatis placebãt. Eſt ibi quidem non certa rerũ fides. Neq; enim id recepi, neq; quid ſit uerum me ſcire profeſſus ſum: fortè quædam de Theologia referaui, cætera intelligere oportet. Omnia quippe indico*

potius,

potius, quàm aperio. Morbo autem diebus ſingulis inualeſcente, neque medicorum quempiam, neque amicorum penitus admitto. Cæterùm aßiſtentibus pro foribus, & interrogantibus quo in ſtatu ſim, digito per oſtij clauſtra dimiſſo, quàm peſtilẽti malo tenear, oſtẽdi: admonuiq; ut poſtridie conueniant ad ſolennes Pherecydis inferias. Vale.

Atque hi ſunt qui appellati ſunt ſapientes, quibus plerique Piſiſtratum etiam tyrannũ adſcribunt. Veniendum uerò iam ad Philoſophos, ac primò inchoandum ab Ionica Philoſophia, cuius principem Thaletem fuiſſe memorauimus, Anaximandri præceptorem.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORVM VITA, LIBER SECVNDVS.

*

ANAXIMANDER.

*ANaximandro Mileſio Praxiades pater fuit. Huius eſt illud, Principium elementum immenſum hoc, & infinitum eſſe, non tamen definiens aëra, & aquam, aut aliud quippiam. Partes quidem eius immutari, totum uerò immutabile. Durare medio loco terram centri inſtar conſtitutam globoſámque eſſe, & rotundam. Lunam *falſo lucere lumine, ſplendorémque à Sole mutuari. Solem terræ æquare magnitudinẽ, & eſſe purißimũ ignem. Primus autem gnomonem inuenit, ipſumq; Lacedæmone in loco captãdæ umbræ idoneo ſtatuit, quò, ut ait Phauorinus in omnimoda hiſtoria, conuerſiones Solis, & æquinoctia notaret.* ὡροσκόπια *quoque fabricatus eſt, ac primus terræ, mariſq; *circuitus deſcripſit,*

*ψευδοφανῆ.

*περίμετρον.

deſcripſit, & ſphæram inſuper conſtruxit. Quæ uerò accommoda ſibi uiſa ſunt, ſummatim, prout memoriæ occurrebãt expoſuit. Apollodorus *Athenięſis illum in Chronicis ait ſecundo anno* LVIII. *olympiadis, annum egiſſe ætatis ſexageſimumquartũ, ac paulò pòſt obijſſe diem.* Floruiſſe *autẽ maximè ſub* Polycrate Samiorũ *tyranno.* Aiunt *eum canentem à pueris irriſum, eoq; comperto dixiſſe,* Canendum *ergo puerorum cauſa modulatius.* Fuit *& alius* Anaximander *hiſtoricus, & ipſe* Mileſius Ionicus *ſcriptor.*

ANAXIMENES.

ANaximenes *Euryſtrati filius,* Mileſius Anaximandri *auditor fuit.* Quidam *&* Parmenidem *audiſſe aſſerunt.* Hic *initium dixit aëra, & infinitum.* Moueri *ſydera non ſupra terram, ſed circa terram.* Vſus *eſt autem* Ionica *locutione ſimplici & minimè fucata.* Sexageſimatertia *olympiade natum eſſe, atque eo anno quo* Sardis *capta ſit, obijſſe diem,* Apollodorus *tradit.* Fuerũt *& alij duo* Lampſaceni *eius nominis, orator unus, alter hiſtoricus, qui oratoris nepos* Alexandri *geſta conſcripſit.* Extat Philoſophi Anaximenis *epiſtola huiuſmodi:*

ANAXIMENES PYTHAGORAE.

THALES *ab ætatis flore ad ſenectutem per ſtudia uirtutis humanitatiſq; peruectus, inclyta morte defungitur.* Is *cùm, ut conſueuerat, unà cum ancillula ſydera inſpecturus atrio domus matutinus exiſſet, immemor ut ſeſe loci ſitus haberet, dum æthera ſecurus explorat, in ſubiectam foueam cecidit.* Mileſij *ſyderum obſeruatoris hunc finem tradunt.* Cæterùm *nos qui literarum amore tenemur tanti uiri iugiter meminimus, atque in illius maximè doctrina acquieſcimus, initiúmque ſermonis noſtri* Thaletem *ſemper inſtituimus.* Rurſum *alia ad eundem:*

Anax

CONSVLTIVS *nobis egiſti ut quietus uiueres, qui ex Samo Crotonem commigraſti. Nam Aeacidæ cùm alijs infeſti ſunt, tum Mileſijs * tyranni dominantur.* * λεσχηνῶτων. *Medorum item rex nobis acriter imminet, niſi uelimus eſſe* Ionũ lingua *tributarij, quanquàm uidẽtur Iones pro libertate omnium* uioléti & cõ *cum Medis dimicare. Ita enim illi nos undique urgent, ut* tumelioſi. *nulla nobis ſpes ſalutis ſit. Quonam igitur animo poßit Anaximenes cœli ſecreta rimari, cuius iugis aut mortis aut ſeruitutis incumbit metus? Atqui tu Crotoniatis atque Italis cæteris gratus atque in pretio es, quem accedunt & ex Sicilia ſtudioſi quique.*

ANAXAGORAS.

ANaxagoras *Hegeſibulo ſiue Eubulo patre, Clazomenius, Anaximenis fuit in primis ſtudioſus. Primus hic materiæ, quam* ὕλην *appellant, mentẽ adiecit, in principio operis ſui ſic ſcribens: Omnia ſimul erant, deinde acceßit mens, eáque compoſuit, quamobrem & * mens ſiue* *νοῦς cognominatus eſt *animus dicitur. Timon hoc ipſum de Anaxagora fatetur,* Anaxagoras. *in Sillis, dixiſſe ſcilicet mentem, confuſis primò rebus acceßiſſe, omniáque compegiſſe ſimul, atque ordinaſſe. Timonis carmen ita habet,*

Καὶ πȣ̃ Ἀναξαγόρην φασ' ἔμμεναι ἄλκιμον ἥρω
Νȣ̃ν, ὅτι δὴ νόος αὐτῷ, ὃς ἐξαπίνης ἐπαγείρας
Πάντα συνεσφήκωσεν ὁ μȣ̃ τεταραγμένα πρόσθεν. hoc eſt,

Nunc ubi Anaxagoras Mens eſt fortißimus heros,
Qui mentem ſubitò, nam mens non defuit illi,
Compoſuiſſe putat, fuerant quæ incondita quondam.

Hic non modò generis gloria & opibus, uerũ animi quoque magnitudine clarißimus fuit. Quippe qui uniuerſum patrimonium ſuis ſponte conceßit. quo cum ab eis inſimu-

laretur negligentiæ, Quid ergo, inquit, nónne uos iſta curatis? Demum ab eis profectus, ad ſpeculandam rerum naturam ſe contulit, rei & publicæ & priuatæ omnino negligens: adeo ut cuidam ſe ita cōpellanti, Nulláne tibi patriæ cura eſt? dixerit, Mihi uerò patriæ cura & quidem ſumma eſt, digitū in cœlum intendens. Fertur in Xerxis tranſitu annū ætatis uiceſimū egiſſe, uixiſſéq; annos LXII. Apollodorus in chronicis floruiſſe eum LXX. Olympiade, ſeptuageſimæq; octauæ primo anno defeciſſe refert. Philoſophari Athenis cœperat ſub Callia, uiceſimo ætatis anno, ut Demetrius Phalereus in deſcriptione principum refert. ubi & triginta annos commoratum tradunt. Dicebat Solem candens ferrum eſſe, ac penitus ignitum, & Peloponneſo maiorem. Alij hoc ad Tantalum referunt. Lunam habitacula in ſe habere & colles & ualles. Initia rerum ſimilitudines habere partiū. Vt enim ex minutiſſimis, quæ uocantur, ramentis, aurum conſtat, ita & ex paruis ſimilium partium corporibus, hoc totum eſſe compoſitum, mentémque initiúmq; motus. Et grauia corpora inferiorem locum, ut terram, leuia ſuperiorem obtinuiſſe, ut ignem, medium aëri atque humori diſtributum. Ita enim ſuper terræ latitudinem mare ſubſiſtere, humoribus à ſole in uaporem conuerſis. Sydera principio quidem turbato & confuſo motu ferri ſolita, ita ſecundū terræ uerticem, eum qui ſemper apparet polum uerſari, poſteà uerò inclinationē acceppiſſe. Lacteum orbē reflexum eſſe ſolaris luminis non intermicantibus aſtris. Cometas errantium ſtellarū eſſe concurſum flammas ex ſe emittentium, eóſque ueluti ſcintillas ab aëre uibrari. Ventos fieri, cum aër à ſole tenuatur. Tonitrus nubium eſſe colliſionē, coruſcationes cōfricationem itidem nubium, terræmotus* ſucceſſionem aëris in terram.*

* ἀρχόντων. hi erant magiſtratus apud Athenienſes.

* ὑπονόστησιν.

Animantes

*Animantes primò ex humore & calore, terráq; manaſſe, poſteà ex inuicem natas eſſe, mares à dextris, fœminasq; à ſiniſtris. Aiunt illũ prædixiſſe eum qui circa Aegos fluuiũ contigit lapidis lapſum, quem ex ſole caſurũ dixerit, eáq; ratione inductum Euripidem ipſius diſcipulum, ſolem in Phaëtonte fabula auream glebam appellaſſe. Profectum quoque in Olympiam ſereno & lucente cœlo ſediſſe pelliceca indutum ueſte, quaſi breui eruptura pluuia, ſicq́; contigiſſe. Percontanti, an Lampſaceni montes mare eſſent aliquando futuri, dixiſſe ferunt, Ita ſanè, niſi tempus defecerit. Rogatus cuius rei cauſa natus eſſet, Inſpiciendi, inquit, cœli, & ſolis & lunæ. Dicenti cuidam, Athenienſibus priuatus es, Nõ ego illis, ait, ſed illi me. Cùm uidiſſet Mauſoli ſepulcrum, Monumentum, inquit, pretioſum, & lapidibus ornatum, diuitiarum imago. Indignanti cuidam ac moleſtè ferenti, quòd in alieno ſôlo moreretur, Bono, inquit, eſto animo. Idem enim undique in infernum deſcenſus eſt. Videtur autem, ut Phauorinus in omnimoda hiſtoria teſtatur, primus Homeri poëma de uirtute & iuſtitia compoſitum eſſe dixiſſe, multumq́; Metrodorũ Lampſacenum familiarem ſuum ad eam opinionem contuliſſe. Quem in his etiam, quæ ad naturæ hiſtoriam attinent, conſtat poëtæ fuiſſe in primis ſtudioſum. Primus autem Anaxagoras librum à ſe ſcriptum edidit. Enimuero ſub principe Dimylo cecidiſſe de cœlo lapidem, Anaxagoramq́; tum dixiſſe, cœlum omne ex lapidibus eſſe cõpoſitum, ac uehemẽti circuitu conſtare, aliàs cõtinuò ſumma ui impetus lapſurum, Silenus in primo hiſtoriarum autor eſt. Varia de huius damnatione referuntur. Nam in ſucceßione philoſophorũ tradit Socion à Cleone impietatis accuſatum, quòd ſolem *candẽtem dixerit laminam, ac penitus ignitam defenſum* *μύδρον.

autem à Pericle diſcipulo, quinq; talentis mulctatum, exilióq; damnatum fuiſſe. Porrò Satyrus in uitis à Thucydide accuſatū, quòd contraria Pericli in Reipu. adminiſtratione ſentiret, neque impietatis modò, uerùm & proditionis, abſentémq; morti addictum. Et cùm illi renūtiata eſſet, & damnatio ſua & filiorum mors, ad alterùm dixiſſe, Iampridem aduerſum illos atq; ſe ex æquo naturam tuliſſe ſententiam. ad alterū, Sciebam me genuiſſe mortales. Alij hoc ad Solonem referunt, alij ad Xenophontem. Hunc autem manibus etiā proprijs ſepeliſſe liberos Demetrius Phalereus in libro de ſenectute teſtatur. Hermippus in uitis, carcere incluſum addictúmque morti tradidit. Periclem uerò percontatum, An alius uitam in aliquo criminaretur, cùm nullum ei crimē impingi comperiſſet, dixiſſe, Atqui ego diſcipulus iſtius ſum. Nolite igitur iniquis calumnijs inducti illum perdere, uerùm mihi potius obtemperare, liberúmq; abire permittite, ſicq; factū eſſe. Hanc tamen illū iniuriam ægrè tuliſſe, ac ſponte inde diſceßiſſe. Verùm Hieronymus in ſecundo commentariorū Periclem aſſerit illū adduxiſſe in iudiciū, incertis greßibus nutantē, & præ nimia ægritudine confectū macie, miſericordiáq; iudicum potius, quàm quòd innocens fuerit inuentus, dimiſſum eſſe. Tam uaria de ipſius damnatione inter autores minimè obſcuros habetur opinio. Nec defuere qui exiſtimarent illum Democrito infeſtum fuiſſe, quòd ab illo non fuerit admiſſus in colloquium. Lampſacum poſteà profectus, illic diem ſuum obijt. ubi rogantibus eum principibus ciuitatus, Nunquid fieri mandaret, iußiſſe ferunt, ut pueri quotannis quo menſe defeciſſet, ludere permitterentur, ſeruariq; & hodie conſuetudinem. Defuncto igitur Lampſaceni honorificè iuſta perſoluerunt, eiúsq; tumulum epigrammate illuſtrauerunt.

Ενθάδε

Ἐνθάδε πλεῖστον ἀληθείας ἐπὶ τέρμα περήσας,
Οὐρανίου κόσμου κεῖται Ἀναξαγόρας. id eſt,
Hic ſitus ille eſt, cui rerum patuere receſſus,
Atque arcana poli magnus Anaxagoras.
Eſt & noſtrum in eundem:
Ἠέλιον πυρόεντα μύδρον ποτὲ φάσκεν ὑπάρχειν
Καὶ διὰ τοῦτο θανεῖν μέλλεν Ἀναξαγόρας.
Ἀλλ᾽ ὁ φίλος Περικλῆς μὲν ἐρρύσατο τοῦτον, ὁ δ᾽ αὐτὸν
Ἐξάγαγεν βιότου μαλθακίῃ σοφίης. id eſt,
Candentem ferri maſſam Phaëthonta putauit
Quondam, & ob id morti addictus Anaxagoras.
Hunc tamen incolumem Pericles ſeruauit, at ille
Rurſus ob inuiſam perdidit inſcitiam.

Fuere tres & alij eodem nomine: in quorum nullo fuere omnia. primus orator ex Socratis diſcipulis ſtatuarius alter, cuius meminit Antigonus. tertius grammaticus Zenodoti diſcipulus.

ARCHELAVS.

Archelaus Athenienſis, ſiue Mileſius, patrem habuit Apollodorum, ſiue ut quidam ſcripſere, Mydonem, Anaxagoræq; diſcipulus, & Socratis magiſter fuit. Primus hic ex Ionia Phyſicam philoſophiã Athenas inuexit, & appellatus eſt phyſicus, quòd in eum philoſophia deſierit naturalis, Socrate ethicem introducẽte. Quanquam ne hic quidem ethicæ rudis fuiſſe uideatur, namq; de legibus philoſophatus eſt, & de honeſto & æquo. Porrò Socrates, quòd hæc ab illo ſumpta propagauerit, inueniſſe putatus eſt. Duas eſſe generationis cauſas aſſerebat, calidum & frigidum. Animalia de limo nata. Iuſtumq; et turpe non natura conſtare, ſed lege. Hac autem ratione nitebatur. Liquentem calore aquam, ubi ignis inflammatur ardore, terram efficere, ubi uerò circunfluit, aërem gignere, atque

ideo illam quidē ab aëre, hanc autem ab ignis leui faciliq; motu contineri. Gigni uerò animalia ex terræ calore, quæ limum lacti ſimillimum ad eſcam eliquauerit, ſic & homines natos. Primus uocem aëris percuſſum diffiniuit. Mare in concauis per humum ueluti colatum conſiſtere dixit, maximumq; ſyderum ſolem, & omne hoc infinitū appellauit. Fuerunt & tres alij eiuſdem nominis. Primus Chorographus, qui omnem ab Alexandro peragratam terram *ἰδιοφυῆ. *deſcripſit. Alius qui quæ* naturæ ſunt propria, uerſu prodidit. Tertius orator, qui & artem oratoriam ſcripſit.*

SOCRATES.

Socrates Sophroniſco patre lapidario, matre Phænareta obſtetrice natus, quemadmodum Plato in Theæteto meminit, Athenienſis patria, *τὸν δῆμον. ** pago Alopecenſis fuit. Non defuerunt qui illum iuuiſſe Euripidē exiſtimauerint. Vnde Mneſilochus ait: Phrygibus nouo Euripidis poëmati & Socratem ſarmenta miniſtraſſe. Ac rurſus Euripides Socratis, ut ſocij & adiutoris meminit. Ariſtophanes quoque hoc ipſum in Nubibus tradit, hunc aſſerens Euripidem fuiſſe, qui tragœdias ſcripſerit eloquentiæ ſapientiæq; pleniſſimas. Cùm igitur Anaxagoræ, ſecundum quoſdam auditor fuiſſet, & Damonis, ut Alexander in ſucceſſionibus ait, poſt eius damnationē ed Archelaum ſe Phyſicum contulit, cui in delicijs fuiſſe ſcribit Ariſtoxenus. Porrò Duris, ſeruiſſe illū ait, & ſculpſiſſe lapides. Opus illius eſſe gratias, quæ ſunt in arce ueſtitas pleriq; aſſerūt. Vnde illum & Timon in Sillis, ita depingit his uerſibus:*

Ἐκ δ' ἄρα τῶν ἀπέκλινε λιθοξόος ἐννομολέσχης
Ἑλλήνων ἐπαοιδὸς, ἀκριβολόγους ἀποφήνας
Μυκτὴρ, ῥητορόμυκτος, ὑπαττικὸς εἰρωνευτής. hoc eſt,

Fluxit ab his legumq; loquax, lapidumq; politor

Græ

Græcorum uates, impoſtor,eq́; magiſter,
Deriſor, rhetórque ſubatticus, & ſimulator.

Erat quippe in oratoria, ſicut etiam Idomenæus refert, promptus atq; acer, ſed eum tyranni triginta dicendi artem, ut ait Xenophon docere uetuerunt. **Agitatur & ab Ariſtophane, ut qui deteriorem rationem meliorẽ faceret. Primus quippe, ut Phauorinus in omnimoda ſcribit hiſtoria, cùm Aeſchine diſcipulo oratoriæ campos aperuit. Idomenæo idipſum in libris quos de Socraticis ſcripſit aſſerente, primúsq; de uitæ ratione diſſeruit, ac primus philoſophorũ damnatus moritur. Ait autẽ Ariſtoxenus Spintari filius, pecunias illum ex miniſterio ſuo ad neceſſarium uictum congregare ſolitum, cæterùm Critonem eum ab emendicanda quotidiana ſtipe atque ab officinæ ſubduxiſſe miniſterio, gratiam animi ipſius admiratum, eiq́; ſe in diſciplinam dediſſe Demetrius Bizantius autor eſt. Animaduertens autem naturalis ſpeculationis fructum nullum eſſe, eámque ad officia uitæ nihil eſſe neceſſariam, inuexit primus ethicen, déq; illa & in officinis, & in publico quotidie philoſophans, ea potius inquirenda hortabatur, quæ mores inſtruerent, & quorum uſus nobis domi eſſet neceſſarius. Illic enim, Homeri teſtimonio, nobis*

—Κακόντ᾽ ἀγαθόντε τέτυκτ. hoc eſt,

—Agitur prauúmque probúmque.

Sæpe uerò inter loquendum, agente id orationis uehementia, **iactare digitos ſolèbat, & crines uellere, ita ut à pleriſq; rideretur, haberetúrq; deſpectui, quæ tamen omnia ferebat æquo animo. Vnde & cum fuiſſet à quodã calce percuſſus, admirãtibus illius tolerantiã dixit: Quid enim ſi me aſinus calce impetiſſet, num illi diem dixiſſem? Hæc Demetrius. Peregrinatione uerò illi opus non fuit, quemadmodũ*

* κωμῳδεῖται. quod variè vertit interpres. Eſt autẽ locus ex comœdia quæ Nebulæ inſcribitur, in qua amariſſimè proſcindit Socratẽ Ariſtophanes.

* κονδυλίζεσθαι, ferire talitro, & digitorum iunctura. Id enim eſt κόνδυλος.

pluribus, niſi inquantũ militauit, ſed ſemper eodem in loco manens, contentus cum familiaribus, ac ſtudioſis diſputabat. Nitebatúrq; *ſummo ingenij acumine, non tam illos ex ſentẽtia refellere, quàm ipſe quid uerũ eſſet, inuenire.* Fertur cum Euripides ei *legendũ* Heracliti *opuſculũ dediſſet, rogarétq; quid ſibi uideretur, dixiſſe,* Ea *quidẽ quæ intellexi,*fortia ſunt: puto itẽ & quæ non intellexi, uerùm* De*lio quopiam natatore indigent. Cura illi uehemẽs fuit corporis exercitationis, erátq; præclari habitus.* Denique in *Amphipolim armatus militiã ſecutus eſt, atq; prælio commiſſo circa Deliũ, lapſum equo* Xenophontẽ *apprehẽdit, atque ſeruauit. Confugientibus* Athenienſibus *cæteris ipſe lẽto paſſu abibat, ſæpe clàm retroſpiciẽs, & ulciſci cupiẽs ſi quis enſe incautos inuadere tentaſſet.* Militauit *& in* Po*tidæã per mare.* Nã *pedibus minimè licebat, obſiſtẽte bello, quo tempore nocte tota in uno habitu permãſiſſe tradunt.* Et *cùm in ea expeditione fortiſsimè pugnaſſet ac uiciſſet, uictoriã* Alcibiadi, *ſponte cõceſsiſſe, quẽ à* Socrate *amatũ,* *Ariſtippus in quarto de antiquis delitijs teſtatur.* Ion *autẽ* Chius *iuuenẽ cum* Archelao *in Samũ peregrinatũ ueniſſe tradit* Ariſtoteles *&** Pythonẽ *profectũ ait. Iſthmũ quoq;* Phauorinus *in primo cõmẽtariorũ adijſſe refert.* Erat *autẽ cõſtantis animi, inuictæq; ſentẽtiæ, & in primis popularis rei ſtudioſus, quòd cũ ex alijs cõſtat, tũ ex eo maximè quòd iubẽtibus qui cũ* Critia *erant nobilibus,* Leontem Salami*niũ illuſtrẽ & opulentum uirũ ad ſe deduci perimendum, haudquaquã ceſsit, ſolúsq; aduerſus decẽ potentiſsimos duces ſentẽtias ferre auſus eſt, & cùm liberè quò uellet abire carcere liceret, noluit, & plorãtes ſeuerè increpauit, pulcherrimósque ſermones illos uinctus proſecutus eſt.* Frugi *itẽ erat & continens.* Refert Pãphila *in* V I I. *cõment. cum*

* γενναῖα, generoſa & præclara.

* πυθῶδε, ad πυθὼ Apollinis ciuitatẽ, quæ eſt in Phocide, cuius incolæ Delphi appellantur.

Alcibiades

Alcibiades grandẽ illã areã ad conſtruendã domũ largiretur, dixiſſe, An uerò ſi calciamẽtis mihi opus eſſet, corium dares ut calceos mihi ipſe cõficerẽ? atqui ridiculus eſſem ſi acciperẽ. Sæpe cum eorũ quæ publicè uendebãtur multitudinẽ intueretur, ſecũ iſta uoluebat, quã multis ipſe nõ egeo. Ac ſemper habebat in ore iambos illos, quibus argẽtũ & purpura, & cætera id genus tragœdijs potius quã uſui uitæ neceſſaria docẽtur. Archelaũ præterea Macedonem & Scopam Crannoniũ, Eurylochũmq; Lariſſæum aſpernatus eſt magno animo, cùm neq; ab eis miſſas pecunias accepit neq; ad eos ipſe proficiſci uoluit. Adeò autẽ parcè ac tẽperatè uixit, ut cũ Athenas peſtis ſæpenumero uaſtaret, ſolus ipſe nunquam ægrotauerit. Duas illũ uxores duxiſſe, priorem Xantippen, ex qua Lamproclem genuerat: alteram Myrtonẽ Ariſtidis illius iuſti filiam, quam & ſine dote accepit, quæq; ſibi Sophroniſcum, Menexenũmque peperit. Ariſtoteles autor eſt. Alij Myrtonẽ prius duxiſſe, pleriq; utraſq; ſimul habuiſſe tradũt, ex quibus & Satyrus eſt & Hieronymus Rhodius. Nam Athenienſes cùm bellis ac lue ciuibus exhauſtam ciuitatẽ reparare, ſobolẽmq; propagare uellent, decreuiſſe referũt, uti urbanam quidẽ unã uxorẽ ciues ducerẽt, liceret autẽ & ex altera procreare liberos. Idq; tum & Socratem feciſſe. Magna uerò animi ſublimitate carpentes ſe atq; obiurgantes cõtemnebat. In facilitate uictus maximè gloriabatur, mercedẽmq; à nullo exigebat. Dicebat autem qui ſuauiſsimè comederet, eum minimè obſonio egere: & qui cũ uoluptate biberet, eum quod præſens non ſit, poculũ nõ quærere, nec expectare. Eúmq; dijs maximè propinquũ, qui minimis egeat. Hoc ſi quis uelit, à Comicis doceri poterit. Qui profectò, illũ dum uituperare conãtur, laudãt. Ariſtophanes enim ſic illũ comœdijs agit:

Ὦ τῆς μεγάλης σοφίας ἐπιθυμήσας ἄνθρωπε
Ὡς εὐδαίμων ἐν Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησι γενήσει
Εἶ μνήμων εἶ καὶ φροντιστὴς, καὶ τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν
Ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ μὴ κάμνεις, μήθ' ἑστὼς, μήτε βαδίζων
Μήτε ῥιγῶν ἄχθει λίαν, μήτε γ' ἀριστᾶν ἐπιθυμεῖς
Οἴνου τ' ἀπέχει καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων.

Hoc eſt,

O' præclaræ ſapientiæ amator homo,
Quàm fœlix Athenis, & inter Græcos eris,
Si memor es, & curis plenus, & ærumna ineſt
Animo, neq; fatigaris aut ſtans, aut ſedẽs, aut ambulãs:
Sed ne algens quidẽ multũ, doles neq; prandere cupis,
Et uino abſtines, & exercitamẽtis, & id genus ſtolidis.

Porrò Amipſias palliatum illum inducens, ſic ait: Socrates paucorum optime uirorum, multorúmque uaniſsime, & ipſe ad nos tandem uenis, patiénsque et? Vnde tibi pallium hybernum? Hoc incommodum per coriarij contigit malignitatem. Hic tametſi eſuriens aſſentari nunquam ſuſtinuit. Cæterùm eius rei quàm ſemper inimicus fuerit, quámque magno & alto animo fœdam iſtam adulationem contempſerit, Ariſtophanes idem teſtatur in hanc ſententiam:

Βρενθύῃ τ' ἐν παῖσιν ὁδοῖς, καὶ τῶ ὀφθαλμῶ παραβάλλει
Κ'ἀνυπόδητος κακὰ πολλ' ἀνέχῃ, κ'ἀφ' ἡμῖν σεμνοπροσωπεῖ.

Id eſt,

Elatus faſtu uias terit, oculiſq; innuit,
Et diſcalciatus mala multa tolerat: & inter nos uultu grauitatem præſe fert.

Cúmque hoc uitæ inſtituto degeret, interdum tamẽ tempori ſeruiens, uenuſtiore habitu amiciebatur, ut in Platonis Sympoſio ad Agathonem profectus. Aequa illi & hortandi & dehortandi facultas fuit. Deniq; Theætetum cum

de

de diſciplina diſſereret, ut ait Plato, mirificè immutatum diuinumq; fermè remiſit. Eutyphrona qui patri diem dixerat, quædam de iuſtitia & pietate loquens, ab inſtituto reuocauit. Lyſidem autē hortando maximè moralem fecerat. Erat enim illi ingenium ad eliciendos ex rebus ſermones accōmodatum. Lamproclē filium in matrem immitem ac ferū, ut ait Xenophon, ſuadendo ad reuerentiā reduxit. Glauconē præterea Platonis fratrem ad Remp. accedere uolentem, propoſito retraxit, quòd is rudis eſſet, ignarusq; rerum. Item ut refert Xenophon, Charmidem contrà, quia eſſet maximè idoneus, ad capeſcendam incitauit. Iphicrati quoq; duci animos adiecit, cùm oſtendiſſet ei gallos gallinaceos tonſoris Midæ, aduerſus eos qui erant Calliæ, pennis ac roſtro dimicantes. Ipſum Glauconides ciuitati applicare optabat, non ſecus ac faſianū auē, aut pauonē. Dicebat autem facile cuiuis eſſe quæ habet aliquis mira prolo qui, amicos autē quos poßideat nominare difficillimū, tantam in eis obſeruādis ineſſe negligentiā. Euclidē uerò cum uideret forenſium cauſarū in primis ſtudioſum: O, inquit, Euclide, ſophiſtis quidem uti poteris, hominibus non poteris. Inutile enim arbitrabatur ac turpe, hiſce dare operā. ſicut & Plato in Euthydemo teſtatur. Dederat illi Charmides domeſticos pueros, ut ab eis domū deduceretur, ſed noluit ipſe ſuſcipere. Sunt qui dicāt illū Alcibiadis eximiā formā aſpernatū. Otiū, ut poſſeßionū omniū pulcherrimā laudabat, ut in Sympoſio teſtatur Xenophon. Dicebat, & unicū eſſe bonū, ſcientiā: malum cōtrà unicū, inſcitiā. Opes ac nobilitates non ſolū nihil in ſe habere honeſtatis, uerùm & omne malū ex eis oboriri. Deniq; cùm dixiſſet ei quidā, Antiſthenē matre eſſe Threicia, Tune, inquit, arbitrabaris ex duobus Athenienſibus adeò inſignē uirū natū? Phædonem

donem quoq; captiuitatis neceſsitate quæſtui turpi expoſitũ, Critoni redimendũ præcepit, ſpectatumq; philoſophũ fecit. Sed et fidibus canere didicit cùm uacaret, minimè improbũ, ſeu pudendũ dicens, Quod quiſq; neſciat diſcere. Sæpius item ſaltabat, eam exercitationẽ plurimũ ad tuendam bonã ualetudinẽ conducere exiſtimãs, ſicut & Xenophon in ſympoſio teſtatur. Aſſerebat & dæmonium ſibi futura prædicere: ac bene incipere, paruum non eſſe, ſed maximũ: & ſcire ſe nihil præter hoc ipſum quòd nihil ſciret. Eos item qui præconia magno emerent, deſperare aiebat ſe ad maturitatis tempus peruenturos. Rogatus aliquãdo, quænam ſit iuuenũ uirtus, Nihil nimis inquit. Geometriæ eouſq; dandam operã monebat, quoad quiſq; poſsit terrã menſura accipere & dare. Euripide uerò de uirtute ita diſſerẽte, ut diceret præclarum eſſe temerè hanc dimittere, ſurgens egreſſus eſt, ridiculum eſſe dicens, Mancipiũ ſi nõ inueniatur, dignũ inquiſitione iudicare, uirtutẽ uerò peſſum perire permittere. Interrogatus utrũ melius eſſet, uxorem ducere, nécne: Vtrumuis horũ, inquit, egeris, pœnitentia ducêris. Mirari ſe dicebat cur hi, qui lapidea ſigna ſculperẽt, ſumma ope niterẽtur, ut lapis homini quàm ſimilimus euadat, ſeipſos curare negligerent, ne ſimiles lapidibus et uideantur & ſint. Hortabatur & iuuenes, ut ſe iugiter in ſpeculo intuerẽtur, ut ſi quidẽ formoſi eſſent, digni ea ſpecie fierent, ſin autẽ deformes, eam deformitatem eruditione tegerent. Cùm uocaſſet ad cœnam diuites, & Xantippen modici puderet apparatus, Bono, inquit, eſto animo. Nam ſi quidẽ modeſti erunt, frugiq;, menſam haudquaquã aſpernabuntur: ſin autẽ intemperãtes, nulla nobis de hiſce cura fuerit. Aiebat alios homines uiuere ut ederent, ſe ideo edere ut uiueret. Ad hæc uulgus ignobile & imperitam multitudi

*titudinem idem fermè facere dicebat, ac ſi quis * ſingulos nummos reprobaret, cōgeſtum ex hiſce cumulum ut probabilē ſuſciperet. Cùm illi dixiſſet Aeſchines, pauper ſum, & aliud habeo nihil, me ipſum autem tibi do: An uerò tu, inquit, non animaduertis quàm mihi maxima tradas? Indignanti cuidam quòd deſpiceretur, cùm ſummam rerum triginta tyranni ſibi uendicaſſent, Ergóne, inquit, pœnitet te? Referenti quòd illum Athenienſes mori decreuiſſent, Et natura illos, inquit. Hoc alij ad Anaxagoram referūt. Dicente ei uxore, Iniuſtè morieris, An tu, inquit, iuſtè malles? Cùm in ſomnis quendam ſibi iſta dicentem audiſſet:*

* τετράδραχμον.

Ἠματί κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἵκοιο. hoc eſt,

At te frugiferæ ſiſtet lux tertia Phthiæ.

*Ait ad Aeſchinem poſt diem tertium ſe moriturū. Die qua cicutam bibiturus erat, Apollodorus ei pallium pretioſum obtulit, ut in illo moreretur. & ille, Quid, inquit, num pallium meum uiuenti conuenit, uita functo non conueniet? Nuntianti quendam ſe maledictis inceſſere, Bene, inquit, loqui non didicit. Cùm diſruptam pallij ſui partem uertiſſet Antiſthenes, & inſpectandam omnibus dediſſet, Aſpicio, inquit, per ſciſſuram pallij tuam uanitatē. Dicenti cuidam, nónne tibi ille maledicit? Non, inquit, Mihi enim iſta non adſunt. Dicebat expedire, ut ſeſe ex induſtria comicis exponeret. Nam ſi quidem ea dixerint, quæ in nobis corrigenda ſint, emēdabunt: ſin aliàs, nihil ad nos. Xantippe cùm in eum prius conuicia & maledicta ingeßiſſet, pòſt uerò & ſordidis aquis perfudiſſet, Nónne, inquit, dicebam Xantippen tonantem quandoque pluituram? Dicēti Alcibiadi non eſſe tolerabilem Xantippen adeo moroſam, Atqui, ait, ego ita hiſce iampridem aſſuetus ſum, ac ſi iugiter ſonum * trochlearum audiam. An uerò tu non toleras clamore*

* τροχιλιᾶς. eſt autē τροχιλία Polluci, rotæ genus, qua aqua ex puteis educitur.

more perſtrepentes anſeres? illo dicente, At mihi oua pulloſq; pariũt. & mihi ait Xantippe filios gignit. Cùm palliũ illa ſibi in platea ſuſtuliſſet, monerentq; familiares, iniuriam manu ulciſceretur, Præclarè, inquit, ut nobis corrixantibus quiſq; ueſtrũ acclamet, Eia Socrates, eia Xantippe. Aſperioris ingenij uxori ita congrediendum monebat, ut equis animoſis equites. Nam ſicut illi cùm eos ſemel ſubegerint, reliquis facilè utuntur, ita & mihi poſt Xantippes uſum, reliquorum mortalium facilis toleratio obueniet. Iſta & huiuſmodi gerens quotidie & dicens, Pythiæ teſtimonio laudatus eſt, quæ Chærephonti id oraculum edidit, quòd in omnium ore eſt, nimirum hoc:

Ἀνδρῶν ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος. hoc eſt,

Mortalium unus Socrates uerè ſapit.

Ex quo magna in illum inuidia cõflata eſt, præterea quòd eos qui ſeipſos magni facerent & æſtimarent, ut ſtolidos & inſenſatos arguiſſet. Eorum ex numero Anitus eſt, ſicut in Mennone Plato ait: Is enim à Socrate rideri ſe non ferens, primum quidẽ Ariſtophanem aduerſus illum inuexit, atque in eum maledicta pronuntiauit. Pòſt uerò Melitum etiã induxit, ut illi crimen impietatis adoleſcentiumq; corruptiones obijceret. Et Melitus quidem apud iudices illum accuſauit, ſententiam uerò Polyeuctus dixit, ut ait Phauorinus in omnimoda hiſtoria: orationẽ Polycratis ſophiſta ſcripſit, ut Hermippus refert, ſiue ut quidã uolunt, Anitus. præparauit autẽ omnia Lycon orator. Porrò Antiſthenes in philoſophorũ ſucceßionibus, & in Apologia Plato tres illum accuſaſſe tradunt, Anitũ, Lyconẽ ac Melitum. Anitum quidẽ opificũ ciuiliumq; partes tuentẽ. Lyconem oratorum. Melitum uerò poëtarum, quòd eos omnes carperet Socrates. Phauorinus in I. cõmentar. ueram non eſſe Poly-

cratis

cratis in Socratem orationem tradit, quòd in ea facta ſit mentio murorũ à Conone inſtauratorũ. Id uerò factũ conſtat VI.*anno poſt mortẽ Socratis, atq; ita ſe habet. Enimuerò cauſæ ipſius coniuratio hoc modo geſta eſt. Seruatur enim hactenus, inquit Phauorinus in Metroo: Accuſauit Melius Meliti filius Pitheenſis Socratem Sophroniſci filiũ Alopeſcenſem de hiſce criminibus. Iura uiolat Socrates, quos ex maiorũ inſtituto ſuſcepit ciuitas, deos eſſe negans, alia uerò noua dæmonia inducens. Contra ius & fas iuuenes corrumpit. Pœna illi mors. Philoſophus uerò cum illi Lyſias quam pro eo ſcripſerat, apologiã recitaſſet: Bona, inquit, & præclara eſt oratio Lyſiæ, mihi tamẽ minus congruit. Erat enim illa iudiciali inſtituto uicinior, quàm ut philoſopho cõuenire uideretur. Percontanti Lyſiæ, Cur ſi bona eſſet, nõ ſibi congrueret oratio: Nónne, inquit, & indumẽta & calciamẽta ſpecioſa eſſe poſſent, neq; tamẽ mihi conuenire? Cum uerò iudiciũ ageretur, aſcẽdiſſe Platonem in ſuggeſtũ refert Iuſtus Tyberiẽſis in ſtemmate, ac dixiſſe: Minimus natu cùm ſim, uiri Athenienſes, his omnibus qui tribunal aſcenderunt, interpellatúmque à iudicibus reclamantibus, deſcende. Damnatus igitur eſt iudicum ducentis octoginta & una ſententijs, ſupra eas quibus abſoluebatur. Tractantibúsq; inter ſe iudicibus, quid illũ potius conueniret pati, an pendere* XXV.*drachmas ſoluturũ ſe dixit. Quanquam Eubulides centum eſſe pollicitum dixerit. Verùm tumultuãtibus iudicibus, Eorũ, inquit, gratia, quæ à me geſta ſunt, cenſeo me in Prytaneo publicè ali debere. Tum illi adiectis alijs* LXXX.*ſententijs mox illum damnant, & continuò coniectus in uincula, poſt paucos dies cicutã bibit, multa prius de immortalitate animorũ, ac præclara diſſerẽs, quæ in Phædone Plato digeſſit. Pæana quoq; illum*

illum ſcripſiſſe plerique autumant, cuius eſt initium, Delie Apollo ſalue, & Diana pueri glorioſi. Porrò Dionyſodorus pæana illius non eſſe memorat. fecit & Aeſopiam fabulam non multum compoſitè, cuius initium eſt,

Αἴσωπός ποτ' ἔλεξε Κορίνθιον ἄστυ νέμουσι
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ σοφίῃ. hoc eſt,

Ciuibus Aeſopus dixit quis culta Corinthus
Ne uirtutem in ius iudice plebe uocent.

*Atq; in hunc modũ Socrates exceſſit è uita. Athenienſibus eius facti tantùm pœnitentiæ inceſſit, mox ut palæſtras & gymnaſia clauderent, & alios quidem exilio, Melitũ uerò morte damnarẽt. Socratem ærea imagine publicè honorauere, quam à Lyſippo perfectam in urbis celeberrimo loco ſtatuerunt. Anitũ ipſa die dum peregrè eſſet, Heracleotæ exterminarũt. Huiuſmodi deſignarunt Athenienſes non modò in Socrate, uerũ & in alijs uiris illuſtribus permultis. Nanque ut ait Heraclides, Homerum ueluti inſanientem drachmis quinquaginta multarunt. Tyrtæúmq; mentis impotem dixerunt, & Aſtidamantem primum ex ludo Aeſchyli ſapientiſſimum ærea imagine honorauerunt. Eis Euripides quoq; id exprobrat in Palamede, doctam Philomelam innocuámque muſam inſectatos clamans. Quanquam Philocorus Euripidem ante Socratẽ obijſſe tradat. Naſcitur Socrates, ut ait Apollodorus in chronicis, ſub Apſephione, ſeptuageſimæ & ſeptimæ olympiadis anno quarto, *Thargelionis mẽſis ſexto, quo die luſtrant Athenienſes ciuitatem, Dianámque natam Delij tradunt. Moritur primo anno nonageſimæquintæ olympiadis, ſeptuageſimo ætatis anno. Eadem fermè Demetrius Phalereus ait. Sunt qui ſexagenariũ obijſſe referant. Vterq; uerò Socrates & Euripides Anaxagoræ auditores fuere. Porrò Euripides*

θαργηλιὼν mẽſis dictus ab eo quòd terrã calfaciat, Græcis auſpicatiſsim⁹.

ripides primo anno ſeptuageſimæ Olympiadis ſub Calliade ortus eſt. Videtur autem mihi Socrates & de naturalibus diſſeruiſſe, quandoquidem & de prouidentia pleruná; diſputat, ut Xenophon ait, tametſi de rebus quæ ad bonos mores faciunt, tantum uerba eum feciſſe aſſeueret. Sed & Plato, in apologia mentionem Anaxagoræ faciens, aliorúmq; phyſicorum, quæ Socrates negat, de his dicere ipſe comprobatur, & quidem cùm ſua omnia Socrati ſemper attribuat. Refert Ariſtoteles magnum quendam ex Syria profectum Athenas, Socratem pluribus in rebus reprehendiſſe, uiolentámque illi mortem futuram prædixiſſe. Eſt noſtrum in illum adſcriptum epigramma:

Πῖνε νῦν ἐν Διὸς ὤν, ὦ Σώκρατες, ἦ σε γὰρ ὄντως
Καὶ σοφὸν εἶπε θεὸς, καὶ θεὸς ἡ σοφίη.
Πρὸς γὰρ Ἀθηναίων κώνειον ἁπλῶς μὲν ἐδέξω
Αὐτοὶ δ' ἐξέπιον τοῦτο τεῷ στόματι. hoc eſt,

Nũc bibe apud ſuperos bone Socrates. ipſe enim Apollo
Te ſapere haud leuiter dixit, & is ſapiens.
Ciuibus ingratis tibi erat porrecta cicuta:
At ijdem hauſerunt protinus ore tuo.

Fuit ei, ut refert Ariſtoteles tertio de poëtica, cum Antiocho Lemnio, & Antiphone prodigiorum interprete contentio quemadmodũ & Pythagoræ cum Cydone & Onata, uiuentiá; Homero cum Sagari, uita functo cum Xenophane Colophonio. Heſiodo item cum Cercope, quo defuncto cum Xenophane, cuius iam ſuprà meminimus. Pindaro cum Amphimene Coo, Thaleti cum Pherecyde, Biantiá; cum Salaro Prienæo, Pittaco cum Antimenide, & Alcæo, Anaxagoræ cum Soſibio, Simonidæá; cum Timocreonte. Verum ex his qui ſucceſſere Socrati, appellantur Socratici, nobiliſsimi ſunt, Plato, Xenophon, & Antiſthenes. Ex

his uerò qui decem dicuntur, clariſsimi fuerunt quatuor, Aeſchines, Phædon, Euclides, & Ariſtippus. Primò igitur dicẽdum de Xenophõte, deinceps de Antiſthene inter Cynicos, tum de Socraticis, atq; ita demum de Platone, qui & decẽ ſectarũ princeps eſt, primamq́; Academiã ipſe conſtituit. Hic ergo ſucceſsionis eſto modus. Fuit & alius Socrates hiſtoricus qui Argos diligẽter deſcripſit. alius itẽ Peripateticus Bithynus. atq; alius poëta epigrammatũ. et alius Cous qui deorum precationes inuocationésq; conſcripſit.

XENOPHON.

*Xenophon Grylli filius Athenienſis, pago Archieus fuit, uerecundus admodum, & ultra quàm dici poßit ſpecioſus. Aiunt eum cùm Socratem in angiporto quodam habuiſſet obuiũ, porrecto baculo tranſire prohibitũ. percontanti uerò, ubinam uenirent quæ humanis uſibus ſunt neceſſaria, cùm ille reſpondiſſet: rurſus, ubinam boni ac probi homines fierent, hærente illo dixiſſe Socratẽ, Sequere igitur & diſce, ex eo tẽpore Socratis auditor factus. Primus omniũ quæ dicebantur notis excepta in publicum edidit, *commẽtaria inſcribens, primusq́; philoſophorũ ſcripſit hiſtoriam. Hunc adamaſſe Cliniã Ariſtippus in quarto de Antiq. delic. meminit, atq; ad eum hæc dixiſſe, At nunc ego Cliniã libentius intueor, quàm cætera omnia, quæ ſunt inter homines ſpecioſa, cæcusq́; mallẽ ad cætera fieri, dum unici Cliniæ conſpectu fruerer. Angor noctu & in ſomnis, quòd illum nõ uideo, diei ac ſoli gratias ago, quòd Cliniæ mihi faciẽ reuelant. In Cyri amicitiã hoc modo uenit. Erat illi familiaris quidã Proxenus nomine, Bœotius genere, diſcipulus Gorgiæ Leontini, Cyro notus & charus. Is apud Cyrum Sardis morabatur. Scripſit autẽ Xenophonti epiſtolã Athenas, accerſens illũ, & Cyro amicum fieri ſuadẽs,*

*ἀπομνημονεύματα, quæ & hodie extãt ad tres libros.

Hanc

Hanc ille Socrati oſtendit, conſiliumq́; petebat. Eum ille Delphos miſit, in ea re Dei conſilio uſurum. Paruit Xenophon, profectusq́; ad Deũ, rogat num proficiſci ad Cyrum debeat nécne. Sed quanquã ea in re Socrates illum etſi modicè ſimulabat, proficiſci tamen monuit. Vbi autẽ ad Cyrum uenerat, ita ſe illi inſinuauit, ut non minus illi amicus charusq́; fuerit, quã Proxenus. Omnia igitur quæ in aſcẽſu Cyri, ac deſcẽſu contigêre, nobis ipſe diligentiſsimè tradidit. Inimicitias autẽ aduerſus Menonem Pharſaliũ grauiſſimas exercuit, qui fuerat accuſus tẽpore Peregrini militis ductor, cui inter cætera maledicta & illud obiecit, maioribus illo ſe uſum amaſiis. Apollonidi itẽ cuidã exprobrauit, quòd perforatis eſſet auribus. Poſt accenſum uerò & Ponticas clades fœderáq; à Seuto Odryſorum rege uiolata, ſe in Aſiam contulit ad Ageſilaum Lacedæmoniorum regem, Cyriq́; milites illi ſub mercede præſtitit, ac ſe illi totum deuouit, amiciſsimusq́; fuit. Quo tempore quòd Laconicas partes tueri uideretur, exilio damnatus ab Athenienſibus eſt, profectus deinde Epheſum, dimidiũ auri quod ſecũ tulerat, Megabyzo Dianæ ſacerdoti ſeruandũ tradit quoad reuerteretur. Sin ſecus, ſtatuam ex eo cõfectam deæ conſecrare iubet. Ex dimidio reliquo donaria in Delphos miſit. Inde cum Ageſilao in Græciam ad bellũ contra Thebanos profectus eſt, Lacedæmonijs commeatũ illi ſuppeditantibus. Hinc iam omiſſo Ageſilao in agrũ Heleæ, Cilluntem uenit ab urbe haud procul diſtantẽ. Sequebatur autem illum & muliercula Phileſia nomine, ut refert Demetrius *Magnèſius, & duo * liberi, Gryllus ac Diodorus, ut ait Dinarchus in libro de Repudio aduerſus Xenophontem, qui etiã *gemini uocati ſunt. Adueniente uerò Megabyzo ſub occaſione publicæ feſtiuitatis receptis pecunijs præ-

*μάγνης.
*υἱεῖς.
*διόσκουροι.

f 2

dium emit, & deæ conſecrauit, quod amnis interfluit Selinus, eiuſdem nominis cum Epheſino. Hinc uerò uenationibus uacabat, amicis cõuiuia faciens, hiſtoriasq; cõſcribens. Refert Dinarchus Lacedæmonios illi domũ agrumq; dediſſe. Philopidam præterea Spartiatam aiunt ad eum illuc dono miſiſſe mãcipia ex Dardania captiua abducta, ipsũq; arbitrio ſuo illa diſpoſuiße, quo tempore Helienſes in Scillunta cum exercitu profectos Lacedæmonijs * remorantibus agrum cepiſſe. Tum uerò Xenophontis filij cum paucis ſeruis clàm ſe ſubducentes in Lepræum conceſſere, Xenophon quoq; ipſe in Helim primò, poſtea in Lepræum ad filios uenit, atque inde cum illis Corinthum profectus, ſaluus euaſit, ubi etiã poſtea habitauit. Interea cùm decreuiſſent Athenienſes afflictis Lacedæmoniorum rebus opitulari filios Athenas militatũ Lacedæmonijs mittit. apud Spartanos quippe inſtituti fuerãt, ut refert Diocles in uitis philoſophorum. Ex ea pugna Diodorus nullo præclaro facinore illuſtris ſeruatus eſt, eiq; filius ex fratris nomine fuit. Porrò Gryllus inter equites fortiſsimè dimicans (erat autem ea pugna circa Mantineã) honeſta morte defungitur. magiſtro equitum Cephiſodoro, & Imperatore exercitus Ageſilao, ut ait Ephorus in V. & X X. hiſtoriarum lib. In ea pugna & ipſe Epaminundas Thebanorum dux cecidit. Fertur Xenophon tunc coronatus ſacrificaſſe, & cùm filium corruiſſe didiciſſet, coronam depoſuiſſe: ubi uerò acriter pugnantẽ oppetiſſe comperit, eam rurſus capiti impoſuiſſe. Sunt qui illum ne lacrymatum quidẽ dicant, ſolumq; dixiſſe: Sciebam me genuiſſe mortalem. Refert Ariſtoteles Grylli laudes & epitaphia tunc innumeros ſcripſiſſe, partim ut eius uirtus celebris fieret, partim item ut patri gratificarentur. Socratẽ item Grylli laudes conſcripſiſſe,

* Λυνόντων.

Eadem ferè Valerius Max. in fine libri ſexti.

pſiſſe, Hermippus *teſtis eſt in libro, de uita* Theophraſti. Timon *eum, ut ſolet, inſectatur.* Hæc *uita* Xenophontis *fuit.* Floruit *maximè quarto anno*, XC. et IIII. Olympia*dis, aſcenditq́; cum* Cyro *ſub principe* Xenæneto, *anno uno ante* Socratis *mortem.* Obijt *autem, ut ait* Steſiclides Athenienſis *in deſcriptione principum & olympionicum, anno primo,* C V. Olympiadis, *ſub principe* Callidemede, *ſub quo &* Philippus Amyntæ *filius* Macedonibus *imperabat.* Obijt Corinthi, *ut ait* Demetrius * Magneſius, *ad maturam iam prouectus ſenectutē, uir profectò cùm in cæteris præſtans ac bonus, tum equorum uenationisq́; ac diſciplinæ militaris in primis ſtudioſus, ut ex libris eius intelligi poteſt.* Religioſus *præterea & ſacrificijs intentus, qui res ſacras non mediocriter teneret, &* Socratem *ad unguem imitatus.* Scripſit *autem quadraginta libros alijs aliter eos diuidentibus.* Aſcenſum Cyri, *cuius per ſingulos libros, non autē totius operis procœmiū fecit.* Cyri * inſtitutionem. Græcorum *res geſtas, & commentaria, ſympoſiumq́;, & œconomicum.* De re equeſtri, *& de uenatione:* ἱππαρχικὸν *præterea, &* Socratis *apologiā, & de feminibus.* Hieronem *ſiue tyrannicum,* Ageſilaum, *&* Athenienſium *ac* Lacedæmoniorum Rempu. *quam non eſſe* Xenophontis Demetrius Magneſius *teſtatur.* Fertur *&* Thucydidis *libros eatenus latentes cùm ſubducere poßet, ipſe primus in eius uiri gloriam in lucē dediſſe.* Appellabatur *autem muſa* Attica *præ dulcedine eloquentiæ, & incredibili facilitate.* Vnde *illi cum* Platone *non omnino conueniebat, ut ſuo loco cùm ad* Platonem *uenerimus, dicemus.* Sunt *autem & in hunc noſtra epigrammata ſic ſe habentia,*

> Οὐ μόνος ἐς Πέρσας ἀνέβη Ξενοφῶν διὰ Κῦρον,
> Ἀλλ' ἄνοδον ζητῶν ἐς Διὸς, ἧτι ἄγοι.

* μάγνης

* παιδείαν.

Παιλέιης γὰρ εἰς Ἑλλωικὰ πράγματα, δείξας,

Ὡς καλὸν ἡ σοφίη μνήσατο Σωκράτε۞. hoc eſt,

Non tantùm ad Perſas Cyrus Xenophonta uocauit

Quàm uirtus, qua itur limina ad alta Iouis.

Ipſe ſuum oſtendit, Græcorum geſta recenſens

Nobile & egregij Socratis ingenium.

Item aliud de eius morte,

Εἰ καὶ σὲ Ξενοφῶν κραναοῦ κεκρόπος πολῖται,

Φεύγειν κατέγνωσαν τοῦ φίλου χάριν Κύρου,

Ἀλλὰ Κόρινθ۞ ἔδεκτο φιλόξεν۞ ᾗ σὺ φιληδῶν

Οὕτως ἀρέσκει, καὖθι καὶ μένειν ἔγνως. hoc eſt,

Sis quanquàm ingratis Xenophon eiectus Athenis

In te ob fauorem Cyri amici regium,

Te tamen excepit fugitiuum grata Corinthus,

In qua hoſpes urbe noſti lætus uiuere.

Inueni alibi claruiſſe illum circa octogeſimam & nonam Olympiadem unà cũ Socraticis cæteris. Iſtrus autẽ aſſerit illum ex decreto Eubuli exulaſſe, eiuſdémq; poſteà ſententiæ rediſſe. Septem uerò fuere Xenophontes. Primus hic ipſe. ſecundus Athenienſis Pythoſtrati illius frater, qui * *Theſeidos poëma compoſuit, qui inter cætera Epaminundæ quoque uitam conſcripſit, ac Pelopidæ. tertius Cous medicus. quartus qui Hannibalis hiſtoriam ſcripſit. quintus qui prodigia fabuloſa commentus eſt. ſextus Parius ſculptor egregius. ſeptimus antiquæ comœdiæ poëta.*

[Margin: *θησίδα.]

AESCHINES.

AEſchines Charini * *lucanicas uendentis, ſiue ut uolũt, Lyſaniæ filius Athenienſis à puero miræ indolis, laborúmq; patientiſſimus fuit. Quocirca & à Socrate nunquam diſceſſit, atq; ideo Socrates de illo dicere ſolebat, Solus nos colore nouit Aeſchines. Hunc Idomenæus tradit, in*

[Margin: *ἀλλαντοποιοῦ. interpres legiſſe uidetur ἀλλυντοπώλου.]

carc

carcere fugam Socrati ſuadere tentaſſe, non Critonem, uerum Platonem, cùm magis faueret Ariſtippo, Critoni uerba illa accommodaſſe. Vocatur in ius Aeſchines, & in primis à Menedemo Eretrienſe, quòd Socratis nomine dialogos cõplures inuexerit, quos à Xantippe ſe accepiſſe memorabat. ex quibus illi ſunt, qui uocãtur ἀκέφαλοι, nimium remiſſi: nec Socraticam conſtantiam aut copiam præferentes. eos tamen Aeſchinis non eſſe Piſiſtratus Epheſius aſſerit, ſed bonam partem ſeptem illis adſcribi. Perſeus refert Paſipontis Eretrici eſſe, atque ab eo Aeſchinis inſertos libros. Antiſthenes quoq; paruum Cyrum, & minorem Herculem & Alcibiadem, cæterorúmq; libros ab eo fuiſſe conſcriptos. Sunt autem Aeſchinis dialogi, qui Socraticũ exprimunt morẽ, ſeptem iſti. Primus Milciades. Ion quodammodo imbecilior eſt, deinde Callias, tum Axiochus, Aſpaſia, Alcibiades, Telauges, & Rhinon. Aiunt ipſum inopia adactum, ueniſſe in Siciliam ad Dionyſium, atque à Platone deſpectum, ab Ariſtippo fuiſſe illi commendatum, ibiq; prolatis dialogis quibuſdã accepiſſe munera, demũ Athenas reuerſum, ibiq; minimè docere philoſophiam ſuam auſum, quòd illic Platonis & Ariſtippi eſſet clariſſimum nomen. auditores ſibi mercede quæſiuiſſe, deinde in defenſionem innocentiũ ſe ad ſcribendas orationes iudiciales conuertiſſe. atq; ideo Timonẽ de illo dixiſſe ferũt, quòd in perſuadendo potens fuerit. Aiunt illi dixiſſe Socratẽ cum premeretur inopia, ut à ſeipſo uſuras exigeret ſibi ſubducendo cibaria. Huius dialogos Ariſtippus etiã ſuſpectos habuit. Nam dum eos Megaris legeret, ſubſannatũ ferũt, ac dixiſſe, Vnde tibi iſta furcifer? Refert Polycritus Mendeſius in primo, de Dionyſio, uixiſſe illum cum tyranno quoad tyrannide exciderit, & uſq; ad Dionis in Syracuſas reditũ,

cum illo aſſerens & Carcinum comicum fuiſſe. Fertur & *eius ad* Dionyſium *epiſtola.* Erat autem *in arte oratoria maximè exercitatus, ut ex ea oratione, quam pro defenſione patris Phæacis magiſtri militum ſcripſit, & ex eo quòd* Gorgiam Leontinum *imitatus eſt, maximè conſtat. Scripſit autē &* Lyſias *orationē contra illū, quam inſcripſit de calumnia, ex quibus profectò liquet oratorē præcipuū fuiſſe.* Erat *ei & familiaris quidā* Ariſtoteles *nomine, cognomēto* Mythus. Panætius *omniū Socraticorū ueros eſſe dialogos cenſet,* Platonis, Xenophontis, Antiſthenis, Aeſchinis. *de* Phædonis *tantū &* Euclidis *ambigit, cæteros damnat. octo autē fuerunt hoc nomine. Primus hic de quo loquimur. Secundus qui artem oratoriam conſcripſit.* Tertius *orator* Demoſthenis *æmulus.* Quartus Arcadia *profectus,* Socratisq; *diſcipulus.* Quintus Mitylenæus, *quem &* flagellum oratorū uocabāt.* Sextus Neapolitanus Academicus *philoſophus,* Melantij Rhodij *diſcipulus, idémq; in delitijs habitus.* Septimus Mileſius *ciuilis ſcriptor.* Octauus *ſtatuarius.*

*ῥητορομάστιγα.

ARISTIPPVS.

ARiſtippus *genere Cyrenaicus fuit, profectum uerò Athenas Socratis fama percitum* Aeſchines *tradidit. Is, ut ait* Phanias *Peripateticus* Ereſius, *primus Socraticorū mercedem exegit, & quæſtu philoſophatus eſt, præceptoriq; pecunias mittebat. Cui cùm aliquando uiginti minas miſiſſet, ille eas continuò remiſit, aſſerens* Deum *Socratis id ſibi non permittere. Diſplicebat id nimirum Socrati.* Xenophon *quoque aduerſus eum infeſto fuit animo. Quocirca & librum contra uoluptatem, in* Ariſtippum *ſcripſit aſſertorem uoluptatis, eámque* ocrati *diſputationem aßignauit.* Theodorus *quoque in libro de ſectis, illum conuitijs agit, &* Plato *in libro de anima, ſicut in alijs* memorau

Xenophontis liber aduerſus uoluptatem.

memorauimus. Erat autem ei ingenium facile, ut ſe accommodaret loco, tẽpori, perſonæ. Nouerat omnẽ cõuenientiæ ſimulare rationem. Quamobrem & Dionyſio plus cæteris probabatur, quia ad omne quod emergeret bene affectus inſtructusq; uideretur. Nam ut libenter percipiebat præſentium uoluptatem; ita ut abſentibus frueretur, non laborabat. Vnde & Diogenes ipſum regiũ appellabat canem, cumq; Timon ut nimis delicatum acriter mordet, cùm ait:

Οἷά τ' Ἀριςίππου τρυφερὴ φύσις ἀμφαφόωντος
ψεύδη. hoc eſt,

Qualis Ariſtippi mollis natura ſophiſtæ,
Quæ potuit tactu à falſo diſcernere uerum.

*Aiunt illum aliquãdo iuſſiſſe perdicem quinquaginta drachmis emi. Tantũ luxuriæ grauiter ferenti cuidam reſpondiſſe, Tu iſtam obolo nõ emeres? & cùm annuiſſet ille, Mihi uerò, inquit, quinquaginta drachmæ tantùm ualent. Tres formoſas meretrices ei in conſpectum dari aliquando Dionyſius iuſſit, cumq; quã ex illis uellet eligere. Tum ille tres ſimul abduxit, dicens, Neq; Paridi tutum fuiſſe quòd unam prætulerit cæteris. Eas igitur ad ueſtibulum uſq; deduxit, ac dimiſit, adeò erat & in eligendo, & in cõtemnendo facilis. Ideoq; Stratonem, ſiue, ut alij uolunt, Platonẽ, ad eum dixiſſe tradunt, Tibi ſoli & chlamydem & *pannũ ferre datũ eſt. Conſputus à Dionyſio, æquo animo tulit. Eam iniuriam cùm quidam ægrè ferret, Piſcatores, inquit, ut gobiũ ueneutur, mari patiuntur ſe aſpergi, & ego ut balenam accipiam, non patiar excreatione aſpergi? Prætereuntem quandoq; Diogenes olera abluẽs obiurgauit, & dixit, Iſta tu ſi parare tibi didiciſſes, tyrannorũ aulas non ambires, Tu uerò, ait ille, ſi quidem conuerſari cum hominibus ſcires, olera profectò non lauiſſes. Interrogatus quidnam ſibi*

ῥάκος.

f 5

*ex Philoſophiæ ſtudijs quæſiſſet, Poſſe, inquit, omnibus fidēter loqui. Cùm probro ſibi daretur quòd pretioſè et exquiſitiſsimè uiueret, Si uituperandum, ait, hoc eſſet, in celebritatibus Deorũ profectò non fieret. Rogatus aliquando quid habēt eximium Philoſophi, Si omnes, inquit, leges intereant, æquabiliter uiuemus. Percontanti Dionyſio, Cuius rei gratia Philoſophi diuitũ limina terunt, Philoſophorũ uerò diuites non ita, Quòd illi, inquit, ſciũt quibus indigēt, at hi neſciũt. Cùm illi uitio uertiſſet Plato, quòd tam lautè uiueret, Num, inquit, tibi uidetur bonus uir eſſe Dionyſius? illo annuente: Atqui ille, ait, multò me lautius uiuit. unde nihil prohibet quēpiã lautè & bene uiuere. Interrogatus, Quo differant docti ab indoctis, Quo, inquit, domiti equi ab indomitis. Ingreſſus aliquãdo meretricis cubiculũ, cùm erubeſceret quidam ex his qui cum eo erant adoleſcētibus, Nõ, inquit, ingredi turpe eſt, ſed egredi nõ poſſe turpe eſt. Cùm à quodam ſibi propoſitũ eſſet ænigma, & ut ſolueret importunè ab eo ipſo qui propoſuerat urgeretur, Quid, inquit, ô ſtolide uis ut ſoluã, quòd etiã ligatũ nobis exhibet negotiũ? Melius eſſe dicebat in*mēdicũ euadere, quàm indoctum. Illic enim pecunijs, hic humanitate indigetur. Cùm aliquãdo cõuitijs ageretur, abibat. inſectatore uerò proſequēte ac dicēte, Cur fugis? Quoniam, inquit, maledicēdi tu poteſtatē habes, audiēdi ego nõ itē. Indignanti cuidã ac dicenti, quòd Philoſophos cerneret ſemper obſidere diuitum fores, & medici, inquit, lãguētiũ ianuas frequētãt, nõ tamē ideo quiſpiã ægrotare mallet, quàm mederi. Corinthũ nauigabat aliquãdo, et cùm tēpeſtate iactaretur, turbari cœperat. in ea perturbatione cuidã inſultãti ac dicenti: Nos imperiti non metuimus, uos Philoſophi cur trepidatis? Non, inquit, de eadē anima [illegible]triſq; noſtrũ cura & metus incumbit.*

*ἐπαίτην, ἢ ἀπαίδευτον. Grecè iucũdius, quaſi dicas, rogatiorem quàm arrogantem.

bit. Glorianti cuidam, quòd multa didiciſſet, ait, ſicuti non hi plurima comedunt & exercentur, melius ualent, quàm qui ſumunt neceſſaria, ita non qui plurima, ſed qui utilia legerũt ſtudioſi habendi ſunt, & eruditi. Oratori qui cauſam proſe dixerat & uicerat, ſciſcitãti, Quid tibi profuit Socrates? Hoc, inquit, ut oratio quã pro me habuiſti uera ſit. Aretã filiã præclaris monitis inſtituebat, exercens eam ut id quod nimium eſſet, contemneret. Rogatus à quodã, In quo melior euaſurus eſſet filius, ſi erudiretur, Etſi nulla, inquit, alia in re, certè uel in theatro non ſedebit lapis ſuper lapidem. Cùm ſibi quidam cõmendaſſet filium, quingentas poſtulauit drachmas, cui ille cùm diceret, Tãti emere mancipium poſſum. Eme, inquit, & habebis duo. Pecuniã ſe ab amicis accipere dicebat, non ut ipſe uteretur, ſed ut ſcirẽt illi quas ad res pecunijs uti conueniat. Probro illi ſemel obijcientibus, quòd in cauſa propria conduxerit Rhetorem: Atqui, inquit, & cocum dum cœnam facio cõduco. Cogente aliquando Dionyſio ut aliquid ex Philoſophia loqueretur: Ridiculum, ait, eſt, ſi quidem me ut loquar interrogas, & quando loqui oporteat ipſe me doces. Ad hæc uerò indignatus Dionyſius extremum omniũ iuſsit accumbere. Sed ille, Illuſtrem, inquit, hũc locum uoluiſti. Gloriabatur quidam, ac ſibi applaudebat de natandi peritia. ad quem ille: Nõ erubeſcis, inquit, in his, quæ delphinis propria ſunt gloriari? Interrogatus quid differat ſapiẽs ab inſipiente, Mitte, ait, ambos nudos ad ignotos, & diſces. Exultanti cuidam quòd multum bibens non inebriaretur: Hoc, inquit, etiam mulus facit. Ad eum qui illi quòd meretrici cohabitaret, exprobabat: Dic age, inquit, num quid differat eam domum accipere, quam multi aliquando inhabitauerint, aut quã nemo? Negãte illo, Quid, inquit: Num differre putas

*taſ ea naui ferri in qua innumeri ſæpe nauigauerint, an in qua nullus? Minimè, inquit ille. Num ergo, inquit, differt, uti mulieri congrediare, ei quæ neque multis fuerit expoſita, an ei quæ nullis? Culpatus, cur ex Socratis diſciplina ueniens pecuniã acciperet, & meritò, inquit. nam Socrates cùm ſibi pleriq; mitterẽt triticum et uinum, paucis in ſuos uſus reſeruatis, remittebat reliqua. Habuit enim ille * pe- nuarios Athenienſium principes, ego autem Euthychidem emptitium ſeruum. Vtebatur & Laide meretrice, ut refert Sotion in II. Succeßionum libro. Qua ex re cùm ſigillaretur à plurimis, Habere ſe Laidẽ reſpõdit, non à Laide ſe haberi. Nã cõtinere ſe à uoluptatibus, neq; eis manus dare præclarum eſſe, non carum ſibi uſum interdicere. Exprobrantem ſibi lautiores & delicatiores cibos, hac ratione cõpeſcuit: Tu, inquit, iſta tribus obolis non emeres? Fatente illo, Nõ tam igitur, inquit, ego uoluptati ſtudeo, quàm tu auaritiæ. Oſtendebat ei Simus Dionyſij quæſtor magnificè inſtructas ædes, & pauimẽta pretioſa. Erat autem Phryx. tum ille ſputa quàm maximè potuit ei in faciẽ coniecit. Indignante illo, Non habui, inquit, oportuniorem locũ. Charondæ, ſiue, ut quidam uolũt, Phædoni interrogãti, Quiſnam eſſet unguentis delibutus, Ego, inquit, infelix, et me infelicior Perſarũ Rex. Cæterùm uide, ne ut cæteræ animantes propterea nihil ſui amittunt, ſic ne homo quidem. Mali uerò malè pereant cynædi, qui unguẽta pretioſa nobis exprobrant. Interrogatus quomodo Socrates obijſſet diem, Vtinam, inquit, ſic ego. Intrauit ad illum aliquãdo ſophiſta Polyxenus, intuituſq; mulieres compoſitas, & magnificè inſtructum conuiuium, accuſare luxum eiuſmodi cœpit. Continuit ſe ille modicè, ac demum, Poteſne, inquit, hodie nobiſcum eſſe? Et cùm ille annuiſſet, Cur ergo, inquit, quereris?

*ταμίας diſpeſatores. Erant ταμίαι magiſtratus apud Athenienſes, qui fere Romanis quæſtores ærarij.

reris? Videris enim non delicatiorem menſam accuſare, ſed ſumptum. Geſtabat eius famulus in itinere pecuniam, & cùm premeretur onere, Effunde, ait, quod nimis eſt, & fer ea quæ potes. teſtatur id Bion. Cùm aliquando nauigaret, didiciſſetq; nauem eſſe piraticam, acceptũ aurũ numerabat, deinde uelut imprudenti & inuito lapſum è manibus, iactauit in mare, ingemuitq; grauiter. Sunt qui illũ & hæc dixiſſe memorent, Melius eſt, ut hæc ab Ariſtippo, quàm Ariſtippus propter iſta pereat. Interroganti Dionyſio ad quid ueniſſet, Vt, inquit, quæ habeo impartiar, quæ nõ habeo accipiã. Alij ſic eum reſpõdiſſe referũt, Quando ſapientia egebam, adij Socratẽ, nunc pecuniarũ egens ad te ueni. Arguebat maximè homines, quòd in auctionibus quidẽ uaſa inſpicerent, uitam uerò nõ inſpicerẽt. Hoc alij Diogenis fuiſſe uolunt: Iuſſerat aliquando Dionyſius in conuiuio, ut ſinguli in ueſte purpurea ſaltarent, id Plato renuit dicens:

Senarij ex Euripidis tragœdia quapiam.

Οὐκ ἂν δυναίμην θῆλυν ἐνδῦναι στολὴν
Ἄῤῥην πεφυκὼς, καὶ γένους ἐξ ἄῤῥενος, hoc eſt,
Effœminata ueſte non poſſum tegi,
Cùm ſim uir, & uirili natus ſtemmate.

Sumptam uerò Ariſtippus ſe induit, & cùm ſaltare inciperet, propriè prompteq; dixit:

-Καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν
ὁ νοῦς ὁ σώφρων οὐ διαφθαρήσεται. hoc eſt,
-Neque in ſacris Liberi
Patris, pudica mens unquam corrumpitur.

Orabat aliquando pro amico Dionyſium, & cùm repelleretur, ad pedes eius corruit. Id factum cùm argueret quiſpiam, Non ego, inquit, in culpa ſum, ſed Dionyſius, qui aures habet in pedibus. Morabatur in Aſia, & cùm ab Atapherne ſatrapa fuiſſet comprehẽſus, interrogatus à quodam,

dam, An ibi conſideret, quaſi uerò, inquit, ô ſtulte magis unquam fidens fuerim quàm modò ſum, allocuturus Artapherne? Eos qui liberalibus imbuti diſciplinis Philoſophiã *neglexiſſent,* Penelopes *aiebat procis eſſe ſimillimos.* Illos *enim &* Melanthò *&* Polydoram *ancillas cunctáq; potius habere quàm dominæ ipſius nuptias ſperare potuiſſe.* Simile quiddam *&* Ariſto *dixiſſe fertur.* Vlyſſem *quippe cùm deſcendiſſet ad inferos, mortuos ferè uidiſſe omnes, allocutumq; eſſe, reginam uerò ipſam ne uidere quidem potuiße.* Ariſtippus *uerò rogatus quæ nam iuuenes oporteat diſcere,* Ea, *inquit, quæ uiris uſui futura ſunt.* Exprobranti *cuidam quòd à Socrate ad* Dionyſium *ſe cõtuliſſet, Atqui, inquit, ad Socratem diſciplinæ indigens profectus ſum, ad* Dionyſium *autem pecuniæ egenus ueni. Multas iam pecunias conſecuto cùm diceret Socrates,* Vnde tibi tam multa? Ille, *inquit, unde & tibi pauca?* Dicente *ſcorto,* Ex te gero *uterũ:* Nõ, *inquit, hoc magis noſti, quàm ſi per ſpinas denſißimas ambulans dicere poſſes,* Iſta *me pupugit.* Cauſante *quodam quòd filium quaſi non ex ſe natum proijceret,* An *uerò, inquit, ignoramus & pituitam & pediculos ex nobis gigni, quæ tamẽ uelut inutilia quàm longißimè proijcimus?* Cùm *à* Dionyſio *pecuniã ipſe,* Plato *librum accepiſſet, inſimulante ſe quodam,* Ego, *inquit, pecunijs indigeo,* Plato *libris.* Percontanti *cuius rei gratia ſe* Dionyſius *argueret,* Eius, *ait, cuius arguũt cæteri. Poſtulabat pecuniã à* Dionyſio, *& ille, dixiſti, inquit, nõ egere ſapientem.* Da, *inquit ille, & poſtea de his quæramus, & cùm dediſſet,* Vides*ne ait, me non indigere?* Dicente *ad eum* Dionyſio: Qui *ad tyrannum proficiſcitur, illius eſt ſeruus, quamuis liber fuerit:* Non *eſt, inquit, ſeruus, ſi liber uenit.* Hoc Diocles *refert libro de uita* Philoſophorum. Alij Platonem *id dixiſſe*

trad

tradunt. Iratus Aeſchini, Nónne mox redibimus ait in gratiã, neq; delirare deſiſtemus? Num expectabis quoad quippiam de nobis ſcurra loquatur ad pocula? Et ille, Grato, inquit, animo. Memẽto ergo, ait Ariſtippus, quòd ad te cùm maior eſſem natu prior acceſſi. Et Aeſchines, Rectè, inquit, per Iunonem dixiſti: nam me multò profectò melior es. Ego enim inimicitiarum, tu amicitiæ princeps fuiſti. Et iſta quidem de illo referuntur. Fuerũt autẽ Ariſtippi quatuor. Primus iſte de quo nobis ſermo eſt. Secũdus qui Arcadiæ hiſtoriam ſcripſit. Tertius qui quòd à matre doctus eſſet, μητροδίδακτος dictus eſt, prioris nepos ex filia. Quartus ex noua Academia profectus. Huius autẽ Cyrenaici Philoſophi libri iſti memorantur, tres hiſtoriæ Libycæ libri ad Dionyſiũ miſſi. Dialogi uigintiquinq;. Alij quidem Attica, alij uerò Dorica locutione ſcripti. Sunt autẽ hi, Artabazus,* διαλέκτῳ. ad naufragos, ad fugitiuos, ad mendicũ, ad Laidẽ, ad Porũ, ad Laidẽ de ſpeculo, Hermias, ſomniũ, ad eum qui præerat poculo, Philomelus, ad domeſticos, ad increpãtes quòd uetus uinum ſcortaq; poſſideret, ad uituperãtes quòd magnificè inſtrueret menſam. Epiſtola ad Aretã filiã, ad eum qui ſeipſum exercebat in Olympia, interrogatio, alia interrogatio, χρεία, Neceſſitas ad Dionyſium, alia de imagine, alia de Dionyſij filia, ad eũ qui arbitrabatur ſe contemptui & ignominiæ haberi, ad eum qui cõſulere moliebatur. Pleriq; illũ & διατριβῶν ſex libros explicuiſſe aſſerũt, alij prorſus ſcripſiſſe negãt, ex quibus eſt Soſicrates Rhodius. Porrò & Sotion in ſecundo, & Panætius hæc illum ſcripſiſſe referũt, uidelicet, De diſciplina, de uirtute exhortatorius, Artabazus naufragij, fugitiui, diatribarum libri ſex, *neceſſitatũ libri tres, ad Laidẽ, ad Porũ, ad Socratẽ de fortuna, Finem uerò definiuit lenẽ motũ ad ſenſum emanantem.* *χρειῶν.

Age

Age uerò quoniam ipſius uitam deſcripſimus, nunc eos qui ab illo fluxere, Cyrenaicos ſuo ordine proſequamur. Ex his alij quidē ἡγησιακοὺς, ἀννικερείους alij, alij Theodorios ſeipſos appellauere. Sed & illos etiamnum qui à Phedone manarūt, ex quibus Eretricos nobiliſsimos dixere. Sic autē illorum ſeriem recenſeamus. Ariſtippū audiuit Aretæ filia & Aethiops Ptolemæus, & Cyrenæus Antipater. Aretæ uerò auditor fuit Ariſtippus Metrodidactos cognominatus, eius uerò Theodorus qui primo ἄθεος, deinde Theos appellatus eſt. Antipatrum Epitimedes Cyrenæus audiuit, eius Paræbates auditor fuit. Paræbatis Hegeſias qui πεισιθάνατος eſt dictus, & Anniceris, à quo Plato redēptus eſt. At enim qui Ariſtippi inſtituta amplexi ſunt, et ab illo Cyrenaici ſunt appellati, hiſce opinionibus utūtur. Duas perturbationes ponūt, dolorē & uoluptatē: uoluptatē lenē motum, dolorē uerò aſperū motū appellantes. Nihil differre à uoluptate uoluptatē, neq; plus altera cōmune habere alteram, atq; illam quidē cunctas animātes appetere, hunc autem aſpernari. Voluptatē autē corporis intelligūt: quam & finē eſſe dicunt, ut etiam Panætius in libro de Sectis tradit, non eam quæ in ſtatu ſit, & doloris priuatione conſiſtit, & ueluti à turbatione omni quietē agit, quam ſuſcepit Epicurus, finémq; conſtituit. Videtur autē eis finis à beata uita differre: finē quippe eſſe particularē uoluptatem, beatam autē uitam ſiue felicitatē, uoluptatē particulariū conſtare cōuentu, quibus & præteritæ connumerantur & futuræ, Particularem quoq; uoluptatē propter ſe eligendam, felicitatem uerò non propter ſeipſam, ſed propter particulares uoluptates expetendam. Teſtimonio nobis eſſe finem habendam uoluptatem, quòd à pueris hanc nobis natura conciliauerit etiam abſq; iudicio rationis: & cum illa fruimur,

mur, nihil amplius inquirimus, quodq; nihil æquè ac dolorē naturaliter fugimus, uoluptatē præterea bonum eſſe, etiā ſi à turpiſſimis proueniat rebus, ut ait Hippobotus in lib. de ſectis. Si enim fœda ſit actio, uoluptatē tamen per ſeipſam eligēdā eſſe, bonumq; exiſtimādam. Porrò illa doloris amotio quam tuetur Epicurus, eis nō uidetur uoluptas eſſe, neq; priuatio uoluptatis dolor. utraq; enim eſſe in motu cōſtituta, cùm non ſit motus doloris uoluptatisq; priuatio. Quippe doloris illa uacatio ueluti dormientis ſtatus eſt. Poſſe quoſdā aiunt uoluptatē minimè appetere per animi peruerſionē, non tamē omnes animi uoluptates ac dolores in corporeis uoluptatibus & doloribus fieri, quippe qualibet ſimplici ex patriæ proſperitate, ſiue priuata felicitate gaudiū gigni. Imò ne ex memoria quidē ſeu expectatione bonorū uoluptatē perfici dicunt, quod placet Epicuro: nam tēpore motū animi effluere, quin ne ſolo quidē uiſu uel auditu uoluptates cōſtare poſſe, quando & eos qui lamentationes imitantur, libēter audimus, ueras autē illibenter atq; iniucūdè. Porrò priuationem huiuſmodi aut uoluptatis, aut doloris medios ſtatus appellabāt. Longè tamen eſſe præſtātiores corporū quàm animorū uoluptates, deterioresq; corporis quàm animi affectiones, quocirca & his peccātes magis cruciari. Durius quippe dolere, lætari uerò familiarius & gratius arbitrabātur. Quocirca & maior illis erat corporis cura quàm animi. Vnde cū inde quoque conſtet eligendam uoluptatem, pleraq; tamen quæ ſunt efficiētia quarundā uoluptatū, cū ſint moleſta, ſæpe aduerſari, ut difficilima eis uideatur uoluptatum congeries, quæ beatā uitam efficere nō poſſit. Placet autē eis neq; ſapientē ſemper in uoluptate uiuere, neque rurſus inſipientem ſemper in dolore, uerùm maiore ex parte ſic utrunque affici.

Satis autem eſſe, ſi quis uel per unam incidentē uoluptatem ſuauiter afficiatur. Prudentiam quidē bonum eſſe aſſerūt, non autē propter ſeipſam appetendam, ſed eorum gratia, quæ nobis ex illa proueniunt. Amicū neceßitatis cauſa amplectendū. Nam et corporis partes quamdiu adſunt, adamari. Virtutes quaſdam imprudētibus & communes eſſe. Corporis exercitationē cōferre ad uirtutem capeſſendam. Sapientem nunquam inuidia tentandū, neq; cupiditati, neq; ſuperſtitioni unquam ceſſurum. Iſta enim ex inani opinione contingere, metu tamen & dolore pulſandū. Id quippe naturaliter fieri. Diuitias præterea uoluptates efficere, neq; per ſe appetendas. Perturbationes item comprehendi poſſe dicebant, nō autem etiam ex quibus fiunt. Naturalium rerum inquiſitionem omittebant, quòd cōprehendi nō poſſe manifeſtè colligerēt. Logicen propter ſummum eius uſum attingebant. tamen Meleagri ſententia eſt in ſecūdo de opinionibus, & Clitomachi in primo de ſectis, eos & phyſicam & dialecticam æquè aſpernari. Poſſe enim et aptè dicere, ac extra ſuperſtitionē eſſe, mortisq; metum effugere, qui rationem bonorum malorúmq; didicerit. Nihilq; natura iuſtum eſſe, aut honeſtum uel turpe, ſed conſuetudine ac lege. Vir tamē bonus nihil agit perperam ob imminentia damna, opinionesq; ſiniſtras euitandas. Eſſe autem ſapientem profectum quēdam in ijs quæ uel in philoſophia, uel in cæteris bonis & honeſtatis artibus non ſatis prouenerunt. Aiunt & dolore affici alium alio magis, ſenſusq; non ſemper uera nuntiare. Verum enimuerò hi qui dicuntur Hegeſiaci, eandem ſanè de uoluptate ac dolore habuere ſententiam, præterea neq; gratiam eſſe aliquid, neq; beneficentiam, neq; amicitiā, quòd iſta non per ſe ipſa appetimus, ſed uſus ac neceßitatis gratia, ac propter eos qui ſi abſint

abſint, illa uec ſubſiſtere quidē, eſſe autē impoßibile cumu-late cōtingere beatam uitā. Corpus quippe morbis multis paßionibusq; affligi, animā uerò ſimul cum corpore pati, & unà turbari, cōplura item quæ ſperemus, à fortuna impediri. propter iſta igitur atq; huiuſmodi beatā uitam non poſſe obtineri. Vitā *prætereà ac mortē eligendam.* Natura *itē ſuaue atq; inſuaue nihil opinabātur, cæterùm propter rerum uel raritatē, uel nouitatē, uel ſocietatē lætari alios, alios angi.* Diuitias *uel paupertatē nihil ad uoluptatis ualere rationem, neq; enim aliter ea uoluptate diuites quàm pauperes affici.* Seruitutē *æquè atq; libertatē, nobilitatem atq; ignobilitatē, gloriam uel ignominiā nihil differre ad uoluptatis modū, atq; inſipienti quidē expedire ſi uiuat, id uerò ſapienti indifferens eſſe.* Sapientem *ſuipſius gratia cuncta facturū.* Aliū *quippe neminē æquè ac ſe dignū arbitrari.* Quamlibet *enim ingentia uideatur ab eo cōſecutus, nō tamen eorū quæ ipſe præſtiterit, merita æquare.* Tollebant *& ſenſus, quòd certam non inferunt notionem, quiq; ſine delectu agere cuncta uiderentur.* Eorū *peccata ueniam dicebant promereri, neq; enim ſponte peccare, ſed aliqua perturbatione coactos.* Non *odio quenquam habiturū, ſed potius eruditurum.* Sapientē *num adeò in bonorū electione inhæſurum, ut in malorum fuga, finem conſtituendo, ut neq; in labore, neq; in dolore uiuatur.* Idq; *eos aſſequi qui circa uoluptatum materiā neutram in partē inclinatiores ſunt.* Porrò Anicerij *in cæteris ab iſtis non diſſentiunt.* Relinquunt *autē amicitiā in uita, & gratiam, honoremq; aduerſus parentes, et pro patria præclarum aliquod facinus.* Quocirca *quanuis moleſtias ſapiens, ac negotia ſubeat, nihilominus beatè uicturū, etſi minimū uoluptatis illi ſuppetierit.* Amici *felicitatē non per ſe appetendā, neque enim*

proximi patère ſenſui, neq; ſatis eſſe in ratione momenti, ut conſiderc poßimus, & multorum opinione celſiores euadere, oportere uerò in optimis quibuſque aſſuefieri, propter inolitam & inſitam nobis affectionem uitioſam. Amicum non propter uſum, ac neceßitatem ſolùm ſuſcipiendum, quæ profectò ſi deſerit, non erit ille auerſandus, uerumetiam propter inſitam beneuolentiam, cuius gratia dolores quoque eſſe ſubeundos. Quanuis enim finem in uoluptate conſtituant, doleantq; ſi illa priuari contingat, ſpontè tamen ſuſtinendos labores uolunt pro ſummo in amicum ſtudio, affectuq; ſingulari.

Qui autē Theodorij ſunt appellati, à Theodoro quem prædiximus, traxere cognomen, eiuſq; decretis uſi ſunt. Porrò Theodorus ipſe omnes de dijs opiniones ſuſtulit. Deniq; librum ipſius de dijs inſcriptū offendimus non contemnendū, ex quo & Epicurum complura ſumpſiſſe aſſerunt. Audiuit autē Anniceridem, Dionyſiumq; dialecticū, ut ait Antiſthenes in philoſophorum ſucceßionibus. Finem opinatus eſt gaudiū & mœrorē. Alterū conſtare prudentia, alterum uerò imprudentia. Bona eſſe prudentiam atq; iuſtitiam, mala uerò cōtrarios habitus, media uoluptatem & dolorem. Suſtulit & amicitiā, quòd ea neq; inſipientibus adſit, neq; ſapientibus. In illis enim ſublato uſu amicitiam quoq; euaneſcere. Sapientes uerò cùm ſibijpſis ſufficiant, amicis non indigere. Probabile dicebat prudentem uirum non ſeipſum pro patria periculis exponere, neque enim pro inſipientium commodis amittendam eſſe prudentiam, eſſeq; patriā mundum. Furto quoq; & adulterio, & ſacrilegio cum tempeſtiuum erit, daturum operam ſapientem. Nihil quippe horum turpe natura eſſe: ſed auferatur de hiſce uulgaris opinio, quæ è ſtultorum imperitorumq; plebe

plebecula conflata eſt. Sapientem publicè abſq; ullo pudore ac ſuſpicione ſcortis congreſſurū. Aiebatq; iſtiuſmodi argutijs, Nónne mulier literis inſtructa utilis erit, quia literata eſt? & puer itidem & adoleſcens utilis erit, quia literaturam callet? Ita ſanè. & mulier igitur utilis eſt, quia pulchra erit. Et puer & adoleſcens utilis erit, quia formoſus eſt? Ita ſanè. Puer igitur & adoleſcens pulcher, & ad hoc erit profectò utilis ad quod formoſus natus eſt. Aſſentiebatur. Eſt autem utilis ut ei congrediatur. Quibus conceſſis inferebat, Si quis ita utatur eiuſmodi congreßione quando id utile eſt, nō peccabit. Neque igitur ſi utatur pulchritudine dum id utile eſt, peccat. His igitur atque huiuſmodi interrogatiunculis auditores capiebat. Videtur autem idcirco appellatus deus, quòd cùm illum Stilpo percontatus eſſet, Putásne Theodore te id eſſe quod diceris? atque ille fateretur, Deus ergo, inquit, es. Id cùm ille gratè accepiſſet, ſubridēs ait, Atqui infelix, inquit, ea ratione & cornicem te eſſe fatereris, & alia huiuſmodi innumera. Cùm aßideret aliquando Theodorus Euryclidi Hierophantæ, Dic mihi, ait, Euriclides, quinam ſunt qui circa myſteria impij ſunt? cùm reſpondiſſet ille eos eius criminis reos teneri, qui ea necdum initiatis aperirent. Et tu ergo inquit, impius es, qui iſta nondum initiatis enarres. Parum autem abfuit, quin periclitaretur ne traheretur in Arium pagū, niſi eum Demetrius Phalereus eruiſſet. Amphicrates uerò, in libro de uiris illuſtribus, ait illum damnatū, uenenumq; bibiſſe. Cùm uerò apud Ptolemæum Lagi filium moraretur, legatus aliquando ad Lyſimachum ab illo miſſus eſt, magna uerò fiducia utēti, ait Lyſimachus, Dic mihi Theodore, nónne tu Athenis excidiſti? Et ille, Rectè iudicas inquit. Nam me Athenienſiū ciuitas ferre nō ualens, nō ſecus

ac Semele Dionyſium expulit. Rurſus diceti Lyſimacho Caue ne ulterius ad nos proficiſcare, Non, inquit, reuertar, niſi me mittat Ptolemæus. Aderat Mythrus Lyſimachi diſpenſator. Is cùm diceret, Videris non ſolùm deos, uerum & reges ignorare: Quo pacto, inquit, illos ignoro, quandoquidem te dijs inimicū puto? Fertur cùm aliquando Corinthū ueniſſet, magna diſcipulorū turba comitatus, & Metrocles Cynicus σκάνδικας *(id enim eſt ſyluestre olus) abluens ei diceret, At tu ſophiſta nequaquam multis diſcipulis egeres, ſi olera dilueres. dixiſſe, Et tu ſi cum hominibus conuerſari didiciſſes, profectò iſtis oleribus non uterere. Simile quiddam, ut ſuo loco diximus de Diogene & Ariſtippo memoratur. Huiuſmodi Theodori fuiſſe uitā ac doctrinam comperimus. Demum uerò Cyrenem profectus apud Marium in pretio diu uixit, ubi cùm primū eijceretur, non illepidum quiddā dixiſſe fertur: Malè, inquit, facitis uiri Cyrenaici qui me ex Lybia in Græciā exulem agitis. Fuerūt autē Theodori uiginti. Primus Samius Rhœmi filius, qui conſuluit carbones fundamentis Epheſini templi ſubij i. Nam cùm humidus eſſet locus, carbones ait reiecta ligni natura ſoliditatē accipere humori inuiolabilem. Secundus Cyrenaicus geometra, cuius & Plato auditor fuit.*

*φωνασκικὸν. *Tertius hic ipſe philoſophus. Quartus, cuius fertur * libellus de uocis exercitatione. Quintus qui de legislatoribus ſcripſit, à Terpandro initium ſumens. Sextus Stoicus. Septimus qui Romanas res conſcripſit. Octauus Syracuſanus, qui de re militari ſcripſit. Nonus Byzantius in cauſis ciuilibus clarus. Decimus ſimiliter, cuius & Ariſtoteles in oratorum epitome mentionē facit. Vndecimus Thebanus ſculptor. Duodecimus pictor, cuius & Polemon meminit. Decimuſtertius Atheniēſis pictor, de quo Menodotus ſcri-*

bit.

bit. Decimuſquartus Epheſius pictor, cuius Theophanes in libro de pictura meminit, Decimuſquintus epigrammatum poëta. Decimuſſextus qui de poëtis ſcripſit. Decimuſſeptimus medicus, Athenæi diſcipulus. Decimuſoctauus Chius philoſophus, Stoicus. Decimuſnonus Mileſius, & ipſe philoſophus Stoicus. Viceſimus tragœdiarũ ſcriptor.

PHAEDON.

PHædon Elienſis nobili familia, unà cum patria captus coactus eſt intra cellulam infamiſe quæſtui addicere. Adiecto tamen oſtiolo Socratis contubernio præceptoreq; fruebatur, quoad ipſum Alcibiades ſeu Crito, Socrate monente redimeret. ex quo liberaliter philoſophiæ operam dedit. Hunc Hieronymus in libro de aſſenſu retinẽdo ſeruum fuiſſe aſſeuerat. Scripſit autẽ dialogos, de quibus nihil dubitatur, Zopyrum & Simonem, De Nicia cõtrouerſia eſt: Medum quem Aeſchinis eſſe plerique tradunt, alij uerò Polymeni. Antimachum ſiue Senes. & de hoc ambigitur. Scythicos ſermones etiam quidam Aeſchinis eſſe aſſeuerant. Succeſſor autem eius fuit Pliſtanus Elienſis, & ab eo tertius Menedemus Eretrieus, Aſclepiadéſq; Phliaſius à Stilpone profecti, atq; uſque ad eos Eliaci ſunt appellati: à Menedemo autem Eretrici, de quo poſteà dicemus, idcirco quòd ipſe ſectæ princeps atque autor fuerit.*

*περὶ ἐποχῆς

EVCLIDES.

EVclides Megaris oppido, quod Iſthmo adiacet, ſiue iuxta quoſdam Gelous, ut in ſucceſsionibus tradit Alexander, Parmenidis librorum in primis ſtudioſus fuit. Ab eo Megarici denominati ſunt, qui poſtea ἐριστικοὶ, poſtremò dialectici ſunt. Quos ita primus Dionyſius Cartha-

ginienſis idcirco appellauit quòd interrogando ac reſpondendo ſermones libroſq; componerent. Ad hunc ait Hermodorus poſt Socratis mortem, ueniſſe Platonem, ac Philoſophos reliquos metu atrocitatis tyrannorum cõpulſos. Hic bonum eſſe unum definiuit multis nominibus celebre. Aliquando enim hoc dici prudentiã, quandoq; deum, aliàs mentẽ appellari, & huiuſmodi cætera. Quæ bono aduerſa uiderentur ſuſtulit, ea ne eſſe quidem dicẽs. Vtebatur probationibus, nõ his quæ per aſſumptiones, ſed quæ per concluſiones fiunt. Diſputationem item quæ fit per ſimilitudinem ſuſtulit, dicens illam ſanè aut ex ſimilibus cõſiſtere, aut ex diſſimilibus. & ſi ex ſimilibus conſiſtit, circa ipſa potius quàm quibus ſunt ſimilia, uerſari rationem debere. Sin autem ex diſſimilibus, ſuperuacaneam eſſe cõparationem. Idcirco & Timon illum unà cum cæteris Socraticis mordet, nullius ſibi horum curam eſſe dicẽs, non Phædonis, non alterius cuiuſpiam, neque Euclidis qui Megarenſibus contentionis rabiem inuexit. Dialogos autem conſcripſit ſex, Lampriam, Aeſchinem, Phœnicem, Critonem, Alcibiadem, Amatorium. Porrò ex Euclidis ſucceſſione eſt & Eubulides Mileſius, qui & plurimos in dialectica modos, rationeſq; interrogandi tradidit, mentientem & fallentem, electram, cõuelatam, *aceruualem, corneam, & item caluam.

*σωρείτην. Sic enim vertit Politianus totum hunc locum.

Et iſtum non defuit ex Comicis qui carperet:

Ὁ ὑβριστικὸς Εὐβουλίδης κερατίνας ἐρωτῶν
Καὶ ψευδαλαζόσι λόγοις τοὺς ῥήτορας κυλίων
Ἀπῆλθ' ἔχων Δημοσθένους τὴν ῥωβοστωμυλήθραν. id eſt,

Contumelioſus Eubulides ceratinas interrogans
Et mendacibus faſtuoſiſq; uerbis rhetores uerſans
Abijt, Demoſthenis habens uolubilitatem.

Videtur Demoſthenes hunc audiuiſſe, & cum ρ literam pronunt

pronunciare nix poſſet, emendaſſe iugi exercitio. Neque *item obſcurum eſt* Eubulidem *aduerſus* Ariſtotelem *inimico animo fuiſſe, eúmque in plurimis reprehendiſſe.* Inter *cæteros uerò qui ex* Eubulidis *ludo manauerant* Alexinus Elienſis *fuit, uir acer, & cõtentionis uiribus ac neruis clarus: unde &* Alexinus *cognominatus eſt.* Maximè autem Zenoni *infeſtus erat.* Hunc *ait* Hermippus *ex* Elide *in* Olympiam *profectum, ibiq́; philoſophatum.* Diſcipulis *autem rogantibus, cur illic moraretur, dixiſſe, uelle ſe ſectam inſtituere, quam* Olympiacã *uocaret.* Illos *uerò cùm rerum omnium penuria, & prætereà inſalubri loco affligerẽtur, ab eo receßiſſe, iamq́;* Alexinum *ſolum ac deſertũ uno tantũ famulo comite ibi remoratũ.* Poſtea *dum nataret in* Alpheo *flumine arũdinis acumine læſum, uita exceßiſſe.* Et *eſt in ipſum noſtrum epigramma ſic ſe habens,*

Οὐκ ἄρα μῦθος ἦν ἐκεῖνος εἰκαῖος
Ὡς ἀτυχής τις ὢν πόδα κολυμβῶν περιπείρετο
Ἧλῳ, καὶ γὰρ ὁ σεμνὸς ἀνὴρ πρὶν Ἄλφειον
Ποτ' ἐκπερᾶν Ἀλεξῖνος ἔθανεν νυχθεὶς καλάμῳ. id eſt,

At non manus herclè erat illa fama,
Cuidam natanti miſero transfixum pedem
Clauo nam Alexinus *prius flumen* Alpheum
Quàm transfretaſſet, canna fixus occidit.

Scripſit non ſolum ad Zenonem, *uerùm & alios cõplures libros, et ad* Ephorũ *hiſtoricũ.* Ex Eubulidis *diſciplina &* Euphãtus *fuit* Olynthius, *qui tẽporis ſui conſcripſit hiſtoriã.* Scripſit *& tragœdias plurimas, quibus in certaminibus maximè probatur.* Fuit *et præceptor* Antigonis *regis, ad quẽ etiã librũ de regno ſcripſit perutilẽ atq; laudatißimum.* Vitã *uerò ſenectute finiuit.* Fuerunt *& alij cõplures auditores* Eubulidis, *inter quos &* Apollonius Cronus.

DIODORVS.

Diodorus Amenij filius Iaſcus, & ipſe cognominatus Cronus, quem & Callimachus in epigrammatis mordaciſsimè inſectatur, ac parietibus inſcribit illud, Cronus eſt ſapiens. Erat & iſte dialecticus, primúſque inueniſſe à quibuſdam exiſtimatus eſt inuolutum & cornutum diſſerendi genus. Hic apud Ptolemæum Soterem commorans, cùm à Stilpone ſermones quoſdam dialecticos interrogatus extemplò nequiuiſſe ſoluere, à rege increpatus, Cronusq; in iurgio uocatus, conuiuium deſeruit, egreſſusq; librum de ea propoſitione conſcripſit, uitámque mœrore finiuit. Eſt in ipſum noſtrum epigramma in hunc modum,

Κρόνε Διόδωρε τίς σε δαιμόνων κακῇ
Ἀθυμίᾳ ξυνάρυσεν
Ἵν' αὐτὸς αὑτὸν ἐμβάλῃς εἰς τάρταρον
Στίλπωνος οὐ λύσας αἰνιγματώδη ἔπη;
Τοὶ γὰρ εὑρέθης Κρόνος ἔξωθεν τοῦ ῥῶ κάππα τε. hoc eſt,
Crone Diodore quis te dæmonum mala
Affectione compulit,
Vt tu te in atrum mitteres tartarum,
Quod non ſolutis Stilponis ænigmatis
Victus fuiſti? iure ergo deprehenderis
Cronus remotis r, & cappa literis.

ρόνος, extra & κ hoc eſt, νος.

Fluxit ab Euclide Ichthæas Metalli filius, uir illuſtris, ad quem Diogenes Cynicus dialogum ſcripſit. Clinomachus item Thurius, qui primus de proloquijs & prædicamẽtis & cæteris huiuſmodi ſcripſit. Et Stilpo Megarenſis clariſsimus philoſophus, de quo nunc dicendum eſt.

STILPO MEGARENSIS.

Stilpo Megarenſis eius oppidi quod in Græcia eſt, audiuit quoſdam ex Euclidis familia. Alij ex ipſius Eucli-

dis auditorem tradunt. Thraſymachi etiã Corinthij illius qui Ichthyæ familiaris erat, ut ait Heraclides. Intantũ uerò & inuentione & eloquentia præceßit alios, ut parum abfuerit quin omnis Græcia in illum intenta * in Megara tranſiſſe diceretur. De eo Philippus Megaricus ita fermè retulit. A' Theophraſto quidẽ Metrodorus illum ſpeculationis ſtudioſum, et Timagorã Geloum auulſit, ab Ariſtotele uerò Cyrenaico Clitarchũ & Simmiã. Porrò à dialecticis Pæonium quidẽ ab Ariſtide, Diphilum uerò Boſporianũ Euphanti, & Myrmecem Exæneti filiũ, qui ad ſe arguendum uenerant, utroſq; ſui ſtudioſos habuit. Præter hos autẽ Phraſidemũ peripateticum phyſicumq; peritiſsimum ad ſe attraxit, Alcimũq; oratorẽ omniũ qui in Græcia tum florebant eminentißimũ. Cratẽ inſuper, & cõplures alios in ſua retia induxit, Phœnicemq; Zenonẽ unà cum illis abſtulit. Erat præterea maximè ciuilis, ac præter uxorẽ quã duxerat, Micarete etiam pellice utebatur, ut Honetor ait, filiamq; parũ pudicã genuit, quã duxit Simmias Syracuſanus eius neceſſarius. Hæc dum laſciuiùs uiueret, Stilponiq; à quodã renuntiatum eſſet eam ſibi probro eſſe, nõ, inquit, iſta maiori mihi probro eſt, quàm ego illi ornamẽto. Suſcepit hunc honorificè, ut aiunt, & Ptolemæus Soter, cũ Megara ipſius urbem uictor obtinuiſſet, ac tradita ſibi pecunia oraret, ut in Aegyptũ ſecum nauigaret. Tum ille pecuniæ modicũ admiſit, eam profectionem renuẽs, in Aeginam contendit, quoad ille remearet. Demetrius quoq; Antigoni filius cùm cepiſſet Megara domũ illi reſeruari, cunctamq; direptam ſubſtantiã reſtitui curauit. Vbi cum ea quæ amiſerat, ut ſcriptis ſibi traderet moneret, nihil ille ſuum ſe perdidiſſe reſpondit. quippe doctrinam & eruditionẽ ſibi ademiſſe neminem, reliquamq; ſibi eſſe & eloquentiam & diſci

*μεγαρίσαι

diſciplinam, atque illum mortales beneficentiæ admonuit tanta orationis ui, ut rex illius iam ſtudioſus, prorſus auditor fieret. Aiunt *illum ita quędam de* Phidiæ Minerua *compellaſſe,* Num, *inquit,* Minerua Iouis *filia, * deus eſt? Cùm uerò annuiſſet ille, dixiſſe,* At *iſta non* Iouis, *ſed* Phidiæ *eſt: concedebat.* Non *ergo, inquit, ipſa deus. Qua ex re cùm in* Arium *pagum pertractus fuiſſet, nihil inficiatum ferunt, imò rectè ſe locutum aſſeruiſſe.* Non *enim deum eſſe, ſed deam: deos quippe mares eſſe.* Areopagitas *tamen nihilo placatiores factos, iuſſiſſe continuò ipſum urbe excedere, quo etiam tempore* Theodorum *cognomento deum iurgio dixiſſe,* Vnde *hoc nouerat* Stilpo? Num *amota palla ipſam inſpexerat? Erat iſte profectò audaciſſimus, uerum* Stilpo *uir compoſitiſſimus, et maximè facetus. Deniq; cùm rogaſſet illum* Crates *an dij precationibus ac diuinis honoribus gaudeant,* Noli *me, inquit, fatue in uia de hiſce rogare, ſed ſolum ac ſeorſum.* Hoc ipſum *&* Bionem interrogatum, *an ſint dij, dixiſſe tradunt,*

* θεὸς, Græcis t nonnun quã etiã Latinis, deus, de vtroque ſexu.

ὐκ ἀπ' ἐμῦ σκεδάσεις ὄχλον ταλαπείριε πρέσβυ; hoc eſt,

Tùne ſenex turbam à nobis propellere curas?

Fuit *&* Stilponi *ingenium ſimplex, neq; ulla ſimulatione fucatum, ita ut imperitæ quoque concioni ſe accommodare nullo negotio poſſet.* Cratere *denique* Cynico *ſemel ad id quod fuerat interrogatus non reſpondente, ſed crepitum uentris emittente,* ' *ciebam, inquit, te omnia potius quàm quæ deceret locuturum.* Caricam *illi aliquando interrogatiunculamq; propoſuerat.* Eam *uerò ille ſtatim comedit, & cùm diceret illi* Stilpo, Hercle * *caricam perdidi, non ſolum, inquit, caricã, ſed & interrogatiunculam, cuius arra hæc fuit carica.* Rurſus *cùm uidiſſet hyeme* Cratem *aduſtum,* O' Crates, *inquit, uideris mihi * nouo indigere pallio,*

* ἰσχάδα.

...ματίε καὶ... ...ς.

lio,

lio, quaſi diceret ueſte & mente: ad hanc eius uocem rubore ſuffuſum ita in illum luſiſſe Cratem:

Καὶ μὴν καὶ Στίλπων' ἐσειδὼν, χαλεπ' ἄλγε ἔχοντα

Ἐν Μεγάροις· ὅθι φασὶ Τυφωέος ἔμμεναι εὐνάς. Alludit ad locum Iliad.8.

Ἔνθαδ' ἐρίζεσκεν, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,

Τὴν δ' ἀρετὴν παρὰ γράμμα διώκοντος κατέτριβον.

Atqui ego Stilponem Megaris mala multa ferentem
Vidi: ubi monſtroſi eſſe ferunt habitacla Typhoei.
Hic contendebat iuuenum comitante caterua,
Nil ſani miſera quàm de uirtute docebat.

Fertur Athenis hominũ ita in ſe ſtudia uertiſſe, ut ex officinis ad eum confluerent uiſendum. Vbi cùm quidam diceret, admirantur te, ô Stilpo, ueluti beluam, Minimè, inquit ille, ſed uelut hominem uerum. Cæterum cùm eſſet diſputator acerrimus, ſpecies quoq; tollebat, dicebatq; qui hominem diceret neminẽ eſſe, neq; hunc aut hunc dicere. Quid enim hũc magis quàm hunc? nõ igitur hunc. Rurſuſq; olus quod oſtenditur non eſt: olus enim ante mille annos fuit, nõ eſt igitur hoc olus. Fertur cùm Crati colloqueretur, inter loquendum feſtinaſſe ut piſces emeret. cùm eum ille retinere uellet, ac diceret, ſermonem relinquis? minimè, inquit, ſed ſermonem habeo, & te derelinquo. Sermo quippe manet, cibus autem uænum dabitur niſi feſtinauero. Feruntur ipſius dialogi nouem non ſatis gratiæ habentes: Moſchus, Ariſtippus ſiue Callias, Ptolemæus, Chærecrates, Metrocles, Anaximenes, Epigenes, Ad filiam ſuam, Ariſtoteles. Huius auditorem fuiſſe Zenonem Stoicorũ principem Heraclides refert. Senem uerò defeciſſe Hermippus teſtis eſt, hauſto prius mero ut citius moreretur. Reprehenſus eſt à Sophilo comico in comœdia quæ inſcribitur γάμος. Eſt autem in hunc Stilponem noſtrum epigramma:

τὸν

Τὸν Μεγαρέα τὸν Στίλπωνα γινώσκεις δ' ἴσως
γῆρας ἔπειτα νόσος καθεῖλε δύσμαχον ζύγον
Ἀλλ' οἶνον εὗρε τῆς κακῆς συνωρίδος
φέρτερον ἡνίοχον. hoc eſt,

Stilpona noſti Megarenſem illum forſitan,
Quem cùm ſenectus cepit morbus improbus,
Iugumq́; triſte, uinum bigæ peßimæ
Inuenit aurigam illico longè optimum.

CRITO ATHENIENSIS.

Crito Athenienſis, unus omnium maximè ex imo quodam amore Socrati affectus eſt, atque eius ita curam egit, ut nunquam aliquid ex his quæ ſunt ad uſum neceſſaria, illi deeſſe pateretur. Ipſius liberi Socratis auditores fuere, Critobulus, Hermogenes, Cteſippus, Epigenes. Crito igitur dialogos decem & ſeptem ſcripſit, qui uno continentur codice, ita inſcriptos, Non ex diſciplinis conſtare probitatem. Quid ſit abundare. Quid idoneum ſiue ciuile, de honeſto, de deo, quid ſit maleficere, de fertilitate, de lege, de artibus, de cõgreſſu, de ſapientia, Protagoras, ſiue ciuilis, de literis, de poëtica, de honeſto, de diſciplina, de ſcientia, quid ſit ſcire.*

*εὐθενοῦντες.

SIMON ATHENIENSIS.

Simon Athenienſis coriarius. Quoties ad eius officinam perrexiſſet Socrates, atq; diſſereret omnia quæ meminiſſe poterat, notabat. Vnde & ipſius dialogos σκυτικοὺς *appellant, quòd inter huiuſmodi opifices ſint habiti. Sunt autem num. XXXIII. qui uno itidem codice comprehenduntur. De dijs, de bono, de honeſto, quid ſit pulchrum & honeſtum, de iuſto duo, de uirtute quòd doceri non poßit, de fortitudine ſiue uirilitate tres, de lege, de popularitate, de honore, de poëſi, de bona ualetudine, de amore, de philoſo*

loſophia, de ſcientia, de muſica, quid ſit pulchrũ, de diſciplina, de differendo, de iudicio, de eo quod eſt, de numero, de diligentia, de operando, de auaro, de iactantia, de honeſto. Alij autem, de conſulẽdo, de ratione ſiue aptitudine, de maleficẽtia. Fertur hic primus omnium Sacraticos ſermones diſſeruiſſe. Cùm autem Pericles polliceretur ſi ad ſe ueniret, cuncta illi neceſſaria exhibiturũ, libertatẽ, inquit, uendere, conſilij non fuerit. Fuit & alius Simon, qui ſcripſit artem rhetoricam. alius item medicus Seleuci & Nicanoris neceſſarius, atque alius quidam ſculptor.

GLAVCON ATHENIENSIS.

GLaucon Athenienſis, nouem itidem in codice uno ſcripſit dialogos, Phædylum, Euripidem, Amæntichum, Euthiam, Lyſitedem, Ariſtophanẽ, Cephalum, Anaxiphemum, Menexenum. Feruntur eius & alij trigintaduo, ſed ſuſpecti & ſuppoſitij.

SIMMIAS THEBANVS.

SImmias Thebanus fuit. Et huius feruntur dialogi trigintatres uno uolumine, de ſapiẽtia, de ueritate, de muſica, de uerſibus, de fortitudine, de philoſophia, de ratiocinatione, de literis, de doctrina, de arte, de regimine, de decoro, quid eligendum, quidue fugiendum ſit, de amico, de ſcientia, de anima, de bene uiuẽdo, de poßibili, de pecunijs, de uita, quid ſit honeſtum, de diligentia, de amore.

CEBES THEBANVS.

CEbes & ipſe Thebanus, ſcripſit dialogos tres, qui inſcribuntur* tabula, Septima, Phrynichus.

* πίναξ, quæ & hodie extat.

MENEDEMVS.

MEnedemus Phydonis Cliſthenis filij, ex familia Theopropidarum filius fuit, uiri ſanè nobilis, ſed opificis,

*σκηνοῤῥάφον. *ac pauperis. Alij * tabernaculorum ſutorem fuiſſe tradunt, & utrunque didiciſſe Menedemum. Quocirca, cùm decretū quoddam tuliſſet, reprehenſum ab Alexinio quodam, quòd ſcilicet non conueniret ſapienti, neque tabernaculum, neq; decretum ſcribere. Miſſus autem ab Eretrienſibus in Megaram præſidio futurus, cōtendit ad Platonem in Academiam, inq; illius retia non inuitus incidit, deſeruitq́; militiam. Cæterum Aſclepiade Phliaſio ad ſe illum pertrahente, Megaris apud Stilponem egit, eiusq́; ambo auditores fuere. inde nauigantes Eliden Anchipylo & Moſcho Phædonis diſcipulis congreßi ſunt, atque tum adhuc, ut ſuprà cùm de Phædone loqueremur, dictum eſt, ἠλειακοὶ appellabantur. Poſtea uerò ab eius patria, de quo nunc ſermo eſt, Eretrici uocati ſunt. Conſtat Menedemum honeſtate ac grauitate fuiſſe celebrem, qua ex re Cratem quoque ſic in illum iocatum:*

Φλιάσιόν τ' Ἀσκληπιάδην, καὶ Ταῦρον Ἐρέτριην. hoc eſt,
Phliaſiumq́; Aſclepiadem, Taurumq́; Eretrenſem.

Timon item elato ſupercilio cùm dicturus aſſurgeret, fuiſſe illum notat his uerbis:

Λόγον ἀναστήσας ὀφρυάμενος ἀφροσιβόμβαξ. hoc eſt,
Dicturus faſtoſus erat, rudibusq́; cachinnis.

Adeò autem ea grauitate inſignis fuit, ut cum Eurylochus Caſſandræus ab Antigono accerſeretur unà cum Cleippide Cyziceno adoleſcente, abnuerit, metuere enim ne id Menedemus præſentiat. Erat enim ſummæ in obiurgando grauitatis atq; præcipuæ autoritatis. Denique cùm adoleſcens in illo motu temerario ferretur, dixit quidem nihil, cæte-
*παραινομένου. *rum ſumpta feſtuca pingebat in pauimento *traiecti figuram, dum interim ſpectantibus omnibus adoleſcens inſigni contumelia notari ſe intelligēs abſceßit. Hierocles in Pireo*

de

de Amphiaro illum obtundebat, & cùm plurima de Eretriæ loqueretur excidio, nihil aliud locutus eſt, tantùm rogauit quid in eum Antigonus traijcit. Audacter exultanti adultero, Ignoras, inquit, non modò braßicæ ſuccum eſſe iucundum, ſed & raphano? Clamanti adoleſcentulo & uociferanti, Vide, inquit, ne quid retro dum neſcis, habeas. Conſultanti Antigono an * luxurioſum adiret conuiuium, hoc illi ſolum renuntiari iußit, Memento regis te eſſe filiũ. Stupidum quendam, neſcio quid nihil ad rem dicentem, interrogauit an uillam haberet, & cùm ille multa ſe habere prædia dixiſſet, Perge, inquit, & illorum curam gere, ne & illa negligenter curando perdere cõtingat, & amittere ſimplicẽ urbanitatem. Sciſcitanti cuidam an uxor eſſet ducenda ſapienti, Non ego, inquit, tibi ſapiens uideor? Et cùm annuiſſet ille, At ego, ait, duxi. Dicente quodam complura eſſe bona, rogat quot numero, & an putet plura eſſe quàm centum. Sæpius dolebat quòd luxurioſa conuiuia, magnificumq; apparatum nequiret ferre. Vocatus uerò ſemel ad cœnam, intuénſque lautißimis cibis diuitem menſam, nihil locutus eſt ſed tacitus eam luxuriam coarguit, dum ſolas oleas in cibum ſumpſit. Huius deniq; libertatis cauſa parũ abfuit quin in Cypro apud Nicocreontem periclitaretur cum Aſclepiade amico. Nam cùm eos rex ad mẽſtruam celebritatẽ euocaſſet, ſicut & philoſophos cæteros, Menedemum dixiſſe ferũt, Si quidẽ honeſta eſt huiuſmodi uirorum cõgregatio, quotidie ſunt feſta celebranda: ſin aliàs, ſuperfluè quoq; modò celebrat. Ad hæc tyrannus cùm ita occurriſſet hanc diem habere ſe celebrẽ, ut negotijs omißis philoſophis congredi liceret, ille ſeuerius adhuc in ſententia perſtitit, oſtendẽs ex ſacrificio oportere nunquam nõ philoſophos audiendos. Quid plura? niſi à tibicine admoniti

* κῶμον.

h

fuiſſent, forſitan perijſſent. Vnde cùm in naui iactarentur fluctibus, Aſclepiadem dixiſſe ferunt, Tibicinis peritam modulationem ſeſe ſeruaſſe, Menedemi uerò confidentiam perdidiſſe. Erat autem, ut fertur, & ſimplici in docendo apparatu, neque in ſchola ullum circa illum, ut fieri ſolet, ordinem uidiſſes. Non ſubſellia erant per gyrum diſpoſita, non aliud quippiam, ſed ut ſingulis aut ſedere, aut ſtare, aut ambulare contingit, ita illum audiebant. Aliàs tamen gloriæ auidum, ignominiæq; metuentē fuiſſe tradunt. Adeo ut cùm prius opifici ſuam ipſe atque Aſclepiades nauaret operam, & Aſclepiades ſuper tecta lutum ferre cerneretur nudus, is ſi quem aſpiceret prætereuntem occultaretur. Poſtea uerò quàm ad Remp. acceßit, ita erat anxius atque ſolicitus, ut cùm aliquando tura poneret, extra turibulum miſerit. Circunſteterat illum Crates aliquando, & quòd ciuilia negotia ſubiſſet probro dabat. Tum ille quibuſdam præcepit ut illum carceri includerēt. Ille nihilominus prætereuntem obſeruabat, reſpiciénsque Agamemnonium & ἡγησίπολιν uocabat. Erat autē neſcio quid in eo religionis, & in ſuperſtitionem pronior. Denique manducauerat aliquādo per ignorantiā in taberna meritoria proiectas carnes cum Aſclepiade. Id cùm animaduertiſſet, nauſea palloreq; turbabatur, donec illum Aſclepiades ſeuerius obiurgans, non carnes diceret eiuſce mutationis cauſam eſſe, ſed præſumptam de illis fatuam opinionem. aliàs magnanimus fuit uir, & planè liberalis. Corporis in eo iam ſenis habitus, & ſtatus durabat qui erat in iuuene, athletæ inſtar firmus, ualidus atq; aduſta facie, obeſus item & attritus fuit, mediocrisq; proceritatis, ut ex ea cōſtat imagine quæ Eretriæ in ueteri ſtadio cernitur. Eſt enim ueluti ex induſtria ita ſculpta, ut cunctā ferè nuditatē corporis præferat. Erat

præt

*præterea in * ſuſcipiendis amicis omni officio deditus, & quia parum ſalubris erat, Eretria cõuiuia ſæpe inter poëtas muſicosq; celebrabat. Amabat Aratũ & Lycophronem Tragicum poëtã, Antagoramq; Rhodium, ſed maximè omnium ſtudebat Homero. Deinde etiam Lyricis, deinde Sophocli, atque Achæo inter Satyros ueluti ſecundas partes, Aeſchylo autem primas ſemper dabat. Vnde et aduerſus eos qui contrà in Repu. ſentirent, ita ferebatur:* *φιλοπόδοχος.

Ἡλίσκετ' ἄρα καὶ πρὸς ἀσθενῶν ταχὺς
Καὶ πρὸς χελώνης ἀετὸς βραχεῖ χρόνῳ. hoc eſt,

Deprehenſus olim eſt ab impotenti celer,
Et tarda cepit teſtudo regem alitum.

Hæc autem Achæi ſunt ex Omphale ſatyrica. Falluntur igitur qui illũ nihil præter Euripidis Medeam legiſſe dicunt, quam inter Sicyonij Neophronis poëmata legũt. Magiſtros Platonem & Xenocratem, prætereaq; Paræbatem Cyrenaicum aſpernabatur. Stilponem ſolum admirabatur. De quo dum aliquando interrogaretur, nihil aliud dixit, niſi, Liberalis eſt. Erat illi ingenium uarium & callidum, atq; in componendo ita orationem accommodabat, ut neq; quum uellet emergere proſpiceretur, atq; ideo illi difficile occurreretur. Verſabat omnia, infinitamq; orationis copiam fundebat. Acerrimus item in cõcionibus erat, ut in ſucceßionibus tradit Antiſthenes, atq; huiuſmodi rogatiũculis cõpellare ſolebat, Num aliud ab alio differt? ita ſanè. Aliud eſt autem prodeſſe, quàm bonum, cõcedebatur. Non igitur prodeſſe bonum eſt. Tollebat & proloquia negatiua, affirmatiua uerò ponebat. Simplicia, ex his maximè probãs, quæ ſimplicia non ſunt, auferebat, ea & cõiuncta & cõplexa dicens. Scribit Heraclides, decretis quidẽ eum fuiſſe Platonicum, dialecticen autẽ eum fuiſſe aſpernatum.

Deniq; ſciſcitanti Alexino, an adhuc patrem cædere deſiſſet, dixiſſe, Neq; cecidi, neq; deſij. Addēte illo oportere ambiguitatem ſolui, ita uel non dicendo, Ridiculum, inquit, eſt ueſtras leges ſequi, cùm liceat in portis reluctari & contrà niti. Cùm Bion diuinos ſtudioſè ac diligenter inſectaretur, mortuos illū iugulare dixit. Alio rurſus dicente, maximum eſſe bonum omnibus quæ quiſq; cupiat frui, Multò, inquit, maius eſt ea ſolum quæ deceat cupere. Refert Antigonus Caryſtius, eum nihil ſcripſiſſe neq; compoſuiſſe, ita ne dogma quidem ullum aſſeruiſſe. Porrò in quæſtionibus, inquit, ita pugnax erat, ut non prius diſcederet, quàm in
*ὑπώπια. *eius oculis* ardentis ſpiritus indicia deprehēderētur. Verùm enim cùm in uerbis eſſet talis, factis tamen erat placidiſſimus. Deniq; cùm Alexino plurimū illuderet & obiurgaret grauiter, fouit tamen illum beneficijs. Nam ipſius cōiugem ex Delphis Chalcidē uſq; deduxit, itineris furta, latrociniaq; metuentem. Amicitias piè ſanctéq; tuebatur, ut ex ea quæ illi cum Aſclepiade fuit coniunctione conſtat, quæ profectò adeò inſignis erat, ut nihil à Pyladis diſtaret beneuolentia. Verùm maior natu erat Aſclepiades, ita ut poëta ipſe, Menedemus uerò hiſtrio diceretur. Fertur Archepolis tria millia illis deſignaſſe, & cùm orta eſſet amica contentio uter ſecundo loco acciperet, neutrum accepiſſe. Vxores quoq; ambos duxiſſe fama eſt, Menedemum matrem, Aſclepiadem filiam, & cùm defuncta eſſet uxor Aſclepiadis, Menedemi cepiſſe coniugē, illumq́; quòd Reipub. præeſſet, aliam duxiſſe nobilem & locupletē, nihilominus quoniam communis eis erat domus, rei familiaris adminiſtrationē priori uxori permiſiſſe. Igitur Aſclepiades ante illū uita exceſſit Eretriæ, iam longæuus, cùm unà diu memorabili beneuolentiæ ſuauitate uixiſſent. Fertur poſt aliquantum*

quantum temporis cùm Aſclepiadis amaſius ad cõuiuium ueniſſet, arcerentq́; illum ianuis adoleſcentes, Menedemum iuſsiſſe introduci, ac dixiſſe, Aſclepiades etiam ſepultus ei ianuas aperit. Erãt autem qui ambos fouerent Hipponicus Macedo & Agetor Lamieus. Ex his alter utriq; XXX. minas largitus. Hipponicus uerò Menedemo duo millia dragmatrum in filiorum dotem. Duxerat autem, ut ait Heraclides ex Oropia uxores treis. Porrò conuiuia in hunc modum faciebat. Prius ipſe cum duobus aut tribus prandebat, dum dies in ueſperam uergeret. Tum uerò uocabat quiſpiam eos qui aduenerant & ipſos iam cœnatos. Itaque ſi qui citius ueniſſent, percontabantur exeuntes, Quid eſſet appoſitum, ac recens id eſſet necne, & ſi quidem uel oluſculum uel ſatiuſculum quippiam audiſſent, recedebant, ſin uerò carnes, ingrediebãtur. Lectulis æſtate ψιάθοις, hyeme uerueçum* pelles ſuperponebant. Porrò puluinar ſibi afferri oportebat. Poculum quod circumagebatur* cotula maius non erat. Bellaria illis fabæ ac lupini. Interdum uerò & pyra uel mâla punica & huiuſmodi, cùm matura, tum præcocia, ſæpe & caricæ. Ea omnia memorat Lycophron in ſatyra quam inſcripſit Menedemum, philoſophi conſcribens laudes, quorum quædam huiuſmodi quoq; ſunt,*

*ταρίχιον.

*κώδιον.

*κοτύλη. poculi genus, quod quidã heminã eſſe putant.

Ὡς ἐκ βραχείας δαιτὸς ἡ βαιὰ κύλιξ
Αὐτοῖς κυκλεῖται πρὸς μέτρον, τράγημα δ'
Ὁ σωφρονιστὴς τοῖς φιλικόοις λόγος. hoc eſt,

Vt ex puſillo poculum conuiuio
Verſatur illis ad menſuram. ſed mera
Sermo eruditus ſtudioſis ſunt bellaria.

Primò igitur contemptui haberi cœpit, caniſq; ab Eretrienſibus ac delirus appellari. Poſtea uerò in ſumma admiratione omnium fuit, adeò ut ciuitatiſquoq; gubernacu-

la ſibi traderentur, legationibusq; crebris ad Ptolemæum *& Lyſimachum, præterea ad Demetrium functus, ubique honoratus eſt. Cumq; illi ciuitas ducenta quotannis talenta perſolueret, quinquaginta remiſit.* Apud *quem accuſatus quòd traderet* Ptolemæo *ciuitatem, ſe per epiſtolam purgauit, cuius hoc initium eſt:*

MENEDEMVS DEMETRIO REGI S.

AVDIO *tibi de nobis plurima fuiſſe narrata, &c.* Per *eam illum admonet, caueret unũ ex his, qui ſibi eſſent infenſi,* Aeſchylum *nomine.* Conſtat *illũ ad* Demetrium *pro* Oropo *grauißimè legatione functum, ut* Euphantus *quoq; in hiſtorijs meminit.* Erat *eius in primis ſtudioſus* Antigonus, *ſeq; ipſius diſcipulum eſſe prædicabat, & cùm* Barbaros *fudiſſet, circa* Lyſimachiam, *decretum ei ſcripſit ſimplex atq; ab aſſentatione alienum, cuius initium eſt:* Duces *& * conſilij primores dixerunt, quoniam* Antigonus *rex prælio domitis* Barbaris *aduenit in* Eliam, *eiq; proſperè cuncta ſuccedunt, uiſum eſt ſenatui ac plebi.* Horum *igitur gratia, & præterea propter ſummam cum illo amicitiam quòd illi ciuitatem proderet, ſuſpectus habitus, inſimulante* Ariſtodemo, *clàm exijt, atque* Oropi *moratus eſt in* Amphiarai *fano.* Ibi *cùm periſſent aurei calices, ut* Hermippus *ait, cõmuni* Bœotiorũ *decreto loco migrare iuſſus eſt.* Inde *profectus mœrens & patriam clanculum ingreſſus, uxorem ac filias ſumens, ſe ad* Antigonum *contulit, ibique uitam mœrore terminauit.* Refert Heraclides *his omnino contraria.* Nam *illum ſenatus principem* Eretriam *à tyrãnis ſæpe liberaſſe* Demetrij *uiribus fretũ.* Non *igitur* Antigono *prodidiſſe ciuitatem, ſed falſam ſubiſſe calumniam, profectúmq; ad* Antigonũ, *cùm ut patriam è ſeruitute eriperet, illum inducere nõ poſſet, ſeptem dies totos cibo abſtin*

* προβουλοι quod mox ſenatus principẽ vertet.

ſtinuiſſe,atq; ex animi dolore uita exceßiſſe. His *ſimilia &* Antigonus *Caryſtius refert.* Soli *autem* Perſæo *inexorabile indixit bellum.* Haud *enim obſcurum erat* Antigonum *cum* Menedemi *gratia,*Eretrienſibus *remp.uoluiſſet reſtituere,ab eo fuiſſe prohibitũ.* Quocirca *in conuiuio* Menedemus *in illum acriter inuectus, inter cætera ſic ait,* Atqui *iſte quidem philoſophus eſt, ſed uir omnium qui ſunt, aut fuerunt,uel futuri ſunt,profectò nequißimus.* Moritur *autem ut ait* Heraclides, *ſeptuageſimumtertium agens ætatis annum.* In *eius autem laudem nos quoq; ita ſcripſimus:*

Ἔκλυον μενέδημε τεὸν μόρον, ὡς
Ἐκὼν ἀπέσβης ἐν ἡμέρῃσιν ἑπτὰ
Μηδὲν ἐσθίων κατ᾽ ὄργον ὄρξας ἐρετρικὸν
Ἀλλ᾽ ὅμως ἄνανδρον. ἀψυχίη γὰρ ἡγεμὼν
Ἔπειγε. hoc eſt,

Audita nobis Menedeme mors eſt tua,
Qui ſpontè ad ſeptem dies nihil ſumpſeris
Ciborum,opus quidem aggreſſus Eretricum,
Sed non uirile,ſuaſit nam impotentia
Hoc *animi.*

Et *hi quidem* Socratici *& qui ab eis profecti ſunt.* Tranſeundum *autem eſt ad* Platonem, *qui inſtituit* Academiam, *& ad eos qui ab ipſo,quotquot fuerunt,eloquentes.*

DIOGENIS LAERTII
DE PHILOSOPHORVM VITA, LIBER TERTIVS.

PLATO.

Plato Ariſtone patre & matre Perictiona, ſiue Potona Athenis natus eſt. Mater à Solone genus duxit. Solonis quippe frater Dropides, Critiam genuit, cuius filius Caleſcrus Critiæ filius, qui unus fuit ex triginta, Glauconisq́; pater: ab eo Charmides & Perictione geniti ſunt, atq; ex ea & Ariſtone Plato ſextus à Solone naſcitur. Porrò Solon ad Neleum & Neptunum genus refert. Ariſtonem quoq; patrē à Codro Melanthi filio originem ducere tradunt, qui à Neptuno itidem ſanguinē trahere Thraſyllo teſte memorantur. Enimuerò Pſeuſippus in lib. qui Platonis de* cœna inſcribitur, & Clearchus in laudatione Platonis. & Anaxillides in II. de philoſop. lib. aſſerunt Athenis famam eſſe Ariſtonem Perictionæ cùm eſſet ſpecioſiſsima, uim inferre conatū eſſe, uerùm fuiſſe illius conatus irritos, uidiſſeq́;* in ſomnis Apollinem, atq; ab eo mundam à iugali copula quoad pareret, uxorē ſeruaſſe. Naſcitur autem Plato, ut Apollodorus teſtatur in Chronicis, LXXXVIII. Olymp. Thargilionis ſeptima, qua die natū Apollinem Delij autumant. Moritur autem, ut Hermippus tradit, primo anno centeſimæ octauæ Olymp. in nuptijs diſcumbens, octog ſimum & primum ætatis agens annum. Neanthes octogintaquatuor annos natū defeciſſe ſcribit. Eſt igitur Iſocrate minor natu annis ſex. Ille quippe ſub Lyſimacho. Plato ſub Aminia natus eſt, ſub quo & Pericles diem obijt. Erat autē *familia

*περιδείπνῳ.

* ἀπόλλωνος ὄψιν, Apollinis vultum.

*τὸν δῆμον κολλυτεὸς, quòd fere pagum vertit interpres.

lia Collytæus, ut refert Antileo in ſecundo de temporibus. Natus eſt ſecundum quoſdam in Aegina in Philiade domo, eius qui Thaletis filius fuit, ut Phauorinus ait in Omnimoda hiſtoria, patre ipſius cum cæteris miſſo, ut agrum ſortiretur, Athenasq́; reuerſo cùm à Lacedæmonijs qui Aeginenſibus opem tulerant, expulſi ſunt. Ludos quoq; magnificos Athenis exhibuit, Dione ſumptus ſuppeditante, ut ait Athenodorus in octauo περιπατῶν *libro. Fratres habuit Adimanthum & Glauconem, ſororemq́; Potonam, de qua Speuſippus naſcitur, literasq́; apud Dionyſiũ didicit, cuius & in Anteraſtis meminit. Exercitatusq́; eſt apud Ariſtonẽ Argium palæſtritam, à quo & Plato propter egregiũ corporis habitum cognominatus eſt, cùm prius Ariſtocles ex aui nomine uocatus eſſet, ut in ſucceßionibus tradit Alexander. Sunt qui ob orationis ubertatẽ & miram latitudinem ſic appellatũ putent, ſiue quòd ampla fuerit fronte, ut Neanthes ſcribit. Nec deſunt qui in* * *Iſthmo palæſtra ſe exercuiſſe uelint, ſicut & Dicæarchus in primo de Vitis. Picturæ quoq; fuiſſe ſtudioſum ac poëmata ſcripſiſſe, primò quidem dithyrambos, deinde melos ac tragœdias. Vox illi gracilis fuit, ut ait Timotheus Athenienſis in lib. de Vitis. Fertur & Socrates uidiſſe per ſomnium oloris pullum ſibi in gremio plumeſcere, qui continuò exortis alis in altum aduolans ſuauiſſimos cantus ediderit.* * *Poſtridie cùm Plato ſibi à patre cõmendatus eſſet, hunc cygnũ quem uiderat dixiſſe. Philoſophari cœpit primùm in Academia, inde ſe in hortum qui iuxta colonum eſt contulit, ut Alexander in Succeßionibus ſcripſit, Heraclitũ adducens teſtem. Demum cùm tragicum certamen eſſet initurus, ante Dionyſiacum theatrum audito Socrate igni poëmata exußit, dicens:*

* ἰσθμοῖ.

* μεθ' ἡμέραν.

Ὕφαιστε πρόμολ' ὦδε, Πλάτων νύτι σῶο χατίζει. hoc eſt,

Huc ades ô Vulcane, Plato nam te eget in hac re.

Hinc annum uiceſimum ætatis agẽs Socratem audiuit. Illo decedẽte Cratylo Heraclyti diſcipulo & Hermogeni Parmenidis Philoſophiam tuenti operam dedit. Deinde cùm eſſet annorum duodetriginta, ut ait Hermodorus, Megara ſe ad Euclidem cum alijs aliquot Socraticis contulit. Hic Cyrenem profectus Theodorũ mathematicũ audiuit, atq; inde in Italiam ad Pythagoricos Philolaum atq; Eurytum conceſſit. Ab his ſe in Aegyptũ ad prophetas ſacerdotesq; recepit, quò & Euripidem aiũt unà ſecum profectum eſſe, atq; ibi morbo comprehenſum, à ſacerdotibus marina curatione fuiſſe abſolutum, qua ex re poſtea dixerit:

Θάλασσα κλύζει πάντα τ᾽ ἀνθρώπων κακά. hoc eſt,

Mare uniuerſa proluit hominum mala.

Quin & dixiſſe iuxta Homerum, Aegyptios omnes medicos eſſe. Decreuerat Plato magis etiam congredi, uerùm propter Aſiæ bella propoſito deſtitit. Regreſſus uerò Athenas in Academia commorabatur. Eſt autẽ locus in ſuburbano nemoroſus, à quodã heroë Academio nomine appellatus, ſicut & Eupolis in Aſtrateutis memorat dicens:

Ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ. hoc eſt,

In ambulacris Academi umbroſis Dei.

Sed & Timon in Platonem loquens, inquit:

Τῶν πάντων δ᾽ ἡγεῖτο πλατύστακος, ἀλλ᾽ ἀγορητὴς
Ἡδυεπὴς τέττιξιν ἰσογράφος, οἵθ᾽ Ἑκαδήμου
Δένδρει ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι. hoc eſt,

Hos inter dux ille Plato celſiſſimus ibat.
Cuius ab ore melos manabat, quale Hecademi
Arbuſtis lepida modulantur uoce cicadæ.

Antea enim per ε tenue ſcribebatur Ecademia. Hic igitur Philoſophus Iſocrate amico utebatur. Enimuero Praxiphan

phanes quandam conſcripſit inter eos habitam de Poëtis ſcholam, cùm in rure Platonis hoſpitio frueretur Iſocrates. Ter illum militaſſe Ariſtoxenus autor eſt. primò in Tanagram, ſecundò in Corinthum, tertiò in Delum, ubi & uictoria potitus ſit. Miſcuit Heracliteorũ Pythagoreorúmq; ac Socraticorum rationes, atq; in his quidem quæ ſenſibus ſubiacent, Heracliti partes tuebatur. Porrò in his, quæ ad intelligentiã pertinent, Pythagoræ acquieſcebat. In rebus autem ciuilibus Socratem ſuũ maximè amplectebatur. atq; ita in unum corpus triplicem Philoſophiæ compegit rationem. Aiunt quidam, ex quibus Satyrus eſt, Dioni illum ſcripſiſſe in Siciliam, uti tres libros Pythagoricos ſibi emeret, à Philolao centum minis. Erat enim ſatis opulẽtus, acceptis à Dionyſio pluſquam octoginta talentis. Sicut enim Honector ſcribit in libro cuius eſt titulus: An pecunioſum oporteat eſſe ſapientem. Multum illi Epicharmus contulit comicus, cuius & plurima trãſcripſit, ut Alcimus in eis libris, quos ad Amyntã ſcripſit, quatuor numero, meminit. Eorum in primo ita loquitur. Conſtat autem & Platonem cõplura ſibi de Epicharmi libris aſſumere. Id ita inſpiciendum eſt. Senſibile aſſerit Plato, quod aut in qualitate aut in quantitate nunquã perſiſtat, ſed diffluat ſemper, atq; immutetur. Veluti ſi numerũ ex ijs tuleris, quæ neq; æqualia, neq; aliqua, neque quãta, neque qualia ſunt. Porrò iſta ſunt quorum ſemper generatio eſt, nunquã uerò ſubſtantia. Intelligibile uerò cui nihil uel accedit, uel decedit. Hoc autem ſempiternorũ natura eſt, quam ſimilem atq; eandẽ ſemper eſſe cõtingit. Atqui Epicharmus de ſenſibilibus atq; intelligibilibus in hãc ſententiã expreſſè loquitur.* addidit præterea Alcimus. Aiunt autem ſapientes animam, alia quidẽ ſentire per corpus, puta uidendo atque audiẽdo, alia uerò*

*ἐπὶ Δηλίῳ. Nam Deliũ Tanagræorum eſt municipium, & Apollinis templum.

Gellius decem millibus denariûm mercatum ſcribit.

*ἀλλὰ ἐπὶ τοὶ θεοὶ παρῆσαν.

ipſam

*ipſam per ſeipſam animaduertere, nullo corporis officio utentē. Quocirca eorū quæ ſunt, alia ſenſibus percipi, alia intelligentiæ ratione cōprehendi. Quare Plato quoq; oporteret dicebat eos qui cuperēt rerū initia colligere, ipſas primū ſpecies, quas Ideas uocat, ſecūdū ſe ipſas distribuere, puta ſimilitudinē & monadē, multitudinē atq; magnitudinē, *ſtatumq; & motū. Secundò ipſum per ſeipſum, honeſtum ac bonum, iuſtum, atq; huiuſmodi cætera ſubijcere. Tertiò conſpicere quæ ſibi mutuò cohærent Ideæ, puta ſcientiā aut magnitudinē ſiue dominationem, ſimul & illud cogitare, ea quæ ſunt apud nos, ex illorū participatione eis æquiuoca fieri. Exempli cauſa, dico iuſta eſſe quæ iuſto communicant, honeſta quæ honeſto. Eſt autē unaquæq; ſpecies æterna, ac præterea intelligentia* omni perturbatione uacua. Quocirca et ideas in natura uelut exemplaria dixit ſubſiſtere. Alia his eſſe ſimilia quæ maximè ad iſtarum ſimilitudinem conſiſtant. Epicharmus igitur de bono atq; ideis ita ferè diſſerit, Num tibiarum cantus res aliqua eſt? ita ſanè. homo igitur ipſe cantus eſt. nihil minus. Age uideamus, Tibicen aliquis homóne tibi uidetur néene? homo profectò. Nónne igitur idem tibi uidetur de bono, aliud eſſe bonum, aliud uerò rem? ſi quidem ſecundum ſeipſum quiſquis illud didicerit, iam bonus efficietur. quemadmodū qui tibiarum cantū didicerit, tibicen, qui ſaltare, ſaltator, qui* cōplecti, complexor meritò dicitur. atq; in hunc modum de cæteris, quòd qui ea didicerit, nō ars ipſa, ſed artifex uocatur. Plato in opinione de ideis ait: Si quidem eſt memoria, ideas in his quæ ſunt, exiſtere, quòd memoria quietæ cuiuſq; rei ac manentis ſit: manere autem præter ideas nihil. Quo enim, inquit, modo ſeruarentur aninantes, niſi & ideam attigiſſent, & præterea naturalem mentem accepiſſent? Meminit*

*στάσιν.

*aliàs, ἐμπαθεῖς.

*πλοκάς.

autem

autem ſimilitudinis & pabuli cuiuſmodi illis eſſe ſoleat, oſtendens quòd ſit animalibus omnibus inſita ſimilitudinis intelligentia. Quocirca & quæ ſunt eiuſdē generis ſentiūt. Porrò Epicarmus *ita fermè ait: Sapientia non in uno tantū cōſiſtit, ſed quæ uiuunt omnia,* notionē quoq; habēt.* Nam **γνῶμαν, ſenſum.* *gallina ſi aduertere uolueris, non parit uiuentes pullos, ſed oua prius incubat, & calore animat. Hæc autem ſapientia, ut ſeſe habeat, natura nouit ſola. Ab ea quippe eruditur. Ac rurſum,* Nihil *profectò mirū ſi ita loquar, et placere eas ſibi & uideri præclarè natas. Nā et canis cani uidetur eſſe pulcherrimus, & boui bos, & aſinus aſino: ſus itē ſui uidetur uenuſtate præſtare. Iſta & huiuſmodi quatuor libris proſequitur* Alcimus, *admonens quantum emolumenti* Plato *ex* Epicharmo *ſibi cōparauerit. Quòd autem neq;* Epicharmus *ipſe hoc ignorauerit, ex iis conijcere licet, quæ præſagiens ac ueluti diuinans fore imitatorem ſui, ſic ferè ait: Vt autē ego puto, imò pro comperto habeo, mearum adhuc erit memoria rerū, meorumq; ſermonū, eisq; quiſpiā acceptis, metro ſoluto, quo nunc conſtat, coloreq; adiecto purpuram uenuſtate uerborum componet,* inuictusq; ipſe alios facilè ſuperabit.* *δυσπάλαιστος. *Videtur* Plato Sophronis *quoq; mimographi libros antea neglectos primus* Athenas *inuexiſſe, geſtūq; ex eis duxiſſe, qui & ſub eius capite fuerint reperti. Ter autē nauigauit in* Siciliam, *primò quidē ut inſulam crateresq; uideret, quo tempore* Dionyſius Hermocratis *filius tyrānus impulit. ut ſecum loqueretur. ubi cùm ille de tyrannide diſſereret, dicēs nō id præſtare quod ſibi ſoli eſſet utile, niſi & uirtute excelleret, offenſum tyrānum & iratū dixiſſe aiūt, Verba tua* otioſorū ſenum ſunt, & ille,* *γεροντιῶσι. *Et tua, inquit, tyrannidē ſapiunt. Ad hæc indignatū tyrannum primò quidē necare illū uoluiſſe, deinde uerò à Dione*

fuiſſent, forſitan perijſſent. Vnde cùm in naui iactarentur fluctibus, Aſclepiadem dixiſſe ferunt, Tibicinis peritum modulationem ſeſe ſeruaſſe, Menedemi uerò confidentiam perdidiſſe. Erat autem, ut fertur, & ſimplici in docendo apparatu, neque in ſchola ullum circa illum, ut fieri ſolet, ordinem uidiſſes. Non ſubſellia erant per gyrum diſpoſita, non aliud quippiam, ſed ut ſingulis aut ſedere, aut ſtare, aut ambulare contingit, ita illum audiebant. Aliàs tamen gloriæ auidum, ignominiæq; metuentē fuiſſe tradunt. Adeo ut cùm prius opifici ſuam ipſe atque Aſclepiades nauaret operam, & Aſclepiades ſuper tecta lutum ferre cerneretur nudus, is ſi quem aſpiceret prætereuntem occultaretur. Poſtea uerò quàm ad Remp. acceſſit, ita erat anxius atque ſolicitus, ut cùm aliquando tura poneret, extra turibulum miſerit. Circunſteterat illum Crates aliquando, & quòd ciuilia negotia ſubiſſet probro dabat. Tum ille quibuſdam præcepit ut illum carceri includerēt. Ille nihilominus prætereuntem obſeruabat, reſpiciénsque Agamemnonium & ἡγησίπολιν uocabat. Erat autē neſcio quid in eo religionis, & in ſuperſtitionem pronior. Denique manducauerat aliquādo per ignorantiā in taberna meritoria proiectas carnes cum Aſclepiade. Id cùm animaduertiſſet, nauſea palloreq; turbabatur, donec illum Aſclepiades ſeuerius obiurgans, non carnes diceret eiuſce mutationis cauſam eſſe, ſed præſumptam de illis fatuam opinionem. aliàs magnanimus fuit uir, & planè liberalis. Corporis in eo iam ſenis habitus, & ſtatus durabat qui erat in iuuene, athletæ inſtar firmus, ualidus atq; aduſta facie, obeſus item & attritus fuit, mediocriſq; proceritatis, ut ex ea cōſtat imagine quæ Eretriæ in ueteri ſtadio cernitur. Eſt enim ueluti ex induſtria ita ſculpta, ut cunctā ferè nuditatē corporis præferat. Erat

præt

prætcrea in * *ſuſcipiendis amicis omni officio deditus, & quia parum ſalubris erat*, Eretria *cõuiuia ſæpe inter poëtas muſicosq; celebrabat*. Amabat Aratũ & Lycophronem Tragicum poëtã, Antagoramq; Rhodium, *ſed maximè omnium ſtudebat* Homero. *Deinde etiam* Lyricis, *deinde* Sophocli, *atque Achæo inter Satyros ueluti ſecundas partes*, Aeſchylo *autem primas ſemper dabat*. Vnde *et aduerſus eos qui contrà in* Repu. *ſentirent, ita ferebatur*: * φιλοποίδοχος.

Ηλίσκετ' ἄρα καὶ πρὸς ἀσθενοῦς ταχὺς
Καὶ πρὸς χελώνης ἀετὸς βραχεῖ χρόνῳ. hoc eſt,

Deprehenſus olim eſt ab impotenti celer,
Et tarda cepit teſtudo regem alitum.

Hæc autem Achæi ſunt ex Omphale ſatyrica. Falluntur *igitur qui illũ nihil præter* Euripidis Medeam *legiſſe dicunt, quam inter* Sicyonij Neophronis *poëmata legũt*. Magiſtros Platonem & Xenocratem, *prætereaq;* Paræbatem Cyrenaicum *aſpernabatur*. Stilponem *ſolum admirabatur*. *De quo dum aliquando interrogaretur, nihil aliud dixit, niſi*, Liberalis *eſt*. Erat *illi ingenium uarium & callidum, atq; in componendo ita orationem accommodabat, ut neq; quum uellet emergere proſpiceretur, atq; ideo illi difficile occurreretur*. Verſabat *omnia, infinitamq; orationis copiam fundebat*. Acerrimus *item in cõcionibus erat, ut in ſucceßionibus tradit* Antiſthenes, *atq; huiuſmodi rogatiũculis cõpellare ſolebat*, Num *aliud ab alio differt? ita ſanè*. Aliud *eſt autem prodeſſe, quàm bonum, cõcedebatur*. Non *igitur prodeſſe bonum eſt*. Tollebat & *proloquia negatiua, affirmatiua uerò ponebat*. Simplicia, *ex his maximè probãs, quæ ſimplicia non ſunt, auferebat, ea & cõiuncta & cõplexa dicens*. Scribit Heraclides, *decretis quidẽ eum fuiſſe* Platonicum, *dialecticen autẽ eum fuiſſe aſpernatum*.

Deniq; ſciſcitanti Alexino, an adhuc patrem cædere deſiſſet, dixiſſe, Neq; cecidi, neq; deſij. Addēte illo oportere ambiguitatem ſolui, ita uel non dicendo, Ridiculum, inquit, eſt ueſtras leges ſequi, cùm liceat in portis reluctari & contrà niti. Cùm Bion diuinos ſtudiosè ac diligenter inſectaretur, mortuos illū iugulare dixit. Alio rurſus dicente, maximum eſſe bonum omnibus quæ quiſq; cupiat frui, Multò, inquit, maius eſt ea ſolùm quæ deceat cupere. Refert Antigonus Caryſtius, eum nihil ſcripſiſſe neq; compoſuiſſe, ita ne dogma quidem ullum aſſeruiſſe. Porrò in quæſtionibus, inquit, ita pugnax erat, ut non prius diſcederet, quàm in *χνώπια. eius oculis* ardentis ſpiritus indicia deprehēderētur. Verùm enim cùm in uerbis eſſet talis, factis tamen erat placidiſsimus. Deniq; cùm Alexino plurimū illuderet & obiurgaret grauiter, fouit tamen illum beneficijs. Nam ipſius cōiugem ex Delphis Chalcidē uſq; deduxit, itineris furta, latrociniaq; metuentem. Amicitias piè ſanctéq; tuebatur, ut ex ea quæ illi cum Aſclepiade fuit coniunctione conſtat, quæ profectò adeò inſignis erat, ut nihil à Pyladis diſtaret beneuolentia. Verùm maior natu erat Aſclepiades, ita ut poëta ipſe, Menedemus uerò hiſtrio diceretur. Fertur Archepolis tria millia illis deſignaſſe, & cùm orta eſſet amica contentio uter ſecundo loco acciperet, neutrum accepiſſe. Vxores quoq; ambos duxiſſe fama eſt, Menedemum matrem, Aſclepiadem filiam, & cùm defuncta eſſet uxor Aſclepiadis, Menedemi cepiſſe coniugē, illumq́; quòd Reipub. præeſſet, aliam duxiſſe nobilem & locupletē, nihilominus quoniam communis eis erat domus, rei familiaris adminiſtrationē priori uxori permiſiſſe. Igitur Aſclepiades ante illū uita exceßit Eretriæ, iam longæuus, cùm unà diu memorabili beneuolentiæ ſuauitate uixiſſent. Fertur poſt aliquantum

quantum temporis cùm Aſclepiadis amaſius ad cõuiuium ueniſſet, arcerentq; illum ianuis adoleſcentes, Menedemum iuſsiſſe introduci, ac dixiſſe, Aſclepiades etiam ſepultus ei ianuas aperit. Erãt autem qui ambos fouerent Hipponicus Macedo & Agetor Lamieus. Ex his alter utriq; XXX. minas largitus. Hipponicus uerò Menedemo duo millia dragmatrum in filiorum dotem. Duxerat autem, ut ait Heraclides ex Oropia uxores treis. Porrò conuiuia in hunc modum faciebat. Prius ipſe cum duobus aut tribus prandebat, dum dies in ueſperam uergeret. Tum uerò uocabat quiſpiam eos qui aduenerant & ipſos iam cœnatos. Itaque ſi qui citius ueniſſent, percontabantur exeuntes, Quid eſſet appoſitum, ac recens id eſſet nécne, & ſi quidem uel oluſculum uel ſatiuſculum quippiam audiſſent, recedebant,* **ταρίχιον.*
ſin uerò carnes, ingrediebãtur. Lectulis æſtate ψιάθυς, hyeme ueruecum pelles ſuperponebant. Porrò puluinar ſibi* **κώδιον.*
afferri oportebat. Poculum quod circumágebatur cotula maius non erat. Bellaria illis fabæ ac lupini. Interdum uerò & pyra uel mâla punica & huiuſmodi, cùm matura, tum præcocia, ſæpe & caricæ. Ea omnia memorat Lycophron in ſatyra quam inſcripſit Menedemum, philoſophi conſcribens laudes, quorum quædam huiuſmodi quoq; ſunt,*

**κοτύλη. poculi genus, quod quidã heminã eſſe putant.*

Ὡς ἐκ βραχείας δαιτὸς ἡ βαιὰ κύλιξ
Αὐτοῖς κυκλεῖται πρὸς μέτρον, τράγημα ἦ
Ὅσω φρονιστὴς τοῖς φιλικόοις λόγος. hoc eſt,

Vt ex puſillo poculum conuiuio
Verſatur illis ad menſuram. ſed mera
Sermo eruditus ſtudioſis ſunt bellaria.

Primò igitur contemptui haberi cœpit, caniſq; ab Eretrienſibus ac delirus appellari. Poſtea uerò in ſumma admiratione omnium fuit, adeò ut ciuitatis quoq; gubernacu-

la ſibi traderentur, legationibusq́; crebris ad Ptolemæum & Lyſimachum, præterea ad Demetrium functus, ubique honoratus eſt. Cumq́; illi ciuitas ducenta quotannis talenta perſolueret, quinquaginta remiſit. Apud quem accuſatus quòd traderet Ptolemæo ciuitatem, ſe per epiſtolam purgauit, cuius hoc initium eſt:

MENEDEMVS DEMETRIO REGI S.

AVDIO *tibi de nobis plurima fuiſſe narrata, &c. Per eam illum admonet, caueret unũ ex his, qui ſibi eſſent infenſi, Aeſchylum nomine. Conſtat illũ ad Demetrium pro Oropo grauiſſimè legatione functum, ut Euphantus quoq; in hiſtorijs meminit. Erat eius in primis ſtudioſus Antigonus, ſeq́; ipſius diſcipulum eſſe prædicabat, & cùm Barbaros fudiſſet, circa Lyſimachiam, decretum ei ſcripſit ſimplex atq; ab aſſentatione alienum, cuius initium eſt: Duces & * conſilij primores dixerunt, quoniam Antigonus rex prælio domitis Barbaris aduenit in Eliam, eiq́; proſperè cuncta ſuccedunt, uiſum eſt ſenatui ac plebi. Horum igitur gratia, & præterea propter ſummam cum illo amicitiam quòd illi ciuitatem proderet, ſuſpectus habitus, inſimulante Ariſtodemo, clàm exijt, atque Oropi moratus eſt in Amphiarai fano. Ibi cùm periſſent aurei calices, ut Hermippus ait, cõmuni Bœotiorũ decreto loco migrare iuſſus eſt. Inde profectus mœrens & patriam clanculum ingreſſus, uxorem ac filias ſumens, ſe ad Antigonum contulit, ibique uitam mœrore terminauit. Refert Heraclides his omnino contraria. Nam illum ſenatus principem Eretriam à tyrãnis ſæpe liberaſſe Demetrij uiribus fretũ. Non igitur Antigono prodidiſſe ciuitatem, sed falſam ſubiſſe calumniam, profectúmq; ad Antigonũ, cùm ut patriam è ſeruitute eriperet, illum inducere nõ poſſet, ſeptem dies totos cibo abſtin-*

* πρόβουλοι quod mox ſenatus principẽ vertet.

ſtinuiſſe, atq; ex animi dolore uita exceßiſſe. His *ſimilia & Antigonus Caryſtius refert. Soli autem Perſæo inexorabile indixit bellum.* Haud *enim obſcurum erat Antigonum cum Menedemi gratia, Eretrienſibus remp. uoluiſſet reſtituere, ab eo fuiſſe prohibitū. Quocirca in conuiuio Menedemus in illum acriter inuectus, inter cætera ſic ait, Atqui iſte quidem philoſophus eſt, ſed uir omnium qui ſunt, aut fuerunt, uel futuri ſunt, profectò nequißimus. Moritur autem ut ait* Heraclides, *ſeptuageſimumtertium agens ætatis annum. In eius autem laudem nos quoq; ita ſcripſimus:*

Ἔκλυον μενέδημε τεὸν μόρον, ὡς
Ἑκὼν ἀπέσβης ἐν ἡμέρῃσιν ἑπτὰ
Μηδὲν ἐσθίων κατ᾽ ἔργον ἔρξας ἐρετρικὸν
Ἀλλ᾽ ὅμως ἄνανδρον. ἀψυχίη γὰρ ἡγεμὼν
Ἔπειγε. hoc eſt,

Audita nobis Menedeme mors eſt tua,
Qui ſponte ad ſeptem dies nihil ſumpſeris
Ciborum, opus quidem aggreſſus Eretricum,
Sed non uirile, ſuaſit nam impotentia
Hoc animi.

Et hi quidem Socratici & qui ab eis profecti ſunt. Tranſcundum autem eſt ad Platonem, qui inſtituit Academiam, & ad eos qui ab ipſo, quotquot fuerunt, eloquentes.

h 4

DIOGENIS LAERTII
DE PHILOSOPHORVM VITA, LIBER TERTIVS.

PLATO.

PLato Ariſtone patre & matre Perictiona, ſiue Potona Athenis natus eſt. Mater à Solone genus duxit. Solonis quippe frater Dropides, Critiam genuit, cuius filius Caleſcrus Critiæ filius, qui unus fuit ex triginta, Glauconisq; pater: ab eo Charmides & Perictione geniti ſunt, atq; ex ea & Ariſtone Plato ſextus à Solone naſcitur. Porrò Solon ad Neleum & Neptunum genus refert. Ariſtonem quoq; patrē à Codro Melanthi filio originem ducere tradunt, qui à Neptuno itidem ſanguinē trahere Thraſyllo teſte memorantur.

περιδείπνῳ. Enimuerò Pſeuſippus in lib. qui Platonis de cœna inſcribitur, & Clearchus in laudatione Platonis, & Anaxillides in II. de philoſop. lib. aſſerunt Athenis famam eſſe Ariſtonem Perictionæ cùm eſſet ſpecioſiſsima, uim inferre conatū

* ἀπόλλωνος ὄψιν, Apollinis vultum. eſſe, uerùm fuiſſe illius conatus irritos, uidiſſeq;* in ſomnis Apollinem, atq; ab eo mundam à iugali copula quoad pareret, uxorē ſeruaſſe. Naſcitur autem Plato, ut Apollodorus teſtatur in Chronicis, LXXXVIII. Olymp. Thargilionis ſeptima, qua die natū Apollinem Delij autumant. Moritur autem, ut Hermippus tradit, primo anno centeſimæ octauæ Olymp. in nuptijs diſcumbens, octog ſimum &

*τὸν δῆμον κολλυτεὸς, quòd ferè pagum vertit interpres. primum ætatis agens annum. Neanthes octogintaquatuor annos natū defeciſſe ſcribit. Eſt igitur Iſocrate minor natu annis ſex. Ille quippe ſub Lyſimacho, Plato ſub Aminia natus eſt, ſub quo & Pericles diem obijt. Erat autē *familia

lia Collytæus, ut refert Antileo in ſecundo de temporibus. Natus eſt ſecundum quoſdam in Aegina in Philiade domo, eius qui Thaletis filius fuit, ut Phauorinus ait in Omnimoda hiſtoria, patre ipſius cum cæteris miſſo, ut agrum ſortiretur, Athenasq; reuerſo cùm à Lacedæmonijs qui Aeginenſibus opem tulerant, expulſi ſunt. Ludos quoq; magnificos Athenis exhibuit, Dione ſumptus ſuppeditante, ut ait Athenodorus in octauo περιπατῶν libro. Fratres habuit Adimanthum & Glauconem, ſororemq; Potonam, de qua Speuſippus naſcitur, literasq; apud Dionyſiũ didicit, cuius & in Anteraſtis meminit. Exercitatusq; eſt apud Ariſtonẽ Argium palæſtritam, à quo & Plato propter egregiũ corporis habitum cognominatus eſt, cùm prius Ariſtocles ex aui nomine uocatus eſſet, ut in ſucceßionibus tradit Alexander. Sunt qui ob orationis ubertatẽ & miram latitudinem ſic appellatũ putent, ſiue quòd ampla fuerit fronte, ut Neanthes ſcribit. Nec deſunt qui in * Iſthmo palæſtra ſe exercuiſſe uelint, ſicut & Dicæarchus in primo de Vitis. Picturæ quoq; fuiſſe ſtudioſum ac poëmata ſcripſiſſe, primò quidem dithyrambos, deinde melos ac tragœdias. Vox illi gracilis fuit, ut ait Timotheus Athenienſis in lib. de Vitis. Fertur & Socrates uidiſſe per ſomnium oloris pullum ſibi in gremio plumeſcere, qui continuò exortis alis in altum aduolans ſuauißimos cantus ediderit. * Poſtridie cùm Plato ſibi à patre cõmendatus eſſet, hunc cygnũ quem uiderat dixiſſe. Philoſophari cœpit primùm in Academia, inde ſe in hortum qui iuxta colonum eſt contulit, ut Alexander in Succeßionibus ſcripſit, Heraclitũ adducens teſtem. Demum cùm tragicum certamen eſſet initurus, ante Dionyſiacum theatrum audito Socrate igni poëmata exußit, dicens:

* ἰσθμοῖ.

* μεθ' ἡμέραι.

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Πλάτων νύ τι σεῖο χατίζει. hoc eſt,

Huc ades ò Vulcane, Plato nam te eget in hac re.

Hinc annum uiceſimum ætatis agẽs Socratem audiuit. Illo *decedẽte Cratylo Heracliti diſcipulo & Hermogeni* Par*menidis Philoſophiam tuenti operam dedit. Deinde cùm eſſet annorum duodetriginta, ut ait Hermodorus, Megara ſe ad Euclidem cum alijs aliquot Socraticis contulit.* Hic *Cyrenem profectus Theodorũ mathematicũ audiuit, atq; inde in Italiam ad Pythagoricos Philolaum atq; Eurytum conceßit. Ab his ſe in Aegyptũ ad prophetas ſacerdotesq́; recepit, quò & Euripidem aiũt unà ſecum profectum eſſe, atq; ibi morbo comprehenſum, à ſacerdotibus marina curatione fuiſſe abſolutum, qua ex re poſtea dixerit:*

Θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά. hoc eſt,

Mare uniuerſa proluit hominum mala.

Quin & dixiſſe iuxta Homerum, Aegyptios omnes medicos eſſe. Decreuerat Plato magis etiam congredi, uerùm propter Aſiæ bella propoſito deſtitit. Regreſſus uerò Athenas in Academia commorabatur. Eſt autẽ locus in ſub urbano nemoroſus, à quodã heroë Academio nomine appellatus, ſicut & Eupolis in Aſtrateutis memorat dicens:

Ἐν εὐσκίοις δρόμοισιν Ἀκαδήμου θεοῦ. hoc eſt,

In ambulacris Academi umbroſis Dei.

Sed & Timon in Platonem loquens, inquit:

Τῶν πάντων δ' ἡγεῖτο πλατύστατος, ἀλλ' ἀγορητὴς
ἡδυεπὴς τέττιξιν ἰσογράφος, οἵθ' Ἑκαδήμου
Δένδρεϊ ἐφεζόμενοι ὄπα λειριόεσσαν ἱεῖσι. hoc eſt,

Hos inter dux ille Plato celſißimus ibat.
Cuius ab ore melos manabat, quale Hecademi
Arbuſtis lepida modulantur uoce cicadæ.

Antea enim per ε *tenue ſcribebatur Ecademia. Hic igitur Philoſophus Iſocrate amico utebatur. Enimuero Praxi-*

phan

phanes quandam conſcripſit inter eos habitam de Poëtis ſcholam, cùm in rure Platonis hoſpitio frueretur Iſocrates. Ter illum militaſſe Ariſtoxenus autor eſt. primò in Tanagram, ſecundò in Corinthum, tertiò in *Delum, *ubi & uictoria potitus ſit. Miſcuit Heracliteorũ Pythagoreorúmq́; ac Socraticorum rationes, atq; in his quidem quæ ſenſibus ſubiacent, Heracliti partes tuebatur. Porrò in his, quæ ad intelligentiã pertinent, Pythagoræ acquieſcebat. In rebus autem ciuilibus Socratem ſuũ maximè amplectebatur. atq; ita in unum corpus triplicem Philoſophiæ compegit rationem. Aiunt quidam, ex quibus Satyrus eſt, Dioni illum ſcripſiſſe in Siciliam, uti tres libros Pythagoricos ſibi emeret, à Philolao centum minis. Erat enim ſatis opulẽtus, acceptis à Dionyſio pluſquam octoginta talentis. Sicut enim Honector ſcribit in libro cuius eſt titulus: An pecunioſum oporteat eſſe ſapientem. Multum illi Epicharmus contulit comicus, cuius & plurima trãſcripſit, ut Alcimus in eis libris, quos ad Amyntã ſcripſit, quatuor numero, meminit. Eorum in primo ita loquitur. Conſtat autem & Platonem cõplura ſibi de Epicharmi libris aſſumere. Id ita inſpiciendum eſt. Senſibile aſſeruit Plato, quod aut in qualitate aut in quantitate nunquã perſiſtat, ſed diffluat ſemper, atq; imò mutetur. Veluti ſi numerũ ex ijs tuleris, quæ neq; æqualia, neq; aliqua, neque quãta, neque qualia ſunt. Porrò iſta ſunt quorum ſemper generatio eſt, nunquã uerò ſubſtantia. Intelligibile uerò cui nihil uel accedit, uel decedit. Hoc autem ſempiternorũ natura eſt, quam ſimilem atq; eandẽ ſemper eſſe cõtingit. Atqui Epicharmus de ſenſibilibus atq; intelligibilibus in hãc ſententiã expreſſè loquitur.* *addidit præterea Alcimus. Aiunt autem ſapientes animam, alia quidẽ ſentire per corpus, puta uidendo atque audiẽdo, alia uerò*

ipſam

*ἐπὶ Δηλίῳ. Nam Deliũ Tanagræorum eſt municipium, & Apollinis templum.

Gellius decem millibus denariûm mercatum ſcribit.

*ἀλλὰ ἐπὶ τοι θεοὶ παρῆσαν.

autem ſimilitudinis & pabuli cuiuſmodi illis eſſe ſoleat, oſtendens quòd ſit animalibus omnibus inſita ſimilitudinis intelligentia. Quocirca & quæ ſunt eiuſdē generis ſentiūt. Porrò Epicarmus *ita fermè ait: Sapientia non in uno tantū cōſiſtit, ſed quæ uiuunt omnia,* *notionē quoq; habēt. Nam gallina ſi aduertere uolueris, non parit uiuentes pullos, ſed oua prius incubat, & calore animat. Hæc autem ſapientia, ut ſeſe habeat, natura nouit ſola. Ab ea quippe eruditur. Ac rurſum, Nibil profectò mirū ſi ita loquar, et placere eas ſibi & uideri præclarè natas. Nā et canis cani uidetur eſſe pulcherrimus, & boui bos, & aſinus aſino: ſus itē ſui uidetur uenuſtate præſtare. Iſta & huiuſmodi quatuor libris proſequitur* Alcimus, *admonens quantum emolumenti* Plato *ex* Epicharmo *ſibi cōparauerit. Quòd autem neq;* Epicharmus *ipſe hoc ignorauerit, ex ijs conijcere licet, quæ præſagiens ac ueluti diuinans fore imitatorem ſui, ſic ferè ait: Vt autē ego puto, imò pro comperto habeo, mearum adhuc erit memoria rerū, meorumq; ſermonū, eiſq; quiſpiā acceptis, metro ſoluto, quo nunc conſtat, coloreq; adiecto purpuram uenuſtate uerborum componet,* *inuictuſq; ipſe alios facilè ſuperabit.* Videtur Plato Sophronis *quoq; mimographi libros antea neglectos primus* Athenas *inuexiſſe, geſtiūq; ex eis duxiſſe, qui & ſub eius capite fuerint reperti. Ter autē nauigauit in* Siciliam, *primò quidē ut inſulam crateresq; uideret, quo tempore* Dionyſius Hermocratis *filius tyrānus impulit, ut ſecum loqueretur. ubi cùm ille de tyrannide diſſereret, dicēs nō id præſtare quod ſibi ſoli eſſet utile, niſi & uirtute excelleret, offenſum tyrānum & iratū dixiſſe aiūt, Verba tua* *otioſorū ſenum ſunt, & ille, Et tua, inquit, tyrannidē ſapiunt. Ad hæc indignatū tyrannum primò quidē necare illū uoluiſſe, deinde uerò à* Dione

*γνῶμαι, ſenſum.

*δυσπάλαιστοι.

*γεροντιῶσι.

*& Ariſtomene exoratum, id quidem non feciſſe, uerùm Polidi Lacedæmonio qui per id temporis legatus ad ſe uenerat, eum tradidiſſe, ut uenundaretur. Eum ille in Aeginam adductum uendidit. Quo tempore Charmander Charmandridis filius eum mortis reum eſſe accuſauit. Iuxta promulgatam enim apud eos legẽ capitale erat, ſi quis Athenienſium eam inſulã adijſſet, atq; ipſe eam legẽ tulerat, ut Phauorinus memorat in omnimoda hiſtoria. Cæterùm cùm à quodam fuiſſet dictum, * diſciplinæ gratia Philoſophũ eò aſcendiſſe, abſolutum dimiſerunt. Aſſerunt plerîq; illum et in concionem adductũ, ubi cùm obſeruaretur, nihil penitus locutum fuiſſe, prompto animo quicquid contingeret, accipere paratum. Illos eum minimè quidem occidendum, ſed ſolum uendẽdum captiuorum more decreuiſſe. Aderat fortè Aniceris Cyrenaicus: is eum uiginti minis, ſiue ut alij uolunt, triginta redemit, remiſitq; Athenas ad amicos. Illi extemplò pecuniam Aniceridi remiſerunt. Sed hanc ille omnino accipere noluit, aſſerens non eos ſolos dignos eſſe quib. Plato curæ eſſet. Alij Dionem eam miſiſſe pecuniam dicunt, illumq; eam nulla ratione admiſiſſe. Sed hortulum quoq; in Academia ſibi comparaſſe. Polidem uerò à Chabria ſuperatũ, & poſteà in Helice fuiſſe ſubmerſum, fama eſt, dæmonio illi indicãte iſta illum Philoſophi gratia perpeti, ut Phauorinus in primo cõmentariorũ meminit. Atqui non quieuit Dionyſius ipſe, uerùm cùm didiciſſet quæ illi contigiſſent, ſcripſit Platoni, orans ne in ſe maledicta ingereret. Ad quem ille ſcripſit, non ſibi tantum ſupereſſe otij, ut Dionyſij meminiſſet. Secundò profectus eſt ad iuniorem Dionyſium, poſtulans terram atq; homines qui iuxta conſtitutam ab eo Remp. uiuerẽt. Id ille quanquàm pollicitus, non præſtitit. Nec abfuit ſecũdum quoſdam ſuſpicio illum*

** κατὰ παιδιὰν per iocum, Interpres legiſſe videtur παιδείαν.*

magno ſui periculo Dioni & Theotæ perſuadere tentaſſe, illorúmque erexiſſe animos ad liberandam inſulam. Quo tempore Archytas Pythagoricus ſcripta ad Dionyſiũ epiſtola, purgauit illum à ſuſpicione, atque ereptum Athenas remiſit. Eſt autem epiſtola huiuſmodi:

ARCHYTAS DIONYSIO S.

MISIMVS *omnes Platonis neceſſarij Lamiſcum & Photidam, uirũ illum abs te recepturi iure antiquæ noſtræ amicitiæ. Rectè igitur feceris, ſi memineris quanto à nobis ſtudio efflagitaſti Platonis ad te aduentũ, ut nos illũ uenire hortaremur, facturũ te ſpondens omnia: illumq́; liberè accedere & abire permiſſurũ. Memor eſto igitur quanti illius aduentũ feceris, quodq́; eo tempore plus cæteris amaueris. Quòd ſi quà orta ſimultas eſt, humanius te agere cõuenit, illumq́; nobis reſtituere illæſum. Hæc enim ſi facis, iuſtitiam coles, ac nobis gratificaberis. Tertiò acceßit, Dionem reconciliaturus Dionyſio: ſed cùm id obtinere nequiſſet, infecto negotio ad patriam redijt. Vbi ad remp. accedere quidem noluit, quamuis maximè ciuilis eſſet, ut ex his conſtat quæ ſcripſit. Ratio autem cur abſtinuerit à publicis negotijs, illa in primis fuit, quòd plebs alijs inſtitutis & moribus aſſueuerat. Refert Pamphila in uigeſimoquinto commentariorũ, Arcadas ac Thebanos condita ciuitate ingẽtis magnitudinis, rogaſſe illũ ut eam remp. * inſtrueret. quos* *νομοθετεῖν. *cùm ille didiciſſet æqualitatem ſectari nolle, profectum non eſſe. Fertur & Chabriam ducẽ reum mortis ſecutus, cùm id ciuiũ nemo tẽtare uoluiſſet, quando & arcẽ cum Chabria aſcendenti Crobylus ſycophanta conuitiatus dixit, Alteri opem laturus accedis, quaſi uerò neſcias & te manere Socratis * uenenũ? Ad quẽ ille, quando pro patria militabam,* *κώνειον. *pericula pertuli, et modò amici gratia ne deſim officio, per*

lib

libenter me periculis expono. Primus hic, *ut Phauorinus ait in octauo Omnimodæ hiſtoriæ, dialogos introduxit, primusq́; inquiſitionis modum per reſolutionem Leodamanti Thaſio induxit, & primus in Philoſophia nominauit** Antipodas & elementum & Dialecticam & Poëmata & prælongum in numero. Extremorumq́;* planam ſuperficiem, ac Dei prouidentiam. Primusq́; Philoſophorũ orationi Lyſiæ Cephali filij cõtradixit, ipſam ad uerbum exponens in Phædro, primusq́; Grammaticæ uim ſpeculatus eſt. Cumq́; primus omnibus ferè qui ante ſe fuerant cõtradixerit, quæri ſolet, cur Democriti mentionem non fecerit. Refert Neanthes Cyzicenus hunc cùm in Olympia aliquando deſcendiſſet, Græcorum in ſe omnium ora conuertiſſe, ac eodem tempore Dioni congreſſum, aduerſus Dionyſium bellare inſtituenti. Porrò in primo commentariorum Phauorini fertur, Mithridatem Perſam Platonis ſtatuam in Academia locaſſe, ita inſcriptam, Mithridates Rhodobati filius Perſes, Muſis imaginem Platonis dicauit, Silanionis opus. Tradit Heraclides iuuenem Platonem adeò fuiſſe uerecundum adeò compoſitum, ut nunquam riſiſſe niſi modicè, deprehenſus ſit. Cùm tamen eſſet eiuſmodi, ne ſic quidem comicorum conuicia effugit. Theopemptus enim in Authocare ſic ait:

*ἀντίποδα. *ἐπίπεδον. ἐπιφάνειαν.

Ἓν γὰρ οὐδὲν ἐστὶν ἕν.
Τὰ δὲ δύο μόλις ἓν ἐστὶν ὥς φησι Πλάτων. hoc eſt,
Vnum enim ne unum quidem eſt,
Sed uix duo ſunt unum, narrat ut Plato.
Sed & Anaxandrides in Theſeo,
Ὅτε τὰς μορίας ἔτρωγεν ὥσπερ Πλάτων. hoc eſt,
Quando uorabat oleas noſter ut Plato.
Timon quoque ita illum* agit,

*παραγραμματίζων.

Ὡς ἀνέπλασε Πλάτων πεπλασμένα θαύματα εἰδώς. id eſt.

Vt conficta Plato aſtutus miracula finxit.

Et Alexis in Meropide,

Εἰς καιρὸν ἥκεις. ὡς ἔγωγ' ἀπορουμένη
Ἄνω κάτω τε περιπατῶ σ' ὥσπερ Πλάτων
Σοφὸς ὐδὲν εὕρηκ', ἀλλὰ κοπιῶ τὰ σκέλη. hoc eſt,

In tempore ipſo tu ueniſti, uerùm ego
Surſum ac deorſum triſtis, ut Plato, feror
Miſera, labore fruſtra laßis cruribus.

Et rurſum in Acylione,

Λέγεις περὶ ὧν ὐκ οἶσθα, συγγρῶς τρέχων
Πλάτωνι, καὶ γνώσῃ λίτρον καὶ κρόμμυον. hoc eſt,

Ignota nobis narras, planè curſitans
Platonis inſtar, ac noſce cæpe & litron.

Amphis in Amphicrate,

Τὸ δ' ἀγαθὸν ὅτι, ποτ' ἐςὶν, ὃ σὺ τυγχάνειν
Μέλλεις διὰ ταύτην, ἧττον οἶδα τοῦτ' ἐγὼ
Ὦ δέσποτ' ἢ τὸ τοῦ Πλάτωνος ἀγαθόν, hoc eſt,

Atqui bonum illud quod nanciſci cogitas
Te poſſe, propter hanc, certè id minus ſcio
Platonis illud quàm bellum bonum ò here.

In Dexidemide uerò ait, ὦ πλάτων

Ὡς ὐδὲν οἶσθα πλὴν σκυθρωπάζειν μόνον
Ὥσπερ κοχλίας, σεμνὸς, ἐπηρκὼς τὰς ὀφρῦς. hoc eſt,

Aliud nil potes quàm mœrere mi Plato,
Et fronte ſemper corrugata, ut coclea.

Cratinus in ſubdititio,

Ἄνθρωπος εἶ δῆλ' ὅτι, καὶ ψυχὴν ἔχεις.
Κατὰ μὲν πλάτων' ὐκ οἶδα, ὑπονοῶ δ' ἔχειν. hoc eſt,

Homo es profectò, mentemq; & ſenſus habes
Iuxta Platonem, uix ſcio, uerum arbitror.

Alexis Olympiodoro,

Σῶμα μὲν ἐμοῦ τὸ θνητὸν ἄνθρωπος ἐγένετο,
Τὸ δ' ἀθάνατον ἐξῆρε πρὸς τὸν ἀέρα.
Ταῦτ' οὐ σχολὴ Πλάτωνος. hoc eſt,
Homo fuit quidem mortale, in me quod fuit:
Mortale quod non fuit, in auram euanuit.
Num hæc ex Platonis ſchola?

Et in Paraſito,

Εἰ μετὰ Πλάτωνος ἀδολεσχεῖν καταμόνας. hoc eſt,
Aut cum Platone ſolitarium loqui.

μέρηκι. Subſannat & hominem Anaxillas in Botrylione & Cerco, & πλουσίοις. Ariſtippus in quarto de antiquis delitijs, ait illum adoleſcentis cuiuſdam Stellæ nomine, qui cum eo Aſtrologiæ dabat operam, amore captum, Dionis etiam cuius meminimus. Nonnulli & Phædrum amaſſe putant. Indicium autem amoris fuiſſe epigrammata ab eo in illos conſcripta.

Ἀστέρας εἰσαθρεῖς ἀστὴρ ἐμὸς, εἴθε γενοίμην
Οὐρανὸς ὡς πολλοῖς ὄμμασιν, εἰς σε βλέπω.
Ἀστὴρ πρὶν μὲν ἔλαμπες ἐνὶ ζωοῖσιν ἑῷος
Νῦν δὲ φθανὼν λάμπεις ἕσπερος ἐν φθιμένοις. hoc eſt,
O' utinam cœlum fierem cùm ſydera cernis
Mi Stella, ut multis in te oculis tuerer.
Iamdudum uiuis lucebas lucifer, at nunc
Extinctus luces Heſperus Elyſijs.

In Dionem uerò in hunc modum,

Δάκρυα μὲν Ἑκάβῃ τε καὶ Ἰλιάδεσσι γυναιξὶ
Μοῖραι ἐπέκλωσαν δήποτε γεινομέναις.
Σοὶ δὲ Δίων ῥέξαντι καλὸν ἐπινίκιον ἔργον
Δαίμονες εὐρείας ἐλπίδας ἐξέχεαν.
Κεῖσαι δ' εὐρυχόρῳ ἐνὶ πατρίδι τίμιος ἀστοῖς

ὦ ἐμὸν

Ὦ ἐμὸν ἐκμήνας θυμὸν ἔρωτι Δίων. hoc eſt,

Et lacrymas Hecubæ, & Troianis fata puellis
Decreuere recèns ex genitrice ſatis.
At tibi poſt partos præclaro Marte triumphos
Spes reliqua eſt nullis clare Dion ſuperis.
Te patria ampla fouet, cumulat te ciuis honore,
Quo mihi nunc mentem perdis amore Dion?

Hoc enim illius ſepulcro inſcriptū Syracuſis tradūt. Quin & Alexim amaſſe fertur, & Phædrum, quemadmodum diximus, in quos ſcripſit in hunc modum,

Νῦν ὅτε μηδὲν ἄλεξις ὅσον μόνον εἶφ' ὅτι καλὸς,
Ὦπται, καὶ πάντη* πᾶσι] περιβλέπεται.
Θυμὲ, τί μηνύεις κυσὶν ὀστέον; εἶτ' ἀνιήσεις
Ὕστερον, οὐχ' οὕτω φαῖδρον ἀπολέσαμεν; hoc eſt,

*alias, πᾶρτυ ἐπιστρέφεται.

Nunc quoniam nihil eſt quoquò ſe uerterit omnis
Solum quòd pulcher uiſus Alexis ait:
Quid mi anime os canibus prodis, mox inde moleſtus
Detrectas, Phædrum ſiccine perdidimus?

Archeanaſſa quoque Colophonia uſum eſſe, in quam ſic ſcripſit,

Ἀρχεάνασσαν ἔχω τὴν ἐκ κολοφῶνος ἑταίραν
Ἧς καὶ ἐπὶ ῥυτίδων ἕζετο δριμὺς ἔρως.
Ἆ δειλοὶ νεότητος ἀπαντήσαντες ἐκείνης
πρωτοπλόυς, δι' ὅσης ἤλθετε πυρκαϊῆς. hoc eſt,

Archeanaſſa mihi eſt meretrix Colophonia, ſeris
Cuius & in rugis ſedit acerbus amor.
Quas miſeri flammas, per quanta incendia abiſtis
Libata illa quibus prima iuuenta fuit.

Hoc diſtichon à Platone adhuc adoleſcente ſcriptum putat Gellius.

In Agathonem item,

Τὴν ψυχὴν ἀγάθωνα φιλῶν ἐπὶ χείλεσιν ἔσχον.
ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων ὡς διαβησομένη. hoc eſt,

Suauia dans Agathoni, animam ipſe in labra tenebam:
Aegra etenim properans tanquam abitura fuit.

Item aliud,

Τῷ μήλῳ βάλλω σε. σὺ δ᾽ εἰ μὲν ἑκοῦσα φιλεῖς με
Δεξαμένη τῆς σῆς παρθενίης μετάδος.
Εἰ δ᾽ ἄρ, ὃ μὴ γένοιτο νοεῖς, τοῦτ᾽ αὐτὸ λαβοῦσα
Σκέψαι τὴν ὥραν ὡς ὀλιγοχρόνιος. hoc eſt,

Mâlo ego te ferio. tu me ſi deligis, illud
Suſcipe: me imparti & uirginitate tua.
Hoc fieri ſi poſſe negas, hoc ſuſcipe mâlum, &
Quàm pereat paruo tempore forma uide.

Μῆλον ἐγὼ, βάλλει με φιλῶν σέ τις. ἀλλ᾽ ἐπίνευσον
Ξανθίππη, κἀγὼ καὶ σὺ μαραινόμεθα. hoc eſt,

Mâlum ego, me iaculatur, amat qui te. annue quæſo
Xanthippe, tibi mox nam & mihi forma perit.

Aiunt, & illud in Eretrienſes inſidijs exceptos ipſius eſſe,

Εὐβοίης γένος ἦμεν Ἐρετρικὸν, ἄγχι δὲ Σούσων
Κείμεθα, φεῦ γαίης τόσσον ἀφ᾽ ἡμετέρης. hoc eſt,

Eubϙæ fuimus Eretrum genus. at prope Suſas
Condimur, heu noſtra tam procul à patria.

Et illud,

Ἁ Κύπρις μούσαισι, κοράσια τὰν Ἀφροδίταν
Τιμᾶτ᾽, ἢ τὸν Ἔρων ὔμμιν ἐφοπλίσομαι.
Χ᾽ αἱ Μοῦσαι, ποτὶ Κύπριν. ἄρει τὰ στωμύλα ταῦτα
Ἁμῖν δ᾽ οὐ πέταται τοῦτο τὸ παιδάριον. hoc eſt,

Hæc Venus ad muſas, Venerem exhorreſcite nymphæ,
In uos armatus aut amor inſilict.
Cui contrà Muſæ, Lepida hæc ioca tolle precamur,
Alliger huc ad nos non uolat ille puer.

Item aliud,

Χρυσὸν ἀνὴρ εὑρὼν ἔλιπεν βρόχον. αὐτὰρ ὁ χρυσὸν

ὃν λίπεν οὐχ εὑρὼν ἧψεν ὃν εὗρε βρόχον. hoc eſt,

Aurum qui reperit, laqueum abijcit: alter amiſſo
Auro, collo aptat quem reperit laqueum.

At uerò Molon hoſtili aduerſus illũ animo, non id ait eſſe mirandum, ſi Dionyſius Corinthi, ſed ſi Plato eſſet in Sicilia. Videtur & Xenophon haudquaquam amico in illum fuiſſe animo. Nam ueluti cõtentionis ſtudio ſimilia ſcripſere, Sympoſiũ, Socratis defenſionẽ, cõmentaria moralia. Ad hæc ille de Rep. Hic Cyri ſcripſit infantiã, quam in ſuis legibus Plato fictam dixit: neq; enim eiuſmodi fuiſſe Cyrum. Tum ambo cùm Socratem ſemper habeant in ore, nuſquã reperies ſui inuicem feciſſe mentionẽ. Semel tantum Xenophon Platonis meminit in tertio commentariorum. Fertur & Antiſthenes cùm eorũ quæ ſcripſerat quippiã recitare uellet, oraſſe illum ut adeſſet recitanti. Et cùm roganti cuiuſmodi id eſſet, libri eius titulũ explicuiſſet, de eo, inquit, quod nõ ſit contradicere. Tu ergo, ait ille, de hoc ipſo quomodo ſcribis? & cùm doceret contra ſuam uenire ſententiam, ſcripſit aduerſus Platonẽ dialogum: Sathonem illum inſcribens. Ex eo iam alienis animis in ſe inuicem fuere. Aiunt Socratem cùm Platonis Lyſidem audiſſet recitari, Proh dij immortales, dixiſſe, quàm multa de me mentitur adoleſcens! Scripſit quippe nõ pauca uir ille, quæ Socrates non dixit. Fuit illi & aduerſus Ariſtippum haud obſcura ſimultas. Nam in libro de anima illũ inſimulat, quòd abfuerit morienti Socrati, cùm in Aegina uicino Atticæ loco per id tẽporis moratus ſit. Erat illi cum Aeſchine quoq;, ut fertur, Socratis auditore contentio, quippe cùm à Dionyſio magnifieret, egenſq; rerũ omniũ ad eum profectus eſſet, à Platone deſpectum, atq; ab Ariſtippo fuiſſe cõmendatum. Porrò ſermones, quos Critonẽ fecit in carcere loquentem,*

*ὅτι περιτρέπεται.

*cùm Socrati cõſuleret fugã, Aeſchinis fuiſſe tradit Idome-
neus. illi uerò à Platone huius odio fuiſſe attributos. Eius
uerò nuſquã in libris ſuis Plato mentionẽ feciſſe deprehen-
ditur, præterquàm in libro de immortalitate Animæ, & in
Socratis defenſione, idq́; tenuiter. Enimuero ſtyli ipſius ge
nus, inter poëma & proſam orationẽ mediũ ait Ariſtote-
les fluere. Hunc ſolùm Platoni aſſediſſe quodam loco Pha-
uorinus ait, cùm librũ de anima recitaret, reliquos omnes
ſurrexiſſe. Pleriq; autumant Philippũ Opuntium ipſius le
ges quæ erant in cera, tranſcripſiſſe, huius & Epinomida
eſſe aiunt. Euphorion ac Panætius initiũ librorũ de Rep.
ſæpius inuentũ inuerſum atq; immutatũ dixere. Eam ipſius
Remp. Ariſtoxenus totã fermè in Protagoræ contradictio-
nib. aſſerit ſcriptã. Phædrũ primò illum ſcripſiſſe fama eſt.
Habet enĩ quæſtio illa nõnihil iuuenile. Porrò Dicæarchus
totũ id ſcribẽdi genus, ut graue ac moleſtũ carpit. Platonẽ
tradũt cùm uidiſſet quendã aleis ludentẽ increpaſſe, & cũ
ille, Quàm me in paruis reprehẽdis diceret, reſpõdiſſe: At
eſt cõſuetudo, nõ parua res. Rogatus an ipſius monumenta
ſicuti ſuperiorũ futura eſſent. Primùm, inquit, cõparare
oportet nomẽ, tum multũ promotũ fuerit. Ingreſſo aliquã-
do Xenocrati, Cæde, inquit, hunc puerum. Nam ipſe quòd
iratus ſim, nequeo. Cuidã item ſeruorũ, Iam, inquit, uapu-
laſſes, niſi iratus eſſem. Cùm equo inſediſſet, cõtinuò deſcẽ-
ἱπποτυφία. dit, dicens, Vereri ſe, ne equi* ferocitate raperetur. Ebrijs
cõſulere ſolitus erat, ut in ſpeculo ſe ſtudioſè intuerentur,
quoad eiuſmodi fœditate deterrerẽtur. Potare uſq; ad ebrie
tatẽ nuſquã decere monebat, præterquã in diebus feſtis dei
largitoris uini. Somnus item immodicus illi diſplicebat. In
legibus ſiquidem ait, Dormiens autẽ nemo ullius pretij eſt.
Veritatem ſuauiorem auditu omnibus quæ dicerẽtur. Alij,*

uera

uera loqui iucundius omnibus dixiſſe putant. Sic autem & de ueritate dixit in legibus. Præclarũ quiddam eſt ueritas, ô hoſpes, atq; durabile. Verũ id perſuadere nõ facile uidetur. Optabat inſuper memoriã ſui uel in amicis uel in libris relinqui. *Locis & ipſe utebatur plurimum. Moritur eo quo diximus modo, XIII. Philippi regis anno, ut Phauorinus in III. comment. refert, à quo & obiurgatum fuiſſe illum Theopõpus autor eſt. Myronianus in ſimilibus ait Philonẽ meminiſſe prouerbij de Platonis pediculis, quaſi ſic ille deficerit. Sepultus eſt autẽ in Academia, ubi plurimũ tẽporis philoſophatus fuerat. Vnde & quæ ab eo fluxit ſecta Academica eſt appellata. Corpus eius elatũ honorificè, et ab his qui eò cõuenerant conditũ. Eiuſmodi fuit ipſius teſtamẽtũ. Hæc legauit Plato atq; reliquit, Hephæſtiadeũ fundum, cui ab aquilone uicina uia eſt, quæ ducit à tẽplo Cephiſiadum, ab auſtro Heracleũ Hephæſtiadũ, ab ortu ſolis Archeſtratus Prearius, ab occaſu Philippus Cholidenſis. Hunc autẽ nemini licitũ ſit aut uẽdere, aut alienare, ſed ſit Adimanti filij quantũ fieri poteſt.* *Enereſiadumq; fundũ quem emi à Callimacho, cui ab aquilone uicinus eſt Eurymedon Myrrhinuſius, ab auſtro Demoſtratus Xypeteron, ab ortu Eurymedõ Myrrhinuſius, ab occaſu Cephiſſus. Argẽti minas tres, argenteam phialam pendentem drachmas CLXV. Cymbiũ ponderis drachmarũ quadragintaquinq;. Anulum aureum, & inaurem auream, ambo drachmas quatuor & treis obolos pendentia. Euclides lapicida mihi debet minas tres. Dianam dimitto liberam, famulos relinquo Tychonẽ, Bictam, Apolloniadem, & Dionyſiũ. Supellectilẽ & uaſa ſcripta, quorum habet exemplar Demetrius. Nulli autem quicquam debeo. Curatores erunt Soſthenes, Speuſippus, Demetrius, Hegias, Eurymedon, Callimachus atq; Thra-*

*ἐξετόπιζε.

*ἐν ὀρεσιάδων.

ſippus. Hoc teſtamenti ipſius exemplar. Sepulchrũ eius his illuſtratum eſt epigrammatibus, quorũ illud primum eſt,

Σωφροσύνῃ προφέρων θνητῶν ἤθει τε δικαίῳ
Ἐνθάδε δὴ κεῖται δῖος Ἀριστοκλέης,
Εἰ δέ τις ἐκ πάντων σοφίης μέγαν ἔσχεν ἔπαινον,
Οὗτος ἔχει πλεῖστον, καὶ φθόνος οὐχ ἕπεται. hoc eſt,

Iuſtitia cunctis præſtans, uitaq; modeſta,
Hoc ſitus in tumulo diuus Ariſtoclees.
Si quenquam ad magnos ſapientia uexit honores,
Hunc citra inuidiam uexit & ipſa uirum.

Item alterum,

Hoc epigrãma Speuſippo adſcriptũ reperi, haud ſcio an falsò.

Γαῖα μὲν ἐν κόλποις κρύπτει, τόδε σῶμα πλάτωνος,
Ψυχὴ δ᾽ ἀθανάτων τάξιν ἔχει μακάρων.
Υἱοῦ ἀρίστωνος, τόν τις καὶ τηλόθι ναίων
Τιμᾷ ἀνὴρ ἀγαθὸς θεῖον ἰδόντα βίον. hoc eſt,

Corpus habet gremio contectum terra Platonis,
Mens ſed habet ſuperûm tecta beata deûm.
Diuinum quem iam ueneratur quiſquis honeſtus,
Et probus eſt, cuius uel procul eſt regio.

Et aliud recentius,

Αἰετὲ τίπτε βέβηκας ὑπὲρ τάφου, ἢ τίνος, εἰπὲ,
Ἀστερόεντα θεῶν οἶκον ἀποσκοπέεις;
Ψυχῆς εἰμὶ πλάτωνος ἀποπταμένης εἰς ὄλυμπον
Εἰκών, σῶμα δὲ τὸ γηγενὲς ἀτθὶς ἔχει. hoc eſt,

Quid monumenta ſuper uolucrum regina uolaſti?
Tu mihi dic ſuperûm quam tueare domum.
Diua ego ſublati in cœlum feror umbra Platonis,
Terrenum at corpus Attica ſeruat humus.

Eſt & noſtrum in hanc ſententiam,

Καὶ πῶς εἰ μὴ Φοῖβος ἀν᾽ Ἑλλάδα φῦσε πλάτωνα
Ψυχὰς ἀνθρώπων γράμμασιν ἠκέσατο.

Καὶ

Καὶ γὰρ ὁ τόδε γεγὼς Ἀσκληπιός ἐστιν ἰατὴρ
Σώματος, ὡς ψυχῆς ἀθανάτοιο Πλάτων. hoc eſt,

Ni doctum Græcis genuiſſes Phœbe Platonem,
Prorſus nemo animis qui medeatur erat.
Corporis eſt medicus ſatus ex te Aſclepius ægri,
Aeternæ ut ſapiens eſt animæ ipſe Plato.

Et aliud de eius morte,

Φοῖβος ἔφυσε βροτοῖς Ἀσκληπιὸν, ἠδὲ Πλάτωνα,
Τὸν μὲν ἵνα ψυχὴν, τὸνδ' ἵνα σῶμα σάοι.
Δαισάμενος δ' ἢ γάμον, πόλιν ἤλυθεν, ἥν ποτε αὐτῷ
Εἴτισε, καὶ δαπέδῳ ζηνὸς ἐνιδρύσατο. hoc eſt,

Produxit nobis Aſclepion atq; Platonem
Phœbus, ut hic corpus curet, & ille animum.
Coniugium celebrare uolens, quam condidit olim
Vrbem adit ipſe, Iouis quamq; ſolo poſuit.

Atque ita ſe habent epigrammata. Diſcipuli uerò fuere Speuſippus Athenienſis, Xenocrates Chalcedonius, Ariſtoteles Stagirites, Philippus Opuntius, Heſtiæus Perinthius, Dion Syracuſanus, Amyclus Heracleotes, Eraſtus & Cariſcus Scepſij, Timolaus Cyzicenus, Euæon Lampſacenus, Pithon & Heraclides Aenij, Hippothales & Calippus Athenienſis, Demetrius Amphipolites, Heraclides Ponticus, & cõplures alij. Cum his & mulieres duæ, Laſthenia Mantinea, & Axiothea Phliaſia, quæ, ut Dicæarchus autor eſt, uirili utebatur ueſte. Theophraſtũ item illius fuiſſe auditorẽ quidam referunt, & Hyperidẽ oratorẽ, Chamæleon & Lycurgũ ait, Polemo & Demoſthenẽ ſcribit ipſius fuiſſe ſtudioſum. Sabinus item ait & Mneſiſtratũ Thaſium in quarto de meditatione libro, & eſt id quidem ueriſimile. Verum enimuerò cùm Platonis in primis ſtudioſa ſis, idq; haud ſanè iniuria. Philoſophi ſummi dogmata peculiari

*quodam amore ac ſtudio præ cæteris indagare ſoleas, ope-
rę pretiũ exiſtimaui & ſermonũ illius naturam, & dialo-
gorũ ordinẽ, & perſuaſionis aut inductionis uim, pro ui-
ribus, ueluti per elemẽta capitaq; digerere: uti neq; de illius
uita, quam collegimus, dogmata quoq; & decreta deſideren-
tur, aliàs quippe iuxta prouerbiũ, noctuam Athenas, ſi ea
quæ per ſpecies diſtribuũtur enarrare tibi oportebit.* Dia-
logos itaq; primũ Zenonẽ Eleatẽ ſcripſiſſe ferunt. Ariſtote-
les in I. *de poëtis,* Alexamenũ Styreum *ſiue* Teium, *ſicut &*
Phauorinus *in commentarijs tradit. Cæterùm* Plato *meo
quidem iudicio id genus expoliuit, adhuc alioqui rude, atq;
perfecit.* Ita *non ſolùm ornatæ & expolitæ orationis, uerũ
& ipſius inuẽtionis digniſſimè ſibi primatum uendicat.* Eſt
autẽ Dialogus *ex interrogatione & reſpõſione cõpoſitus,
de ea re quæ uel philoſophiã uel reip. partes attingat, cum
decenti & congrua expreſſione perſonarũ quæ aſſumun-
tur, accurataq; cõpoſitione uerborũ.* Dialectica *eſt diſpu-
tandi ars per quã aliquid aut probamus aut improbamus,
ex interrogatione itidẽ, & reſponſione diſſerentiũ.* Enim-
uerò Platonicæ *orationis geminus ſtylus eſt, uterque ſum-
mus.* Alter *ex his qui inſtituit atq; imbuit, appellatur* ὑφη-
γητικὸς. *alter in inquirendo uerſatur, dicitúrque* ζητητικὸς.
Prior *ille in duo diſtinguitur genera, alterũ in ſpeculatio-
ne cõſiſtit, alterũ in actione.* Primũ *in naturale ac rationa-
le, ſecũdum in morale ac ciuile diuiditur.* Porrò *ſecũdus ille
itidẽ in duas ſpecies ſcinditur, prima quæ exercetur, uoca-
turq; gymnaſtica, ſecũda in certaminibus eſt, & agoniſtica
dicitur.* Quin *& gymnaſticæ bipartita diuiſio eſt, altera
uelut incunabula exercitationis fouet, uocaturq;* Mæeutica:
altera iam ſuis uiribus nititur, tẽtatq; quid poſſit, & Pira-
ſtica dicitur. Agoniſticæ *itẽ eſt bipertita diſtinctio, alia de-*

monſtr

*monſtrationi inſeruit, & Endiſtica uocatur. alia exhortatur, & Anatreptica dicitur. Neq; ſanè nos fugit pleroſque Platonis dialogos aliter ac nos diſtinguere. Dicunt enim ex his alios dramaticos, quòd quaſi poëma uideantur imitari, alios quòd narrationi inſeruiāt, diegematicos, miſtos alios appellant. Sed ea ſanè diſtinctio dialogorum ſcenæ quàm philoſophorum ſcholæ uidetur accōmodatior. Sunt ex his quidam qui ad phyſicā pertinent, ut Timæus: Logicen, ut politicus, Cratylus, Parmenides & Sophiſta. Sunt qui ad moralem, ut Apologia, Criton, Phædon, Phædrus, Sympoſiū, Menexemus, Clitophon, epiſtolæ, Philebus, Hipparchus & Anteraſtæ. Ciuilem uerò Reſpub. leget, Minos, Epinomis, & Atlanticus. Mæuticam aſtruunt Alcibiades duo, Theages, Lyſis, Laches. Piraſticā, Eutiphron, Menon, Ion, Charmides, Thæctetus. Endicticam, Protagoras. Anatrepticam Eutydemus, Hippiæ duo, Gorgias, De dialogo quidnam ſit, & quæ nam ſint eius differentiæ, hactenus. Quoniam uerò infinita contentio eſt, alijs dicētibus ipſum dogmata inferre, alijs negantibus, age de his quoq; uideamus. Dogmatiſtæ proprium eſt dogma afferre, ſicut & legiſlatoris, leges inſtituere. Porrò dogmata ſiue decreta *indifferēter uocantur, & quæ opinamur, et opinio ipſa.* *ἑκατέρως.
*Ex his autem quod opinamur propoſitio eſt. Opinio autē perſuaſio ipſa ſiue opinatio. Plato igitur*quæ perceperat, ea exponit, quæ uerò ſunt falſa, coarguit. De rebus incertis non definit. Atq; de his quidem quæ ipſe opinatur, quatuor inducit perſonas, Socratem, Timæum, Athenienſem hoſpitem, peregrinum Eleatem. Sunt autem * peregrini non ut quidam opinantur, Plato & Parmedines, ſed figmenta ſine nomine ſunt. Quando & Socratis atque Timæi uerba dum loquitur, pro decretis infert Plato. Qui mendacij*

*περὶ ὧν κατάληφεν.

*ξένοι.

dacij coarguātur, inducit Traſymachū, Calliclem, Polum, Gorgiam, Protagoram, Hippiam, atque Eutydemum, & huiuſmodi cæteros. At uerò cùm probationibus & argumenti concluſionibus locus eſt, plurimū utitur inductione, *ἐπαγωγὴ. eaq; non unica, ſed bipertita. Eſt enim * inductio oratio ex ueris quibuſdam ſimile ſibi uerum propriè colligens atque inferens. Eius ſunt ſpecies duæ, ea quæ ex contrario fit, & quæ ex conſequenti. Quæ igitur ex contrario fit, eiuſmodi eſt, ut interrogāti circa omnem reſponſionē contrariū in-

Inductio per contrarium.

feratur. Vt exempli cauſa, Pater meus aut alius eſt quàm pater tuus, aut idem. Si igitur alius eſt pater meus quàm pater tuus, cùm ſit alius quàm pater, nō erit pater. Si idem eſt qui pater meus, idem exiſtens qui pater meus, meus erit pater. Et rurſus: Si animal homo eſt, lapis aut lignum erit. Non eſt autē lapis aut lignum, animatus quippe eſt, & ex ſeipſo mouetur, animal igitur eſt. Si autē anima eſt, animal uerò & canis et bos, erit & homo animal et canis & bos. Hac igitur inductionis ſpecie quæ per contrarium fit, ubi rixæ locus eſt, utitur Plato, non ad aſſerendum dogma, ſed ad refellēdum quod falſum fuiſſet obiectū. Eſt & alia ipſius

Inductio per ἀκολουθίαν

ſpecies, quæ per cōſequens: & ea duplex, altera quidem id quod in parte quæritur per id quod eſt in parte demonſtrat: altera quod uniuerſaliter per id quod in parte eſt, probat. Prior illa oratorum, ſequēs dialecticorū eſt. Quæritur in prima, an iſte occiderit. Argumētum eſt eo tēpore repertū eſſe cæde cruentū. Eſt autē, ut diximus, oratorum ea inductionis ſpecies. Quippe rhetoricæ uis & officiū eſt circa particularia, non circa uniuerſalia uerſari. Quærit enim nō de iure ipſo uerùm de particularibus iuſtis. Altera uerò dialecticorum, probatur quippe uniuerſum per partes. quemadmodū quæritur an ſit immortalis anima, & an

*ex mortuis ſint qui uiuunt, quod in lib. de Anima probatur per uniuerſale quoddã, quòd cõtraria ex contrarijs fiant. Idq́; ipſum uniuerſale ex quibuſdam particularibus conficitur, ut ſomnus ex uigilia, & cõtrà, itemq́; maius ex minore, & cõtrà. Hac autem ſpecie utebatur ad aſſerẽda * quæ percepiſſet. Nam ut olim tragœdiã prius quidẽ chorus ſolus aiebat, poſtmodũ uerò Theſpis unũ inuenit hiſtrionem, ut chorus interdũ requieſceret, ſecundũ poſteà Aeſchylus adiecit, & tertiũ Sophocles, atq; in hunc modũ tragœdia conſummata eſt: ita & philoſophiæ ratio dudũ circa unam tantũ phyſicæ ſpeciẽ iuxtà uertebatur. Acceßit Socrates, & adiecit ethicen. Tertiã Plato dialecticen addidit, et conſummato philoſophiæ operi extremam manum appoſuit. Thraſillus autẽ aſſerit illum iuxta tragicũ quadriloquium dialogos ſuos edidiſſe. Tragœdi enim quatuor * poëmatibus certabant, Dionyſiis, Lenæis, Panathenæis, Chytris. Erat autẽ quartũ poëma Satyricum. Porrò quatuor poëmata quadriloquia appellabantur. Sunt igitur omnes eius dialogi, de quib. nihil ambigitur, quinquagintaſex, Republica in decẽ diuiſa libros, quã & apud Protagorã totam fermè inueniri in contradictionibus, tradit Phauorinus in ſecundo omnimodæ hiſtoriæ. Leges in duodecim diuiduntur. Sunt autẽ huiuſmodi quadriloquia nouem numero, legibus uno uolumine, & Reipu. libris, in uno itidẽ incluſis. Primũ igitur quadriloquium ponit, quod cõmunem hypotheſin habere uideatur, oſtẽdere uolens cuiuſmodi eſſe debeat uita philoſophi, dupliciq; in libris ſingulis inſcriptione utitur, altera ex nomine, ex re altera impoſita. Huius quadriloquij quod primũ eſt in capite ponitur Eutyphrõ, ſiue de ſanctitate. Eſt autem ipſe dialogus tentatiuus. Hunc ſequitur Socratis defenſio, moralis. Tertio loco Criton, ſiue*

* ἑαυτῷ δοκούντων.

* Δράμασιν.

τετραλογία prima.

περὶ πρακτοῦ. ſiue de eo quod agendũ eſt, moralis. Quartò Phædon, ſiue de anima, moralis. In ſecundo uerò quadriloquio præponitur Cratylus, ſiue de rectitudine nominum Logiæ partes agẽs Thæctetus, ſiue de diſciplina, tentatiuus: Sophiſta, ſiue de eo quod eſt, logicus. Politicus, ſiue de regno, logicus. In diſtributione tertia ponitur primo loco Parmenides, ſiue de ideis, logicus. Secundo Philebus, ſiue de uoluptate, moralis. Tum ſympoſium, ſiue de amore, moralis. Poſtremò Phædrus ſiue de bono, moralis. In quarto præponitur Alcibiades prior, ſiue de hominis natura, μαιευτικός. Alcibiades ſecundus, ſiue de precatione, obſtetricius. Hipparchus, ſiue de lucri ſtudio, moralis. Anteraſtæ, aut philoſophia, moralis. Quintæ præfertur in capite Theages, ſiue de ſapiẽtia, obſtetricius, ac deinceps Charmides ſiue de frugalitate, tentatiuus. Laches, ſiue de fortitudine, obſtetricius. Lyſia, ſiue de amicitia, obſtetricius. Sextæ princeps eſt Euthydemus, ſiue cõtentioſus, anatrepticus. Tum Protagoras ſeu ſophiſtæ, endicticus. Gorgias, ſiue de rhetorica, anatrepticus. Menon ſiue de uirtute, tentatiuus. Septimæ præponuntur Hippiæ duo, de honeſto prior, poſterior de mẽdacio, ambo exhortatiui. Ion ſiue de Iliade, πειραστικός. Menexenus ſiue epitaphius, moralis. Octauæ primũ ſibi locũ uendicat Clitopheo ſiue exhortatiuus, moralis. Reſpu. ſeu de iuſtitia, ciuilis. Timæus ſiue de natura, phyſicus. Critias ſeu Atlanticus, moralis. Nonæ præſidet Minos ſiue de lege, ciuilis. Leges ſiue de ferẽda lege, ciuilis. Epinomis ſiue philoſophus, ciuilis. Epiſtolæ tredecim morales, quibus præponebat τοῦ πράττειν. Epicurus autem τοῦ διάγειν. Cleon uerò χαίρειν. Ex his una eſt ad Ariſtodemũ, ad Archytã duæ, ad Dionyſium quatuor, ad Hermiã & Eraſtũ & Coriſcũ una, ad Leodamantẽ una, ad Dionẽ una, ad Perdicã una, ad Dionis * ne-

*οἰκείοις.

ceſſa

ceſſarios duæ. Eſt autē huiuſmodi iuxta Thraſillū librorū illius diſtinctio, cui pleriq; accedūt. Alij autē ex quibus & Ariſtophanes grammaticus eſt, in triloquia eius dialogos ita diſtribuunt, primam ponunt cui præſit reſpublica, Timæus. Critias, Secūdam, cui Sophiſta, Politicus, Cratylus. In tertia leges ſtatuunt, Minoën, & Epinomida. In quarto Theætetū, Eutyphrona, defenſionē. In quinta, Phædronē, Critonem, epiſtolas. Cætera ſingula & ſine ordine ponunt. Incipiunt quidam, ut prædiximus, à republica, alij à maiore Alcibiade, pleriq; autē à Theage, alij ab Eutyphrone, nōnulli à Clitophonte, quidam à Timæo, alij à Phædro. Sunt itē qui à Theæteto incipiant, ſunt qui à defenſione. Ex his autem dialogis qui Platoni inſcribuntur, hi ſine ulla controuerſia adulterini ſunt, Midon ſiue Hippoſtrophus, Eryxias ſiue Eraſiſtratus, Alcyon, Acephalus ſiue Siſyphus, Axiochus, Phæaces, Demodocus, Chelidon, Septima, Epimenides. Ex his Alcyon Leontis cuiuſdam eſſe fertur, ut Phauorinus in quinto cōmentariorum refert. Enimuerò nominibus utitur uarijs, uti ne illius opera imperitis & rudibus cōſpicua ſint: propriè tamen ſapientiam eſſe arbitratur earū rerū quæ intelligētia cōprehenduntur: & quæ uerè ſunt, ſcientiam, quam de Deo ait animamq; à corpore diſiunctam. Propriè uerò ſapientiam & philoſophiam uocat appetitionē quandam ac deſiderium diuinæ ſapientiæ. Cōmuniter apud ipſum ſapiētia dicitur etiam omnis peritia. Vt cùm, uerbi gratia, ſapiētē uocat artificē. Vtitur & iiſdem ſæpe nominibus in ſignificădis uarijs rebus. φαῦλος ſiquidem apud illum, etiam pro ſimplici ponitur, ſicut & apud Euripidem in Licymnio de Hercule in hunc modum:

> φαῦλον, inquit, ἄκομψον τὰ μέγιστ᾽ ἀγαθὸν
> πᾶσαν ἐν ἔργῳ περιταμνόμενον σοφίαν
> λέσχῃ ἀτρίβωνα. hoc eſt,

Negl

Neglectum, inornatum, atq; ut plurimùm probum
Re metientem, non uerbis ſapientiam
Sermone nunquam palliato, at ſimplici.

Vtitur eo Plato quandoq; & pro pulchro & honeſto, aliquando pro*paruo. Sæpe uerò & uarijs nominibus utitur in eadem ſignificatione. Nanq; ideam & ſpeciē nominat, & genus & exēplar & initiū & cauſam. Vtitur & contrarijs uocibus ut idē ſignificēt. Nam ſenſibile & quod eſt, & quod non eſt dicit. Eſſe quidem propter generationem, non eſſe autē propter aſsiduam mutationē. Ideam itidē appellat quod neq; mouetur neq; manet, & idem, & unū, & multa. Idem uerò & in plurimis facere ſolitus eſt. Eſt autem librorū eius triplex*expoſitio. Primò enim docere oportet eorū quæ dicūtur unumquodq; quid ſit, deinde cuius rei gratia dictū ſit. Vtrum ex principali intētione, an in ſimilitudinis parte, & ad dogmatū aſſertionē uel ad refellendum cōtrà differentē. Tertiò uerò an rectè dictum ſit. Verùm quoniam ipſius libris & notæ quædam apponuntur, age de his quoq; pauca loquamur. X, enim litera ad dictiones ac figuras aſſumitur, prorſus ad Platonicam cōſuetudinē. XX, duplex ad dogmata opinionesq́; eius peculiares, περιεστιγμένον ad electiores quaſq; ſententias ornatusq́; uerborum apponitur. Duplici perieſtigmeno ad quorundam emendationes adhibetur. Obelus perieſtigmenus ad ſuperflua quæq; iugulanda præponitur. Antiſigma ad uſus duplices ſcripturæq́; translationes adhibetur. Cerannium ad philoſophiæ inſtitutionē aſſumitur. Aſteriſcus ad cōuenientiam dogmatū. Obelus ad*improbationē. Sunt igitur huiuſmodi notæ, & hic librorū numerus, ut Antigonus Caryſtius in libro quē nuper de Zenone edidit, refert. Ea ſi quis dignoſcere uoluiſſet, mercedē his qui docerent pendebant.

[Margin notes: * μικρῷ. — * ἐξήγησις. — Notæ in libris Platonis. — * ἀθέτησιν — Platonicorū dogmata.]

Quæ

Quæ uerò illi placuerunt, huiuſmodi fuerunt: Immortalem eſſe animam, & de corporibus ad corpora perpetuis uicisbus migrare, eiuſq; initiũ cõſtare numeris. Corporis principium, Geometriæ item conſtare ratione. Diffiniebat eam ideam eſſe penitus remoti ſpiritus, ſeipſam mouentem & motum præſtantem corpori, & eſſe tripartitam. Rationalem ipſius partẽ ſitam in capite, iraſcibilem in corde, concupiſcibilem in umbilico & iecore conſiſtere.* Continere item ex medio ſemper corpus per gyrum atque ex elementis conſtare, diuiſamq; ſecũdum harmoniæ interualla, duos orbes efficere coniunctos. Ex his interiorẽ circulum & ſex alios ſciſſum, ſeptem reliquos circulos facere. Eumq; iuxta diametrũ ad læuam intrinſecus habere ſedem. Alterũ uerò ſecundum latus ad dexteram, ideoq; ipſum* obtinere quod ſit unicus. Alterum quippe interius in plures eſſe diuiſum, atq; hunc ipſius, illos alterius eſſe dicẽs. Hanc quidem animi, illam uerò uniuerſi eſſe motionem, errantiũmq; ſyderum motus, ita ſe habentes ut ex medio ſit ſciſsio ſibi ad extrema congruens atq; coniuncta, noſſe quæ ſunt, atque aptare, eo quòd in ſeipſa per harmoniam elemẽta habeat, & opinionem quidem fieri ſecũdum alterius circulum ſe* ſubrigentem, ſcientiam uerò ſecundũ alium qui ſit idem. Duo omnino eſſe rerum principia, Deum atque materiam. Illum & mentẽ & cauſam appellat. Eſſe autẽ materiam informẽ & infinitam, ex ea cõcretiones fieri. Ea cùm aliquando temerè & inordinatè moueretur, à Deo ait in locum unum coactam, quòd ordinem temeritati præſtare cenſuerit. Porrò huiuſmodi eſſentiam in quatuor elementa conuerſam, ignẽ, aquam, aërem, terram. Ex his mũdum ipſum & quæ in eo ſunt naſci. ſolam terram ait immutabilem, cauſam eſſe putans figurarũ ipſius, ex quibus conſtet, differentiam. Aliorũ*

*διεστῶτος.

*περιέχειν.

*κρατεῖν.

*ὀρθουμένου.

quippe figuras eiuſdem generis dicit. compoſitas nimirum omnes ex uno oblongo triangulo, terræ uerò propriā eſſe figuram. Ignis enim elementum eſſe pyramidē, aëris quod ὀκτάεδρον *uocat, aquæ* εἰκοσάεδρον, *terræ autē cubū. Quocirca neq; terram in iſta mutari, neq; in terram iſta cōuerti. Non autem ſuis locis diſcreta eſſe ſingula quòd circunferentia conſtringēs, & ad medium cogens, parua hæc componit, eaq; quæ ſunt maiora diſcernit. Atque ideo cùm ſpecies mutant, & loca mutare. Mundū unum eſſe genitū, nam & ſenſibilis eſt, à Deo cōditū, animatumq; eſſe, quòd præſtantius ſit quod animatum eſt, quàm quod caret anima. Huiuſmodiq; opificium ſupremæ cauſæ ſubiectum, unumq; cōditum fuiſſe, nō infinitum, quòd etiam* exēplar ad quod creatus fuerit, unicum ſit. Eſſe autē ad ſphæræ ſimilitudinē rotundum, quòd cōditoris ea quoq; figura ſit. Illum quippe cæteras cōtinere animantes, hunc autem omnium figuras. Leuem itidem & abſq; ullo per gyrum inſtrumento, quòd huiuſmodi nullus ſibi uſus ſit. Immortalē præterea durare mundum, eò quòd non diſſoluatur in id quod non eſt. Ac totius generationis cauſam eſſe cœlum, quòd boni ſit beneſacere. Porrò cœli generationis autorem ſummè bonum, atq; excellentiſſimum. Eius quippe quòd ſit in rebus conditis pulcherrimum, eum eſſe conditorem, quem intelligibilium omnium conſtet eſſe præſtantiſſimū, Itaq; quoniā huiuſmodi Deus eſt, cœlū uerò præſtantiſſimo illi ſimile eſt, quoniā pulcherrimum cernitur, nulli creaturæ erit ſimilius quàm Deo ſoli. Conſtare uerò mundū ex igne, aqua, aëre, & terra. Ex igne quidem, ut uiſibilis ſit: ex terra, ut ſolidus: ex aqua & aëre, ut proportione non uacet. Nanq; ſolidorum uis duobus maximè medijs proportionē ſumit, ut unū fiat hoc totum. Ex omnibus uerò, ut perfectū atq; immortale ſit.*

* παράδειγμα.

Temp

Tempuſq; ſempiterni imaginem fuiſſe, idq; ſemper manere. Cœli autem motus tempus eſſe. Noctem *enim ac diem ac menſem & huiuſmodi cætera eſſe temporis partes.* Idcirco *abſq; mundi natura non conſtare tempus. Simul enim atq; conditus fuerit, & tempus illi affuiſſe.* Porrò *poſt temporis generationem, & ſolem, & lunam. & errantia genita.* Vt *autem horarum manifeſtus & certus eſſet numerus, animantesq; numeri nõ eſſent expertes, accendiſſe ſolis radios* Deum. *Lunam quidem ſupra eminentem terræ circulum, ſolem propius huic orbi, in ſuperioribus uerò uaga ſydera ferri. Eſſe prorſus animatum, quia ſit animato motui deuinctus & alligatus.* Vt *autem perficeretur hic mundus, eſſetq; ſimilis intelligibili animanti, aliorũ quoq; animaliũ cõditam eſſe naturam.* Quoniã *igitur ille habebat: cœlum quoq; ut haberet operæpretium fuiſſe.* Deos *ergo eſſe ut plurimum igneos.* Eſſe *autẽ et reliqua genera animantium tria, uolatile, aquatile, terreſtre.* Terrã *eſſe antiquiſsimam omniũ qui eſſent in cœlo deorum.* Fuiſſe *autem conditã, ut diei noctiſq; tempora & uices uariaret.* Eam *cùm media ſit, circa medium moueri.* Quoniã *uerò cauſæ, inquit, duæ ſunt, alia quidem conſtantiã ac firmitatẽ eſſe, alia uerò neceſſaria ex cauſa creata dicẽdum. Sunt autẽ iſta: aër, ignis, terra, aqua, quæ quidem non exactè erant elementa, ſed ad percipiendũ apta.* Hæc *autẽ ex triangulis cõſtare cõpoſitis, atq; in ipſos diſſolui.* Eſſe *autem ipſorum elementa porrectum triangulum, & æquilaterũ.* Initia *igitur & cauſas rerũ eſſe duo quæ prædiximus, quorum exẽplar ſit* Deus *ac materia.* Id *uerò informe eſſe neceſſe eſt, ſicut & alia *perceptioni accõmodata.* Horum *autẽ cauſam ex neceſsitate eſſe, quippe quæ receptis ideis eſſentias gignat, ac per potentiæ diſsimilitudinem moueatur, motuq; ſuo quæ mo-*

**Αἰσθητικά*, ſicut paulò antè.

k 2

*uentur ex ea in diuerſum moueri. Porrò, iſta quidem primo tumultuario & inordinato motu agitari. at ubi ornatus adhiberi cœptus, debitum ordinē, & modum ex Deo accepiſſe. Cauſas enim & ante cœli creationem duas fuiſſe, & tertiā generationē, eas tamen perobſcuras, ueſtigiáq; duntaxat, & incompoſitas, & eis demum perfecto mundo accepiſſe ordinē. Ex omnibus uerò quæ ſubſiſterent corporibus factum eſſe cœlum opinatur, & Deum ſicut & materiam incorporalem eſſe. Sic enim corruptione et perturbatione nulla omnino affici. Ideas ſicut prædiximus, cauſas quaſdam atque principia ponit, ut huiuſmodi ſint quæ natura conſiſtunt, qualia & ipſa ſunt. Enimuero de bonis ac malis ita diſſerebat: Finem eſſe, Deo ſimilem fieri. Virtutē ſufficere quidē ad bene beateq; uiuendū. Cæterùm inſtrumentis indigere, corporis bonis, robore, ſanitate, integritate ſenſuum, et cæteris id genus. Exterioribus idem, putà opibus, generis claritate, gloria, & huiuſmodi cæteris. Ea etſi non affuerint, nihilominus tamen beatum fore ſapientē. Acceſſurum item ad Remp. uxorē ducturum, legesq; poſitas non præuaricaturum. Laturū inſuper, patriæ ſuæ quantū fieri poterit, cōmodas leges. Idq; niſi per ſummā plebis ſeditionem operā ſuā Reip. iudicarit inutilē fore. Arbitratur & deos humana cernere atq; curare, & dæmones eſſe, * notionemq; honeſti primus definiuit, eam, quæ à laudabili & rationabili utiliq; & decoro & congruo non diſcerneretur, quæ ſimul omnia, id quod per naturam fit conſequens, ac pro confeſſo habeatur, attingant. Diſſeruit de ratione & rectitudine nominū, atq; adeo rectè reſpondendi, & interrogandi ſcientiā primus ipſe cōſtituit, affatim uſus. Porrò in dialogis iuſtitiā diuinam legē arbitratus eſt, ut ad iuſtè agendum potentius perſuaderet, ne poſt mortem pœnas*

*ἔννοιαν.

*improbi lueret. Quocirca eum pleriq; fabuloſum putauere, quòd eiuſmodi narrationes interdũ ſuis ſcriptis interſerat, ut quòd incertũ ſit iſta poſt mortẽ ſic ſe habere, admoniti mortales iura uiolare pertimeſcãt. Atq; in hunc modũ ille ſenſit. Diſtribuebat autem, ut ait Ariſt. res in hunc modum. Ex bonis, inquit, quædã ſunt animi, quædã corporis, alia extrinſecus. Iuſtitiã, prudentiã, fortitudinẽ, frugalitatem, & cætera id genus in animo ponebat. Pulchritudinẽ & habitũ præclarũ, ſanitatẽ, & fortitudinẽ in corpore. Amicos autem & patriæ felicitatẽ, atq; diuitias, inter exteriora numerabat. Bonorum igitur tria eſſe genera, alia in anima, alia in corpore, alia extrinſecus. Tres item eſſe amicitiæ ſpecies, naturalem, ſocialẽ, atq; hoſpitalẽ. Naturalem qua parentes liberis afficiuntur, cognatiq; ſe mutuò alterutrũ diligunt. Eam uerò in cæteras quoq; animãtes eſſe diffuſam. Socialẽ quam ſine ullo cõſanguinitatis uinculo ſola conſuetudo conciliat, cuiuſmodi Pyladis & Oreſtis fuiſſe memoratur. Hoſpitalẽ, qua ex cõmẽdatione uel literis hoſpitibus cõiungimur. Addunt pleriq; quarto loco & amatoriã. Ciuilitatem itidẽ in ſpecies quinq; diſtinxit. Aliã popularem, aliã quã optimates exerceant, tertiã quæ diffundatur in paucos, regiã quartã, quintam tyrannicã. Popularem Remp. in eis eſſe ciuitatibus in quibus ad imperiũ multitudinis agitur res, eiuſq; nutu magiſtratus eliguntur, & pro illius arbitrio feruntur leges. Ariſtocraticam, ubi neq; diuites, neq; pauperes, neq; nobilitate uel gloria illuſtres dominãtur, uerũ ſoli ij, qui ſunt in ciuitate optimi, rem adminiſtrãt. Oligarchicam, quando à *cenſibus magiſtratus eliguntur. ſunt enim pauciores pauperibus. Regnũ bifariã ſcindi: aliud enim ſecundũ legem: aliud ſecundũ genus eſſe. Secundum legẽ conſtare Carthaginienſium regnũ. Ciuile*

*τιμημάτων.

quippe eſſe, Lacedæmoniorũ uerò & Macedonũ ſecundum genus. Habent enim regni ſucceßionem quandã per genus. Tyrannidem dici, cùm impulſi & ui adacti ciues ab aliquo reguntur. Iuſtitiæ tria eſſe genera: aliud circa deos, alterũ circa homines, tertiũ circa defunctos uerſari. Nam & qui ſacra ſecundũ leges faciũt, ſacrarumq; rerũ curã habent, religioſi in deos ac pij ſunt. Qui uerò mutua, depoſitaq; reſtituunt, iuſti erga homines ſunt. Qui autẽ uita functis iuſta perſoluunt, tertiam illam iuſtitiæ partẽ exequuntur. Diſciplinæ ſimiliter treis eſſe ſpecies. Aliam quidem in actione conſiſtere, & practicẽ dici. Aliam ex operis effectu cõſtare, & appellari poëticem. Tertiam ſpeculationi ſtudere, et rhetoricen uocari. Nam ædium nauiumq; ſtructuram certum eſt ad effectricẽ illam pertinere. Nam ex illis opus aliquod factum uidemus. Politiã uerò & tibiarũ cantus, pulſusq; citharæ, & huiuſmodi cætera, practicæ ſubeſſe. Neq; enim conſummato actu quippiã remanet quod oculis ſubiectum ſit, cæterũ in ipſo actu uis omnis eſt. Itaq; alius tibijs, alius fidibus canit, alius Remp. gerit. Porrò geometria, & harmonia, & aſtrologia ſub intelligentiam cadunt, & ſpeculationi tantummodo inſeruiunt. Neq; enim uel agunt uel efficiunt quicquã, ſed geometra quidẽ contemplatur ut ſeſe habẽt ad inuicem lineæ, harmoniacus ſonos ratione dijudicat, aſtrologus ſydera atq; cœlum. Medicinæ item quinque ſpecies eſſe: aliam quippe dici pharmaceuticẽ, quæ morbis medicata potione ſubueniat. aliam chirurgicã, quæ ſectione & uſtione curet: tertiam quæ ſola uictus ratione & ordine arceat ægritudines, appellariq; diæteticẽ: quartam quæ ex celeri diſcretione morborũ ſuccurrat ægris, uocariq; νοσογνωμικὴν: *quintã adiutricem dici, quòd ſtrenuo auxilio doloribus continuò liberet. Legis item geminam eſſe diſtributionem,*

tionem, alteram ſcriptam, alterã uerò non ſcriptam. priorẽ illam eſſe ciuilẽ, qua adminiſtramus rempu. quæ uerò citra ſcripturam cõſtat, eam à natura & uſu proficiſci, quale eſt nudũ in forũ ambulare non debere, aut muliebri ueſte uti, quod nulla ſcripta lege prohibetur. Nam ab eiuſmodi ſola citra ſcripturam, naturalisq; lex uetat. Sermonem ſeu orationem in quinq; diuidit. Eſſe enim eius genus quoddã quo utuntur in concionibus hi, qui adminiſtrant remp. idq; ciuile appellari. Aliud quo utuntur oratores in demonſtratione, dum uel laudant, uel uituperant, uel accuſant quempiam: eſſe uerò id genus oratoriũ. Tertiò quo priuati inter ſe mutuò colloquuntur, diciq; priuatũ. Quartum quo compẽdiò ij qui rogant & reſpõdent, ad interrogata diſſerũt, uocariq; id genus dialecticũ. Quintò quo artifices dum de ſua arte diſſerunt loquuntur, appellariq; id artificioſum. Muſicam in tria ſecari. Quandam enim uoce ſola cõſtare, ut cantũ: aliã uoce ſimul & manu, ut citharæ cantus: tertiam ſolis manibus perfici, ut cùm ſilẽte oris organo citharam percutimus. Nobilitatẽ quatuor in ſpecies diuidi. Nam qui claris, bonis iuſtisq; maioribus fuerint nati, eos nobiles uocari, quorũ itẽ parentes potẽtes ac principes fuere. item uocari nobiles, quorũ ſint maiores fama & opinione celebres, quam uel ex bellicis rebus præclarè geſtis, uel ex certaminum coronis reportauerint. Alterũ eſſe nobilitatis genus idq; præſtãtiſsimũ, cùm quis per ſe animi magnitudine excellit. Pulchritudinẽ item in tria diſtinguit: aliã quippe eſſe laudabilem, ut formoſam faciẽ: aliã quoq; uſui deſeruire, ut inſtrumentũ & domũ, quæ præterquã quòd ſpecioſa ſunt, uſibus noſtris commoda etiam ſunt. Tertiam legibus ſtudijsq; conſtare, eamq; humanæ uitæ commodis maximè conſulere. Animæ tres itidẽ partes eſſe, rationalem, concu-

piſcibilem, & iraſcibilem. Ex *his autem rationalem ſedem eſſe conſilij, cogitationis, conſultationis, & huiuſmodi reliquorum.* Concupiſcibilem *eſſe appetendi cibi, uel coitus, & ſimilium cauſam.* Iraſcibilem *uerò cõfidentiæ, uoluptatis, doloris, & iracundiæ autorem eſſe.* Perfectæ, *conſummatæq; uirtutis eſſe ſpecies quatuor, primam prudentiam, ſecundam iuſtitiam, fortitudinem tertiam, quartam temperantiam.* Ex *his prudentiam ut rectè agantur omnia cauſam eſſe.* Iuſtitiam *uerò inter conſortia, & humanæ uitæ commercia, non uiolandi iuris autorem: fortitudinẽ autem ne inter pericula & terrores à fortiter cœptis deficiamus: porrò temperantiam ad frænandas cupiditates, ut à nulla uoluptate ſubigamur, honeſtéque uiuamus, ſua nobis lege*
*ἀρχή. *præſcribere.* * Magiſtratus *in quinque partitur:* In *legitimum, naturalem, æquum ac rectum, in eum qui fit per generis ſucceßionem, & denique in uiolentum & tyrannicũ.* Nam *magiſtratus ciuitatum ſi eligantur à ciuibus, ſecundum legem imperant.* Per *naturam uerò mares ubiq; non modò inter homines, uerùm inter alia animalia quoq; fœminis præſunt.* Ex *conſuetudine uerò & pædágogi pueris, & magiſtri diſcipulis imperant.* Per *genus autem quemadmodum* Lacedæmoniorum *reges dominantur.* Nam *ex genere regnum ſortiuntur.* Eodem *modo & apud* Macedones *reges imperant: quippe & illic regnum ex genere inſtitutum eſt.* Porrò *qui coactis per uim ac ciuibus inui-*
ῥητορεία. *tis regnant, ij uiolẽti ac tyranni uocantur.* * Oratoriæ *ſex ſpecies tradit.* Nam *quoties iuſſerit orator bellum ſuſcipere: & auxilium contra aliquem ferre, id genus uocatur* Adhortatio. *Cùm uerò quietem agere, neque bellare, neque opem ferre monuerit, appellatur ea ſpecies* Dehortatio. Tertia, *cùm quis ſe à quopiam iniuria affectum, & com-*

plura

plura incommoda perpeſſum docuerit: eiuſmodi uerò uocatur Accuſatio. *Quarta ſpecies* Defenſio *dicitur, cùm is qui accuſatur, ſe neque uiolaſſe ius, neque aliud quicquam temerè & perperam egiſſe probarit. Quinta deinceps ſpecies, cùm quis bene & commodè dixerit, honeſtúmq; ac bonum prædicauerit, eaq́; Laus ſiue* Εγκώμιον *dicitur. Sexta deinde, cùm turpem, ac malũ probauerit, & hæc* Vituperatio *poteſt appellari. Rectè dicere in quatuor ſcindit. primùm enim quid dicere oportet obſeruandum. ſecũdò quàm multa dicere. tertiò ad quos. quartò quando ſit dicendum. Ea igitur oportet dicere, quæ utilia futura ſint & dicenti & auditori. Quæ dicere conueniat, ea ſunt ut neque nimis multa, neque pauciora quàm ſatis eſt, dicantur. Quibus autem dici oporteat, ut ſi quidem ad peccantes ſeniores dicendum ſit, uerba illi ætati congrua loquamur. Sin uerò ad iuniores uerba faciẽda ſint, maiore authoritate utamur in dicendo. Quando uerò dicẽdum, ut neq; prius, neq; poſterius quàm ratio exigit, dicatur. Alioqui profectò uitium non effugiet, qui ſecus faxit.* *Beneficentia quadrifariã diuiditur. *Aut enim pecunijs, aut corporibus, aut diſciplinis, aut uerbis beneficium præſtari. Pecunijs quidem beneficiũ conſtat, cùm quis egenos, ut inopia liberentur, pecunijs iuuat. Corporibus uerò, cùm ſe mutuò fouent homines, & ab iniuria, cædentiumq́; petulantia uindicant. Porrò qui diſciplinis erudiunt, uel medicinæ arte ſubueniunt, boni aliquid docent, tertio illo beneficentiæ genere utũtur. At cùm in iudiciũ quiſpiam ingreſſus pro amico dixerit, cumq́; ui orationis adiuuerit, hic beneficẽtiæ munus uerbis expleuit. Finem itidem rerum quadripartitũ facit. Nam res aut ſecundum leges finem accipiunt, ut cùm decretũ aliquod lege firmatur, & impletur. Aut ſecundum naturam finis res*

*εὐεργεσία.

bus accedit. Nanq; & dies & annus,& anni tempora naturali lege decedũt. Aut ſecundum artem finis rei imponitur. Architectus enim arte conſummat ædificium,& nauiũ fabricator itidem perficit nauem. Aut fortuitò finis cõtingit,ut cùm ſecus ac putabamus,et præter opinionẽ aliquid accidit. Aut igitur legitimus eſt rerum finis,aut naturalis, aut arte conſtat,aut fortuitu. Potẽtiam identidem quatuor

*Δῦναμις. *in ſpecies diuidit. Vnam quippe eſſe,qua cogitare animo et opinari poſſumus. Alteram qua corpore ualemus,& proficiſci & accipere, & dare, & cætera id genus. Tertiam qua uel pecuniarũ copia,uel multitudine militum potentes dicimur. Vnde & multũ poſſe dicitur Rex. Quartam potentiæ diſtributionem, qua & facere ac pati bene & malè poſſumus. Nam & infirmari,& erudiri,cõualeſcere ualemus,& huiuſmodi omnia. Primam itaq; Potentiæ ſpeciem cõſtare animo,ſecũdam corpore,tertiam exercitu atq; pecunijs,quartam in faciẽdo & patiendo, Humanitatem triplicem inducit. Quandam enim cõpellatione fieri, ut cùm fortè obuiũ quemq; humaniter quis ſalutat,& dextrã porrigẽs,comiter excipit. Aliam eſſe eius ſpeciẽ,cùm quis afflictis opem clementer impẽdit. Tertium eius genus quo conuiuia inter ſe homines celebrãt. Aut igitur ſalutationis officio,aut ope & auxilio,aut conuiuio,frequentiq́; congreſſu conſtare humanitatem. Felicitatẽ quinq; partitam diffinit. Primam eius partem bene conſulere,ſecundam ſenſibus & bona ualetudine corporis uigere,tertiam in rebus gerẽdis fortunatum eſſe,quartam gloria & autoritate apud homines excellere, quintam pecunijs rebusq́; cæteris ad omnes uſus uitæ affluere. Sanam conſultationẽ ex eruditione mul-*

**Ἀδιαιμονία.* tarumq́; rerum peritia & experimento contingere. Senſuũ integritatem ex corporis membris accidere, ut ſi quis cer-*

nit

nit oculis, audit auribus, narium præterea & oris ſenſu ua let ubi opus eſt. Tertium eſſe, cùm quis quod agere intẽdit, ita egerit, ut decet ſapientẽ & ſtrenuum uirum. Quartum illud. ſcilicet gloriæ celebritatẽ ex opinione bonitatis emanare. Poſtremum rerum affluentia eſt, cùm cui ad uitæ uſus ita ſuppetit pecuniarũ copia, ut et amicos fouere beneficio, & largè ac liberaliter cuncta neceſſaria ſubminiſtrare ualeat. Porrò cui hæc ſuppetant omnia, eum perfectè felicem ac beatũ eſſe. Artes trifariàm diuidit. Prima in tractatione ferri & metallorum, materieq́; cædenda conſtat, quòd iſta quaſi præparet. Secunda, quæ ex his conficiat aliquid. Nã ex ferro ærarius arma fabricat, ex lignis faber tibias & lyras facit. Tertia in uſu earum rerũ eſt, ſiquidẽ equeſtris frænis utitur, armis bellica, muſica tibijs & lyra. Bonũ in quatuor genera diuiditur. Primò bonum dicimus eum, qui habeat uirtutem. Secundò uirtutem ipſam & iuſtitiam dicimus bonum. Tertiò cibos & commodam exercitationem ac* medicamenta. Quarto demum loco bonum dicimus tibiarum cãtum, hiſtrionicã, atq; huiuſmodi cætera. Eorum quæ ſunt, quædam dicimus mala, quædã bona, alia neutra. Ex his mala eſſe quæ ſemper nocere poſſunt, ut eſt intemperantia, demẽtia, iniquitas, & huiuſmodi. Bona, quæ his contraria ſunt. Media, quæ neutrã partem tuentur, cuiuſmodi ſunt hæc: deambulatio, ceſſio, cibiq́; perceptio, quæ omnino neq; prodeſſe poſſunt, neq; obeſſe. ea igitur neq; bona eſſe neq; mala. Optima legum moderatio in tria diuiditur. Primò ſi ſint leges præclaræ et graues. II. ſi ciues eas leges quæ ita latæ fuerũt, omni ſtudio obſeruẽt. III. ſi iuxta* conſuetudines ac ſtudia quorũlibet poſitis legibus bene Reſp. adminiſtretur. Eſt igitur prima pars eiuſce moderationis, ut ſint leges optimæ. Secũda, ut intra illos maneatur. Tertia,*

εὐτυχία.

εὐπορία.

*χρηστική.

*φάρμακα.

εὐνομία.

*σύτη.

tia,ut præclaris conſuetudinibus ſtudijsq; uiuatur. Cõtra-ria huic laudabili legũ moderationi iniquitas in tria itidẽ
ἀνομία. ſcinditur. Primùm ex his eſt, ſi ſint leges latæ peregrinis & ciuibus noxiæ. Alterũ ſi his quæ ſunt, minimè obtẽpere-tur. Tertiò, ſi bona nulla omnino ſit lex. Cõtraria trifariã ita diuiduntur, quemadmodum bona malis contraria dici mus, ut iuſtitiam iniuſtitiæ, ſapientiam inſipiẽtiæ, et huiuſ-modi cætera. Mala autem malis contraria, ut prodigalitas illiberalitati, & iniuſta pœna, iniuſtæ impunitati, & cæte ra id genus mala malis cõtraria ſunt. Porrò neutris neu-tra cõtraria ſunt, pauperẽ eſſe & diuitem, neutrum enim per ſe neq; bonũ, neq; malũ, contraria tamen. Verùm leuia grauioribus, tardis uelocia, & nigra candidis, ut neutris neutra contraria ſunt. Contrariorũ igitur partim ut bona malis contraria ſunt, partim ut mala malis. partim ut neu tra neutris cõtraria dicuntur. Bonorum tria ſunt genera, alia enim ex his haberi, alia participari, alia ſubſiſtere. Prima illa ſunt quæ eſſe poſſunt, ut eſt iuſtitia et ſanitas. Se cunda quæ haberi quidẽ nequeunt, eorũ tamen eſſe partici pes poßumus, ut bonũ ipſum habere poßibile nõ eſt, neque tamẽ eſt impoßibile illius participatione frui. Subſiſtentia uerò quæ neq; participationem admittũt, neq; habere poſ-ſibile eſt, ſed eſſe oportet, ut probum eſſe, & iuſtum eſſe et bonũ. Ea uerò neq; habere neq; participare licet, ſed ſuffi-
συμβουλία. cere, ut probum eſſe, & iuſtum eſſe. Conſiliũ itidẽ tripar-titum eſt, aliud quippe à præterito, aliud à futuro, aliud à præſenti tempore ſumitur. Præteritũ tempus exempla ſup-peditat, dum attẽditur quid, cur queq; gens paſſa ſit, ut ca ueamus: aut quid prudẽter egerit, ut imitemur, utpote quid paßi ſint Lacedæmonij dum confidunt. Præſens autẽ rem ipſam quæ in manib. eſt, cõſiderare monet, putà imbecilles

muros,

muros, homines timidos, annonæ caritatẽ, et cætera huiuſmodi. Futurũ proſpicere ſuadet, uti neq; fiat temerè, habendam bonæ opinionis rationẽ, ut nõ eſſe uiolandas ſuſpicione legationes, ne Græcia gloriã honeſtatis amittat. Vox in *duo diuiditur, eſt enim animata alia, alia inanimata. Animata quidẽ animantiũ, inanimata uerò ſonorũ atq; crepituũ. Porrò animata bifariàm diuiditur, eſt enim altera literata, altera illiterata. Literata ut hominum, illiterata ut animalium.* Eorum *quæ ſunt, alia *diuidua, alia indiuidua dicimus. Diuiduorum uerò alia ſunt ſimilium partiũ, alia diſſimilium. Atq; indiuidua quidem ſunt quæ diuiſionem non admittunt, & ſimplicia ſunt, neq; ex aliquo compoſita, ut monadẽ, punctum, ac ſonũ indiuidua dicimus. Diuidua uerò quæ ſunt ex aliquo compoſita, ut ſyllabæ, & *conſonantiæ, animantes & aqua, & aurũ. Similium partium ſunt quæ ex ſimilibus componuntur, neq; totũ à parte niſi multitudine differt, putà aqua, atq; aurum, & cætera huiuſmodi. Diſsimilium partiũ dicimus quæ ex diſsimilibus conſtant, ut eſt domus et huiuſmodi cætera. Eorũ quæ ſunt, alia per ſe, alia uerò ad aliquid dicuntur. Ea quidẽ per ſe dicimus, quæ nulla interpretatione, ut intelligantur, indigent. Eiuſmodi ſunt homo, equi, & animalia reliqua. Nihil horum interpretatione indiget. Ea uerò ad aliquid dicuntur, quæ interpretatione quadam egent, ut eſt maius aliquo, & aliquo celerius, & melius, & huiuſmodi reliqua. Nanque maius minore maius eſt, & celerius aliquo eſt celerius, & in hunc modum cætera. Ita & * priora diuidebat ſecũdum Ariſtotelem. Fuit & alius Plato Philoſophus Rhodius, Panætij diſcipulus, ut ait Seleucus Grammaticus in 1. de Philoſoph. libro, & alius Peripateticus, Ariſt. diſcipulus, & alius Praxiphanis, alius item Poëta priſcæ comœdiæ.*

*μεριστά.

*συμφωνίαι.

*πρῶτα.

DIOG.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORVM VITA LIBER QVARTVS.

SPEVSIPPVS ATHENIENSIS.

QVæ de Platone dicẽda erãt, pro uiribus diximus, quid de eo uiro ſinguli ſenſiſſent ſtudioſè in unũ corpus colligentes. Succeßit autẽ ei Speuſippus Eurymedontis filius Atheniẽſis, pago Myrrhinuſius, Potones Platonis ſororis filius. Octo autẽ annos ſcholæ Platonicæ præfuit, à centeſima octaua Olympiade initium ſumẽs. Gratiarũ ſigna in ſchola collocauit, quæ fuit à Platone in Academia extructa. Perſtitit autẽ intra Platonis dogmata, etſi morib. eiuſmodi nõ fuit. Nanq; & iracundus erat, & uoluptatibus deditus. Deniq; aiunt illũ ira concitatum, catulũ in puteũ iecisſe, uoluptateq; d:linitũ in Macedoniam ad Caſſandri nuptias profectum eſſe Fertur & Platonis diſcipulas Laſtheniã uatem, & Axiothæam Phliaſiam ipſum quoq; audiuiſſe. Quo etiã tempore Dionyſius ita ad illũ mordaciter ſcribens ait: Et ex Arcade diſcipula tua Philoſophiã diſcere poſſumus. Et, Plato quidem gratis ſua limina terentes docebat, tu uerò *tributa exigis, & à uolẽtibus & nolẽtib. accipis. Primus hic, ut ait Diodorus in primo cõmentariorum, in diſciplinis quid eſſet cõmune, ueſtigauit, eaſq;, quantũ fieri poterat ſibi inuicẽ iunxit atq; fœderauit. Primus itẽ quæ ab Iſocrate dicebãtur arcana edidit, ut Cæneus refert, ac primus quo pacto ex graciliorib. lignis *capacia et in uẽtrẽ tumẽtia uaſcula fierent inuenit. Cùm uerò iam paralyſi corpus illi omne reſolutũ eſſet, accerſito Xenocrate, orauit ut ſibi in

*δασμολογεῖς.

*κύρτους φορμία.

*in docendo ſuccederet. Aiunt illũ cùm uehiculo ferretur in Academiam, obuiũ habuiſſe Diogenẽ, & cùm illi, ſalue dixiſſet, hoc ab eo reſpõſum accepiſſe, At tu nequaquã ſalue, qui eiuſmodi cùm ſis, uiuere ſuſtines. Demum uerò mœrore impulſum, cùm iam ſenio confectus eſſet, mortẽ ſibi ſpontè conſciuiſſe. Porrò Plutarchus in uita Syllæ ac Lyſandri pediculis efferueſcentibus illũ interijſſe ait. Erat enim corpore fragili, quod teſtatur Timotheus in lib. de uitis. Hic ad diuitem qui amaret deformẽ mulierẽ, ait: Quid tibi iſthac opus eſt? ego tibi decẽ talentis formoſiorẽ inueniam. Reliquit autẽ complura Cõmentaria, & dialogos plurimos, inter quos & Ariſtippus Cyrenæus eſt, de diuitijs unum, de uoluptate unum, de iuſtitia unũ, de Philoſophia unum, de amicitia unũ, de dijs unum, Philoſophus unũ, ad Cephalũ unum, Cephalus unũ, Clinomachus ſiue Lyſias ciuis unũ, de anima unũ. Commẽtariorũ ad Gryllũ unum. Ariſtippus unum, ἔλεγχος artiũ unum, ὑπομνηματικοὶ διάλογοι, artificiale unũ. Dialogi earũ rerum quæ ſunt in quaq; re ſimiles decem. Diuiſiones & argumenta ad ſimilia. De generibus & ſpeciebus exemplorum, ad Amartyrũ Platonis laudes. Epiſtolæ ad Dionẽ, Dionyſiũ, Philippũ, de legis ſanctione. Mathematicus, Mandrobulus, Lyſias, *diffinitiones. Commentariorũ ordines uerſus propè infiniti. Ad hunc Simonides ſcribit hiſtorias, in quibus Dionis ac Bionis geſta ſignauerat. eius libros Ariſtotelẽ tribus talentis emiſſe, Phauorinus in ſecundo commentariorũ autor eſt. Fuit & alter Speuſippus medicus Erophileus Alexandrinus.*

*ὅροι. Hæ ſunt opinor definitiones quæ falsò Platoni adſcribuntur.

XENOCRATES CHALCEDONIVS.

Xenocrates Agathenoris filius Chalcedonius à primis fermè annis Platonis auditor fuit, eiq; in Sicilliã proficiſcenti comes itineris adhæſit. Erat autem hebes ingenio

nio ac tardus, adeò ut cùm illum Plato Ariſtoteli conferret, alterum fræno, alterũ diceret egere calcaribus. illúdq;, Cui equo quem aſinum iungo? alioquin ſeuero ſemper ac ſerio habitu & ore perdurabat, ita ut ſæpe ad illum Plato diceret, Xenocrates gratijs ſacra facito. Vixit autem ut plurimum in Academia. Siquando uerò ad urbem profecturus eſſet, turbas omnes tumultuoſorum ac impudicorum eius obſeruare tranſitũ ſolitas tradunt, eius inquietandi gratia. Phrynẽ deniq; nobile ſcortũ illum aliquando tentaſſe, cùm uidelicet à quibuſdam dedita opera inſectaretur, ab eo intra ædiculã admiſſam humanitatis cauſa, cumq; ſolus illic & unicus lectulus eſſet, oranti lectuli ipſius partẽ conceſſiſſe: demum cùm multa nequicquam oraſſet, infecto opere, profectam eſſe, ac dixiſſe percontantibus, Se nõn à uiro, ſed à ſtatua exire. Quidam uerò diſcipulos Laidem illi iniecisse in lectulum tradunt, illúmq; adeò fuiſſe cõtinentem, ut cùm ſe ad libidinẽ incitari præſenſiſſet, & ſecare & urere uerenda ſæpe pateretur. Tanta uerò illius uerbis fides habebatur, ut cùm iniurati nullius teſtimoniũ admitteretur, huic ſoli remiſerint Athenienſes iuſiurandũ. Erat præterea maximè frugi, ita ut cùm illi Alexander magnam pecuniæ ſummã miſiſſet, ſublatis ſolùm tribus minis Atticis reliquũ remiſerit, dicẽs illi opus eſſe pluribus, qui plures enutriret. Ab Antipatro quoq; ſibi miſſam pecuniam non ſuſcepiſſe Myronianus in ſimilibus teſtatur. Corona quoque aurea donatũ in præmium largioris cõpotationis, ab his qui ſe continebant apud Dionyſium, cùm inde eſſet profectus, eam ante Mercurij ſtatuã depoſuiſſe, ubi floreas etiam coronas ponere ſolitus erat. Miſſum illum cum cæteris legatum ad Philippum fama eſt, ac reliquos quidem donis emollitos, & conuiuia celebraſſe, & cum illo ſæpe in col-

loq

loquium ueniſſe, eum uerò horum neutrum feciſſe. Neque *enim illum adeò Philippus admiſerat. Quocirca & Athenas reuerſos legatos dixiſſe, Fruſtra Xenocratem ſecum iuiſſe: & cùm illi parata iam eſſet mulcta, comperto ex illo ut ſeſe res haberet, monente tunc maximè reipub. curā habendam. Quippe Philippum cæteros donis corrupiſſe, ſe uerò nulla ratione inclinari ad ſuum conſenſum poſſe peruidiſſe. Ea ex re duplici honore honeſtatum aſſerunt. Philippum quoq; tandem dixiſſe ſolum Xenocratem ex omnibus qui ad ſe uenerant legatis, munera ſpreuiſſe. Ad Antipatrum quoq; legatione functus, ut qui ex Athenienſibus in bello Lamiaco capti fuerant, redderet, ab eo inuitatus ad cœnam, hiſce ad illum metro uerbis uſus eſt,*

Ὦ Κίρκη τὶς γὰρ κέν ἀνὴρ ὃς ἐναίσιμος εἴη *Odyſſeς κ.
Πρὶν τλαίη πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος
Πρὶν λύσασθ' ἑτάρους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι. id eſt,

Quis cupiat Circe prudens, uel ſanior unquam
Suſtineat bibere, atq; cibum guſtare, priuſquam
Soluantur ſocij, mihi uel reddantur ad unum?

Quibus docet nō ſe prius cibū guſtaturū, quàm quod petebat impetraſſet, amicosq; ac ciues abſolutos uideret. Eius hanc dexteritatē ille perlibenter amplexus, omnes continuò abſoluit ac remiſit. Cùm aliquādo paſſer accipitri futurus præda ſe in eius ſinū recepiſſet, operuit ac fouit dicēs, Non *oportere ſupplicē prodere. Cùm à* Bione *obiurgaretur,* Non *tibi, inquit, reſpondebo equidē. Nam neq; tragœdia comœdiam, cùm ab ea laceſſitur, reſponſione dignatur. Ad eum qui neq; muſica, neq; geometria, neq; aſtronomia inſtructus, ludū ſuum frequētare cupiebat, Abi, inquit: anſis enim & adminiculis philoſophiæ cares. Alij ſic dixiſſe ferunt, Apud me enim uellus non * mollitur.* Cùm Platoni *κνάπτεται.

Dionyſius diceret, Caput tibi quiſpiam tollet, aderat hic & ſuũ oſtendẽs, Nullus, inquit, id prius, quàm iſtud abſcindet. Aiunt Antipatro Athenas profecto, & ſe ſalutanti non antea reſpondiſſe, quàm cœptam finiret orationem. Porrò gloriæ & faſtus in primis cõtemptor fuit, ac ſæpe interdiu meditationi inſeruiebat, atq; unam ſilẽtio diſtribuebat horam. Scripſit autẽ plurima, cõmẽtarios nimirũ, parænes̃es, & uerſus. Ea ferè iſta ſunt, De natura libros ſex, de philoſophia ſex, de diuitijs unũ, Arcadẽ unũ, de infinito unũ, de puero unũ, *de continẽtia unũ, de utili unũ, de libero unũ, de morte unũ, de uoluntario unũ, de amicitia duos, de ſcribendo unum, de memoria unũ, de modeſtia unũ, de cõtrario duo, de felicitate duo, de mendacio unũ, Calliclem unum, de prudẽtia duo, Oeconomicũ unũ, de frugalitate unũ, de poteſtate legis unũ, de repub. unum, de ſanctitate unum, quòd uirtus tradi poſsit, unũ, de eo quod eſt, unũ, de fato unum, de perturbationibus unũ, de uitis unũ, de cõcordia unum, de diſcipulis duo, de iuſtitia unũ, de uirtute duo, de ſpeciebus unum, de uoluptate duo, de anima duo, de ſcientia unũ, politicũ unũ, de uita unũ, de fortitudine unũ, de uno unum, de ideis unum, de arte unum, de dijs duo, de anima duo, de ſcientia unũ, ciuilẽ unũ, de *ſciẽtificis unũ, de philoſophia unum, de Parmenide unũ, Archedemus ſiue de iuſtitia unũ, de bono unũ, de his quæ circa mentẽ ſunt octo. Solutio eorum quæ accidunt orationi unũ, de his quæ de phyſicæ ratione audiuntur ſex, caput unũ, de generibus & ſpeciebus unum, Pythagoria unum, ſolutiones duo, diuiſiones octo, poſitionum libros XXXIII. de ratione diſſerẽdi libros XIIII. poſt hæc libros XV. & alios XVI. de diſciplinis eorũ, quæ circa diſtinctionẽ uerſari poſſunt, libros IX. eorũ, quæ circa mentẽ ſunt alios libros IIII. eorũ quæ circa diſcip

*περὶ θανάτου. Extat hic, ni fallor verſus à Marſilio Ficino.

*ἐπιστημονικῶν

diſciplinas uerſantur libros ſex, de his quæ circa mentē libros duos alios, de geometris lib. quinq;, commentariorum unum, cōtrariorum unum, de numeris unum, numerorum ſpeculatio unum, de interuallis unum, de his quæ in aſtrologia uerſantur libros ſex, elementa ad Alexādrum, de regno lib. IIII. *ad Arybam, ad Ephæſtionem, de geometria duo, uerſus* CCCXLV. *Eum tamē cùm tantus ac talis eſſet, Athenienſes aliquando uendiderunt, ut eo modo in exilio poſitus frangeretur. Eum Demetrius Phalereus emit, & utriq; ſuccurrit. Xenocrati enim libertatem reſtituit, Athenienſibus uerò impoſito illi uiro ab urbe exilio ſatisfecit. Hoc ait Myronianis Amaſtrianus in primo hiſtoricorum ſimiliū capitulorū: Suſcepit autē Speuſippus ſcholam, ac præfuit annos* XXV. *Docere autem cœperat ſub Lyſimacho centeſimædecimæ olympiadis anno ſecundo. Moritur noctu, cùm* in ſartaginem fortè offendiſſet, ætatis agens annum octogeſimumſecundum. Nos de eo ſic diximus,* *λεκάνῃ.

Χαλκῇ προσπταίσας λεκάνῃ ποτὲ, καὶ τὸ μέτωπον
πλήξας, ἴαχεν ὢ σύντομον, εἶτ᾽ ἔθανεν
ὁ πάντα πάντη Ξενοκράτης ἀνὴρ γεγονώς. hoc eſt,

In peluium quondam lapſus malè cautus ahenam
Frontem læſit, & ὢ uociferatus, obit
Xenocrates uir ille, qui unus omnibus fuit omnia.

Fuerunt & alij quinq; eiuſdem nominis. Primus antiquiſſimus huius philoſophi ciuis ac propinquus. Fertur eius oratio quæ inſcribitur Arſinoëtica, de Arſinoë defuncta. Alter philoſophus Elegiæ ſcriptor non ſatis probatus. Ita enim ſe habet res, ut poëtæ quidem, ſi proſa oratione ſcribere uelint, præſtent. Qui uerò pedeſtri oratione ſcribere conſueuerunt, ſi poëticæ ſibi partes uendicare uelint, non aſſequantur. Id ex eo liquet, quòd alterum naturæ, artis

alterum opus eſt. Alius ſtatuarius fuit. Poſtremus Ariſtoxeno teſte odas conſcripſit.

POLEMO ATHENIENSIS.

Polemo Philoſtrati filius Athenienſis, pago Oetenſis oriundus, cùm eſſet adoleſcens, adeò impudicus ac lubricus fuit, ut pecunias circumferret, quò paratior eſſet et inſtructior ad uoluptates implendas, eas itidem in uijs & angiportis occuleret. In Academia quoq; iuxta columnam quandam reperta eſt pecunia ab eo illic in uſus ſimiles recondita. Aliquãdo uerò ex cõpoſito cum ſodalibus ebrius, & coronatus Xenocratis irrupit ſcholam. Quo ille nihil deterritus eam, quam cœperat orationem, ardentius quoq; prouexit. Erat autem ſermo de temperantia. Ea illius oratione ſenſim impurus adoleſcens ſeipſum collegit, atque ita, ut induſtria & ſtudio cæteros uinceret, eiq; in ſchola regenda ſuccederet, incipiens à centeſima decimaſexta Olympiade. Refert Antigonus Cariſtius in uitis, patrẽ eius fuiſſe primarium ciuitatis, equosq; iugales nutrire ſolitum. Fugiſſeq; iudicium Polemonem ab uxore nequitiæ inſimulatum, quòd adoleſcentibus congrederetur. Tantam uerò inter ipſa philoſophandi principia oris atque habitus aſſumpſiſſe conſtãtiam, ut idem ſemper permaneret, uocemq; nunquã immutaret. Quibus ex rebus Crantorẽ quoq; ſui in primis ſtudioſum fecit. Quin à cane rabioſo impeditus dum ſuram morſu diſcerperet, ne expalluit quidem, tumultúque in ciuitate excitato, percontatus quidnam cõtigiſſet, immobilis perſtitit. In theatris quoque nulla miſeratione mouebatur. Nicoſtrato enim, qui cognominabatur Clytemneſtra poëta quiddam ſibi Cratiq; recitante, illóque in affectum cõmiſerationis translato, hic ita perſeuerauit, ac ſi non audiuiſſet. Eiuſmodi autem profectò fuit, qualem deſcribit

ſcribit Melãtius pictor in libris de pictura. Ait enim oportere contumaciã quandã atq; duritiam operibus & moribus ex æquo moderari. Polemo autem dicebat oportere, in rebus exerceri, non in dialecticis ſpeculationibus, ne breue quandã artem ſorbentes atq; meditantes, dum in rogationibus admirationi habentur, affectu ſibiipſis repugnarẽt. Erat igitur urbanus adiuncta ſeuera cõſtantia. Idq; fugiebat quod de Euripide ſcribit Ariſtophanes, acidum eum atq; aſperum uocans. Neq; uerò ſedens dicebat cùm rogaretur, ſed ambulans. Itaq; propter ſummum probitatis ſtudium in ciuitate honorabatur. Maximè autem poſt deambulationem quieſcebat in hortulo, iuxta quẽ diſcipuli conſtructis breuibus tuguriolis prope ſcholam exedramq; habitabãt. Videtur autẽ Polemo Xenocratẽ in cunctis æmulatus, eumq; amaſſe Ariſtippus in quarto de antiquis delicijs refert. Semper enim illius innocentiã & ſiccitatẽ Polemo in ore habebat: induerat illius quoq; grauitatem, ueluti *Doricus quidã in muſica modus. Erat autem & Sophoclis in primis ſtudioſus, atq; in illis maximè locis, ubi iuxta comicos canis quidam Moloſsicus ſecum unà poëmata feciſſe uidebatur: et ubi iuxta Phrynicum nõ elatus, aut turbidus, ſed *mitis incedit atq; placidus. Dicebat enim Homerum quidẽ epicum eſſe Sophoclem, Sophoclem uerò Homerum tragicũ. Obijt iam uetulus ex ptiſi, reliquitq; opuſcula non ſanè pauca. Noſtrum eſt tale de eo carmen,

*δώριός τις οἰκονομία.

*πράμνιος.

Οὐκ ἀΐεις, Πολέμωνα κεκεύθαμεν, ὃν θέτο τῇδε
Ἀῤῥωστία τὸ δεινὸν ἀνθρώπων πάθος.
Οὐκ μᾶλλον Πολέμωνα, τὸ σῶμα δὲ· τοῦτο γὰρ αὐτὸς
Μέλλων ἐς ἄστρα διαβαίνειν θῆκε χαμαί. hoc eſt,

Heu bone, ſi neſcis, tegimus Polemôna uiator.
Quem morbus hic iam collocauit peſsimus.

Imò non Polemona, ſed hoc quod ad aſtra profectus,
Humi reliquit corpus ſemiputridum.

CRATES ATHENIENSIS.

Crates Atheniẽſis patre Antigene ortus, pago Thriaſius fuit, auditor ſimul amatorq́; Polemonis, illiusq́; ſucceſſor ſcholæ. Ita uerò ſibi profuere inuicem, ut non modò uiuentes eadem ſtudia ſint ſecuti, uerùm ad ultimã ferè reſpirationem alterutrum ſimiles fuerint, & mortui eodem ſepulchro ſint cõditi. Vnde & Antagoras ambos uerſu laudauit in hanc ſententiam,

Μνήματι τῷ δὲ Κράτητα θεουδέα, καὶ Πολέμωνα
Ἔννεπε κρύπτεσθαι ξεῖνε παρερχόμενος.
Ἄνδρας ὁμοφροσύνῃ μεγαλήτορας, ὧν ἄπο μῦθος
Ἱερὸς ἤισσεν δαιμονίου στόματος.
Καὶ βίοτος καθαρὸς σοφίας ἐπὶ θεῖον ἐκόσμει
Αἰὼν ἀστρέπτοις δόγμασι πειθόμενος. hoc eſt,

Hoc Polemona ſitum tumulo ſanctumq́; Cratetem
Qui facis hàc, narra quiſquis es hoſpes, iter.
Mutua quos pariter iunxit concordia, quorum
Ambroſius ſacro fluxit ab ore lepos.
Et ſua, quæ monitis fuerat contracta ſeueris
Vitæ illuſtrauit ſecula munditics.

Hinc & Arceſilaũ cùm ad eos à Theophraſto diuerteret, dixiſſe ferunt, illos deos eſſe quoſpiam, aut aurei ſeculi reliquias. Erant enim ingenio minimè uulgari, aut multitudinis fauoribus dedito, ſed quod de Dionyſodoro tibicine fertur, illis conuenientiſſimè aptari poteſt, quem aliquando dixiſſe tradunt exultantem atq; gloriantem, quòd nihil ex ſuis pulſibus, neq; in trieris, neq; ad fontem unquã audiuiſſet, ſicuti Iſmenij. Cœnare apud Cratorem ſolitum, refert Antigonus concorditer ambobus Arceſilao etiam adiecto

uiuent

uiuentibus. Habitaſſe item Arceſilaum unà & Crantorem, Polemonémque, unà cum Cratete, & Lyſiclide quodam ex ciuibus. Erat autē, inquit, amator, ut prædictū eſt, Polemonis quidem Crates, Crantoris autē Arceſilaus. Moriēs autem Crates, ut Apollodorus in tertio chronicorū ait, libros reliquit, alios quidē philoſophicos, alios de comœdia. Orationes item populares alias & alias de legationibus. Habuit & diſcipulos ſanè memorabiles. Horum ex numero fuit Arceſilaus auditor eius, de quo in conſequentibus dicemus, & Bion item Boryſthenites, ac poſtremò Theodorus, à quo ſecta Theodorica denominata eſt: de quo item dicemus mox poſt Arceſilaum. Decem uerò fuerunt Cratetes. Primus antiquæ comœdiæ poëta. Secūdus orator Trallianus de Iſocratis familia. Tertius* uallorū effoſſor, qui cum Alexandro militauit. Quartus Cynicus, de quo poſteà dicemus. Quintus Philoſophus Peripateticus. Sextus Academicus, quem prædiximus. Septimus Malotes grammaticus. Octauus qui geometrica ſcripſit. Nonus poëta epigrammatū. Decimus Tarſenſis Academicus philoſophus. * ταφρωρύχος.

CRANTOR.

CRantor Solenſis cùm apud ſuos haberetur in honore, conceſſit Athenas, ibiq; Xenocratis auditor, Polemonisq; ſocius in dicendo fuit. Reliquit autē commentaria ad XXX. uerſuum millia. Ex eis quædam Arceſilao non deſunt qui applicent. Fertur cum interrogatus eſſet quamobrē ita ſe Polemoni addixiſſet, reſpondiſſe, Quia illo nunquam neq; acutius neq; grauius audiſſet loquentem. Is cum incidiſſet in morbū, in Aſclepianū ſeceſſit, ibiq; deambulabat. Continuò ad eum illuc undiq; cōfluxere diſcipuli, exiſtimantes illum non morbi cauſa, ſed quòd ibi ſcholam uellet inſtituere. Aderat tum illic & Arceſilaus uolens ab illo

ſe ad Polemonem commendari, quanquam amatore ſuo, ſicuti cum ad Arceſilaum uenerimus, dicemus. Qua ex re non ſolum nihil ſucceſſit, ſed ipſe quoque cum ſanus factus eſſet, ſe ad audiendum Polemonem cōtulit, atque inde multum illi & gloriæ & laudis acceßit. Fertur & ſubſtantiam Arceſilao reliquiſſe talētorum duodecim. Et cùm ab eo rogaretur, ubinam ſepeliri uellet, dixiſſe:

ἐν γῆς φίλοις μυχεῖσι κρυφθῆναι καλόν. hoc eſt,

Terræ in latebris condi amicis expedit.

Poëmata quoque ſcripſiſſe dicitur, eaq; ſignata in Mineruæ fano in patrio ſolo cōdidiſſe. Theætetus quoq; poëta illum laudans & uiris & muſis fuiſſe in primis gratum canit, atq; ſub ipſam ſenectutem cum defeciſſet, humo conditum, illic tranquillo æuo frui. Ipſius autem carmen ſic habet,

Ἥνδανεν ἀνθρώποις, ὃ δ' ἐπίπλεον ἥνδανε μούσαις
Χράντωρ, καὶ γήρως ἤλυθεν ὅτι πρόσω.
Γῆ σὺ γὰρ τεθνειῶτα τὸν ἱερὸν ἄνδρ' ὑπόδεξαι
Ἦρ ὅγε καὶ ζώει κεῖθι ἐν εὐθυμίᾳ. hoc eſt,

Gratus erat ſuperis, muſis ſed gratior ipſis
Crantor, & huic nondum cana ſenecta aderat,
Exanimem ſed terra uirum tu ſuſcipe ſacrum,
Vitam ut mollem iſtic ipſe quietus agat.

Admirabatur Crantor præ cæteris Homerum & Euripidem, dicens, Operoſum eſſe & induſtriæ plenum proprietate ſeruata tragicè ſimul cum affectu miſericordiæ ſcribere, proferebátq; uerſiculum ex Bellerophonte:

Οἴμοι, τί δ' οἴμοι, θνητά τοι πεπόνθαμεν. hoc eſt,

Humana quantum dij boni paßi ſumus.

Antagoram quoque poëtam fertur ut Crantoris uerſibus in amorem ferri huiuſmodi,

Ἐνδοίη μοι θυμὸς ὅτοι γένος ἀμφιβόητον

ἤσε

Ἦσε θεῶν, τὸν πρῶτον ἀειγενέων ἔρον εἴπω
Τῶν ὅσσ᾽ ἔρεβός τε πάλαι, βασιλειάτε παῖδας
Γείνατο νὺξ πελάγεσσιν ὑπ᾽ εὐρέος ὠκεανοῖο
Ἤ σέγε κύπριδος υἷα περίφρονος, ἢ σὲ γαίης
Ἢ ἀνέμων τοὶ αἶσα κακὰ φρονέων ἀλάλυσαι
Ἀνθρώποις ἠδ᾽ ἐσθλά, τὸ καὶ σοῖο σῶμα διφυόν. hoc eſt,

Mens foret illa mihi, cecini qua feruidus olim
Progeniem diuûm æternam, celebrare Cupido
Te primum inciperem, & quot natos ædidit atra
Nox, Erebusq́; ſenex, alto ſub gurgite lati
Oceani, terraq́; ſatos, Venerisq́; puellum
Ventorumq́; uagos curſus, humanaq́; uota,
Naturamq́; tuam canerem, corpusq́; gemellum.

Erat autem & in nominibus fingendis acer. Nam *tragœdum dixit * infractam habere uocem, & cortice plenam:* * ἀπελέκητον. *& poëtæ cuiuſdam uerſus* σκίφους *plenos eſſe ait, & Theophraſti * quæſtiones oſtreis cōſcriptas eſſe. Laudatur eius* * θέσεις. *maximè liber quem de luctu edidit. Obijt ante Polemonem & Cratem aquæ intercutis morbo. Eſt noſtrum epigramma in eum huiuſmodi,*

Ἐπέκλυσε καὶ σὲ Κράντορ ἡ νόσων κακίστη
Χ᾽ οὕτως κατῆλθες εἰς μέλαιναν πλουτέως ἄβυσσον.
Καὶ σὺ μὲν ἐκεῖθι νῦν χαίρεις, σῶν λόγων δὲ
Χήρη ἕστηκεν Ακαδημίη καὶ σόλοι πατρὶς σοῦ. hoc eſt,

Inundauit & te Crantor peßimus morbus,
At ita in atram deſcendiſti Plutonis Abyſſum:
Tu quidem illic nunc gaudes, at ſermonum
Tuorum uidua eſt Academia & Soli patria.

ARCESILAVS.

ARceſilaus *Seuthi ſiue Scythi filius, ſicut Apollodorus in III. chronicorū ait, Pritanæus ex Aeolide. Primus*

Εἰ δε τὸν ἐκ διόθεν θεμιτὸν θνητῷ νέον εἰπεῖν
Ἔσσεται εἰσαῦθις πολλὸν ἀοιδοτέρη. hoc eſt,

Sæpe per egregiam memoratur Pergamus armis
Vrbem & equis Piſam, & religione ſacram.
At ſi mortali phas præſagire futurum,
Rurſus erit multò commemorata magis.

Atque in Menodorum Eudami filium, unum ex condiſcipulis amantem,

Τηλοῦ μὲν φρυγίη, τηλοῦ δ᾽ ἱερὴ θυάτειρα
Ὦ μηνόδωρε σὴ πατρὶς Καδανάδη.
Ἀλλὰ γὰρ εἰς ἀχέροντα τὸν οὐ φατὸν ἶσα κέλευθα
Ὡς δεινὸς ἀνδρῶν πάντοθεν μετρεόμενα.
Σῆμα δὲ τοὶ τόδ᾽ ἔρεξεν ἀριφραδὲς εὔδαμος, ᾧ σὺ
Πολλῶν πενιχρὸς ἦσθα προφιλέστερος. hoc eſt,

Sacra quidē procul eſt Phrygia, & procul eſt Thyatira
Tua Menedore patria & Cadanade.
Verùm aditus tetrum patet undiq; liber ad Orcum,
Quem perſpicaci menſus es præſentia.
Eudamus inſigni tibi, ſed dedit arte ſepulcrum
Pauperrimo quidem, uerùm chariſsimo.

*Amplectabatur Homerū maximè ex omnibus, cuius adeò ſtudioſus erat, ut ſemper ante ſomnum eius aliquid legeret. Manè quoq; cùm ſurgeret, dicens, ſe ad amaſiū ire, cùm ſe uelle legere innueret, Pindarum quoq; dicebat eſſe in primis idoneū implere uocem, uerborumq; ac nominū copiam præbere. Stylum etiā Ionicum expreſsit, cùm eſſet iunior. Hipponici item geometræ auditor fuit, in quē iocatus ille plerunq; eſt, quod cùm eſſet hebes & obtuſus & oſcitans, artis tamē intelligentiam aſſequutus uideretur, hianti ſibi geometriam in os aduolauiſſe aiebat, eum etiam *dementem aliquando effectum domi ſecum habuit, atque tamdiu* *παρακινήσαντα.
illius

illius curam egit quoad redderetur ſenſui. Crate autẽ uita functo ſcholã tenuit, cedente ſibi Socratide quodã. Nullum uero librũ ſcripſiſſe ferunt, quòd æquè de omnibus ſuſpenderet ſententiã. Alij deprehẽſum dum quædã emẽdaret, tradunt. Ea tamẽ ipſa alij nõ edidiſſe, alij flammis tradidiſſe aiũt. In honore ſummo Platonem habuit, libroſq; illius ſtudioſè lectitabat. Sũt qui Pyrrhonẽ quoq; imitatũ aſſeuerẽt, Dialecticæ quoq; fuit nõ imperitus, Eretricorũq; ſermones ac rationes calluit. Vnde & de illo ab Ariſtone dicebatur,

Πρόσθε Πλάτων, ὄπισθε δὲ Πύῤῥων, μέσος Διόδωρος. id eſt,

Antè Platò retrò Pyrrho, medius Diodorus.

Timon etiam ſic de illo locutus eſt,

Τῇ γὰρ ἔχων Μενέδημος ὑπὸ στέρνοισι μόλυβδον
Θεύσεται ἢ Πύῤῥωνα τὸ πᾶν κρέας, ἢ Διόδωρον. hoc eſt,

Hinc ſequitur Menedemus habẽs ſub pectore plumbiũ,
Certè aut Pyrrhonem carnoſum, uel Diodorum.

Erat autem proloquijs abundè utens & conſtrictus, atque in locutione ambiguus. Ac præterea obiurgator confidens multum, atq; audax: quod Timon quoque ſignauit, qui illius uehementiam uno uerſiculo expreſſit,

Καὶ νέαν ὁ λόγοις ἐπιπλήξεων ἐγκαταμιγνύς. hoc eſt,

Et te, cùm obiurgas, iuuenem uixiſſe memento.

*Vnde & adoleſcente quodam audacius quàm par erat loquente, Nullúsne, inquit, hunc * talo excipiet? Cùm retuliſſet ad eum quidam uitioſè concludens, non uideri altero alterum maius: Nec decẽ, inquit, digitorum lõgitudo ſenorum longitudine. Emone quodam Chio cùm eſſet deformis, formoſum ſe arbitrante, ac iugiter * chlamydem pretioſam induente ac rogante. Num illi ſapiẽs amaturus uideretur, Maximè, ait, niſi ita quiſpiam fuerit pulcher ut tu, & ita ſpecioſè induatur. Cùm uero ab impudico agitaretur, cui*

*ἀστραγάλῳ.

*χλαμύδα.

forte

fortè inſenſa erat eius grauitas, ſic ait,

Ἔξεστιν ἐρωτᾶν πότνι᾽ ἢ σιγὴν ἔχειν; hoc eſt,

Licet rogem te caſta, aut obmuteſcere?

Reſpondit:

Γυναὶ τι μοι τραχεῖα καὶ οὐκ εἰθισμένως λαλεῖς; hoc eſt,

Quid dura nobis & noua affers fœmina?

Verboſo item cuidam ignauo ac moleſto,

Ἀκόλαστ᾽, inquit, ὁμιλεῖν γίνεται δούλων τέκνα. hoc eſt,

Obſcœna nati ſeruorum loqui ſoleat.

Loquaci itidem obtundenti nimio uerborum ſtrepitu, Næ malam quidem, inquit, nutricem nactus es. Quibuſdam uerò nihil reſpõdebat. Fœneratore quodam, ac diſcendi ſtudioſo, quiddam ſe ignorare dicente,

Λήθουσι γάρ τοι, inquit, καὶ ἀνέμων διέξοδοι

Θήλειαν ὄρνιν πλὴν ὅταν τόκος παρῇ. hoc eſt, τόκος, vtrũque fœtum & vſuram ſignat.

Neſcit latentes tranſitus uentorum auis

Fœmella, fœtus adſit ni in præſentia.

*Sumpta ſunt autẽ iſta ex Oenomao Sophoclis. Alexinum quendã dialecticum, Alexini quedã cõmodè ac pro merito enarrare non ualentẽ, quid Philoxenus aduerſus latericios operarios egiſſet, admonuit. Ille enim cũ hoc carmẽ ipſius malè cantantes offendiſſet, lateres illorũ cõculcare cœpit, ac dicere, Vos mea corrũpitis, ego ueſtra diſsipabo. Ferebat grauiter, ſi quis intẽpeſtiuè diſciplinas liberales arripuiſſet. Naturaliter autẽ neſcio quomodo in diſſerẽdo utebatur hoc uerbo,*arbitror equidẽ, & nõ aſſentietur iſtis ille, eum ex nomine appellans: idq; diſcipulorũ quoq; plurimi imitabantur, neq; id ſolum, uerùm et rhetoricen eius, omnemq; dicendi modum ac figurã in ſe nitebantur exprimere. Erat autem illi inuentionis præcipua felicitas. Ritè item ac facilè occurrere obiectis, orationisq; ambitũ ad id quod*

*φημ᾽ ἐγώ, καὶ οὐ συγκαταθήσεται τούτοις ὁ δεῖνα.

quod erat propoſitum referre, atque omni ſe tempori accõmodare mirificè callebat. Magna illi prætereà ultra omnes cæteros erat perſuadẽdi, quæ uellet, acrimonia. Quibus ex rebus factum eſt, ut ad eum audiendũ cõfluerent plurimi, & quidem cùm illius immodico acumine offenderentur. Quod tamen illi ipſi æquo animo, ac libenter tolerabant. Erat enim uir egregiè bonus, ſuosq́; auditores bonæ ſpe plenos emittebat. Erat illi ſumma facilitas in communicandis rebus ſuis, atq; ad ferẽda beneficia promptus occurrebat: latere quoq; gratiã omni ſtudio quærebat, faſtum eiuſmodi maximè exhorrens. Deniq; ingreſſus aliquando ad Cteſibiũ ægrotũ, uidensq́; eum inopia rerũ anguſtari, plenũ nummis ſacculũ clàm ei in puluino ſubiecit. Quo ille inuento, Arceſilai, inquit, hic ludus eſt. Sed & aliàs mille ad eum ſolidos miſit. Archiam uerò Arcadem Eumeni commendans, ut magna dignitate fungeretur effecit. Liberalis quoq; admodum fuit, ipſamq́; liberalitatẽ ſuã argenteis in primis uaſis præferebat. atq; cũ Archecratis & Callicratis apparatu cõtendẽs, aurea quoq; uaſa in ſtudio habuit, plurimisq́; ea ſubminiſtrabat, quibus & conuiuia, & cœnas faciebant. Acceperat ab eo quidã ad ſuſcipiendos amicos argẽtea uaſa, cũ uerò is egenus eſſet, nõ repetijt. Aiunt alij de induſtria hæc illum utenda dediſſe, & cũ ea ille redderet, quia pauper erat, illi largitum fuiſſe. Erat quidẽ illi & in Pitane ſubſtantia, ex qua ſibi Pylades frater ſuppeditabat ad uitæ uſus. Sed et Eumenes Philetæri filius ipſum largiſsimis frequentibusq́; illuſtrabat donis. Quocirca & huic ſoli præter cæteros ſtudebat reges. Cùm autẽ Antigono pleriq; obſequerentur, illiusq́; domum ſalutandi gratia confrequentarent, ipſe abſtinebat, nolens in illius notitiam incidere. Hieroclis item amicitijs in primis fruebatur, qui

*Munychiam poßidebat, & Pireum. Itaque diebus ferijs ſemper deſcendere ad eum conſueuerat, & cùm ab eo quoque ut Antigonum ſalutatum iret, induceretur, nõ acquieuit, ſed aduſq; illius ianuas profectus, retrò redijt. Poſt naualem uerò Antigoni pugnam plurimis cum adeuntibus, epiſtolasq; pro conſolatione ſcribentibus, tacuit ipſe. Attamen pro patria legatione ad Antigonum in Demetriadem functus abſque effectu redijt. Omne igitur tempus uixit in Academia, reipu. negotia fugiens. Interdum & Athenis in Pireo morabatur ex tempore dicens. Hierocle enim, ut diximus, utebatur familiariter, unde & à plerisq; carpebatur, magnificentia præterea excellens. Quid enim rectius dici poteſt, quàm alter Ariſtippus? Cœnas cum ſui ſimilibus ſæpe celebrabat, ipſeq; ad illos proficiſcebatur. Theodotæ item ac Philetæ Elieſibus ſcortis palàm cõgrediebatur. Detrahentibus autẽ, Ariſtippi χρείας recenſebat. Adoleſcentibus item maximè ſtudebat, eratq; in amorem pronus. Vnde illum Ariſto Chius Stoicus corruptorem iuuenum * diſertumq; impudicum & temerarium appellabat.* *κιναιδολόγον. *Nanq; & Demetrium, cùm is Cyrenem nauigaſſet, amaſſe plurimum dicitur, & Myrleanum Leocharem, de quo & ad comeſſantes dixiſſe, ſe quidem aperire uelle, illum autem prohibere. Hunc amabant & Demochares Lachetis, & Pytocles Bugeli filius. Quos ille cùm deprehendiſſet, cedere ſe pro ſua patientia dixit. Præterea, carpebant eum, & obiurgabant ij quos diximus, ut uulgo addictum gloriæq; ſtudioſum. Maximè autem illum apud Hieronymum peripateticũ uexabant, cùm amicos cogeret ad natalem diẽ Alcyoni Antigoni filij, qua die pecunias plurimas in ſumptus quotannis mittebat Antigonus. Vbi cum deuitaret inter pocula diſſerere, Aridelo proponẽti ſibi quiddam*

quod

quod ſpeculatione indigeret, orantiq́; ut ſuper illo diſſereret, dixiſſe ferũt, At hoc ipſum in primis philoſophiæ proprium eſt, cuiuſq; rei tempus ſcire. In id autem quòd turbæ addictus culpabatur, & Timon itidem ſuo more iocatur,

Ὣς εἰπὼν, ὄχλοιο περίσ‍τασιν εἰσκατέδυνεν.
Οἱ δέ μιν ἠΰτε γλαῦκα περὶ σπίζοι τερατεῦντο
ἠλέματον δεικνύντες ὅθ' οὕνεκεν ὀχλοαρέσκης
Οὐ μέγα πρῆγμα τάλας, τί πλατύνεαι ἠλίθιος ὥς. id eſt,

Hæc ait, & turbam dextra læuaq́; frequentem
Ingreditur, uolucres ululam ut mirantur ineptæ:
Illa ſtupet ſtolidum. ſed tu uaniſsime plebis
Captator, quid ob hæc tam non præclara ſuperbis?

Cùm tamen alioqui ita moderatus & faſtus fugiens erat, ut diſcipulos moneret & alios audire. Et cum adoleſcẽs quidam Chius ex ludo ſuo, Hieronymi, quẽ prædiximus, ſcholam plus ſibi placere ſignificaſſet, ipſe manu apprehẽſum ad illum duxit, philoſophoq́; commendauit, admonens ſeruaret ordinis ac diſciplinæ grauitatẽ. Perlepidum & hoc illius dictũ memoratur. Percontanti enim cur ex diſcipulis alijs pleriq; ad ſectam Epicuream tranſirent, ex Epicureis uerò nullus ſe ad cæteras cõferret, ait: Quia ex uiris quidẽ galli fiũt, ex gallis uiri nunquã. Cum uerò iam eſſet morti proximus, ſua omnia Pyladi fratri legauit, quòd is illum Chium clàm Mœrca, atq; inde Athenas deduxerat. Nunquam uerò uxorẽ duxit, aut filios genuit. Tria teſtamenta conſcripſit. Ex his unum Eretriæ penes Amphicritum depoſuit. Secundum Athenis apud quendam ex amicis. Tertium domum ad Thaumaſiam quendam neceſſarium ſuum miſit, orans ut illud ſeruaret. Ad quem ita etiam ſcripſit:*

*γάλλοι. Cybel͜s ſacerdotes exſecti.

ARCESILAVS THAVMASIAE S.

TESTAMENTA *mea Diogeni tradidi ad te perferenda*

ferenda. Quia enim ſæpius ægroto,& corpore non rectè ualeo, teſtamentum conficere placuit, ut ſi quid contingat inopinatũ,ſine tua iniuria proficiſcar ex uita, qui unus ex omnibus maximè me affectu proſecutus es: fidiſsimus autẽ omnium qui hîc ſunt,cùm mihi ſemper fueris, diligenter ea ſeruare ſtude,tum propter ætatem,tum propter neceſsitudinem.Cura igitur,memor quantum tuæ fidei committam, ut quod apud te totum deponetur quantum in te eſt,& negotia mea honeſtè diſpoſita ſint.Poſita ſunt autẽ iſta Athenis apud quendam ex amicis, & Eretriæ penes Amphicratum.Obijt,ut Hermippus ait,cùm merũ immodicè hauſiſſet ac offendiſſet, ſeptuageſimo, & quinto ætatis anno, ſuſceptusq; eſt ab Athenienſibus ut nemo alius.

Ἀρκεσίλαε τί μοι, τί τοσοῦτον ἄκρητον ἀφειδῶς
  Ἔσπασας ὥστε φρονῶν ἐκτὸς ὄλισθες ἑῶν;
Οἰκτείρω σ' οὐ τόσσον ἐπειθανές, ἀλλ' ὅτι μούσας
  Ὕβρισας, οὐ μετρίῃ χρησάμενος κύλικι. hoc eſt,
Arceſilaẽ meri quid tantum prodigus hauris,
  Extra ſis mentem lapſus ut ipſe tuam?
Nec tua me tantùm mors afficit,at mihi muſas
  Immodica læſas ſorbitione dolet.

Fuerunt & tres alij Arceſilai.Primus poëta priſcæ comœdiæ. Secundus elegiæ. Tertius ſculptor,in quem & Simonides hoc ſcripſit epigramma,

Ἀρτέμιδος τόδ' ἄγαλμα, διηκόσιαι γὰρ ὁ μισθὸς
  Δραχμαὶ ταὶ πάριαι, τῶν ἐπίσημ' ἄρατος.
Ἀσκητὸς δ' ἐποίησεν Ἀθηναίης παλάμῃσιν
  Ἄξιος Ἀρκεσίλαος ὑὸς Ἀριστοδίκου. hoc eſt,
Trecentum Parijs ſimulacrum inſigne Dianæ
  Hoc drachmis conſtat,ſignum Aratus quibus eſt.
Doctus at abſoluit cœlo manibusq; Mineruæ

m

Arceſilas ſculptor, natus Ariſtodici.

Prædictus autẽ philoſophus, ut ait Apollodorus in chronicis, floruit circa cẽteſimam & uigeſimam olympiadem.

BION BORYSTHENITES.

Bion genere quidem Boryſthenites fuit. Quibus uerò ſit ortus parentibus, & quibus ex rebus ad philoſophiam ſe contulerit, ipſe Antigon aperuit. Cùm enim ille ſciſcitaretur,

Τίς, πόθεν εἷς ἀνδρῶν, πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες. hoc eſt,

Aede tuum nomen, patriam, genus, atque parentes.

*Sentiens ſe uituperatum eſſe apud regem, atque ideo ſic locutum, ad illum ait, Pater quidem meus libertus fuit, cubito ſe tergens (Significabat autem illum *ſuccidam & lardum uendere) Boryſthenites genere, non habens faciem, ſed in facie ſcripturam acerbiſsimi domini, mater autẽ ex lupanari, nimirum quam huiuſmodi ducere potuit. Deinde pater neſcio quid in rem publicanorum committẽs, cum tota domo uenundatus eſt: Me adoleſcentulum haud ingratum orator quidam emit. Is moriens, mihi omnia reliquit. Ego tabulas ipſius exurens, cunctaſq; conſcindens, Athenas conceſsi, ibiq; philoſophatus ſum.*

*ταριχέμπωρον.

Ταύτης τῆς γενεῆς, τοῦτου πατρὸς εὔχομαι εἶναι. hoc eſt,

Huius me eſſe patris, generis me glorior huius.

Iſta habui quæ de me dicerem. Deſinant igitur Perſæus ac Philomides ea hiſtoriæ tradere, me autem ex me ipſo intuere. Et erat ſanè Bion aliàs uerſatili ingenio, & ſophiſta callidus, puerq; circa philoſophiam ſe exercere uolentibus occaſionem præbuerat. In quibuſdam uerò ciuilis, & ſuauis, faſtuq; perfrui ualens. Complura item reliquit commentaria, ſed & ſententias utiles & graues, ut illud: Cùm ſibi probro daretur, quòd adoleſcentem non ſibi

uendic

uendicaſſet, Non enim, inquit, poßibile eſt mollem caſeum hamo attrahere. Interrogatus aliquando, quiſnam anxietate maiore detinetur, Ille, inquit, qui ſe maximè cupit eſſe felicem & quietum. Rogatus an ducenda eſſet uxor, refertur enim & ad hunc iſtud, Si quidem, ait, turpem duxeris, pœnam habebis: ſin autem formoſam, communis erit. Senectutem malorum omnium portum aſſerebat, ſiquidem ad ipſam cuncta confugere. Gloriã annorum eſſe matrem. pulchritudinem alienum bonum, diuitias neruos rerum. Ad eum qui agros ſuos deuorauerat, Terra, inquit, Amphiaraum abſorbuit, ſed terram tu. Magnum aiebat malum eſſe, ferre non poſſe malum. Arguebat eos qui homines, quaſi ſine ſenſu eſſent, exurerent. Dicebat autem iugiter, optabilius eſſe ſpeciem alteri largiri ſuam, quàm alienam petulanter ambire. Corpore quippe atq; animo lædi qui id feciſſet. Sed & Socratem in ius uocabat dicens: Nam ſi quidem Alcibiade uti potuit, & abſtinuit, inanis fuit: ſin uerò non ualuit, nihil magnum fecit. Facilem eße dicebat ad infernum uiam, clauſis enim oculis illuc iri. Alcibiadem culpans, dicebat illum, dum eſſet adoleſcens, uiros ab uxoribus, iuuenem uerò uxores à uiris abduxiſſe. Rhodi Athenienſibus ad oratoriam ſe exercentibus, philoſophiam ipſe docebat. Cauſante quodam cur ita faceret, Frumenta, inquit, attuli, & ordeum uendo. Dicebat eos, qui eſſent apud inferos, magis profectò cruciandos, ſi integris, quàm ſi perforatis uaſis aquam ferrent. Orante illum uerboſo quodam, ut ſibi opem ferret, Satis, inquit, tibi faciam, ſi internuntios ad me miſeris, ipſe uerò non ueneris. Nauigans cum perditis hominibus, in latrones incidit. Dicentibus illis, Peribimus ſi agnoſcamur, At ego, inquit, niſi agnoſcamur. Elationem eſſe aſſerebat profectus

impedimentum. Ad *diuitē auarum,* Non, *inquit, hic ſubſtantiam poßidet, ſed ab ea ipſe poßidetur.* Tenaces *aiebat opum ut ſuarum habere curam, uerùm ex eis ut ex alienis nihil capere utilitatis.* Fortitudine, *inquit, cùm ſumus iuuenes, utimur: at cùm ſeneſcere incipimus, prudētia ualemus.* Tantùm *uerò prudentiam à uirtutibus cæteris differre aſſerebat, quantùm uiſum ab alijs ſenſibus.* Dicebat *non eſſe exprobrandam ſenectutem, ad quam omnes peruenire cupimus.* Inuido *cuidam ſubtriſti,* Neſcio, *inquit, utrum tibi malum, an alteri bonum contigerit.* Impietatem *peßimum eſſe dicebat contubernalem fiduciæ.*

Δουλοῖ γὰρ ἄνδρα κἂν θρασύστομός τις ῇ. hoc eſt,

Virum *domabit quamlibet ferox ſit is.*

Amicos *qualeſcunq; ſint oportere ſeruari, ne uideamur uel malis uti, uel deuitare bonos.* Is *in principio* Academiæ *inſtituta aſpernabatur, quo tempore* Cratis *auditor erat, deinde* Cynicum *elegit inſtitutum, ſumpto pallio, & pera.* Nam *quid illum aliud ad eam animi conſtantiam traduxit?* Demum *uerò ſe ad* Theodoria *tranſtulit,* Theodori *impij auditorium frequentans, qui omni orationis genere uti ſolebat in dicēdo.* Poſt *hunc uerò* Theophraſtū *peripateticum audiuit.* Erat *autem & ſpectatorum ſtudioſus, riſumq; mouere auditoribus maximè peritus, grauibus nominibus aduerſum res utens.* Quia *uerò orationem ſuam omni dicēdi genere temperauerat, aiunt* Aratoſthenem *dixiſſe de illo,* Primus *omnium* Bion *philoſophiam uario orationis flore ueſtiuit.* Erat *illi item & faciendis uerſibus ingenium præcipuè accommodatum.* Eius *ſunt illa,*

Ὦ πέπων Ἀρχύτα ψαλλαγγενὲς, ὀλβιότυφε
Τῆς ὑπάτης ἔριδος πάντων ἐμπειρότατ' ἀνδρῶν. hoc eſt,

O' *tener* Archyta, *nitidoq; beatule faſtu*

Litibus

Litibus & cantu ſuperas dicacibus omnes.

*Sed omnino & muſicam & geometriam pro ludo habuit. Apparatus quoq; magnifici ac pretioſi erat ſtudioſus, atq; ideo ex urbe in urbem ſæpe migrabat. Interdum & præſtigiū aliquod arte moliebatur. Nam Rhodi nautis perſuaſit, ut ſumpta ſcholari ueſte ſe ſequerētur, cumq; his ingreſſus gymnaſium conſpicuus fuit. Conſueuit & adoleſcentes ſibi adoptare, ut eis & ad uoluptatē abuteretur, & ab eorū beneuolētia protegeretur. Sed & ſui uehemēter amans fuit, ſemperq; illi in ore erat, Amicorū cuncta communia. Idcirco & nemo illius diſcipulus inſcribitur, cùm tot habuerit ſui auditores. Quoſdā uerò ad impudentiam prouexit. Vnde & Butio quidam ex familiaribus ſuis aliquādo ad Menedemum dixiſſe fertur, Equidē ô Menedeme noctu Bioni cōiungor, nihilq; indignum mihi paſſus uideor. Multa etiam ſceleſtius cōgredientibus colloquebatur. Hæc autem ex impij Theodori diſciplina hauſerat. Poſtremò incidens in malā ualetudinem, ut dixerunt qui erāt in Chalcide, illic enim et uitam finiuit, *ligaturas ſuſcipere inductus eſt, & pœnitentiam agere ſuper his quæ peccarat in deum. Eorū uerò inopia quibus infirmorū cura erat, dirè cruciatus eſt, quoad Antigonus duos illi famulos miſit, ſecutusq; eſt eum in *ſella, ut Phauorinus tradit in omnimoda hiſtoria. Sed hîc quoq; uita exceßit. Illum nos ita perſtrinximus: Biona Boryſthenitē Scythica tellus produxit, quem dixiſſe audimus deos, quòd reuera ſint nihil. Ac ſi quidem id dogma tueri perſtitiſſet, meritò dicēdus eſſet ſenſiſſe ut uiſum fuiſſet, etſi malè uiſum eſſet. At nunc tamen longo morbo tabeſcēs, ac mori pertimeſcens, qui deos non eſſe dixerat, fanū nō uiderat, mortalibus qui illudebat ueris dum dijs immolarent, non popinæ quidem ad aras ac menſæ ni-*

*περίαπτα λαβεῖν.

*φορείῳ.

Hîc deſunt verſus Græci.

dori, deorũ hoſtijs admouit nares, Nec peccaui, dixit, delictis parcite, ſed & anui collũ facilè porrexit excantandum, brachiaq; loris perſuaſus deuinxit, rhamnumq́; & lauriramum ianuæ impoſuit, cuncta perpeti magis quàm mori paratus. Stultus qui mercede uoluerit deos eſſe, quaſi tunc eſſent, cùm illos Bion demum eſſe arbitraretur. Ergo nequicquã ſapiens cùm lembus erat carbo totus, tendensq́; manum. Salue, inquit, Pluto, ſalue. Decem uerò Biones fuere. Primus qui Pherecydi Syro contemporaneus fuit, cuius duo feruntur libri. Eſt autem Proconeſius. Secundus Syracuſanus, qui artes rhetoricas conſcripſit. Tertius hic ipſe. Quartus ex Democriti familia, et mathematicus Abderites, qui Atticè ſcripſit, & Ionicè. Hic primus eſſe dixit regiones quaſdã, ubi eſſet ſex menſium nox, & totidem dies. Quintus Solenſis, qui conſcripſit Aethiopica. Sextus rhetoricus cuius feruntur libri nouem muſarum inſcripti. Septimus lyricus poëta. Octauus Mileſius ſculptor, cuius & Polemo meminit. Nonus poëta tragicus ex his qui Tarſici dicuntur. Decimus itidẽ ſculptor Clazomenius, ſiue Chius, cuius & Hipponax meminit.

LACYDES CYRENAEVS.

LAcydes Alexandri filius Cyrenæus, nouæ Academiæ princeps, Arceſilaiq; ſucceſſor fuit, uir eximiæ ſeueritatis, qui inſtituti ſui non paucos habuerit æmulos. Fuit ab adoleſcẽtia ſummè ſtudioſus, & pauper quidẽ, ſed gratus admodum atq; in ſermone iucundus. Aiunt eum et circa rem familiarẽ feliciſsimè ſe habuiſſe. Cùm ex penu promere quicquã uoluiſſet obſignato aditu, rurſus anulũ per foramen intrò iaculabatur, ut nihil inde ex reconditis rebus tolleretur. Id cùm animaduertiſſent famuli, reſignabant, quæ ſignata erãt, & quæ uoluißẽt, inde tollebãt, ac deinde

anulum

anulum in porticũ per rimã immittebãt. Idq́; cùm ſæpe fáceret,nunquã deprehẽdi potuerũt. Lacydes igitur Academiæ ſcholam habebat in horto,quẽ Attalus rex fieri curauerat, Lacydiumq́; ab ipſo appellatus eſt, ſoluſq́; ex omni memoria iuuenis Phocenſibus Teledi & Euandro ſcholam tradidit. Porrò Euandro ſucceßit Hegeſinus Pergamenus, à quo Carneades. Lepidum uerò illud ad Lacydẽ refertur: Attalo enim illum ad ſe accerſente,dixiſſe fertur, Imagines procul eſſe intuendas. Serò autẽ geometriæ danti operã ait quiſpiam:Num uerò nũc tempus? An'ne nunc quidẽ? Obijt autem cùm ſcholam adminiſtrare cœpiſſet, quarto anno CXXXIIII. Olympiadis, XX. & VI. annis in ſchola cõſumptis. Mortuus eſt autem ex paralyſi, quam ex immodica potatione contraxerat. Et nos ita de illo cecinimus,

Καὶ σέο Λακύδη φάσιν ἔκλυον, ὡς ἄρα καὶ σὲ
  Βάκχον ἑλὼν ἀΐδεω ποσὶν ἔσυρες ἄκροις
Ἦ σαφὲς ἦν· Διόνυσος ὅταν πολὺς ἐς δέμας ἔλθοι
  Λῦσε μέλη. διὸ δή τι Λυαῖος ἔφυμή. hoc eſt,

Fama eſt Lacyde pedibus quòd traxeris atras
  Exceptum Bacchum Ditis aduſque fores.
Scilicet hoc uerũ eſt,penetrat cùm corpora,Bacchum
  Soluere membra,ideo non ſatus ille fuit.

CARNEADES.

Carneades Epicomi, ſiue, ut Alexander in ſucceßionibus tradit, Philocomi filius Cyrenæus. Hic Stoicorum & Chryſippi libris diligentißimè perlectis,eis modicè reluctabatur, adeóque id uerecundè faciebat, ut ſæpius diceret, Niſi Chryſippus eſſet, non eſſem ego. Fuit autem uehemẽter ſtudioſus. Porrò phyſicæ minus curam habuit, ethicæ ſe magis deuouit. Quocirca & cæſariem & ungues nutriebat,tanta erat in literas intentione. Adeò autem in

philoſophia ualuit, tantúmq; ſibi in ea neruorum comparauit, ut oratores quoque in ipſius ſcholis ad eum audiendum conuenirent. Erat *autem illi & uox maxima, & præcipuè ſonora, adeò ut gymnaſij princeps ad illũ mitteret, ac ne ita clamaret, admoneret, ad quem ille,* Da *uocis modum, inquit.* Et *ille ſapientiſſimè ſanè, congruéq; reſpõdit.* Nam *modum habes, ait, auditores.* Acriter *autem inuehebatur, atq; in quæſtionibus erat inſuperabilis.* Cœnas *autem ob cauſas prædictas declinabat.* Hic *aliquando cùm* Mentor Bithynus *diſcipulus atque auditor pellicem ſuam adamaret, ut* Phauorinus *refert in omnimoda hiſtoria, inter dicendum ita in illum iocatus eſt,*

Πωλεῖταί τις κᾶὶ δευρογέρων, ἅλιος, νημερτὴς
Μέντορι εἰδόμενος, ἠμὲν δέμας, ἠδὲ καὶ αὐδὴν
Τούτου σχολῆς τῆς δ' ἐκκεκηρύχθαι λέγω. hoc eſt,
Tetricus hic quidam uerſatur homuncio, & idem
Vanus inerſq; ſenex, par Mentori membráq; uocemq;
Exterminari quem ſchola ex noſtra uolo.
At ille continuò exurgens, intulit,
Οἱ μὲν ἐκήρυξαν, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα. hoc eſt,
Hi dixere quidem, ſurgunt ſed protinus illi.

Durius autem uidetur circa finem uerſatus eſſe, cùm ſæpius diceret, Quæ *conſtituit natura & compegit, ea & diſſoluet.* Cùm *autem didiciſſet* Antipatrum *ueneno hauſto defunctũ, & ipſe incitatus eſt ad audendum cõtra mortem: aitq; ſuis,* Date *igitur & mihi.* Qui *cùm dicerent, quid? ait, mulſum.* Defuncto *autem illo defectionem lunæ factam aiunt, ut compati ſibi uideri poſſit pulcherrimũ poſt ſolem ſydus, refert* Apollodorus *in chronicis, humanis cùm exceſſiſſet rebus,* Olympiadis *centeſimæ ſexageſimæſecundæ anno quarto, cùm uixiſſet annos octogintaquinque.*

Feruntur

Feruntur eius epiſtolæ ad Ariathem Cappadociæ Regem. Reliqua ipſius conſcripſere diſcipuli, ipſe enim nihil reliquit. Eſt autem & in hunc noſtrum epigramma logadico, & archabudæo metro:

Τί με Καρνεάδην, τί με μοῦσα θέλεις ἐλέγχειν
Ἀμαθὴς ὃς οὔτι κάτοιδεν ὅπως δεδοίκει
Τὸ θανεῖν, ὅτε καὶ φθισικὴν ποτ' ἔχων κακίστην
Νόσον, οὐκ ἔθελε λύσιν ἰσχέμεν, ἀλλ' ἀκούσας
Ὅτι φάρμακον Ἀντίπατρος πιὼν ἀπέσβη,
Δότε τοίνυν, ἔφησε, κἀμοὶ, πιεῖν μέν τοι, τί;
Δότ' οἰνέμελι, σφόδρα τ' εἶχε πρόχειρα ταυτὶ
Φύσις ἡ συνέχουσά με, καὶ διαλύσεται δή.
Καὶ ὁ μὲν οὐδὲν ἔλασσον ἔδυ κατὰ γῆς, ἐνῆν δὲ
Τὰ πλεῖα κακὰ κέρδε ἔχοντα μολεῖν ἐς ᾅδην. hoc eſt,

Quid Carneadem uis muſa ut arguam,
Qui rudis adhuc, non uidebat cur metueret
Mortem, unde cùm phthiſi olim laboraret, peßimo
Morbo, curam noluit admittere, ſed audiens
Antipatrum hauſto extinctum pharmaco,
Date igitur, inquit, & mihi quod bibam. quidnã, quid?
Date mulſum mihi. nam grauiter habet hæc facilis
Natura, quæ me continet, diſſoluetur q́; ilico.
At ille nihilò minus ſub terram ceßit, licebat q́;
Plura mala lucra habentem migrare ad Orcum.

Fertur ei lumina caligine offendi ſolita, ipſo nihil aduertente, iuberé que ſolitum puero lucernam accendere, quam ille cùm intuliſſet, ac diceret, Attuli, reſpondere conſueſſe, Lege igitur. Huiuſce alij complures fuere diſcipuli, ſed excelluit omnes Clitomachus, de quo etiam ſubſequenter dicendum. Fuit & alius Carneades elegiæ Poëta, ſed frigidus & obſcurus.

CLITOMACHVS.

CLitomachus Carthaginienſis, patria lingua Aſdrubal appellabatur, in qua etiã apud ſuos philoſophari conſueuerat. Athenas autem contendit quadraginta annos natus, audiuitq; Carneadem. Eius ille induſtriam animaduertens literas doceri fecit, ac ſtudioſè imbuit uirũ. Ad tantum autẽ *peritiæ peruectus eſt, ut ultra quadraginta uolumina ſcripſerit, ſucceſſeritq; Carneadi, cuius etiã dicta maximè illuſtrauit literis. Verſatus eſt autem in tribus maximè ſectis, Academicorum ſcilicet, Peripateticorum, atq; Stoicorum. Porrò Academicos ita ferè inſectatur Timon:

*ἐντριβείας.

Οὐδ' Ἀκαδημαϊκῶν πλατυρημοσύνης ἀναλίστου. hoc eſt,

Sed neque garrulitas Academi incondita ludi.

Hactenus de Academicis qui à Platone fluxere, diximus, ueniẽdum iam ad Peripateticos, & eos à Platone uenĩẽtes, quorũ fuit princeps Ariſtoteles, de quo primùm dicendum.

DIOGENIS LAERTII

DE PHILOSOPHORVM VITA, LIBER QVINTVS.

ARISTOTELES.

ARiſtoteles Nicomachi Phæſtiadisq; filius Stagyrites fuit. Porrò Nicomachus à Nicoacho Machaonis filio Aeſculapijq; nepote originem duxit, ut Hermippus in eo libro quem de Ariſtotele ſcripſit, tradit. Conuixit autem Amyntæ Macedonũ Regi medicinæ & amicitiæ gratia. Hic inter omnes Platonis diſcipulos maximè excelluit, uocéque gracili, ut Timotheus Athenienſis in libro de uitijs refert, & *exilibus

*ἰσχνοσκελής.

bus

bus cruribus paruiſq; oculis fuit, ueſte inſigni & anulis, ac tonſura utens. Natus *eſt autem illi &* filius Nicomachus *ex* Herpylide *concubina, ut* Timotheus *ait.* Receſſit *à* Platone *dum adhuc ſuperuiueret.* Vnde *dixiſſe illum tradunt,* Ariſtoteles *in nos recalcitrauit, non ſecus atq; in matrem pulli geniti.* Refert Hermippus *in uitis, cùm* Athenienſium *legatus ad* Philippum *profectus eſſet* Ariſtoteles, Academicæ *ſcholæ præfectum fuiſſe* Xenocratē. *Cùm uerò reuerſus eſſet, ſcholamq́; ſub alio uidiſſet, elegiſſe in* Lyceo περίπατον, *illicq; uſque ad unctionem deambulando cum diſcipulis philoſophari ſolitum, atque inde* Peripateticum *appellatum eſſe. Alij idcirco ſic uocatum aſſerunt, quòd ex ægritudine conualeſcenti, ac deambulanti* Alexandro *adſiſtens quædam diſſerere ſoleret.* Vbi *uerò iam plures eſſe cœperant, ſedens docebat, dicens:*

Αἰσχρὸν σιωπᾶν, Ξενοκράτη δ' ἐᾶν λέγειν. hoc eſt,

Silere turpe me, & Xenocratem *loqui.*

Ad *propoſitam quæſtionē diſcipulos unà exercebat ſimul et oratoriam docens.* Deinde *ad* Hermiam *eunuchum profectus eſt,* Atarnenſium *tyrannū, quem alij quidem delicias ac luſus ipſius fuiſſe tradunt. alij uerò ſibi affinitate iunctū tradita ei filia ſiue nepte, ut refert* Demetrius Magneſius *in libris de* Poëtis *ac ſcriptoribus æquiuocis, qui et* Eubuli *ſeruū* Hermiā *fuiſſe ait,* Bithynium *genere, quem & dominum ſuū enecaſſe.* Porrò Ariſtippus *in primo de antiquis delicijs libro,* Ariſtotelem *ait* Hermiæ *cōcubinā adamaſſe, quam ille cùm ſibi permiſiſſet, duxiſſe eam, et gaudio elatū immolaſſe mulieri, ut* Athenienſes Eleuſinæ Cereri, Hermiæq; *pæana ſcripſiſſe, qui* ἔνδον, *hoc eſt, intus ſcriptus eſt.* Hinc *in* Macedonia *apud* Philippū *uixiſſe, atq; ab eo* Alexandrum *filium erudiēdum accepiſſe, petiſſeq; inſtaurari*

ſolum

ſolum patriũ à Philippo euerſum. Id ubi impetraſſet, dediſſe illis leges. In ſchola quoq; leges tulit imitando Xenocratem, ut decendialem principem facerent. Vbi uerò Alexandro inſtituendo ſatis uiſus eſt nauaſſe operã, cumq́; ſibi deuinxiſſe, commendato illi cognato Calliſthene Olynthio Athenas conceſsit. Eũ audacius quàm par erat, alloquentẽ Regẽ, & minimè illi obſequentẽ, ab ipſo increpitum aſſerunt uerſu, admonẽte, ni talia loqui deſiſteret, maturè periturum, quod & factum eſt. uerſus autem ſic habet:

ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ᾽ ἀγορεύεις. hoc eſt,

Qualia mi loqueris, uereor ſis nate ſuperſtes.

Nanq; Hermolao in Alexandrum inſidiarum ſocius fuiſſe deprehenſus, cauea ferrea circunduci, pædore atq; ſqualore oblitus, leoni poſtremò obiectus eſt, ſicq́; exceſsit è uita. Enimuero Ariſtoteles Athenas profectus, cùm illic tredecim annis docuiſſet, clàm in Chalcidem conceſsit, quòd ab Eurymedonte hierophãta impietatis accuſatus eſſet, ſiue, ut Phauorinus ait in omnimoda hiſtoria, à Demophilo, q. hymnũ in eum quẽ prædiximus Hermiã ſcripſerit, quodq́; hoc epigramma ſtatuæ, quæ in Delphis eſt, incîdi curauerit:

Τὸν δέ ποτ᾽ οὐχ᾽ ὁσίως παραβὰς μακάρων θέμιν ἁγνὴν
Ἔκτεινεν Περσῶν τοξοφόρων βασιλεύς:
Οὐ φανερῶς λόγχῃ φονίοις ἐν ἀγῶσι κρατήσας,
Ἀλλ᾽ ἀνδρὸς πίστει χρησάμενος δολίως. hoc eſt,

Impius hunc quondam Perſarum morte tyrannus
Mulctauit, uiolans iusq́; nefasq́; uirum.
Nam neq; collato oppreſsit certamine, uerùm
Inſidioſè hominis uſus amicitia.

*Aliàs Hermippus. *Hic uerò, ut ait * Eumolus in quinto hiſtoriarum, aconitum bibẽs, mortuus eſt ſeptuageſimo ætatis anno. In quem eſt noſtrum hoc epigramma:*

Εὐρυμέδων ποτὲ μέλλεν Ἀριστοτέλην ἀσεβείας

γράψ-

γράψασθαι δηοῦς μυστίδος ὤν πρόπολος.
Ἀλλὰ πιὼν ἀκόνιτον ὑπέκφυγε. τοῦτ' ἀκόνιτι
Ἦν ἄρα νικῆσαι συκοφάσεις ἀδίκους. hoc eſt,

Nuper Ariſtotelem, læſa ut pietate nocentem
Detulit Eurimedon ſacrificus Cereris.
Ille aconita bibens ſubterfugit. certè aconiti
Hoc erat iniuſtum uincere ſacrificum.

Idem uerò refert ipſum Platoni trigenarium ſe in diſciplinam dediſſe, ſed profectò fallitur. Nanque ſeptimodecimo ætatis anno Platonem audire cœpit. Eſt autem hymnus huiſmodi:

Ἀρετὰ πολύμοχθε γένει βροτείῳ, θήραμα κάλλιστον βίῳ. σᾶς πέρι παρθένε μορφᾶς, καὶ θανεῖν ζηλωτὸς ἐν ἑλλάδι πότμος, καὶ πόνους τλῆναι μαλεροὺς καὶ ἀκάμαντας. τοῖον ἐπὶ φρένα βάλλεις καρπὸν ἐς ἀθάνατον χρυσοῦ τε κρεῖσσον, καὶ γονέων, μαλακαυγητοῖό θ' ὕπνου. σοῦ δ' ἕνεκ' ἐκ διὸς ἡρακλέης, λήδας τε κοῦροι πολλ' ἀνέτλασαν, ἔργοις ἀναγορεύοντες δύναμιν. σοῖς τε πόθοις ἀχιλεὺς αἴας τ' ἀΐδαο δόμους ἦλθον. σᾶς δ' ἕνεκεν φιλίου μορφᾶς, ἀταρνέος ἔντροφον ἀελίου χήρωσεν αὐγάς. τοὶ γὰρ ἀοίδιμος ἔργοις; ἀθάνατοί τε μιν αὐξήσουσι μοῦσαι μναμοσύνας θύγατρες διὸς ξενίου σέβας ἄξουσαι. hoc eſt,

Virtus laborioſa generi mortalium, honeſtiſſimum uitæ humanæ incitamentũ. Pro tua ſiquidem forma ô uirgo, expetenda eſt in Græcia mortis cõditio, & grauium aſſiduorumq; laborum tolerantia. Talem nimirum inſeris hominum animis fructum planè immortalem, & auro præſtantiorem, parentibusq; ipſis, ſomnoq; dulciſſimo. Nam in gratiam tuã Iouis Hercules, & Ledæ filij multa perpeſſi ſunt, qui quid poſſent, opere declararũt. Quin & tui deſiderio Achilles, & Aiax ad inferos penetrarunt, tuæq; formæ luculentiſſimæ gratia Atarneæ ciuem Solis priuauit lumine. Quò enim clarus ſpectatusq; rebus geſtis? Hunc immortales

tales meæ auctiorem reddent muſæ, quæ Iouis hoſpitalis decus augere ſolent.

Primam hunc orationem iudicialem pro ſeipſo ſcripſiſſe, cùm huius criminis argueretur, Phauorinus in omnimoda hiſtoria, autor eſt, ac dixiſſe Athenis:

Odyſſeæ κ. ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ. hoc eſt,

Et pyra nata pyris, ficúsque in ficubus extant.

Ait autem Apollodorus in chronicis, natũ illum anno primo nonageſimænonæ Olympiadis, perrexiſſeq́; ad Platonem decimoſeptimo ætatis anno, annosq́; uiginti apud eum fuiſſe cõmoratum. Tum uerò ueniſſe Mitylenem principe Eubulo, quarto anno cẽteſimæoctauæ olympiadis. Verùm Platone primo anno functo uita, ſub Theophilo profectũ eſſe ad Hermiã, manſiſſéque annos tres. ſub Pythodoto autem ſe contuliſſe ad Philippũ ſecũdo anno centeſimænonæ Olympiadis, Alexandro quintumdecimum iam annũ ætatis agente. Athenas uerò conceſſiſſe ſecũdo anno centeſimæ undecimæ Olympiadis, atq; in Lycæo tredecim annos docuiſſe, ac demum perrexiſſe Chalcidem, tertio anno cẽteſimæ quartædecimæ olympiadis, morboq́; periſſe, cùm eſſet annorum fermè ſexagintatrium. Quo etiam tempore Demoſthenes in Calabris defunctus ſit, ſub Philocle. Fertur autem ob Caliſthenis inſidias in Alexandrum, infenſum fuiſſe Regi, illumq́; ad eum contriſtandum Anaximenem extuliſſe, ac miſiſſe Xenocrati dona. Luſit in eum epigrammate Theocritus Chius, ut ait Ambrion in libro de Theocriti uita, in hunc ſenſum:

Ἑρμίου εὐνούχου, ἠδ' Εὐβούλου ἅμα δούλου

Σῆμα κενὸν κενόφρων τεῦξεν Ἀριστοτέλης, hoc eſt,

Hermiæ eunuchi ſimul Eubuliq́; ſepulchrum

Ment

Mente uacans uacuum ſtruxit Ariſtoteles.

Timon quoq; ſic illum agit:

Οὐδ' ἄρ' Ἀριστοτέλους εὐκαιροσύνης ἀλεγεινῆς. hoc eſt,

Sed neq; Ariſtotelis leuitas miſeranda loquacis.

Hæc uita Philoſophi fuit. Cæterùm nos ipſius quoq; teſtamenta legimus in hunc fermè modum: Bene quidem ac rite erit, Quòd ſi quid contigerit, ita legauit Ariſtoteles. Curatorem quidem omniũ & per omnia iuſsit eſſe Antipatrum. Quoad uerò Nicanor adoleſcat, curatores ac tutores inſtituit Ariſtomenem, Timarchum, Hipparchum, Cliotelem & Theophraſtũ ſi uoluerit, ac ſi curam ſuſcipere uelit filiorũ & Herpylidis, rerumq; omniũ. Cumq; puella fuerit matura uiro, tradi illam Nicanori. Sin uerò puellæ quidpiam cõtigerit, quod abſit, uitaq; prius quàm cõnubio iungatur, ſiue etiam poſtquam nupſerit antequam filios procreet, exceſſerit, Nicanor dominus eſto, ut & de puero, & de cæteris dignè nobis ac ſeſe diſponat. Curet autem Nicanor & de puella, & de puero Nicomacho, nihil ut illis deſit, patris ac fratris unà implẽs munus. Quòd ſi Nicanori quidpiã contigerit, quod abſit, ſiue priuſquam puellam duxerit, ſiue poſtquam duxerit, nondũ filijs natis, quæ quidẽ ille inſtituerit, ea rata ſunto. Sin autem uoluerit, & Theophraſtus puellæ curam habeat. Sin aliàs curatores habito cum Antipatro cõſilio & de puella & de puero diſponãt, ut eis uidebitur optimum. Curam autẽ habeant tutores & Nicanoris mei, et Herpylidis memores. Nanq; erga me ſtudioſa plurimùm fuit, cæterorumq; omniũ, & ſi uirũ accipere uoluerit, curent, ne indignè nobis locetur. Deniq; illi præter ea, quæ antè acceperat, de noſtra ſubſtãtia, talentum argẽti, tresq;, ſi uoluerit, famulas & ancillam, quam habet & Pyrrhæum puerũ. At ſi quidem in Chalcide habitare

bitare uoluerit, hoſpitium quod ad ortum eſt: ſin autem in Stagyris, paternam domũ. Vtrum uerò horum maluerit, ſtudeant procuratores domum ita neceſſaria ſupellectile inſtruere, ut & ſibi honeſtè, & Herpylidi ſufficienter inſtructa uideatur. Curæ ſit autem Nicanori & Myrmecem puerum non indignè nobis ad ſuos referri, cum eius, quas cepimus, facultatibus. Si autem & Ambracis libera, cumq́; puella uiro tradetur, quingentas illi drachmas, ancillamq́; quam habeat, dari iubeo. Sed & Thaleti præter ancillam, quam habet emptam, drachmas mille, & ancillulam. Simo quoq; abſq; priore pecunia, in puerũ aliũ, ſiue puerũ emi, ſiue pecuniã dari. Tychonẽ eſſe liberum cum puella nupſerit, Philonemq́; & Olympiũ eiusq́; filiolũ. Porrò eorũ qui mihi famulantur puerorũ nullũ uendi uolo, ſed hæredes eis uti. Cùm uerò adulti erũt, pro merito dimitti liberos uolo. Curent item ut conſummentur quæ Grillyoni ſunt traditæ exculpẽdæ imagines. Vbi uerò perfectæ erũt, ſuis imponantur locis. Nicanoris quoq; ac Proxeni, quamſculpendã cogitabã, matrisq́; Nicanoris, Arimneſtri uerò quæ perfecta eſt, ſuo ſtatuatur loco, ut ſit ipſius monumentũ, quia ſine liberis defunctus eſt. Matris quoq; noſtræ Cererẽ in Nemea locet, aut ubicunq; uidebitur. Vbi uerò tumulũ fecerit, ibi & Pytiadis ſublata oſſa condat, ſicut ipſa præcepit, ſiſtat & ſeruari Nicanoris uotum, quod pro illo uouimus. Animalia lapidea cubitorũ quatuor Ioui ſeruatori, ac Mineruæ ſeruatrici in Stagyris. Hæc teſtamentorum ipſius ſeries fuit. Fertur autem ollas plurimas repertas eſſe, Lyconemq́; dicere, illum in pelui calentis olei lauari ſolitum, oleúmq́; uenũdare. Quidã utrẽ calẽtis olei ſtomacho illũ imponere conſueuiſſe tradunt, & cùm ſe ad quieſcẽdum componeret, æream ſphæram tenere in manu pelui ſubiecta, eo conſilio,*

*πυέλῳ.

lio, ut cùm dormientis manu excuſſa ſphæra in ſubditum æreum uas incidiſſet, ſono illius excitus exurgeret. Eius eſſe *præclaras iſtas ſentẽtias legimus.* Interrogatus, Quidnam *mendaces lucrarentur,* Vt *cum uera, inquit, dixerint, non illis credatur.* Cùm *ſibi probro daretur, quòd flagitioſo homini miſericorditer tuliſſet opem,* Non, *inquit, mores, miſeratus ſum, ſed hominẽ.* Amicis *ac diſcipulis iſta conſueuerat dicere, ubicũq; moraretur,* Aſpectus *quidẽ à circunfuſo aëre lumen accipit, animus autẽ à diſciplinis liberalibus.* Sæpenumero *cùm in* Athenienſes *inueheretur, aiebat illos frumenta & leges inueniſſe, uerũ frumentis quidẽ uti, non autẽ legibus.* *Studiorũ *liberaliũ amaras radices, fructus autem dulces eſſe aſſerebat.* Rogatus, Quidnam *citò cõſeneſceret,* Gratia, *inquit.* Quid *ſit ſpes,* Vigilantis, *ait, inſomnium.* Diogene *caricam porrigẽte, cogitans niſi acciperet,* **uſum eſſe, meditatus ſumẽs,* Diogenem *ait caricam ſimul cum uſu perdidiſſe.* Rurſus *ab eo porrectã accipiens, atq; puerili more in ſublime eleuans cùm dixiſſet, magnus* Diogenes, *eam illi reddidit.* Tria *dicebat pueris eſſe neceſſaria, ingeniũ, exercitationẽ, diſciplinã.* Audierat *aliquando ſe à quodam maledictis eſſe laceßitum,* Tum *ille,* Abſentem, *inquit, etiam uerberet.* Dicebat *pulchritudinem plus, quàm epiſtolas omnes ualere ad commendationem.* Pleriq; Diogenẽ *ita ſtatuiſſe aſſerũt, ipſum autẽ donum formæ dixiſſe:* Socratem *uerò modici temporis tyrannidem,* Platonẽ *naturæ priuilegium,* Theophraſtum, *tacitam deceptionem,* Theocritũ *uerò eburneum detrimentũ,* Carneadẽ *regnum* **ſolitariũ.* Rogatus, Quo *differrẽt docti ab indoctis,* Quo, *inquit, uiuentes à mortuis.* Eruditionem *dicebat inter proſpera eſſe ornamentum, inter aduerſa refugiũ.* Parẽtes *qui liberos erudiendos curaſſent, longè honorabiliores eſſe his*

*παιδείας.

*χρείαν.

*ἀδορυφόρητον.

n

qui ſolum genuiſſent. Eos enim uiuendi tantum, illos etiam bene beateq; uiuendi autores eſſe. Glorianti cuidam quòd magnæ eſſet urbis ciuis, Noli, inquit, hoc attendere, ſed an dignus ſis magna & illuſtri patria. Rogatus quid ſit amicus, Vna, inquit, anima in duobus corporibus habitans. Homines pleroſq; dicebat ita eſſe parcos, ac ſi ſemper uicturi eſſent: alios tam prodigos, ac ſi continuò morituri. Percontanti, Cur honeſta forma præſtantibus diutius congredimur, Cæci, inquit, huiuſce interrogatio eſt. Rogatus quid ex philoſophia lucratus fuiſſet, Hoc, inquit, ut iniuſſus ea faciam, quæ pleriq; per legũ metũ faciant. Interrogatus quo pacto diſcipuli egregiè proficerẽt: Si excellẽtiores, ait, proſequentes tardiores non morentur. Loquaci homini cum illum improbè probris multis obtudiſſet, dicẽti, Num te ſatis obtudi? Hercle, inquit, non tibi animũ aduerti. Cauſanti cur *ſtipẽ non bono homini dediſſet, nam & ita contigiſſe ferunt: Non, inquit, homini dedi, ſed humanitati. Rogatus erga amicos quales eſſe debeamus, Quales, inquit, eos erga nos eſſe optamus. Iuſtitiã dicebat uirtutẽ animi unicuiq; ſecundũ dignitatẽ diſtribuentem. Diſciplinam optimũ eſſe dicebat uiaticũ ad ſenectutem. Refert Phauorinus in ſecundo cõmentariorũ illum crebrò dicere ſolitum: Ὦ amici, amicus nemo. Et iſta quidem ad illum referuntur. Conſcripſit autem & complura uolumina, quæ ut ſumma ingenij illius uis, ac præcipua circa omne orationis genus exercitatio clarius eluceat, ſubnectenda neceſſariò exiſtimaui. De iuſtitia libros quatuor, de poëtis tres, de philoſophia tres, de republica duos, de rhetorica Gryllus unũ, Nerinthus unũ, Sophiſta unum, Menexenus unũ, Amatorius unum, Conuiuiũ unũ, de diuitijs unũ, Exhortationũ unum, de anima unũ, de precatione unum, de nobilitate unum, de

*ἔρανον.

uolupt

uoluptate unum, Alexander *ſeu de colonis unum, de regno unum, de doctrina unum, de bono tres, de* Platonis *legibus tres, de eiuſdem* Repu. *duos,* Oeconomicus *unũ, de amicitia unũ,* Quid *ſit tolerare ſiue tolerantia, unum, de diſciplinis unum, de his quæ in contentionem cadunt, duos,* Solutiones *eorum, quæ in contentionẽ ueniunt, quatuor,* Diuiſiones *ſophiſticæ quatuor, de cõtrarijs unum, de ſpeciebus & generibus unũ, de proprijs unum,* Cõmentaria, ἐπιχειρηματικοῦ *tres,* Propoſitiones *de uirtute tres,* Obiectiones *unum, de his quæ quot modis dicuntur, ſiue ſecundum propoſitum unum, de elementis tres, de ſcientia unum, de perturbationibus iræ unum,* Moraliũ *quatuor, de principio unũ,* Diuiſiones XVII. Diuiſibiliũ *unũ, de interrogatione & reſponſione duo, de motu unũ,* Propoſitiones *unũ,* Propoſitiones *cõtentioſæ quatuor,* Syllogiſmi *unum,* Priorum *analyticorum nouem, poſteriorũ analyticorum maiorũ duo, de quæſtionibus ad diſciplinã pertinentibus octo, de meliore unũ, de idea unum,* Termini *topicorum ſeptem,* Syllogiſmorum *duo,* συλλογιστικὸν *& diffinitiones unũ, de eligibili & accidenti unum, de ijs quæ ante locos ſunt unum,* Topicorum *ad diffinitiones duo,* Perturbationum *unum,* Diuiſibilium *unum,* Mathematicus *unum, diffinitiones* XIII. Epicherematum *duo, de uoluptate unum,* Propoſitionum *unũ, de uoluntario unum, de pulchro unum,* Quæſtiones *epicherematicæ* XXV. Quæſtiones *de amicitia duo,* Quæſtiones *de anima unum,* Politicorũ *duo,* Politicæ *auditionis, ſicut* Theophraſti, *octo, de iuſtis duo,* Artium *introductio duo,* Artis *rhetoricæ duo, ars unum, alia ars duo,* Methodicum *unum,* Artis Theodecti *introductionis unũ,* Artis *poëticæ libros duos,* Enthymemata *rhetorica, de magnitudine unum,* Enthymematũ *diuiſiones unum, de dictione duo, de*

*συμβουλείας. *conſilio unum, Collectionis duo, de natura tres, Phyſicôn unum, de Archytæ philoſophia tres, de Speuſippi Xenocratisq; philoſophia unum, ex Timæi Archytæq; diſciplinis ſumpta, unum, Aduerſus Meliſſi dicta unum, Aduerſus Alcimæonis dicta unum, Aduerſus Pythagoricos unũ, Aduerſus Gorgiam unum, Aduerſus Xenocratem unum, Aduerſus Zenonis ſcita unum, de Pythagoricis unum, de animalibus nouem, Anatomorum octo, Electio anatomorum unum, de compoſitis animalibus unũ, de fabuloſis animalibus unum, de non gignendo unum, de plantis duo, Phyſiognomicôn unum, Medicinalia duos, de monade unum, Signa tempeſtatũ unum, aſtronomicôn ſpeculatiuus unum, de motu unum, de muſica unum, Memoriale unum, Homericarum ambiguitatum ſex, Poëtica unum, Naturaliũ ſecundum elementa, trigintaocto, Inſpectorũ problematum duos. Liberalium diſciplinarum duos, Mechanicus unum, Problematũ ex Democrito ſex, de lapide unum, Parabolæ unum, Inordinata XII. Expoſita generatim XIIII. Iura unum, Olympionice unum, Pythionicæ muſices unum, Py-

ἔλεγχοι. thicus unum, Pythionicorum argumenta unum, Dionyſiacæ uictoriæ unum, de tragœdijs unum, Doctrinæ, unum, Prouerbia unũ, lex commendatitia unum, Legũ quatuor, Prædicamentorũ unum, de interpretatione unum, Reſpublicæ urbium, CLVIII. Seorſumq; ad Philippum de populari, paucorumq; & optimatũ & tyrannorũ Repu. epiſtolæ. Selymbriorum epiſtolæ, ad Alexãdrum quatuor, ad Antipatrum nouem, ad Mentorem unam, ad Ariſtonem unam, ad Olympiadem unam, ad Hephæſtionem unam, ad Themiſtagoram unam, ad Philoxenũ unam, ad Democritum uerſus, quorum initium eſt, Sanctæ deum. Elegiæ, quarum eſt initiũ, Formoſæ matris filia. Sunt in ſumma uerſus

omnes

*omnes plus minus quadrageſies quinquies mille, trecenti et triginta. Hæc librorum illius ſeries, hic numerus, in quibus quid agat ſummatim exponendum eſt. Duplicem eſſe philoſophiæ rationem, alteram uerſari circa actus, appellariq; πρακτικὴν, alteram in intelligentia & ſpeculatione conſiſtere, & θεωρητικὴν dici. Ad actionem pertinere ethicen & politicē, qua in parte tum de publica, tum de familiari re agi. Ad intelligentiam Phyſicen logicenq; referri. Porrò logicen inſtrumentum eſſe exactiſsimum. Eius cùm geminam deſtinationē ac ſcopum ſubieciſſet, ueriſimile ac uerum, ad utranq; duarum maximè rerum uiribus nititur. Namq; ad ueriſimile ſeu probabile, oratoria & dialectica, ad uerum autē analytica & philoſophia uſus eſt, nihil omnino omittens eorum quæ uel ad inuentionem, uel ad iudicium, uel etiam ad uſum pertinerent. Enimuero ad inuentionis adminicula, atq; ad eas res quæ ſpeculationi & arti inſeruiunt, propoſitionū multitudinem tradidit, ex quibus quæſtiones probabilium epicherematum elicere affatim licet. Porrò ad iudicandum analytica priora & poſteriora conſcripſiße, prioribus aſſumptionum iudicia permittens, poſterioribus collectionis examen tradens. Cæterùm ad iudicandum ea quæ ſub certamen cadunt, quæq; in interrogatione uerſantur & cōtentione ſophiſticorum argumentorum, atq; ſyllogiſmis atque his ſimilibus. Veritatis uerò iudicium earum quidem, quæ ſecūdum imaginationē ſunt, actionum ſenſum definiuit. Moralium uerò, ubi de republica, ac domeſtica, ubi de legibus agitur, mentem. Finem autem unum expoſuit, uirtutis uſum in uita perfecta. Felicitatem ait plenitudinem ex tribus maximè bonis conſtantem, ijs nimirum, quæ in animo ſunt, quæ & * priora uiribus appellat, ijs quæ ad corpus attinēt, ut ſunt bona uale-*

* πρῶτα τῶν δυναμέων.

tudo, fortitudo, pulchritudo, cæteraq; his ſimilia, atque ijs quæ extrinſecus ueniũt, diuitijs, nobilitate, & claritudine, atq; in hunc modum cæteris, quibus tertiũ locũ aßignauit. Virtutẽ ad beatã uitam ſibi minimè ſufficere dixit, quippe corporis bonis exterioribusq; indigere. Miſerum atq; infelicem fore ſapientem, ſiue doloribus afficiatur, ſiue inopia, & cæteris huiuſmodi incõmodis prematur. Vitiũ autẽ ad miſeriã atq; infelicem uitã ſufficere, quantumlibet corporis affluat bonis. Virtutes ait non ſe inuicem ſequi: Fieri enim poſſe, ut prudẽs quiſpiã ac iuſtus, idemq; intemperans atq; incõtinẽs ſit. Sapientẽ quidẽ non omnino perturbationibus uacare, uerùm perturbari modicè dixit. Amicitiã æquitatẽ eſſe definiuit reciprocæ beneuolentiæ. Eius tres ſpecies eſſe tradidit. Eſſe quippe aliã cognationis, aliã amatoriam, tertiam hoſpitalem. Amorẽ non modò cõgreßionis, uerùm & philoſophiæ eſſe. Amaturũ quoq; ſapientem, neq; acceſſurum ad Rempublicã, ducturumq; uxorẽ, & cum rege unà uicturum. Tribus autem generibus uitæ conſtitutis, primò quod in ſpeculatione, ſequenti quod in actu, & tertio quod in uoluptate cõſiſtit, Speculatiuum genus ſemper prætulit. Liberales diſciplinas ad apprehenſionẽ uirtutis multum cõferre ſenſit. In deſcriptione rerũ naturalium præter cæteros rationẽ maximè ſecutus eſt, adeò ut minimarũ quarumq; rerum reddiderit cauſas. Vnde & naturalium commentariorũ cõplura ſcripſit uolumina. Deum ſicut & Plato incorporalem diffiniuit, eiusq; prouidentiam ad cœleſtia uſq; pertingere, ipſum uerò immobilem eſſe. Porrò terrena omnia ad cœleſtium congruentiã ordinẽq; diſponit. Præter elementa iſta quatuor eſſe & quintũ aliud, ex quo cœleſtia conſiſtãt, eiusq; motum orbicularẽ eſſe uariũ. Animã item incorpoream, primamq; eſſe ἐντελέχειαν, corporis nempe

natu

naturalis & organici potẽtia uitã habẽtis. Eſt autẽ ea iuxta illum duplex. Entelechiam uerò appellat, cuius ſit ſpecies quædã incorporea. Altera ex his quidẽ ſecundum potentiam, ut eſt Mercurius in cera, informis quidem, ſed idoneus ad percipiẽda lineamẽta, ſicut itẽ in ære ſtatua. Secundum uerò habitum Entelechia dicitur, ea, quæ eſt conſummatæ ac perfectæ Mercurij ſtatuæ. Naturalis autẽ corporis dixit, nam ſunt corpora alia quidẽ manu & arte elaborata, ut ſunt quæ ab artificibus fiũt, puta turris atq; nauis. Alia uerò ſic à natura prodeunt ut arbores, & animaliũ corpora. Porrò organici dixit, hoc eſt, ad aliquid parati & cõditi, ut eſt ad uidendũ oculus, aurisq; ad audiendum. Virtute autẽ uitam habẽtis, utputa in ſeipſo. Virtute autẽ uel potẽtia minus eſt ſecundũ efficaciã. Secundũ actionem autẽ, ut uigilãs habere animã dicitur. Secundũ habitũ autẽ, ut dormiẽs. Vt igitur & hoc intelligatur, adiecit potentia. Multa igitur eiuſmodi & alia, & de alijs multis in hunc modũ philoſophatus eſt, quæ perlongum eſſet numerare. Cunctis enim in rebus ſummo ſtudio atque induſtria fuit, inuentionisq; incredibili copia uiguit, ut ex his, quæ ſuprà annotauimus uoluminibus, conſtat, quæ ad quadringentorũ numerũ ferè perueniunt, de quibus nihil ambigitur. Nam ſunt & alia complura quæ ipſi adſcribuntur uolumina atq; ſententiæ. Verumenimuerò octo fuere Ariſtoteles. Primus hic ipſe. Secũdus qui Athenis Remp. adminiſtrauit, cuius etiã iudiciales legũtur orationes ſanè quàm elegantes. Tertius, qui Iliadem Homeri ſcripſit. Quartus Siculus orator, qui ad Panegyricum Iſocratis reſcripſit. Quintus, qui cognominatus eſt Mythus, Aeſchinis Socratici neceſſarius. Sextus Cyrenaicus, qui de poëtica ſcripſit. Septimus pædotriba, cuius meminit Ariſtoxenus

in Platonis uita. Octauus grammaticus obſcurus & ignobilis, cuius de pleonaſmo ars legitur. Huius autẽ Stagyritæ philoſophi complures quidem fuere diſcipuli, ſed omnibus maximè præcelluit Theophraſtus, de quo modò dicẽdũ eſt.

THEOPHRASTVS ERESIVS.

Theophraſtus Ereſius Melanti, ut Athenodorus in octauo deambulationũ libro ait, fullonis filius, primò quidem in patria Leucippi ciuis ſui auditor fuit, inde cum Platonẽ audiſſet, ſe ad Ariſtotelem contulit. Eo item in Chalcidem profecto illi in ſcholæ regimine ſucceßit, Olympiade CXIIII. Fertur ipſius quoq; ſeruus Pompylus nomine philoſophus fuiſſe, ut refert Myronianus Amaſtrianus in primo ſimilium hiſtoricorum capitum. Fuit autem Theophraſtus uir ſummæ prudentiæ, ſtudijq; ſingularis, atq; ut ſcribit Pamphila trigeſimo cõmẽtariorum libro, Menandrum ipſum comicum inſtituit. Erat item beneficus in primis, & maximè affabilis. Eum Caſſander ſuſcepit, Ptolemæusq; ad illum miſit. Adeò autem Athenienſibus acceptus fuit, ut cum illum Agnonides impietatis accuſare auſus eſſet, parum abfuerit, quin ipſe ob eam rem crimen ipſum in ſe retorqueret. Accurrebant ad illum audiendum diſcipuli ad duo millia. Hic in epiſtola ad Phaniam Peripateticum inter cætera, de iudicio quoq; ita locutus eſt, Tantum abeſt, inquit, ut populi frequẽtiam conuocẽ, ut ne conſeſſum quidẽ eiuſmodi admittam, qualẽ abiectißimus quiſq;. Porrò recitationes emendationis autores ſunt. Protelare autem omnia, atque negligere non iam ferunt ætates. In ea epiſtola ſcholaſticum nominat. Cum tamen eſſet huiuſmodi, ſeceßit ad tẽpus & ipſe & philoſophi reliqui. Quippe Sophocles Amphiclidæ filius legem tulerat, uti ne quis philoſophorum præeſſet ſcholæ, niſi id ſenatus ac plebs decreuiſſet:*

*καταλαζονεύεται.

creuiſſet: qui ſecus faceret, capitale eſſet. Verum ſequẽti anno denuo reuerſi ſunt, cùm à Philone Sophocli dies dictus eſſet. Quo tempore Athenienſes ea lege abrogata Sophoclem talentis quinq; multarunt, decreueruntq́; philoſophis reditum, ut & Theophraſtus remaneret, ſcholamq́; ut anteà, regeret. Eum, cùm anteà Tyrtamo illi nomen eſſet, ob diuinam elocutionem, Ariſtoteles Theophraſtum appellauit. Cuius & filium Nicomachum tametſi is præceptor eſſet, amauit, ut Ariſtippus in IIII. de antiquis delitijs meminit. Fertur Ariſtoteles de Theophraſto & Calliſthene idem quod de ſe & Xenocrate Plato, ut prædiximus, dixerat. Dixiſſe enim quòd hic pro excellenti acumine ingenij cuncta facillimè aſſequeretur & exponeret, ille tardus & obtuſius eſſet ingenio, hunc fræno, illum egere calcaribus. Dicitur & priuatim hortum poſt Ariſtotelis diſceſſum poſſediſſe, Demetrio Phalereo familiari ſuo in hoc ſibi cooperante. Nobiles ſunt & huius illæ ſẽtẽtiæ: Citius credendum dicebat in fræni equo, quàm uerbo incõpoſito. Ad illum qui in conuiuio penitus tacebat, Si quidem, ait, imperitus es, prudenter facis: ſin uerò peritus, imprudẽter. Habebat & illud ſemper in ore, Sumptus pretioſiſsimus tempus eſt. Obijt ſenex ætatis anno LXXXV. cùm modicè à labore quieuiſſet. In quem etiam eſt noſtrum epigramma:

Οὐκ ἄρα τοτο μάταιον ἔπος μερόπων τινὶ λέχθη
  ῥήγνυσθαι σοφίης τόξον ἀνιέμενον.
Δὴ γὰρ καὶ θεόφραστος ἕως ἐπόνει μὲν, ἄπειρος
  ἦν δέμας, εἶτ' ἀνεθεὶς κάτθανε πηρομελής. hoc eſt,

Haud uanè quidam, ſtudij, ſi fortè relaxes,
  Rumpi arcum dixit, quiſquis homo ille fuit.
Nam uegetus Theophraſtus erat firmusq; labore.
  Laxauit poſtquam membra labore, obijt.

Aiunt illum, cùm rogaretur à diſcipulis, Num quippiam illis mandare uellet, dixiſſe, nihil quidem quod imperaret ſe habere, niſi quòd multa dulcia gloriæ obtentu uita mentitur. Nos uerò cùm uiuere incipimus, tunc morimur. *Nihil enim eſt inanius amore gloriæ. Sed eſte felices, uerbúmque iſtud aut omittite, grãdis enim labor eſt: aut illi intendite, magna enim illi gloria prouenit. Porrò uitæ uanitas amplior quàm utilitas eſt. Verùm mihi quidem non iam quid agendum ſit conſulere ſuppetit, uos autem quid faciendum erit, deliberabitis. Iſta dicentem exhalaſſe animam tradũt. Eum uerò, ut fama eſt,* Athenienſes *pedibus omnes proſecuti, publicè honorauerunt. Refert* Phauorinus *illum iam uetulum lectica circunferri ſolitum, idque dicere* Hermippum, *eúmque id ex* Arceſilai Pitanæi *hiſtoria ſumpſiſſe inter ea uerba quæ ad* Lacydem Cyrenenſem *habuit. Reliquit autem & ipſe ingenij ſui complura monumenta, & ipſa digniſſima ſum arbitratus quæ adnotarẽ. Sunt autem iſta,* Priorum *analyticorũ tres, poſteriorum analyticorum ſeptem, de ſolutione ſyllogiſmorum unum, analyticorum epitome unum,* Deductorum *locorum duo,* Speculationes *eorum, quæ circa contentioſam orationẽ uerſantur, de ſenſibus unum, ad* Anaxagoram *unum, de* Anaxagora *unum, de* Anaximene *unum, de* Archelao *unum, de ſale nitro aluminis unum, de his quæ durantur in lapides duo, de indiuiſibilibus lineis unum, auditionis duo, de uentis unum, uirtutum differentiæ unum, de regno unum, de regis inſtituto unum, de uitis tres, de ſenectute unum, de* Democriti *aſtrologia unum, de his quæ in ſublimi fiunt unum, de imaginibus unũ, de ſuccis, cute, & carnibus unum,* διακόσμος *unũ, de hominibus unum, dictorum* Diogenis *collectio unũ, diffinitionum tres,* Amatorius *unum, alius de amore unum,*

de

de felicitate unum, de ſpeciebus duo, de caducis unum, de *afflatione Dei unum, de Empedocle unum, de epichere- *ἐνθουσιασμοῦ.
matis XVIII. Controuerſiarum tres, de uoluntario unũ. Abbreuiatio Reipu. Platonis duo, de diuerſitate uocis animalium eiuſdem generis unum, de his quæ ſubitò apparent unum, de his quæ morſui & uulneri patent unum, de animalibus quæ ſapere dicuntur unũ, de his quæ in ſicco morantur duo, de his quæ colores immutant unum, de his quæ latibula & foſſas faciunt unum, de animalibus ſeptem, de uoluptate, ſicut Ariſtoteles, unum, alius de uoluptate unũ. Quæſtiones XXIIII. de calido & frigido unum, de uertigine & obtenebratione unum, de ſudore unum, de affirmatione et negatione unum, Calliſthenes, ſiue de luctu, unũ, de laboribus unum, de motu tres, de lapidibus unum, de peſtilentijs unum, de * exanimatione unum: Megaricus unũ, *λειποψυχίας.
de atra bile unum, de metallis duo, de melle unum, de Metrodori collectis unum, de æreis duo, de ebrietate unũ, Legum ſecundum elemẽta XXIIII. Legum epitome decem, ad diffinitiones unum, de odoribus unum, de uino & oleo primarum propoſitionum XVIII. Legiſlatorũ tres, Politicorum tres, Politicôn ad tempora quatuor, Ciuilium cõſuetudinum quatuor, de optima Republica unum, Problematum collectionis quinque, de prouerbijs unũ, de concretionibus & liquefactionibus unum, de igne duo, de ſpiritibus unum, de paralyſi unum, de ſuffocatione unum, de *amentia unum, de paſſionibus unum, de ſignis unum, So- *παραφροσύ-
phiſmatum duo, de ſyllogiſmorum ſolutione unum, Topi- νης.
corum duo, de * cruciatu duo, de pilis unum, de tyrannide *τιμωρίας.
unum, de aqua tres, de ſomno & inſomnijs unũ, de amicitia tres, de * liberalitate duo, de natura tres, de naturalib. *φιλοτιμίας.
XVIII. de naturaliũ abbreuiatione duo, Naturaliũ octo,

aduer

aduerſus Phyſicos unum, de naturalibus hiſtorijs decem,
*χυλῶν. *Naturalium cauſarum octo, de* humoribus quinque, de mendacio uoluptatis unum, de anima quæſtio una, de indu bitata fide unum, de ſimplicibus dubitationibus unum, Harmoniacon unum, de uirtute unum, Occaſiones, ſiue contradictiones unum, de negatione unum, de ſententia unum, de*
*δειλινῶν. *ridiculo unum, *Meridianorũ duo, diuiſiones duæ, de differentijs unum, de iniurijs unum, de laude unum, de expe*
*αὐτομάτων. *rientia unũ, Epiſtolarũ tres, de* fortuitis animalibus unũ, de ſelectione unum, Laudes deorũ unum, de ſolennitatibus unum, de felicitate unum, de enthymematis unum, de inuen tis duo, Scholarum moralium unũ, Morales figuræ unum, de tumultu unũ, de hiſtoria unum, de iudicio ſyllogiſmorum unum, de mari unũ, de aſſentatione unum, ad Caſſandrum de regno unum, de comœdia unũ, de meteoris unum, de dictione unum, Verborũ collectio unum, Solutiones unum, de muſica tres, Naturalium opinionũ X V I I. Naturaliũ epitome unum, de gratia unum, Morales figuræ unũ, de falſo & uero unum, Hiſtoria eorum quæ de deo dicuntur, ſex, de dijs tres, de menſuris unum, Megacles unum, de legibus unum, de iniquis legibus unum, Xenocraticorum collectanea unum, Confabulationes unum, de iuramento unũ, Oratoria præcepta unũ, de diuitijs unum, de poëtica unũ, Problemata ciuilia, naturalia, amatoria, moralia unum, Prouerbiorum unum, Problematum collectio unũ, de problematibus naturalibus unum, de exemplari unum, de propo ſitione & narratione unum, de poëtica alius, unum, de ſapientibus unum, de concilio unum, de ſolœciſmis unum, de arte oratoria unum, de artibus oratorijs ſpecies ſeptem, de ſimulatione unum, Commentariorum Ariſtotelicorum ſiue Theophraſticorum ſeptem, Hiſtoricorum geometricorum*

corum quatuor, Epitome *Ariſtotelis de animalibus ſex, de dijs epicherematũ duo*, Quæſtiones *tres, de regno duo, de cauſis unum, de* Democrito *unum, de calumnia unum, de generatione unum, de animalium prudentia & moribus unum, de motu duo, de uiſu quatuor, ad terminos duo, de eo quod eſt dari unum, de maiore & minore unum, de muſicis unum, de diuina fœlicitate unum, ad eos qui erant ex* Academia *unum*, Exhortatorius *unum*, Quo *pacto ciuitates optimè inhabitentur unum*, Commentaria *unum, de *riuo, qui erat in* Sicilia, *unum, de conceßis unum*, Qui *ſint modi ſciendi unum, de falſo tres*, Ante *topica unum*, Aſtrologicæ *hiſtoriæ ſex*, Arithmeticarum *hiſtoriarum argumentum unum*, Achicarus *unum, de iudicialibus orationibus unum*, Epiſtolæ *ad* Aſtricreontem Phaniam, & Nicanorem *de pietate unum*, Euiadis *unum, de *temporibus unum, de proprijs orationibus unum, de liberis educandis unum, alius differens de eadem re unum, de diſciplina, ſeu de uirtutibus, ſiue de frugalitate unum*, Exhortatorius *unum, de numeris unum, diffinitiones de dictione ſyllogiſmorum unum, de cœlo unum*, Politici *duo, de natura unum, de fructibus & animalibus, quæ in ſumma complexa ſunt uerſibus mille ſupra centum octogintaduobus*. Tot *ab eo uolumina elaborata ſunt*. Legi *autem & ipſius teſtamentum in hæc uerba*: Bene *quidem, ut ſpero, erit*. Cæterùm *& ſi quid ſecus contigerit, ita ſtatuo*. Domeſticam *omnem ſupellectilem* Melanti & Pancreonti, Leontis *filijs trado*. Porrò *ex his quæ ab* Hipparcho *ſuppedita ta ſunt, iſta mihi fieri uolo: quæ circa ſcholam ſunt, atque ſpectacula perfici, uel ſi quid circa ea in melius poßit ornari*. Dehinc Ariſtotelis *imaginem eo in templo collocari, ac donaria reliqua, quæq; anteà in templo erant*. Deinde

*ῥύακος. *καιρῶν.

*porti

*στοίδιον. *porticum, quæ ſecundum ſcholam erat, exædificari priore non deteriorem, tabulasq; in quibus orbis ſitus ſunt, in inferiore porticu reponi, aram quoq; conſtrui, ita ut neque perfectio neq; honeſtas deſideretur. Volo autem & Nicomachi imaginem abſolutè perfici. Opus quidem Praxiteli iniunctum eſt. Reliquā uerò impenſam ab eo fieri. Statui autem illam iubeo ubicunque illis uiſum fuerit, quibus cura erit rerum cæterarum, quiq; teſtamento inſcripti ſunt. Ac de templo quidem ac donarijs in hunc modum ſtatuo. Fundum uerò quidem Stagyris habemus, Callino lego, librosq; omnes Neleo. Hortum autem & deambulationem, ædesq; omnes horto adiacentes amicis inſcriptis lego, quiq; uoſ luerit in eo unà uacare literis, atque ſimul philoſophari, quandoquidem fieri non poteſt, ut quiuis ſemper peregrinetur, tamen ea lege, ut neque illum alienent, neq; ut proprium quiſquam poßideat, ſed ueluti ſacrum quiddam cōmuniter ab hominibus poßideatur, quique ſe inuicem amicè ac familiariter utantur, ſicuti congruum ac iuſtum eſt. Sint autem qui illo communiter utentur, Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demoticus, Demaratus, Calliſthenes, Melantus, Pancreon, & Nicippus. Licere autē ſi philoſophari uelit, & Ariſtoteli Midiæ Pythiadisq; filio, horum eſſe participem. Ipſiusq; curam diligentißimè habere maiores natu, ut quammaximè ad philoſophiam inſtituantur, nosq; ſepelire in horti parte, quæ eis maximè commoda uidebitur, nihil ſuperfluum circa funus tumulúmue faciendo. Vt autem dictum eſt, poſteà quàm nobis rectè curata ſunt omnia, cùm fanum & monumentum & hortus & ambulatorium reparata & refecta erunt, unà & Pompylum hunc, qui inhabitat, ea curare uolo, aliarumq; rerum quemadmodum prius, curam habere, illiusq; cōmodis

proſpi

proſpicere qui iſta habent. Pompylo *autē & Threpte duɇ dum liberis, qui magno nobis uſui fuerunt, ſi quid anteà à nobis præſtitū eſt, & quæ illi acquiſierūt, & quæ nunc illis ac* Hipparcho *dari conſtitui, drachmas bis mille tutò ac firmiter hæc illis poßidenda cenſeo, ſicut & ipſis* Melanto *&* Pancreonti *ſæpius dixi, cunctiq; mihi annuerunt.* Do *autē illis &* Somatalem, *& ancillam.* Ex pueris *autē* Molonē *quidē &* Cimonem, *&* Parmentem *iam nunc liberos dimitto.* Manem *uerò &* Calliam *cùm annos quatuor in horto perſeuerauerint, in cultu & labore ſe ita gerētes, ut culpari iuſtè non poßint, liberos dimitti iubeo.* Domeſticæ *uerò ſupellectilis cum* Pompylo *quantū uiſum fuerit curatoribus ſufficere datum fuerit, quod reliquū erit, conflare.* Demotimo Cariona do, Donacemq; Neleo. *Eubium uenundari placet.* Dabit autem Hipparchus Callino *drachmas ter mille.* Melanto *uerò &* Pancreonti, *niſi* Hipparchū *intueremur & anteà nobis fuiſſe perutilem, & nunc in ſuis rebus magnum pertuliſſe naufragium, mandaremus proɇ fectò ea cum* Melanto, *&* Pancreonte *educere.* Quoniam *uerò non illis facilè fore animaduerti, cum illo unà diſpenſare ac exequi, commodiusq; illis arbitratus ſum. ſiquid ab* Hipparcho *conſtitutum acceperint.* Dabit autem Hipparɇ chus Melanto *&* Pancreonti *utriq; talentum, daturus & curatoribus ad ea quæ in teſtamento ſcripta ſunt perficienda ſumptus neceſſarios. ſuo quæq; tēpore.* Quæ *cum impleuerit omnia, abſolutus erit, ac liber à debito omni, et omnibus quæ cōtraxerat mecū* inſtrumētis.* Quòd *ſi quid meo nomine* Hipparcho *in* Chalcide *prouenit emolumenti, hoc totū eius erit.* Curatores *autē earū rerū quæ teſtamēto inſcriptæ ſunt, hierūt,* Hipparchus, Neleus, Strato, Callinus, Demotimus, Calliſthenes, Cteſarchus. Porrò *teſtamenti*

*συμβολαίων.

exempl

exemplaria Theophraſti anulo ſignata apud Hegeſiam condita ſunt. Hipparchi teſtes Calippus, Pellaneus Philomelus, Euonymeus, Lyſander, Hybees, Philon Alopecenſis. Teſtamentū alterum accepit Olympiodorus. Teſtes ijdem fuere. alterū accepit Admanthus. Tulit autē Androſthenes filius. Teſtes Aimneſtus Cleobuli filius Lyſiſtratus, Phidonus Thaſius, Strato Arceſilai filius Lampſacenus, Theſippus, Theſippi filius è figulis, Dioſcorides Dionyſij Epicephiſius. Hæc ſeries teſtamentorum illius fuit. Sunt qui dicant Eraſiſtratum medicum eius fuiſſe auditorem, & fieri poteſt. Succeſsit autem illius ſcholæ Strato.

STRATO LAMPSACENVS.

STrato Arceſilai filius Lampſacenus, cuius in teſtamento mentionem fecit Theophraſtus, uir eloquentiſsimus fuit. Phyſicus autem idcirco appellatus eſt, quod in ea ſpeculatione præ cæteris diligentiſsimè uerſatus eſt. Fuit autem & præceptor Ptolemæi Philadelphi, à quo talentis LXXX. donatū aiunt. Enimuerò ſcholæ præfici cœpit, ut Apollodorus in Chronicis refert, Olympiad. CXXIII. eamq; annos XVIII. tenuit. Feruntur eius de regno libri tres, de iuſtitia tres, de bono tres, de dijs tres, de magiſtratibus tres. ſeu duo, de uitis, de felicitate, de regia philoſophia, de fortitudine, de inani, de cœlo, de ſpiritu, de natura humana, de generatione animalium, de concubitu, de ſomno, de inſomnijs, de uiſu, de ſenſu, de uoluptate, de coloribus, de morbis, de iudicijs, de uiribus, de metallicis machinis, de fame, de obtenebrationibus, de leui & graui, de afflatione, de tēpore, de cibo & incremento, de animalibus, de quibus dubitatur, de fabuloſis animalibus, de cauſis ambiguorū ſolutio, locorū principia, de accidēti, de diffinitione, quid ſit magis & minus, de iniuſto, de priore & poſteriore

riore. Inuentorum elenchi duo, de commentarijs ambigitur. Epiſtolæ quarum eſt initium, Strabo Arſinoë ſalutem, quadringentæ quinquaginta. Hunc aiunt adeo fuiſſe tenuem, ut ſine ſenſu moreretur. In quem hoc ſcripſimus epigramma,

Λεπτὸς ἀνὴρ δὲ προσεχρήσατο χρισμοῖς
Στράτωνα τοῦτον φημὶ, τὸν λαμψακηνόν.
Λάμψακος ὅν ποτ' ἔφυσεν, ἀεὶ δὲ νόσοισι παλαίων
Θνήσκει λαθὼν οὐδ' ᾔσθετο θανάτου. hoc eſt,

Corpus erat tenuis ſi non oracla fuiſſent,
Stratona dico, ſi neſcis, Lampſacenum.
Qui morbis ſemper fuerat luctatus acerbis,
Tandem ſine ullo ſenſu mortis óccidit.

*Fuerunt autem Stratones octo. Primus Iſocratis auditor. Secundus hic ipſe. Tertius medicus, Eraſiſtrati diſcipulus, ſiue, ut quidam aiunt, alumnus. Quartus hiſtoricus, Philippi & Porſei, qui aduerſus Romanos pugnauerunt, geſtorum ſcriptor. Sextus poëta epigrammatum. Septimus antiquus medicus, ut ait Ariſtoteles. Octauus peripateticus, qui uixit Alexandriæ. Porrò Phyſici iſtius feruntur teſtamenta in hunc modum. Iſta ſi quid ſiniſtrè accidat diſpono. Ea quidem quæ domi ſunt Lampyrioni, & Arceſilao relinquo omnia. Porrò ex pecunia quam Athenis habeo, primū quidem curatores iuſta, & quæ poſt funus fieri ſolenne eſt, diligenter curabunt, nihil neque ſuperfluè, neque illiberaliter agentes. Erunt autem teſtamenti curatores Olympicus, Ariſtides, Mneſigenes, Hippocrates, Epicrates, Gorgylus, Diocles, Lycon, Athanes.*Scholam quidem Lyconi relinquo. Nanque alij ſunt uel ſeniores uel occupati. Rectè autem facient reliqui, ſi hoc ipſum ſuo iudicio firmauerint. Libros illi omnes, præterquam quos ipſi* *διατριβὴν.

*ſcripſimus, relinquo, uaſa etiam omnia conuiuij ſtramentáq;, & pocula. Dent autem Epicrati curatores drachmas quingentas, & unum ex pueris quemcunq; Arceſilaus iudicabit. Primùm quidem Lampyrion & Arceſilaus pacta tollant, quæ pro Hyreo Daippus ſtatuit, nihilq; debeat, neque Lampyrioni, neque Lampyrionis hæredibus, ſed liber ſit ab omni*chirographo. Dent illi curatores drachmas quingentas, & ex pueris unum quemcunq; probarit Arceſilaus, ut is qui nobiſcum multùm laborauit, magnoq; nobis uſui fuit, habeat unde uiuere honeſtè poßit. Diophantum præterea dimitto liberum, & Dioclem, & Album. Simmiam autem Arceſilao reddo. Sed & Dromonem liberum relinquo. Vbi uerò Arceſilaus aduenerit, computet Hyræus cum Olympico & Epicrate cæteriſq; curatoribus funeris, aliorumq; ſolennium ſumptus. Quod autē pecuniæ reliquū erit, accipiat Arceſilaus ab Olympico, nihil ei moleſtiæ exhibens per tempora & annos. Tollat autem & pacta Arceſilaus quæ cōpoſuit Strato cum Olympico, & Amenia, condita penes Philocratem Tiſameni filium. Monumentū uerò faciant, ut uidebitur Arceſilao & Olympico & Lyconi. Atq; hic quidem, ut fertur teſtamēti illius ſumma fuit, ſicut ipſum collegit Ariſto eius neceſſarius. Cæterùm Strato ipſe, ſicut & ſupra declaratum eſt, uir inſignis, & ſumma admiratione dignus fuit, in omni orationis genere uerſatus, ſed phyſicæ maximè ſtudijs excellens, quod genus & antiquius eſt, & multorum præclara ingenia exercuit. Succeßit in eius locum Lycon.*

*συμβολαίν.

LYCON TROADENSIS.

Lycon Aſtyanactis filius Troadenſis, uir eloquens, educandis, inſtituendisque pueris maximè idoneus fuit. Aiebat enim adiungi neceſſariò pueris pudorem, & laudis ſtudium,

*ſtudium,uelut equæ*calcar atq; frænum. Porrò ipſius locutio & interpretationis copia hinc apparet. Ait enim in uirginem pauperem hoc modo, Graue onus eſt patri puella, præ dotis inopia, excurrens in flore ætatis. Vnde & Antigonum de illo hoc dixiſſe ferũt, poßibile non eſſe ſuaueolentiam mali atq; gratiam aliorſum transferri, ſed in ipſo homine ueluti in arbore ſingula quæ dicerẽtur, oportere inſpici. Cæterùm quia in dicendo erat ſuauißimus, idcirco quidam etiam ipſius nomini g, literam adijciebãt, ut eſſet Glycon, quod dulcedinem ſonat. Porrò in deſcribendo ſui dißimilis erat. In hos uerò qui, quoniam dum tempus eſſet non didicerant, pœnitentia ducerentur, idque reuocare cupiebant, in hunc modum iocabatur. Dicebat enim eos qui ignauiæ ſuæ ſeram pœnitentiam uoto ſarcire quærerent, impoßibili ſeipſos arguere. Qui autem uellent, planè eos aiebat excidiſſe ratione, ueluti diſtorta regula naturã recti explorantes, ſeu faciem perturbata aqua uel ſpeculo peruerſo. Quin & ad forenſem quidẽ coronam complures proficiſci, uerùm ad olympiacam, aut paucos aut neminem. Sæpe Athenienſibus conſulens magno illis emolumẽto fuit. Erat uerò mundißimus cultu, adeò ut ueſtium incredibili mollitie ac nitore uteretur, ut Hermippus refert, ſed exercitatißimus ac ualido ſanoq; corpore effectus eſt, omnemq; athletarum habitum præferebat, cùm, autore Antigono Caryſtio, antea*fractiori, & graciliori eſſet corpore. Quocirca & in patria luctatus fertur, more patrio, atq; pilæ ludo exercuiſſe. Erat autem Attalo & Eumeni in primis charus atq; inter paucos amicißimus, qui et illum ſæpenumero regia magnificentia donabant. Tentauit & Antiochus illum habere apud ſe, ſed ſpe ſua fruſtratus eſt. Adeò autẽ inimicus erat Hieronymo Peripate-*

*μύωπα.

*ὑπόκλαδίας καὶ ἰσχνός.

ἐπέσιον. tico, ut ſolus anniuerſario die ad illum nõ proficiſceretur, de quo in Arceſilai uita diximus. Porrò ſcholæ principatum tenuit annos duos ſupra quadraginta, cùm illum ſibi ſucceſſorẽ in teſtamẽto Strato reliquiſſet, olym. CXXVII. Quin & Panthœdi quoq; dialectici auditor fuit. Obijt autem annos natus ſeptuagintaquatuor, afflictus podagræ morbo. In quem noſtrum eſt epigramma,

Οὐ μὰ τὸν, οὐδὲ Λύκωνα παρήσομεν. ὅντι ποδαγρὶς
 Κάτθανε: θαυμάζω τοῦτο μάλιστα δ' ἐγὼ
Τὴν οὕτως ἀΐδαο μακρὴν ὁδὸν, ἂν πρὶν ὁ ποσσὶν
 Ἀλλοτρίοις βαδίσας ἔδραμε νυκτὶ μιῇ.   hoc eſt,

Prætereunda mihi non ſunt & fata Lyconis,
 Fecerat infirmum quem ualetudo pedis.
Nanq; pede alterius ſemper cùm nixus adiret,
 Tam longam miror nocte uolaſſe uiam.

Fuerunt & alij Lycones. Primus Pythagoricus, Secundus hic ipſe, Tertius uerſificator, Quartus epigrãmatũ poëta. Huius quoq; philoſophi teſtamentũ huiuſce reperimus. Iſta equidem ſtatuo de rebus meis, ſi quidem hunc morbum ferre nequiuero. Ea quidem quæ domi ſunt, omnia Aſtyanacti & Lyconi fratribus do, atq; ex his reddendum cenſeo, quæ Athenis poſſedi à quouis ſumpta, ſiue exacta, quæq; in funus cæteriſq; ſolennibus impenſa fuerint. Quæ uerò in urbe & Aegina habeo, Lyconi præcipuè do, quòd is nomen ferat noſtrum, mecumq; diutiſsimè, atq; cum ſummo amore ſit commoratus, ſicut dignum erat, quippe qui filij tenebat locum. Porrò Peripatum amicis ac neceſſarijs relinquo, Buloni, Callino, Ariſtoni, Amphioni, Lyconi, Pythoni, Ariſtomacho, Heraclio, Lycomedi, Lyconi fratrueli. Præficiant autem ipſi quemcunq; permanſurum in ſchola, maximeq; utilem futurum exiſtimauerint. Eis uerò con

*rò conſentiant & reliqui familiares, & mei & loci gratia. Cæterùm funus & crematio curæ erit Buloni & Callino & amicis cæteris, uti ne illiberalis, neu ſuperflua ſit. Eas uerò quæ mihi erant in Aegina partes, poſt diſceſſum meum diuidat Lycon adoleſcentibus, in uſum olei, ut ex eo mei & eius qui me honorauerit utilitate paretur iuſta memoria, ſtatuamq́; noſtram locet eo loco ubi conuenienter ſtare eam perſpexerit. Cooperetur autem unà & Diophantus & Heraclides Demetrij filius. Ex his autem quæ in urbe ſunt, reddat Lycon omnibus quæ prædixi, præſens poſt ipſius diſceſſum, ſequanturq́; Bulon & Callinus, & quæcunque in funere ac ſolennibus cæteris impenſa fuerint. Tollat autem ea ex his rebus domeſticis, quæ ambobus communiter à me relicta ſunt. Honoret item & medicos Paſithemin & Midam, dignos profectò magno & honore & pretio, ob ſummam in me diligentiam, & artem. Lego et Callino filio*pateras duas, uxoriq́; illius gemmas duas, tapetaq́;, alterum uilloſum, alterum purum, & ſagum & duo puluinaria ex omnibus, quæ reliqua ſunt optima, ut quantum ad honoris rationem attinet, ne iſtorum obliti uideamur. De his autem qui mihi ſeruierunt, ſic ſtatuo. Demetrio quidem iam diu libero redemptionis pretium remitto, & quinq́; minas do, & pallium & tunicam, ut qui mecum diu & multum laborauit, honeſtè uitam exigat. Critoni autem Chalcedonenſi ſimiliter redemptionis pretia relaxo, & minas quatuor itidem dari iubeo. Miacrum liberum dimitto, ac eum Lyco nutriat, & annos ſex ab hoc tempore deinceps erudiat. Charetem itidem dimitto liberum, nutriatq́; illum Lyco, duasq́; illi minas do, & libros meos relictos. Eos uerò qui necdum editi ſunt, Callino, ut illos edat diligenter. Sed & Syro libero minas*

* ῥοιάκων, & gemmas, θηρικλείων.

*quatuor lego, & Menodoram do, & ſi quid mihi debet, relaxo. Hylaræ item quinq; minas & * tapetem uilloſum, & duos puluinos, & periſtroma, & lectũ quencunq; uoluerit. Liberã item dimitto Micri matrẽ, & Noëmonem, & Dionem, & Theonem, & Euphanorem, & Hermiam, & Agathonem, ubi biennij tempus impleuerit, dimitti liberum iubeo, & lecticarios. Ophelionem quoq; & Poßidonium cùm annos quatuor peregerit, itidem liberari uolo. Demetrio præterea & Critoni, & Syro ſingulis lectum & ſtragulam ueſtem ex reſiduis relinquo, ut Lyconi conuenire uidebitur. Iſta illis donabuntur, qui profectò oſtenderunt quàm ſolicitè ſibi commiſſa peregerint. De ſepultura uerò uidebit Lycon, ſiue me hîc, ſiue domi ſepelire maluerit. Certò enim mihi perſuaſum eſt, illum quod conueniat, honeſtumq́; ſit, nil ſegnius cernere quàm nos. Cùm uerò pro dignitate præſtiterit hæc omnia, rata ſit illi eorum, quæ hîc ſunt omniũ, largitio. Teſtes Callinus, Hermioneus, Ariſton Chius, Euphronius Pæanienſis. Adeò autem ſapienter ille geßit omnia quæ pertinent ad eruditionem & ſtudia humanitatis, ut ad teſtamenta quoq; ſua nihilominus diligentiam prudentiamq́; pertenderit, ita, ut in ea quoq; parte ſit ſtudioſè imitandus.*

*ἀμφίταπον.

DEMETRIVS PHALEREVS.

DEmetrius Phanoſtrati filius Phalereus, auditor quidem fuit Theophraſti, cæterùm cùm apud Athenienſes concionaretur, urbi præfuit annos decem, æreisq́; ſtatuis honoratus eſt trecẽtis ſexaginta, quarum plures equeſtres erant, & in curribus ac bigis ſtabant, ſummoq́; ſtudio intra trecentos dies conſummatæ erant. Cœpiſſe autem Rempu. adminiſtrare eo tempore quo Harpalus Alexandrum fugiens, Athenas uenit, Demetrius Magneſius

in æquiuocis teſtatur. Diu autẽ atq; præclarè rem adminiſtrauit. Nanque & reditibus, & ædificijs ciuitatem auxit, & quidẽ cùm adhuc ſatis illuſtris non eſſet. Erat enim, ut Phauorinus in primo commentariorum ait, ex Canonis familia, uerùm urbana ac nobili. Lamia amica, ut idem ait in primo, utebatur. Sed & à Cleone ſeſe perpeſſum eſſe in ſecundo tradit. Porrò Didymus in ſympoſiacis ipſum, & χαριτοβλέφαρον, & λαμπετώ, *à meretrice quadam appellatũ ait. Fertur cum Alexandriæ amiſiſſet oculos, à Serapide illos rurſus accepiſſe. Quocirca & pæanas, qui nũc etiam canuntur, feciſſe. Verùm cùm apud Athenienſes clariſsimus eſſet, & ipſe tamen ab ea, quæ cuncta conſumit inuidia, tentatus eſt. Quippe inſidias paſſus à quibuſdam mortis ſententiam abſens excepit. Non tamen eius corpore potiti ſunt, uerùm ipſius deijcientes imagines, ærugine ex induſtria fœdatas, alias quidem uendiderunt, alias ſubmerſerunt, aliasq; in* fruſta conciderunt. Quippe & hoc fertur. Vna autem ſola in arce ſeruata eſt. Feciſſe autem hoc Athenienſes, Demetrio iubente rege, Phauorinus autor eſt in Omnimoda hiſtoria. Sed & imperij ipſius adminiſtrationem, ut Phauorinus idem ait, impietatis accuſarunt. Enimuerò Hermippus eum tradit poſt Caſſandri necem Antigoni metu ſe ad Ptolemæũ Soterẽ cõtuliſſe, multumq́; illic temporis moratum inter cætera conſuluiſſe regi, ut filijs quos ex Eurydice ſuſceperat, impartiretur regnũ. Illo non obtẽperante, ſed ei quẽ ex Beronice genuerat diadema tradente, ab hoc ipſo poſt patris mortẽ fuiſſe aſſeruatum in prouincia, quoad aliquid de illo ſtatuiſſet. Hic ille mœſtior uixit, ac ueluti dormitans ab aſpide manũ morſus ex uita migrauit, ſepultúsque eſt in Burſirite regione prope Dioſpolin. Ei quoq; nos fecimus epigramma in hũc modũ:*

* ἀμίδας, matulas.

Παρ' ἡμῶν ἀνεῖλεν ἀσπίς. τὸν σοφὸν Δημήτριον
ἰὸν ἔχουσα πολὺν ἄσμηκτον
οὐ στίλβουσα φῶς ἀπ' ὀμμάτων, ἀλλ' ἀΐδην μέλαινα. id eſt,

Occidit aſpis ſapientem noſtrum Demetrium
Virus habens tetri plurimum.
Non flammam ex oculis coruſcans, ſed atros inferos.

Porrò Heraclides in epitome ſucceßionum Sotionis, Ptolemæum ait Philadelpho concedere uoluiſſe regnum, illumq́; prohibuiſſe dicendo, Si alteri dederis, ipſe non habebis. Cùm uerò accuſaretur Athenis Menander comicus, nam & hoc audio, parum abfuit quin capitis exciperet ſententiam, ob aliud nihil niſi quòd amicus huius eſſet. Purgauit autem eum Teleſphorus Demetrij gener. Verùm & librorum multitudine, ac uerſuum numero omnes fermè ſui tem poris Peripateticos ſuperauit, doctißimus atque peritißimus omnium. Sunt autèm ipſius monumenta, partim hiſtorica, partim politica, poëtica alia, alia rhetorica, concionum ac legationum, ſed & orationum Aeſopiarum collectiones, & complura alia. Sunt autē de legibus Athenienſium libri quinq;, de ciuibus Athenienſibus duo, de ratione ducendi populum duo, de repub. duo, de legibus unum, de rhetorica duo, de re militari duo, de Iliade duo, de Odyſſea quatuor, Ptolemæus unum, Amatorius unum, Phædondas unum, Medum unum, Cleon unum, Socrates unum, Ariſtomachus unum, Artaxerxes unum, Homericus unum, Ariſtides unum, Ariſtomachus, Exhortatorius unum, Pro rep. unum, de decennio unum, de Ionibus unum, de legatione unum, de fide unum, de gratia unum, de fortuna unum, de magnificentia unum, de legibus unum, de nuptijs unum, de trabe unum, de pace unum, de ſtudijs unum, de tempore unum, Dionyſius unum, Chalcidicus unum, Athenienſium*

*καιρ͂.

incurſio

*incurſio unum, de Antiphane unum, prooemiũ hiſtoricum unum, Epiſtolæ unum, concio iurata unum, de ſenectute unum, Iura unum, Aeſopiarum unum, de*uſu unum. Porrò ſtylus ipſe Philoſophicus, oratorio robore uiribusq; permiſtus. Hic ubi comperit Athenienſes imagines ſuas euertiſſe: At, inquit, uirtutem illi non euerterunt, cuius gratia illas erexerant. Aiebat non eſſe paruum aut negligendum membrum ſupercilia, poſſe enim uitam omnem obſcurare. Non modò diuitias cæcas aſſerebat, uerùm & illarum autorem fortunam. Quantũ in bello poſſet ferrum, tantum in repub. eloquẽtiam ualere. Cùm uidiſſet aliquando iuuenem luxurioſum, Ecce, inquit, *quadrata ſtatua, habens ſyrma, uentrẽ, pudenda, barbam. Hominum faſtu turgidorũ aiebat circuncidi oportere altitudinem, ſenſumq; relinquere. Iuuenes aſſerebat oportere domi quidem parẽtes, in itineribus autẽ obuios, in ſolitudine uerò ſeipſos reuereri. Amicos dicebat ſecundis in rebus adeſſe aduocatos, in calamitatibus autem ſua ſponte atq; inuocatos. Fuerunt autẽ Demetrij memorabiles uiginti. Primus Chalcedonius orator Thraſymacho antiquior. Secũdus hic ipſe. Tertius Byzantius Peripateticus. Quartus qui cognominatus eſt γραφικὸς, apertus atq; ad diſſerendum facilis, idemq; ipſe pictor. Quintus Aſpendius, Apollonij Solenſis diſcipulus. Sextus Calãtianus qui de Aſia & Europa ſcripſit libros uiginti. Septimus Byzãtius qui tredecim libris Gallorũ ex Europa in Aſiam trãſitũ, & octo alijs Antiochi & Ptolemæi geſta, Libyæq; ſub ipſis adminiſtrationẽ cõſcripſit. Octauus ſophiſta, qui moratus Alexandriæ artes oratorias ſcripſit. Nonus Adramytinus grammaticus, Ixion appellatus, quòd Iunonẽ in aliquo iniurijs affeciſſe uideretur. Decimus Cyrenæus grammaticus cognomento Stamnus, uir ſanè memo-*

*χρείας.

*τετράγωνος ἑρμῆς.

rabilis. Vndecimus Sceptius uir diues ac nobilis, & in primis ſtudioſus. Hic etiam Metrodorũ ciuem promouit. Duodecimus grãmaticus Erythræus, ciuis adſcriptus in Mno. Decimuſtertius Bithynius Diphyli Stoici filius, diſcipuluſq; Panætij Rhodij. Decimuſquartus orator Smyrnæus. Atque iſti quidem proſa oratione ſcripſerunt, poëtæ autem hi. Primus qui comœdiam ſcripſit. Secũdus Epicus poëta, cuius illa ſola habentur, quæ aduerſus inuidos ſcripſit:

Ζωὸν ἀτιμήσαντες, ἀποφθίμενον ποθέουσι.
Καὶ ποθ' ὑπὲρ τύμβοιο, καὶ ἀπνόου εἰδώλοιο
Ἀστέα νεῖκος ἐπῆλθεν ἔριν δ' ἐστήσατο λαός. hoc eſt,

Oderunt uiuum, quem mox poſt funera quærent.
Et ſuper exanimi nonnunquam umbra, atq; ſepulcro
Contendere urbes amplæ, populiq; potentes.

Tertius ex Tharſo Satyricus. Quartus Iambicus uir, amarulentus. Quintus ſculptor, cuius Polemo meminit. Sextus Erythræus, uarius ſcriptor, qui hiſtoricos & oratorios conſcripſit libros.

HERACLIDES PONTICVS.

HEraclides Eutyphronis filius, Heracleotes è Ponto, uir diues Athenas cõceßit. Vbi primũ quidẽ Speuſippo ſe in diſciplinam dedit, Pythagoreorumq́; auditor fuit, Platonemq́; imitari nitebatur. Poſtremò, ut Sotion in ſucceßionibus ait, Ariſtotelẽ audiuit. Hic mollicula ueſte utebatur, tumentiq́; fuit corpore, adeò ut illũ Attici non iam Ponticũ, ſed pompicũ uocarẽt. Porrò inceſſu mitis erat, & uerendus. Feruntur ingenij illius monumẽta præclara atq; optima. Dialogi, quorum quæ ad mores inſtituẽdos faciũt, ſunt hæc: de iuſtitia tres, unum de temperãtia, de pietate, de fortitudine, cõmuniterq́; de uirtute unũ, de felicitate unum, de principio unum, de legibus unum, deq́; his affinibus, de

nomin

*nominibus unum, pacta unũ, Inuitus amatorius, & Clinias unũ. Naturales uerò, de mente, de anima, ſeorſumq́; de anima, & de natura, & *imaginibus, ſeu ſimulacris. Aduerſus Democritum, de cœlis unum, de his quæ ſunt apud inferos, de uitis duo, de cauſis morborum unũ de bono unum, aduerſus Zenonẽ unum, aduerſus Metronem unum. Grammatici uerò, de Homeri & Heſiodi ætate duo, de Archilocho & Homero duo. Muſici uerò de his qui apud Euripidẽ & Sophoclem reperiuntur, duo, de muſica duo. Solutionũ Homericarum duo. Theorematicus unum, de tribus tragicis unum, figuræ unum, de poëtica, & poëticis unũ, de coniectura unum, de præſcientia unum, Heracliti enarrationes quatuor, in Democritum enarrationes unum, Solutionum, quæ in contentionem ueniunt duo, proloquium unum, de ſpeciebus unum, Solutiones unũ, monita ad Dionyſium unum. Rhetorici duo, de oratoris officio, ſiue Protagoras. Hiſtorici, de Pythagoreis, & de inuentis. Ex his alia quidẽ comicè finxit, ſicuti de uoluptate, & pudicitia. Alia tragicè. ſicut de his quæ ſunt apud inferos, & de pietate, et de poteſtate. Obſeruat autem ſæpenumero & mediocritatem in dicendo quandam ueluti philoſophis, & ducibus ciuibusq́; uiris adinuicem loquentibus. Extant illius ſcripta & de geometria, et de dialectica. Eſt autẽ in omni genere orationis uarius, & dictione diſtinctus, maximãq; habet capiendi animos, atq; oblectandi uim. Sunt qui aſſerant illum & patriam à tyranno liberaſſe, eo necato, ut ait Demetrius Magneſius in ὁμωνύμοις, qui de illo tale aliquid tradit. Nutriſſe eum à puero dracone, & cùm iam moriturus eſſet, iuſsiſſe cuidã ex neceſſarijs, ut eius corpus occuleret, draconémq; ſupponeret lectulo, ut putaretur ad deos migraſſe, factúmq; eſt, ut ille mandauerat. Interea cùm Heraclidem efferrent* ciues,

*εἰδώλων

ciues, atq; laudib. proſequerentur, audito clamore, Draco ex ueſtibus prodijt, perturbauitq; plurimos. Tandem uerò aperta ſunt omnia, uiſusq; eſt Heraclides, non qualis putari uoluit, ſed qualis erat. Eſt & in hunc noſtrũ epigramma:

Ἤθελες ἀνθρώποισι λιπεῖν φάτιν ἡρακλείδη
  Ὥς ῥα θανὼν ἐγένου ζωὸς ἅπασι δράκων.
Ἀλλὰ διεψεύσθης σεσοφισμένε. δὴ γὰρ ὁ μὲν θὴρ
Ἦε δράκων, σὺ δὲ θήρ, οὐ σοφὸς ὢν ἑάλως.   hoc eſt,

Mirum Heraclides quid tantum optaueris amens
  Poſt mortem nobis ut uidererè draco.
Falſus at es, mihi crede: fuit nam bellua uerè
  Ille draco, ſed eras bellua non ſapiens.

Hæc Hippobotus quoque ait. Cæterùm Hermippus Heracleotas tradit, cùm fames uaſtaret prouinciã, incõmodi abſolutionẽ ex Pythia quæſiſſe. Porrò Heraclidem Theoros, & quam memorauimus Pythiã quoq; corrupiſſe pecunijs, ut dicerent tũc demum eos leuandos incommodis, ſi & uiuum Heraclidem Eutyphronis filium, aurea corona honoraret, & uita functum, ut heroëm uenerarẽtur. At ubi oraculum delatum eſt, nihil eos qui hanc ſcenã finxerant, inde eſſe lucratos. Continuò enim coronatum in theatro Heraclidem ſtupidum atq; tactũ ſydere eſſe, Theoros uerò * deuolutos interiſſe, Pythiamq; ipſa hora cùm aſcendiſſet, in adytum, draconis morſu cõtinuò efflaſſe animam, atq; iſta quidem de ipſius morte. Tradit autẽ Ariſtoxenus muſicus illum tragœdias etiam ſcripſiſſe, Theſpidisq; illas prænotaſſe titulo. Climacleon quoq; ait illa ſua furatum de Homero & Heſiodo ſcripſiſſe. Autodorus quoq; Epicureus illũ arguit, cõtradicens ijs, quæ ille de iuſtitia ſcripſit. Iuſuper & Dionyſius Metathemenus, ſeu ut alij uolũt, Spintharus Parthenopæum ſcribẽs, Sophocli inſcripſit. Ille ita credẽs,

*καταλευθέντες

in

in quibuſdam commentarijs ſuis eius teſtimonijs ueluti Sophoclis utitur. Id ſentiens Dionyſius, illo negante & diffitente miſit ex * *exēplari uidendos uerſus, & ita per omnia habebat. Amabat autem iſte Dionyſium, uerùm ille neque ita fidem accommodans, fortè aiebat & fieri poſſe ut ita ſe haberet, rurſus ad illum ſcripſit Dionyſius. Hæc profectò comperies:* *παραστιχίδα.

γέρων πίθηκος οὐχ ἁλίσκεται πάγῃ,

ἁλίσκεται μὲν, μετὰ χρόνον δ᾽ ἁλίσκεται. hoc eſt,

Laqueo uetuſtam non prehendes ſimiam.

Prendes quidem illam, quamuis ægrè id deniq;.

Et hæc, Heraclides literas ignorat, nec erubeſcit. Fuerunt autē XIIII. *Heraclides. Primus hic ipſe. Secundus conterraneus huius qui pyrrhichas, nugasq; compoſuit. Tertius Cumanus, qui Perſica quinq; libris abſoluit. Quartus Cumanus orator, qui artes rhetoricas ſcripſit. Quintus Callicianus ſiue Alexandrinus, qui ſex libris ſucceßionem explicuit, orationemq; Lembeuticam, unde & Lembus uocabatur. Sextus Alexandrinus Perſicarum proprietatum ſcriptor. Septimus dialecticus Bargyleites qui contra Epicurum ſcribit. Octauus medicus Hiceſius. Nonus medicus Tarentinus empericus. Decimus poëticus, qui* * *præcepta conſcripſit. Vndecimus ſculptor Phocenſis. Duodecimus argutus epigrammatum poëta. Decimuſtertius Magneſius, qui ſcripſit Mithridatica. Decimusquartus qui conſcripſit de aſtrologia.* *παραινέσεις.

DIOG

DIOGENIS LAERTII
DE PHILOSOPHORVM VITA, LIBER SEXTVS.

ANTISTHENES ATHENIENSIS.

ANtiſthenes Antiſthenis filius, Atheniẽſis fuit. Dicebatur autem non eſſe indigena. Quod cùm ſibi probro daretur, dixiſſe fertur, Et Deûm mater Phrygia eſt: uidebatur enim illius mater ex Thracia. Vnde cùm in Tanagrenſi pugna fortiter ſe geßiſſet, autor fuit Socrati, ut dicerent: Ex duobus Athenienſibus ita fortem nunquam natum eſſe. Ipſe quoque Athenienſibus quòd indigenæ eſſent gloriantibus
ἀττελέβων. *exprobans dicebat, Illos* brucis & cocleis nihilo nobiliores. Hic initio quidem Gorgiam audiuit oratorem. Vnde & in dialogis oratorium dicendi genus exprimit, maximeq́; in ueritate, & exhortatione. Hermippus autem ait illum in celebritate Iſthmia uituperare, ac laudibus efferre ſolitum Athenienſes, Thebanos, & Lacedæmonios, deinde id uitaſſe intuentem plurimos ex urbe confluere. Poſtremò Socrati ſeſe addixit, tantumq́; cum illo profecit, ut moneret diſcipulos, ut ſui ſub Socrate eſſent condiſcipuli. Commoransq́; in Pireo quotidie, quadraginta ſtadijs emẽſis audiebat Socratem, à quo & tolerantiam addiſcens tranquillitatis illius imitator effectus, Cynicam primus ſectam inſtituit, princepsq́; in ea fuit. Quodq́; labor bonum eſſet, magni Herculis, ac Cyri exemplo perſuadebat, id à Græcis, hoc à Barbaris mutuatus, primusq́; definiuit ſermonem, dicẽs: Sermo eſt qui quicquid ſit aut fuerit, exprimit. Dicebat autem identidem, Inſania potius, quàm uoluptate affe-*

ciar

ciar.& illud: Cum eiuſmodi mulieribus conſuetudinem habendam, quæ beneficio beneficium retalient. Pontico *adoleſcenti cùm ſe illi in diſciplinam dare uellet, rogarétque* Quánam *re ſibi opus eſſet:* Libro, *inquit, nouo, & ſtylo nouo, nouaq; tabella, animum ſignificans.* Interroganti *cuiuſmodi uxorẽ duceret:* Si, *inquit, formoſam duxeris, *communem habiturus es, ſi deformem, pœnam.* Cùm *audiſſet* Platonem *aliquando ſibi maledicere:* Regium, *inquit, eſt malè audire, cùm bene feceris.* Cumq; *aliquando* Orphicis *myſterijs initiaretur, diceretq; ſacerdos,* Eiuſmodi *initiatos bonis plurimis apud inferos perfrui,* Cur *igitur, ait, ipſe non moreris?* Probro *ei dabatur aliquando, quòd non eſſet ex duobus liberis genitus:* Neq;, *inquit, ex duobus luctatoribus, & tamen luctator ſum.* Interrogatus *cur paucos haberet diſcipulos,* Quòd, *inquit, argentea illos uirga eijcio.* Rogatus *item, cur in diſcipulos acriter inueheretur,* Et *medici, inquit, in languidos.* Cùm *uidiſſet aliquando fugientem mœchum,* O' *inquit, infelix quantum periculi uno obolo uitare potuiſti.* Præſtare *dicebat, ut* Hecaton *ait, neceſſitate urgente * in coruos, quàm aſſentatores incidere: illos quippe mortuos, iſtos uiuentes deuorare.* Rogatus, Quidnam *apud homines eſſet beatiſſimũ,* Felicem, *inquit, mori.* Familiari *quodam apud ſe deplorante, quòd perdidiſſet commentaria,* Oportebat, *inquit, iſta animo potius, quàm chartis inſcribere.* Sicuti *rubigo ferrũ, ita inuidiam inuidos conſumere aiebat.* Eos *qui cuperent immortales eſſe, oportere dicebat piè uiuere ac iuſte.* Ciuitates *tunc interire aiebat, cùm bonos diſcernere nequeunt à malis.* Cùm *aliquando à malis laudaretur:* Miſere, *inquit, metuo, ne forte mali quippiam fecerim.* Fratrum *qui eſſent concordes conuictum omni muro dixit eſſe fortiorem.* Ea *dicebat*

*Græcè iucundior, προσονομία in κοινὸν, & ποινὸν.

*κόρακας ἢ κόλακας.

bat paranda uiatica, quæ cum naufragio ſimul enatarent. Probro illi dabatur aliquando quòd congrederetur malis: At medici, inquit, inter ægrotos uerſantur, neque tamen febricitant. Abſurdum eſſe dicebat triticum purgare* lolio, bellumq́; inutili milite, Rem uerò publicam inuidis non exhaurire. Rogatus quidnam ex philoſophia lucratus eſſet, Mecum, ait, colloqui poſſe. Cuidam ſibi in conuiuio dicenti, Canc, Tu mihi, inquit, *tibias infla. Diogeni tunicam petenti, pallium explicari iuſsit. Interrogatus quænam eſſet diſciplina magis neceſſaria, Mala, inquit, dediſcere. Eos hortabatur qui maledictis inceſſerentur, tolerare, magis quàm ſi lapidibus ſe quiſpiam ageret. Platonem inſimulabat, ut faſtu turgidum. Cùm ergo fieret pompa, inſpiciens hinnientem frementémque equum, ad Platonem conuerſus: Tu, inquit, iudicio meo præclarus fuiſſes equus. Venerat aliquando ad eum mala ualetudine affectum, & cùm* uas cerneret ubi Plato uomerat: Bilem, inquit, uideo, faſtum uerò non uideo. Athenienſibus cõſulebat, aſinos ut equos diligerent. Quod cùm illi ab aratione alienum dicerent, At, inquit, apud uos duces erunt qui nihil didicerunt, ſolumq́; deſignati ſunt. Dicenti ſibi cuiquam, Multi te laudant, Quid enim, ait, mali feci? Cùm pallij diſciſſam partẽ conuerſam in conſpectũ dediſſet, intuitus Socrates, Video, inquit, per pallium tuam uanitatem. Interrogatus à quodam, ut ait Phanias in libro de Socraticis, Quidnam faciendo bonus, & honeſtus euaderet: Si mala, inquit, quæ habes ab ijs qui nouerunt didiceris eſſe fugienda. Cuidam delitias laudanti, *Inimici, ait, delicatè uiuant. Adoleſcẽti qui ſe fictori ſuo conformabat, Dic ait, ſi uocẽ æs acciperet, quánam in re gloriaretur, illo dicente, In pulchritudine: Non igitur, inquit, erubeſcis qui cum inanimi gloriaris?

*αἴρας.

*αὔλησον.

*λεκάνῃ.

ἐχθρῶν παῖδες.

Pont

Pontico adoleſcente pollicente illum ſibi fore curæ, ſi nauis applicaret, qua ſalſamēta uehebantur, ſumpto illo & uaſe nouo, abijt ad eam, quæ fariñam uenundabat, & oneratus abibat. Illa uerò pretium petente, Hic, inquit, adoleſcens dabit, ſi ſalſamentorū ipſius nauis applicuerit. Ipſe Anyto exilij & Melito mortis autor fuiſſe uidetur. Nanq; Ponticis iuuenibus ob Socratis gloriam ſolicitatis cùm incidiſſet, eos ad Anytum abduxit, dicens, Illum moribus ſapientiorē eſſe quàm Socratē, qua ex re indignatos circunſtantes effugaſſe illum. Sicubi uerò ornatam offendiſſet mulierem, ad domum illius proficiſcebatur, iubebatq; uirū eius equum proferre & arma, ut ſi quidem hæc illi eſſent, delitijs uacare ſineret, his enim iniurias propelleret: ſin aliàs, cultum amoueret. Quæ autē illi placuere, iſta ſunt: Docibilem eſſe uirtutem. Eoſdem eſſe nobiles ac ſtudioſos. Sufficere uirtutem ad beatam uitam, nullo indigentem, niſi Socratis uiribus. Virtutem quoq; operum eſſe, neque uerbis multis, neq; diſciplinis indigentem, ſapientemq; ſibi ipſi ſufficere: Ipſius enim eſſe quæ aliorū ſunt omnia. *Gloriæ priuationem bonum eſſe labori ſimile. Sapientē non ſecundum conſtitutas leges uicturum, ſed iuxta uirtutis normam, ducturumq; uxorē procreandorum liberorum cauſa, formoſiſsimis quibuſq; congreſſurum mulieribus, atque amaturum. Solum quippe ſcire ſapientē quæ'nam ſit amanda. Inſcribit illi Diocles & iſta, Sapienti peregrinum aut nouum nihil, neq; indignus eſt qui ametur uir bonus. Studioſi amici propugnatores faciunt, qui animoſi & iuſti ſunt. Virtutem arma eſſe, quæ tolli non poſsint. Præſtat cum paucis bonis aduerſus malos omnes, quàm cum multis malis aduerſus paucos pugnare. Solicitè obſeruādos inimicos, primi enim peccata ſentiunt. Iuſtum uirum pluris faciendum

*ἀδοξίαν.

quàm propinquum. Viri ac mulieris uirtus eadem. Bona pulchra, mala eſſe turpia. Iniqua omnia aliena puta atque peregrina. Murum tutiſſimum prudentiam eſſe, neq; enim decidere, neq; prodi. Mœnia ſtruēda in noſtris animis, quæ capi non poſſunt. Diſſerebat autē in gymnaſio quod κυνόσαργες appellatur, non longè à portis ciuitatis. Vnde quidam cynicam ſectam appellatam uoluit, ipſeq; cognominabatur ἁπλοκύων, ac primus pallium, ut ait Diocles, duplicauit, ipſoq; ſolo utebatur, baculumq; ſumpſit ac peram. Primus autem, ut Neanthes tradit, ſimplicis quoque pallij uſum habuit. Porrò Soſicrates in ſucceſſionum tertio, Diodorum Aſpendiū & barbam demiſiſſe, & baculo, & pera uſum eſſe ait. Hunc ſolū ex omnibus Socraticis Theopompus laudat, dicens fuiſſe acutiſſimum, & ex ſuauitate colloquij quemlibet capere ac ducere quò uellet. Liquet id autem ex libris ſuis, atq; ex illo Xenophontis ſympoſio: uideturq; & grauioris ſectæ Stoicæ princeps fuiſſe. Quocirca & Athenæus poëta epigrammatum ſic de illis ait,

Ὦ Στωϊκῶν μύθων εἰδήμονες, ὦ πανάριστα
Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι
Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον, ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
Μούνα καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα φίλον, τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις
Ἡ μία τῶν μνήμης ἤνυσε θυγατέρων. hoc eſt,

Stoicidæ ſpectata cohors, quem inſignia ſacris
Mandatis melius dogmata ueſtra libris.
Vnam animi ſummum uirtutem culmen habere
Vrbes quòd ſeruet ſola quòd ipſa homines.
Carnis at illecebras alijs, ſibi finis ut eſſet
Vnica perfecit filia Mnemoſynes.

Hic & Diogeni tranquillitatis, & Crati continentiæ, & Zenoni

Zenoni tolerantiæ dux & autor fuit. Ipſe qui ciuitati fundamenta ſubiecit. Enimuero Xenophon *ſuauiſsimũ in colloquio fuiſſe ait, atq; in rebus alijs continentiſsimum.* Feruntur *& ipſius ſcripta tomi* X. Primus *in quo de dictione ſiue de figuris.* Aiax *ſiue* Aiacis *oratio.* Vlyſſes *ſiue de* Vlyſſe. *Oreſtis defenſio, de cauſidicis.* Iſographe *ſiue* Deſias *ſiue* Iſocrates, *aduerſus* Iſocratis ἀμάρτυρον. *In ſecundo tomo de animalium natura, de procreatione filiorum, ſiue de nuptijs amatorius, de Sophiſtis* φυσιογνωμικός. *Exhortatorius primus, ſecundus, tertius, de* Teognide *quinto.* Tomus *tertius, in quo de bono, de iuſtitia, de fortitudine, de lege ſiue de* Republica, *de lege ſiue honeſto & iuſto, de libertate & ſeruitute, de fide & curatore, de interrogatione, de uictoria.* Oeconomicus. *In quarto tomo* Cyrus, *Hercules maior ſiue de fortitudine. In quinto tomo* Cyrus *ſiue de regno.* Aſpaſia. *In ſexto tomo in quo ueritas, de diſſerendo* ἀντιλογικός. *Sathon de contradictione tres. de locutione. In ſeptimo tomo, de diſciplina ſiue de nominibus quinque, de moriendo, de uita & morte, de his, quæ ſunt apud inferos, de uſu nominum, ſiue contentioſus, de interrogatione & reſponſione, de opinione et ſcientia quatuor, de natura duo. Interrogatio de natura duo, Opiniones ſiue contentioſus, de addiſcendo problemata. In octauo tomo de muſica, de expoſitoribus, de* Homero, *de * iniuſtitia, & impietate, de* Calchante, *de exploratore, de uoluptate. In nono tomo de* Odyſſea, *de uirga* Mineruæ, *ſiue de* Telemacho, Helena, *&* Penelope; *de* Protheo, Cyclops, *ſiue de* Vlyſſe, *de uini uſu, ſiue de ebrietate, ſiue de* Cyclope, *de* Circe, *de* Amphiarao, *de* Vlyſſe, *&* Penelope, *de cane. In* X. *tomo* Hercules, *ſiue* Midas, Hercules, *ſiue de prudentia, ſiue de fortitudine.* Dominus, *ſiue amans.*

* ἀδικίας.

Dominus, ſiue exploratores. Menexenus, ſiue de imperio, Alcibiades, Archelaus, ſiue de regno. Atq; iſta quidem ſcripſit. Timon autẽ ob multitudinem eorum quæ ſcripſit increpans illum, *ingenioſum nugatorem eum dixit. Obijt morbo, quo tẽpore Diogenes ingreſſus ad illũ dixit, Num amico opus eſt? aliquando item intrauerat ſicam habẽs, ad quẽ ille cùm diceret, Quis me dolorib. abſoluet? ille oſtenſa ſica, Hæc ait: & ille, Doloribus dixi, non uita. Videbatur enim fermè mollius præferre morbum præ amore uitæ. Eſt autem noſtrum epigramma in Antiſthenem ita ſe habens:

*παντοφυῆ φλέδονα.

Τὸν βίον οἶσθα κύων Ἀντίσθενες, ὧδε πεφυκὼς
  Ὥστε δακεῖν κραδίην ῥήμασιν οὐ στόμασιν.
Ἀλλ' ἔθανες φθισικὸς, τάχ' ἐρεῖ τις ἴσως. τί τοῦτο;
  Πάντως εἰς ἀΐδην δεῖ τιν' ὁδηγὸν ἔχειν; hoc eſt,

In uita canis acer erat Antiſthenes, ut tu
  Morderes uerbis, haud tamen ore homines.
Mortuus es phthiſicus. uerùm quis fortè rogabit,
  Nónne ducem ad manes prorſus habere opus eſt?

Fuerunt autẽ & alij Antiſthenes tres. Vnus è ſchola Heracliti. Alius Epheſius. Tertius Rhodius quidã hiſtoricus. Quoniam uerò eos qui ab Ariſtippo fluxere, ac Phædone trangeſimus, agè nunc illos, qui ab Antiſthene uenerunt, Cynicos, ac Stoicos hoc ordine adijciamus.

DIOGENES.

Diogenes Iceſii menſarij filius, Synopæus fuit. Fugiſſe illum, cùm pater eius publicè menſam haberet, ac pecuniam adulteraret, Diocles autor eſt. Porrò Eubulides in libro de Diogene, Diogenem ipſum hoc feciſſe ait, & cum patre unà pulſum fuiſſe. Ipſe quoque in Podalo de ſeipſo ait, falsò ſignare monetam. Quidam uerò eum cùm curator effectus eſſet, perſuaſum ab opificibus aiunt ueniſſe Delphos,

*phos,atq; Delum,in patriã Apollinis,percontatumq́; eſſe, An id ageret quod ei ſuaderetur,quod cùm ſibi permiſſum eſſet,euentũ rei non intelligens,de ciuili moneta æs adulteraſſe,deprehenſumq́;,ut quidã uolunt,exilio damnatũ eſſe, ut autẽ alij putant,metu perterritũ ſponte patriã liquiſſe. Sunt qui dicant illum à patre acceptam pecuniã * adulteraſſe,neq; illum quidem in carcere diem obiſſe,hunc autem effugiſſe,profectumq́; Delphos ſciſcitatum eſſe, utrum pecuniam falsò ſignaret, & quid faciens clariſsimus futurus eſſet,atq; ita hoc oraculum cepiſſe.Cùm uerò Athenas conceſsiſſet,conuenit Antiſthenem. Eum ille cùm * repelleret, quippe ex conſtituto ſuo neminem recipiebat, uicit perſeuerantia ſua,illo ſiquidem aliquando intentante baculum, ſubiecto capite, Cæde,inquit,non enim ita durum baculum reperies, qui me abs te,quandiu aliquid dixeris, arcere poſsit. Hic iam auditor illius factus eſt, ac ueluti profugus ex patria ſe ad uictum ſimplicem contulit. Conſpecto, ut Theophraſtus ait,in Megarico mure diſcurrente, qui neq; cubiculum inquireret,neq; tenebras reuereretur, neq; aliquid eorũ,quæ ad ueſcendum idonea uiderentur,appetere, & ipſe caſus ſuos conſolatus eſt. Pallium, ut quidam uolunt, primus duplicatũ in uſu habuit, ob neceſſariũ uſum, utq; illo ſe dormiens obuolueret, peramq́; tulit, in qua & cibos ferebat,omniq; ad omnia utebatur loco,& prandẽs & dormiens & loquens. Quocirca & Athenienſes aiebat Iouis porticum oſtendens, ſibi condidiſſe * palatium ubi ueſceretur. At baculo quidem primũ innitebatur cùm infirmus eſſet,deinceps autẽ eum ſemper ferebat, non quidem in urbe,ſed iter agens,unà cum pera,ut refert* Athenodorus Athenienſiũ princeps, & Polyeuctus rhetor, & Lyſinias Aeſchrionis filius. Cùm autem ad quendam ſcri-*

* παραχαράξαι. quod variè vertit interpres.

*aliàs, τῇ προεδρείᾳ ἐξεβιάζετο.

*πομπεῖον.

*ὀλυμπιόδωρος. Olympiodorus & princeps. προστάτης, ἄρχων.

pſiſſet ut ſibi pararet cellulam, & ille tardius id exequeretur, dolium, quod in Metroo erat, pro domo habuit, ſicut & ipſe in epiſtolis teſtatur. Atq; æſtate quidem ſeſe in feruida harena uolutabat, hyeme uerò ſtatuas niue perfuſas complectebatur, omni ex parte ſeipſum ad laborum toleràtiam exercens. Acer item erat in deſpiciẽdis alijs. Vnde & Euclidis ſcholam, alludens ad nomẽ χολὴν, id eſt, bilem appellabat, & Platonis* auditoriũ, conſumptionẽ. Dionyſiaca certamina, magna miracula ſtultorũ dicebat. Oratores, turbæ miniſtros. Dicebat autẽ cùm intueretur, in uita gubernatores, medicos, atq; philoſophos, animaliũ omniũ ſapientiſſimum hominẽ eſſe. Cùm autem contrà inſpiceret ſomniorũ interpretes, coniectores, uates, uel huiuſmodi cæteros, uel qui gloriæ aut diuitijs addicti eſſent, tunc demum nihil ſe ſtultius exiſtimare homine. Aiebat arbitrari ſe, in uita ſæpius parandum* uerbũ quàm laqueum. Intuitus aliquando Platonem in conuiuio magnifico guſtantem oleas, Quid, inquit, ſapiens uir in Siciliam huiuſmodi menſarum gratia profectus, appoſitis modò nõ frueris? Et ille, At Hercle, inquit, Diogenes, & illic oleis & reliquis eiuſmodi, ut plurimùm, ueſcebar. Et ille, Quid, inquit, Syracuſas nauigare oportebat, an tunc Attica oleas non ferebat? Phauorinus, in omnimoda hiſtoria, Ariſtippum hoc dixiſſe tradit. Et præterea aliquando caricas comedẽs obuiauit illi, dixitq;, Licet tibi deguſtare, qui cùm acceptas ediſſet, deguſtare dixi, non deuorare. Calcans ipſius aliquando ſtratũ, præſentibus Dionyſij amicis quos ille inuitarat, dixit, Calco Platonis inane ſtudium: ad quem Plato, Quanto inquit, ò Diogenes faſtu tumes, dum ſuperbiam te calcare putas. Alij Diogenẽ hoc dixiſſe ferunt, Calco Platonis faſtum, illumq; reſpondiſſe, At faſtu alio Diogenes. Porrò Sotion in

*διατριβὴν, κατατριβήν.

*λόγον, ἢ βρόχον.

*in quarto refert hoc illi dixiſſe Platonem cynicum. Vinum aliquando poſtularat ab eo Diogenes atque caricas, at ille lagenam integram miſit: ad quem Diogenes inquit, Si quidem rogatus fueris, duo & duo quot ſunt, reſpondet, Viginti, ita neq; ſecundum ea quæ poſceris das, neque ad quæ rogaris reſpondes: notabat autem illum ut*uerboſum. Interrogatus ubinam Græciæ uiros uidiſſet bonos: Viros quidem, ait, nuſquam, ſed Lacedæmone pueros uidi. Cùm ſeriò quandoq; loqueretur, nemoq; ſibi intenderet, *ſeſe ad ſonum muſicum contulit. Congregatis autẽ ad ſe plurimis, exprobrauit quòd ad inepta ſtudioſè concurrerent, ad ea uerò quæ grauia eſſent & utilia, negligenter*conuenirẽt. Dicebatq; de fodiendo & calcitrando certare homines, ut autẽ boni & probi fier nt, curare neminẽ. Grammaticos admirabatur, quòd cùm Vlyſsis mala requirerẽt, ſua ignorarent. Muſicos itidẽ in ius uocabat, quòd cùm lyræ chordas congruè aptarent, animi mores inconcinnos haberent. Sed & mathematicos carpebat, quòd ſolẽ & lunam & ſydera intuentes, quæ ante pedes eſſent, negligerẽt. Oratores itẽ, quòd ſtuderent iuſta dicere, non autẽ & facere. Auaros quoq; quòd pecuniam uituperarẽt, ac ſummè diligerẽt. Reprehendebat eos, qui iuſtos quidẽ, quòd pecunias cõtemnerent, laudabant, pecunioſos uerò imitari ſatagebant. Stomachabatur eis qui pro bona ualetudine ſacra facerẽt, inter ſacrificia cõtra ſanitatem cœnarẽt. Seruos mirabatur, qui cùm edaces dominos cernerẽt, nihil diriperent ciborũ. Laudabat eos, qui uxores ducturi fuiſſent, & non ducerẽt, & qui nauigaturi nõ nauigarẽt, quiq; acceſſuri ad remp. minimè accederẽt, & qui pueros habituri in delitijs ſe continerẽt, & qui ſe componerẽt ad conuiuendũ regibus, neq; tamen accederent. Dicebat manus ad amicos nõ cõplicatis*

* ἀπεραντολόγον.

* ἐπέβαλε τερετίζειν.

* τὸ παραφύτειν.

*Aliàs, Menippus.

digitis extendi oportere. Refert *Hermippus in auctione Diogenis, quòd captus ac uēditus, cùm rogaretur quid ſciret agere, reſpōderit, Scire ſe uiris imperare, atq; ad præconem, Prædica, inquit, quiſnam dominum ſibi emere uult. Sedere prohibitus, Nihil, inquit, refert: nam & piſces, quomodolibet iaceant, emi. Mirari dicebat, cùm *ollam quidē ac operculum non ſine tactu ac tinnitu emamus, ſolo in homine emendo aſpectu cōtenti ſumus. Dicebat Xeniadæ emptori ſuo, ipſum ſibi, quamuis eſſet ſeruus, obtemperare oportere, nam & medicus & gubernator, ſi ſeruus, utique ſibi paretur. Eubulus uerò in libro, qui inſcribitur, Diogenis auctio, ita filios Xeniadæ inſtituiſſe ait, poſt diſciplinas reliquas equitare, arcus intendere, fundas rotare, atque iaculari. Deinde in palæſtra non permittebat pædotribæ eos in morem athletarum exercere, ſed id roboris tantùm, & bonæ ualetudinis gratia. Tenebant uerò pueri, poëtarum, ac ſcriptorum aliorum ipſiuſq; Diogenis plura memoriter, omnémque illis doctrinæ rationem ut facilè memoria teneretur, breuiter collectam inſinuabat. Domi quoq; miniſtrare docebat cibo leui, ac uili contentos & aqua. Tonderi ad *cutem iubebat, incompoſitoſq; deducebat, ac ſine tunicis, & calceis tacitos, ac ſe tantū in uia induentes. Educabatq; eos & ad uenationes. Contrà illi Diogenis curam habebant, parentibúsque commendabant. Senuiſſe ipſum apud Xeniadem, idem ipſe autor eſt, ac uita functum à filijs eius fuiſſē ſepultum. Vbi percontante Xeniade, Quomodo ſe ſepeliri mallet, In faciem inquit. Illo cauſam interrogante, Quoniam, inquit, poſt paulum inferiora conuertenda ſunt. Dixit autem hoc quia Macedones iam obtinerēt, atq; ex humilibus ſublimes fierent. Cùm ſe quiſpiam in domum magnifico inſtructam apparatu induxiſſet, & ſpuere uetaret,

*λοπάδα.

*ἐν χρῷ, & incompoſitos. ἀκαλλωπίστους.

taret, poſteaquam excreauit, in illius faciem coniecit, deteriorem locum ubi ſpueret ſe non inueniſſe dicens. Alij Ariſtippo id applicant. Cùm clamaſſet aliquando, Heus homines, conueniſſentq́; plurimi, baculo illos agebat dicens, Homines non purgamenta uocaui. Ait hoc Hecato in primo de uſu. Alexandrum dixiſſe ferunt, quòd niſi Alexander eſſet, Diogenem ſe eſſe uoluiſſet. Debiles dicebat non ſurdos aut cæcos, ſed qui peram non haberent. Ingreſſus aliquando ſemitonſo capite conuiuium iuuenum, quemadmodum ſcribit Metrocles in uſibus, plagas retulit. Poſteà nomina illorum qui ſe ceciderant inſcribens, circuibat in Leucone, ea præ ſe ferens. Ita illis uicem contumeliæ reddidit, dum reprehendendos & obiurgandos omnibus expoſuit. Dicebat ſe canem eſſe laudatorũ, uerùm laudantium neminem ſecum ad uenandum exire audere. Dicente quodam * uiros ſe in Pythia uincere uiros, Equidem, inquit, mancipia. Cùm diceretur ſibi, Senex es, iam quieſce à labore, Quid enim, ait, ſi in ſtadio currerem, ad finem oporteret curſum remittere, & non magis intendere? Vocatus ad cœnam, affuturũ ſe negauit, neque enim ſibi priore die gratiam habitam. Nudis pedibus calcabat niuem, & alia quæ prædicta ſunt, crudas item carnes edere conatus eſt, ſed in eo non perſtitit. Offendit aliquando Demoſthenem oratorem in diuerſorio prandentem. Illo autem cedente, Tanto, inquit, magis in diuerſorio futurus es. Peregrinis aliquando Demoſthenẽ uidere cupientibus, medium intendens digitum, Hic, ait, uobis eſt ille Athenienſium orator. Panem eijciente quodam & reſumere erubeſcente, caſtigare illum uolens, urcei collum per figuli trahebat officinam. Imitari ſe dicebat chori magiſtros. Illos enim tonum excedere, ut reliqui cõgruum tonum arriperent. Plurimos aie-*

*ἀναπήρους.

*πυθιονικᾷ ἄνδρας.

bat inſanire præter digitum. Si quis igitur medium digi-
*λιχανόν. *tum prætendens pergat, inſanire uidebitur, ſin autem* indicem, non ita. Quæ ſunt pretioſiſſima, ea minimo uenire, & contrà. Nam ſtatuam tribus milibus emi, farinæ uerò chœnicem duobus æreis. Ei qui ſe emerat Xeniade, dixit, Vide, ut quod præcipitur facias, dicente illo,*

Ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωρᾶσι παγαι, hoc eſt,

Surſum ſacrorum fluminum fluunt fontes.

At ſi medicum, ait, æger emiſſes, non illi obtemperaſſes, ſed diceres ἄνω ποταμῶν; *uolebat quiſpiam apud eum phi-*
*σαπέρδην. *loſophari, cui ille* pernam dedit, ac ſequi ſe iuſſit. Vt autem ille præ uerecundia abiecto, quod ferebat, abſceſſit, poſt aliquantulũ occurrens illi ridens ait: Tuam & meam amicitiam perna diſſoluit. Enimuerò Diocles eam rem ita deſcribit. Dixerat illi quidam, Impera nobis Diogenes. At ille abducto caſei fruſtum ferendum dedit. Illo renuente, Meam, inquit, ac tuam amicitiam modicum caſei diſſoluit. Intuitus aliquando puerum concaua bibentem manu, cotylam pera productam abiecit dicens, Puer me uilitate ſuperauit. Proiecit & catinum eodem ſtudio, cùm uidiſſet*
*κοῖλω τῷ ψωμίῳ. *puerum uaſculo fracto, * concauo pane lenticulam ſuſcipientem. Ratiocinabatur autem in hunc modum: Omnia deorum ſunt. Dijs autem amici ſapientes ſunt. Sunt autem amicorum cuncta communia, omnia igitur ſapiẽtum ſunt. Inſpexerat mulierem inhoneſtius dijs procidentem, eius ſuperſtitionem auferre uolens, ut Zoilus Pergæus ait, accurrit dicens, Non übereris mulier ne fortè ſtante poſt tergum deo, cuncta enim plena ipſo ſunt, inhoneſtè te habeas? Aſclepio percuſſorem ſacrauit, qui procumbentes in faciem accurrens contereret. Solebat enim dicere imprecationes tragicas ſibi occurriſſe, eſſe enim ſine domo,*
ſine

ſine ciuitate, priuatum patria pauperem, palãtem, uitam in dies habentem. Aiebat ſe obijcere fortunæ quidem confidentiam, naturam legi, perturbationi rationem. Ad ſolem ſedenti in Craneo ſibi aßiſtens Alexander ait, Pete à me quod uis: at ille inquit, Noli* mihi umbram facere. Legerat quidem diutißimè, cumq; ad finem libri nihil ultrà ſcriptum eſſe oſtenderet, Bono, inquit, eſte animo uiri, terram intueor. Ratiocinanti cuidam & concludenti illum habere cornua, manu frontem palpans, Equidem, inquit, illa non uideo. Itidem & dicente ſibi quodam non eſſe motum, exurgens ambulabat. Ad eum qui de cœleſtibus diſſerebat, Quando, inquit, de cœlo ueniſti? Spadone quodam ſcelerato domui ſuæ inſcribente, Nihil ingrediatur mali: Dominus, ait, domus quònam ingredietur? Vnguento inungens pedes dixit, A` capite quidem in aërem aſcendere unguentum, ſed à pedibus in olfactum. Rogantibus Athenienſibus, ut initiaretur, atque dicentibus, quòd apud inferos hi qui initiati ſunt, præſident, Perridiculum eſt, inquit, ſi quidem Ageſilaus & Epaminundas in cœno degent, uiles autem quiq; quòd initiati ſint, in beatorum inſulis erunt. Muribus ad ipſius menſam ſubrepẽtibus, Ecce, inquit, et Diogenes paraſitos nutrit. Platone canem ipſum appellante, Sanè, inquit: nam equidẽ ad uenditores remeaui. E' balneis exiens percontanti, An multi homines lauarent, negauit. At roganti num turba multa, confeſſus eſt. Platone item diffiniente, Homo eſt animal bipes ſine pennis, cùm placeret iſta eius diffinitio, nudatum pennis ac pluma gallum gallinaceum, in eius inuexit ſcholam dicẽs, Hic Platonis homo eſt, unde adiectum eſt diffinitioni, * latis unguibus. Interroganti quánam hora prandere oportet, Si diues, inquit, eſt quando uult: ſi pauper, cùm poteſt.

*ἀποσκότησόν μοι.

*πλατυώνυχον.

Apud

Apud Megarenſes intuitus oues pellibus tectas, illorũ autem filios nudos, ait, Præſtat Megarẽſis arietem eſſe quàm filium. Ad eum qui ſe trabe cõcuſſerat, ac poſteà dicebat, Caue: Num, inquit, iterum me ferire uis? Aiebat oratores quidem plebis miniſtros, coronas autem gloriæ * bullas. Lucernam interdiu accendens, hominẽ aiebat quæro. Stabat aliquando manãtibus perfuſus undis, his uerò qui circunſtabant illum miſerantibus, Plato, nam & is aderat, Si uultis, inquit, illum miſerari, abite, gloriæ illius cupiditatem ſignificans. Colaphum à quopiã accipiens, Hercle, ait, neſciebã me galea armato capite ambulare. Midia quoque ipſum colaphis cædente ac dicente, Tria milia tibi in menſa poſita ſunt, poſtridie ſumpto pugilum cæſtu, cæſoq; ſeſe illi dixit, Tria milia tibi in menſa ſunt poſita. Lyſia pharmacopola ſciſcitante, an deos eſſe crederet, Quomodo, inquit, non credo, qui te dijs inimicũ puto? Alij Theodorum hoc dixiſſe ferunt. Quendam intuitus ſe undis ſpargentem, ait: O' infelix an ignoras quoniam ut in grammatica erratis aſperſus non abſolueris, ita nec uitæ criminibus euades liber? Culpabat maximè ſi qui fortunam cauſarentur, dicens homines quæ ſibi bona uiderentur, non quæ re uera bona eſſent, poſtulare. Eis uerò qui terrerentur ad ſomnia dicebat, Ea quidem quæ uigilantes agitis, non moramini, quæ uerò dormientes imaginamini, ea curioſè diſquiritis. In Olympia pronuntiante præcone, Dioxippus uiros uicit, Hic, ait, mancipia, ſed ego uiros. Amabatur autem & Athenienſibus. Nam adoleſcenti, cùm dolium illius contriuiſſet, plagas intulerunt, illiq; aliud dederunt. Refert Dionyſius Stoicus, illum poſt Cheroniã deprehenſum abductum eſſe ad Philippum, à quo, quid eſſet, interrogatus, Explorator, inquit, inſatiabilis auiditatis tuæ. Ex quo admira

*ἐξανθήματα.

*mirationi habitus, liber dimiſſus eſt. Miſerat aliquando Alexãder epiſtolam Athenas ad Antipatrum per Athliam quendã cùm adeſſet Diogenes, Athlias, inquit, per Athlium ad Athlium. Perdica comminante niſi ad ſe ueniret, illum ſe occiſurum, Nihil, inquit, magni facies: Nam & cantharus & phalangium id facerent. Illud autem non dubitabat contrà minari ac dicere, quòd ſi & abſq; ſe uiueret, feliciter uicturus eſſet. Clamabat autem ſæpius hominum uitam facilè à dijs dari, uerùm occultari illam quærentibus *mul* *μελίπηκτα *ſum, unguẽta, & his ſimilia. Vnde & ei qui à famulo calciabatur, Nondũ, ait, beatus es, niſi te etiã abſtergat: hoc autem erit, ſi mancus fueris. Cùm uidiſſet aliquando magiſtratus, qui* ἱερομνήμονες *dicebantur, quendam ex ærario phialam furatum adducẽtes, Magni, inquit, fures paruum ducunt. Intuens aliquando adoleſcentem lapides in crucem iacientem, Euge, inquit, ſcopo potieris. Circumſtantibus ſe adoleſcentibus, atq; dicentibus, Cauebimus, ne mordeas nos, Bono, inquit, eſtote animo filioli, canis betis non ueſcitur. Glorianti cuidam quòd leonis pelle tegeretur, Deſine, inquit, uirtutis ſtramenta pudefacere. Beatus dicebatur Calliſthenes, quòd magnificis ab Alexandro apparatibus exciperetur: At ille, infelix, inquit, eſt, quòd prandeat ac cœnet cùm Alexãdro uidetur. Cùm pecunijs egeret, eas ſe ab amicis repetere, non petere dicebat. Quandoque in foro manibus operans, Vtinam, aiebat, liceret ſic perfricato uentre non eſurire. Adoleſcentem intuitus cum ſatrapis ad cœnam abeuntem, abductum ad ſuos reuocauit, obſeruariq; iuſsit. Compoſito adoleſcenti quippiã roganti, non prius ſe affirmauit reſponſurum, quàm apertè exploraret, utrne eſſet an mulier. * Plaudenti laſciuius* *κοτταβίζων. *in balneo adoleſcenti, Quanto, inquit, melius, tanto dete-*

rius

rius. Inter cœnandum oſſa illi quidam, ut cani, iactabant, at ille propius accedens permingebat, ut canis. Oratores atque omnes in dicendo gloriam quærentes, ter homines, pro eo quòd eſt ter infelices appellabat. Diuitem indoctum ouem * aureo uellere dicebat. Cùm uidiſſet prodigi cuiuſdam domui inſcriptum, Venalis. ſciebam, inquit, quòd præ nimia crapula facilè dominum euomeres. Cauſanti adoleſcenti perturbantium ſe multitudinem, Deſiſte, inquit, & tu perturbationis indicia proferre. Ingreſſus ſordidum balneum, Qui hic ſe lauant, ait, ubi lauantur? Cùm rudem pinguemq; citharœdum omnes cauſarentur, ſolus ipſe laudabat. Rogatus quamobrē, ait, quòd talis cum ſit, citharâ ſe, non latrocinijs exerceret. Citharœdum qui ſemper ab auditoribus deſerebatur, ita ſalutabat, Salue galle. Illo autem dicēte, Cur ita, Quia, inquit, canens omnes excitas. Cùm adoleſcentem plurimi inſpicerent, ille * ſinum lupinis complens ſe incuruabat. Multitudine in eum conuerſa, mirari ſe dixit quomodò illo dimiſſo ſe intuerentur. Dicente quodam uehementer ſuperciliöſo: Vno ictu caput ſibi perfringam, At ego, inquit, à ſiniſtris adſtans te tremere faciam. Hegeſia ſe deprecante, ut ſibi librorum aliquid exponeret, Stultus, inquit, es Hegeſia, qui caricas quidem non ſcriptas eligis, ſed ueras: uera autem exercitatione neglecta te ad ſcriptam confers. Ei qui ſibi exilium exprobrabat, At huius, inquit, miſer cauſa, philoſophatus ſum. Alio rurſus dicente, Sinopei te exilij condemnant. Et ego illos, inquit, manſione. Intuitus aliquando Olympionicem oues paſcentem, Quàm citò, inquit, ò præclare, ab Olympijs ad * Nemea te contuliſti. Rogatus cuius rei gratia athletæ nihil ſentiūt, Quia, inquit, ſuillis ac bubulis carnibus extructi ſunt. Petebat aliquando ſtatuam, rogatus cur hoc

*χρυσόμαλλον

*προκόλπιον.

*ἐπὶ τὰ νέμεα

*hoc faceret, Vt me, inquit, non potiri aſſuefaciam. Cùm po-ſtularet quempiam, quippe & hoc primum propter inopiam, dicebat, ſi quidem & alij dediſti, mihi da: ſi uerò nemini, à me incipe. Interrogatus aliquādo à tyranno cuiuſmodi ære præſtaret ſtatuam ſculpere, Quo, inquit, Harmodius & Ariſtogiton fuſi ſunt. Rogatus quomodo Dionyſius amicis uteretur, Vt*uaſculis, ait: dum plena ſunt, ſuſpendit, & abijcit uacua. Inſcripſerat quidam domui ſuæ, uxore nuper ducta, Iouis filius Callinicus Hercules hic habitat, nihil ingrediatur mali. inſcripſit ipſe, Poſt bellū auxiliū. Cupiditatem arcē omnium malorum dixit. Prodigū quendam intuitus oleas in diuerſorio edentem, Si ſic prandiſſes, ait, non ita cœnares. Bonos uiros imagines deorum eſſe. Amorem uacantium occupationem. Rogatus quidnam eſſet in uita miſerū, Senex ait, egenus. Quæ nam perniciſſimè morderet belua, Ex feris, inquit, obtrectator, ex cicuribus autem adulator. Intuitus aliquando Centauros duos peſſimè pictos, ait, Vter horum*deterior eſt? Sermonē ad gratiam inſtructum, melleum eſſe laqueum dixit. Ventrem uitæ Charybdim appellabat. Audiens Didymonē mœchum fuiſſe comprehenſum, Dignus eſt, inquit, ex ipſo nomine ſuſpendi. Rogatus cur pallens eſſet aurū, Quia, inquit, multos habet inſidiatores. Mulierem in lectica intuens, non ſecundum feram ait eſſe caueam. Fugitiuum ſeruum ad puteum ſedentem cùm uidiſſet, Caue, inquit, adoleſcēs, ne excidas. Cernens ueſtimentorum furem in balneis, Num, inquit, *ad unguentulum, an uerò ad aliud ueſtimentū? Cùm uidiſſet aliquando mulieres ex oliuæ arbore pendere ſuffocatas, Vtinam, inquit, arbores cæteræ fructum huiuſmodi tuliſſent. Intuitus*ſepulcrorum uiolatorem, ait,*

Τίπτε σὺ ὧδε φέρεις,

*θυλάκοις.

*χείρων ὅτι.

*ἐπ' ἀλειμμάτιον, ἢ ἐπ' ἄλλο ἱμάτιον.

*λωποδύτην.

Ἠ τινὰ συλήσων νεκύων κατατεθνειώτων; hoc eſt,

–Sed hic quid uir bone quæris?

An aliquam è uita functis ſpoliare laboras?

Rogatus num ſeruulum aut ancillam haberet, negauit, dicenti, Si ergo mortem obieris, quisnam te ad ſepulcrum efferet? Qui domo, inquit, indiget. Cùm animaduerteret formoſum adoleſcentem incuſtoditè obdormientem, manu pungens, Surge, inquit,

Μήτις σοι εὕδοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ. hoc eſt,

Ne quis te à tergo ſtertentem cuſpide figat.

Ad eum qui pretioſa parabat obſonia,

Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσεαι.

Nate mihi haud longæuus eris.

Platone de ideis diſſerente & nominante menſalitatem & cyathitatē, Equidē, inquit, ò Plato, mēſam & cyatham uideo, * menſalitatem uerò, & cyathitatē non uideo. Et ille, Rectè, inquit, quibus enim cyathus menſaq; cōſpicitur oculos habes, quo autem menſalitas & cyathitas intelligitur, animū nō habes. Interroganti cuidam, Qualis ſibi uideretur Socrates, Furēs reſpondit. Rogatus à quodā quo tēpore ducēda ſit uxor, Iuuenibus, inquit, nondum, ſenibus uerò nunquàm. Interrogatus quidnam uellet, ut colaphum acciperet, Galeam, inquit. Adoleſcentē intuens ſe componētem, Si quidē, inquit, ad uiros, * fruſtra, ſin autem ad mulieres, nequiter. Videns adoleſcentulum rubore perfuſum, Confide, ait, fili, huiuſmodi eſt uirtutis color. Cùm duos aliquādo audiſſet legiſperitos, ambos damnauit, dicens alterū quidem furatum eſſe, alterum uerò non periſſe. Rogatus cuiuſmodi uinum libētius biberet, Alienū, inquit. Dicente ſibi quodam, Plures te irrident, At ego, inquit, non irrideor. Dicenti malum eſſe uiuere, nō, inquit, uiuere malum eſt, ſed malè

* τραπεζότητα κυαθότητα.

* ἀτυχεῖς ἀδικεῖς.

male uiuere. Conſulentibus ut fugitiuum quæreret ſeruum, Ridiculum, inquit, eſt, ſi Manes abſq; Diogene uiuat, Diogenes abſque Mane non poßit. Prandebat *oleas, inuectam uerò inter prandendum placentam proiecit dicens:*

Ὦ ξένε τυράννοι ἐκποδὼν παθίσχου. &,
–Ἄλλοτε μάστιξεν δ' ἐλάαν. hoc eſt,
Longè à tyrannis temet hoſpes auferas. &,
–Nunc celeres agitabat equos.

Rogatus qualis eſſet canis, Eſuriens, inquit, Melitæus, ſatiatus uerò Moloßicus. Quoſdam permulti laudant, neque tamen ob laborem audēt cum eis unà ad uenationē egredi, ita ne mihi quidem ob dolorum metum congredi atque unà uiuere poteſtis. Rogatus an ſapientes placentis ueſcerentur, Omnibus, inquit, ſicut & homines cæteri. Interroga*tus cur mendicis largirentur homines, non autem philoſophis, Quia claudi, inquit, ac cæci fieri potius quàm philoſophos euadere ſperant. Poſcebat quiddam ab auaro, atq; illo tergiuerſante, *Ad cibum, inquit, homo te poſtulo, non ad ſepulcrum.* * εἰς τροφὴν οὐκ εἰς ταφήν. *Exprobranti, quòd aliquando falsò pecuniam ſignaſſet, Tempus, inquit, fuit cùm talis eram, qualis tu modò, qualis autem ego modò ſum, nunquam tu eris. Alteri ſibi idem exprobranti, Atqui, inquit, emingebam tum celerius, modò nō ita. Myndum profectus cùm uideret magnificas portas, & urbem modicam, Viri, inquit, Myndij portas claudite, ne urbs ueſtra egrediatur. Cùm uidiſſet aliquando hominem in purpuræ furto deprehenſum,*

Ἔλαβε, inquit, τὸν πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή. id eſt,
Purpureum cepit fatum, uiolentaq; Parca.

Cratero precante ut ad ſe ille proficiſceretur, At malo, inquit, ſal Athenis lingere, quàm apud Craterū frui magnificè inſtructa menſa. Anaximenē conueniens, Pingui aqua

aqualiculo rhetorem, impartire, inquit, & nobis pauperibus uentrē, quippe & ipſe ab onere leuaberis, & nobis *τaρίχιον. *emolumento eris.* Diſſerente *illo aliquando*pernam prætendens auditores in ſe conuertit.* Indignante *illo,* Diſputationem,*inquit,*Anaximenis *oboli pretium diſſoluit.* Cùm *illi probro daretur, quòd in foro manducaret,* In *foro enim ait, eſurio.* Quidam *& illud huius eſſe aiunt, quòd intuitus illum* Plato *lauantem olera: accedens tacitè illi dixerit,* Si Dionyſio *obſecutus eſſes, olera profectò non lauiſſes: illumq; ad aurem item reſpondiſſe,* Et *ſi lauares olera,* Dionyſio *non eſſes obſequutus.* Dicenti *cuidam,* Multi *te irrident,* Et *illos, inquit, fortè aſini.* Sed *non illi aſinos curant,* Neq; *ego illos, reſpondit.* Conſpecto *adoleſcentulo philoſophante,* Eia, *inquit, amatores corporis ad animæ pulchritudinē traducis.* Admirante *quodam ea quæ in* Samothracia *ſunt donaria,* Longè, *ait, plura eſſent, ſi & qui ſeruati non ſunt, ea dedicaſſent.* Alij Diagoræ Medo *hoc aßignant.* Formoſo *adoleſcenti ad conuiuium eunti,* Deterior, *inquit, remeabis.* Illo *redeunte & poſtridie ſibi dicente, & abij, & deterior effectus non ſum,* Deterior *inquit.* Poſtulabat *ab* Eurytio *difficile quiddam, illo dicēte, ſi mihi perſuaſeris,* Equidē, *inquit, ſi perſuadere poßim, ſuaſiſſem uti te ſuffocares.* Reuertebatur *ex* Lacedæmone Athenas, *interrogabatur quò & unde ueniret,* A' *uiris, inquit, ad mulieres.* Rediens *ab* Olympijs *cum rogaretur,* An *multa ibi turba fuerit,* Turba, *inquit, multa, ſed homines pauci.* Luxurioſos *dicebat ſimiles ficubus, quæ per præcipitia naſcuntur, quarū fructus homo non guſtat, corui autē & uultures comedunt.* Phryne *ſcortū* Venerem *auream* Delphis *obtulit, quam ille ita, inſcripſit:* Ex Græcorū intēperantia. Alexandro *quoque illi aßiſtente & dicente,* Ego *ſum* Alexander

xander magnus ille rex, At ego, *inquit,* Diogenes *canis.* Rogatus *quidnã faciẽs canis uocaretur,* Quòd *eis,inquit, blandior qui dant,in eos uerò, qui non dant oblatro, malos autẽ mordeo.*Ex *ficu quadam poma legebat, * cuſtode* *ἀπώριζε.
*dicente,*Huic *ante paucos dies homo ſuſpenſus eſt,*Ego,*inquit,illam purgabo.*Olympionicen *intuens in ſcortum frequenter intendentem,*Ecce,*inquit,ut aries* Martius *à puella uulgari per collum captus abducitur.* Formoſa *ſcorta lethali mulſo nõ diſsimilia dicebat.*Prandenti *in platea qui circunſtabãt identidẽ acclamabãt,* Canis. At *ille,*Vos,*ait, canes eſtis,qui prandentem circũſtatis.* Cùm *duo molles ſe ab eo ſubducerent,*Nolite,*inquit,uereri,canis betas nõ comedit.*De *puero ſtuprato cuias eſſet rogatus,*Tegeates *inquit.*Cùm *uidiſſet ignauũ luctatorẽ medicinã profitentem,* Quid *hoc,inquit,num et eos qui te aliquãdo uicerũt, nunc ipſe deijcies?*Cùm *ſcorti filium in turbas iactantem lapides cerneret,*Caue,*ait,ne patrem ferias.* Puero *oſtentanti ſibi gladium,quem ab amatore acceperat,*Gladius,*inquit,pulcher eſt, ſed capulus fœdus.* Laudantibus *quibuſdam eum qui illi erogauerat,*Me *autem,inquit,nõ laudatis qui accipere merui?* Cùm *à quodã pallium exigeretur,* Si *quid ait, donaſti,habeo,ſin autem eguiſti, utor.* Suppoſititio *quodã dicente,*Aurum *habet in pallio,*Ita *ſanè,inquit,idcirco illo ſuppoſito obdormio.* Rogatus *quid ex philoſophia lucratus fuiſſet:*Etſi *nihil aliud, inquit, uel hoc ipſum quòd ad omnem fortunam paratus ſum.* Interrogatus *unde eſſet,* *Mundanus *ait.*Sacrificãtibus *quibuſdam ut filium à dijs impetrarent,*Vt,*inquit,*bonum, *impetretis nõ immolatis.* Cùm *ſtipem aliquando poſceret*ægrotanti,ait:* *κοσμοπολίτης. *πρὸς τὸν ἐραστὴν χείρω.

Τοὺς μὲν ἄλλους ἐνάριζ᾽ ἀπὸ δ᾽ Ἕκτορος ἴσχεο χεῖρας. id eſt,

Tu reliquos ſpolia,ſed ab Hectore *contine dextras.*

Scorta dicebat regum eſſe reginas, petere enim quodcunque cis uideretur. Athenienſibus Alexandrum Liberum patrẽ *decernentibus, Et me, inquit, Seraphin facite.* Exprobranti *quòd loca immunda introiret,* Et *ſol, inquit, in ſeceſſus abit, neq; inquinatur.* In *fano cœnans inter panes ſordidos appoſitos, ſublatos abiecit dicens, In ſacrũ nihil oportere ſordidum ingredi.* Dicente quodã, Cur nihil ſciens philoſopharetur, Et *ſi, inquit, philoſophiã ſimulo, hoc ipſum philoſophari eſt.* Laudabatur *puer ad illũ adductus, quòd ingenio excelleret, eſſetq; optimis moribus,* Quid *ergo, inquit, me indiget?* Qui *recta dicerent nec facerent, eos cytharæ ſimiles aiebat, hanc enim nihil audire, neq; ſentire.* Theatrum *ingrediebatur ex aduerſo exeuntium.* Rogatus *cur ita faceret,* Hoc, *ait, in omni uita facere ſtudeo.* Videns *aliquando adoleſcentulum effœminari,* Non *pudet, ait, deterius, quàm naturam ipſam, de teipſo ſtatuere?* Illa *enim te uirum fecit, tu te cogis mulierem fieri.* Intuens *quendam parum cordatum aptare pſalterium,* Nõ *erubeſcis, inquit, qui ſonos ligno aptes, animũ ad uitam non componas?* Dicenti *cuidam,* Idoneus *ad philoſophiã nõ ſum,* Quid *ergo, inquit, uiuis, ſi ut bene uiuas nulla tibi cura eſt?* Cõtemnente *quodam patrẽ,* Non *pudet, ait, eum contemnere, qui tibi ut magnum ſapias eſt autor?* Videns *decorum adoleſcentem indecorè loquentem,* Non *erubeſcis, ait, ex eburnea uagina plumbeum educens gladium?* Cùm *illi probro daretur, quòd in caupona biberet,* Et *in tonſtrina tondeor, inquit.* Vitio *uertebatur illi quòd ab* Antipatro *accepiſſet palliolum, tum ille inquit:*

Iliad. γ. οὔτοι ἀπόβλητα ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα. hoc eſt,

Reijcienda deûm non ſunt inſignia dona.

Cùm illi quidam trabem impegiſſet, ac diceret, Caue, *uirga illum*

illum cædēs ait, Caue. Supplicante quodā meretrici, Quid, ait, uis miſer, ab illa cùm præſtet, fruſtrari? Vnguentis delibuto Vide, ait, ne* fragrantia capitis fœtorem uitæ præſtet. Seruos quidē dominis, malos autem cupiditatibus ſeruire dicebat. Rogatus cur mācipia ἀνδράποδα ſint appellata, Quia pedes, inquit, habent uirorum, animum autem quem tu nunc habes qui hoc interrogas. A' prodigo petebat minam, à quo cùm rogaretur, Cur ab alijs obolum, ab peteret minam, Quia, inquit, ab alijs omnibus denuo me accepturum ſpero, abs te uerò an rurſus accepturus ſim, θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, hoc eſt, In genibus diuûm poſitum eſt. Cùm probro daretur, quòd Platone non petente ipſe peteret, Et ille, inquit, petit, *εὐωδία δυσωδίαν.

Ἄγχισχὼν κεφαλὴν, ἵνα μὴ πεύθοιαθ᾽ οἱ ἄλλοι. hoc eſt,

Sed caput admouens, reliqui ne fortè reſciſcant.

Sagittarium intuitus imperitum, iuxta ſcopum conſedit dicens, Ne fortè me feriat. Eos qui ad uoluptatē aſpicerent, falli ac fruſtrari dixit. Interrogatus an mala eſſet mors, Quonam, inquit, modo mala, quam præſentē nō ſentimus? Alexandro ſtante atq; interrogante, num me times? Quid enim, inquit, es, bonū, an malū? dicente bonum, Quis ergo, ait, bonū timet? Diſciplinam iuuenibus quidem ſobrietatē, ſenioribus ſolatium, pauperibus diuitias, diuitibus ornatum eſſe dixit. Didymoni mœcho curanti aliquando puellæ oculum, Vide, inquit, ne uirginis oculū curans, puellam corrumpas. Dicente quodam amicos illi inſidiari, Et quid, ait, agere oportet, ſi amicis & inimicis æquè utendū erit? Rogatus quid eſſet inter homines optimum, Libertas, inquit. Ingreſſus aliquando ſcholam cùm uideret muſas multas, paucosq; diſcipulos, Cum dijs, inquit, præceptor multos habes diſcipulos. Solebat autem omnia palàm facere,

& quæ ad Cererem & quæ ad Venerē pertinent, atq; huiuſmodi concluſiunculis utebatur: Si prandere nihil mali eſt, neq; in foro prandere malum eſt. Non eſt autem malum prandere, nec in foro quidem prandere malum eſt. Cumq; ante ora omniū obnixè operaretur, Vtinā liceret, aiebat, perfricato uentre à fame conquieſcere. Referuntur in eum & alia, quæ cùm ſint multa, prolixū eſſet & omnia proſequi. Dicebat autem duplicem eſſe exercitationē, alteram eſſe animi, alterā coporis. hanc ſecundum, quam in exercitio perpetuæ quæ fiunt maginationes, præſtant ad uirtutis opera quædā adminicula. Porrò alterā ſine altera eſſe imperfectā, nihilominus bona habitudine & robore inter ea quæ competunt adnumerato, quippe quæ ueluti circa corpus, ita & circa animam ſint. Adijciebatq; argumēta, quòd ad uirtutē facilè exercitio proficiatur. Cernere enim ſe in artibus mechanicis & alijs opifices, ex conſuetudine operis non minimā* operandi celeritatem fuiſſe cōſecutos. Athletas item & tibicines inter ſeſe eminere tanto interuallo, quanto maiore ſtudio & labore uerſati fuerūt. Atq; ſi quidē ita iſti exercitationē ad animum tranſtuliſſent, nequaquam inutiliter aut imperfectè laborarent. Nihil dicebat in uita omnino abſque exercitatione perfici, eam uerò omnia exurperare poſſe. Cùm igitur repudiatis inutilibus laboribus naturales inſequi, ac uiuere beatè debeamus, per ſummā dementiā infelices ſumus. Namq; ipſius quoq; contemptus uoluptatis ſi nos aſſuefecerimus, iucundiſſimus fit. Et ſicut hi qui conſueuerunt uoluptuosè uiuere, molestè inde ſe auelli patiūtur, ita qui aliter exercitati ſunt, facillimè ipſas contēnunt uoluptates. Talia docebat atq; etiamnum re ipſa præſtabat, monetas reuera adulterans, quòd nihil minus naturalibus, quàm legitimis deferret, eandem

*εὐχέρειαν.

uitæ

tutæ formam, quam Hercules, ſe uiuere affirmans nihil libertati præferens, omniaq́; ſapientum eſſe dicens, eiuſmodi rationibus, quas ſuprà allegauimus uſus, Omnia, inquiens, deorum ſunt. Amici autem ſunt ſapientibus dij. Sunt autem amicorum omnia communia, omnia igitur ſapientum ſunt. Ac de lege, quòd ſine ipſa geri reſpub. non poßit. Nam ſine ciuitate nihil conferre quod urbanum eſt, urbs uerò ciuitas eſt, lex uerò abſq; ciuitate ad nihilum utilis, eſt igitur urbana lex. Nobilitatem uerò & gloriam, & huiuſmodi cætera ridebat, dicens malitiæ eſſe uelamenta. Solam rectam eſſe rempub. quæ eſſet habenda in honore. Dicebat & mulieres communes eſſe oportere, nuptias nihil eſſe arbitratus, ſed ut quiſq; cuique perſuaſiſſet, ita illi coiret, communesq; idcirco filios fieri. Nihil eſſe iniquũ duxit ex templo quidpiam accipere, aut quoduis guſtare animal, ne iniuſtum quidem eſſe humanis ueſci carnibus, idq́; ex aliarum gentiũ conſuetudine liquere, atq; hac recta ratione omnia in omnibus & per omnia eſſe dicens. Nanque & in pane carnes eſſe, & in olere panem, cùm panis & corpora reliqua, in omnibus per occultos quoſdã meatus ac tumores ingerantur, atque unà euaporent, ſicut & in Thyeſte manifeſtum eſt, ſiquidem ipſius ſunt tragœdiæ, & non Philiſci Aeginetæ ipſius familiaris, ſiue Paſiphontis Luciani, quem ſcribit Phauorinus in omnimoda hiſtoria poſt obitum eius ſcripſiſſe. Muſicæ uerò, & geometriæ, & aſtrologiæ, cæterorumq́; ſimiliũ fuiſſe negligentẽ, ueluti inutiliũ & quæ minimè eßẽt neceſſaria. Fuit autẽ prõptißimus ad obuiandum ijs, quæ dicerẽtur, ut ex ſuperioribus liquet. Quin & ſui auctionẽ fortißimè pertulit. Nam cùm in Aeginã nauigaret, atq; à piratis fuiſſet cõprehẽſus, quorũ princeps erat Scirpalus, in Cretã deductus, uenditus eſſet, præcone inter-

rogante, quid ſciret facere, reſpondit, Scire ſe hominibus dominari. Vnde cum indicaſſet digito Corinthiũ quẽdam, habitu ingenuo prætereuntẽ Xeniadem quem prædiximus, Huic, inquit, me uende, hic enim domino indiget. Emit igitur illum Xeniades, Corinthumq; ſecũ adducens filijs præceptorem dedit, & toti domui præfecit. Is uerò ita ſe geſsit in omnibus ut ſurſum ac deorſum curſitans ille diceret, bonus genius domum meam ingreſſus eſt. Refert Cleomenes in libro qui Pædagogus inſcribitur, neceſſarios ſuos illum redimere uoluiſſe, illum uerò eos fatuos dixiſſe. Neq; enim leones ſeruos eſſe nutrientium, ſed econuersò illos ſeruire leonibus. Nam ſerui timere eſt, feras uerò hominibus terrori eſſe. Erat autem uiro mirabilis perſuadendi uis, adeo ut quemlibet oratione facilè caperet. Fertur denique Oneſicratus quidam Aeginenſis Athenas miſiſſe, alterum ex duobus liberis ſuis, Androſthenem nomine, eumq; cùm audiſſet Diogenem, illic perſtitiſſe, miſiſſe itidem quem prædiximus Philiſcum, qui erat maior natu, ipſúmque itidem detentum fuiſſe. Poſtremò uerò ipſum aduenisse, atque unà cum filijs philoſophatum eſſe, tanta Diogenis ſermonibus ſuauitas inerat. Audiuit ipſum & Phocion, qui cognominatus eſt Bonus, & Stilpo Megarenſis, & complures alij ciuiles uiri. Fertur nonaginta fermè annorum obiſſe diem. Porrò de ipſius morte uaria habetur opinio. Sunt enim qui dicant illum cùm bouis pedem crudum comediſſet, bilem ſibi conſciuiſſe, atq; ita periſſe, ex quibus eſt Cercidas Megalopolita ſiue Cretenſis in Meliambis ſic:

Οὐ μὰν ὁ πάρος γ' ἐὼν Σινωπεὺς τῆνος
ὁ βακτοφόρος διπλοείματος, αἰθεριβόσκος,
Ἀλλ' ἀνέβα, χεῖλος ποτ' ὀδόντας ἐρείσας
Καὶ τὸ πνεῦμα συνδακών, ἦν γὰρ ἀλαθέως

Διογένης ζανὸς γόνος οὐράνιός τε κύων. hoc eſt,

Non enim patitur priſcus ille inopæus
Baculifer ille, & duplicatus, ſub diuo paſtus.
Tandem qui ſublatus eſt, cùm labris dẽtes offirmaſſet,
Et ſpiritum continuiſſet, erat enim uerè
Diogenes Iouis filius, & cœleſtis canis.

Alij dicunt cùm polypum canibus partiri uoluiſſet, morſum in cruris neruo, ac ex eo defunctum eſſe. Ipſius tamen neceſſarij, ut in Succeſſionibus ait Antiſthenes, id potius approbant, quòd ſpiritum continendo animam exhalauerit. Degebat enim in Cranio, id erat gymnaſium ante Corinthum. Cùm uerò ex more familiares adijſſent pallióque obuolutum deprehenderent, non illum dormire arbitrati, erat quippe minimè ſomnolentus, reuelato pallio animam efflaſſe inuenerunt, ſuſpicatiq; ſunt illum hoc feciſſe deſiderio migrãdi ex uita. Hinc inter eos qui eum ſepelirẽt oborta ſeditio, ut ferè ad manus uentum ſit. Aduenientibus autem patribus illorum atq; primatibus ita ſedata diſcordia, ſepultum eſſe iuxta portam quæ in Iſthmum fert. Erigentes autem ſuper illius tumulum columnam, canem deſuper ex lapide Pario ſculpſerũt. Poſtea & ipſius ciues æreis illum ſtatuis honorarunt, ita inſcribentes,*

*τένοντα.

Γηράσκει καὶ χαλκὸς ὑπὸ χρόνου, ἀλλὰ σὸν οὔτι
Κῦδος ὁ πᾶς αἰὼν Διόγενες καθελεῖ.
Μοῦνος ἐπεὶ βιοτᾶς αὐτάρκεα δόξαν ἔδειξας
Θνατοῖς, καὶ ζωῆς οἶμον ἐλαφροτάτον, hoc eſt,

Aera quidem abſumit tempus, ſed tempore nunquam
Interitura tua eſt gloria Diogenes.
Quandoquidem ad uitam miſeris mortalibus æquam
Monſtrata eſt facilis te duce, & ampla uia.

Eſt item de eo tale epigramma carmine procelevmatico:

Διόγενες ἄγε, λέγε, τίς ἔλαβέ σε μόρος

Ἐς ἄϊδος, ἔλαβέ με κυνὸς ἄγριον ὀδάξ; hoc eſt,

Diogenes age,loquere,quis exitus ad inferos

Te abſtulit,abſtulitne canis morſus ferox?

Aiunt quidam illum dum moreretur mandaſſe inſepultum proijci cadauer, ut omnes beſtiæ participes ipſius eſſent, ſiue in foueam ſuperiecto modico puluere inijcerent. Alij autē in Eliſſum ſe immitti uoluiſſe tradūt,ut eſſet fratribus utilis. Demetrius autē in æquiuocis ait eadem die Alexandrum Babyloniæ,Diogenémque Corinthi uita functos eſſe. Erat autē ſenex Olympiade CXIII.Ferūtur eius iſta uolumina:Dialogi capitū,Ichthyas, graculus,pardus,plebs Athenienſiū, Reſpublica, ars moralis,de diuitijs,Amatorius,Theodorus,Hypſias, Ariſtarchus,de morte, Epiſtolæ Tragœdiæ ſeptem, Helena, Thyeſtes,Hercules, Achilles, Medea, Chryſippus, Oedipus. Porrò Socrates in primo Succeſſionū, & Satyrus in quarto de uitis, nihil corū eſſe Diogenis affirmauit.Tragœdiolas autem ait Satyrus Philiſci Aeginenſis eſſe,Diogenis diſcipuli.Sotion autem in ſeptimo hæc ſola Diogenis eſſe ait,de uirtute, de bono,amatorium, mendicum, τολμαῖον, pardum, Caſſandrum, Cephalionem, Philiſcum,Ariſtarchum, Siſyphum,Ganymedem,de uſu epiſtolas. Fuerunt autem quinq; Diogenes.Primus Apolloniathes phyſicus. Eius autem ſcriptorum iſtud initium fuit: Quicquid eſt quod dicere aggredior, operæpretium eſſe uidetur initium irrefragabile ponere.Secundus Sicyonius qui Pelopōneſiaca ſcripſit. Tertius hic ipſe. Quartus Stoicus ex Seleucia,appellatus eſt autem Babylonius ob uicinitatē. Quintus Tarſenſis,qui de quæſtionibus poëticis ſcripſit,quas etiam ſoluere nititur.Hunc uerò philoſophum Athenodorus in quinto deambulationū ait,

quòd

quòd ungi ſolitus eſſet, lucidum ſemper apparuiſſe.

MONIMVS SYRACVSANVS.

*Monimus Syracuſanus Diogenis quidem diſcipulus, famulus uerò menſarij cuiuſdam Corinthij fuit, ut Socrates tradit. Ad eum Xeniades qui Diogenem emerat, frequens commeabat, uirtutem hominis, atq; in dicendo uim admiratus, Monimum in ſui pellexit amorē. Ille enim continuè ſimulata ueſania abijcere monetam, omnemq; menſæ pecuniam cepit, donec à domino repudiatus continuò ſe ad Diogenem contulit. Adhæſit autem & * Crati Cynico ſæpius, cæterosq; id genus ſtudioſè conſectatus. Quæ ex re factum eſt, ut eum dominus adhuc magis inſanire putârit. Fuit autem uir eloquens ac doctus, adeò ut Menander comicus ipſius mentionem fecerit in quadam comœdia, quæ Hippocomus inſcribitur, ſic de eo dicens:*

* Κράτητι, ſiue Crateti.

Μόνιμός τις ἦν ἄνθρωπος, ὦ φιλόσοφος,
Ἀδοξότερος, μικρῷ δὲ ὁ τὴν πήραν ἔχων.
Πήρας μὲν οὖν τρεῖς ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνος ῥήματι
Ἐφθέγξατ' οὐδὲν ἐμφερὲς, μὰ τὸν Δία,
Τῷ γνῶθι σαυτὸν, οὐδὲ τοῖς βοωμένοις
Τούτοις, ὑπὲρ δὲ ταῦτα ὁ προσαιτῶν καὶ ῥυπῶν.
Τὸ γὰρ ὑποληφθὲν τῦφον εἶναι πᾶν ἔφη. hoc eſt,

Monimus fuit quidam ſciens uir, ò Philo.
Contemptior quidem, ferens ſed manticam.
Tres ergo peras. uerùm ſimilitudinis
Verbo eſt loquutus, tale per Iouem nihil
Quale illud eſt, Teipſum noſce, aut confinia
His uerba ſcurra præter hæc & ſordidus.
Nam cuncta faſtum dixit eſſe cætera.

Adeò uerò grauis ac conſtans fuit, ut contēpta gloria ſolam ueritatem appeteret. Scripſit autem ludicra ſententijs

ſcrijs

*ἱμερῶν. ſerijs permiſta, de *appetitionibus duo: & exhortatoriũ.

ONESICRITVS.

ONeſicritum quidam Aeginenſem tradunt. Porrò Demetrius Magneſius Aſtypalenſem fuiſſe ait, & hic ex Diogenis ludo probatiſſimus. Videtur autẽ quiddam habere ſimile cum Xenophonte. Ille enim cum Cyro, hic cum Alexandro militauit. Ille Cyri παιδείαν, hic Alexandri ſcripſit initia. Ille Cyri, hic Alexandri proſequitur laudes. Eſt autem & ſtylus utriuſque ſimillimus, niſi quòd apographus, & quod tranſcriptum eſt diſſentit ab archetypo & exemplari. Fuit & Menander Diogenis diſcipulus cognomento Drymus, Homeri admirator, & Hegeſæus Sinopeus κλοιὸς cognominatus, & Philiſcus Aeginenſis, ut prædiximus.

CRATES THEBANVS.

CRates Thebanus Aſcondi filius, ipſe quoque inter ſapientiſſimos Diogenis diſcipulos fuit. Cæterùm Hippobotus non Diogenis ipſum fuiſſe diſcipulum ait, ſed Brysonis Achiui. Huius iſta feruntur ludicra:

Πήρη τὶς πόλις ἔστι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι τύφῳ,
Καλὴ καὶ πίειρα, περίρρυτος, οὐδὲν ἔχουσα.
Εἰς ἣν οὔτις εἰσπλεῖ ἀνὴρ μωρὸς, παράσιτος
Οὔτε λίχνος, πόρνης ἐπαγγελλόμενος πυγῇσι,
Ἀλλὰ θύμον καὶ σκόρδα φέρει, καὶ σῦκα καὶ ἄρτους.
Ἐξ ὧν οὐ πολεμοῦσι πρὸς ἀλλήλοις περὶ τούτων·
Οὐχ ὅπλα κέκτηνται περὶ κέρματος, οὐ περὶ δόξης. id eſt,

Eſt quædam medio conſtructa urbs mantica faſtu,
Pulchra quidem & pinguis, circumflua, rebus egena,
Quam nullus paraſitus adit, ſtolidúsue penetrat,
Deditus aut quiſquam damnoſis ganeo ſcortis.
Allia ſed, panes, ficus, profertq; lupinos,

Nec pro gloriola capiunt aut ſordibus arma.

Eſt & Ephemeris illa uulgatiſsima ita ſe habens: Ponito *coquo minas decem, medico drachmam, aſſentatori talenta quinq́;, conſiliario fumum, meretrici talentum, philoſopho triobolum.* Vocabatur *autem &* θυρεπανοίκτης, *quòd in omnem ingrederetur domum & corriperet.* Sunt *autem et eius hi uerſus:*

Ταῦτ' ἔχω ὅσ' ἔμαθον καὶ ἐφρόντισα, καὶ μετὰ μουσῶν
Σεμν' ἐδάην, τὰ δὲ πολλὰ καὶ ὄλβια τῦφος ἔμαρψε.

Hoc eſt,

Tantum habeo quantum didici, quantumq́; labore
Percepi, & ſtudio, rapuit ſed cætera faſtus.

Et quod illi ex philoſophiæ ſtudio acceßiſſet,

Θέρμων τε χοῖνιξ, καὶ τὸ μηδενὸς μέλειν. hoc eſt,
Chœnix lupini & cura nullius rei.

Fertur eius & illud: Amorem *ſedat fames, ſin minus tempus, eis uerò ſi uti non uales, laqueus.* Floruit *circa centeſimam & decimam tertiam* Olympiadem. Hunc *ait* Antiſthenes *in* Succeßionibus, *cùm in tragœdia quadam cerneret* Telephum *ſportulam tenentem* aliaśq; opulentum ad cynicam philoſophiā prorupiſſe, illumq́; patrimonio uendito, erat quippe uir nobilis, cum congregaſſet plus quàm ducenta talenta, ciuibus ea diuiſiſſe, adeoq́; conſtāter philoſophatum eſſe, ut &* Philemon *comicus ipſius mentionem fecerit: ait nempe:* *τ' ἀλλὰ λυπρόν.

Καὶ τοῦ θέρους μὲν εἶχεν ἱμάτιον δασύ,
Ἵν' ἐγκρατὴς ᾖ, τοῦ δὲ χειμῶνος ῥάκος. hoc eſt,
Aeſtate craſſum ueſtiebat pallium,
Sed hyeme pannum, ut temperans euaderet.

Refert autem Diocles *perſuaſiſſe illi* Diogenem *ut peculiū dimitteret, ac ſi quid pecuniæ haberet, iactaret in mare.* Atque

re. Atq; Cratis quidem domus illi ab Alexandro, Hipparchiæ uerò à Philippo. Quoſdã ex propinquis ad ſe uenientes, atq; auertere ab inſtituto molientes ſæpenumero baculo perſequebatur, cõſtansq; perdurabat. Porrò Demetrius Magneſius ait depoſuiſſe illum pecuniam apud trapezitam ea conditione, ut ſi quidem filij idiotæ eſſent, eam illis redderet: ſin autem philoſophi, plebi diſtribueret, nihilo quippe egere philoſophos. Eratoſthenes autem, cùm ex Hipparchia, de qua dicemus, natus ſibi eſſet filius Paſicles nomine, cum iam adultum ad ancillæ adduxiſſe domum ac dixiſſe, hoc ei paternum eſſe matrimonium. Cæterùm mœchorum apud Tragicos exilia & cædes eſſe præmium, eos uerò qui ſcortis congrederentur apud Comicos ex luxu & ebrietate in inſaniã uerti. Huius frater Paſicles fuit Euclidis diſcipulus. Eius facetum quiddam Phauorinus in ſecundo commentariorum refert. Ait enim cùm pro quodam intercederet apud gymnaſij principẽ, eius coxas tetigit. Illo indignante, Quid enim, ait ille, nónne & iſta tua ſunt ſicut & genua? Dicebatq; poßibile non eſſe inueniri qui lapſus non ſit, ſed ueluti in mâlo punico granum etiam aliquod putridum eſſe. Cùm Nicodromum citharœdum irritaſſet, cæſus in faciẽ eſt. Chartulam itaque imponens fronti inſcripſit, Nicodromus faciebat. Scorta ex induſtria inſectabatur maledictis, unà & ſeipſum exercens ad perferenda cõuicia. Demetrio Phalereo qui panes ac uinũ miſerat, conuiciabatur dicens, Vtinam et fontes panes ferrent. Conſtat igitur aquam bibiſſe. Ab Atheniẽſibus ciuilis iuris peritis arguebatur quòd ſindone amiciretur, quibus ille, Theophraſtum, inquit, oſtendam uobis opertum ſindone. nõ credentibus, induxit illos in tonſtrinam ubi ille tondebatur, oſtenditq; lino coopertũ. Cùm Thebis à principe gymna-

ſij

ſij flagris cæſus eſſet, ſiue ut alijs placet, Corinthi ab Euthycrate, ac pede traheretur, ridebat, dicens:

Ἕλκε ποδὸς τεταγὼν διὰ βηλοῦ θεσπεσίοιο. hoc eſt,

Protractum pedibus detruſit limine ſacro.

Diocles autem pertractum eum à Menedemo Eretrienſi teſtatur. Nam cùm eſſet decorus & Aſclepiadi Phliaſio uſui eſſe uideretur, tetigit Crates illius coxas, dicens, Intus Aſclepiades. qua ex re indignatum Menedemum traxiſſe illum, idq; eum dixiſſe. Zeno uerò Citticus in libris de uſu, pellem ouis quoq; inſuiſſe pallio refert, ut eſſet deformior. Erat autem & facie turpis, & cùm ſe exerceret, ridebatur. Solebat autem ſublatis manibus dicere, Confide Crates pro oculis & corpore reliquo. Hos enim uidebis irriſores iamiam & morbo cõtrahi, & beatum dicere, ſe autem ignauiæ arguere. Dicebat autem tandiu philoſophandum eſſe, donec uideantur duces exercitus eſſe * aſinarij. *ὀνηλάται. Deſertos dicebat eos qui cum aſſentatoribus eſſent, non ſecus ac uituli cùm inter lupos ſunt: neque enim cum illis qui bene uelint, neq; cum his, ſed inſidiatores. Cùm autem ſentiret ſe morti proximum, inſpiciebat ſeipſum dicens:

-Στείχεις δὴ φίλε κύρτων,

Βαίνεις ἀΐδαο δόμους κυφὸς ὤρην διὰ γῆρας. hoc eſt,

-Vadis nunc optime curue,

Vadis ad Orci ædes, longa gibboſe ſenecta.

Erat quippe ex ſenectute curuatus. Alexandro rogante num uellet reſtitui ac refici patriam ſuam, Quid, ait, opus eſt? rurſus enim fortaßis Alexander eam alius diruet. Habere ſe patriam contemptum gloriæ & paupertatem, quæ in poteſtatem fortunæ nunquam ſint ceſſura, Diogeniſq; ciuem eſſe inuidiæ* inſidias non metuentis. Meminit ipſius *ἀνεπιβουλεύ-του. & Menander in Geminis dicens:

Συμπεριπατήσεις γάρ τρίβων' ἔχουσ' ἐμοί,
ὥσπερ Κράτητι τῷ κυνικῷ ποτ' ἡ γυνή. hoc eſt,
Mecum ambulabis tecta pallio, uelut
Cratete nuper uxor atro cum cane.

Et filiam tradebat illis, ut ipſe ait, probationi triginta in- ductis diebus diſcipuli eius.

METROCLES.

Metrocles Hipparchiæ frater, cùm prius audiret Theophraſtum Peripateticũ, adeò corruptus erat, ut cùm ſæpe inter diſſerẽdum crepitum uentris emitteret, præ dolore animi domi incluſus moraretur. Hoc agnito Crates ingreſſus eſt ad eum conſolaturus, ac lupinis induſtria uoratis, perſuaſit quidem illi primùm uerbis, nihil mali feciſſe, fore quippe prodigioſum, ſi non & ſecundum naturam flatum emitteret. Tum uerò & ipſe in huiuſmodi crepitum erumpens illum ſimilitudine rei ſeruauit, ac uerbis in ſpem erexit. Hinc ipſius auditor fuit, euaſitq; uir in philoſophia eminens. Hic libros ſuos, ut ait Hecaton in primo uſuum, combuſſit dicens:

Τάδ' ἐστ' ὀνείρων νερτέρων φαντάσματα. hoc eſt,
Hæc ſomniorum ſunt imaginacula.
Ac ſi diceret, nugas & deliramenta.

Sunt qui Theophraſti commentaria, quæ ex illius ore perceperat, combuſſiſſe ferant, ac dixiſſe:

Ἥφαιστε πρόμολ' ὧδε, Θέτις νύ τι σεῖο χατίζει. hoc eſt,
Mulciber huc propera, tua eget Thetis arte decora.

Res docebat partim emi pecunia, ut domum, partim tempore & diligentia, ut diſciplinas liberales. Diuitias nocere niſi quis dignè utatur. Obijt ſenex à ſeipſo ſuffocatus. Porrò diſcipuli eius fuere Theombrotus, atque Cleomenes. Theombroti auditor fuit Demetrius Alexandrinus,

Cleom

Cleomenis autem Timarchus Alexandrinus & Echecles Epheſius, qui & ipſe Theombroton audiuit, à quo Menedemus, de quo poſtea dicemus. Fuit autem inter illos inſignis & Menippus Sinopæus. Capta eſt & illorum uerbis Metroclis ſoror Hipparchia.

HIPPARCHIA.

Hipparchia Metroclis ſoror. Erant autem Maronitæ ambo. Amabat uerò Cratis uitam atque uerba, neque ulla omnino procorũ excellentia potuit auelli, non opibus, non nobilitate, non pulchritudine, ſed hæc omnia ſibi Crates erat, parentibusq́; minabatur ſeipſam, niſi huic traderetur, necaturam. Cùm igitur Crates à parentibus puellæ rogaretur, uti ab hoc illam propoſito auerteret, poſtquam egit omnia, nec perſuaſit, exurgens omni ſua ſupellectile ante illius oculos expoſita, Hic, ait, ſponſus, hæc eius poſſeſſio eſt, ad hæc delibera. Neq; enim eſſe noſtri conſors poteris, niſi eadem ſtudia attigeris. Elegit cõtinuò puella, ſumptoq́; illius habitu unà cum uiro circuibat, & congrediebatur in aperto, atq; ad cœnas proficiſcebatur. Quo tempore & ad Lyſimachũ ad conuiuium uenit: ubi & Theodorum impiũ coarguit ſophiſma huiuſmodi obijciẽs, quod faciens Theodorus iniuſtè agere non diceretur, id Hipparchia ſi faciat, facere iniuſtè non dicetur. Theodorus autem ſeipſum feriens iniuſtè nõ agit, nec Hipparchia quidẽ Theodorum cædens iniuſtè agit. Tum ille ad id quidem minimè reſpondet, ſed illius pallium traxit. Sed neq; territa, neque turbata eſt Hipparchia, ut mulier, uerum dicente ſibi illo:

*Τλὼν τὰς παῤ ἱστοῖς ἐκλιπῶσα κερκίδας. hoc eſt, *aliàs, τλῦι.
Radios reliquit hæc apud telas ſuos.

Sum equidem, inquit, Theodore, ſed num tibi malè de me ipſa ſtatuiſſe uideor, ſi tempus, quod in telis conſumptura

eram, diſciplinæ potius impendi? Hæc & alia innumera de philoſophante fœmina dicuntur. Fertur & Cratis epiſtolarū liber, in quibus præclare philoſophatur. Stylus ipſe ſæpe Platoni ſimilis uidetur. Scripſit & tragœdias altiſſimo philoſophiæ ſtylo, quale illud eſt,

Οὐχ εἷς πάτρας μοι πύργος, οὐ μία μοιστέγη,
Πάσης δὲ χέρσου καὶ πόλισμα καὶ δόμος
Ἕτοιμος ἡμῖν ἐνδιαιτᾶσθαι πάρα. hoc eſt,
Non turris una, nec caſa una patriæ
Mihi eſt, ſed uniuerſæ arces terræ, & domus
Parata nobis manſio & cœnacula.

Obijt uetulus, atq; in Bœotia ſepultus eſt.

MENIPPVS PHOENIX.

Menippus & ipſe Cynicus, patria quidē Phœnix, conditione ſeruus fuit, ut ait Achaicus in ethicis. Diocles autem dominū ipſius Ponticum fuiſſe, Batonemq; uocatum tradit. Cùm uerò præ cupiditate pecuniæ importunius peteret, Thebanus fieri ualuit. Edidit quidem dignū memoria nihil, at ipſius libri multo riſu referti ſunt, non ſecus atque Meleagri, qui tempore eius fuit. Refert Hermippus diuturnum fœneratorem fuiſſe, uocatúmque ex re ἡμεροδανειστὴν tandem. Nanq; nautica uſura fœnerari ſolere, & pignori accipere, ut pecunias complures cogeret. Tandem inſidias perpeſſum omnibus priuatum eſſe, ac præ mœrore laqueo ſibi uitā extorſiſſe. Nos autē luſimus in eum hoc carmine,

Φοίνικα τὸ γένος, ἀλλὰ Κρητικὸν κύνα ἡμεροδανειστὴν,
Τοῦτο γὰρ ἐπεκαλεῖτο, οἶσθα Μένιππος ἴσως, Θήβησιν
Οὗτος ὡς διωρύχθη ποτὲ καὶ πάντα ἔβαλλεν.
Εἰ δ' ἐνόει φύσιν κυνὸς αὐτὸν ἀπεκρέμασεν. hoc eſt,
Phœnicē genere, ſed Creticū canē diuturnū fœneratorē,
Sic enim uocabatur, noſti Menippum forſitan, ut Thebis

Ille perſodiebat olim, & omnia profligabat.
Si autem canis naturam nouiſſet, ſe ſuſpendiſſet.

Quidā eius libros non ipſius eſſe, ſed Dionyſij, & Zopyri Colophoniorū tradunt, qui iocandi cauſa cōſcribentes uelut cenſori idoneo dederunt. Fuerunt autem Menippi ſex: Primus qui de Lydis ſcripſit, Xanthūq; breuiauit. Secūdus hic ipſe. Tertius Stratonicus ſophiſta, ex Caria oriundus. Quartus ſculptor. Quintus & ſextus pictores, utroſque memorat Appollod. Cynici autē uolumina XIII. ſunt. Neniæ, teſtamēta, epiſtolæ cōpoſitæ ex deorū perſona, ad phyſicos & mathematicos, grāmaticoſq́;, & Epicuri fœtus, et eas quæ ab ipſis religioſe coluntur imagines, & alia.* *εἰκάδας.

MENEDEMVS.

Menedemus *Coloti Lampſaceni diſcipulus fuit. Hic, ut ait Hippobotus, in tantum * prodigioſæ ſuperſtitionis uenerat, ut ſumpto habitu furiæ circumiret, dicens ſpeculatorem ſe ex inferno ueniſſe ijs, qui peccarent, ut deſcendens hæc ibi dæmonibus renuntiaret quæ uidiſſet. Veſtis autem talis erat pulla tunica talaris, aſtricta puniceo balteo, pileus Arcadicus capiti impoſitus habens intexta elementa XII. * cothurni tragici, barba prolixa, uirga in manu fraxinea. Atque iſtæ quidem uitæ ſunt ſinguli cuiuſque Cynicorum. Subijcienda nunc & quæ in genere illis uiſa ſunt. Siquidem & ſectam hanc philoſophiæ eſſe iudicamus, non ut quidam uolunt, cōſtantiam uitæ. Placet ergo illis rationalem naturalemq́; philoſophiam tolli oportere, ab Ariſtone Chio non diſcedentibus moraliq́; ſoli intendi, quodq́; plerique Socrati, hoc Diocles Diogeni inſcribit, hunc aſſerens dixiſſe inquirendum,* *τερατείας. *ἐμβάται.

ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται. id eſt,
Quid domibus noſtris praui rectiq́; geratur.

Repudiant & diſciplinas liberales. Denique neq; diſcendas literas dixit Antiſthenes, *ne frugi effecti peruerterentur alienis.* Tollunt & *geometriam & muſicam, & cætera id genus.* Nempe enim & Diogenes *cuidam oſtendenti ſibi* ὡροσκόπιον, *utile ſanè inuentum, ait, ne priuemur cœna. Ad eum uerò qui muſicam oſtentabat, ait,*

Γνώμαις γὰρ ἀνδρῶν εὖ μὲν οἰκοῦνται πόλεις:
Εὖ δ' οἶκος ἐκ ψαλμοῖς καὶ τερετίσμασιν. hoc eſt,
Magnæ reguntur urbes nam prudentia:
At una cantu non queat regi domus.

Placet eis & finem eſſe ſecundum uirtutem uiuere, ut Antiſthenes *ait in* Hercule, *quemadmodum &* Stoici. *Nam ſocietas quædā eſt inter has duas ſectas, unde & *Cyniſmum dixere breuem ad uirtutem uiam, atque ita uixit &* Zeno Cittiæus. *Placet item eis ſimplex & parabilis uictus, quippe qui* ſobrijs cibarijs utuntur, & ſolis pallijs. Diuitias, gloriam nobilitatemq; cõtemnunt. Pleriq; etiam herbis & aqua tantùm frigida utuntur, operimentisq; fortè oblatis & dolijs, ſicuti* Diogenes, *qui dicebat* Deorum *eſſe proprium nihil indigere, eorũ uerò qui dijs eſſent ſimiles, minimis egere.* Virtutem *dicunt eſſe docibilem, ut in* Hercule *ait* Antiſthenes, *eſſeq; minimè reijciendum, ſed ſtudioſè colendum, ac ſine peccato ſapientem, & *ſimili amicum, fortunæ quoq; nihil permittendum. Quæ uerò inter uirtutem & uitia ſunt, indifferentia, ut* Ariſto Chius, *appellant.*

Et iſti quidem Cynici fuere. Veniendũ nunc ad Stoicos, quorũ princeps fuit Zeno Cratis diſcipulus.

*κυνισμός.

*αὐτάρκεσι.

*φίλον τῷ ὁμοίῳ.

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORVM VITA, LIBER SEPTIMVS.

ZENO CITTICVS.

*Zeno Mnaſæi ſiue Demei filius Citticus ex Cypro, Græca ciuitate Phœnicibus accolis. Collo fuit in alteram partem inclinatiore, ut refert Timotheus Athenienſis in lib. de uitis. Apollonius autẽ Tyrius, gracili corpore, ſtatu procero, et atra cute fuiſſe illũ autor eſt. Vnde illum quidẽ, ut Chryſippus in V. prouerbiorũ ait, Aegyptium*palmitẽ dixit. Crura habuit turgida & imbecilla infirmaq;. Idcirco & Perſeus in cõmentarijs cõuiualibus, ipſũ refert cõplures cœnas declinaſſe. Veſcebatur perlibẽter ficubus *recẽtib. atq; ad ſolẽ paßis, Auditorq;, ut dictũ eſt, Cratis fuit. Deinde Stilponem etiã audiſſe & Xenocratẽ decennio perpetuò non deſunt qui affirment, ſicut Timocrates in Dione. Palemonis itidem frequentaſſe auditorium. Porrò Hecaton & Apollonius Tyrius in primo de Zenone lib. ſcribit, cùm oraculum cõſuluiſſet, quo pacto uiuere optimè poſſet, reſpondiſſe deum, ſi mortuis concolor eſſet. Quod ille cùm intellexiſſet, ſe ad legendos antiquorũ libros magno contuliſſe ſtudio. Deniq; Cratis hoc modo familiaritate uſus eſt. Purpuram ex Phœnicia mercatus aduectans ad Pireũ naufragium fecit. Ea iactura ſubtriſtior factus, Athenas aſcendit annos triginta natus, ſeditq; iuxta librariũ. Legente autem illo ſecundũ Xenophontis cõmentariorum, delectatus ille, & iam lætior ſciſcitatur, ubinam eiuſmodi uiri morarentur. Opportunè tunc prætereunte Crate, digito illum bi-*

*κλημματίδα.

*χλωροῖς.

*bliopolæ oſtendens, Hunc, inquit, ſequere. Ex eo iam Cratis auditor factus eſt, aptiſſimus alioqui ad Philoſophiam, uerùm uerecundior, quàm ut ſe ad impudentiā cynicā conferre poſſet. Id ubi animaduertit Crates, curare etiā in hoc illum ſtudēs, ollam lenticula refertā dedit, ut per Ceramicum ferret. Cùm autē uideret pudeſcere illū ac ſe præ uerecundia tegere, baculo ictam perfregit illā. Illo fugiente & lenticula per crura defluente, Quid, inquit, fugis puniceolum? nihil mali paſſus es. Aliquandiu igitur audiuit Cratem. Quo tempore cùm ſcripſiſſet de Rep. quidam iocantes dicebant, in cauda canis illū ſcripſiſſe. Præterea ſcripſit & iſta, de uita ſecundum naturā: de appetitu, ſiue de hominis natura: de perturbationibus, uel de uitijs, de officio, de lege, de*Græca peritia, de aſpectu, de toto, de ſignis, Pythagorica, uniuerſalia, de dictionibus, Problematū Homericorum quinq;, de poëtica auditione. Et ipſius item & ars & ſolutiones & argumenta II. commentaria Cratis moralia, atq; iſti quidem libri eius ſunt. Poſtremò diſceſſit, & quos prædiximus audiuit ad XX. annos, ubi & illum dixiſſe ferunt, Tunc ſecundis uentis nauigaui, quādo naufragium feci. Alij ſub Crate hoc dixiſſe aiunt, Quàm bene fortuna facit, quæ nos ad philoſophiam impellit. Alij dum Athenis diuerſaretur, audito naufragio dixiſſe illum ferunt, Rectè ſanè egit fortuna, quæ nos ad philoſophiam impulit. Quidam depoſito Athenis onere, ſic demum ad philoſophiam fuiſſe conuerſum. Vertens igitur ſe ad porticum uariam, quæ & πεισιανάκτειος appellabatur & ex uaria & multæ ſcientiæ pictura Polygnoti ποικίλη, orationem formabat, uolēs, & locū illum ſtabilem facere, nulliſq; ſeditionibus ultrà uiolabilem. Nanq; ad M. CCCCXXX. ciues ibi fuerant necati. Eò igitur ad illum audiendum diſcipuli*

*παιδείας.

iam

iam confluebant, atq; ideo Stoici uocati ſunt etiam qui ab ipſo anteà Zenonij appellābatur, ut Epicurus in epiſtolis ait. Siquidem & ante illum Stoici qui in illa morabantur, poëtæ dicti erant, ut ait Eratoſthenes in VIII. *de antiqua comœdia, à quibus multum incrementi ea appellatio accepit. Enimuerò ſummo in honore apud Athenieſes habebatur Zeno, adeo ut urbis ac mœnium apud illum claues deponerent, coronaq; aurea, & ærea imagine honorarent. Hoc autē & ciues ipſius feciſſe ferūt, magno ſibi ornamento fore uiri imaginē exiſtimantes. Amplectebantur illū & Sidonij Cittici. Suſpiciebat illū & Antigonus, & ſi quando Athenas contendiſſet, auditor eius erat, multumq; orabat ut ſe ad eum conferret. Id ille non paruit quidem ipſe, cæterùm Perſæum unum ex familiaribus miſit Demetrij filium genere Citticum, qui Olympiade* CXXX. *florebat, Zenone iam ſene. Eſt autē hic exēplū epiſtolæ Antigoni, ut refert Apollonius Tyrius in his quæ de Zenone ſcripſit.*

REX ANTIGONVS ZENONI PHIL. S.

EGO *fortuna me quidē & gloria uitam tuam anteire exiſtimo, cæterùm diſciplinis ſtudijsq; liberalibus & perfecta felicitate, quam tu poßides, longè abs te præcelli ſentio. Quocirca te orare ſtatui, uti ad me proficiſcaris, id mihi perſuadens te preces meas minimè irritas fieri paſſurum. Tu igitur modis omnibus enitere, ut tuo contubernio fruamur, certò ſciens, non mei tantùm, ſed omnium ſimul Macedonum eruditorē fore. Nam qui Macedoniæ regem erudit, atque in uirtutem imbuit, eum & ſubditos quoſque inſtruere ad fortitudinem & probitatem, certum eſt. Nam cuiuſmodi fuerit dux, tales ut plurimum ſubditos fieri neceſſe eſt.* Vale.

Ad hæc Zeno ita reſpondit:

ZENO ANTIGONO REGI S.

AMPLECTOR tuum tam uehemens diſcendi ſtudium, quòd ueram, utilem atque neceſſariam, non popularem & quæ ad peruertendos mores tendit, eruditionẽ apprehendere inſtituis. Qui enim philoſophiæ amore ac ſtudio tenetur, declinatq; celebrem illam & uulgarem uoluptatem, quæ quorundam adoleſcentulorum animos effœminat, cum non natura modò nobilitatẽ tueri, uerùm quidem uirtutis quoq; inſtituto manifeſtum eſt. Porrò liberali ac nobili ingenio ſi adijciatur modica exercitatio, neque deſit præceptoris copia, maturè ad perfectã uirtutis euadit frugem. Equidem niſi ſenectus mihi obſiſteret, ſum enim octogenarius, corpusq; præterea inualidum, ipſe ad te uenirem, ut iubes. Quia uerò id non datur, quoſdam ex contubernalibus meis ad te mitto, qui animi bonis me minimè inferiores ſunt, & corporis etiam commodis exuperant. His ſi tu ſtudioſè cõgrediare, nihil quod ad perfectam pertinet beatitudinem deſiderabis. Vale.

Miſit autem Perſæum quem prædiximus, Thebanumq; Philonidam. Vtriuſque horum Epicurus mentionem facit in epiſtola ad Ariſtobulum fratrem, congreſſosq; Antigono memorat. Placuit Athenienſium quoque de illo decretum, quoniam eſt memorabile, ſubnectere. Eſt autem eiuſmodi decretum: Πρυτανείας. *Arrenida principe Acamantidis tribus,* Πρόεδροι. *quinto magiſtratu Auguſti decima, magiſtratus decimatertia præſidentium concio rata decreuit, Hippio, Cratiſtoteles Xympeteon & cæteri primarij, Thraſo Thraſonis filius Anaæenſis dixit, Quoniam Zeno Mnaſæi filius, Citticus, complures annos in ciuitate philoſophè uerſatus eſt, atq; in omnibus uir bonus eſſe perſtitit, ac iuuenes qui ad illum diſciplinæ cauſſa conuenerũt ad uirtutem & fru-*

galitatem

galitatem exhortando, ad ea quæ ſunt optima intendit, ui-tam ſuam uerbis ac doctrinæ ſuæ conſentaneam exemplar omnibus proponens, bona fortuna uiſum eſt plebi laudare Zenonem Mnaſæi filium Citticum, & aurea corona ritè ac legitimè ornare propter ſingularem eius uirtutem & temperantiam. Prætereaq; conſtruxere illi ſepulturam in Ceramico publicè. Coronæ autem faciendæ exædificandiq; tumuli plebem iam quinque uiros ex Athenienſibus eligere qui curam habeant. Decretúmque hoc ſcribam plebis inſcribere columnis duabus, licereq; ſibi alteram in Academia, alteram in Lycio ponere. Sumptus uerò columnarum diſtribuere eum, qui negotijs præeſt, ut omnes intelligant Athenienſium plebem bonos uiros & uiuos & defunctos honorare. Ad huiuſmodi autem ſtructuram electi ſunt Tharſo Anacæus, Philocles Piræus, Phædrus Anaphlyſtius, Melon Acarneus, & Mycythus Sympalleteus. Hoc exemplar decreti fuit. Refert autem Antigonus Cariſtius ipſum ſe non negare Citticum. nam cùm unus eorum è numero fuerit, atque in columna deſcriptus ſit, qui ad lauacri ſtructuram cōtulere Zenonis philoſophi, ut etiam Citticus adijceretur orauit. Cùm uerò feciſſet aliquando *uaſculo cauum operculum, circunferebat pecuniam, ut Crates præceptor promptum haberet ac paratum neceſſarium uictum. Aiunt illum plus quàm mille talenta habuiſſe cùm uenit in Græciam, eáque nautis fœnerari ſolitum. Edebat modicè panem & mel, & ſuauis uini paululum bibebat. Pueris ſemel ferè aut bis uſus eſt, & ancillula quadam, ne ſexum odiſſe uideretur. Eandem quoque domum ipſe & Perſæus unà habuit. Is cùm aliquando tibicinam mulierem ad eum induxiſſet, ab ſe raptam ad Perſæum abduxit, erátque ad illum aditus facilis, neque ipſe

*λυκύθῳ.

difficilè quò quiſque uellet circundabatur, adeò ut ſæpe apud eum Antigonus cœnaret rex, atque ad Ariſtoclem citharœdum ad conuiuium cum illo unà itabat. Senſim tamen id euitaſſe traditur, ac declinaſſe, ne nimis eſſet popularis, adeò ut in ſummo gradu cõſideret deuitans uel alterã perturbationis partem. Neque uerò cum pluribus quàm duobus uel tribus ambulabat. Quibuſdam uerò, ut Cleantes ait in libro de ære, iubebat æs dare, circunſtantes uti ne ſibi moleſti eſſent. Cùm circunſtarent eum multi confertiq́;, oſtendẽs in porticu in ſummo ligneam aræ circũferentiam, Hæc, ait, aliquando in medio erat expoſita, quia uerò impedimento erat, ſeorſum poſita eſt. Vos igitur uoſmet ex medio tollentes minus moleſtiarum nobis exhibebitis. Demochare autem Lachetis filio ſalutante illum, atq; dicente, Si quid opus haberet dicturum ſe ac ſcripturum Antigono præbituro omnia, indignatus poſtea illi congreſſus nõ eſt. Fertur autem poſt Zenonis mortem Antigonum dixiſſe, Quale ſpectaculum perdidi? Vnde & Athenienſibus per Thraſonem legatum, ut in Ceramico illi ſepulturam facerent, petijt. Interrogatus autem cur illum adeò admiraretur, Quia, inquit, cùm illi à me multa & magna ſæpe data
*ἐχαυνώθη. *ſint, nunquam**emollitus eſt, neque humilis apparuit. Erat autem & ad inquirendum ſolers, ſubtiliſq́; in omnibus ac diligens. Vnde & Timon in Sillis de eo ita ſcribit:*

Καὶ Φοίνισσαν ἴδεν Λιχνόγραυν σκιερῷ ἐνὶ τύφῳ
Πάντων ἱμείρουσαν, ὁ δ' ἔῤῥει γύργαθος αὐτῆς
Μικρὸς ἐών, νοῦν δ' ἔχεν ἐλάσσονα σκινδαψοῖο- hoc eſt,
Vidi & in umbroſo faſtu Lichnogram Phœniſſam
Omnia quæ cuperet, ſed hiabat gyrgathus eius
Diſtillans, & cui ſcindapſo erat inferior mens.

Diligenter autem & accuratè cum Philone dialectico ſe
exerc

*exercebat, atque unà uacabat. Vnde non minori admirationi apud iuniorem Zenonem eſt habitus, quàm Diodorus præceptor eius. Erant autem cum ipſo*nudi ſordidiq́; homines, ut ait Timon:* *γυμνορύπαροι

ὄφρα πενεστάων σύναγεν νέφος, οἱ περὶ πάντων
πτωχότατοί τ' ἦσαν, καὶ κουφότατοι ἀστῶν. hoc eſt,

Vnam in congeriem donec cumularet egenos,
Qui leuitate, ſimul ſuperarent ſordibus omnes.

*Enimuero geſtus ipſius ſubtriſtis, grauisq́; & acer fuit, Vnde & rugabat frontem, & ora contrahebat. Vili præterea ualde apparatu erat, & qui barbaricam tenuitatem redoleret, idq́; ſub prætextu frugalitatis faciebat. Si quem obiurgaſſet, circunciſè id ac breuiter, neq; nimiũ, ſed uelut ex longinquo faciebat, ut exẽpli gratia de eo, qui ſe nimio ſtudio cõponeret aliquando ait. Cùm enim ille uehiculum quoddam lentè ſegniterq́; tranſcenderet, Meritò, inquit, ſuſpectum habet lutum, neq; enim ſe in illo ueluti in ſpeculo intueri poteſt. Cùm uerò Cynicus quiſpiam oleum ſe in uaſculo non habere diceret, atq; ab eo poſtularet, ſe minimè daturum aſſeuerauit, abeũtem uerò animaduertere iuſſit, uter eſſe impudentior. Cùm eſſet autẽ in amaſiũ Chremonidem affectus, ipſo & Cleanthe aſſiſtẽtibus ſurrexit, cũq́; admiraretur Cleãthes, ait, Et medicos audio dicẽtes, Præclarũ eſſe ad tumores quoſq; remediũ quietem. Duob. in cõuiuio iuxta ſe recumbentibus, cum is qui ſibi adiacebat, inferiorẽ ſociũ*pulſaret pede, ipſe hunc pulſauit genu, conuerſo illi, Quid ergo, ait, illum abs te pati arbitraris qui ſub te eſt? Ad eũ qui pueros amabat, neq; magiſtros habere ſenſum ait, ſi ſemper inter pueros uerſentur, neq; illos. Dicebat autem* eruditorum ſermones & imperfectos Alexandriæ pecuniæ ſimiles eſſe. Nam gratos quidem oculis, ac pictos*

*ἀσολοίκων.

*σκιμαλίζοντος.

ac pictos monetæ inſtar, nihilo tamen eſſe meliores. Eos ue-rò qui ſecus eſſent, tetradrachmis Atticis aßimilabat, te-merè quidem ac ruſticè inciſis, ſed qui pictam orationem ſuperare poßint. Ariſtone autem diſcipulo non ſatis inge-niosè multa, quædam etiam temerè procaciterq; diſſeren-te, poßibile non eſſe, inquit, ita dicere, niſi ebrius te genuiſ-ſet pater. Vnde ipſum etiam loquacem appellabat. Breuis

ἰσοφάγῳ. ipſe in loquendo & circunciſus. Edaci cuidam nihil obſo-niorum ſocijs inter conuiuandum relinquenti, appoſitum ingentem piſcem ſuſtulit, ſolusq; comedere uelle uidebatur. Cùm ille in eum intueretur, Quid ergo, ait, ſocios quoti-die tolerare arbitraris, ſi tu meam edacitatem ferre non uales? Adoleſcentem inſtantius quàm per ætatem conueni-ret, quiddam inquirentem, admoto ſpeculo iußit inſpicere: rogauit deinde, num ſibi uiderētur ei faciei congruere tales quæſtiones. Dicente quodam Antiſthenis ſibi cōplura mi-nimè placere, adducto in medium Sophoclis teſtimonio, rogauit, num illi bene quædam etiam habere uiderentur, illo ſe neſcire dicente, Non puderet, inquit, ſi quid ab Anti-ſthene malè dictum ſit, hoc indagare & memoriter tenere, ſi quid uerò boni, negligere neq; meminiſſe? Cuidam bre-

λίγια. uia eſſe philoſophorum dicta aſſerenti, Vera, inquit, lo-queris, oportet nempe, ſi fieri poßit, breues eße illorum & ſyllabas. Dicente quodam de Polemone, quòd alia propo-neret & alia loqueretur, ſubſtomachans, Quanti enim, inquit, faciebat quæ dabātur? Operæpretium eſſe dicebat, eum qui diſputaret, in morē hiſtrionum uoce uiribusq; ma-gnum eſſe, os tamen aperire non debere immodicè, quod ij faciunt qui plurima loquuntur quidem, ſed ea bene dicere non poſſunt. His qui bene dicerēt, locū minimè relinquen-dum, ueluti præclaris artificibus in ſpectando. Cōtrà uerò

audi

auditorem ſic eis quæ dicuntur intentum eſſe oportere, ut non uacet illi ad notas faciendas. Adoleſcenti loquaciori, Aures, inquit, tuæ, in linguam confluxere. Formoſo cuidam dicenti, non uideri ſibi amaturum ſapientem, Nihil, ait, uobis formoſis eſſet infelicius. Dicebat & philoſophorũ pluſrimos, multis in rebus eſſe inſipiẽtes, in paruis* fortuitisq́; imperitos. Adijciebatq́; Capheſij illud, qui cùm animaduerteret quendam ex diſcipulis inflatum atq; turgidum, percutiens dixit, Nõ ſi magnus fueris, bonus eris, ſed ſi bonus, magnus. Adoleſcente quodam audacius loquente, Diſcere, inquit, non poſſum adoleſcens quæ occurrunt mihi. Rhodio cuidam formoſo atq; diuiti, cæterùm ad aliud nihil utili, cùm nollet recipere eum ad philoſophiam, primò quidẽ ſuper gradus conciſos ſedere illum iuſsit, ut abollam fœdaret, deinde uerò in pauperum locum introduxit, ut inter pannos eorum uerſaretur, poſtremò receſſit adoleſcens. Nihil faſtu eſſe indicentius dicebat, id quod tum in cæteris, tum in iuuenibus maximè. Monebat non circa uoces & uocabula memoriam, ſed circa intelligentiam mentem exercere oportere, ut ne ueluti* lixaturam quandam aſſumamus. Cõuenire maximè inuenibus dicebat in omnibus uti ſumma honeſtate, habitu, inceſſu, amictu. habebatq́; ſemper in ore Euripidis de Capaneo uerſus,

*τυχηρά.

*Græcè ἑψηξιν ἢ σκευασίαν.

Βίος μὲν ἦν αὐτῷ, ἥκιστα δ' ὄλβῳ γαῦρος ἦν,
φρόνημα δ' ὅτι μεῖζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ. hoc eſt,
Erat quidẽ illi unde uiueret, ſed fortuna nõ efferebatur,
Neque maiori faſtu erat quàm quiuis pauper.

Dicebat ad perceptionem diſciplinarum nihil eſſe alienius poëtica, nulliusq́; non rei maiorem inopiam perpeti, quàm temporis. Interrogatus quis eſſet amicus, Alter, inquit, ego. Seruum in furto, ut aiunt, deprehenſum uerberabat

rabat

*rabat, cumq́; ille diceret, Fatale mihi erat furari, & cædi, inquit, Pulchritudinem dixit uocis florem eſſe, alij uerò pulchritudinis uocem. Cùm familiarium cuiuſdã iuuenem liuentem aſpexiſſet, Video, inquit, ad illum, tui furoris ueſtigia: Cuidam unguentis delibuto, Quis, ait, mulierẽ olet? Dionyſio cuidam quærenti, cur ſe ſolum non corrigeret, Quia, inquit, tibi minus credo. Inepta, & nihil ad rem loquenti adoleſcentulo, Idcirco, inquit, aures habemus duas, & os unum, uti plura audiamus, loquamur pauca. In conuiuio tacitus ſedebat: percontanti cauſam, Nuntia, inquit, regi adeſſe quendam, qui tacere ſciat. Qui autem interrogabant legati à Ptolemæo aduenerant, & diſcere cupiebant, quid de illo regi nuntiarent. Interrogatus quónam eſſet animo aduerſus maledicta, dixit, uelut ſi legatus abſque reſponſo remittatur. Refert Apollonius Tyrius, quòd cùm Crates eum per pallium à Stilpone retraheret, dixerit, ô Crates commodiſſimè auribus philoſophum teneas. Cùm igitur perſuaſeris, tum illum trahe. Nam ſi per uim egeris, corpus quidem apud te, ſed animus apud Stilponẽ erit. Verſatum illum & cum Diodoro, Hippobotus autor eſt, apud quem & dialecticæ ſtuduit. Iam uerò proficiens atque prouectus Polemonis frequentabat auditorium*calcandi faſtus cauſa. Denique illum dixiſſe ferunt, Non latet nos Zeno te per horti ianuas irrepere furariq́; dogmata, eaq́; Phœnicum more induere. Fertur cùm dialecticus ſibi ſeptem ſpecies dialectices θερίζοντι ſermone demonſtraſſet, interrogaſſe, quidnam ſibi mercedis dari uellet, poſcentiq́; centum, ducentum dediſſe, tanto diſcendi amore tenebatur. Aiunt illum primum καθῆκον, id eſt, officiũ uocaſſe, librumq́; de illo ſcripſiſſe. Heſiodi item uerſus mutare ſolitum in hanc ſententiam:*

*ἀτυφίας ἕνεκα.

Κεῖνος

Κεῖν☉ μὲν πανάριστ☉ ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται.
Ἐσθλὸς δ᾽ αὖ κακεῖν☉ ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ. id eſt,
Optimus ille quidem qui paret recta docenti,
Nec malus ille, poteſt qui per ſe noſcere cuncta.

Præſtantiorem enim eum eſſe, qui bene quod dicitur audire poßit, atque eo uti, quàm qui per ſeipſum omnia aſſequitur, huic enim ſolum adeſſe intelligētiam, qui uerò obtemperet, ineſſe præterea & effectum. Rogatus cur ſeuerus cùm eſſet, in conuiuio tamen bilareſceret, Et lupini ait cùm ſint amari, perfuſi tamen aqua dulceſcunt. Porrò Hecaton ſcribit in ſecundo chriarū, eiuſmodi conſortia non illibenter admittere ſolitum, ac dicere, Melius eſſe pedibus quàm lingua labi, bene paulatim aliquid fieri non parum eſſe. Hoc alij Socratis dicunt. Erat autem patientißimus, & ſimplicißimi uictus, crudisq́; tantum cibis utebatur, & tenui pallio, ita ut de illo diceretur:

Τὸν δ᾽ οὐκ ἂρ χειμὼν κρυόεις, οὐκ ὄμβρ☉ ἀπείρων
Οὐ φλὸξ ἠελίοιο δαμάζεται, οὐ νόσ☉ αἰνή,
Οὐχ ὥς τίς δήμου ἐναρίθμι☉, ἀλλ᾽ ὅγ᾽ ἀτειρὴς
Ἀμφὶ διδασκαλίῃ τέταται νύκτας τε καὶ ἦμαρ. hoc eſt,
Hunc non acris hyems domuit, non frigidus imber,
Non ſolis radij, non uis teterrima morbi,
Non quicquid uulgò pretioſum, inuictus, at unus
Inſtabat grauibus ſtudijs, noctesq́; diesq́;.

Comici tamen imprudentes hunc dum uituperant, laudant. Nanque Philemon in comœdia philoſophi ait:

Εἰς ἄρτον ὄψον ἰσχὰς, ἐπιπιεῖν ὕδωρ.
Φιλοσοφίαν καινὴν γὰρ οὗτ☉ φιλοσοφεῖ
Πεινῆν διδάσκει καὶ μαθητὰς λαμβάνει. hoc eſt,
Cum pane caricas uorat, & aquam bibit,
Exercet ignotum philoſophiæ genus,

Docet

Docet eſurire, dehinc auditores capit.

Alij Poſidippum putant. Iam uerò ferme & in prouerbium abijt illud, ut diceretur de eo, Continentior Zenone. Sed & Poſidippus ait in tranſlatis, Itaque diebus decem Zenone continētius. Re enim uerà omnes præcedebat formæ excellentia, & honeſtate, magnáque per Iouem felicitate. Quippe nonageſimooctauo ætatis anno uita exceſsit incolumis, atque integer, ac ſine morbo. Perſæus autē in ſcholis moralibus ſeptuagintaduorum annorum migraſſe trãdit ex uita. Athenas quippe conceſsiſſe ætatis anno XXII. Quinquaginta uerò & octo annos ſcholæ præfuiſſe Apollonius autor eſt. Sic autem obijt. Cùm abiret è ſchola, offendit, digitúmque perfregit. Manu uerò terram feriens, dixit illud ex Niobe,

Ἔρχομαι, τί μ' ἀΰεις; hoc eſt,

En adſum, quid me oro, uocas?

Continuóque ſe ſtrangulans interijt. Athenienſes autem illum in Ceramico ſepelierunt, decretisq́; quæ ſuprà prædiximus, honorauerunt, uirtutis illi teſtimonium addētes. In quem Antipater Sidonius ſic ſcripſit:

Τῆνος ὅδε Ζήνων Κιτίῳ φίλος, ὃς ποτ' ὄλυμπον
Ἔδραμεν, οὐκ Ὄσσῃ Πήλιον ἀνθέμενος.
Οὐ δὲ τάγ' Ἡρακλῆος ἀέθλια, τὴν δ' ποτ' ἄστρα,
Ἀτραπὸν μοῦνος εὗρε σαοφροσύνας. hoc eſt,

Hic Zeno ille deus patriæ, qui nuper olympum
Scandit, nec Oſſæ Pelion impoſuit.
Geſta enim magni non Herculis iſta, ſed altam
Virtute inuenit ſolus ad aſtra uiam.

* Διογένους. Diogenis. Zenodotus Stoicus * Zenonis diſcipulus aliud ſcripſit in hanc ſententiam:

Ἔκλιπας, αὐτάρκει ἀναφεὶς, κανεαυχέα πλοῦτον

Ζήνον

Ζλώον σὺν πολιῷ σεμνὸς ἐπισκυνίῳ.
Ἄρσενα γὰρ λόγον εὗρες, ἀνὶδλήσω ἢ προνοίᾳ
Α ἵρεσιν ἀτρέστυ ματέρ' ἐλευθερίας.
Εἰ ἢ πάτρα φοίνισσα, τίς ὁ φθόνος; ἦν ἡ ὁ Κάδμος
Κεῖνος, ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλὰς ἔχει σελίδα. hoc eſt,

Vixiſti frugi, ſpreto prædiuite luxu
Spectandus, cano Zeno ſupercilio.
Pugnaſti ingenio, inueniſti maſcula uerba,
Et tibi libertas dulcis amica fuit.
Si patria es Phœnix, quid tum? nam Cadmus & ipſe
Phœnix, cui debet Græcia docta libros.

In genere autem de omnibus Stoicis Athenæus epigrammatum ſcriptor hoc edidit:

Ὦ Στωϊκῶν μύθων εἰδήμονες, ὦ πανάριστα
Δόγματα ταῖς ἱεραῖς ἐνθέμενοι σελίσι.
Τὰν ἀρετὰν ψυχᾶς ἀγαθὸν μόνον, ἅδε γὰρ ἀνδρῶν
Μούνα, καὶ βιοτὰν ῥύσατο καὶ πόλιας.
Σαρκὸς δ' ἡδυπάθημα φίλον τέλος ἀνδράσιν ἄλλοις,
Ἡ μία τῶν μνήμης ἤνυσε θυγατέρων. hoc eſt,

O Stoicæ gnari ſectæ, quàm inſignia ueſtra
Dogmata, quæ ſacris ſcribitis in tabulis!
Eſſe bonum unam animi uirtutem. ſola tuetur
Quòd ualidas urbes, quodq́; ea ſola homines.
Aſt alijs uitæ ſcopus eſſet ſpurca uoluptas,
Vna egit pulchræ filia Mnemoſynes.

Diximus iam quemadmodum Zeno è uita diſceſſerit, atque in pammetro noſtra ſic de eo ſcripſimus,

Τὸν κιτιᾶ Ζήνωνα θανεῖν λόγος, ὡς ὑπὸ γήρως
Πολλὰ καμὼν ἐλύθη, οἱ δὲ μένων ἄσιτος
Οἱ δ' ὅτι προσκόψας ποτὲ φῆ, χερὶ γαῖαν ἀλοίσας
Ἔρχομαι αὐτόματος δὴ τί με καλεῖς. hoc eſt,

Cittenſem uariè extinctum Zenona loquuntur,
Hi confectum annis, hi perijſſe fame.
Aſt alij dixiſſe ferunt lapſu malè læſum,
Ecce tibi ultrò adſum, quid me ita quæſo uocas?

Nam nonnulli ita mortuum aſſerũt, atq; de eius morte hæc dicta ſint. Refert Demetrius *Magneſius in æquiuocis* Mnaſeum *huius patrem ſæpe utpote mercatorē* Athenas *aduentantem complures* Socraticos *libros* Zenoni *adhuc puero aduexiſſe.* Iamq; *tunc in patria philoſophiæ deſiderio flagrantem,* Athenas *profectum:* Crati *congreſſum eſſe.* Videtur *autem, inquit, & ipſe circa negationes errantiũ finem ſtatuiſſe. Sed & per capparim, ait ille, iurabat ſicut &* Socrates *per canem. Quidam tamen, ex quibus eſt* Caßius Scepſius, *in plurimis* Zenonē *accuſant.* Primò *quidē quòd diſciplinas liberales inutiles denuntiet, in principio ſuæ reip.* Secundò *quòd inimicos & hoſtes & ſeruos & alienos ſibijnuicem dicat omnes qui * probitati ſtudeant, & parētes filiorum, & fratres fratrum, & propinquos propinquorum.* Rurſusq; *in rep. commendat ciues, & amicos, & propinquos, ac liberos ſolos eſſe qui ſint ſtudioſi.* Stoicis *itaq; parentes ac liberi inimici ſunt, non enim ſunt ſapientes.* Vxoresq; *communes itidem in repub. ſtatuat, ac ſecundum ducētos, neq; ſacra, neq; iudicia, neq; gymnaſia in urbibus conſtrui permittat, atque ita de moneta ſcribat,* Nummum *uerò neq; commutandi gratia, neq; peregrinationis cauſa parari arbitrandum eſt, eandémque ueſtem uiros ac mulieres indui præcipiat, nullamq; corporis nudare partem.* Porrò *hanc eius eſſe remp. &* Chryſippus *in libro de rep. ſcribit.* De *amatorijs item diſſeruit in principio libri, qui inſcribitur,* Ars *amatoria.* Similia *identidem ſcribit in diatribis.* Huiuſmodi *quædam ſunt apud* Caßium, *itemq; apud*

* σπουδαίους.

apud Heſidorum rhetorem Pergamenum, qui etiã expuncta ac eraſa ait ex libris quæ malè ſentirent, ac dicerent Stoici ab Athenodoro Stoico, cui commiſſa erat ſeruanda bibliotheca Pergamena, deinde reinſerta eſſe deprehenſo ac periclitante Athenodoro. Hactenus de his quæ illi fuerunt obiecta. Fuere autem octo Zenones. Primus, Eleates, de quo dicemus. Secundus hic ipſe. Tertius Rhodius, qui locorum ſcripſit hiſtoriã. Quartus hiſtoricus, qui Pyrrhi in Italia ac Sicilia geſta cõſcripſit, epitomenq́; romanorum, & Carthaginienſiũ rerum. Quintus Chryſippi diſcipulus qui libros quidem ſcripſit perpaucos, ſed cõplures diſcipulos reliquit. Sextus medicus Herophilius, intelligẽtiæ acumine potius, quàm ſcriptura clarus. Septimus grãmaticus, cuius inter cætera etiam epigrãmata feruntur. Octauus Sidonius genere, philoſophus Epicureus, ſenſu & elocutione clarus atq; apertus. Zenonis uerò diſcipuli fuere complures, hi tamen nobiliores, Perſæus Demetrij filius Citticus. Hunc alij quidem neceſſariũ, alij uerò famulum illius tradunt, unumq́; ex his qui ad ſcribendos libros miſſi ſibi ab Antigono fuerant, cuius & filij Alcyonei nutritor fuerit. Eius igitur experimẽtum cùm aliquando capere Antigonus uellet, falsò ſibi nuntiari fecit prædia ſua ab hoſtibus fuiſſe direpta, & cùm triſtior effectus eſſet, Vides, inquit, diuitias non eſſe indifferentes. Feruntur eius iſta uolumina: de regno, Laconica Reſp. de nuptijs, de impietate, Thyeſtes, de amoribus, Exhortatorij, διατριβῶν, χρειῶν, IIII. cõmentaria, in Platonis leges VII. Ariſto, Miltiades Chius qui ἀδιαφορίαν, hoc eſt indifferentiã inuexit. Herillus Chalcedonius, qui finem dixit eſſe ſcientiam. Dionyſius qui in uoluptatem tranſtulit. Nam ob uehementem lippitudinem grauabatur iam dolorem dicere indifferentem. Fuit

autẽ Heracleotes. Sphærus Boſphoranus, Cleanthes Phanij filius Aſius, qui illi in ſchola ſucceßit. Hũc ille cereis durioribus tabulis comparare ſolebat, quæ uix quidem & cum difficultate ſcribuntur, ſed quæ inſcripta fuerint, ſeruant diutius. Porrò Sphærus poſt Zenonis mortem Cleanthis idem auditor fuit, dicemusq; de illo cùm ad Cleanthem uenerimus. Erant autem & iſti diſcipuli Zenonis ut Hippobotus ait, Athenodorus Solenſis, Philonides Thebanus, Calippus Corinthius, Poßidonius Alexandrinus, Zeno Sidonius. In genere uerò de dogmatis Stoicis omnibus in Zenonis uita mihi dicendũ putaui, quòd is eius ſectæ autor fuerit. Sunt quidem eius & conſcripti libri, in quibus ita locutus eſt ut Stoicorum nemo. Porrò dogmata ſiue decreta ſunt iſta in ſumma. Dicemus autẽ ſummatim ut in alijs conſucuimus facere. Tripartitam eſſe dicunt philoſophiæ rationem, aliam quippe phyſicen, ethicen aliam, tertiã logicen dici. Sic autem primus diuiſit Zeno Citticus in libro de oratione, Chryſippusq; in primo de oratione, atq; in primo Phyſicorum. Apollodorus item Ephillus in primo Introductionum ad dogmata. Eudromusq; in morali* inſtitutione. Diogenesq; Babylonius & Poßidonius. Has uerò partes Apollodorus quidem locos uocat, Chryſippus uerò atq; Eudromus ſpecies, alij genera. Enimuero philoſophiam animali ſimilem dicunt, oßibus ac neruis logicen, carnibus ethicen, animæ phyſicen conferentes. Siue rurſus ouo, eſſe quippe ſuperficiem logicen, ſequentia ethicen, intima & penitus abſtruſa phyſicen. Sunt qui agro frugifero, quippe circuniectam ſepem logicen, fructum ethicen, humum ac arbores phyſicen. Nonnulli ciuitati muris optimè ſeptæ ac pulchræ ex dignitate adminiſtratæ. Neutram uerò partem præferri alteri, ſicut quidam eorum miſtas arbi

*στοιχειώσει.

*arbitrantur, easq; confuſè ac permiſtè tradunt. Alij uerò logicen primam, ſecundam phyſicen, tertiam ethicen ſtatuunt. Ex quibus eſt Zeno in libro de ratione, & Chryſippus, & Archedemus, & *Eudromus. Ptolemæenſis uerò Diogenes ab ethicis inchoat. Apollodorus autem ethicen ſecundo in loco conſtituit. Porrò Panætius & Poßidonius à phyſicis initia ſumunt, ut Phanias, inquit, Poßidonij neceſſarius, in primo Poßidonij qui de ſcholis inſcribitur. Cæterùm Cleanthes ſex philoſophiæ partes ait, dialecticam, oratoriam, moralem, ciuilem, naturalem, theologicam. Alij has partes non rationis, uerùm philoſophiæ ipſius tradunt, ut Zeno Tarſenſis. At partem in binas diſciplinas diuidi pleriq; autumant, rhetoricam atque dialecticam. Quidam uerò & indefinitam ſpeciem quæ de regulis eſt atq; iudicijs. Alij definitam ipſam diuidunt. nam de regulis atq; iudicijs partem aſſumunt ad inueniendã ueritatem: in ipſa enim phãtaſiarum differentias dirigũt. Eandem itidem definitiuam ad agnitionem ueritatis, quippe per notiores res accipiunt. Porrò rhetoricen artẽ bene dicendi circa orationem, ad perſuadendum idoneã. Dialecticam uerò rectè diſſerendi ſcientiam, circa orationem quæ interrogatione & reſponſione conſiſtit, uerſari dicunt. Quocirca ipſam ita diffiniunt, & Scientiam ueri falſiq;, & neutrius. Ac rhetoricen quidem ipſam tripartitam eſſe dicunt. Nam aliam deliberatiuam, aliam iudicialem, tertiam demonſtratiuam. Diuidi autem in inuentionem & elocutionem, & diſpoſitionem, & actionem. Orationem autem rhetoricam, in exordium, & narrationem, & confutationem & epilogum. Cæterùm dialecticã diuidi in * figuram eorum quæ ſignificantur & uocis locum. Et locum quidem eorum quæ ſignificantur, diuidi in figurã eorum quæ ſin-*

*εὔδημος, Eudemus.

*τύπον.

guntur, atq; eis ſubſiſtunt, & ijs enuntiationibus atque ex ſe perfectis, & prædicamentis & ſimilibus, rectis atq; ſupinis generibus atq; ſpeciebus. Eadem ratione & ex orationibus, ex modis atq; ſyllogiſmis, ex eis item quæ præter uocem & res ſunt ſophiſmatis, ut ſunt ſermones falſi atque ueri, & negantes, σωρῖται, & his ſimiles, deficiētes et am-
*κερατίδες. bigui & concludentes & obſcuri, *cornuti, et οὔτιδες, hoc eſt, nihil importantes & metētes. Eſſe autem dialecticæ locum proprium, quē prædiximus de uoce ipſa, in quo oſtenditur literata uox, et quædam orationis partes, ac de ſolœciſmo & barbariſmo & poëmatibus & amphibolijs, & de canora uoce, & de Muſica, & de terminis ſecundum quoſdam, diuiſionibus item & dictionibus. Aiunt autē utiliſsimā eſſe ſyllogiſmorū intelligentiam ac ſubtilitatē, quippe demonſtratiuū oſtendere, idq́; multum ad emēdationem
*ἐπιστατικόν. dogmatū conferre, ordinē & memoriā *doctū aſſumptum iudicare. Eſſe autem hanc orationem & ad cogendū & ad concludendum idoneā. Porrò ſyllogiſmum orationē ratiocinantē ex his conſtare. Demonſtrationē orationē eſſe per ea quæ magis cōprehenduntur, id quod minus comprehenditur de omnibus colligentē. Phantaſiam uerò impreſſam in animo. Nominis figurā propriē translatam figuris quæ in cera per anulū fiūt. Verùm phantaſiam aliā eſſe cōprehendere, aliam uerò comprehendere non poſſe. Comprehendere quidem eam quam rerum eſſe iudiciū dicunt, quæ fiat ab exiſtente ſecundum ipſum exiſtens inſignitam, atq; impreſſam altius. Non comprehendi uerò eam, quæ aut non ab exiſtente, aut ab exiſtente quidem, non autem ſecundum ipſum exiſtens proficiſcatur. Ipſam uerò dialecticam eſſe neceſſariam, uirtutēq; in ſpecie uirtutes continentem, ἀπροπτωσίαν, ſcientiam qua docemur quando conſen-

tire oporteat, & quando non. Porrò ἀνεικαιότητα, ualidam orationem ad id quod decet, ne impertinenti argumẽto cedamus. Itidem ἀντιλεξίαν, quam dicũt uim eſſe orationis, ne ab ipſa in contrarium abducamur. Quam autem appellat ἀματαιότητα, habitum eſſe aduerſus futile argumentum, intellectum ad rectam rationem referentem. Ipſamq; ſcientiam dicunt, aut certam comprehenſionem ſiue habitum in intellectu, ſuſceptione nihil à ratione deuiantem. Cæterùm abſque dialecticæ ſpeculatione ſapientem in oratione ſine lapſu non futurum. Quippe ex illa dignoſci uerum atque falſum, probabile autem & quod ambiguè dicatur intelligi. Ea remota iam non licere ritè interrogare atq; reſpondere, ſed pertingere eam, quæ in negationibus eſt temeritatem, ad ea etiam quæ fiunt, adeò ut in abſurditatem ac uanitatẽ uertantur, qui phantaſias minimè exercitas habent, neque aliter acutum & ingenioſum, cautúmque omnino in dicendo & fore & uſum iri ſapientem. Eiuſdem enim eſſe rectè & loqui, recteq; cogitare, eiuſdémque ad ea quæ proponantur diſſerere, & ad ea quæ interrogantur reſpondere, quæ ſint omnia uiri dialecticæ periti. Hæc igitur in eis quæ ratione colliguntur, ſummatim illis uiſa ſunt: atque ut etiam particularia non omittamus, & iſta quæ ſecundum illos ad inſtitutionis artem tẽdunt adijciamus, quæ ipſa ad uerbum Diocles Magneſius in excurſione philoſophorum ponit, dicens ita: Placet Stoicis orationem de intellectu ac ſenſu præponere in ordine uelut iudiciũ quoddam, quo rerum ueritas noſcitur. Secundum genus phantaſia eſt, & ſecundũ quod oratio de conſenſione & cõprehenſione & intelligẽtia præcedẽs. Cætera non abſq; phantaſia cõſtant, ea quippe præcedit. Deinde mẽs cuius officiũ ſit enũtiare quod à phantaſia patitur, exprimit uerbo. Differt autem phan-

taſia à phãtaſmate. Phãtaſma enim uiſum animi eſt: cuiuſmodi in ſomnijs fit. Phãtaſia uerò eſt formæ in animo impreſſio, hoc eſt, mutatio, ſicut Chryſippus in XII. commentat. Neque enim ſuſcipiendum eſt formationem huiuſmodi eſſe ueluti ſigilli formam. Nam poſsibile non eſt figuras plures eodẽ in loco ſimul fieri. Intelligitur autem phãtaſia ea eſſe quæ ab exiſtente ſecundum exiſtens impreſſa, formata atq; inſignita eſt: qualis profectò non fieret à non exiſtente. Enimuerò phãtaſiarum iuxta illos aliæ ſenſibiles ſunt, aliæ non. Senſibiles quidem quæ per ſenſus ſiue cenſum accipiuntur. Non ſenſibiles autem illæ ſunt, quæ percipiuntur animo, ueluti incorporalium rerum & eorum quæ ratione tantùm accipiuntur. Porrò ſenſibiles ab his quæ exiſtunt cum ceſsione & conſenſione fiunt. Sunt autem phãtaſiarum etiam euidentiæ, quæ ab exiſtentibus rebus quomodolibet fiunt. Præterea phãtaſiarum aliæ ſunt rationales, aliæ irrationales. Rationales quidem rationalium animalium, irrationales irrationalium ſunt. Rationales igitur intelligentiæ ſunt, irrationales nomen hactenus non habent. Et aliæ quidẽ artificiales ſunt, aliæ autẽ in artem non cadũt. Aliter quidem ab artifice ſpectatur imago, aliter ab artis imperito. At uerò ſenſus ſecundum Stoicos dicitur ſpiritus à principali ad ſenſum pertingens, & quæ per illos fit comprehenſio, ſenſumque ipſorum opificum, ſecundum quod plerique fiunt, dabiles. Actioq; ipſa ſenſus appellatur. Cæterùm comprehenſio ſecundum illos fit ſenſu quidem, ut albi & nigri, lenis & aſperi: ratione uerò eorum quæ ex demonſtratione colliguntur, puta deos eſſe eóſque humanis rebus prouidere. Nam quæ intelliguntur partim per incidentiam, partim per ſimilitudinẽ, alia per rationem, alia per compoſitionem, quædam per cõtrarietatem

tatem intellecta & animaduerſa ſunt. Per incidentiam quidem ſenſibilia intellecta ſunt, per ſimilitudinem uerò quæ ab adiacente aliqua re, ut Socrates ex imagine. Per rationem autem ex incremento quidem ut Tytius ac Cyclops: ex detrimento autem ut Pygmæus. Sed ad centrum terræ ex proportione intellectum eſt à minoribus orbibus. Per translationē uerò, ut in pectore oculi. Per compoſitionem autem, ut Hippocentaurus intelligitur, & per contrarium mors. Nonnulla item per tranſitionem intelliguntur, ut quæ dicta ſunt, & locus. Naturaliter autē iuſtum quippiam & bonum noſcitur, & per priuationem ut mancus. Hæc ſunt quæ illi de phātaſia & ſenſu & intelligentia tradunt decreta. Aſtruunt ueritatis eſſe iudicium comprehenſibilē phantaſiam, eam uidelicet quæ ab exiſtente proficiſcitur, ut Chryſippus in XII. phyſicorum tradit, & Antipater, & Apollodorus. Nam Boëthus quidem complura iudicia reliquit, mentem, ſenſum, appetitionē & ſcientiam. Sed enim Chryſippus ab illo diſſentiēs in primo de oratione, iudicium dicit eſſe ſenſum & anticipationē. Eſt autem anticipatio naturalis intelligentia earum rerum quæ uniuerſaliter ſunt. Alij uerò quidem ex antiquioribus Stoicis rectam rationē iudicium tradunt, ut Poſſidonius ait in libro de iudicio. Verùm enimuerò dialecticæ ſpeculationis ratio, omnium iudicio, uidetur inſpicienda à uocis loco. Eſt autem uox aēr ictus, ſeu ut ait Diogenes Babylonius in arte quam de uoce ſcripſit. ſenſus eſt, qui propriè auditu percipitur. Animalis quidē uox, eſt aër ex impetu percuſſus. Hominis uerò uox eſt articulata uox, & quæ ex mēte proficiſcitur, ut ait Diogenes, quæ à XIIII. ætatis anno conſummatur. Sed & corpus eſt uox ſecundum Stoicos, ut ait Archedemus quidā in libro de uoce, & Diogenes & Anti-

pater & Chryſippus in ſecundo Naturalium. Omne enim quod facit aliquid corpus eſt, facit autem uox quæ à loquentibus ad auditores pertendit. Dictio autem ſecundum Stoicos, ut Diogenes ait, uox literata eſt, ut dies eſt. Oratio autem uox ſignificatiua, quæ ex mente proficiſcitur. Locutio eſt dictio expreſſa iuxta gentium uarietatem, quemadmodum Attico more dicitur θάλαττα, Ionico uerò ἡμέρη.

*διάλεκτος.

Dictionis uerò elementa uigintiquatuor literæ ſunt. Dicitur autem litera tripliciter, elemētum, figura, & nomen, ut α. Porrò ſeptē ſunt uocalia elementa, α, ε, η, ι, ο, ω, υ. Mutæ ſex, β, γ, δ, κ, π, τ. Differt autē uox à dictione: nam uox quidē, & ſonus eſt, fit enim dictio nihil ſignificans, ut Blytyri, non ſic autem oratio. Differunt item dicere ac pronuntiare. Nam proferuntur uoces, dicuntur autem res quæ dici poſſunt. Orationis uerò quinq; ſunt partes, ut ait Diogenes in libro de uoce, ac Chryſippus, nomen, appellatio, uerbum, coniunctio, articulus. Antipater mediū adiecit in libris de dictione & de his quæ dicuntur. Eſt autē appellatio ſecundum Diogenem, pars orationis ſignificans cōmunem qualitatem, ut homo, equus. Nomē uerò, eſt pars orationis ſignificans propriam qualitatē, ut Diogenes, Socrates. Verbum eſt pars orationis ſignificans incompoſitum prædicatum, ut Diogenes, uel ſicut quidam uolunt, elementum orationis ſine caſu ſignificans aliquid conſtructum, de aliquo, uel aliquibus ut lego, ſcribo. Cōiunctio autem pars orationis eſt ſine caſu, connectens orationis partes. Porro articulus elementū eſt orationis caſuale, diſtinguens nominū genera & numeros, ut ὁ, ἡ, τό, οἱ, αἱ, τά. Virtutes orationis quinq; ſunt, Græciſmus, euidētia, breuitas, decorum, compoſitio. Eſt igitur Græciſmus recta ſecundum artem locutio, non uulgarem conſuetudinem. Euidentia eſt di-

ctio mentis interpres, qua id quod intelligimus apertè loquimur. Breuitas eſt dictio ipſa tantum, quæ ſunt neceſſaria continens, ad ſignificationem rei. Decorum dictio eſt cuiq; rei propriè accommodata. Compoſitio dictio eſt qua ruſticitas dicendo deuitatur. Porrò ex uitijs Barbariſmus dictio ex præter conſuetudinem fœlicium Græcorum. Solœciſmus autem eſt oratio incongruè conſtructa. Poëma item eſt, ut ait Poßidonius in ea introductione quam de dictione ſcripſit, dictio numeroſa certa menſura conſtans, atque proſæ orationis ſpeciem excedens: ut maxima tellus & Iouis æther. Poëſis autem ſignificatiuum eſt poëma diuinarũ humanarumq; rerum imitationem complectens. Definitio eſt, ut ait Antipater in primo de definitionibus, oratio per reſolutionem perfectè enuntiata, ſiue ut Chryſippus ait in libro de definitionibus, aßignatio. Deſcriptio autẽ eſt oratio figuratè ad res inducens, ſiue definitio, definitionis uim ſimplicius exprimẽs. Genus eſt plurium cogitationum quæ auferri nõ poſſunt cõceptio, ut cùm dico animal. Hoc enim cuncta per ſpecies comprehendit animalia. Cogitatio eſt imaginatio mentis, neque aliquid exiſtens, neq; aliquid faciens, ſed ueluti aliquid exiſtens, & aliquid faciens, ut cùm cogitatur equus etiam non præſens. Species eſt quæ ſub genere continetur, ſicuti ſub animalis nomine cõtinetur homo. Eſt autem maximè generalis, quæ cùm ſit genus, genus non habet. Eſt propria maximè, quæ cùm ſit ſpecies, nõ habet ſpeciem, ſicuti Socrates. Eſt autem generis diuiſio ſciſſio in cõtinentes ſpecies, ut animalium ſunt alia rationalia, alia irrationalia. Contraria diuiſio eſt generis in ſpeciem ſcißio per contrarium, uelut per negationem, ut exiſtentium quædam ſunt bona, quædam uerò non bona. Subdiuiſio eſt diuiſio ſub diuiſione, ut illud: Exiſtentium alia ſunt

*προσεχῆ

ſunt bona, alia non bona. Eorum autem quæ bona non
ſunt, alia mala ſunt, alia indifferentia. Partitio autem eſt
generis in locos ordinatio, ut Crinis ait, quemadmodũ bo-
norum alia quidem circa animum, alia circa corpus ſunt.
Amphibolia, dictio eſt duas aut plures res ſignificans, per
orationem ac propriè, & ſecundum eandem conſuetudi-
nem, ut plura ſimul in eadem dictione poßint colligi, uelu-
ti cùm dicimus αὐλητρὶς cecidit: ſignificatur enim eadem uo
ce aliquid tale, aula ter cecidit: & rurſum tale, tibicina ce-
cidit. Dialectica eſt, ut ait Poßidonius, uerorum, falſorum,
ac neutrorum ſcientia. Verſatur autem ipſa, ut Chryſip-
pus ait circa ſignificantia & ſignificata. Hæc igitur atque
huiuſmodi de ſpeculatione uocis diſſerunt. Porrò in loco
qui de rebus ſignificatis eſt, conſtruitur oratio de his quæ
dici poſſunt, & perfectis enuntiatis ac ſyllogiſmis, item de
deficientibus, & prædicamentis, rectisq; ac ſupinis. Aiunt
autem illud dici poſſe quod ſecundum rationalem ſubſiſtat
imaginationem. Eorum uerò alia dicunt eſſe perfecta Stoi-
ci, alia imperfecta. Ac deficientia quidem ſunt, quæ imper-
fectam habent enuntiationẽ, ut cùm dicimus, ſcribit: quæ-
ritur enim, quis. Perfecta uerò ſunt, quæ plenam habent
enuntiationem, ueluti cùm dicimus, Socrates ſcribit. Itaq;
deficientibus quidem prædicamenta, perfectis uerò enun-
tiata, ſyllogiſmi, interrogationes, reſponſiones applican-
tur. Eſt autem prædicatum quod de aliquo enuntiatur, aut
res de aliquo, aliquibúsue compoſita, ut Apollodorus ait,
ſiue dicendum deficiens conſtructum recto caſu ad enun-
tiati generationem. Prædicatorum autem alia quidẽ ſunt
accidentia, ut nauigare per ſcopulos, atque alia quidem
prædicata recta ſunt, alia ſupina, alia neutra. Recta qui-
dem ſunt, quæ conſtruuntur cum aliquo ex caſibus obli-
quis,

quis, ad prædicati generationem, ut eſt, audit, uidet, loquitur. Supina uerò ſunt, quæ cũ particula paßiua conſtruuntur, ut eſt, audior, uideor. Neutra ſunt, quæ neutro ſe habent modo, ut eſt ſapere, ambulare. Reciproca in agendo & patiendo uerò ſunt, quæ in ſupinis ſupina non ſunt. Sunt autem actiones, cuiuſmodi eſt illud, tondetur. ſe enim qui tondetur complectitur. Obliqui uerò caſus ſunt genitiuus, datiuus, accuſatiuus, ablatiuus. Enuntiatum uerò eſt id quod aut uerum aut falſum eſt, aut perfecta res negans quantum in ſeipſa, ut Chryſippus in dialecticis definitionibus ſcribit. Enuntiatum eſt, aut negans, aut affirmans quantũ in ſeipſo, puta dies eſt, Dion ambulat. Appellatum eſt autem Græcè ἀξίωμα, quod affirmet uel neget. Nam qui dicit, dies eſt, uidetur affirmare diem eſſe. Si enim dies ſit, uerum eſt quod proponitur enuntiatum, ſi uerò nõ, falſum. Differt autem enuntiatum, & interrogatio, & percontatio, & imperatiuum, & adiuratiuum, & ſubſtantiuum, & appellatiuum, & enuntiato ſimile. Enuntiatum quippe eſt, quod dicentes pronuntiamus quippiam aut uerum aut falſum eſſe. Interrogatio, res eſt perfecta quidem ſicut enuntiatum, ſed quæ reſponſionem requirat, ut eſt, num dies eſt? Hoc neq; uerum neq; falſum eſt. Itaq; dum dicimus, dies eſt, enuntiatum eſt: dum uerò dicimus, Num dies eſt? interrogatio. Percontatio uerò res eſt ad quam ſignanter reſponder e non poſſumus, ſicut in interrogatione etiam, ſed dicere, in hoc loco habitat. Imperatiuum autem res eſt, quam dicentes imperamus, ut eſt illud:

Σὺ μὲν βάδιζε τὰς ἐπ' Ἰνάχου ῥοάς. hoc eſt,

Tu uerticoſi uade ad Inachi uadum.

Adiuratiuum eſt res quam ſi dicat quiſpiam, compellet oportet & obteſtetur, ut illud eſt:

Ἀτρείδη μέγιστε ἄνδρῶν Ἀγάμεμνον. hoc eſt,

Maximè Rex hominū multorum Atrida Agamemnon.

Eſt autem ſimile pronuntiato, id quod enuntiati prolationem habens ex quadam parte, abundat, ſeu uitium extra genus enuntiatorum cadit, ut illud:

Οὐχὶ καλός γ' ὁ παρθενών;
ὅς Πριαμίδησιν ἐμφερὴς ὁ βουκόλος. hoc eſt,

Formoſus an non eſt hic uirginum locus?
Quàm ſimilis eſt hic Priami natis bubſequa.

Eſt & ambigua res quædam ab enuntiato differens, quam ſi dicat, quiſpiam ambigat. Nónne ſimile aliquid eſt dolor atque uita? Neq; enim ueræ neq; falſæ ſunt interrogationes & percōtationes, & his ſimilia, cùm pronūtiata aut uera ſint, aut falſa. Enuntiatorum alia ſimplicia ſunt, alia non ſimplicia, ut ait Chryſippus & Archedemus & Athenodorus & Antipater & Chrinis. Simplica quidem ſunt quæ conſtant ex enuntiato non ambiguo, uel ex enuntiatis, ueluti dies eſt. Non ſimplicia autem ſunt, quæ conſtant ex enuntiato ambiguo, uel ex enuntiatis. Ex enuntiato quidem ambiguo, ueluti ſi dies eſt. Ex enuntiatis uerò, ſi dies eſt, lux eſt. In ſimplicibus uerò pronuntiatis eſt enuntiatiuum & negatiuum, & priuatiuum & prædicatiuum & indefinitum. In his autem quæ ſimplicia non ſunt, eſt connexum & ſolutum & implicitum & diſiunctum & cauſale, & quod explicat id quod maius eſt, atq; id quod minus eſt, pronuntiati quidē, ut non dies eſt. Eſt autem huius ſpecies quæ ſuperenuntiatiua dicitur, ea uerò eſt enuntiatiui enuntiatiuū, ut non dies eſt, ponit autem dies eſt. Negatiuum uerò eſt quod conſtat ex negatiua particula & prædicato, ut nullus ambulat. Priuatiuū uerò, genus eſt, quod ex priuāte particula & enuntiato cōſiſtit ſecundū uim, ut

inhumanus eſt iſte. Prædicatiuum autem eſt quod conſtat ex recto caſu & prædicato,ut Dion *ambulat.* Indefinitum *eſt quod ex indefinita particula, ſiue ex indefinitis particulis conſtat, ut aliquis ambulat,ille mouetur.* Porrò non *ſimplicium enuntiatorũ coniunctum quidem,eſt ut* Chryſippus *in* Dialecticis, & Diogenes *in arte* Dialecticæ *tradunt, quod conſtat per ſi, coniunctionem coniunctiuam.* Vult *autem hæc coniunctio ut ſubſequens ſtatim ſequatur, quod præibat,ut ſi dies eſt,lux eſt.* Adiunctum *uerò eſt, ut* Crinis *ait, in arte* Dialectica,*enuntiatum quod à coniunctione,* Quoniam, *dependet incipiens à pronuntiato & in enuntiatum deſinens,ut quoniam dies eſt,lux eſt.* Spondet *autem coniunctio iſta, ſecundum item ſequi poſt primum, primumq́; ſubſiſtere.* Complexum *uerò enuntiatum eſt quod copulatiuis quibuſdam coniunctionibus cõſtat, ut & dies eſt & lux eſt.* Diſiunctum *autem eſt quod aut coniunctio diſiuncta diſiungit,ut,aut dies eſt,aut nox eſt.* Denuntiat *autem iſta coniunctio alterum enuntiatum falſum eſſe.* Cauſale *autem eſt enuntiatum quod per* Quia, *connectitur,puta,quia dies eſt,lux eſt,perinde ac cauſa ſit ſecundi,primum.* Declarans *autem quod potius dicitur enũtiatum, eſt quod conſtruitur per eam coniunctionem* Potius, *quod declarat,& media enuntiatorum ponitur, ut potius dies eſt quàm nox eſt.*Declarans *uerò minus,pronũtiatum eſt ſuperiori contrarium, ut minus nox eſt quàm dies eſt.* Præterea *enuntiata illa ſecundum ueritatem & mendacium ſibi inuicem oppoſita ſunt, quorum alterum negatur ab altero,ut dies eſt,& dies non eſt.* Coniunctum *ergo uerum eſt, cuius oppoſitum principali intentioni dicẽtis repugnat,ut ſi dies eſt,lux eſt.* Hoc *uerum eſt,nam non lux, quod dicitur oppoſitum deſignanti, repugnat ei quod dicitur,*

citur, dies eſt. Coniunctum aut falſum eſt cuius oppoſitum antecedenti non reluctatur, ut ſi dies eſt, Dion ambulat. Nam illud, Dion non ambulat, non repugnat ei quod dicitur, dies eſt. Adiunctum autem uerum eſt, quod à uero inchoans, in conſequens deſinit, ut quoniam dies eſt, Sol eſt ſupra terram. Falſum autem aut à falſo incipit, aut non in conſequẽs deſinit, ut quoniam nox eſt, Dion ambulat, ſi dicatur id de die. Cauſale autem uerum eſt, quod à uero incipiens in conſequens deſinit, non tamen habet deſinenti initium conſequens, ut quia dies eſt, lux eſt. Ei enim quod dicitur dies eſt, ſequitur neceſſariò lux eſt. ſed quod dicimus lux eſt, non ſequitur dies eſt. Cauſale uerò falſum eſt, quod aut à falſo incipit, aut non in conſequens deſinit, aut habet initium deſinenti non reſpondens, ut quia nox eſt, Dion ambulat. Probabile pronuntiatum eſt quod ad conſenſionem inducit, ut ſi quid aliqua peperit, eius illa mater eſt. Eſt autem id falſum, neq; enim auis oui eſt mater. Præterea ſunt alia poßibilia: alia impoßibilia. alia item neceſſaria, alia non neceſſaria. Poßibile quidem eſt, quod probat uerum eſſe externis non aduerſantibus, ne uerum ſit, ut, uiuit Diocles. Impoßibile eſt, quod uerum eſſe probari non poteſt, ut terra uolat. Neceſſarium eſt, quod cùm uerum ſit, falſum eſſe non poteſt, aut poteſt quidem, ſed quæ extrinſecus ſunt falſum eſſe conuincunt, ut uirtus utilis eſt. Non neceſſarium autem eſt, quod & uerum eſt, & falſum tamen eſſe poteſt, ſi exteriora non repugnent, ut ambulat Dion. Veriſimile pronuntiatum eſt quod plures, ut uerum ſit occaſiones habet, ut uiuemus cras. Sunt item aliæ pronuntiatorum differentiæ, ipſorúmque ex inuicem in falſa & conuerſa incidentiæ, de quibus latius dicemus. Oratio eſt, ut Crinis ait, quæ conſtat ex lemmate uel lemmatis

matis, & aſſumptione, & concluſione. Eſt autem huiuſ modi, ſi dies eſt. lux eſt, aſſumptio uerò, dies autem eſt. concluſio, lux ergo eſt. Modus autem eſt uelut orationis figura, cuiuſmodi eſt illud: ſi primus, eſt ſecundus. atqui primus eſt, eſt ergo ſecundus. Logotropos autẽ eſt, quod ex utriſq; componitur, ut ſi uiuit Plato, ſpirat Plato. Atqui prius ita ſe habet, igitur & poſterius. Inuectum eſt autem id genus in prolixioribus uerborum ſtructuris, ut non neceſſe eſſet aſſumptionem longam, concluſionémque dicere, ſed tantummodo inferre. primum autem eſt, ergo & ſecundum. Orationum uerò aliæ quidem concluſionem admittũt, aliæ non. Non recipiunt, quibus oppoſitum concluſionis reluctatur lemmatum connexioni, cuiuſmodi eſt hoc, ſi dies eſt, lux eſt. dies autem eſt, ambulat ergo Dion. Quæ uerò concluſionem admittunt, partim quidem æquiuocæ id genus dicũtur concluſiones, partim ſyllogiſticæ. Syllogiſticæ quidem ſunt, quæ uel abſque demonſtratione ſunt, ſiue ad eas quæ ſunt eiuſmodi adducũt, ſecundum aliquam uel aliquas poſitiones. Sunt autem huiuſmodi, Si ambulat Dion, mouetur ergo Dion. Concluſiuæ autem ſunt ſpecialiter quæ colligunt non ſyllogiſticè, ut falſum eſt, dies eſt, & nox eſt, dies autem eſt, non ergo nox eſt. Præter ſyllogiſmos autem ſunt quæ probabiliter quidem ſyllogiſticis adiacent, non autem concludunt, ut ſi equus eſt Dion, animal eſt Dion, non ergo animal eſt Dion. Orationũ item aliæ ueræ ſunt, aliæ falſæ. Veræ quidem ſunt, quæ ex ueris colligunt: ut ſi uirtus prodeſt, uitium nocet. Falſæ autem ſunt quæ falſum aliquid in aſſumptionibus habent, uel quæ non cõcludunt, ut ſi dies eſt, lux eſt. dies autem eſt, uiuit ergo Dion. Sunt quoque poßibiles orationes & impoßibiles, neceſſariæ & non neceſſariæ. Sunt etiam quæ quòd demonſtratione non

egeant, ἀπόδειξις dicuntur. Alia quidem apud alios. Cæterùm apud Chryſippum quinque, ex quibus omnis ratio texitur, accipiuntúrque in concludentibus & ſyllogiſmis & tropicis. Prima eſt huiuſmodi, in qua omnis oratio texitur, ex coniuncto & antecedente, à quo inchoat coniunctum quippiam & deſinens, ut ſi primus, ſecundus, atqui primus, ergo ſecundus. Secunda eſt, quæ per coniunctum & oppoſitum conſequentis, oppoſitam habet antecedentis* concluſionem, ut ſi dies eſt, lux eſt, atqui nox eſt, non ergo dies eſt. Fit enim aſſumptio ex oppoſito conſequenti, concluſióque ex oppoſito antecedenti. Tertia demonſtratiua eſt, quæ per negantem complexionem & unum aliquid eorum quæ in complexione ſunt, infert oppoſitum reliqui, ut illud, non eſt mortuus Plato, & uiuit Plato, atqui mortuus eſt Plato, non ergo uiuit Plato. Quarta eſt quæ per diſiunctum, & unum eorum quæ ſunt in diſiuncto, oppoſitam habet concluſionem reliqui, ut illud, aut eſt primum aut ſecundum, atqui primum eſt, non eſt ergo ſecundum. Quinta eſt, in qua omnis oratio conſtruitur ex diſiuncto & uno oppoſito eorum, quæ in diſiuncto ſunt, infertq; reliquum: ut, aut dies eſt, aut nox eſt: non eſt autem nox, dies ergo eſt. Nam in uero uerum ſequitur ſecundum Stoicos, ut dies eſt, lux eſt: in falſo falſum, ut nox eſt, falsò tenebræ ſunt: & in falſo uerum, ut uolare terram, eſſe terram. Vero tamen falſum non infertur. Nam dum dicimus eſſe terram, non ſequitur ut uolet terra. Sunt item ambiguæ quædam orationes, obſcuræ ac latentes, & σωρῖται & ceratides, & utiles. Eſt autem obſcura & inuoluta oratio huiuſmodi: Non pauca duo ſunt, non etiam tria, ne iſta quidem, non autem & quatuor, atque ita uſque decem. duo autem pauca ſunt, & decem igitur. οὔτις

*συμπέρασμα.

autem

autē eſt oratio coniunctiua, ex infinito & finito conſtans, aſſumptionem uerò & concluſionem habens, ut ſi quis eſt hic, non eſt ille Rhodi. Ac *huiuſmodi ſunt in logicis* Stoici, *ut maximè aſſerāt dialecticum ſolum eſſe ſapientē.* Omnis *enim res per eam, quæ in uerbis eſt, ſpeculationem cerni, quæq; ad naturam pertinent, & quæ rurſum ad mores logicæ egere adminiculo.* Quid *dicere oporteret, de rectitudine nominum, quo pacto ſtatuerunt leges in operibus, non facilè dixerim.* Porrò *cùm duæ ſint conſuetudines quæ uirtuti ſubinnidunt, altera quidem quid quodq; ſit in rerū natura inſpicit, alia uerò quid uocetur.* Atq; *in hunc modum de rationali philoſophiæ parte diſſerunt.* Enimuero *moralem philoſophiæ partem in ſubiectos diuidunt locos, uidelicet de appetitione, de bonis & malis, de affectibus, de uirtute, de fine, déque prima * æſtimatione, & de actibus ac de officijs, de adhortationibus & dehortationibus.* In *hunc autem modum ſubdiſtinguunt,* Chryſippus, Archedemus, Zeno Tarſenſis, Apollodorus, Diogenes, Antipater & Poſsidonius. Nam Citticus, Zeno & Cleanthes, *ut antiquiores ſimpliciùs tractarunt.* At *hi rationalem, naturalémque philoſophiæ partē diuiſerunt.* Primam *autem hanc animantis appetitionem fuiſſe dicunt, ſeipſum tuendi atq; ſeruandi natura ſibi ipſum ab initio ita conciliante, ut* Chryſippus *ait in primo de finibus, primum proprium cuique animanti dicens ipſius fuiſſe commendationem, huiúsque * notionem.* Neque *enim fas erat animal ipſum uel ab ſe alienum fieri, uel omnino id fieri, uel non ſibi maximè propinquum fieri.* Reſtat *igitur ut dicamus hanc ipſum ſibi maxima concordia & charitate deuinxiſſe.* Ita *enim & noxia propellit, & quæ ſibi ſunt utilia, ſuſcipit.* Quod *autem dicunt quidam primam appetitionem ani-*

*ἀξίαν. *συνείδησιν.

*mantibus ad uoluptatem fieri, falſum eſſe euincunt. Acceſſionem enim arbitrantur ſi quid ſit uoluptatem eſſe, cùm ipſam per ſe natura inquiſierit, & quæ commẽdationi ſuæ ſunt accommodata percepit, quemadmodum exhilareſcũt animalia, uireſcúntq; arbores. Nihil quicquã, aiunt, diſcreuit natura in arborib. et animalibus, quãdo de illis abſq; motu uoluntatis ac ſenſu diſponit, & in nobis quædam ea ratione fiũt. Cùm uerò ex ſuperfluo appetitio animãtibus accreuit, qua utentes peragant quæ ſua ſunt, in eis quidem naturali quadam ratione appetitionem illam diſponi. Cæterum cùm rationalibus perfectiore*præcepto data ſit ratio, ut ex illius præſcripto & conuenienter naturæ uiuant ex natura ſibi inſitũ eſſe, ea quippe artifex accedit moderatrixq; appetitionis. Quocirca primus Zeno in lib. de natura hominis, finem ait conſentaneè ſecundùm naturam uiuere, id autem eſt ſecundum uirtutem uiuere, ad eam quippe natura nos duci. Similiter & Cleanthes in lib. de uoluptate, & Poſsidonius, & Hecato in lib. de finibus. Rurſus ſecundum uirtutem uiuere, idem eſt quod ſecundũ experientiam eorum quæ ſecundùm naturam accidunt uiuere, ut Chryſippus in primo de finibus ait. partes enim naturæ uniuerſi ſunt naturæ noſtræ. Idcirco finis efficitur *conſentaneè ſecundùm naturam uiuere, ſecundùm ſuam atq; uniuerſorũ naturam, nihil eorum faciendo, quæ à communi lege prohibentur, quæ eſt recta ratio in omnes perueniens, eadémque in Ioue hoc principe gubernationis omnium quæ ſunt. Eſſe autẽ hoc ipſum felicis hominis uirtutem & copiã uitæ, cùm omnia geruntur ex concentu qui apud unũquenque eſt, pro uoluntate gubernationis omniũ. Diogenes igitur finẽ diffinit eſſe rationi ritè obtemperare in eis eligendis quæ ſecundùm naturam ſunt. Archedemus*

*προστασίαν.

*ἀκολούθως

autem nihil officiorum omittendo uiuere. Naturam autem Chryſippus quidem eam cui conſentaneè oporteat uiuere, & cõmunem intelligit, & propriè humanã. At uerò Cleanthes cõmunem tantummodo naturam ſuſcipit, quam ſequi oporteat, non etiã particularem. Virtutémq; affectionem eſſe conſentientem, & ipſam propter ſeipſam eſſe uirtutem, non ob metum aliquem aut ſpem, aut aliquid eorum quæ ſunt externa, ſed in ſeſe cuiuſq; conſtitutam eſſe beatam uitã. Nam cùm ſit animæ inſita ad conſenſionẽ totius uitæ, peruerti autẽ rationale animal plerunq; exterioribus negotijs inductũ, plerunq; rationaliter perſuaſum, aliquando autem ob familiarium inſtructionem. Natura enim occaſiones dat minimè peruerſas. Eſt autem uirtus alia quidem communiter omnibus perfectio quædã, ueluti ſtatuæ, alia inuiſibilis, ueluti ſanitas, & alia ſpeculatiua, ut eſt prudentia. Ait enim Hecato in primo de uirtutibus, ſcientiam quidem & ſpeculatiuas quæ ex ſpeculationibus conſtant, uirtutes tueri: ut prudentiam atq; iuſtitiam. Speculatione autem uacantes eas, quæ ita fermè per extenſionem inſpiciũtur, ut illæ quæ ex ſpeculationibus conſtant, ueluti ſanitatem, & robur. Quippe & inſipientiã, quæ & in ſpeculationis parte eſt. ſequi contingit, ac proferri ſanitatem, non ſecus ac * fornicis ſtructuræ robur accedere. Appellantur autem* ἀθεώρητοι, *quia conſenſiones non habent, ſed accedunt, & circa ignauos ſunt, ut ſanitates & uires. Argumentum uerò quòd ſubſtantialis uirtutis ſit, ait* Poſſidonius *in primo moralis orationis, quòd in profectu fuerint* Socrates, Diogenes, & Antiſthenes. *Eſſe autem & uitium ſubſiſtens, quia uirtuti opponatur. Docibilẽ uerò eſſe uirtutem & Chryſippus in primo de fine dixit, &* Cleanthes & Poſſidonius *in exhortationibus, &* Hecato. *Quod autẽ*

*κατήχησιν.

*ψαλίδος.

docibilis ſit ex eo conſtat, quòd boni ex malis fiant. Panætius quidem duas poſuit uirtutes, contemplatiuam & actiuam. Alij tres, rationalem, naturalem, & moralem. Quatuor Poßidonius, plures Cleantes, Chryſippus, & Antipater. Apollophanes uerò unam dicit uirtutẽ, prudẽtiam. Porrò uirtutum alias quidem primas, alias uerò eis ſubiectas. primas quidem, ac ueluti principes has eſſe, prudentiam, fortitudinẽ, iuſtitiam, temperantiam. harum autem

*ἀγχίνοιαν. *in ſpecie, magnanimitatem, conſcientiam, tolerantiam, * ingenium, conſilium. Ac prudentiam quidem ſcientiam eſſe bonorum ac malorum, mediorum. Iuſtitiã, uerò ſcientiam eorum quæ eligenda ſunt quæq; fugienda, quæq; ſunt media. Cæterùm magnanimitatem, ſcientiam quæ habitum faciat excelſiorem omnibus quæ cõtingere poßint, ex æquo bonorum ac malorum. Continentiam uerò affectionem inſuperabilem rectæ rationis, ſiue habitum uoluptatibus inuictum. Porrò tolerantiam, ſcientiam, ſiue habitum earum rerum quibus inſiſtendum ſit, uel non, atque mediarum: Ingenium autẽ habitum celerem officij inuentorem. Conſilium uerò, ſcientiam inſpiciendi quænam, & quo pacto gerentes utiliter quippiam operemur. Conſentaneum eſt autem uitiorum quoque alia prima, alia his eſſe ſubiecta, putà imprudentiam, formidinem, iniuſtitiam, intemperantiam, incontinentiã, & hebetudinem, & malum conſilium his eſſe ſubiecta. Eſſe autẽ earũ rerum ignorantiã initium, quarum ſcientia uirtus ſit. Bonum uerò cõmuniter quidem id eſſe quod ſit utile, propriè uerò ſiue idem, ſiue ab utilitate non alienum. Quocirca ipſam quoq; uirtutẽ & particeps ipſius bonum, ita tripliciter dici, cuiuſmodi ſit, bonum ex quo contingit, ueluti in uirtutis actum. A quo autem ueluti ſtudioſum uirtutis participem. Aliter ita propriè definiunt*

finiunt bonum, quod ſit perfectum ſecundùm naturam ra-tionalis uel quaſi rationalis. Huiuſmodi uerò eſſe uirtutẽ, ut participes ſui actus ac probos reddat. Acceſsiones uerò ipſius gaudium eſſe & lætitiam, & his ſimilia. Eodem mo-do & in malis, aliud quidem eſſe imprudentiam, formidi-nem, iniuſtitiam, & his ſimilia. quæ autem participent, ui-tioſos eſſe actus & malos homines. Horum eſſe acceſsiones mœrorem & angorem, & cætera in hunc modũ. Præter-eà, bona alia eſſe circa animum, alia extrinſecus, alia ne-que circa animum neque extra. Ea quidem quæ ſunt circa animum, uirtutes eſſe uirtutiſq; actiones. Quæ uerò ex-trinſecus ſunt, nobilem habere patriam, & amicum cha-rum atque probum, harúmq; rerum comitem felicitatem. Quæ uerò neque extrinſecus neq; in animo ſunt, quemque ipſum ſibiipſi eſſe bonum ac felicem. Rurſus autem mala partim eſſe circa animũ, ipſa uidelicet uitia actúsq; uitio-ſos, partim extrinſecus, ut ſtultam habere patriam, & ſto-lidum amicum, & quæ iſta cõſequuntur. Infelicitatem par-tim neque extrinſecus eſſe, neque circa animum, ut ipſum ſibiipſi eſſe malum, atq; infelicem. Item bona alia uerſari circa fines, alia in effectu conſiſtere, alia utrunque. Simul eſſe amicũ quidem, & quæ ab ipſo nobis proueniunt com-moda, effectu eſſe bona. Porrò confidentiam & magnitu-dinem animi, & libertatem, & oblectationẽ, & lætitiam, & tranquillitatem, omnémq; uirtutis actum, finis in par-te eſſe, eadem uerò utrunque ſimul eſſe. Nam ex eo qui-dem, quòd perficiunt felicitatem, effectiua ſunt bona: ex eo uerò quòd illam ueluti partes ipſius implẽt, ad finem per-tinẽt. Pari ratione malorum quoque alia eſſe finalia, alia effectiua, alia in utrunque modum ſe habentia. Inimicum nempe & quæ ab ipſo oriuntur, incommoda effectiua eſſe.

Stupiditatem autem & humilitatem, & ſeruitutẽ, & mo
leſtiam, & mœrorem ac triſtitiam, omnem actum malitiæ
ad finem pertinere. Ea uerò ſe utroque modo habent. Nam
& ex eo quòd inferunt infelicitatem, affectiua ſunt: & ex
eo quòd eam, utpote ipſius partes, implent, ad finem per-
tinẽt. Præterea, bonorũ animi, alia habitus ſunt, alia affe-
*Διαθέσεις. *ctiones, alia neutrum eorum. *Affectiones quidem uirtutes*
*ἐνέργειαι. *ſunt, habitus autem ſtudia. Porrò *Actiones neq; habitus*
neq; affectiones ſunt. Communiter autem bonorũ quædam
ſuut mixta, ut fœcũditas prolis, & quieta ſenectus. Simplex
uerò bonum eſt ſcientia, ac ſemper quidem præſentia bona
uirtutes, non ſemper autẽ, ut gaudiũ, deambulatio. Bonum
autẽ omne conducens, & oportunum, & commodum, &
utile, & honeſtum, & pulchrũ, & optabile, & iuſtũ eſſe.
Conducens quidẽ, quod ea conferat, quibus emolumentum
capimus. Oportunũ, quod ea quæ oportet contineat. Com-
modũ, quod ad id accommodatũ ſit, ut excedat emolumen-
to extrinſecus contra cõtracta cõmercia. Vtile, quod uſum
præſtet utilitatis. Honeſtum uerò quod laudabilem conue-
nientiam operetur. Pulchrũ, quod moderatè ſui uſum præ-
beat. ὠφέλιμον, *quod tale ſit ut iuuare poſſit. Optabile,*
quod eiuſmodi eſt, ut optione præpoſita meritò id eliga-
mus. Iuſtum uerò, quod iuri ac legi cõcordet, efficiátque ſo
cietates. Honeſtum autẽ quod ſit, perfectum dicunt bonum,
quod omnes à natura habeat quæſitos numeros, ſitq; per-
fectè moderatum. Eius quatuor ſpecies tradunt, iuſtitiam,
fortitudinẽ, temperantiam & ſciẽtiam. Porrò his honeſtas
actiones conſummari. Eadẽ itidem ratione turpe quod eſt,
in ſpecies quatuor ſcindunt, in iniuſtitiam, formidinem, in-
temperantiam, & inſipientiam. Dici autẽ honeſtum unicè
quidem, quod eo qui hoc præditi ſunt, meritò omni laude
dignos

dignos facit. Aliter autem bene & aptè ad opus ſuum natum eſſe. Aliter uerò quod exornet, cùm dicimus ſolum ſapientem bonũ, honeſtúmque eſſe. Dicunt autẽ quod honeſtum ſit, id ſolum eſſe bonum, ut Hecato *in primo de bonis ait, ut* Chryſippus *in libro de honeſto. Id autẽ eſſe uirtutẽ & quod ſit uirtutis particeps, cui æquale illud eſt, bonum omne quod ſit, id etiam honeſtũ eſſe. Honeſtum autẽ ac bonum tantundem ualere, Id autem huic ſimile eſt. Nam quia bonũ eſt, honeſtum eſt, Eſt autẽ honeſtum, bonum ergo eſt. Putant & omnia bona eſſe paria, bonúmque omne ſummopere eſſe appetendum, idq; nec augmentum ſuſcipere, nec detrimentũ. Eorum autem quæ ſunt, aiunt alia bona, mala alia, alia neutra. Bona quidem uirtutes eſſe, prudentiam, iuſtitiam, fortitudinẽ, temperantiam, & cætera id genus. Mala uerò his oppoſita uitia, imprudentiam, iniuſtitiam, & cætera. Neutra uerò, quæ neque proſunt neque obſunt, ut eſt uita, ſanitas, pulchritudo, uoluptas, uires, opes, gloria, nobilitas, & quæ eis oppoſita ſunt, mors, ægritudo, dolor, turpitudo, infirmitas, inopia, obſcuritas atq; ignobilitas, & his ſimilia, ut ait* Hecato *in ſeptimo de fine, &* Apollodorus *in* Etice, & Chryſippus. *Non enim eſſe iſta bona, ſed indifferentia per ſpeciem producta. Sicut enim caloris proprium eſt calefacere, non refrigerare, ita & boni propriũ prodeſſe eſt, & non nocere. Non autem magis proſunt, quàm noceant opes atque ſanitas. Quo autem bene & malè uti poſſumus, id bonũ non eſt: diuitijs autem & ſanitate bene & malè uti poſſumus, non eſt igitur bonũ opulentia & ſanitas. Poſsidonius tamen iſta quoque bona eſſe dixit. Sed neq; uoluptatẽ bonũ eſſe dicunt, &* Hecato *in nono de bonis, &* Chryſippus *in libris de uoluptate. Eſſe enim & fœdas uoluptates, uerùm nihil quod fœdum*

ſit eſſe bonum. Prodeſſe autem, eſt mouere, aut habere ſecundum uirtutem. Contrà uerò nocere, eſt mouere, aut habere ſecundum uitium. Duobus autem modis dici indifferentia. Vno quidem, ea quæ neque ad fœlicitatem, neque ad infœlicitatem conferunt, ut ſunt diuitiæ, ſanitas, uires, gloria, & cætera id genus. Nam & ſine his contingit fœlicem eſſe, cùm earum uſus uel rectus fœlicitatis, uel prauus infœlicitatis autor ſit. Aliter autem dicuntur indifferentia, quæ neq; appetitum, neque occaſionem mouent, ut eſt, uel pares in capite habere capillos, uel impares, uel extendere, uel contrahere digitum. Priora enim quæ diximus indifferentia non ita ſe habent. Illa quippe & appetitũ & occaſionẽ mouent. Iccirco alia quidẽ ex eis eliguntur, cum cætera æqua ratione uel eligenda ſint, uel fugienda. Porrò indifferentium alia quidẽ* producta ſunt, quæ uocant, alia abducta. Producta quidem, quæ habeant exiſtimationem, abducta uerò quæ exiſtimatione careant. Exiſtimationem uerò quidem conferre aliquid ad conſentaneam uitam, quæ circa omne bonũ eſt. Aliam uerò mediam quãdam uim, aut uſum conferre ad eam uitam quæ ſit ſecundum naturam, cuiuſmodi dicere poßimus opes atq; ſanitatem, ſi quid afferant cõmodi ad naturalem uitam. Metuere enim nunquam ſapientẽ, ſed cauere. Cupiditati uoluntatem contrariam dicunt, quæ ſit appetitio rationabilis. Quemadmodum igitur ſub prioribus perturbationibus quædam cadunt, ita & ſub primis affectionibus. Nanque uoluntati adiungi beneuolentiam, placiditatẽ, lenitatem, dilectionem. Cautioni autẽ uerecundiam, caſtitatem, & cætera id genus. Gaudio iocunditatem, lætitiam, æquanimitatem. Aiunt autem & ſemper quietum eſſe, ac perturbationibus uacuum. Eſſe item & aliũ ſine effectu malum, quod tantundem ualet, ac*

*ἀρτίας.

*προηγμένα.

ſi

ſi dicatur durus & ad uirtutis actiones immobilis. Faſtu itidem uacare ſapientem, quippe tanti honorem & gloriã exiſtimare, quanti dedecus & ignominiam eſſe & malum quemlibet ſine faſtu. Quippe qui æquè mouetur ad decus & ignominiam. Seueros item aiunt eſſe ſapientes omnes, quòd neq; ipſi loquantur ad uoluptatem, neque ab alijs ad uoluptatem dicta admittant. Eſſe autẽ & alios ſeueros qui ad rationẽ acris uini ſeueri dicantur, quo ad medicamenta potius quàm ad propinationem utuntur. Synceros item eſſe ſapientes, obſeruaréq; & cauere ſolicitè, ne quid de ſe melius quàm ſit commendare putemur, fuco ſeu arte aliqua mala occultante, & bona quæ inſunt apparere faciente, ac circuncidere uocis omnem fictionem. Eſſe itidem ſpeciem à negotijs remotos. Cauere enim ne quid præter officium faciant, ac eos uinum quidem bibere, non autem inebriari. Nunquam item ſanitate mentis excidere. Incidere tamen aliquando in imaginationes abſurdas, propter atræ bilis redundantiam, ſiue ob delirationem, non quidẽ deuiatione rationis, uerùm ex imbecillitate naturæ. Neque dolore capiendum ſapientem, quòd ea ægritudo ſit animi, ratione aduerſante, contractio, quemadmodum Apollodorus ait in moralibus. Diuinos quoque eſſe, quòd in ſeipſis quaſi habeant deum. Malum uerò, impium & ſine deo eſſe, quòd duplici ratione accipitur, ſiue quòd deo contrarius dicatur, ſiue quòd aſpernetur deum. Id tamen malis omnibus non conuenire. Pios autem & religioſos eſſe ſapientes, peritos enim eſſe diuini iuris omnes. Porrò pietatem ſcientiam eſſe diuini cultus: dijs item eos ſacrificia facturos, caſtóſq; futuros. Quippe ea quæ in deos admittũtur peccata deteſtari, dijſq; charos ac gratos fore, quòd ſancti iuſtiq; in rebus diuinis ſint. Solos uerò ſacerdotes eſſe ſapientes, conſulere*

*προπόσιν.

lere

lere quippe ac decernere uero cum errore fiunt, ut mutilare ſeipſum, ſubſtantiámque proijcere: eadē ratione & de his quæ præter officium ſunt. Præterea officiorum alia quidem ſemper efficienda ſunt, alia uerò non ſemper. Et ſemper ſanè, ut eſt interrogare atq; reſpondere, & ambulare, & eius generis omnia. Eadē & in his quæ ſunt præter officium ratio eſt. Eſt etiam in medijs officiū aliquod, ut eſt pueros obtemperare pædagogis. Aiunt autē animā octo in partes eſſe diuiſam. Eſſe autem has illius partis quinq; ſenſus, & uocis & cogitationis inſtrumentum, quæ eſt ipſa mens, & generandi uim. Enimuero ex falſis accedere mentis peruerſionem, ex eáque complures pullulare perturbationes, atq; inconſtantiæ cauſas. Eſt autē ſecundū Zenonem ipſa perturbatio irrationabilis ac præter naturā animi motus, aut immodicus animi impetus. Porrò perturbationum ſupremarū, ut ait Hecato in ſecundo de perturbationibus, ac Zeno in eo quem ſcripſit itidem de perturbationibus libro, quatuor eſſe genera, dolorē, metum, concupiſcentiam, uoluptatem. Putant autem perturbationes iudicia eſſe, ut Chryſippus in libro de perturbationibus ait. Quippe auaritiam opinionē eſſe de pecunia, quòd honeſta ſit: ebrietatémque itidē, & intemperantiā, & cætera ſimilia. At dolorem quidem irrationabilē animi contractionem eſſe. Eius autem ſpecies miſericordiam, inuidiam, æmulationem, zelotypiam, angorē, cōturbationem, triſtitiam, mœrorem, confuſionem. Miſericordiam dolorem eſſe ex alterius prolata iniuria, Inuidiā uerò dolorem eſſe in alienis bonis. Aemulationē, dolorē ex eo, quòd alius eo potiatur quod quiſque cupierit. Zelotypiam, ægritudinem eſſe ex eo uenientē, quòd adſit alteri quod ipſe quiſque habeat. Angorem uerò ægritudinem eſſe prementē. Con-

turb

turbationem ægritudinem eſſe urgentem, difficultatémque præſtantem. Triſtitiam ægritudinem altius inſitam animo atq; creſcentem. Mœrorem ægritudinem laborioſam. Confuſionē ægritudinem eſſe irrationabilem, mordentem, & præſentia conſpici prohibentem. Timorem autem eſſe metum impendentis mali. Porrò ad timorem & iſta referunt, metum, pigritiam, pudorem, terrorem, tumultum, anxietatem. Eſſe autem metum timorem trepidationem facientem. Pudorem metum eſſe ignominiæ. Pigritiam metum futuri laboris. Terrorem metum ex inſuetæ rei imagine proficiſcentem. Tumultum metum eſſe cum adhæſione uocis. Concupiſcentiam uerò irrationalem eſſe appetitum, cui & iſta tribuantur, indigentia, odium, cōtentio, ira, amor, iracundia, excandeſcentia. Eſt autem indigentia cupiditas quædam cùm eo nō potimur quod cupimus, ac ueluti à re ipſa ſeparata, fruſtra uerò ad illum nititur. Odium uerò eſt cupiditas qua malè cuiquam optamus, cum profectu aliquo & incremento. Contentio cupiditas quædam eſt circa opinionem tuendam. Ira libido puniendi eius eſt, qui læſiſſe uideatur iniuria. Amor autē eſt concupiſcentia quædam in præſtanti ingenio uiros nō cadens. Eſt enim inſidiatrix induſtriæ & ſtudij per apertam ac ſe ingerentem pulchritudinem. Iracundia eſt ira inueterata & plena odij, ulciſcendi tempus obſeruans, quod hiſce uerbis oſtenditur:

Εἴπερ γάρ τε χόλον γε καὶ αὐτῆμαρ καταπέψῃ
Ἀλλάγε καὶ μετόπισθεν ἔχει κότον ὄφρα τελέσῃ. *hoc eſt,*
Nam ſi quidem ad tempus bilem ſibi concoquat atram,
Non tamen ira animo excedet niſi pœna ſequatur.

Porrò excandeſcentia eſt ira naſcens, & mox ſubſiſtens. Ceterū uoluptas eſt irrationabilis eius rei appetitus, quæ uideatur expetenda. Eius partes ſunt, delectatio, gaudium

in malis,oblectatio,effuſio. Eſt autem delectatio,uoluptas ſuauitate auditus animam deliniens. Inſultatio autem uoluptas in malis alienis. Oblectatio quædam eſt inductio animiq́; inclinatio, ad uoluptatem emolliens. Effuſio uerò uirtutis diſſolutio eſt,atq; remiſsio. Sicut autem in corpore ſunt ægrotationes quædã,ueluti prodagræ,& articulorum dolores, ita & in animo gloriæ, & uoluptatis appetitio immodica, & cætera eiuſdem generis. Eſt ægrotatio morbus cum imbecillitate. Morbus autem opinatio uehemens eius rei quæ uideatur expetenda. Et ſicut in corpore caſu gignuntur ægritudines,quemadmodum κατάῤῥοι, & διάῤῥοια, ita & in animo ſunt quædam procliuitates, ut inuidentiæ,contentiones,ac ſimilia. Eſſe autem & bonas affectiones aiunt tres,gaudium,cautionem,uoluntatẽ. Eſſe uerò gaudium placidum,& conſtans contrarium dolori,rationabilémque uoluptatem. Cautionẽ uerò,malorũ declinationem cum ratione timori contrarium,quæ eſt declinatio ſine ratione. Nam metuere exiſtimationem probati uiciſsitudinem,quamcunq; ſtatuerit peritus rerum,ut uerbi gratia,commutare cum hordeo triticum. Eſſe igitur producta, quæ & exiſtimationem habẽt, ut in eis quidem quæ ad animam pertinent,ingenium,artem,profectum,& his ſimilia. In corporalibus autem,uitam,ſanitatẽ, robur, bonam habitudinem,integritatem,pulchritudinem. In eis, uerò quæ ſunt exterius,diuitias,gloriam, nobilitatem, & in his ſimilia. Contrà autem ſuperioribus,in his quidẽ quæ ad animum pertinent,obtuſionem,hebetudinem,inertiam, & his ſimilia. Porrò in rebus corporis,mortem,morbum, imbecillitatem,malam habitudinẽ, debilitatẽ, turpitudinem, & his ſimilia. In exterioribus autem, paupertatem, obſcuritatem, ignobilitatem, & cætera in hunc modum.

Neque

*Neq; uerò producta ſunt, neq; non producta, quæ neutro ſe habent modo. Prætereà productorum alia quidem per ſeipſa producta ſunt, alia uerò propter alia, alia & propter ſeipſa, & propter alia. Per ſeipſa quidem, ut ingeniū, profectus, & ſimilia. Per alia uerò, ut diuitiæ, nobilitas, & cætera id genus. Ob ſeipſa uerò & alia, ut ualentia, uiuacitas, ſenſuum incolumitas. Per ſeipſa quidem quia per naturam ſunt: per alia uerò, quia non modico uſui ſunt. Eodem ſe modo habet abductum contraria ratione. Officium autem id eſſe dicunt, quod cur factum ſit probabilis ratio reddi poteſt: pertingere autem id ad arbores etiam & animantes. Notari nanque & in his officia. Cæterum & à Zenone primo τὸ καθῆκον ita appellatum eſt officium, ex eo quòd per quoſdam ueniat, appellatione ſumpta. Eſſe autem id actionem quandam naturalibus rebus propriam. Nam ex his quæ ſecundum appetitum geruntur, alia quidem eſſe officia, alia præter officium. Ea uerò officia intelligenda, quæ ratio facienda ſuaſerit, ut parētes honorare, fratréſque ac patriam tueri, amicos parare, illiſq; adeſſe. Præter officium ſunt quæ ratio fugienda ſuggeſſerit, ut eſt parentes negligere, fratrum omittere curam, amicis non conſentire, patriamq; aſpernari, & cætera in hunc modū. Quæ autē ratio fieri, neq; uetat, neq; poſtulat, ea neq; officium eſſe, neq; præter officiū, ut eſt feſtucam tollere, tenere ſtylū, *urceum, & cætera id genus. Atque alia quidē officia eſſe abſq; errore, alia cum errore. Sine errore quidem, ut ualetudinem ſuam, ſenſúſque tueri & ſimilia. Quæ de ſacrificijs, templorum inſtructionibus inductionibúſque cæteris quæ ſunt dijs gratiſſima. Colendos item parētes ac fratres ſecundum deos monent. Aiunt autem affectū & indulgentiam in filiós ipſis eſſe naturalē, maliſq; ineſſe negant,*

*σπογγίδα.

gant,

gant. Peccata item paria exiſtimāt, ut Chryſippus ait in IIII. naturalium quæſtionum, Perſæúſque, & Zeno. Nam ſi uerum uero maius non eſt, nec falſum falſo maius erit, ita nec fraus fraude, nec peccato peccatum. Nam & qui centū ſtadijs abeſt à Canopo, & qui uno, æquè in Canopo non ſunt, ita & qui minus peccat, & qui amplius, æquè in* recto opere non ſunt. Heraclides tamen Tarſenſis Antipatri Tarſenſis neceſſarius, atq; Athenodorus imparia peccata dicunt. Acceſſurum item ſapientem ad remp. niſi quid impediat, ut Chryſippus in I. de uitis ait: nanque & uitia propulſaturum, & ad uirtutem exercitaturum ciues ſuos. Vxorem item ducturum, procreandorum liberorum cauſa, ut Zeno ait in repu. Sapientē præterea non opinaturum, hoc eſt, mendacio non acceſſurum, neq; aſſenſurum cuiquam, cynicam ſectam amplexurum: eſſe enim illam ualidam ac celerem ad uirtutem uiam, ut Apollodorus in moralibus fatetur. Guſtaturū inſuper humanas carnes, ſi ita caſu obuenerit. Solúmque ſapientē eſſe liberum, malos autem ſeruos. Eſſe enim libertatem per ſe aliquid agendi, qua ſtulti & mali omnino careant. Eſſe autem & ſeruitutem aliam quæ in ſubiectione conſiſtat, & tertiam quæ in conditione ac ſubiectione ſit, cui opponitur dominatio & ipſa mala. Non modò autem liberos eſſe ſapientes, uerùm & reges. Cùm ſit regnum imperium nemini obnoxium quod de ſapientibus ſolis aſſeritur, ut Chryſippus ait in lib. quòd Zeno propriè ſit uſus nominibus. Statuere enim ait oportere principem de bonis ac malis: hæc autem malorum ſcire neminem. Similiter ad magiſtratus, & iudicia, & oratoriam ſolos illos idoneos, neminémque malorum. Eſſe itidem & inculpatos, quòd in peccata incidere non poßint: eſſe innocuos, nam neque alijs nocere, neq;

*ἐν τῷ κατορθῶν.

neque ſibi: miſericordes autem non eſſe, neq; ueniam alicui habere. Neq; enim prætermiſſuros conſtitutos à lege cruciatus. Nam cædere miſericordiáque & manſuetudo ipſa nulli ineſt animæ, aduerſus cruciatus ſimulatione benignitatis, neque illos arbitrari duriores. Sapientẽ nihil eorum admirari, quæ uideantur inopinata, & inſperata, ut Charonia, fluxusq; maris ac refluxus, & fontes calentiũ aquarum, atque ignium euaporationes. Enimuerò neque ſolitarius, inquiũt, ſapiens uiuet. Eſt enim familiaris natura atq; actione gaudet, exercitationemq; ſuſcipiet firmandi ac roborandi corporis cauſa. Orabitq;, inquiunt, ſapiens, ac uota faciet, bona à dijs poſtulans, ut Poßidonius in primo de officijs, & Hecato in tertio de paradoxis aiunt. Dicunt item amicitiam ſolos inter bonos quos ſibi inuicem ſtudiorum ſimilitudo conciliet, poſſe conſiſtere. Porrò amicitiam ipſam ſocietatem quandam eſſe dicunt omnium, quæ ſunt ad uitam neceſſaria, cùm amicis ut nobiſipſis utamur: atq; ob id amicum eligendum pronuntiant, amicorumq; multitudinem inter expetenda ponunt: inter malos non poſſe conſtare amicitiam. Cum nemine ſtultorũ eſſe litigandum, omnesq; ſtultos inſanire. Neq; enim prudentes eſſe, uerùm per inſaniæ æqualem ſtultitiam omnia gerere. Sapientem omnibus benefacere, ſicuti & Iſmeniam dicimus tibijs omnibus bene cecinisſe. Sapientum quoq; eſſe omnia. Quippe perfectam illis poteſtatem à lege præſtitam. Cæterùm malorum ac ſtultorum quidem eſſe quemadmodum & iniquorum, aliter quidem ciuitatis, aliter utentium dicimus. Virtutes ſibi inuicẽ ita eſſe connexas, ut qui unam habuerit, omnes habeat: eſſe enim illarum communes ſpeculationes, ut Chryſippus in primo de uirtutibus, & Apollodorus in phyſice ſecundum antiquum morem, & Hecato* τὴν ἀρχαίαν.*

in III. de uirtutibus aiunt. Qui enim probus ſit, ea deſpicere, & agere quæ ſunt agenda, quæ uerò facienda ſint, ea & eligenda eſſe & ſuſtinenda & diſtribuenda & perſeuerenter tenenda. Sequuntur autem prudentiam conſiliorum maturitas, & intelligentia, tẽperantiam uerò ordinis dexteritas, & ornatus. Iuſtitiam autem æquitas & gratitudo, fortitudinemq́; conſtantia atque ualentia. Placet autem eis nullum inter uirtutem & uitium eſſe medium. Peripateticis contrà inter uirtutem & uitium profectum facientibus. Quemadmodũ enim lignum aut diſtortũ aut rectum oportere eſſe aiunt, ita iuſtum uel iniuſtum: neq; uerò iuſtius neque iniuſtius, atq; in cæteris ſimiliter. At uirtutem Chryſippus quidẽ amitti poſſe, Cleanthes uerò non poſſe ait. Ille poſſe amitti per ebrietatem & atram bilem, ille non poſſe ob firmas ac ſtabiles comprehenſiones, ipſam uerò eſſe eligendam. Erubeſcimus deniq; in his quæ malè agimus, adeò ut quod ſit honeſtum, id ſolum ſcimus eſſe bonum, ipſumq́; ſibi ſufficere ad bene beatéque uiuendum, ut ait Zeno, & Chryſippus in libro de uirtutibus, & Hecato in ſecundo de bonis. Si enim, inquit, magnitudo animi ſola ſufficit, qua omnes faſtigio mentis tranſcendamus, ipſaq; pars uirtutis eſt, profectò & uirtus ſola ſufficit ad beatam uitam, ea quoque contemnens quæ moleſta uidentur. Panætius tamen & Poßidonius uirtutem minimè ſufficere dicunt, uerùm opus eſt bona ualetudine, & affluentia rerum & robore. Placet item eis uirtute ſemper uti, ſicuti Cleanthes ait. Amitti enim non poteſt, ſempérque perfecto animo utetur ſapiens. Natura quoq; ius non poſitione conſtare, ſicuti & legẽ & rectam rationẽ, ut Chryſippus in libro de honeſto ait. Videtur autem eis ne diſſonantiam quidem à philoſophia diſcedere. Hac enim ratione prius defecturam omnem

uitam

uitam quam defuturam philoſophiam, ut Poßidonius *in exhortationibus ait. Liberales quoque diſciplinas eſſe magno uſui ſapienti, Chryſippus autor eſt.* Placet *item illis nullum nobis ad animantes cæteras ius eſſe, ob naturæ diſſimilitudinẽ, ut Chryſippus in primo de iuſtitia, & Poßidonius in primo de officijs tradunt. Amaturum quoq; ſapientem eos iuuenes qui præ ſe ferant indolem generoſam, ingeniumq; ad uirtutem propenſum, ut Zeno in libro de* Repub. & *Chryſippus in libro de uitis primo, &* Apollodorus *in libro de moralibus aiunt. Amorem uerò adminiculum beneficentiæ propter apparentem uenuſtatem, neque congreſſus eſt, uerùm amicitiæ.* Nam *Thraſonidem et quidẽ cùm haberet in poteſtate amatam, abſtinuiſſe ab ea, ne in odium ueniret. Eſſe igitur amorẽ amicitiæ nodũ, ut Chryſippus in libro de amore ait, neque eſſe eum in uitio.* Pulchritudinem *item uirtutis eſſe florem, & cùm triplex uitæ genus ſit, ſpeculatiuum, actiuum, & rationale, tertiũ illud eligendum dicunt. Quippe de induſtria factum à natura rationale animal ad ſpeculationem, & actionem.* Rationabiliterq; *aiunt ſapientem ſeipſum educturũ ex uita & patriæ & amicorum cauſa, ſiue inter nimiùm acerbos doloris aculeos, ſiue membrorũ mutilationes, aut incurabiles morbos illi occumbendum ſit.* Placet *item illis uxores quoq; communes eſſe oportere apud ſapientes, ut quilibet illi congrediatur, quæ ſibi prior occurrit, aut ait* Zeno *in* Rep. & *Chryſippus in lib. itẽ de* Repub. Diogene *itidẽ* Cynico *ac* Platone *huius rei autoribus.* Omnes *enim patrũ inſtar æqua charitate diligemus, tolleturq; adulterij ſuſpicio & zelotypia.* Eam *uerò* Remp. *eſſe optimã quæ ſit mista ex regno, & populari dominatu, optimorũq; potentia, atque in moralibus quidem decretis huiuſmodi ſunt,*

pluraq́; huiuſmodi tradunt, non improbabili ratione ſub-nixi. Verùm iſta ſummatim, ac ueluti per capita & elementa tetigiſſe ſufficiat. Cæterùm phyſicam rationem diuidunt in locum, de corporibus, & principijs, & elementis, & dijs, & finibus, & loco & inani. Et iſta quidem per ſpecies diuidunt, generaliter autem in locos tres, de mundo, de elementis, tertium de cauſis. De mundo locum in duas diſtinguunt partes. Vna enim conſideratione in ipſius aſciſci ſocietatem, & mathematicos, per quam defixis uagisq́; ſyderibus diſputant, quemadmodum ſi ſol tantus ſit, quantus uidetur, & lunæ itidem quanta ſit magnitudo, & de ortu, occaſuq́; ſyderum, atque cæteris huiuſmodi quæſtionibus. Alteram eius conſiderationem eſſe, quæ ſolis congruat Phyſicis, qua quæ ſit illius ſubſtantia quæritur, ac de ſole utrum genitus, an ingenitus ſit, & utrum animatus ſit, an inanimis, corruptibilisne an incorruptus, & prouidentia agatur nécne, atque in hunc modum de reliquis. Cauſalem quoque rationem & ipſam eſſe bipartitam. Eius alteram ſpeculationem medicis eſſe communem quæſtionem, qua inquirunt de principali animæ, & de his quæ fiunt in animo, & de ſeminibus, atq; eius generis cæteris. Reliquum uerò mathematicos quoq; ſibi uſurpare, quo modo uidelicet uidemus, & quæ ſit cauſa perſpicacis imaginationis, qua ratione conſtent nubes, tonitruaq́;, & irides, &*areæ & cometæ, & his ſimilia. Videtur autem illis duo eſſe rerum omnium principia, faciens uidelicet ac patiens. Quod igitur patitur ſine qualitate eſſe ſubſtantiã materiam. Quod autem faciat, uerbum deum eſſe quod in ipſa ſit. Hunc enim quippe ſempiternum per ipſam omnem ſingula creare. Ponit autem hoc decretum Zeno Citticus in libro de eſſentia. Cleanthes quoque in libro de*

*ἅλως.

atomis

atomis, & Chryſippus in primo phyſicorum in fine. Archedemus quoque in libro de elementis, & Poßidonius in ſecundo naturalis rationis. Differre autem aiunt principia, & elemēta. Nam illa quidem ingenita eſſe, & corrumpi nō poſſe, elementa uerò per igneam euaporationem corrumpi: ſed & corpora eſſe principia, & ipſa informia, hæc uerò formata. Corpus autem appellat Apollodorus in phyſica, quod ſecetur in tria, in longitudinem, latudinem, & altitudinem. Id autem ſolidum corpus appellatur. Porrò ſuperficies eſt corporis finis, ſeu corpus longitudinem ſolam habens, ac latitudinem, ſed carens altitudine. Hanc autem Poßidonius in quinto de ſublimibus & ſecundum intelligentiam, & ſecundum ſubſtantiam reliquit. Linea ſuperficiei finis eſt ſiue longitudo abſq; latitudine, ſiue corpus ſolam habens longitudinem. Punctus autem eſt lineæ finis, notaq; minima. Vnum quoq; deum eſſe, ipſumq; & mentem, & fatum, & Iouem, multisq; alijs appellari nominibus. Principiò igitur illum cùm eſſet apud ſe, ſubſtantiam omnem per aërem in aquam conuertiſſe. Et quemadmodum in fœtu ſemen continetur, ita & hanc ſerendi rationem in humore talē reſediſſe materia ad operandum aptißimè parata, ex qua cætera poſt hæc gignerentur. Tum genuiſſe primum elementa quatuor, ignem, aquam, aërem, terram. Diſſerit iſta Zeno in libro de uniuerſo. Chryſippusq; in primo phyſicorum, & Archedemus in quodam de elementis. Eſt autem elementum ex quo primò prodeunt quæ fiunt, & in quod extremū ſoluuntur. Eſſe autē quatuor elementa ſimul, infectam, incōpoſitamq; ſubſtantiam materiam. Eſſe autem ignem calidum, aquam liquidam, aërē frigidum, terramq; aridam. Quinetiā adhuc in aëre ineſſe eandem partem. Summo enim in loco ignem

eſſe quem æthera appellent. In quo primū immobiliū aſtrorum orbē eſſe natum, deinde errantiū, poſt hunc aëra, tum aquā, extremum autē omnium terram, quæ media omnium ſit. Mundum uerò tripliciter dicunt ipſumq́; deum, quem ex omni ſubſtantia dicunt propriam qualitatem, qui & incorruptibilis, & ingenitus ſit opifex tanti operis ac ornamenti, ut quotannis orbes ſuos peragat ſol, in ſeipſum omnium ſubſtantiam conſumens, ac eam rurſus ex ſeipſo gignens. ipſumq́; ornatum aſtrorum mundum eſſe dicunt. Tertium qui ſit ex utriſque compoſitus. Eſt autem mundus propriè qualitas uniuerſæ ſubſtantiæ, ſiue, ut ait Poſſidonius in meteoricis præceptis, qui conſtat ex cœlo & terra, atque ex illorum naturis, ſiue qui conſtat ex dijs & hominibus, eiſq́; rebus, quæ horum gratia conditæ ſunt. Cœlum autem eſt extrema circunferentia in qua diuinum omne fixum ac locatū eſt. Mundum quoq́; regi ac adminiſtrari ſecundū mentem ac prouidentiam, ut Chryſippus ait in V. de prouidentia, & Poßidonius in XIII. de dijs, mente per omnes illius partes pertingēte, ſicut & in noſtra anima contigit, ſed per has magis, per alias minus. Per quaſdā enim, ueluti habitus receßit, ut per oſſa, ac neruos: per alias ueluti mens, ut per principale. Sic igitur & mundum totum, qui animal eſt, & animatus, ac rationalis, habere principiale ſuū æthera, ut ait Antipater Tyrius in octauo de mundo. Chryſippus autem in primo de prouidentia, & Poßidonius in libro de dijs, cœlum aiunt principale eſſe mundi, Cleanthes uerò ſolem. Chryſippus autē rurſus à ſe diſſidens in eodē, purißimum dixit ac liquidißimum æthera, quem etiam primum aſſerunt eſſe deum ſenſibiliter, ueluti infuſum eſſe per ea quæ ſunt in aëre, per cunctas animantes & arbores, per terram autem ipſam ſecundum habitum.*

*θεῖον.

habitum. Vnum eſſe mundum & hunc finitum, globoſaq; figura. Nanque ad motum eſſe huiuſmodi orbem aptiſsimum, ut ait Poſsidonius in quinto de ratione phyſica, & Antipater in libris de mundo. Extra ipſum autem circunfuſum eſſe uacuũ immenſum, quod ſit incorporeum. Incorporeum autem id eſſe, quod à corporibus contineri queat, non autẽ contineatur. Porrò nihil in mundo eſſe uacuum, ſed inter ſe mirabili eſſe unitate deuinctum. Id enim cògere cœleſtium ad terrena concordiam & congruentiam. De uacuo autẽ diſſerit Chryſippus in lib. de inani, & in primo naturalium artiũ, & Apollophanes in phyſica, Apollodorus item & Poſsidonius in ſecũdo rationis naturalis. Eſſe autem incorporea hæc ſimilia. Tempus præterea eſſe incorporeum, quòd interuallum ſit mundani motus. Huic præteritum quidem eſſe infinitum ac futurum, præſens autem finitum. Placet autem eis corruptibilem eſſe mundum, quippe genitum eorum ratione quæ per ſenſus intelliguntur. Cuius & partes ſunt corruptibiles, & totum, partes autem mundi corruptibiles ſunt: In ſe enim inuicem mutantur. Eſt igitur corruptibilis mundus. Ac quicquid mutari in deterius poteſt, corruptibile eſt: mundus autem huic mutationi & corruptioni obnoxius eſt. Nanq; & ſiccatur, & in humorem ſoluitur. Mundum uerò fieri, cum ex igne ſubſtantia per aërem uerſa in humorẽ fuerit, deinde craſſior ipſius pars effecta fuerit terra, porrò ſubtilior in aërem ceſſerit, eademque magis ac magis extenuata in ignem euaſerit. Tum ex his permiſtis exortas eſſe animantes, & arbores, & alia eiuſmodi. De generatione igitur & corruptione mũdi, & Zenon in lib. qui de toto inſcribitur, diſputat, & Chryſippus in primo phyſicorũ, & Poſsidonius in I. de mũdo, Cleanthes itẽ, & Antipater in X. de mundo.

Porrò Panætius corruptibilem aſſerit mũdum. Quòd autem ſit animal mundus, & rationale, & animatum, & intelligibile, & Chryſippus in primo de prouidentia diſſerit, & Apollodorus in Phyſica, & Poſsidonius. Sit autem animal quod ſit ſubſtãtia animata ſenſibilis. Animal enim eo quod non ſit animal præſtantius eſt. Nihil autem mundo præſtantius eſt. Eſt ergo animal mundus. Porrò animatum eſſe inde manifeſtum eſt, quòd anima noſtra inde ueluti auulſa ſit. Boëthus autem ait non eſſe animal mundum: Vnum autem eſſe, & Zeno in libro de toto, & Chryſippus, & Apollodorus in naturalibus, & Poſsidonius in primo naturalis rationis tradunt. Vniuerſum autem dicitur, ait Apollodorus, mũdus, & ſecundum alterum modum id quod ex mundo, & exteriore uacuo conſtat. Mundus igitur finitus eſt, ſed inane illud infinitum. Cæterùm ſydera illa quæ fixa ſunt cum cœlo toto unà circunferri, errantia uerò ſuis motibus agi. Porrò ſolem obliquum iter peragere per ſigniferũ orbem. Lunam ſimiliter nunc plenam eſſe, nunc cornibus fulgere. Eſſe autem ſolem puriſsimũ ignem, ut ait Poſsidonius in decimoſeptimo de cœleſtibus, ac terræ molem ſua magnitudine uincere, ut idem ait in decimoſexto naturalis rationis. Eſſe autem orbicularem ad mundi rationem, idem ipſe autor eſt. Ignem idcirco eſſe, quòd omnia ignis peragat munera, maiorem autem terræ globo, quòd tota ab illo illuſtretur, neq; ipſa modò, ſed etiam cœlum. Id quòd & terra coni inſtar umbram faciat, maiorem eſſe ſignificat. Omnibus autẽ ex partibus cerni propter magnitudinem. Lunam uerò plus habere de terra, quippe quæ illi propior eſt. Nutriri autẽ & hæc ignea, & aſtra cætera. Solem quidem ex mari magno, quòd ſit intellectualis uapor. Lunam uerò ex potabilibus undis, quòd

ſit permiſta aëri ac uicina terræ, ut Poſsidonius in ſexto de ratione naturæ ait, ex terra cætera. Putant & ſydera globoſa eſſe, & immobilem terram. Lunam proprio quidem carere lumine, ſed id à ſole mutuare. Deficere autem ſolem cùm ante illum ex ea parte qua terras reſpicit, ſe oppoſuerit luna, ut in libro de uniuerſo ſcribit Zeno. Apparet enim quando ex concurſione mutua illum occulit, rurſumq́; reſtituit. Notatur id maximè per uas æreum patens in quo ſit aqua. Lunã uerò cùm in terræ inciderit umbrã, quocirca tunc ſolùm hoc defectu laborare, cùm plena fuerit, & quidẽ cùm per diametrum ſoli mẽſibus ſingulis obiecta ſit. Nam cùm obliquo motu contra ſolem moueatur, latitudine differt, cùm uel ad auſtralem, uel ad ſeptentrionalem uergit plagam. Cùm tamẽ illius latitudo ad ſolis, & eam quæ media interiacet, latitudinem uenerit, deinde fuerit emenſa ſolem, tunc deficit. Mouetur autem eius latitudo per ea quæ media ſunt in chelis & ſcorpio & ariete & tauro, ut ait Poſsidonius. Deum uerò eſſe animal immortale, rationale, perfectum ac beatum, à malo omni remotiſsimum, prouidentia ſua mundum, & quæ ſunt in mũdo adminiſtrans omnia. Non tamen ineſſe illi humanæ formæ lineamenta. Cæterùm eſſe opificẽ immenſi huius operis, ſicut & patrem omniũ. Communiter autẽ & ipſius partẽ, quæ per omnia penetret, eamq́; multis appellari nominibus iuxta proprietates ſuas. Nanq; Græcis δία *appellari, quòd per ipſum ſint omnia. Eundem* ζῆνα *uocari, quòd uitæ omnium ſit autor* ἀθηνᾶν *autem, quòd in æthere diſtentum ſit imperium eius.* ἥραν *uerò, quòd in aëre.* ἥφαιστον, *quòd in artificiali igne.* ποσειδῶνα, *quòd in humore.* δήμητραν, *quòd in terra. Ilidem & appellationes alias probabili quadam ratione indiderunt. De diuina ſubſtantia, Zeno ait mun-*

dum totum atque cœlum. Chryſippus quoque in primo de dijs, & Poßidonius in primo de dijs, & Antipater in ſeptimo de mundo, aërem ipſius ſubſtantiam tradunt. Boëtus autem in libro de Natura, Dei ſubſtantiam fixorum ſyderum globum dixit. Naturam uerò aliquando quidē exponunt, quæ contineat mundum, aliquando uerò quæ germinare humum facit, naſciq́; ſuper terram omnia. Eſt autem natura habitus ex ſeipſo motum accipiēs, iuxta ſeminalem rationem, efficiénſque & continens quæ ex ipſa conſtant, ſtatutis diffinitisq́; tēporibus, eaq́; faciens à quibus diſcreta per naturam eſt. Hanc autem & uoluptati præferre commodum, quod ex hominis conſtat opificio. Fato autem fieri omnia Chryſippus in libris de fato, & Poßidonius in ſecundo de fato, & Zeno, Boëtus quoq; in primo de fato tradunt. Eſt autem fatum connexa rerum ſeries, ſiue ratio per quam mundus adminiſtratur. Diuinationem autem omnem aiunt ſubſiſtere, aut etiam eſſe prouidentiam. Ipſamq́; per aſcenſus quoſdam artem diffiniunt, ut ait Zeno, & Chryſippus in ſecundo de diuinatione, Athenodorusq́;, & Poßidonius in duodecimo de ratione naturæ, & in quinto de diuinatione. Panætius autem hanc non ſubſiſtere dixit. Enimuerò rerum omnium ſubſtantiam, primam materiam dicunt, ut & Chryſippus in primo rerum naturalium, & Zeno. Eſt autem materia ex qua quiduis conſtat. Appellaturq́; dupliciter, materia ſcilicet atque ſubſtantia, ſiue illa omnium, ſiue rerum ſingularum, ac ueluti particularium cauſa. At omnium quidem materia neq; maior neq; minor efficitur. Eſt autem alia eorum quæ in parte ſunt. Corpus autē eſſe ſubſtantiam definiunt, idq́; finitū, ut Antipater ait ſecūdo de ſubſtantia, & Apollodorus in Phyſica, paßibilisq́; eſt, ut idem ait. Nam ſi eſſet immutabilis, nulla ratio-

ne quæ fiunt, ex ea fieri poſſent. Hinc & illius ſectio in infinitum tenditur, quam infinitam Chryſippus ait. Nihil enim infinitum eſt in quod ſectio cadit. Verùm finita eſt. Cõcretiones item fieri per totum, ut Chryſippus in tertio naturalium ait, & non per circumſcriptionem, & appoſitionem. Nam puſillum uini pelago iniectum, aliquandiu obluctabitur, poſtea defluet, atq; unà corrumpetur. Quoſdam item eſſe dæmones dicunt, quibus inſit hominum miſeratio, inſpectores humanarum rerum. Heroas quoq; ſolutas corporibus ſapientum animas. Porrò ex his quæ manant ab aëre, hyemem quidem eſſe aiunt, aërem ſuper terram congelatum, ob ſolis longiorem diſceſſum. Ver autem, temperiem aëris, quãdo ſuo ad nos curſu ſol agitur, Aeſtatem uerò eminentem terræ aërem conſotum & calefactum ſolis ad ſeptentrionem curſu. Autumnum quoq; fieri recurſu ſolis à nobis, ad ea loca à quibus fluunt. Cæterùm eiuſcemodi tempeſtatum autorem eſſe ſolem nubes euaporantẽ. Irim uerò reflexos eſſe ab humidis nubibus radios, ſiue, ut ait Poſsidonius in Meteorologica, declaratio ſciſſuræ ſolis, ſeu lunæ in nube roſida concaua atque continua, ad imaginationem ueluti in ſpeculo imaginata magni orbis circunferentiam. Cometas autem & pogonias & faculas ignes eſſe ſubſiſtentes, quando craßior aër ad æthereá loca peruehitur. Iubar autem repentini ignis incendium, quod citò per aërem fertur, ac longitudinis imaginem deliniat. Pluuiã uerò cõuerſionem ex nubibus in aquam, cùm ſiue ex terra, ſiue ex mari ui ſolis ſurſum elatus humor effectu caruerit. Id uerò congelatum pruinam dici. Grandinem uerò concreatã nubem à uento cõminutam. Niuẽ autem humorem ex concreta nube, ut ait Poſsidonius in octauo de ratione naturæ. Coruſcationem accenſionẽ nubium,

quæ à uento illidantur, atq; rumpantur, ut Xeno in lib. de uniuerſo. Tonitruum uerò fragorem eſſe qui ex nubium colliſione gignitur. Fulmen autem incenſionem ualidam, uehementi cum impetu terris irruentē, cùm inter ſe ui uentorum colliduntur nubes, atq; perrumpuntur. Alij conuerſionem ignei ac flammantis aëris uiolenter delapſam. Typhonem uerò fulmen uiolentum, magna ui ſpiritus demiſſum, ſiue fumantem ſpiritum rupta nube dilapſum. Preſterem nubem igni circumfuſam cum flatu in terræ concaua, ſeu concluſo, & coartato ſpiritu in terra, ut ait in ſeptimo Poßidonius. Eſſe autem illius plura genera, terræ motus, hiatus, illuuies, ebullitiones. Placet autem eis & ordinem ita ſe habere. Terrā mediam centri rationē obtinere, poſt quam globoſam aquam, & ipſam idem habere centrum cum terra. Ita ut in aqua terra ſit, poſt aquam aërem ſphæræ inſtar. Eſſe autem in cœlo circulos quinq;. Ex his primum ſeptentrionalem qui ſemper appareat. Secundum tropicum æſtiuū. Tertium æquinoctialem. Quartum hyemalem tropicum. Quintum antarcticum qui non appareat. Dicuntur ante παράλληλοι, quia non ſe inuicem conueniunt. Deſcribitur tamen circa eundem polum. Porrò Zodiacus circulus obliquus eſt, æquidiſtans. Quinq; autem ſunt zonæ ſuper terram. Prima ſeptentrionalis ſuper arcticum circulum rigore frigoris inhabitabilis. Secunda temperata. Tertia nimia ui æſtus inhabitabilis, quæ torrida dicitur. Quarta temperata. Quinta auſtralis itidem frigore inhabitabilis. Opinantur item naturam ignem eſſe artificialem ſuo itinere ad generationem tendere. Id autem eſſe ſpiritum ignis ſpeciem artisq; præ ſe ferentem. Animam uerò ſenſibilem, eamq; eſſe nobis inſitum & ingenitum ſpiritum, ideo & corpus eſſe, ac durare poſt mortem,

tem, eſſe tamen obnoxium corruptioni. Cæterùm uniuerſi animam eſſe incorruptibilem, cuius partes ſunt animantium animæ. Zeno autem Citticus, *&* Antipater *in libris de anima, &* Poßidonius *animam ſpiritum calidum dicunt.* Hoc enim *ſpirare nos atq; ab ipſo moueri.* Cleanthes *quidem omnes perdurare, donec calore deſtituātur.* Chryſippus *uerò ſolas ſapientium.* Partes *autem animæ octo eſſe dicunt, quinque ſenſus, & quæ nobis inſunt ſeminales rationes, uocem præterea, & ſermonem.* Videre *autem cùm id quod inter uiſum ſubiectumq; lumen eſt, in coni intenditur ſpeciem, ut* Chryſippus *in ſecundo* Naturalium *ait.* Apollodorus *aëris illam partem, quæ coni ſpeciem habet prope uiſum :* Baſin *uerò prope id quod cernitur fieri: quemadmodum per uirgam uerberato aëre, quod uidetur ibi manifeſtũ eſſe.* Porrò *audire cùm is qui medius inter loquentem, & audientem eſt, aër uerberatur orbiculariter, deinde agitatus auribus influit, quemadmodum & ciſternæ aqua, per orbes iniecto agitatur lapide.* Somnum *uerò fieri, cùm is ſenſus circa principale ſoluitur.* Cauſas *uerò perturbationum reddunt eas, quæ circa ſpiritum fiunt conuerſiones.* Semen *autem eſſe dicunt, quod eiuſmodi gignere poteſt, à quibus quoq; ipſum diſcretum ſit.* Porrò *hominis ſemen quod emittit homo, unà cum humido animæ commiſceri partibus, pro commiſtione rationis parentum.* Id *autem* Chryſippus *in ſecundo* Naturalium *ait ſpiritum eſſe ſecundum ſubſtantiam, idq; ex iactis in humum ſeminibus conſtare, quæ cùm antiquata fuerint, non iam naſcuntur, quòd ſcilicet expirauerit illorum uirtus.* Atq; *ex omnibus corporis partibus defluere id ait* Sphærus. Omnes *ergo gignere corporis partes.* Porrò *fœminæ ſemen infœcundum eſſe aiunt, imbecillumq; & modicum & aqueum, ut* Sphærus

rus ait. Principale uerò potiſsimam ac propriè eſſe animæ partem, in qua imaginationes appetituſq; gignantur, atq; unde ſermo reddatur. Id autem in corde eſſe. Sed enim iſta ſecundum illos de rebus naturalibus, quantum ſufficere ad præſentis operis compendium arbitrati ſumus, hactenus ſunt dicta. Quænam uerò ſint in quibus illorum ſententiæ differant, breuiter adnotandum. Ariſto Chius Phalantuſq; cognomento Siren, finem eſſe dixit ad aliquid inter uirtutes ac uitia indifferenter uiuere, nullam quamlibet modicam uarietatem relinquendo, ſed ſe æqualiter in omnibus habendo. Eſſe autem ſapientem præclaro hiſtrioni ſimilem: qui ſiue Therſitæ, ſiue Agamemnonis perſonam ſumat, utrunq; decentiſsimo geſtu imitatur. Naturalem item ac rationalem locum ſuſtulit, dicens alterum quidem eſſe ſupra nos, alium uerò nihil ad nos. Solam autem quæ mores inſtituat, partem ad nos pertinere. Similes autem eſſe orationes dialecticas dicebat arenearum telis, quæ etſi quid artificioſum indicare uideantur, inutiles ſunt. Virtutes quoq; neque multas inuexit, ut Zeno, neque unam quæ multis appellatur nominibus, ut Megarici, ſed & id quoq; quod ad aliquid habere dicitur. In hũc autem modum philoſophans, atq; in Cynoſarge diſſerens obtinuit, ut ſectæ propriæ inuentor diceretur. Milciades deniq; & Diphilus Ariſtonij appellabantur. Erat autem illi magna perſuadendi uis, plebiq; ſe maximè accommodabat. Vnde & de illo Timon ait:

Καί τις Ἀρίστωνος γέννης ἀπὸ αἱμύλου ἕλκων. hoc eſt,

Quidam & Ariſtonis natus de ſtirpe diſerti.

Congreſſus autem Polemoni, ut Diocles ait Magneſius, cùm Zeno longum incurriſſet morbum, ſententia deceſsit. Maximè autem Stoico dogmati ille intendit animum, quo dicunt

*dicunt ſapientem eſſe*opinabilem. Cui Perſæus reluctatos geminos fratres induxit, ut alter ex his illi depoſitum daret, alter deinde reciperet, atque ita hærentem coarguit. Exercebat autem aduerſus Arceſilaum inimicitias. Vnde cùm uidiſſet taurum monſtruoſum matricem habentē: Me miſerum, inquit, datum eſt Arceſilao epicherema aduerſus euidentiam. Academico cuidam quicquam ſe comprehendere neganti: Ergóne, inquit, hunc diuitem iuxta te ſedentem uides? negante illo:* *ἀδοξαστόν.

Τίς σ' ἐτύφλωσεν, ἔφη, τίς ἀφείλετο λαμπάδος αὐγάς;

Hoc eſt,

Quid cæcutis, ait, oculis quis lumen ademit?

Feruntur eius iſta uolumina, Exhortationum libri duo, de Zenonis dogmatibus dialogi, de ſcholis ſex, de ſapientia exercitationum ſeptem, Amatoriæ exercitationes, commentaria de inani gloria, commentaria XV. *commētarij tres, de uſu undecim, aduerſus oratores, aduerſus Aleximum reſcripta, aduerſus dialecticos tres, ad Cleanthem epiſtolarum libri quatuor. Panætius autē & Soſicrates ſolas epiſtolas ipſius eſſe dicūt, cætera Peripatetici Ariſtonis. Hunc fama eſt, cùm caluus eſſet, æſtum ſolis excepiſſe capite, atq; ita uita functum eſſe. Luſimus autem & in ipſum hoc modo, Choliambo carmine:*

Τί δὴ γέρων ὢν καὶ φίλαυτος Ἀρίστων,
Τὸ βρέγμα δῶκας ἡλίῳ κατοπτῆσαι;
Τὸ γὰρ τὸ θερμὸν πλεῖον ἢ δέον ζητῶν
Τὸν ψυχρὸν ὄντως εὗρες οὐ θέλων ἄδην. hoc eſt,

Quid iam ſenex, & exoſus ſenem Ariſto
Soli coquendum ſinciput dabas caluum?
Atqui calorem cùm ultrà quàm eſt ſatis quæris,
In frigidum incidiſti uel nolens Orcum.

Fuit

Fuit autem & alius Ariſto Iliectes Peripateticus, alius item muſicus Athenienſis. Quartus tragicus Poëta. Quintus Alæenſis qui artes Oratorias ſcripſit. Sextus Alexandrinus Peripateticus. Herillus Carthaginienſis *finẽ ſcientiam dixit, quod eſt ſemper uiuere, cuncta referendo ad uiuendum cum ſcientia, ne ignorantia deijciamur. Eſſe autem ſcientiam habitum ex phantaſiarum acceptione, non uerbis explicabilem. Aliquando dicebat nullum eſſe finem, ſed ſecundũ caſus uarios & res immutari, ut ſi idem æs & Alexandri fiat ſtatua, & Socratis. Differre autẽ finẽ & eam quam dicit fini ſubiectam. Hanc enim & eos qui ſapientes non ſunt conſpicari, illum neminẽ niſi ſolum ſapientẽ. Quæ autem inter uirtutem, & uitium ſint, indifferẽtia eſſe. Sunt eius libri breues quidẽ, ſed ſucci ac ſenſus pleni, continentq́; contradictiones aduerſus Zenonem. Fertur eum puerum complures adamaſſe, quos Zeno cùm uellet auertere, tondere coëgit Herillum, illosq́; ab eo auertit. Sunt autem eius libri de exercitatione, de perturbationibus, de opinatione, legumlator, obſtetricius, Antipheron, præceptor, parans, dirigens, Mercurius, Medea, dialogi quæſtionum moraliũ.* Dionyſius *uerò qui Metathemenus appellatus eſt, finem dixit uoluptatem. Nam cùm in oculorum dolorem incidiſſet, eo cruciatus acriter, dolorem dicere noluit indifferentem. Erat autem Theophanto patre natus, & ciuitate Heraclia, atque ut ait Diocles, primò quidem audiuit Heraclidem ciuem ſuum, deinde Alexinum ac Menedemum, poſtremò Zenonem. Principiò quidem ſtudioſus admodum omnigenis ſe poëmatis addixerat. Aratũ tamen carius amplectebatur, quem & imitari ſatagebat. Demum cùm diſceßiſſet à Zenone, ſeſe ad Cyrenaicos contulit, ac palàm luſtra ingrediebatur, cæteraq́; ſub omnium gerebat ocu-*

lis

lis quæ ad uoluptatem pertinerent. Cumq; ad octogeſimum uitæ annum perueniſſet, inedia conſumptus interijt. Circunferũtur autem eius libri, de ſedatione perturbationum duo, de exercitatione duo, de uoluptate quatuor, de diuitijs & gratia & cruciatu, de hominum uſu, de felicitate, de antiquis regibus, de his quæ laudantur, de barbaricis conſuetudinibus. Et iſti quidem qui à Stoïcis decretis deuiauerunt. Succeßit autem Zenoni Cleanthes, de quo dicendum nunc eſt.

CLEANTHES.

CLeanthes Phanij filius, Aßius, ut Antiſthenes ait in ſucceßionibus, primùm quidem pugil fuit: profectus autem Athenas drachmis quatuor inſtructus, ut quidam aiunt, congreſſusq; Zenoni ſtudioſißimè philoſophatus eſt, inq; eiuſdem decretis perſtitit. Memoriæ proditũ eſt ipſum laborioſißimũ fuiſſe, adeò ut inopia cogente mercenariam faceret, ac noctu quidem in hortis hauriret aquas, interdiu autem operam ſtudijs liberalibus daret, unde & φρεάντλης, hoc eſt, exhauriens puteos appellaretur. Aiunt illum cum pertractus eſſet ad iudicium redditurus rationem, quòd adeò robuſtus, ac tam boni habitus uiueret, hortulano apud quẽ id muneris implebat, ac muliere apud quam farinas pinſebat, teſtibus uictus ſui abſolutum eſſe, Areopagitasq; admiratos, decẽ illi minas dari cenſuiſſe: Zenonem autem accipere illum uetuiſſe. Aiunt autem & Antigonum ter mille dediſſe. Item cùm ad ſpectaculum quoddam puberes duceret uenti flatu enudatum eſſe ac ſine tunica apparuiſſe. Qua ex re plauſu exceptum atque ab Athenienſibus fuiſſe ueſte donatum, ut ait Demetrius Magneſius in æquiuocis. Admirationi igitur ob eam quoque rem habitus eſt. Aiunt Antigonum auditorem illius, cùm rogaret quam

x

ob rem hauriret, audiſſe, Num ſolùm haurio? nunquid non fodio & rigo, & omnia facio philoſophiæ cauſa? Zeno enim illum ad id exercebat, iubebatq; obolum ſibi ex labore afferre. Coactam aliquando ſtipem in medium familiarium intulit dicens, Cleanthes quidem Cleanthem alium poſſet nutrire, ſi uellet. Qui uerò unde nutriantur affatim habent, ab alijs quærunt, quæ ſunt ad uſum uitæ neceſſaria, & quidem remißius philoſophantes. Ea igitur ex cauſa alter Hercules Cleanthes dicebatur. Erat illi quidē eximium ſtudium, cæterùm ingenium obtuſum atque tardißimum. Eam tamen tarditatem ingenij labore, ſtudio, ac diligentia uincebat. Vnde & de ipſo ſic Timon ait,

Τίς δ᾽ οὗτος κτίλος ὣς ἐπιπωλεῖται στίχας ἀνδρῶν
Μωλύτης, ἐπέων φίλος, ἄσιος, ὅλμος, ἄτολμος; id eſt,

Aßius iſte aries quiſnam eſt, qui circuit omnem
Turbam, uerboſusq; ſenex, piſtillus, hebesq;?

Cumq; à diſcipulis dicterijs inceſſeretur, tolerabat: & cum audiret, Aſinus, non abnuebat, dicens ſolum ſe ferre poſſe Zenonis ſarcinam. Cùm aliquando probro illi daretur, quòd eſſet timidus, At ideo, inquit, parum pecco. Suam uerò inopiam diuitum opibus præferens, dicebat, Dum illi pila ludunt, ego duram ac infrugiferam humum exerceo. Sæpe cùm foderet ſeipſum increpabat. Quem audiēs Ariſto, Quem, inquit, obiurgas? Et ille ridēs, Senem inquit, canum quidem, ſed excordem & amentem. Cùm diceret quidam Arceſilaū uitæ officia negligere, Quieſce, inquit, neq; uituperes. Ille enim etſi uerbis officium tollit, operibus tamen commendat. Ad quem Arceſilaus, Non, inquit, adulationes admitto: & Cleanthes, At equidem, ait, adulor, qui dixi alia te facere, alia dicere. Rogante quodam quidnam filio crebrò ingerere deberet, Illud ait Electræ,

Σίγα

Σίγα σίγα λεπτὸν ἴχνος. hoc eſt,

Tace tace tenue ueſtigium.

Lacone quodã dicente, Laborem eſſe bonum, geſtiens ait,

Αἵματος ἆς ἀγαθοῖο φίλον τέκος. hoc eſt,

Sanguine mi fili es generoſo.

Dicit autem Hecato *im uſibus, cùm ad eum formoſus quidã adoleſcens dixiſſet,* Si *pulſans uentrem uentrizat, num & pulſans coxas coxizet, dixiſſe,* Habe *tu adoleſcens * coxizationes, uoces* proportionales, proportionales res *omnino non ſignificant.* Adoleſcenti *cuidam diſſerens, an ſentiret rogauit: annuente illo, Cur, inquit, ego te ſentire non ſentio? Soſitheo poëta in theatro coram ſe dicente:* *μηρισμούς.

Οὓς ὁ Κλεάνθης μωρίᾳ βοηλατεῖ. hoc eſt,

Quos Cleanthis inſania exagitat.

Eodem uultu & habitu perſtitit. Qua ex re permoti auditores huic applaudentes Soſithæum abiecerũt. Agente illo *pœnitentiã, quòd illum hoc maledicto inceßiſſet, reſpondit dicens,* Indecens *eſſe* Liberum *patrem atq;* Herculẽ *à poëtis illudi, nec iraſci, ſe autem leui maledicto indignari.* Dicebat Peripateticis *idem accidere quod literis, quæ cùm bene ſonant, ſeipſas tamen nõ audiunt.* Fertur *cùm diceret ſecundum* Zenonẽ *ex ſpecie comprehẽdi poſſe mores, adoleſcentes quoſdã ſcurras adduxiſſe ad illũ libidinoſum ruſticum callis duratũ, & illum, ut de more eius ſententiã ferret rogaſſe, illum cùm aliquandiu hæſiſſet, iußiſſe abire hominem.* Vt *uerò abibat cœpit ſternutare: ad hæc,* Habeo *illũ, inquit.* Cleanthes, *mollis eſt.* Cuidã *ſoli ſecum loquenti,* Homini, *inquit, loqueris, non malo.* Exprobrante *quodã ſenectutem,* Et *ego, inquit, abire uolo.* Cùm *uerò me ſanũ omni ex parte conſidero, ſcribentemq; ac legentẽ, rurſus maneo.* Aiunt *illũ quæ à Zenone audierat teſtæ boumq; oßibus in-*

x 2

ſcribere ſolitū, cùm pecunijs careret quibus chartas emere poſſet. Hoc uitæ inſtituto clarus obtinuit unus ex multis, ut Zenoni ſuccederet: & quidem cùm plures eſſent illius memorabiles diſcipuli Zenonis. Reliquit autem pulcherrimos libros, qui ſunt ferè de tempore, de phyſiologia Zenonis II. Heracliti expoſitionum libri quatuor, de ſenſu, de arte, aduerſus Democritum, aduerſus Ariſtarchum, ad-
*ὁρμῆς, *uerſus Herillum, de * appetitione duo, antiquitatum, de dijs, de Gigantibus, de Hymenæo, de poëta, de officio tres, de cōſilio, de gratia, exhortatorius, de uirtutibus, ars amatoria, de honore, de gloria, de ingenio, de Gorgippo, de inuidentia, de amore, de libertate, politicus, de conſilio, de legibus, de iudicando, de inſtituto, de oratione tres, de fine, de honeſtis, de actis, de ſcientia, de regno, de amicitia, de ſympoſiis, quòd eadem ſit uirtus uiri & fœminæ, quòd ſapientis philoſophari, de uſu duo, de uoluptate, de proprijs de ambiguis, de dialectica, de modis, de prædicamentis. Hæc ab illo ſcripta ſunt. Moritur autem hoc modo. Tumuit illi ac putruit gingiua, medicis autem intercedentibus, biduum totum cibo abſtinuit, atque intantum conualuit, ut medici illi omnes conſueta permitterent. Ea illum licentia minimè uſum fuiſſe, ſed & contrà ſine cibo perſtitiſſe dicentem, Iter iam ſibi confectum eſſe. atque ita inedia conſumptum exhalaſſe animam, cùm ut quidam uolunt, Zenonis æquaſſet annos, audiſſetq́; illum annos* XVIII. *Luſimus & nos in eum hoc modo:*

Αἰνῶ Κλεάνθην, ἀλλὰ μᾶλλον ἀΐδην,
Ἰδὼν γὰρ αὐτὸν πρέσβυν, οὐκ ἠνέσχετο
Μὴ δὲ τὸ λοιπὸν ἄνεσιν ἐν φθιτοῖς ἔχειν,
Τοσοῦτον ἀθλήσαντα τοῦ βίου χρόνον. hoc eſt,

Miror Cleantem, laudo ſed Ditem magis,

Nam

Nam ut uidit illum iam ſenem, ultrà non tulit
Tandem quietem quin uel mortuo daret,
Qui tantum aquarum exhauſerat dum uiueret.

Hunc, ut prædiximus, poſt Zenonem audiuit & Sphærus Boſporanus, qui cùm in liberalibus ſtudijs profeciſſet, Alexandriam ad Ptolemæum Philopatera ſe contulit. Orto autem ſermone aliquãdo de opinatione ſapiẽtis, Sphæroq́; illum negante opinari, uolens illum rex arguere, mâla punica cerea iuſsit apponi. Sphæro autẽ decepto, exclamauit rex, Fallaci illũ dicens conſenſiſſe phantaſiæ. Ad quẽ Sphærus promptè ac paratè ſic reſpondens, ait, Conſenſiſſe non eſſe ea mâla punica, ſed probabile eſſe mâla punica eſſe. Differre autẽ cõprehẽſibilem phantaſiã à probabili. Mneſiſtrato ſe accuſanti quòd Ptolemæum non dixit regẽ eſſe, At, inquit, eiuſmodi cùm ſit, regẽ quoq; eſſe Ptolemæũ dico. Scripſit autẽ iſta uolumina: de mundo duo, de elementis ſeminis, de fortuna, de minimis, aduerſus atomos & ſimulacra, de ſenſibus, de Heracliti quinq; diatribis, de morali inſtituto, de officio, de appetitione, de perturbationibus duo, de regno, de Repu. Laconica, de Lycurgo & Socrate tres, de lege, de diuinatione, dialogos amatorios, de Eretriacis philoſophis, de ſimilibus, de diffinitionibus, de habitu, de his quibus contradicitur tres, de oratione, de diuitijs, de gloria, de morte, artis dialecticæ duo, de prædicamentis, de amphibolijs, epiſtolas.

CHRYSIPPVS.

Chryſippus Apollonij filius Solenſis ſeu Tarſenſis, ut Alexander in ſucceſsionibus ait, diſcipulus Cleanthis fuit. Hic primùm lancea exercebatur, poſteà uerò Zenonis ſiue Cleanthis, ut Diocles & plurimi tradunt, auditor fuit: à quo adhuc uiuente receſsit. Nec in philoſophia me-

diocris fuit, uir ingenioſus ac acutiſsimus in omni genere orationis, adeò ut in pleriſque diſſentiret à Zenone atque à Cleanthe ipſo, cui ſæpenumero dicebat, ſolius ſe dogmatum doctrina indigere: nam probationes ſe reperturum. Quoties uerò aduerſus illum diſſerendo egiſſet, pœnitentia tanta ducebatur, ut crebro diceret,

Ἐγὼ δὲ τ' ἄλλα μακάριος πέφυκ' ἀνὴρ
πλὴν εἰς Κλεάνθην, τοῦτο δ' οὐκ εὐδαιμονῶ. hoc eſt,

*Equidem aliàs uir ſum fortunatus, præterquàm in Cleanthem, in hoc felix non ſum. Adeò autem in dialectica inſignis fuit, tantæq; apud omnes æſtimationis, ut pleriq; dicerent, ſi apud deos uſus eſſet dialecticæ, non futuram aliam, quàm Chryſippeã. Cæterũ cùm eſſet rerũ fœcundiſsimus, non uſq; adeò dictione clarus fuit, laboriſq; patientiſsimus ultra omnes fuit, quod ex eius uoluminibus cõſtat, quæ ſunt numero ſeptingenta quinque. Ea uerò tam multa conſcripſit, ut de eadem re ſæpe ſcribere aggrederetur, omneq́; quod incideret, mandaret literis, ac ſæpe emendaret, ma**παραλίσει. *gnáq; teſtimoniorum*nube uteretur. Adeò uerò id in conſuetudine habuit, ut cùm in quibuſdam opuſculis Euripidis Medeam totam inſeruiſſet, & quidam habens librũ in manibus interrogaretur, quidnam ineſſet, Chryſippi, inquit, Medea eſt. Apollodorus, quoq; Athenienſis in collectione dogmatum, cùm uellet aſſerere quæ Epicurus uiribus ſuis fretus cõſcripſiſſet, abſq; cuiuſpiam adminiculo, eſſent incõparabiliter plura quàm Chryſippi opera, ſic ad uerbũ dixit. Nam ſi quis tollat de Chryſippi libris, quæ aliena ſunt, uacua illa charta relinquetur. Ita Apollodorus. Cæterùm anus quędã quæ illi aßidebat, autore Diocle, dicebat quingentos illum uerſus quotidie ſcribere ſolitum. Hecato autẽ ueniſſe eum ad philoſophiã dixit, cùm illius patrimonium*

nium in regium uſum inſumptum eſſet. Erat autem imbecillo, tenuiq́; corpuſculo, ut ex eius imagine, quæ in Ceramico eſt, uidere licet, quæ fermè à uicino equite occulitur. Quocirca illum Carneades κρύπτιππον uocabat. Et cùm probro daretur quòd apud Ariſtonem cum plurimis non ſe exerceret, Equidem, inquit, ſi inter plurimos intẽderem, nunquàm philoſopharer. Ad dialecticum Cleanthi imminentem eiq́; callidas concluſiunculas tendentem, Deſine, inquit, grandem natu à grauibus rebus abducere. Nobis autem iunioribus iſta propone. Rurſus ubi quis quippiam rogaret illum, ſeorſum modeſtè illum alloquebatur. Vbi uerò conſpexit accedentem turbam, contendere cœpit:

Οἴμοι, inquit, *κασίγνητ' ὄμμα σὸν ταράσσεται*
Ταχὺς δὲ *μετέθου λύσσαν, ἀρτίως φρονῶν.* hoc eſt,
Aſpectus hei me frater turbatur tuus.
At tu furorem pone, rectè ut ſentias.

In potationibus autem quieſcebat, crura tamen agitans, ita ut ancilla diceret, Chryſippi ſola crura ebria eſſe. Adeò autem alta de ſe ſentiebat, ut cùm rogaretur à quodam, cui commendaret filium, dixerit, Mihi. Nam ſi quempiam mè excellere putarem, ipſe apud eum philoſophiæ darem operam, unde de ipſo dictum aiunt:

Οἶος *πέπνυται, λοιποὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι,*
Εἰ μὴ *γὰρ ἦν* Χρύσιππος *οὐκ ἂν ἦν στοά* hoc eſt,
Hic ſolus ſapit: aſt alij uelut umbra feruntur.
Et, niſi Chryſippus fuiſſet, porticus non eſſet.

Tandem uerò Arceſilao & Lacyde, ut Sotion in VIII. ait, in Academiam aduenĩẽtibus ſe ad philoſophandũ coniunxit. Quam ob cauſam & contra conſuetudinẽ & pro ipſa diſſeruit, & de magnitudinibus ac multitudinibus, Academicorum argumentis utens. Hunc cùm in cantu exerceretur, Hermippus ait, à diſcipulis ad ſacrificium uocatum

fuiſſe, ibiq; cùm oblatum dulce merum hauſiſſet, anguſtijs ſpiritus fatigari cœpiſſe, atque ita demum quinta die defunctum eſſe, cùm ſeptuaginta & tres uixiſſet annos, Olympiade, ut ait Apollodorus in chronicis, CXLIII. Et in hunc eſt noſtrum epigramma:

Ἰλιγγίασε βάκχον ἐκπιὼν χανδὸν
Χρύσιππος, οὐδ' ἐφείσατ', οὐ τῆς στοᾶς,
Οὐδ' ἧς πάτρης, οὐ τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἦλθε δῶμ'
Ἐς ἀΐδεω. hoc eſt,

Vertigo cepit, cùm bibiſſet affatim,
Chryſippum, & haudquaquam ſuam uel porticum
Curauit, aut ſe, aut patriam, ſed inferos
Rectà ſubiuit.

Sunt qui dicant riſu effuſum expiraſſe. Nam cùm aſinus manducaret ficus, aniculæ dixiſſe, Vinum aſino ſorbēdum daret, nimióque riſu occupatum, exhalaſſe animam. Videtur autem aſpernator immodicè fuiſſe, quòd cùm tam multa ſcripſerit, nulli unquam regi quicquam adſcripſerit. Sola autem anicula cōtentus erat, ut etiam Demetrius in homonymis ait. Denique cùm Ptolemæus Cleanthem literis oraſſet, ut uel ipſe ad eum pergeret, uel quempiam ex ſuis mitteret, Sphærus quidem profectus eſt, Chryſippus autem renuit. Accerſitis autem ſororis filijs Ariſtocreonte & Philocrate coactis diſcipulis primus auſus eſt ſub diuo ſcholam in Lycio habere, ut prædictus Demetrius ſcripſit. Fuit autem & alius Chryſippus Gnidius medicus, à quo Eraſiſtratus teſtatur multa didiciſſe. Alterq; huius filius Ptolemæi medicus, qui calumniam paſſus, flagris cæſus, ac ſupplicio affectus eſt. Alius item Eraſiſtrati diſcipulus. Quartus Georgicorum ſcriptor. Porrò hic ipſe philoſophus quibuſdam in hunc modū interrogatiunculis uti ſolebat: Qui myſteria prophanis dicit, impius eſt. Dicit autem

tem

tem myſteria prophanis Hierophanta. Eſt ergo impius Hierophanta. Item, eſt quoddam caput, id autem non habes. Eſt autem caput aliquod, non ergo habes caput. Item, quod eſt in urbe, id & in domo eſt. Non eſt autem puteus in urbe, nec in domo igitur. Aliud, qui Megaris eſt, Athenis non eſt. Eſt autem homo Megaris, non igitur eſt homo Athenis. Aliud quod loqueris, id per os tuum tranſit, currum autē loqueris, currus ergo per os tuum tranſit. Rurſum, ſi quid non amiſiſti, hoc habes. cornua autem nō amiſiſti, habes ergo cornua. Alij Eubulidis hoc eſſe aiunt. Non deſunt, qui & Chryſippum lacerent, dicentes illum complura turpiter obſcœneq́; ſcripſiſſe. Nam in eo opere, quod de antiquis phyſiologicis ſcripſit, fœda de Iunone fingit ac Ioue, ea dicens ſexcentis ferè uerſibus quæ nemo niſi illoto ore dixiſſet. Turpiſsimam enim, aiunt, hanc fingit hiſtoriam, & ſi, ut naturalem laudat, luſtris tamen magis conuenientem quàm dijs. Præterea, & quæ apud eos qui de tabulis ſcripſerunt ſeparata: neque enim apud Polemonem, neq; apud Hypſieratem eſſe, ſed ne apud Antigonum quidem, uerùm ab illo ficta eſſe. In libro autem de repub. matribus congredi & filiabus & filijs. Eadem in libro de his quæ per ſeipſa non ſunt appetenda ſtatim in principio. In tertio autem de iure, ad mille uerſus defunctos etiam uocare iubet. In ſecundo autem de ſubſtantia & copia prouidere, dicens quo pacto ſapienti quæſtus ſectandus ſit, & cuius rei gratia ſectandus. Nam ſi quidem ut uiuat, uiuere indifferens eſt. Quòd ſi ut fruatur uoluptate, & ipſa indifferens eſt. Si autem uirtutis cauſa, ſufficit ipſa ad beatam uitam. Sunt autem perridiculi & quæſtus huiuſcemodi. Quippe ſi à rege ſuppeditentur, cedendum illi erit neceſſariò. Si autem ab amicitia proficiſcantur, uenalis &

quæſtuoſa erit amicitia. Sin uerò à ſapientia, mercenaria erit ſapientia. Atq; iſta quidem ſunt quæ inſectantur. Quoniam uerò clariſsimi ſunt illius libri, uiſum eſt in hoc loco eos generatim diſtinguere. Sunt autem iſti logici, loci, quæſtiones, logica, philoſophi, conſiderationum terminorum dialecticorum ad Metrodorum ſex, de his quæ ſunt in dialectica nominibus, aduerſus Zenonem ars dialectica, ad Ariſtagoram unum, coniunctorum probabilium ad Dioſcoridem quatuor. Logici modi eius, qui circa res eſt, ordo primus, de proloquijs unum, de non ſimplicibus proloquijs unum, de connexo ad Athenadem duo, de his quæ negantur ad Ariſtagoram tres, de prædicabilibus ad Athenodorum unum, de his quæ dicuntur per priuationem, ad theatrum unum, de optimis proloquijs ad Dionẽ tres, de differentia indefinitorum quatuor, de his, quæ ſecundum tempora dicũtur duo, de perfectis proloquijs II. Ordo ſecundus, de uerò diſiuncto ad Gorgippidem unum, de uero coniuncto ad Gorgippidem quatuor, diuiſio ad Gorgippidem unum, ad id quod de conſequentibus eſt, unum, de eo quod eſt propter tria, ad Gorgippidem unum, de poſsibilibus ad Clitũ quatuor, ad id quod eſt de ſignificationibus Philonis unum, quæ'nam ſint falſa unum. Compoſitio tertia, de præceptis duo, de interrogatione duo, de reſponſione quatuor, Epitome de interrogationibus, & epitome de reſponſionibus unũ, quæſtiones duo, de reſponſione quatuor. Quarta compoſitio, de prædicamentis ad Metrodorũ decem, de rectis & obliquis ad Philarchum unum, de coniunctionibus ad Apollinidem, ad Paſylum de prædicamentis quatuor. Quinta conſtructio, de quinque caſibus unum, de enuntiatis ſecundum ſubiectum diffinitis unum, de appellatiuis duo, de ſubinſinuatione ad Steſagoram duo, Logicum

gicum locum circa dictiones, & quæ ex his conſtat orationem. Cōpoſitio prima de gentilibus enuntiationibus ſex, de dictionibus ad Soſiginem, & Alexandrum quinq;, de inæqualitate dictionum ad Dionem quatuor, de ſoritis quæſtiunculis ad uoces tres, de ſolœciſmis unum, de ſolœciſantibus orationibus ad Dionyſium unum, orationes præter conſuetudines, dictiones ad Dionyſium unum. Conſtructio ſecunda de elementis orationis quinq;, de conſtructione eorum quæ dicuntur quatuor, de conſtructione & elementis eorum quæ dicuntur ad Philippum tres, de elementis ad Niciam unum, de eo quod ad alia dicitur unum. Compoſitio tertia aduerſus eos qui non diuidunt, duo, de ambiguis ad Appollam quatuor, de tropicis ambiguis unum, de connexis tropicæ amphiboliæ duo, ad id quod ſcripſit Panthodus de ambiguis duo, de introductione ad ambigua quinque. Epitome ambiguorum ad Epicratem unum, coniuncta ad introductionem ambiguorum duo. Logici loci ad orationes ac tropos. Compoſitio prima ars orationum & modorum ad Dioſcoridem quinq;, de ſermonibus tres, de modorum conſtantia ad Steſagoram duo. Comparatio tropicorum proloquiorum unum, de reciprocis orationibus atq; coniunctis unum, ad Agathonem ſiue de ſequentibus problematibus unum, de concluſionibus ad Ariſtagoram unum, quòd eadem oratio pluribus modis ordinetur unū, ad ea quibus cōtradicitur quòd eadem oratio & collecto & non collecto cōſtruatur modo duo, ad ea quæ obijciuntur ſyllogiſmorum ſolutionibus tres, aduerſus id quod ſcripſit Philo de tropis ad Timoſtratum unū. Logica coniuncta ad Timocratē & Philomatem duo, de orationibus & tropicis unum. Compoſitio ſecunda de concludentibus orationib. ad Zenonem unū, de primis & demonſtratione

carent

*carētibus ſyllogiſmis ad Zenonem unum, de ſolutione ſyllogiſmorum unum, de fallacibus orationibus ad Paſylum unum. de ſpeculationibus ſyllogiſmorum, id eſt, de introductorijs ſyllogiſmis aduerſus Zenonem III. de ſyllogiſmis ſecundum falſas figuras quinque, orationes ſyllogiſticæ per reſolutionem in his quæ demonſtratione carent, id eſt, tropicæ quæſtiones ad Zenonem & Philomathem unum. Hic falsò uidetur inſcriptus. Compoſitio tertia de incidentibus orationibus ad Athenadem unum, falsò inſcriptæ, orationes incidentes ad meſoteta tres, falsò inſcriptæ, aduerſus diſiunctiones Amenij unum. Quarta compoſitio de ciuilibus quæſtionibus ad Meleagrum tres, ſermones hypothetici in leges ad Meleagrum unum, orationes hypotheticæ ad introductionem duo, orationes hypotheticæ ſpeculationum duo, ſolutio hypotheticarum Alexandri falsò inſcripta, de expoſitionibus ad Laodamantem duo. Quinta compoſitio de introductione ad falſum ad Ariſtocreontem unum, falſæ orationes ad introductionem unum, de fallaci ad Ariſtocreontem ſex. Sexta compoſitio aduerſus eos qui putant & falſa & uera eſſe, unum, aduerſus eos quippe qui per ſectionem ſoluunt fallacem orationem ad Ariſtocreontem duo. Demonſtrationes quòd infinita ſcindi non oporteat, unum, ad ea quæ obijciuntur his, quæ contra ſectionem infinitorum ſcripſit ad Paſylum, tres. Solutio ſecundum antiquos ad Dioſcoridem unum, de falſæ orationis ſolutione ad Ariſtocreontem, tres. Solutio Hedylli hypotheticorum ad Ariſtocreontem & Apollan, unum. Septima compoſitio ad eos, qui dicunt lemmata falſa, habere fallacem orationem, unū, de negatione ad Ariſtocreontem, duo, orationes negantes ad exercitationem, unum, de *paruula oratione ad Steſagorum, duo, de orationibus*

*παρὰ μικρὸν

tionibus aduerſus propinationes, & de quieſcentibus ad Onetorem, duo, de operto ad Ariſtobulum duo, de latente ad Athenadem duo. Octaua compoſitio de utide ad Menecratem octo, de orationibus quæ ex infinito & definito conſtant ad Paſylum, duo de utide oratione ad Epicratem unum. Nona conſtructio de ſophiſmatibus ad Heraclidem & Pollidem duo, de ambiguis dialecticis orationibus ad Dioſcoridem quinque, aduerſus Arceſilai artem ad Sphærum unum. Decima conſtructio contra conſuetudinem, ad Metrodorum quinque de conſuetudine ad Gorgippidem, ſeptē. Logici qui extra prædictas quatuor differētias ſunt, quæſtionesq; logicas ſparſim continent non connexas & in corpus redactas, de numeratis quæſtionibus XXXIX. Sunt omnia ſimul logicæ partis uolumina CCCX. Ethicæ rationis quæ ad emendationem moralium notionum, ordo primus. Deſcriptio orationis ad Theoſporum unum, morales quæſtiones unum, probabiles maximè ad dogmata, ad Philomathem tres, Definitionum Rubani ad Metrodorum duo. Definitionum ruſtici ad Metrodorum duo. Definitionum mediarum ad Metrodorum duo. Definitionum ad Metrodorum per genera ſeptem. Definitionum ſecundum alias artes ad Metrodorum duo. Ordo ſecundus de ſimilibus ad Ariſtoclem tres. De definitionibus ad Metrodorum VII. Ordo tertius de his quæ non rectè definitionibus obijciuntur, ad Laodamantem ſeptem. Probabilia ad definitiones ad Dioſcoridem duo, de ſpeciebus & generibus ad Gorgippidem duo, de diuiſionibus unum, de cōtrarijs ad Dionyſium duo. Probabilia ad diuiſiones & genera & ſpecies & de contrarijs unum. Ordo quartus de etymologicis ad Dioclem ſeptē. Etymologicon ad Dioclem IIII. Ordo quintus de prouerbijs: ad Zenodotum duo, de poē

de poëmatis ad Philomatem unū, quo modo oporteat audire poëmata duo aduerſus Criticos ad Diodorum unum. Moralis loci circa communem orationem, & eas quæ ex ipſo conſtant artes & uirtutes. Primus ordo aduerſus reſcriptiones ad Timonactem unum, quo modo ſingula dicimus & cogitamus unū, de cogitationibus, ad Laodamantem duo, de opinatione ad Pitonactem tres, probatio contra id quod dicitur, nō opinaturum eſſe ſapientem unum, de comprehenſione & ſcientia & ignorantia quatuor, de oratione duo, de ſermonis uſu ad Leptinam. Ordo ſecundus, quòd rectè antiqui dialecticam iudicent cum probationibus ad Zenonem duo, Dialectica ad Ariſtocreontem quatuor, de his quæ dialecticis obijciuntur tres, de rhetorica ad Dioſcoridem IIII. Ordo tertius de habitudine ad Cleontem tres de arte & inertia ad Ariſtocreontem IIII. de differentia uirtutum ad Diodorum IIII. quòd uirtutes æquales ſint unum, de uirtutibus ad Polidem duo. Morales loci de bonis & malis. Ordo primus de honeſto, & uoluptate ad Ariſtocreontē decem. Probatio quòd non ſit uoluptas finis quatuor. Probatio quòd uoluptas bonum non ſit, quatuor. de ijs quæ dicuntur.

DIOG

DIOGENIS LAERTII DE PHILOSOPHORVM VITA, LIBER OCTAVVS.

PYTHAGORAS.

HActenus de Ionica philoſophia quæ à Thalete Mileſio initium accepit, ac de uiris qui in ea memorabiles fuere. Age uerò iam & de ea quæ Italica cognominata eſt, loqui pergamus. Eius uerò princeps fuit Pythagoras Mneſarchi annulorum ſculptoris filius, ut Hermippus ait, ſiue ut Ariſtoxenus tradit, Tyrrhenus ex una inſularũ, quas eiectis Tyrrhenis Athenienſes poſſederunt. Sunt qui Marmacum illius patrem, auum Hippaſum & Eutyphronem atauum, Cleoniumq; abauum, qui Phliunte profugerit, dicant, habitaſſe Marmacum in Samo, atque ideo Pythagoram Samiũ dici, inde migraſſe Leſbum: ibiq; à Zoilo patruo Pherecydi Syro commendatum, tres ſubinde argenteos calices fuiſſe fabricatum, eóſque ſingulis in Aegypto ſacerdotibus dono dediſſe. Habuit & fratres, maiorem quidem natu Eunomum, medium Tyrrhenum, ſeruumq; Zamolxim, cui Getæ ſacrificant, Saturnum, ut Herodotus ait, exiſtimantes. Hic, ut prædiximus, principio quidem Pherecidem audiuit Syrum. Poſt eius uerò obitum profectus in Samum Hermodamanti iam ſeni Creophili nepoti ſe in diſciplinam dedit. Cùm autem eſſet iuuenis addiſcendi ſtudioſiſsimus, patriam linquens cunctis ferè Barbaris Græciſq; myſterijs initiatus eſt. Denique Aegyptum petijt, quo tempore Polycrates Amaſidi per epiſtolam illum commendauit, illorũ linguam, ut Antipho tradit in eo libro, quem de his

qui in uirtute principes fuere ſcripſit, edidicit, atque apud Chaldæos cõuerſatus eſt magus. Deinde in Cretam unà cum Epimenide deſcendit in Idæum antrum. In Aegypto quoq; *adyta ingreſſus eſt, deinde rediјt* Samum, *offendensq; patriam à tyranno* Polycrate *incubari,* Crotonem *in* Italiam *petijt, ibiq; leges* Italis *dedit, atque cum diſcipulis clarus habitus eſt, qui fermè trecenti remp. præclarè adminiſtrabant, ita prudenter, ut meritò* ἀριστοκρατία, *hoc eſt, reſpub. optimorum uideretur.* Refert Heraclides Ponticus *hunc de ſe dicere ſolitũ, quòd fuiſſet aliquando* Aethalides, *ac* Mercurij *filius putatus eſſet,* Mercuriumq; *monuiſſe illũ ut peteret præter immortalitatem quod uellet: petijſſe igitur ut uiuens, & uita functus omnium quæ contingerent memoriam haberet.* Itaque *in uita meminiſſe omnium.* Eandemq; *memoriam & poſt mortẽ reſeruaſſe, atque aliquanto pòſt in* Euphorbum *ueniſſe, atq; à* Menelao *fuiſſe uulneratum.* Euphorbus *autẽ dixit ſe aliquando* Aethalidem *fuiſſe, atq; à* Mercurio *pro munere accepiſſe, ut anima illius perpetuo errore uagaretur, & in quas uellet arbores, uel animantes commigraret, & quæ apud inferos anima omnia perpeſſa eſſet, ac cæteræ animæ quæ'nã patiãtur.* Poſteà *uerò quàm* Euphorbus *diem obijt, ingreſſam in* Hermotimum *ipſius animam, qui & ipſe cùm fidem uellet facere,* Branchidas *petijt, ingreſſus* Apollinis *phanũ, oſtendit clypeum, quem illic* Menelaus *affixerat.* Ait *enim illum cum ex* Troia *res meaſſet,* Apollini *ſacraſſe ſcutũ, iam putrefactum, ſolamq; perdurare eburneam faciẽ.* Vbi *autẽ &* Hermotimus *uita functus eſt, rurſus in* Pyrrhũ *Delium piſcatorem migraſſe, illumq; omnia memoraſſe, ut primum* Aethalides *fuerit, poſteà* Euphorbus, *deinde* Hermotimus, *ac poſtremò* Pyrrhus *effectus ſit, ac deinde poſt* Pyrrhũ *factum eſſe* Pythagoram,

Pythagoræ μετεμψύχωσις.

gorã, omniumq́; meminiſſe, quæ prædiximus. Pleriq; *Pythagoram, nihil ſcripſiſſe tradunt, ſed id ſtolidè putant.* Nam Heraclitus Phyſicus *apertiſſimè de illo loquitur:* Pythagoras Mneſarchi filius *ſe hiſtoria rerum exercuit ſupra omnes homines, ſeligensq́; hæc ſcripta ſuæ ſapientiæ, multæq́; peritiæ, & artis documentum dedit. Sic autem locutus eſt, quòd cum de* Natura Pythagoras *ſcribere adorſus eſſet, ita in principio dixerit,* Non per aërem, quem ſpiro, non per aquam, quam bibo, non admittam huius ſermonis uituperationem. *Scripſit autem* Pythagoras *tria uolumina, de inſtitutione, de ciuilitate, de natura. Quod autem nomine* Pythagoræ *legitur,* Lyſidis Tarentini Pythagorici *eſt, qui cùm* Thebas *profugiſſet,* Epaminundæ *præceptor fuit.* Refert Heraclides Serapionis *filius in* Sotionis *epitome ſcripſiſſe & illum uerſibus de toto. ſecundum item ſacrum ſermonem, cuius eſt initium,*

Ὦ νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα. hoc eſt,

Ò *iuuenes tacita colite hæc pia ſacra quiete.*

Tertium *de anima, quartum de pietate, quintum* Elothalem Epicharmi *comici patrem, ſextum* Crotonẽ *& alios.* Porrò *myſticum ſermonem aiunt* Hippaſi *fuiſſe, qui in iniuriam* Pythagoræ *ſcripſerit, plura item ab* Aſtone Crotoniate *ſcripta* Pythagoræ *inſcripta eſſe.* Ait autem Ariſtoxenus *complura mortalium dogmatum accepiſſe* Pythagoram *à* Themiſtoclea *ſorore.* Ion *autem* Chius *in triagminis ait ipſum cùm poëma quoddam ſcripſiſſet,* Orphei *titulum adnotauiſſe.* Scopiadas *itidem ipſius eſſe aiunt, cuius operis initium eſt,* Nullius rex egens eſto. *Soſicrates autem in ſucceſsionibus ait, ipſum rogatum à* Leonte Phliaſiorum *tyranno, quiſnam eſſet, dixiſſe,* Philoſophus: *Præſentémque uitam dicebat celebritati * ſimillimam.* Quem- *πανηγύρει.

admodum enim ad hanc alij certaturi, alij negotiaturi, alij optimi futuri ſpectatores ueniunt, ita & in uitam alios quidem gloriæ mancipia naſci, & cupiditatis aucupes, alios uerò ueritatis ſtudioſos, & iſta quidem ſic ſe habẽt. Verum in tribus illis Pythagoræ opuſculis, quæ diximus, feruntur iſta in uniuerſum. Non permittit quenquam pro ſe orare, quòd ignoret, quid ſibi expediat. Ebrietatem ſcorſum perniciem uocat, omneq; nimium reprobat, dicẽs, non debere quempiam neque laborum, neque ciborum tranſgredi modum. Ac de Venereis ſic ait: Venerea hyeme, non æſtate facienda, in autumno ac Vere leuius. Omni autem tempore eſſe grauia & ad ſanitatẽ minimè idonea. Rogatus quando eſſet cõcumbendum, Tunc, inquit, cum teipſo infirmior fieri uis. Humanam ætatem ita diſtinguit, puer uiginti annos implet, adoleſcens uiginti, iuuenis uiginti, ſenexq; uiginti. Sunt autẽ ætates iſtæ & anni temporibus accommodatæ, ueri puer, æſtati adoleſcẽs, autumno iuuenis, & hyemi ſenex. Adoleſcentem intelligit* puberẽ, iuuenem uirum.

*μειράκιον.

Primus autem Timæo autore, amicorũ omnia communia dixit, amicitiamq; æqualitatẽ. Ipſius quoq; diſcipuli facultates omnes in unum deponebant, communesq; faciebant, quinquennium item totum ſilebant, ſolùm quæ dicerentur audientes, ac donec probarentur nunquam Pythagoram uidentes. Hinc iam ad domum ipſius, aſpectumq; admittebantur. Abſtinebant autem à ſepulchro cypreſſino, quòd inde ſceptrum Iouis factum eſſet, ut Hermippus ait in ſecundo de Pythagora. Quin & uenuſtiſſimæ formæ fuiſſe traditur, adeò ut illum diſcipuli opinarentur Apollinem qui ex Hyperboreis ueniſſet. Nudatum aliquando eius femur aureum apparuiſſe fama eſt, Neſſúmque amnem cùm tranſiret, ab eo fuiſſe appellatum non defuere qui dicerent.

Tim

Timæus quoque in decimo hiſtoriarum ait, dixiſſe illum, quæ cum uiris habitarent, eas deorum nomine cenſeri κόρας & nymphas, & deinceps matres appellari. Hunc & geometriam perfeciſſe, cùm antea Mœris initia elementorum eius inueniſſet, Anticlides autor eſt in ſecundo de Alexandro, maximeq; uacaſſe Pythagoram circa ſpeciē ipſius arithmeticam, ac regulam quæ ex una chorda eſt, reperiſſe: ne medicinam quidem neglexit. Refert autem Apollodorus ſupputator hecatombem illum immolaſſe, cùm inueniſſet trianguli quod ὀρθογώνιον appellant, ſubiectum latus tantundem ualere, quantum quæ illum continerent. Et eſt epigramma ſic ſe habens:

Ἥνικε Πυθαγόρης τὸ περικλεὲς, εὕρατο γράμμα
Κεῖν' ἐφ' ὅτῳ κλεινὴν ἤγαγε βουθυσίην. hoc eſt,

Pythagoras quondam dijs fecit nobile ſacrum,
Inuenta eſt illi litera quòd celebris.

Fertur & primus athletas aluiſſe carnibus, anteà, ut in tertio comment. ait Phauorinus, caricis ſiccis & mollibus & tritico ſolitos corpora nutrire, ut ait idem Phauorinus in octauo Omnimodæ hiſtoriæ. Alij uerò Pythagoram alium quendam aliptem athletas ita ſolitum enutrire dicunt, non hunc. Quo enim pacto cùm hic & necare uetuerit, ſuſtineat guſtare animalia, quæ commune nobiſcum ius habeant animæ. & iſtud quidem fabuloſum. Nam reuera animatis abſtinere iuſsit, exercens atque aſſueſaciens mortales ad faciliorem uictum, ut cibos ſemper parabiles haberent, quibus igne ad coquendum opus non eſſet, quiq; aquam ſimplicem biberent. Hinc & ſanitatem corpori, & ingenij acumen prouenire. Denique aram Delij tantum Apollinis genitoris, quæ poſt Ceratinum eſt, adorare, quòd frumenta & hordeum & placentas illi abſq; uſu ignis im- Apollo γενέτωρ.

ponere ex more ſoleant, cæterùm nulla iecinora, ut Ariſtoteles in Deliorum Repub. teſtatur: primumq; hunc ſenſiſſe aiunt animam circulum neceſſitatis immutantem alijs aliás obligari animantibus, primumq; Græcis pondera et menſuras inuexiſſe, ut Ariſtoxenus muſicus ait: Primum item ueſperum atque luciferum idem ſydus dixiſſe autore Parmenide. Adeò uerò admirationi omnibus fuit, ut dicerent familiares eius, Dei omnigenas uoces. Ipſe quoq; ſcribens ait, Poſt ducentos & ſex annos ex inferis ſe ad homines uenire. Itaque cum illo perdurabant, atq; adibant illum diſciplinæ ſtudiorumq; cauſa & Lucani, & Picentes, Meſapij, & Romani. Erat autem ignotum Pythagoricum dogma uſq; ad Philolai tempora. Hic enim tres libros illos præclaros euulgauit, quos Plato centum minis ſibi emi per literas orauit. Neq; uerò pauciores ſexcentis erant qui noctu ad illũ audiendũ confluebant. Ac ſi qui præſentia illius frui meruiſſent, ſcribebãt ſuis tanquam magnum quiddã ac præclarum ſe adeptos. Metapontini nempe illius domum Cereris delubrum uocabant, uicumq; ſacratum Muſis, ut Phauorinus in omnimodis hiſtorijs trádit: dicebantq; Pythagorici alij, non eſſe omnibus pandenda omnia, ut Ariſto ait, in X. inſtituẽtium legum. Vbi & Xenophilum Pythagoricum interrogatum, Quo pacto optimè filium erudiret, dixiſſe ait, Si ex bene inſtituta ciuitate natus eſſet. Quin & paſſim per Italiam non paucos reddidit bonos et doctos uiros. Zeleucum inter cæteros & Charondam legumlatores. Erat præthereà conciliandæ amicitiæ in primis ſtudioſus, maximamq; in ea habebat uim. Ac ſi quem didiciſſet ſymbolis ſuis cõmunicaſſe, eum continuò ſocium, amicumq; conſciſcebat. Erant autem iſta illius ſymbola: Ignem gladio non fodiendum, ſtateram nõ tranſiliendam,

ſuper

ſuper chœnice non ſedendum, cor non edendum, onus unà tollendum, neque unà deponendum, ſtramenta ſemper habenda colligata, Dei *imaginem in anulo minimè circunferendam, ollæ ueſtigium in cinere cõfundendum, oleo ſedem non tergendam, conuerſo ad ſolem uultu non mingendum, extra publicã uiam non eundum, non facilè dextram inijciendã, ſub eodem tecto hirundines non habendas, quæ ſunt unguibus recuruis aues non nutriendas, unguium capillorumq́; partibus ſuperfluis reſectis non immingendum neq; inſiſtendum, gladium acutum deuitandum.* In *finibus peregrinanti non redeundum.* Erant *autem hæ eius ſententiæ.* Ignem *gladio non fodiendũ, potentium iram tumentemq́; indignationem non cõmouendã.* In *chœnice non ſedendum, ex æquo futuri habendam curã. Chœnix enim diurna eſca eſt.* Staterã *non tranſiliendam, hoc eſt, æquum & iuſtum non tranſgrediendũ.* Cor *non edendum, id eſt, animã angoribus doloribuſq; nõ excruciandã.* Per *id autẽ quod peregrè proficiſcenti minimè redeundũ, admonebat, ne qui uita exceßiſſent, eos uitæ cupiditate teneri non oportere, neque uoluptatibus uitæ præſentis manus dare.* Ad *hæc & alia iam exponenda ſunt, ne quid præteriſſe uideamur.* Super *omnia erythino & ſepia ueſci prohibebat, corde itidẽ ac fabis.* Addit Ariſtoteles *& uuluam & triglam.* Solo *melle ſiue fauo ac pane contentum uixiſſe quidam autumant, uinumq́; interdiu non guſtare ſolitum.* Obſonium *illi erat ut plurimũ, cruda uel elixa olera, marinis rarò utebatur.* Sto*la illi candida ſemper ac munda, ſtramentaq́; item candida ex lana.* Lineorum *quippe uſus necdum ad illa loca penetrarat.* Nunquàm *uerò deprehenſus eſt ſaturari, uel* Vene*reis rebus ſeu ebrietati operã dare.* Riſu *abſtinebat & facetijs & iocis, odioſiſq; narrationibus.* Iratus *nunquam*

*uel ſeruum uel liberũ cædebat, diuinatione ea ſola utebatur quæ fit per auguria & uaticinia, minimũ uerò ea quæ fit per ignẽ, ture tantùm excepto ſacrificijs utebatur inanimis. Sunt qui dicant ſolis gallis gallinaceis & hœdis etiã lacteolis, quos teneros dicunt: agnis autẽ minimè. Cæterùm Ariſtoxenus cuncta illũ animata in cibũ permiſiſſe ait, boue aratore, & ariete exceptis. Dogmataq; * ab ea quæ in Delphis eſt Themiſtoclea accepiſſe refert idẽ autor. Hieronymus uerò deſcendiſſe ad inferos, atque Heſiodi quidem animã columnæ æreæ uinculis adſtrictam, ſtridentemq; uidiſſe, Homeri autem ex arbore pendentem ſerpentesq; illã circundãtes, propter ea, quæ in dijs finxerat. Eos item cruciari qui ſuis uxoribus congredi nollent, eiusq; rei gratia à Crotoniatis honoratum. Ariſtippus autem Cyrenæus in libro de phyſiologia, ait illum Pythagoram idcirco appellatum, quòd ueritatem perinde atque Pythius ipſe loqueretur. Fertur diſcipulos admonere ſolitus, ut iſta quotidie cùm domum ingrederentur, dicerent:*

*παρὰ τῆς ἐν-δελφοῖς θεμι-στοκλέας.

Πῆ παρέβην; τί δ' ἔρεξα, τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη; id eſt,

Quò es prætergreſſus? quid geſtũ in tempore? quid nõ? Cruentas hoſtias dijs offerri prohibebat, ſolamq; aram quæ eſſet ſine ſanguine adorandã: deierare itidem per deos uetabat. Quẽq; enim id ſtudioſè curare oportere, ut ex uitæ merito ſibi fides haberetur. Seniores honorandos, quod tẽpore præcederet honorabilius exiſtimãtes, quemadmodum in mundo, occaſu ortũ, in ſeculo principiũ fine, in uita autem generationẽ corruptione. Deos quidẽ ſemideis in honore præferẽdos, hominibus autem heroas, parentes uerò hominibus cæteris. Inuicẽ ea ratione conuerſandum, uti ne ex amicis inimicos, uerùm ex inimicis amicos faciamus. Proprium nihil arbitrandũ, legibus opem ferendã, iniquitatem

tatem debellandam: mitem arborem non uiolandam nec lædendam. Animal itidem quod hominibus non noceat. Verecundiam & pietatem eſſe colendam. Riſui æquè ac triſtitiæ non indulgendum. Fugiendam carnis ſuperfluam pinguedinē. Itinerationibus remiſſè intenteq; utendum. Exercendam memoriam. In ira nihil aut dicendum, aut faciendum. Diuinationem omnem honorandam. Cantibus ad lyram utendum, laudeq; deorū uirorumq; præſtantium habendo rationabilem gratiam. Porrò fabarum interdicebat uſum, quòd uento eſſent plenæ atque animato maximè conuenirēt. Ad hæc niſi ſumantur, leuiores ac modeſtiores fieri uentres, atque adeò quæ in ſomnis contingunt, imagines leues ac perturbatione uacuas reddi. Refert autē Alexander in ſucceſſionibus philoſophorum, & iſta ſe in Pythagoricis commentarijs notaſſe, principium quidem omnium eſſe unitatem. Porrò ex unitate indefinitam dualitatem, ueluti materiam autori unitate ſubieciſſe. Ex monade uerò ac inde terminata dualitate numeros gigni, ex numeris puncta, ex punctis lineas, ex quibus planæ figuræ conſtent. Ex planis autem ſolidas figuras, ex quibus item ſolida conſiſtere corpora, quorum & quatuor elementa eſſe, ignem, aquam, terram, aërem, quæ per omnia ſe mutent ac uertant, ex quibus fieri mundum animatum, intelligibile, rotundum, mediam terram continentem, quam & ipſam rotundam eſſe & globoſam, ac circum habitari. Eſſe autem antipodas, nobiſq; obuerſa ueſtigia premere. * Aequis etiam partibus mundo ineſſe lucem ac tenebras, calidumq; & frigidum, ſiccum & humidum. Ex eis dum calor obtinet, æſtatem, dum frigus, hyemem fieri. Ea dum æquis partibus ſunt, optima anni tempora confici. Nam ea quæ uiret, eſt ueris grata ſalubriſq; temperies. *ἰσόμοιρα.

Quæ uerò declinat, autumni eſt inſalubris illa pars anni. Quod autem ad diem attinet, oriri quidem auroram ac ueſperam occidere. Quocirca inſalubriorem eſſe eum qui terra complectitur aëra, immotum ac morbidum, & quæ in illo ſunt omnia eſſe mortalia. Summum uerò ſemper moueri, & eſſe liquidiſſimum ac ſaluberrimum, & quæ in eo ſunt immortalia omnia, atq; idcirco diuina. Solem item & lunam & reliqua ſydera deos eſſe, quippe in illis ſuperare calorem, qui ſit uitæ autor. Lunam quoq; à ſole illuſtrari, hominibusq; eſſe cum dijs cognationem, quòd & homo caloris particeps ſit. Vnde & Deum noſtri prouidẽtiam gerere. Fatum quoq; omnium & eorũ, quæ ſunt per partes adminiſtrandorum cauſam eſſe. Penetrare item à ſole radium per æthera frigidum & corpulentum. Vocat autem aërem frigidum æthera. Hunc uerò radium etiam profunda penetrare, atq; ideo uiuificare omnia. Viuere item animo quæ calori participent, atque ideo & plantas eſſe animantes, animam tamen non habere omnes. Animam uerò auulſionẽ ætheris eſſe, & calidi & frigidi, eò quòd ſit particeps frigidi ætheris. Differre autem à uita animam, eſſeq; illam immortalẽ, quandoquidem & id à quo auulſa eſt, immortale ſit. Porrò animalia ex ſe inuicẽ naſci ſeminali ratione, quæ uerò è terra fiant, generationẽ nõ poſſe ſubſiſtere. Semen autẽ eſſe cerebri ſtillam, quæ in ſe calidum contineat uaporem. Hæc uerò dum infunditur uuluæ, ex cerebro saniem & humorẽ ſanguinemq; profluere. Ex quibus caro, nerui, oſſa, pili, totumq; conſiſtat corpus: ex eo autẽ uapore ſenſum atq; animam conſtare. Formari autẽ primò quidem concretũ, & compactum intra dies quadraginta, iuxta uerò rationẽ harmoniæ, intra ſeptem aut noue, aut decem ut plurimùm menſes conſummatum atque perfectũ infantem gigni.

gigni. Habere autem in ſe omnis uitæ rationes, quibus ſua ſerie connexis contineri iuxta congruentiæ rationem, cùm ſingula ſtatutis temporibus accedunt. Senſum quoq; communiter omnem, ac per ſpeciem temperamētum, uaporem eſſe quendam nimis calidum, atq; ideo aërem aquamq́; penetrare: affligi enim calidum à frigido. Nam ſi eſſet frigidus in oculis uapor, diſtaret profectò aduerſus aërem ſimilem. Nunc uerò in pleriſq;, oculos ſolis ianuas appellat. Eadem & de auditu decreuit ac ſenſibus reliquis. Porrò humanam animam trifariàm diuidit, in ſenſum, & mētem, & iram. Senſus igitur & iræ cæteras quoq; animantes eſſe participes, mentem uerò ad ſolum pertinere hominē. Eſſe autem principium animæ à corde uſq; ad cerebrū, & eam quidem quæ ſit in corde ipſius partē concupiſcentiam eſſe. Mentem uerò atq; animam in cerebro cōſtare. Guttas autem noſſe ab his manare ſenſus. Ac partē quidem prudentiæ capacem eſſe immortalem, cætera uerò mortalia, nutririq; ex ſanguine animam, eiuſq; rationes uentos eſſe. Ipſam uerò unam cum ſuis rationibus eſſe inuiſibilē, quòd æther quoq; ſit inuiſibilis. Cæterùm animæ uincula uenas eſſe & arterias & neruos. Vbi uerò inualuerit & ſecum fuerit, quieſcere, uinculaq́; ipſius fieri rationes atque opera. Eiectam eam in terram in aère uagari corpori ſimilē. Porrò Mercurium animarum quæſtorem eſſe, atq; ideo ductorem dici, ianitorem ac terrenum, quòd is ex corporibus, & ex terra, & mari animas immittat, & puras quidem atq; purgatas in excelſum ducat. Impuras uerò illis ne appropinquare quidem neq; inuicem ſibiipſis, cæterùm uinciri à furijs infractis nexibus. Quin totum aëra plena eſſe animis, eoſq́; & dæmones & heroas exiſtimari, atq; ab his hominibus immitti ſomnia & ſigna atq; morbos, neq; ſolum ho-

minibus, uerùm & pecudibus ac iumentis reliquis, atq; ad hos referri luſtrationes & * expiationes, diuinationem omnem & uaticinia, & cætera id genus. Maximum uerò eorum quæ in hominibus fingi poſſunt, dixit animam eſſe, ſiue ad bonum induceret ſiue ad malum. Feliceſq; ac beatos eſſe homines, quibus bona anima aduenerit. Eam uerò nunquam quieſcere, neq; eundem fluxum obtinere. Iuſtum item uim habere iuriſiurandi, atq; ideo & Iouem * iuratorem dici. Virtutem harmoniam eſſe, ſanitatē prætereà & bonum omne, atq; Deum, ideoq; per harmoniam conſtare omnia. Amicitiam itidem eſſe æquabilē congruentiam. Honores Dijs exhibendos, heroas tamen haud æquo honore ducendos. Cæterùm Dijs ſemper quidē cum laudibus amictuq; candido, & caſto corpore honores adhibendos, heroibus uerò ex dimidio diei. Eam uerò munditiem expiationibus lauacriſq; atque aſperginibus fieri, uacando à funere & cubili & inquinamēto omni, morticiniſq; & pollutis carnibus abſtimendo, triglisque ac ſepijs, ouisque & quæ ex ouis naſcuntur animalibus, fabis quoque & cæteris, quæ prohibent, qui in templis myſteria rituſq; faciunt. Ait autem Ariſtoteles in libro de fabis, ideo admonuiſſe illum fabis abſtinendum, ſiue quòd pudendis ſimiles ſint, ſiue quòd inferni ianuis. Sunt enim infœcūdæ ſolæ, ſiue quòd corrumpant, ſiue quòd naturæ uniuerſi ſimiles ſint, ſiue quòd paucorum dominatu gaudent: nam his in ſuffragijs utebantur. Quæ uerò ceciderint non tollenda, ut aſſueſcatur non niſi moderatè edere. Porrò Ariſtophanes heroum ait ea eſſe quæ cadunt, dicens in heroicis: Ne guſtato quidem ea quæ intra menſam deciderint. Gallo plumis albis abſtinēdum, quòd Menſi ſacer ſit, ac ſupplex. Nam & horas ſignificat. Piſces item non guſtandos eos qui ſacri ſunt.

* ἀποδιοπομπήσεις.

* ὅρκιον.

Neq;

Neq; enim fas eſſe eadem dijs & hominibus apponi,ſicuti nec ſeruis & liberis. Candidum quidem quod eſt, ad boni pertinere naturam,atrum uerò ad mali. Panem non frangendum. Nam in unum ueteres amici coibant,quemadmodum nunc etiam Barbari, neq; diuidendum quòd illos in unum cogat. Alij ad iudicium referunt quod apud inferos fit. Alij quòd in bello formidinem faciat. Alij quòd ab hoc incipiat uniuerſum, in ſolidarumq; figurarū omniū ſphæra, planarum uerò circulus ſit. Senectutem & omne detrimento obnoxium pari ratione teneri. Iuuentutem itidem & quicquid incrementa ſuſcipit, idem eſſe. Sanitatem ſpeciei eſſe conſiſtentiam, morbum contrà eſſe huius uiolationem: de ſale quod apponi conueniat idcirco ſtatuit, quòd iuſtitiæ admoneat. Hoc enim quicquid occupauerit ſeruat, & ex liquidiſsimis rebus aqua & mari ſit. Hæc Alexander in Pythagoricis reperiſſe ſe in commentarijs tradit. Eadem fermè Ariſtoteles. Enimuero Pythagoræ ipſius grauitatem ac modeſtiam & Timon in Sillis, cùm illum carpere inſtituiſſet, non reliquit intactam in hanc ſententiam loquens, Pythagoram quoq; magiæ inſignem, opinione gloriæ grauitatisq; celebrem. Quòd autem alius idem aliàs fuerit, Xenophanes in elegia teſtatur, cuius eſt initium: Nunc alia dicere aggrediar. Quod uerò de illo dixit, ſic ſe habet:

Καὶ ποτέμιν τυφελιζομένου σκύλακος παριόντα.
Φασὶν ἐποικτεῖραι καὶ τόδε φάσθαι ἔπος,
Παῦσαι μηδὲ ῥάπιζ᾽ ἐπεὶ φίλου ἀνέρος ἐστὶ
Ψυχὴ, τὴν ἔγνων πθεγξαμένης ἀΐων. hoc eſt,

Qui catulum duro miſeratus uerbere cæſum,
Cùm, ut fama eſt, olim præterijſſet, ait,
Deſine, ne miſerum cædas, nam charus amici
Eſt animus, quod uox indicat ipſa mihi.

Atq; ita Xenophantes ſugillat illum. Cratinus in Pythagoricis atque in Tarentinis in hunc modũ hæc inquit: Eis cõ-
*ἰδιώτην. *ſuetudo eſt, ſi quem* ſimplicem undecũque nacti fuerint ingreſſum experimentum facturum quantũ illi dicendi uiribus præſtant, perturbare illũ, obiectionibusq; uerſare, conclusionibus, inæqualitatibus, fallacijs, magnitudinibus, non inde emergere. Mneſimachus Dalmoni, Pythagoreo more*
*Λοξίᾳ. **ſoli immolamus inanimasum nihil, omnia comedẽtes. Ariſtophon in Pythagoreo inſtituto ait, quòd cùm deſcendiſſet in diætam eorum, qui apud inferos ſunt, uidiſſe ſingulos, Pythagoricos uerò multum omnino à mortuis differre. His quippe ſolis conueſci Plutonem ob pietatem dixit. Facilem ais Deum, ſi ſordidis cibis adeſſe gaudet. Item in eodem: Comedunt olera & aquam in potu ſumunt, pediculos & pallium atque ſqualorẽ nemo ex alijs perferre poſſet. Moritur autem Pythagoras hoc modo: Conſederat in domo Milonis cum ſocijs: eam uerò domum quiſpiam ex his quos ille admittere noluerat, per inuidiam incendit. Sunt qui Crotoniatas ipſos tyrannidis ſuſpicione ac metu hoc perpetraſſe dicãt. Pythagoram igitur incendij incommoda uitantem, cùm egrederetur comprehenſum eſſe, & agro cuidam fabis pleno intrantem ibi conſtitiſſe ac dixiſſe, Capi præſtat quàm has dare peſſum, cædiq; ſatius eſt, quàm quicquam loqui, atque ita iugulũ perſecutoribus nudaſſe, compluresq; ex diſcipulis, nam circiter quadraginta ſequuti fuerant, fuiſſe interemptos, paucosq; effugiſſe, ex quibus Archytas Tarentinus fuerit, & Lyſis ille quem ſuprà memoraimus. Porrò Dicæarchus Pythagoram in delubrũ muſarum, quod Metaponti eſt, confugiſſe, ibiq; cùm quadraginta dies abſque cibo perſtitiſſet, defeciſſe ait. Heraclides uerò in epitome uitarum Satyri, illum poſtquam*

in

in Delo Pherecydi iuſta perſoluerat, rediſſe in Italiam, & cùm in domo Milonis Crotoniatæ celebritatẽ offendiſſet, Metapontũ perueniſſe, ibiq; cùm uiuere diutius nollet, inedia uitam finiſſe. Hermippus autẽ ait bello inter Agrigentinos atq; Syracuſanos exorto, Pythagoram exiſſe cum ſocijs, Agrigentinis opem laturum. Verſis autem in fugam illum fabarũ campum circuiſſe, ibiq; à Syracuſanis fuiſſe interfectum. Reliquos uerò ad trigintaquinque Tarenti fuiſſe crematos, cùm primarijs ciuitatis contrà ire uellent, atque ab eis in Reipublicæ adminiſtratione diſſentirent. Aliud item quiddam huiuſmodi de Pythagora Hermippus refert. Ait enim illũ cùm in Italiam ueniſſet, ſubterraneam feciſſe domum, matriq; mandaſſe quæ contingerent, tabulis inſcriberet, tempusq; adnotaret, deinde illum deſcẽdiſſe, ac dum rediret, id matrem feciſſe. Anno autem exacto aſcendiſſe Pythagoram ex effoſa domo ſqualidum ac macie cõfectum, aduocataq; concione dixiſſe, ex inferis ſe aſcẽdere, atq; ut ſibi fidem faceret, recitaſſe quicquid eueniſſet. Eos uerò ijs quæ dicebantur affectos in lacrymas eiulatusq; prorupiſſe, Pythagoramq; iam diuini quippiam habere exiſtimantes, uxores ſuas illi in diſciplinam certatim dediſſe, ut quidpiam ex illo addiſcerent, easq; Pythagoricas uocatas eſſe. Hæc Hermippus. Erat autem Pythagoræ & uxor Theano nomine, Brontini Crotoniæ filia. Hanc alij Brontini uxorem Pythagoræq; diſcipulam tradunt. Erat illi & filia Damo, ut Lyſis in epiſtola ad Hipparchũ ait, de Pythagora in hunc modum loquẽs: Aiunt autem plurimi publicè, te, id quod Pythagoras ſemper inhibuerat, philoſophari, qui cùm Damoni filiæ cõmentaria ſua cõmendaret, iuſsit ne cui extra domũ ea traderet. Ea uerò cũ ingẽti pecunia poſſet illa detrahere, omnino noluit, inopiã quippe

pe

pe patriſq; monita auro pretioſiora cenſuit: idq; cùm eſſet mulier. Fuit illi & filius Telauges, qui etiam patri ſucceſſit, ac iuxta quoſdam Empedoclis præceptor fuit. Hippobotus autem Empedoclē dixiſſe ait de Telauge: Clara Theanus procles Pythagoræq;. Telauges autem ille nihil ſcripſiſſe fertur, at ipſius mater nōnulla. Rogata quando mulier à uiro munda ſit, dixiſſe ferunt, A ſuo quidem cōtinuò, ab alieno uerò nunquam. Ei uerò quæ ad uirum ingrederetur, monebat uti cum ueſte & uerecundiam poneret, exurgensq; denuo cum ipſis illam unà reſumeret. Rogata quænā, hæc, inquit, per quæ mulier uocor. Igitur Pythagoras iuxta Heraclidem Serapionis filium octogeſimo ætatis anno moritur, ſecūdum propriam ætatum deſcriptionem, iuxta plurimos autem nonageſimo. Extant autem & quæ in hunc luſimus, ſic ſe habentia:

Οὐ μόνος ἐμψύχων ἀπέχει χέρας, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς.
  Τίς γὰρ ὃς ἐμψύχων ἥψατο Πυθαγόρα;
Ἀλλ' ὅταν ἑψηθῇ τι, καὶ ὀπτηθῇ, καὶ ἁλισθῇ
  Δὴ τότε καὶ ψυχὴν οὐκ ἔχον ἐσθίομεν. hoc eſt,

Haudquaquam ſolus tu animatis abſtinuiſti.
  Quiſnam animata uorat, dic mihi Pythagora?
Verùm ubi quid toſtum eſt, elixum, uel ſale ſparſum,
  Tunc edimus, quoniam ſpiritus omnis abeſt.

Item aliud in eundem:

Ἀλλ' ἦν Πυθαγόρας τοῖος σοφὸς, ὥστε μὲν αὐτὸς
  Μὴ ψαύειν κρειῶν, καὶ λέγεν ὡς ἄδικον,
Σιτίζειν δ' ἄλλους ἄγαμαι σοφόν. αὐτὸς μὲν γὰρ
  Οὐκ ἀδικεῖν ἄλλους αὐτὸς ἔτ' ἦχ' ἀδικεῖν. hoc eſt,

Talis erat ſapiens, ut nollet tangere carnes
  Pythagoras, magnum & diceret eſſe ſcelus.
Carnibus admiror ſocios quòd pauit, & ipſe

Carnibus abſtinuit, flagitium eſſe ratus.

Item aliud:

Τὰς φρένας ἢν ἐθέλῃς τὰς Πυθαγόραο νοῆσαι
  Ἀσπίδος Εὐφόρβου βλέψον ἐς ὀμφαλοέν.
φησὶ γὰρ, οὗτος ἐγὼν ἦμην πρὶν βροτὸς, ὅσδε
  Ὅτ' οὐκ ἦν φάσκων ὅστις ἔην ὅτ' ἔην. hoc eſt,

Reſpice in Euphorbi radiantia ſcuta renati,
Pythagoræ mentem noſcere quiſquis aues.
Olim ego, dicit, eram mortalis, nec ſinit unquam,
Siue erat, haud uel erat, dicere ſemper, eram.

In eundem:

Αἶ, αἶ, Πυθαγόρης τί τόσον κυάμους ἐσεβάσθη;
  Καὶ θάνε δῆτα φυτοῖς ἄμμιγα τοῖς ἰδίοις.
Χωρίον ἦν κυάμων, ἵνα μὴ τούτους δὲ πατήσῃ,
  Ἐξ Ἀγραγαντίνων κάτθαν' ἐνὶ τριόδῳ. hoc eſt,

Heu, heu Pythagoras quid uile legumen adorat?
Quem in proprijs fama eſt occubuiſſe fabis.
Nam ne forte fabas fugiens calcaret in agro,
Tandem Agragantino cæſus ab hoſte perit.

Floruit autem Olympiade ſexageſima, ipſiusq; ſchola durauit uſq; ad nonam & decimam generationem. Poſtremi enim Pythagoreorum fuere quos Ariſtoxenus uidit, Zenophilus Chalcidienſis ex Thuria, & Phanto Philiaſius, & Echecrates, & Diocles, & Polimnaſtus, Philiaſij & ipſi. Erant autem auditores Philolai & Euryti Tarentinorũ. Fuerunt autem Pythagoræ quatuor eodem ferè tempore, nec multum ab ſe inuicem diſtantes. Vnus quidem Crotoniata homo tyrannicus. Alter Philiaſius corporum exercitator aliptes, ut quidam aiunt. Tertius Zacynthius, cuius aiunt illud eſſe philoſophiæ arcanũ, ac eius rei præceptor, à quo item illud prouerbiale: Ipſe dixit, in publicum manauit.

manauit. Sunt qui & alium ſculptorem Rheginũ fuiſſe dicant Pythagoram, qui primus uiſus ſit numerorũ ac modorum repertor fuiſſe. Alium item ſculptorem Samium & alium oratorem non bonum, & alium medicũ qui de hernia ſcripſerit, ac de Homero quædam compoſuerit. Alium item qui Doricè ſcripſerit, autore Dionyſio. Porrò hunc Eratoſthenes, quem & Phauorinus in omnimoda hiſtoria ſequitur in libro octauo, primũ fuiſſe tradit, qui XLVIII. Olympiade peritus ac exercitatus pugil euaſerit, quem comatum atque purpuratum, eiectúmque ex puerorum ludo atque irriſum continuò uiros petiſſe ac uiciſſe. Simplex eſt huic epigramma quod fecit Theætetus:

Πυθαγόρην τινὰ ὦ ξεῖνε κομήτην ἀδόμενον
Πύκτην εἰ κατέχεις Σάμιον, Πυθαγόρης ἐγώ εἰμι.
Τά δ' ἔργα μὸν' εἴτιν' ἔροιο Ἠλείων, φήσεις
Αὐτὸν ἄπιστα λέγειν. hoc eſt,

Pythagoram quendam comatum hoſpes nobilem
Pugilem Samium, ſi contines, Pythagoras ego ſum.
Quæ geſſerim uerò ſi quempiam Eleum rogabis,
Dices illum incredibilia narrare.

Hunc Phauorinus ait definitionibus ob mathematicã uſum materiam, ampliaſſe uerò illam Socratẽ, & qui ab eo fluxere. Poſteà autem Ariſtotelem & Stoicos, primóq; cœlum appellaſſe mundum, terramq; rotundam. Id autem Theophraſtus Parmenidi, Zeno Heſiodo aſsignant. Huic autem reſtitiſſe Cydonem, ſicut Antidicum Socrati. De Pythagora autem athleta circunfertur hoc epigramma:

Οὗτος πυκτεύων ἐς Ὀλύμπια, παισὶν ἄνηβος
Ἤλυθε Πυθαγόρας ὁ Κρατέω Σάμιος. hoc eſt,
Hic puer & pugil à pueris ad Olympia uenit
Pythagoras Samius, patre ſatus Crateo.

At

At uerò philoſophi epiſtola legitur in hunc modum:

PYTHAGORAS ANAXIMENI.

AT *tu uirorum optime, ſi nihil Pythagora & genere, & gloria præſtantior eſſes, profectò ad nos iam ex Mileto migraſſes, nunc uerò te continuit paterna & auita gloria, quæ & me continuiſſet, ſi eſſem Anaximeni ſimilis. Cæterum uos ſi augurio urbes deſeretis, eis quidem ornatus adimetur, Mediq; illis inſeſtius inſtabunt. Neque uerò ſemper conuenit aſtrorum ac cœli ueſtigare rationes. Præſtat interdū ad patriam curas cogitationesq; conuertere. Quanquam ego non ſemper meis uaco fabulis, uerùm & bellis interdum, quibus inter ſe inuicem Itali diſſident. Quoniam uerò de Pythagora diximus, dicendum iam de Pythagoricis illuſtribus uiris, poſt quos dicēdum erit de his qui ſparſim à pleriſque referuntur, tum deinceps adnectemus ſucceſſionis ſeriem memorabilium uirorum uſque ad Epicurum, ſicuti ſuprà promiſimus. De Theano autem & Thelauge iam diximus, dicendū modò de Empedocle primum. Nam, ut quibuſdam placet, Pythagoræ auditor fuit.*

EMPEDOCLES.

EMpedocli, *ut ait Hippobotus, Meto pater, auus Empedocles Agrigentinus fuit. Idem & Timæus refert in decimoquinto hiſtoriarum libro, inſignē fuiſſe uirum Empedoclem poëtæ auum. Hermippus eadem fermè ait. Heraclides itidem de inſulis, clara ex familia fuiſſe auum, equósque nutriſſe tradit. Dicit & Eratoſthenes in Olympionicis, LXXI. Olympiadem uiciſſe Metonis patrem, Ariſtotelis utens teſtimonio. Apollodorus autem grammaticus in Chronicis, Metonis quidem filium fuiſſe ait, cæterùm ad Thurios nuper omnino conditos ueniſſe Glaucus ait: deinde poſt pauca, Qui uerò, inquit, domum profu-*

gum ueniſſe Syracuſas, & cum illis aduerſus Athenienſes bellaſſe aiunt, prorſus id mihi ignorare uidetur. Aut enim iam defecerat, aut omnino ualde ſenex erat, id quod minimè ueriſimile eſt. Nanq; & Ariſtoteles ipſum & Heraclitum LX. ætatis anno uita exceßiſſe ait, qui uerò LXX. & primam Olympiadem uicerat eques, eodem cenſebatur nomine. Ita & tempus ab Apollodoro ſignificatur. Satyrus autem in uitis Empedoclem ait filium fuiſſe Exanæti. Reliquiſſe autē & illum filium Exanætū, eademq; Olympiade ipſum quidem equeſtri certamine uiciſſe, filium uerò illius lucta, ſiue, ut ait Heraclides in epitome, curſu. Verumenimuerò in Phauorini commentarijs reperi Empedoclem & bouem mactaſſe ſpectatoribus ex melle & farina fratremq; habuiſſe Callicratidem. Telauges autem Pythagoræ filius in epiſtola ad Philolaum, Empedoclem ait Archinomi fuiſſe filium. Quòd autem Agrigentinus ex Sicilia fuerit, ipſe in primo luſtrationum refert:

Ὦ φίλοι οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθὸν Ἀκράγαντος
Ναίετ' ἀν' ἄκρα πόλιος. hoc eſt,

O' ſocij ingentem flauas Agragantis ad undas
Vrbem qui colitis poſitam ſub mœnibus altis.

Hactenus de genere ipſius. Audiſſe autem Pythagoram Timæus autor eſt in nono hiſtoriarum, dicens, deprehenſum quòd orationem furatus eſſet, ſicuti & Plato, atque ideo ad conſortium ſermonum admitti prohibitū, ipſumq; meminiſſe Pythagoræ:

Ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδὼς
Ὃς δὴ μήκιστον πραπίδων ἐκτήσατο πλοῦτον. id eſt,

Quidam & in his uir ſummus erat, rerumq; peritus
Diuitijs qui animi cordatos uinceret omnes.

Sunt qui iſta de Parmenide dixiſſe putāt. Refert Neanthes

Pythag

*Pythagoricos uſque ad Philolaum & Empedoclem ad ſermonum communionem admitti ſolitos. Vbi uerò ipſe poëmata illa uulgare cœpit, latam eſſe legem uti uerſificator omnis inde arceretur. Idem & Platonem pertuliſſe aiunt, quippe & hunc fuiſſe prohibitum, quem tamen illorum audiuerit Empedocles, non dixit. Eam enim, quæ Telaugis fertur epiſtolam, quòd Hippaſum ac Brontinum audierit, non uſquequaque probari. Enimuero Theophraſtus Parmenidem illum imitatum dixit, ipſiusq; æmulum & in poëmatibus fuiſſe, quippe & illum in uerſu phyſicæ rationis ſequi exprimereq;. Hermippus autem non Parmenidis, uerùm Xenophanis fuiſſe imitatorem tradidit, qui cùm diu uerſatus eiusq; carmen imitatus ſit, poſtmodum Pythagoricis congreſſum eſſe. Alcidamas uerò in Phyſico refert eodem tempore Zenonem & Empedoclem unà audiuiſſe Parmenidem, demum ab ſe diſceßiſſe, ac Zenonem quidem ſeorſum philoſophatum eſſe, hunc uerò Anaxagoram & Pythagoram audiſſe, atque alterius conſtantiam & grauitatem uitæ atque habitus, alterius de natura rationes fuiſſe imitatum. Ariſtoteles uero in ſophiſta, primum Empedoclem oratoriæ inuentorem ait, Zenonemq; dialecticæ. In lib. autem de poëtis aſſerit Homericum Empedoclem, acutúmque * in dicendo fuiſſe, tranſlationibus item ac cæteris poëticis figuris uſum. Atque ideo cùm & alia poëmata ſcripſiſſet, & Xerxis tranſitum, & in Apollinem proœmiũ, ea poſteà ignibus tradidit ſoror quædam ipſius ſiue filia, ut Hieronymus meminit, proœmium quidem imprudens. Perſica autem prudens ac ſciens, quòd ea imperfecta eſſent. Tragœdias illum prætereà ſcripſiſſe refert, ac politica. Verùm Heraclides Serapionis filius, tragœdias alterius fuiſſe memorat. Hieronymus uerò quadraginta*

* περὶ τὴν φράσιν.

tria illius opuſcula ſe legiſſe aſſerit, Neanthes autem ad hunc iuuenē ſcripſiſſe, & ipſum tragœdias in quas ſe poſtea incidiſſe. Porrò Satyrus in uitis refert & medicū illum fuiſſe, oratoremq́; optimum, Gorgiamq́; Leontinum ipſius fuiſſe diſcipulum, uirum in oratoria inſignem, qui & artem rhetoricam ſcripſerit, quem tradit Apollodorus in chronicis centum & nouem ætatis impleſſe annos. Hunc ait Satyrus dicere ſolitum affuiſſe ſe Empedocli magiam exercenti, ipſumq́; in poëmatibus id profiteri, & complura alia inter quæ profitetur,

Φάρμακα δ' ὅσσα γεγᾶσι κακῶν, καὶ γήραος ἄλκαρ.
Πεύσῃ, ἐπεὶ μούνῳ σοὶ ἐγὼ κρανέω τάδε πάντα.
Παύσεις δ' ἀκαμάτων ἀνέμων μένος, οἵτ' ἐπὶ γαῖαν
Ὀρνύμενοι πνοιαῖσι καταφθινύθουσιν ἀρούρας.
Καὶ πάλιν ἤν κ' ἐθέλησθα παλίντιτα πνεύματ' ἐπάξεις.
Θήσεις δ' ἐξ ὄμβροιο κελαινοῦ, καίριον αὐχμὸν,
Ἀνθρώποις, θήσεις δὲ καὶ ἐξ αὐχμοῖο θερείου
Ῥεύματα δενδρεόθρεπτα, τὰ δ' ἐν θέρει ἀΐσσαντα.
Ἄξεις δ' ἐξ ἀΐδαο καταφθιμένου μένος ἀνδρός. hoc eſt,

Pharmaca queis pellas morbos, leueſq́; ſenectam
Percipies, quæ cuncta tibi communico ſoli.
Compeſceſq́; truces uentorum ritè procellas,
Exorti inſanis qui uaſtant flatibus agros.
Surſum ſi libeat, mox flamma pigra ciebis,
Et media induces è tempeſtate ſerenum,
Induces media pluuias æſtate ſalubres,
Et flatus ſicca qui perflent omnia meſſe.
Extinctumq́; hominem nigro reuocabis ab Orco.

Multis item modis eum uirum admirationi habitum Timeus in decimooctauo hiſtoriarū autor eſt. Namq́; Eteſiis aliquando uehementer flantibus, adeò ut fruges corrumperen

perent, excoriari aſinos iußit, factisq; utribus eos collibus & montium uerticibus admoueri ad compellendos flatus, ceſſantibusq; uentis ab euentu rei κωλυσανέμαν uocatum eſſe. Heraclides quoque in libro de morbis, ait ipſum Pauſaniæ* dictaſſe quæ de Apno ille ſcripſit. Erat autem Pauſanias, ut Satyrus & Ariſtippus ait, amator eius: cui & de natura libros compoſitos ita declarauit:

*ὑφηγήσασθαι τὸν ἄπνουν.

Παυσανία σὺ δὲ κλῦθι δαΐφρονος Ἀγχίτου υἱέ. hoc eſt,
Pauſania Anchiti ſapientis percipe fili.

Sed & epigramma in eum ſcripſit in hanc ſententiam:

Παυσανίην ἰητρὸν ἐπώνυμον Ἀγχίτου υἱὸν
Φῶτ' Ἀσκληπιάδην πατρὶς ἔθρεψε Γέλα,
Ὃς πολλοὺς μογεροῖσι μαραινομένους καμάτοισι
Φῶτας ἀπέστρεψεν Περσεφόνης *ἀδύτων. hoc eſt,
Pauſaniam Anchiti natum, Phœbiq; nepotem,
Clarum aluit medicum patria clara Gela.
Qui multos diris homines languoribus ægros
Eripuit furuis Perſephones thalamis.

*al. θαλάμων.

Ἄπνουν igitur Heraclitus tale quiddã eſſe ait, quod triginta dies corpus abſque ſtrepitu integrum, incorruptumq; ſeruaret. Vnde illum & medicum & uatem dixit, ut ex eius uerſibus patet, quibus incolas ampli Agrigenti ſaluere iubet, à quibus & deum ſe crediuult, diuinosq; ſibi petit honores. Verſus autem ſic ſe ferè habent:

Ὦ φίλοι οἳ μέγα ἄστυ κατὰ ξανθοῦ Ἀκράγαντος
Ναίετ' ἄκρα πόλεως ἀγαθῶν μελεδήμονες ἔργων
Χαίρετ', ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἄμβροτος, οὐκ ἔτι θνητὸς
Πωλεῦμαι μετὰ πᾶσι τετιμημένος, ὥσπερ ἔοικε,
Ταινίαις τε περίστεπτος στέφεσί τε θαλείοις
Τοῖσιν ἅμ' εὖτ' ἂν ἵκωμαι ἐς ἄστεα τηλεθόωντα
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ σεβίζομαι, οἱ δ' ἅμ' ἕπονται

Μύριοι ἐξερέοντε ὅπῃ πρὸς κέρδος ἀταρπὸς
Ἢ μὲν μαντοσυνέων κεχρημένοι, οἱ δέτι νούσων
Παντοίων ἐπύθοντο κλύειν δυσηκέα βάξιν. hoc eſt,

Vrbem qui flaui ad ripas Acragantis amici
Incolitis magnam, res & curatis honeſtas,
Saluete: immortalis ego conuerſor apud uos,
Vt par eſt, deus, & tali me dignor honore
Formoſis uinctus uittis roſeisq; corollis:
Queis quando egregias ueniam comitatus ad urbes,
Mulieribus maribusq; colar, comitesq; ſequentur
Innumeri, ad lucrum quos ardens ſemita ducit,
Quiq; prophetiam exercent, qui diſcere morbi
Omnigeni curam cupiunt artesq; ſalubres.

Amplum uerò Agrigentū dixiſſe ferunt, quòd in illa octin genta hominū millia inhabitarent. Vnde & Empedoclem illis delicijs uacantibus dixiſſe, Agrigentini delicijs quidē ita quotidie ſe dedunt, ac ſi proſtridie morituri: domos uerò ita ædificant, quaſi perpetuò uicturi. Eas uerò ipſas expiationes in unum corpus coëgiſſe fertur Cleomenes coaceruator, quemadmodum & Phauorinus in commemorationibus ait. Fuiſſe uerò eum in primis liberum atq; ab omni imperandi faſtu remotiſſimum Ariſtoteles tradit, ſiquidem & regnum cùm ſibi offerretur, conſtanter renuit, ſicuti Zanthus in illius laudibus meminit, ſimplicitatem uitæ quàm regum delicias charius amplectens, eadem & Timæus refert, cauſam ſimul adijciens cur ita popularis fuerit. Inuitatus enim fuerat à quodā ex principibus, ac procedente conuiuio cœna nō inferebatur. Tacētibus alijs indignè ille ferens inferri iuſſit. Qui uerò illū inuitarat præſtolari ſe curiæ miniſtrum dixit. Vbi uerò ille aduenit, con uiuij princeps conſtitutus eſt, id nimirū agente eo qui illum

uoca

nocauerat, tum ille tyrannidis initia haud obſcura præ ſe ferens, iubebat aut bibere, aut in caput effundi merum. Tunc igitur Empedocles tacuit. Poſtridiè uerò coacto iudicio damnauit utrunque, ac peremit inuitatorem & conuiuij principē. Iſtud enim eius reipublicæ tractandæ initium fuit. Rurſus Acrone medico locum ſibi ad conſtruendum paternum monumentum à ſenatu poſtulante, quòd inter medicos arte præcipuè excelleret, in medium ſurrexit Empedocles, ac fieri prohibuit, atque inter cætera quæ de æqualitate diſſeruit, ita illum rogare cœpit, cuiuſmodi monumento incidemus elogium? Num hoc?

Ἄκρον ἰητρὸν ἄκρον᾽ Ἀκραγαντῖνον πατρὸς ἀκρῶν
Ἀκροτάτης κρύπτει κρημνὸς ἄκρος πατρίδος. hoc eſt,
Acronem ſummum medicum ex Agragante profectum
Qui ſummo in patriæ culmine habet tumulum.

Quidam autem ſecundum uerſum ita pronuntiant:

Ἀκροτάτης κορυφῆς τύμβος ἄκρος κατέχει. hoc eſt,
Verticis excelſi celſa ſepulchra tenent.

Hoc quidam Simonidis eſſe tradiderunt. Poſtea uerò Empedocles & mille hominum cœtum antiquauit, conſtituto triennij magiſtratu, ut non ſolùm eſſet diuitum, uerùm & mediocrium ac ciuilium rerum non expertium. Deniq; & Timæus in primo & ſecundo libro, ipſius enim ſæpe mentionem facit, contrariam reipublicæ tradit putatum cum habuiſſe ſentētiam, quandoquidem iactantia & amore ſui ferebatur immodicè, quippe qui in carmine ſe Deum dixerit. Quando item ad Olympia peregrinaretur, in ſe cunctorū uertebat ora, ut nullius inter loquēdum tanta quanta Empedoclis fieret mentio. Poſtremò cùm Agrigētum conderetur, obſtiterunt illius inſtituto inimicorum nepotes, unde in Peloponneſum ſeceſſit, ibiq; odijt diem. Timæus

autem ne hunc quidem prætermiſit, ſed ipſum mordet cùm ait, Et Empedocles forenſium formator uerborum quantum ualuit, tantum cepit imperans, qui diſpoſuit magiſtratus indigentes alijs. De illius uerò obitu uaria fertur opinio. Heraclides enim cum enarraſſet* de Apno, ut Empedocles maximam ex eo gloriam conſecutus eſſet, quòd mulierem defunctam uiuam miſiſſet, ait, illum ſacrificium ad Piſianactis agrũ feciſſe, conuocatis plerisq; ex amicis, inter quos & Pauſanias erat. Vbi uerò conuiuio peracto alij quidem loco paululum digreßi, alij ſub arboribus uillæ ſe ad quieſcendum compoſuerunt, alij quocunq; uiſum eſt in loco quieuerunt, ipſe ubi accubuerat permanſit. Mane autem facto è ſomno excitis cæteris, ſolus ipſe repertus nõ eſt. Facta autem diligẽti inquiſitione è ſeruis qui rogabantur, unus aſtitit qui diceret ſe nocte media ingentem audiſſe uocem Empedoclem uocantem. Tum uerò ubi ſurrexiſſet, cœleſtem uidiſſe lucem & ſplendorem tedarũ, nihil aliud. Illis uerò in eo quod contigerat ſtupentibus, deſcendit Pauſanias ut mitteret qui quærerent. Poſteà uerò prohibitus eſt curioſius quærere, dicens rem non indignam accidiſſe precibus ac diuino cultu, ibiq; ueluti Deo hoſtias offerri oportere. Hermippus autem illum cum Pantheam quandam Agrigentinam deſperatam à medicis curaſſet, hoſtias ob id mactaſſe. Qui uerò inuitati erãt ad LXXX. fermè fuiſſe. Hippobotus uerò illũ ait ubi exurrexerat Aetnam petiſſe, quò cùm perueniſſet, in ignis crateras ſe inieciſſe, ibiq; dum fidem cupit facere famamq; adſtruere quòd Deus effectus ſit, ignibus conſumptũ eſſe, poſteà ut ſeſe res haberet agnitum eſſe, una ex illius crepidis ui flammæ ex intimis ad exteriora reiecta, quippe calciari ſolebat ære. Huic famæ Pauſanias reluctabatur. Cæterùm Diodorus Epheſius de*

* κηλητῆς.

* τὰ περὶ τῆς ἄπνου.

Anaximandro ſcribēs ait illum huius æmulum fuiſſe, imitando tragicam grandiloquentiam ueſtiſque grauitatem. Enimuerò dum Selinuntios ex adiacentis fluuij fœtore peſtis inuaſiſſet, adeò ut & ipſe, & uxores partu periclitarentur, excogitaſſe Empedoclem duos quoſdam ex uicinis amnibus proprio ſumptu in flumen illud immittere, ut ex commiſtione aquæ dulceſcerent, ac ſedata peſte epulantibus Selinuntijs, Empedoclem apparuiſſe, illi eo conſpectò ſurrexerunt, eiq; uelut Deo diuinos honores detulerunt. Eam de ſe opinionem firmare uolentem ſe in ignes cōieciſſe. Verum hiſce Timæus refragatur, apertè aſſerens illum ubi in Peloponneſum ſe recepit, nunquam omnino rediſſe, atque ideo illius incertum eſſe obitum. Heraclidi uerò nominatim contradicit Piſianacta Syracuſanum dicens, neque uillam Agrigenti habuiſſe, uerùm à Pauſania factum amico monumentum. Is enim huiuſmodi uulgata fama, breuē ſtatuam illi, nam diues erat, ſiue aram, ut Deo condidit. Quónam ergo pacto, inquit, ſe in crateras iniecit, quorū nullam unquam fecit mentionem, & quidem cum propè eſſent? Mortuus enim eſt in Peloponneſo. Quòd ſi illius ſepultura non cernitur, nihil eſt cur admiremur. Nanque & aliorū multorum ſepulchra ignorantur. Iſta & huiuſmodi Timæus refert. Verùm ſemper Heraclidi conſuetudo eſt miracula iſta confingere, qui & ex luna cecidiſſe hominē dicit. Porrò Hippobotus ait ſtatuam Empedoclis opertam Agrigenti primùm ſtetiſſe, poſteà uerò ante Romanorum curiam conſtitutam fuiſſe, Romanis eam illuc transferētibus apertam. Pictæ quidē & nunc eiuſmodi quædam inueniuntur. Neantes uerò Cyzicenus, qui & de Pythagoricis ſcripſit, refert Meone uita functo tyrannidis pullulare exordia cœpiſſe. Tum uerò Empedoclem Agrigentinos induxiſſe, uti ſedi-

tionibus omiſſis æqualitatem ciuilem amplecterentur: multas itidem ciuium, quæ ſine dote erant, ex relictis ſibi opibus adiecta dote uiris tradidiſſe, atque ideo & purpuram ſe induiſſe, & ſtrophium aureum circundediſſe. Phauorinus in commentarijs autor eſt, crepidas item æreas & Delphicam ſumpſiſſe coronam. Coma item illi prolixa fuit, & pueri ſe deducentes, & ipſe grauis ſemper atque in uno ſeueritatis habitu perſtitit. Eiuſmodi igitur progrediebatur, ut ciuibus ſibi occurrentibus, ac pro magno id munere habentibus, ſpecimen quoddam & inſigne regium præ ſe ferre uideretur. Poſtremò uerò dum celebritatis cuiuſdam cauſa, Meſſanam curru inuectus proficiſceretur, cecidiſſe, coxamq́; fregiſſe. Quo etiam ex morbo defunctum eſſe ætatis anno LXXVII. eſſe item ſepulchrum eius Megaris. De ætate uerò ab Ariſtotele diſſentit. Ille enim LXV. annorum defeciſſe ait. alij centū & nouem uixiſſe annos contendunt. Floruit autē circa LXXX. & IIII. Olympiadem. Democritus autem Trœzenius in libro contra ſophiſtas, refert illum iuxta Homerum,

Ἀψάμενον βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο κρανείης
Αὐχέν' ἀποκρεμάσαι, ψυχὴν δ' ἀΐδόσδε κατελθεῖν. id eſt,
Connexo ex alta laqueo ſua guttura cornu
Inſeruiſſe, anima ut tetrum penetraret ad Orcum.

In ea uerò quam prædiximus Telaugis epiſtola, fertur illum ex ſenio in mare prolapſum, extinctúmque eſſe. Hæc de ipſius morte. Fertur & noſtrum in eum ex Pammetro noſtra carmen in hunc modum:

Καὶ σύ ποτ' Ἐμπεδόκλεις διερῇ φλογὶ σῶμα καθήρας
Πῦρ ἀπὸ κρατήρων ἔκπιες ἀθανάτων.
Οὐκ ἐρέω δ' ὅτι σαυτὸν ἔβαλλες ἐς ῥόον Αἴτνης
Ἀλλὰ λαθεῖν ἐθέλων ἔμπεσες οὐκ ἐθέλων. hoc eſt,
Empedocles rapida purgaſti corpora flamma,

Aeter

Aeternos ignes fortiter ore trahens.
Non dicam quòd te in feruentem miſeris Aetnam,
Lapſus es, at nolens, delituiſſe uolens.
Et aliud,

Καὶ μὴν Ἐμπεδοκλέα θανεῖν λόγος, ὥς ποθ' ἁμάξης
ἔκπεσε, καὶ μηρὸν κλάσατο δεξιτερόν.
Εἰ δὲ πυρὸς κρατῆρας ἐσήλατο, καὶ πίε, τί ζῶν
Πῶς ἂν ἔτ' ἐν Μεγάροις δείκνυτο τῶδε τάφος. hoc eſt,

Cruribus Empedocles *colliſis, dicitur eſſe*
Mortuus, è curru cùm cecidiſſet humi.
Si ſe flagrantem malè ſanus iecit in Aetnam,
Quomodo adhuc Megaris *ſtructa ſepulchra iacet?*

Timon *uerò ne ab eo quidem laceſſendo abſtinuit, dicens,* Empedoclesq; *forenſium opifex carminũ, & cætera.* Hæc *autẽ illi uiſa ſunt ac placita,* Elementa *eſſe quatuor: ignem, aquam, aërem, terram, amicitiamq;, qua copulentur: & diſcordiam, qua diſsideant.* Ait *autem ſic:*

Ζεὺς ἀργὴς ἥρη τε φερέσβιος, ἠδ' ἀϊδωνεὺς
Νῆστίς θ' ἣ δακρύοις τέγγει κρουνὸν βρότειον. hoc eſt,

Iuppiter *albus, & alma ſoror* Iuno, *atq; potens* Dis,
Et Neſtis *lacrymis hominum quæ lumina complet.*

Iouem *ignem,* Iunonem *terram,* Aidoneum *aërem,* Neſtin *aquam dicens, & hæc ait aſsiduas uerſare uices, deſinere nuſquam. Eſtq; æternus iuxta illum hic rerum ordo.* Denique *infert:*

Ἄλλοτε μὲν φιλότητι συνερχόμεν' εἰς ἓν ἅπαντα
Ἄλλοτε δ' αὖ δίχ' ἕκαστα φορεύμενα νείκεος ἔχθει. id eſt,

Nonnunquam *connectit amor ſimul omnia, rurſus*
Nonnunquam *ſeiuncta iubet contentio ferri.*

Solem ait ignis ingentem * *maſſam, lunaq; maiorem, lunamq; diſci habere ſimilitudinem.* Cœlum *ipſum criſtalli* *ἄθροισμα.
obtinere

obtinere ſpeciem, & animam, & omnigenum animalium atque arborum ſpecies indui, ait nempe,

Ἤδη γάρ ποτ᾽ ἐγὼ γενόμην κοῦρός τε κόρη τε
Θάμνος τ᾽ οἰωνός τε, καὶ ἐξ ἁλὸς ἔμπυρος ἰχθύς. hoc eſt,

Nam, memini, fueram quondam puer atque puella,
Plantaq́;, & ignitus piſcis, pernixq́; uolucris.

Quæ igitur ille de natura deq́; expiationibus ſcripſit, ad quinq; millia uerſuum pertingunt: quæ uerò de medicina, ad ſexcentos. De *tragœdijs ſuprà iam diximus.*

EPICHARMVS COVS.

EPicharmus *Elothalis filius, Cous, & ipſe* Pythagoræ *auditor fuit.* Trimeſtris *uerò cùm eſſet è* Sicilia *profectus, peruenit* Megara, *inde cõtendit* Syracuſas, *ut & ipſe in ſuis teſtatur libris.* Eius *ſtatuæ eiuſmodi carmen inſcriptum eſt:*

Ὅτἰ παραλλάσσει φαέθων μέγας ἅλιος ἄστρων
Καὶ πόντος ποταμῶν μείζον᾽ ἔχει δύναμιν.
Φαμὶ τοσοῦτον ἐγὼ σοφίᾳ προέχειν Ἐπίχαρμον
Ὃν πατρὶς ἐστεφάνωσ᾽ ἅδε Συρακοσίων. hoc eſt,

Quantum ſol uincit ſublimis ſydera cœli,
Quanto uis pelago maior ineſt fluuijs,
Tantũ ego profiteor ſophia præſtare Epicharmum,
Cui Syracuſa comis patria ſerta dedit.

Commentaria reliquit in quibus de natura rerum, de ſententijs, de medicina diſſeruit. Notaſq́; *breues cõmẽtariorum locis appoſuit, quibus apertè indicat ab ſe elaborata opuſcula.* Obijt *anno ætatis nonageſimo.*

ARCHYTAS TARENTINVS.

ARchytas *Mneſagoræ, ſiue ut* Ariſtoxenus *ait,* Heſtiei *filius, Tarentinus* Pythagoricus *nobiliſsimus fuit.* Hic Platonem *cùm à* Dionyſio *necandus eſſet, per epiſtolam*

lam eripuit. Admirationi ſummæ apud plurimos habitus eſt in omni uirtutis genere. Nam ſepties ciuibus præfectus eſt, cùm cæteri plus quàm annum imperare lege prohiberentur. Ad hunc Plato ſcribit epiſtolas binas, quòd is ad eum prior ſcripſiſſet, in hunc modum:

ARCHYTAS PLATONI S.

FACIS tu quidem rectè quòd nobis te conualuiſſe ex ægritudine ſignificaris: de Damiſco item certiores feceris. De commētarijs autem curauimus, uenimusq; ad Lucanos, ibiq; conuenimus Occelli nepotes. Quæ igitur de regno, legibus, iuſtitia, omniumq; generatione, ipſi habemus, & ex his quædā miſimus. Reliqua modò reperiri non poſſunt: cùm inuenta fuerint, ad te deferentur.

In hunc modum Archytas. Plato autem ita reſcripſit:

PLATO ARCHYTAE S.

QVAE abs te nobis allata ſunt cōmentaria, dici non poteſt quàm libenter accepimus, quiq; illa ſcripſit, in primis admirati ſumus. Oſtendit enim profectò uir ille dignū ſe maioribus illis ſuis antiquiſsimis atque optimis uiris. Feruntur autem iſti uiri Myræi fuiſſe. Hi autem ex illis fuere Troianis, qui cum Laomedonte migrarunt, uiri boni, ut de illis tradita ſignificant. Quæ apud me ſunt commentaria, de quibus ſcripſiſti, nondum ſatis elucubrata ſunt, neque unquam ſatis erunt, ea tamen miſi. De cuſtodia uerò ambo conſentimus. Nihil itaque adhortatione opus eſt. Vale.

In hunc modum illi ad ſe inuicem ſcripſerunt. Porrò Archytæ quatuor fuere. Primus hic ipſe, Secūdus, Mitylenæus muſicus, Tertius, qui de agricultura ſcripſit, Quartus, poëta epigrammatum, Quintum plerique addunt architectum, cuius proferunt librum de machina, cuius iſtud initium eſt, Hæc de Teucro Carthaginienſi audiui. De mu-

ſico autē dicitur, quòd cùm probo ſibi daretur, quòd non exaudiretur, dixerit, Organum uerò pro me pugnans loquitur. Pythagoricum uerò Ariſtoxenus refert cùm exercitui præeſſet, nunquam fuiſſe ſuperatum. Semel autē dum inuidiæ cederet, ſeſe imperio abdicaſſe, moxq́; exercitū in ius hoſtium conceßiſſe. Primus hic mechanica mechanicis principijs uſus expoſuit, primusq́; motū organicū deſcriptioni geometricæ admouit, ex dimidij cylindri ſectione duas medias ſecundum proportionem ſumere quærens, ad cubi publicationem: hic in geometria cubum primus, ut Plato in Republica teſtatur, inuenit.

ALCMAEON CROTONIATA.

ALcmæon Crotoniates, & Pythagoræ auditor fuit, ut plurimùm uerò in medicina uerſatur: plerunq; item de natura diſputat dicens, multas humanarum rerum cauſas. Videtur autem primus de naturæ ratione ſcripſiſſe, ut Phauorinus in omnimoda tradit hiſtoria, lunamq́; hanc ſempiternam habere naturam dixit. Fuit autem Pirithi filius, ſicut & ipſe in principio ſui operis teſtatur. Alcmæon Crotoniates hæc ait, Pirithi filius Brotino & Leoni, & Bathyllo. De inuiſibilibus, de immortalibus rebus, manifeſtam quidem ſcientiam habent dij, quantum uerò conijcere hominibus licet, & cætera. Animam uerò immortalem dixit, moueriq́; perpetuò inſtar ſolis.

HIPPASVS METAPONTINVS.

HIppaſus Metapontinus & ipſe Pythagoricus fuit. Ait autem definitum eſſe, tempus eſſe mundi mutationis, finitumq́; hoc uniuerſum eſſe, ac ſemper moueri. Demetrius autē in æquiuocis refert illū nullū opus reliquiſſe. Fuerunt autem Hippaſi duo, hic, & qui Lacedæmoniorum Remp. quinque libris comprehendit. Erat autem & ipſe Lacon.

Philo

PHILOLAVS.

PHilolaus Crotoniata Pythagoricus & ipſe fuit. Ab hoc Pythagoricos libros emendos ut curaret, Dioni ſcribit Plato. Moritur autem ſuſpectus quòd tyrannidem inuadere moliretur. Noſtrum eſt in ipſum epigramma hoc,

Τὴν ὑπόνοιαν πᾶσι μάλιστα λέγω θεραπεύειν
Εἰ γὰρ καὶ μὴ δρᾷς, ἀλλὰ δοκεῖς ἀτυχεῖς.
Οὕτω καὶ Φιλόλαον ἀνεῖλε Χρότων ποτὲ πάτρη,
Ὥσμιν ἔδοξε θέλειν δῶμα τύραννον ἔχειν. hoc eſt,

Suſpicio haud res eſt minimi, mihi crede, pericli,
Non pecces quicquam, ſi uideare facis.
Sic Philolaë Craton te patria perdidit olim,
Te arbitrata trucem uelle tyrannum agere.

Opinatur autem omnia harmonia ac neceßitate fieri, terram iuxta primum circulum moueri dicit. Alij Hicetam Syracuſanum id ſenſiſſe affirmant. Scripſit autem librum in quo illum Hermippus quempiam ſcriptorem dixiſſe refert Platonē philoſophum cùm in Siciliam ad Dionyſium profectus eſſet, emiſſe à Philolai conſanguineis argenti minas Alexandrinas quadraginta, atque inde tranſcripſiſſe Timæum. Alij Platonem dicunt hæc à Dionyſio accepiſſe, reluctantem licet abductum ex carcere adoleſcentem ex Philolai diſcipulis. Demetrius in homonymis Pythagorica de natura rerum hunc primum edidiſſe teſtatur, quorum eſt initium, In mundo natura coacta eſt ex infinitis ac finitis, mundusq; totus, & quæ ſunt in ipſo omnia.

EVDOXVS.

EVdoxus Aeſchini filius, Cnidius, Aſtrologus, geometra, medicus, ac legumlator fuit. Geometriam quidem ab Archita didicit. In medicina uerò Philiſtione Siculo præceptore uſus eſt, ut Callimachus in tabulis. Porrò

Sotion

Sotion in ſucceßionibus, Platonis quoque auditorem fuiſſe ſcribit. Nam cùm annum uigeſimumtertium ætatis ageret, ſummóque inter paupertatis anguſtias diſcendi ſtudio flagraret, Socraticorum gloria percitum Athenas contendiſſe cum Theomedonte medico, à quo & nutriri ſolitum, nec defuerunt qui dicerent ipſius delitias fuiſſe. Deuectus autem in Pireum Athenas quotidie aſcendebat, ibiq́; cùm Sophiſtas audiſſet, ad portum regrediebatur. Duos autem ibi menſes moratus, domum reuertitur. Vnde rurſus amicorum largitate ſuffultus in Aegyptum cum Chryſippo medico profectus eſt, commendatitias ab Ageſilao literas ad Nectanabim ferens, à quo & ſacerdotibus commendatus eſt. Ibi annum unum & menſes quatuor moratus mento attonſo atque ſupercilio, octo annorum hiſtoriam, ſecundum quoſdam, conſcripſit. Inde iam Cyzici atq; in Propontide Phantus Mauſolũ itidem uiſere uoluit. Tum uerò Athenas rediit, habens ſecum diſcipulos plurimos, contriſtandi, ut quidam uolunt, Platonis gratia, quòd is ab initio illum ab ſe dimiſerat. Sunt qui dicant conuiuium Platoni celebranti ipſum adſtantibus plurimis, hemicyclium in accubitum introduxiſſe. Enimuerò Nicomachus Ariſtotelis filius illum ait uoluptatem bonum dicere. Exceptus autem in patria magno cum honore eſt, cuius rei indicio eſt honorificum de illo factum decretum. Apud Græcos quoque clariſſimus fuit, ciuibusq́; ſuis leges conſcripſit, ut Hermippus in IIII. de ſeptem ſapientibus libro refert. Scripſit autem de aſtrologia & de geometria, & de aliis quibuſdam inſignia opuſcula. Tres autem habuit filias, Actidem, Philtidem, Delphidem. Refert Eratoſthenes in libris ad Hecatonem, ipſum & Cyniaorum dialogos compoſuiſſe, alii Aegyptios lingua ſua illos conſcripſiſſe

pſiſſe. Hunc uerò traductos Græcis edidiſſe tradunt. Eius Chryſippus Erinei filius Cnidius auditor fuit, in his quæ de dijs, de mundo, de cœleſtibus docentur. In medicina uerò Philiſtione Siculo præceptore uſus eſt. Reliquit autem & commentaria pulcherrima & eruditionis plena. Huius filius Ariſtagoras fuit, cuius Chryſippus Aethlij diſcipulus fuit, cuius feruntur modi illi ad uidendas ſpeculationes naturales, quæ in mentem eius uenerant accommodati. Fuerunt autem Eudoxi tres: Primus hic ipſe; Secundus Rhodius hiſtoriarum ſcriptor: Tertius Siculus Agathoclis filius, poëta comicus, qui ter urbana uicit certamina, quinquiesq; Lenaica, ut Apollodorus in chronicis ait. Inuenimus & alium medicum Cnidium, quem ait Eudoxus in terræ ambitu, ſemper admonere ſolitum articulos continua agitatione exercendos, ſenſusq; ſimiliter. Idem uerò refert Eudoxum Cnidiũ circa centeſimam & tertiam Olympiadem claruiſſe, atque lineas curuas reperiſſe. Moritur autem tertium & quinquageſimũ agens annum. Cùm uerò adhuc in Aegypto moraretur cum Iconuphy Heliopolitano Apis illius pallium lingere uiſus eſt. Celebrem ergo illum fore nec longæuum ex eo oſtento ſacerdotes dixere, ut Phauorinus in commẽtarijs refert. Sic autem ſe habet carmen quod in eum ſcripſimus:

Ἐν Μέμφει λόγος ἐςὶ προμαθεῖν τὴν ἰδίαν εὔδοξον ποτὲ μοῖραν, παρα τοῦ καλλικέρω ταύρου. κοὐδὲν ἔλεξε· βοῒ γὰρ πόθεν λόγος; φύσις οὐχ ἔδωκεν μόσχῳ λάλον ἄπιδι στόμα. παρὰ δ' αὐτὸν λέχριος στὰς ἐλιχμήσατο στολὴν, προφανῶς τοῦτο διδάσκων ἀποδύσῃ βιοτὴν, ὅσον οὔπω. διὸ καὶ οἱ ταχέως ἦλθε μόρος, δεκάκις πέντε ἐπὶ τρεῖς ἐσιδόντι πλειάδας. id eſt,

Fama eſt Eudoxum quondam in Memphi fatum ſuum ſciſcitatũ, à pulchrè cornuto boue. Neq; illi reſpondit quic-

quam. Nam unde ſermo boui contigiſſet? Siquidem Apidi uitulo os loquax non dedit natura, uerùm obliquus cùm ſtaret, ueſtem lambebat, hoc apertè innuens, illum propediem uita exceſſurum: quare & breui poſteà mors hominem inuaſit, cùm nimirum decies quinque ſupra tres uixiſſet annos. Hunc pro Eudoxo ἔνδοξον *ob famæ claritatem groriámq; appellabant.* Quoniam *ergo de nobilibus* Pythagoricis *diximus, nunc iam ſparſim, ut aiunt, de claris quibuſdam philoſophis loquamur, ac primùm de* Heraclito *dicendum.*

DIOGENIS LAERTII
DE PHILOSOPHORVM VITA, LIBER NONVS.

HERACLITVS EPHESIVS.

H*Eraclitus* Byſonis, *ſiue ut quidam uolunt, Herationtis filius,* Epheſius, *circa* LXIX. Olympiadẽ *clarus eſt habitus.* Fuit *autẽ ultra cæteros alto animo & cõtemnẽte omnes, ut ex ipſo eius opere oſtẽditur, ubi ait,* Multa *peritia mentem nõ decet.* Heſiodũ *ſiquidẽ docuit &* Pythagoram, *ruſusq;* Xenophontẽ *atq;* Hecatæũ. Nam *licere ſcire ſapientẽ ſentẽtiam, qua gubernantur omnia per omnia.* Homerumq; *dicebat dignum qui ex certaminibus eijceretur, colaphisq; cæderetur,* Archilochumq; *ſimiliter.* Dicebat *autem & iniuriam extinguere oportere magis quàm incendium, plebemq; pro lege non ſecus ac pro muro pugnare.* Acriter *autẽ* Epheſios *carpit, quòd amicũ ſuum* Hermodorum *eiecerant, dicẽs:* Merentur Epheſij *omnes adulti mori, impu-*

beribusq;

beribusq; urbem derelinquere, quoniam Hermodorum ſui præſtantiſsimum expulerunt dicentes, Noſtrum nemo inæqualis ſit, quoniam ſi quis erit talis, alibiq; & cum alijs. Cùm autem rogaretur à ciuibus ut leges eis poneret, contempſit, quòd iam ciuitas peſsima cõſuetudine imbuta eſſet. Secedẽs uerò ad phanum Dianæ cum filijs ludebat. Circũſtantibus autem Epheſijs, Quid, inquit, miramini ò perditi, nónne præſtat iſthuc facere, quàm uobiſcum Remp. adminiſtrare? tandem hominum odio ſeceſsit, uitamq; in montibus ducebat, olera ac herbas comedens. Atqui ob eam cauſam morbo aquæ intercutis arreptus ad urbem deſcendit, medicósq; per ænigmata ſciſcitabatur, an poſſent ex imbre ſiccitatem facere. Illis non intelligentibus, ſeipſum boum ſtabulo includens, & fimo bubulo obruens, eo calore arbitrabatur noxium ac exundãtem humorem exhauriri poſſe. Vbi uerò ne ſic quidem aliquid proficere conſpexerat, moritur LX. ætatis agens annum: eſtq; in ipſum noſtrum ſic habens epigramma,

Πολλάκις Ἡράκλειτον ἐθαύμασα, πῶς ποτὲ τὸ ζῆν
  ὧδε διαντλήσας δύσμορος, εἶτ᾽ ἔθανεν.
Σῶμα γὰρ ἀρδεύσασα κακὴ νόσος ὕδατι φέγγος
  ἔσβεσεν ἐκ βλεφάρων, καὶ σκότον ἠγάγετο, hoc eſt,

Mecum ego Heraclitum mirabar ſæpe, quòd olim
  Sic uitam infelix hauſit, & inde obijt.
Nam malus oſſa rigans, & aquoſus corpora languor
  Extincto inuexit lumine mox tenebras.

Hermippus autem refert illum medicis dixiſſe, Num poſſit quiſpiam preſsis inteſtinis humorem exhaurire, negantibus autẽ, ſeipſum ſolis obieciſſe radijs, ac iuſsiſſe pueris boum fimo ſe oblinere, eo calore maceratum poſtridie obijſſe diem, ſepultumq; in foro fuiſſe. Neanthes uerò Cy-

zicenus ait, illum fimo bubulo cùm ſe eximere non poſſet, ita perſtitiſſe, atque ob eam mutationem ignotum à canibus diſcerptum eſſe. Fuit autẽ à puero non paruæ admirationi, & cùm eſſet iuuenis, nihil ſe dicebat ſcire. Vbi uerò ad uirilitatis annos euaſerat, nihil ignorare. Neminẽ quidem audiuit, uerùm ſemet inueſtigandæ ueritati dediſſe, omniaq; ex ſemetipſo didiciſſe ait. Sotion autem quoſdam dixiſſe refert Xenophanis illum fuiſſe auditorem, Ariſtonemq; in libro de Heraclito dicere, aquæ intercutis illum curatum ægritudine, morbo alio uitam finiſſe. Ei opinioni & Hippobotus accedit. Eius uerò qui legitur liber, generaliter quidem de natura eſt, cæterũ treis in partes ſcinditur. Nanque & de uniuerſo, et de Repu. & de theologia diſſerit. Illum uerò in templo Dianæ depoſuit, ut quidam putant de induſtria obſcurius ſcriptum, ut ſoli eruditi illum legerent, ne ſi à uulgo paſſim legeretur, cõtemptibilis eſſet. Hunc uerò & Timon deſcripſit, appellans maledicum & turbæ infeſtum. Theophraſtus illum atra bile laborãtem, alia ſemiperfecta, alia aliter ſcripſiſſe refert. Eius alti animi ſignum Antiſthenes in ſucceßionibus id aſſerit, quòd fratri conceſſerit regnum. Tantum uerò gloriæ promeruit ipſius liber, ut ſectatores habuerit qui appellarentur Heraclitij. Sunt autem iſta quæ illi ſummatim uiſa ſunt: Ex igne cuncta cõſtare in eumq; reſolui omnia. Fato omnia fieri, & ex conuerſione contraria quæ ſint, omnia congruere & coaptari. Animarum item & dæmonum plena eſſe omnia. Dixit & de his, quæ in mundo contingunt uarijs mutationibus iſta: Solis eam eſſe magnitudinem, quæ cernitur oculis. Dicitur & id de animæ ſenſiſſe natura, nũquam illam reperiri poſſe, quantalibet quis uiæ conficiat ſpatia, adeò profundam eius eſſe rationem. Opinionem ſiue æſtimatio

mationẽ ſacrum morbum appellabat, aſpectumq́; mentiri. Lucidè quidem interdum & apertè in ſuo opere loquitur, & ut tardiſſimo cuiq; facilis ad intelligendum ſit. Breuitas quoq; et interpretationis grauitas incomparabilis eſt. Iam uero per partes digeſta ſic ſe hebent eius decreta. Ignem elementũ eſſe dicit, ignisq́; uiciſſitudinẽ tum raritate, tum denſitate conſtare, quæ ſiunt omnia. Apertè uerò nihil explicat, fieriq́; omnia per contrarietatẽ, & fluminis in morẽ uniuerſa decurrere, finitumq́; eſſe hoc uniuerſum, & unũ eſſe mundum, eumq́; ex igne naſci, & rurſus per quoſdam ambitus per uices hoc omne ſeculũ igneſcere. Id autem fato fieri. Ex his uerò quæ contraria ſunt, id quidẽ quod ad generationẽ adducat, uocari bellũ & cõtentionẽ: quod autẽ ad incenſionem, concordiam & pacem. Mutationem quoq; uiam eſſe ſupra infraq́; ducentẽ, ſecundum quã fieri mundum arbitratur. Denſatum quippe ignem liqueſcere, conſtantemq́; aquã fieri, concretã uerò aquam in humum uerti, idq́; inter inferiora adeſſe. Humum ipſam denuo effundi, atq; ex ea fieri humorem. Ex eo autem reliqua fermè omnia, ad euaporationem eam referens, quæ ex mari fit, ipsámq; ad ſuperiora uiã eſſe. Porrò euaporationes ex terra fieri & mari, alias quidẽ perſpicuas & liquidas, alias uerò tenebroſas. A' liquidioribus ignem, à reliquis humorem incremẽta capere. Aërem uero cuiuſmodi ſit, nõ ſignificat, eſſe tamẽ ſcaphas per concauum ad nos conuerſas, in quibus conuenientes euaporationes liquidas reddere flammas quæ ſint ſydera dicit. Eſſe autem lucidiſſimã calidiſſimámq; ſolis flammam, nanq; aſtra cætera remotiora eſſe, neq; adeò terræ uicina, atque ideo minus lucere minúsque calefacere. Lunam quæ terræ uicinior ſit, non per liquidum locum deferri. Solẽ in ſuo ſplendore, nulli admiſtioni

obnoxium durare, certis à nobis ſpatijs menſurisq́; diſtantem. Ex eo igitur *magis caleſcere, atq; illuſtrare. Deficere item ſolem ac lunam cùm ſcaphæ ad ſuperiora uertuntur, menſtruáſq; figuras lunæ fieri, dum in illam ſenſim uertitur ſcapha.* Diem *item ac noctem & menſes & annos anniq; ſtatuta tempora, pluuias & uentos & his ſimilia ſecundum euaporationes uarias fieri.* Nam *liquidam euaporationem in ſolis circulo inflammatã diem facere, cõtrariam uerò ubi obtinuerit, efficere noctẽ, atq; ex lumine calorem augeri, æſtatemq́; perficere, ex tenebris humorem abundare, unde hyems oriatur.* In *hunc modum & de cauſis cæteris diſputat.* Enimuero *de terra cuiuſmodi ſit, penitus tacet, ac de ſcaphis.* Itidem *iſta eius dogmata fuere.* Porrò *quod ad* Socratem *attinet, quæ'nam eius de illo ſententia fuerit, cùm eius legiſſet librũ ab* Euripide *ſibi delatum, ut* Ariſton *ait, diximus cùm de* Socrate *loqueremur.* Seleucus *tamen grammaticus ait* Crotoniatem *quendam in eo, quem* Catacolymbitem *inſcripſit libro, tradere* Cratem *quendam hunc librum primò* Græcis *inuexiſſe, ac dixiſſe, librũ ipſum* Delio *aliquo indigere natatore, qui in illo non ſuffocaretur.* Inſcribũt *illum pleriq; muſas, alij, de natura,* Diodorus *uerò, gubernaculum exploratum certumq́; ad libram uitæ, quidam ſententiam morum, unius omnium inſtituti ornamentum.* Aiunt *illum cùm rogaretur, Cur taceret, dixiſſe,* Vt *uos loquamini.* Eius *frui contubernio &* Darius *optauit, ſcripſitq́; ad illum ita:*

REX DARIVS HYSTASPIS filius Heraclitum Epheſium ſapientem uirum ſalutat.

LIBRVM *de natura ſcripſiſti obſcurũ, difficilemq́; in pleriſq;: qui ſi ad uerbũ exponatur, uim quandã ſpeculationis*

lationis continere uidetur, mundi totius, & quæ in eo fiunt omnium, quæ quidem ſunt in diuino motu conſtituta in quibus plurimi hæſerunt, adeò ut & qui complura legerunt, ambigant, cùm recta abs te narratio conſcripta uideatur. Rex igitur Darius Hyſtapſis filius auditor eſſe tuus cupit, particepsq; Græcæ eruditionis fieri. Venias itaque quàm primùm ad conſpectum meum ac regiam domum. Græci enim ut plurimùm, ſapiētibus uiris obſeruandis minus dediti aſpernantur ea, quæ ab his rectè fuerint elucubrata, tametſi eiuſmodi ſint ut eruditione & grauitate non careant. Apud me autem aderit tibi omnis honor, priuatusq; omnis quotidieq; ſolicita obſeruatio, & grata collocutio, uitaq; tuis moribus probabilis. Vale. His ille ita reſpondit:

HERACLITVS EPHESIVS
Regi Dario Hyſtaſpis filio S.

QVOTQVOT mortales in terris uiuunt à ueritate ac iuſtitia abſtinent, auaritiæ autem & inani gloriæ inexplebiliter intēdunt, perditæ dementiæ cauſa. Ego autem omnis immemor nequitiæ, faſtidiumq; deuitans omnis inuidiæ domeſticæ, quæ ſplendorem comitari ſolet, nunquam in Perſarū sōlum aduenirē paucis cōtentus, quæ ſunt ſecundum meam ſentētiam. Huiuſmodi ille & aduerſus regē fuit. Demetrius autē in æquiuocis ipſum & Athenienſes aſpernatum ait, apud quos magna de illo erat opinio, & cùm Epheſijs eſſet contēptui, nuſquam alibi maluiſſe cōuerſari. Meminit illius Demetrius quoq; Phalereus in Socratis defenſione, plurimiq; fuere qui illius exponerēt librū, quippe & Antiſthenes & Heraclides Pontic. & Sphærus Stoic. Pauſanias præterea qui ἡρακλειτιστὴς appellatus eſt. Nicomedes quoq; ac Dionyſius, & ex grammaticis Diodorus, qui opus illud nō de natura, ſed de rep. dixit diſſerere. Nā quæ

de natura diſſerit, in exempli ſpeciem inſerta illic eſſe. Hieronymus autem Scythinum quendam iamborũ poëtam in illius librũ metro iocari, illumq́; euertere, dixit. Multa autem epigrammata in ipſum feruntur, cuiuſmodi ſunt hæc:

Ἡράκλειτος ἐγὼ, τί μ' ὦ κάτω ἕλκετ' ἄμουσοι;
Οὐχ ὑμῖν ἐπόνουν, τοῖς δ' ἔμ' ἐπισταμένοις.
Εἷς ἐμοὶ ἄνθρωπος τρισμύριοι. οἱ δ' ἀνάριθμοι
Οὐδεὶς ταῦτ' αὐδῶ καὶ παρὰ Περσεφόνῃ. hoc eſt,

Sum Heraclitus ego, quid me uexatis inepti?
Non uos, ſed doctos tam graue quærit opus.
Vnus homo eſt nobis id quod ter mille, ſed unus
Vix ſunt innumeri: & manibus hæc recito.

Item aliud in hanc ſententiam,

Μὴ ταχὺς Ἡρακλείτου ἐπ' ὀμφαλὸν εἴλεο βίβλον
Τοῦ ἐφεσίου μάλα τοι δύσβατος ἀτραπιτὸς,
Ὄρφνη καὶ σκότος ἐστὶν ἀλάμπετον, ἢν δέ σε μύστης
Εἰσαγάγῃ, φανεροῦ λαμπρότερ' ἠελίου. hoc eſt,

Noli Heraclitum rabido percurrere curſu,
Eſt uia difficilis, luce papyrus eget.
In ſua ſi doctus te duxerit atria uates,
Cuncta uidebuntur lucidiora die.

Quinq; autem Heracliti fuere. Primus hic ipſe. Secundus poeta lyricus, cuius eſt illa duodecim Deorum laus. Tertius elegiæ poëta Halicarnaſſeus, in quem Callimachus ſic ſcripſit:

Εἰπέ τις Ἡράκλειτε τεὸν μόρον, ἐς δέ με δάκρυ
Ἤγαγεν, ἐμνισθεὶς ὁσσάκις ἀμφότεροι,
Ἥλιον ἐν λέσχῃ κατελύσαμεν, ἀλλὰ σὺ μέν που
Ξεῖν' ἁλικαρνασεῦ τετρὰ πάλαι σποδιή.
Ἀλλὰ τεαὶ ζώουσιν ἀηδόνες, ᾗσιν ὁ πάντων
Ἁρπάκτης ἀΐδης οὐκ ἐπὶ χεῖρα βαλεῖ. hoc eſt,

Heraclite mihi quidam tua ſun rà dixit,
Et ſubitò lachrymis imm aduere genæ.
Cùm memini longos quoties conſumpſimus ambo
Soles, miſcentes ſeria multa iocis.
Puluis at es tenuis nunc hoſpes, ſed tua muſa
Viuit, Plutonis nec timet illa manus.

*Quartus Leſbius, qui Macedonum ſcripſit hiſtoriam. Quintus ex induſtria * ridiculus, qui ex cytharæ pulſu transiuit ad ſpeciem.* *σπουδογελοῖος.

XENOPHANES.

XEnophanes Dexij, ſiue ut Apollodorus ait, Orthomenis filius Colophonius, à Timone laudatur, ubi ait: Ξεινοφάνην ὑπότυφον. ὁμηροπάτην, ἐπικόπτην. hoc eſt, Xenophonem ſubacerbum, & Homeri nobile flagrum. *Pulſus autem patria in Zancla Siciliæ moratus eſt, atque Catanæ. Sunt qui neminem audiſſe dicant, neq; d ſunt qui* Botonis Athenienſis auditorem fuiſſe aſſeuerent. Alij Archelaum audiſſe, atque ut Sotion ait, Anaximandri ætate uixit. *Scripſit autem uerſus, elegias & iambos contra Heſiodum atque Homerum, ſubſannans ea, quæ de Dijs dixere, ipſe quoque ſua* reſarciebat poëmata.* Thaletis ac Pythagoræ opinionibus contraria ſenſiſſe fertur, Epimenidemq; ſuggillaſſe. *Fuit autem & longæuus maximè, ſicuti & ipſe quodam in loco teſtatur, dicens, ſeptuaginta ſeptem annos ſe à patria peregrinatū eſſe, cùm tum uigintiquinq; eſſet annorum. Ait autem quatuor eſſe omnium rerum elementa, infinitosq; mundos neque uariabiles, nubes conſiſtere cùm ſolis uapor ſurſum fertur, eaſq; in aërem cogi. Dei ſubſtantiam rotundam eſſe, & globoſam, nihilq; cum hominibus habere commune, totum cernere, totumq; audire, non tamen reſpirare, ſimulq; eſſe omnia, mentem, prudent* *ἐῤῥαψῴδει.

tiam æternitatem. Primusq́; definiuit omne quod fiat corruptioni obnoxium eſſe. Animámque eſſe ſpiritum ait, & plurima deteriora mente eſſe. Tyrannis congrediendum aut minimè aut ſuauiſſimè. Empedocle autẽ dicente, Difficilè inueniri iuuenẽ poſſe ſapientem, rectè inquit, Nam ſapiens ſit neceſſe eſt, qui nôrit explorare ſapientem. Omnia incomprehenſibilia eſſe primum hunc dixiſſe, Sotion autor eſt, ſed fallitur. Scripſit autem de Colophonis conditione, & de Italica in Eleam colonia, uerſus ad duo millia. Claruit circa ſexageſimam Olympiadem. Refert Demetrius Phalereus in libro de ſenectute, Panætiusq́; Stoicus in libro de tranquillitate, filios illũ ſuos proprijs ſepeliſſe manibus, ſicuti & Anaxagoram. Videtur autem à Pythagoricis Parmeniſco & Oreſtade, ut Phauorinus in primo commentariorum ait, defeciſſe. Fuit autem & alius Xenophanes poëta Iambicus ex Leſbo. Atque hi quidem, quos commemorauimus ſparſim.

PARMENIDES.

Parmenides Pyretis filius, Eleates, Xenophanis auditor fuit, tametſi eum Theophraſtus in epitome Anaximandrum audiſſe tradat. Licet autẽ Xenophanis auditor fuerit, ſecutus tamen illum non eſt, adiunctus eſt & Ameniæ & Diochetæ Pythagorico, ut Sotion ait, pauperi illi quidem, ſed honeſto ſanè uiro ac bono, quem etiam ob hoc potius ſecutus eſt, ac uita functo ſacellum ædificauit. Cùm & genere & opibus illuſtris eſſet, tamen ab Amenia nõ à Xenophane ad quietam uitam inductus eſt. Primus hic terram globoſam dixit, ac rotũdam, & in medio ſitam. Duoq́; eſſe elementa, ignem & terram, illum opificis, hanc materiæ tenere ordinẽ. Generationem item hominũ ex ſole primum eſſe ortam. Solem ipſum calidum eſſe atq; frigidum, ex quibus

bus conſtant omnia. Animam ac mentem idem eſſe, ſicuti & Theophraſtus in phyſicis meminit, cùm ferè omnium opiniones exponeret. Vnde quodam in loco ait:

-Χρέω δέ σε πάντα πυθέσθαι
Ἠ μὲν ἀληθείης εὐπειθέος ἀτρεκὲς ἦτορ,
Ἠ δὲ βροτῶν δόξας, τῶν οὐκ ἔτι πίστις ἀληθής. hoc eſt,
-Velim ſimul omnia noſcas
Aut uerum ſimplex, & pectore ſemper aperto,
Aut malè conſtantis laudem, & ſuffragia uulgi.

Philoſophiam & ipſe carmine expreßit, quemadmodum Heſiodus, & Xenonphantes, atq; Empedocles. Iudicium rationis eſſe dixit, ſenſusq; minus eſſe exactos & idoneos ad iudicandum. ait enim:

Μή σε θεὸς πολύσπειρον ὁδὸν κατὰ τὴν δε βιάσθω.
Νωμᾶν ἄσκοπον ὄμμα, καὶ ἠχήεσσαν ἀκουὴν,
Καὶ γλῶσσαν, κρῖναι δὲ λόγῳ πολύδηριν ἔλεγχον. id eſt,
Nec tibi communis ſenſus perſuadeat unquam
Quicquam ut fallaces oculi, aut ut iudicet auris,
Aut lingua, at ratio dirimat diſcrimina rerum.

Quamobrem & Timon de eo ait:

Παρμενίδου τε βίην μεγαλόφρονα, τὴν πολύδοξον,
Οἵς ῥ' ἐπὶ φαντασίας ἀπάτης ἀνενείκατο νώσεις. hoc eſt,
Parmenidæ ingentes animos, uiresq; potentes
Qui ſenſus uanis ſimulacris fallier inquit.

Floruit autē olympiade XCIX. primusq; animaduertiſſe uidetur eundem eſſe ueſperum atq; luciferum, ut Phauorinus in quinto commentariorum ait, alij Pythagoram dicunt. Negat Callimachus ipſius poëma eſſe. Fertur ciuibus ſuis tuliſſe leges, ut Speuſippus in libro de philoſophis ait. Huius nomine Plato dialogum inſcripſit, uocauitq; Parmenidem, ſiue de ideis. Primus item ſermone interrogaſſe

Achillem,

Achillem, ut Phauorinus ait in omnimoda hiſtoria. Fuit autem & alius Parmenides orator, qui artem ſcripſit oratoriam.

MELISSVS.

Meliſſus Ithegenis filius Samius, Parmenidis auditor fuit, & cum Heraclito item uenit in colloquiū, quo tempore illum etiam ignorantibus commendauit Epheſijs, ſicuti Democritum Hippocrates Abderitis. Fuit autem & ciuilis in primis uir ciuibusq; maximè acceptus atq; charus. Vnde & præfectus claßis magna uirtutis documenta dedit. Placuit autē ei uniuerſum infinitū eſſe & immutabile, atq; immobile, & unum, ſibi ipſi ſimile ac plenum, motumq; non eſſe, uerum uideri eſſe. De dijs nihil definiēdum dicebat, neq; enim illorum certam eſſe cognitionem. Floruiſſe circa LXXXIIII olympiadē Apollodorus refert.

ZENO.

Zeno Eleates Pyreti, ut Apollodorus ait in chronicis, filius, Parmedinem uerò natura quidem Teleutagoræ, adoptione uerò Parmenidis filium dixit. De hoc atque Meliſſo Timon hæc ait:

Ἀμφοτερογλώσσου τε μέγα σθένος, οὐκ ἀλαπαδνὸν
Ζήνωνος, Πλάτων, ἐπιλήπτορος ἠδὲ Μελίσσου
Πολλῶν φαντασμῶν ἐπάνω, παύρων γε μὲν εἴσω. hoc eſt,

Epreßitq; Plato uires utriuſque periti
Linguæ Zenonis, iurgatorisq; Melißi,
Phantaſias qui aluit paucas, multasq; ſubegit.

Enimuero Zeno Parmenidis auditor ac pædica fuit. Fuit autē proceræ ſtaturæ, quemadmodum Plato in Parmenide indicat, idemq; in Sophiſta ipſum Eleaticum Parmenidem uocat. Inuentorem Dialecticæ, ſicuti & Empedoclem Rhetoricæ fuiſſe, Ariſtoteles autor eſt. Fuit & in Philoſophia,

*phia, & in Repub. uir ſanè nobiliſſimus. Feruntur nempe ipſius uolumina ſapientiæ pleniſſima. Is cùm Nearchũ tyrannum, ſeu ut alij uolunt, Diomedontem deijcere ac profligare uoluiſſet, comprehenſus eſt, ut in Satyri epitome ait Heraclides. Quo tempore cùm de cõſcijs & armis, quæ in Lipara habuit, inquireretur, uolens ipſum deſertum deſtitutumq; oſtendere, omnes illius amicos coniurationis eſſe conſcios dixit. deinde cùm de quibuſdam dixiſſet, quiddam ſibi ad aurem loqui uelle, eam mordicus apprehenſam non antè dimiſit quàm dentibus perforaret, idem agens quod Ariſtogiton tyrannicida. Demetrius uerò in æquiuocis naſum ei præcidiſſe ait. Porrò Antiſthenes in ſucceſſionibus, illum cùm amicos indicaſſet, rogatum à tyranno, Eſſetne alius quiſpiam, dixiſſe, Tu ciuitatis pernicies. atq; adſtantibus ita loquutũ eſſe: Admiror equidem ueſtrã ignauiam, ſi horum gratia, quæ non ego tolero, tyranno ſeruire ſuſtinetis. Demum præciſam linguam in ora tyranni conſpuiſſe, ciuesq; continuò facto impetu lapidibus tyrannum obruiſſe. Hæc omnes fermè ita tradiderunt. Cæterùm Hermippus illum in cauum * lapidem iniectum contuſumq; fuiſſe ait. In hunc autem nos ſic diximus:* *ὅλμον.

Ἤθελες, ὦ Ζήνων καλὸν, ἤθελες ἄνδρα τύραννον
    Κτείνας, ἐκλῦσαι δουλοσύνης Ἐλέαν.
Ἀλλ' ἐδάμης, δὴ γάρ σε λαβὼν ὁ τύραννος ἐν ὅλμῳ
    Κόψε, τί τοῦτο λέγω; σῶμα γὰρ οὐχὶ δέσε. hoc eſt,

Fortiter extincto uoluiſti Zeno tyranno
    Triſti Eleam patriam ſeruitio excutere.
Victus es infelix, ſæui tamen arte tyranni,
    Arreptum qui te contudit ære cauo.

Præclarus & in cæteris fuit Zeno, maiorumq; non ſecus atq; Heraclitus quadam animi altitudine contempto. Nam

& ipſe

& ipſe prius quidem Hylen, poſtea uerò Elcam Phocenſium coloniam, ſuamq́; patriam ciuitatem humilem, bonos tantũ uiros nutrire ſolitam, dilexit magis quàm Athenienſium magnificentiam, ad quos rarò proficiſcebatur, domi aßiduè cõmorans. Hic & Achillem primus oratione compellauit, quamuis Phauorinus Parmenidem & alios complures profert. Placet autem illi mundos eſſe plures, uacuumq́; nõ eſſe. naturam omniũ rerum ex calido & frigido aridoq́; & humido fuiſſe profectam, cùm iſta in alterutrum commutentur. Generationem hominum è terra eſſe, animamq́; ita ex his omnibus cõmiſtam quæ prædiximus, ut à nullo eorum plus quàm à cæteris obtineatur. Hunc aiunt cùm maledictis ageretur, indignari ſolitum, cauſantibusq́; quibuſdam dixiſſe. ſi maledicta æquo animo admittam, ne laudes quidem ſentiam. Octo uerò fuiſſe Zenones, cùm de Cittico loqueremur, diximus. Floruit autem Olympiadem circiter ſexageſimam.

LEVCIPPVS.

LEucippus Eleates, ſiue ut alijs placet, Abderites, aut iuxta alios Mileſius, Zenonis auditor fuit. Placebat illi infinita eſſe omnia, & in ſeipſa cõmutari, atq́; uniuerſum iſtud inane eſſe plenũq́; corporibus, mundóſq́; fieri corporibus in hoc inane incidentibus, & in ſe inuicẽ implicatis, atq́; ex motu ſecundum illorum incrementa naturã ſyderum fieri. Solem in circo maiori ſecundum lunam ferri, terram uehi, ac circa medium uerti, figuramq́; illius tympano ſimilẽ. Primus hic atomos principia ſubiecit. Summatim iſta illi uiſa ſunt, ſed ſunt explicãda per partes. Vniuerſum quidem, ut diximus, infinitum ait. Huius partem plenã eſſe, partem inanem, & elementa ait, mundóſq́; ex eis infinitos eſſe, & in illa dilabi atq́; diſſolui. Sicut autem fieri

mun

mundos ex infinito per abſciſionẽ, multa corpora figuris omnigena in magnum uacuum ferri, eaq; in unum coacta unam uertiginẽ efficere, ſecundum quam offendere, ac circumuolui modis omnibus, atq; ita diſcerni, ut ſeorſum ſimilia quæ ſunt ſui ſimilia petant. Cæterùm æquilibra cùm ob multitudinẽ minimè iam circunferri poßint, exilia quidem ad exterius uacuũ contendere ſic ordinante natura, cætera ſubſidere & innexa atq; in ſe implicata inuicem concurrere, atq; ea concurſione prius quandam* concretionem efficere rotundam. Hanc autem ueluti membranam ſubſiſtere continentem in ſe omnigena corpora, quæ dum ſecundum medij reluctationem circumuoluuntur, tenuem per gyrum membranulam fieri iuxta uertiginis tractum corporibus perpetuis ſemper confluentibus, atq; ita fieri terram, manentibus quæ ſemel in mediũ iniecta erant, ipſumq; rurſus continentem membranæ inſtar augeri iuxta externorũ influentiam corporum, & cùm uertigine fertur quæcunque attigerit ea acquirere. Ex his quædam complicata concretionẽ facere, primò quidẽ humidam ac luteam, exiccata & circumacta cum totius uertigine: deinde incenſa & ignita ſyderũ efficere naturam, eſſeq; ſolis circulũ extimũ. Lunæ uerò terræ proximũ, cæteris in medio horũ poſitis, ac ſydera quidem omnia ob celeritatem motus igneſcere, ſolem uerò inflammari à ſyderibus, lunam paululũ ex igne ſibi uſurpare, ſolem lunamq; deficere, quòd terra ad meridiem uergat, quæ ad ſeptentrionem ſunt, niuibus cõſpergantur, & pruinis algeant, in glaciemq; concreſcant. Solem quidem rarò deficere, lunam uerò perpetuò, quòd ſint impares eorum circuli. Enimuerò ut generatio, ita & incremẽta mundi eſſe, & diminutiones, & corruptiones ex quadam neceßitate, quæ cuiuſmodi ſit, ipſe exponit ac diſſerit.

* σύστημα.

Democ

agnoſci noluiſſe: & cum agnouiſſet Socratem ipſum à Socrate fuiſſe ignoratum. Veni enim Athenas, inquit, & me nemo cognouit. Siquidem Platonis illic riuales ſunt, ait Thraſyllus: hic profectò obſcurus ac ſine nomine ueniſſet, qui de Oenopidis familia, & Anaxagoras alter colloquio cum Socrate habito de philoſophia, Hic, inquit, philoſophus ſimilis eſt quinque certaminum uictori. Et erat reuera in philoſophia πένταθλος, hoc eſt, quinque certaminũ. Nanque naturalia, moralia, mathematica, liberalium diſciplinarum rationes, artiúmq; omnem peritiam callebat. Huius illud eſt, Sermo, operis umbra. Porrò Demetrius Phalerius in Socratis defenſione, ne ueniſſe quidem illum Athenas dixit. Id autem profectò maius eſt, ſi quidem tantam contempſit ciuitatem. Non enim ex loco gloriam aucupari contendebat, uerùm loco gloriam imponere. Conſtat autem ex ſcriptis eius cuiuſmodi fuerit. Videtur autem, ut ait Thraſyllus, & Pythagoreorum fuiſſe imitator. Ipſius enim Pythagoræ meminit, illũ ſingulari admiratione proſequutus in æquiuoco opere. Adeò autem uidetur ab illo accepiſſe omnia, ut niſi temporum ratio obſtaret, illum & audiſſe putaretur. Pythagoreorum tamen quempiam audiſſe Glaucus Rheginus, qui eius ſeculo uixit, omnino affirmat. Refert autem & Apollodorus Cyzicenus Philolao illum in amicitiam ueniſſe, illóq; familiariter uſum fuiſſe. Nitebatur autem, ut ait Antiſthenes, etiam uariè probare imaginationes, ſæpe ſolitarius uiuens, atque etiam ſepulcra incolens, regreſſum ex peregrinatione humilimè uixiſſe ait, quippe qui omnẽ ſubſtantiam conſumpſerat, atq; à Damaſco fratre, propter ſummam inopiam nutritum fuiſſe. Vbi uerò futura quædam prædixerat, ſequénsq; rerum euentus fidem fecerat, diuinis iam honoribus dignus

à pleriſq; iudicatus eſt. Cùm uerò lege cautum eſſet, ut qui patrimonium conſumpſerat, ſepulchro patrio non dignaretur, eo cognito, ut ait Antiſthenes, ne inuidorum & detrahentium pateret calumniæ, legiſſe illis cõſtat magnum Diacoſmum, quod cunctis illius operibus facilè excellit. Et prætereà quingentis talentis honoratum eſſe, neque id ſolum, uerum & æreis imaginibus, uitáque functus publicè ſepultus eſt, cùm uixiſſet ultra centum annos. Cæterùm Demetrius propinquos eius magnum illud opus recitaſſe refert, ſolúmque centum talentis fuiſſe honoratos. Hæc & Hippobotus ait. Porrò Ariſtoxenus in hiſtoricis commentarijs, Platonem Democriti commẽtaria, quæ colligere potuit, uoluiſſe comburere, uerùm ab Amycla & Clinia Pythagoricis fuiſſe prohibitum, nihil id adferre utilitatis dicentibus. Iam enim eos libros apud pleroſq; ſeruari. Quod item ex eo colligitur, quòd cùm antiquos fermè omnes memorauerit ſapientes Plato, Democriti nuſquam mentionẽ ullam fecerit, ne in eis quidem locis ubi quidpiam contradicendum erat, ſciens & prudens, ut intelligi datur, ne contra optimum philoſophorum certamen iniſſe uideretur, quem & Timon laudat, cùm ait:

Οἷον Δημόκριτόν τε περίφρονα ποιμένα μύθων
Ἀμφίνοον λέσχην ἃ μετὰ πρώτοισιν ἀνέγνων. hoc eſt,

Qualis erat prudens Democritus, *autor amœni*
Sermonis, lepidiq; ioci, in primisq; facetus.

Erat autẽ ut ipſe in paruo Diacoſmo refert, iuuenis eo tempore qui iam ſenior uiuebat Anaxagoras, illo minor natu annis XL. Paruum uerò illum Diacoſmum à ſe compoſitum refert anno poſt Troiæ excidiũ quingenteſimotrigeſimo. Vixit, ut ait Apollodorus in chronicis, Olympiade LXXX. ut autẽ Thraſyllus in eo libro, qui inſcribitur,

de

de legẽdis Democriti libris, memorat, LXXVII. anno maior natu quàm Socrates, ætate nimirum Archelai Anaxagoræ diſcipuli atque Oenopidæ. Nanque & huius mentionem facit. Meminit item & opinionis Parmenidis ac Zenonis. De uno ut maximè ſua ætate claro, & Abderite Protagora, qui omnium conſenſu Socratis æqualis fuit. Refert autem Athenodorus in VIII. deambulationum lib. cùm ad illum Hippocrates ueniſſet, iuſſiſſe afferri lac, inſpectoq; lacte dixiſſe, & capellæ primi partus & nigræ eſt. Vnde maximum diligentiæ ſuæ miraculum Hippocrati feciſſe. Sed & puellam Hippocratis comitem primo die ita ſalutaſſe, Salue uirgo, poſtridie uerò, Salue mulier. Fuerat enim puella nocte illa uitiata. Moritur autem Democritus iuxta Hermippum in hunc modum: Cùm iam ex ſenio deficeret, & propinquus uideretur morti, mœrentem ſororẽ, quòd ille in celebritate Cereris moriturus ipſa deæ uota exoluere nequiret, bono animo eſſe iuſſit, panésq; calidos ſibi quotidie afferre, eos igitur naribus cùm admouiſſet uiuum ſe dum ea celebritas tranſiret, ſeruauit. Vbi uerò dies illi tranſierunt, tres autem erant, quietiſſimè ac minimo dolore concluſit uitam, ut Hipparchus ait, CIX. ætatis anno. Nos ſic de eo luſimus in pammetro,

Καὶ τίς ἔυ σοφὸς ὧδε, τίς ἔργον ἔρεξε τοσοῦτον
  Ὅσσαν ὁ παντοδαὴς μήνυσε Δημόκριτος;
Ὃς θάνατον παρέοντα τρὶ ἤματα δώμασιν ἔσχεν
  Καὶ θερμοῖς ἄρτων ἄσθμασιν ἐξένισεν. hoc eſt,

Quiſnam tam ſapiens uiſus qui tale patrarit
  Vnquam, quale ſciens omnia Democritus?
Qui per tres tenuit præſentia fata dies, &
  Illa recens cocti panis odore aluit.

Hominis igitur uita ad eum habet modum. Sunt autem quæ ille opinatus eſt iſta: Principia omnium eſſe atomos

atq; inane, cætera omnia legitimum eſſe opinari. Infinitos eſſe mundos, generationi & corruptioni obnoxios. Nihil ex eo quod non ſit, fieri, neq; in id quod haudquaquam ſit, corrumpi. Atomos prætere a & magnitudine & numero eſſe infinitos, ferriq; in toto ac rotari, atq; ita concretiones omnes gignere, ignem, aquam, aërem, terram. Quippe & hæc ex atomis quibuſdam conſtare, eſſeq; paßioni & immutationi ob firmitatem ac ſoliditatem minimè obnoxia. Solem item & lunam ex huiuſmodi uertiginibus tumorumq; circumferentijs eſſe compoſitam, animámq; itidem, quam idem eſſe quod mentem dicit. Intueri nos, incidentibus in nos rerum imaginibus, cunctaq; ſecundum neceßitatem fieri, cùm ſit uertigo cauſa generationis omnium, quam neceßitatem dicit. Finem uerò eſſe rectum quietumq; animi ſtatum, quam εὐθυμίαν *uocat: quæ, ut quidam obliquè interpretantur, non idem ſit quod uoluptas, uerùm ſecundum quam animus magna tranquillitate conſtantiáque beatus eſt, dũ nullo metu, nulla ſuperſtitione, aut alia quauis perturbatione agitatur. Eandẽ uerò &* εὐεστὼ *appellat, à bonitate cõſtantiæ, multisq; nominibus alijs, quæ uerò fiant eſſe legitima, natura uerò indiuidua atque inania. Ita ille opinatus eſt. Cæterùm ipſius libros & Thraſyllus notauit, atq; in ordinem digeßit ſecundum Platonis quadripartitum ordinem. Sunt autẽ iſti morales, Pythagoras, de affectu ſapientis, de his quæ ſunt apud inferos. Tritogenia, hoc eſt, quòd ex ea tria fiant, quæ humana cuncta contineant, de probitate, ſeu de uirtute, de copiæ cornu, de ſedatione animi, cõmentariorum uel domorũ. Nam is quem appellauit Eueſto, non inuenitur: atq; iſti quidem morales. Porrò naturales hi, magnus diaſcomus, quem Theophraſtus Leucippi eſſe ait, paruus diaſcomus, Coſmographia,*

de ſyder

de ſyderibus uagis, de natura, unus, de natura hominis, ſiue de carne, duo, de mente, de ſenſibus. Hos quidam illis adſcribunt, de anima, de liquoribus, de coloribus, de differentibus fragoribus, περὶ ἀμειψιῤῥυσμῶν, κρατυντήρια, hoc eſt iudicium ferentia de ſupradictis, de imagine, ſiue de prouidentia, de peſtibus, normæ, tres ambiguorum. Et iſti quidẽ naturales: Porrò incõpoſiti ſunt iſti, cœleſtes cauſæ, aëriæ cauſæ, planæ cauſæ, de igne & his quæ ſunt in igne cauſæ, cauſæ de uocibus, cauſæ de ſeminibus, arboribus, fructibus, cauſæ de animalibus tres, promiſcuæ cauſæ, de lapide, & hi quidem incompoſiti. Mathematici uerò hi ſunt, de ſententiæ differentijs, ſiue de contractu circuli & ſphæræ, de geometria, geometricorum numeri, de* mutis ac ſolidis lineis duo, explicationes, magnus annus ſiue aſtronomia, παράπηγμα, certamen clepſydræ, cœli deſcriptio, terræ deſcriptio, poli deſcriptio, radiorum deſcriptio. Hactenus de mathematica. De muſica hi ſunt, de cõcentu & harmonia, de poëſi, de carminis uenuſtate, de conſonis & diſſonis rebus, de Homero, ſiue uerſuum rectitudine & linguis, de carmine, de uerbis & nominibus. Hæc ille de muſica. De medicina, & de his quæ ſub artẽ cadunt iſta ſcripſit: Prænotio de ratione uictus, ſiue medicinæ ſententia, cauſæ de intempeſtiuis, de tempeſtiuis, de agricultura ſiue geometricus, de pictura, de re militari & armis, de his hactenus. Sunt qui ſeorſum & cõmentarijs iſta conſtituant, de ſacris in Babylone literis, de his quæ ſunt in Meroë, Oceani nauigatio, de hiſtoria Chaldaica & Phrygia, de febre, & de his quæ ex morbo tuſsi agitantur, legales cãuſæ, chernica, ſiue problemata. Cætera quæ ad illum quidam referunt, partim ex eius opuſculis decerpta, partim omnino aliena conſenſu omniũ ſunt. Hæc de illius uoluminibus. Sex autem

*ἀλόγων.

fuere Democriti. Primus hic ipſe. Secũdus Chius muſicus, coætanei ambo. Tertius ſculptor, cuius Antigonus meminit. Quartus qui de templo Dianæ Epheſiæ ſcripſit & ciuitate Samothraca, Quintus epigrammatum poëta clarus & floridus. Sextus Pergamenus orator clarus.

PROTAGORAS.

PRotagoras Artemonis, *ſiue ut* Apollodorus & Dion *in* Perſicis *ait*, Mæandri *filius* Abderites *fuit*, *ut* Heraclides Ponticus *in libris de legibus tradidit, qui illum &* Thurijs *leges dediſſe ait*. Vt *autem* Eupolis *in tragœdia, quæ inſcribitur* Calaces *refert*, Teius *fuit*. Ait enim ille,

Ἔνδοθι μὲν ἐστὶ Πρωταγόρας ὁ Τήϊος. hoc eſt,

Eſt intus ille Protagoras *iam* Teius.

Hic & Prodicus Cæus *libros prælegentes ſibi quæſtum faciebant*. Plato *denique in* Protagora *graui uoce fuiſſe* Prodicum *ait*. Audiuit *autem* Protagoras Democritum, *uocabatúrque ſapientia, ut* Phauorinus *in omnimoda hiſtoria refert*. Primus *dixit duas omnium rerum eſſe rationes inuicem contrarias, quibus etiam interrogando utebatur, atq; in hunc fermè cœpit modum*: Omnium *rerũ modus & menſura homo eſt: earũ quidem quæ ſunt ut ſunt, quæ uerò non ſunt tanquam non ſint, dicebatq; nihil eſſe animã præter ſenſus, ſicut &* Plato *refert in* Theæteto, *omniaq́; eſſe uera*. Alio *autem in loco in hunc cœpit modum*: De *dijs quidem ſtatuere nequeo, neq; an ſint, néc ne*. Sunt *enim plurima quæ id ſcire prohibeant, quippe & ſumma rei incertitudo & breuis hominis uita*. Ob *hoc autẽ principiũ operis pulſus ab* Athenienſibus *eſt. librīq; illius in foro cremati ſunt ſub præconis uoce à ſingulis, qui illos habebant inueſtigati*. Hic *primus pro mercede minas centũ exegit, primusq; tẽporis uires expoſuit, orationumq́; certamina ſpe-*

ctauit, & ſophiſma his qui contentionis ſtudio delectantur, induxit: & omiſſa mente de nomine diſſeruit, ac ſuperficiale & illud leue contentionis genus. Vnde & ipſum Timon mixtum contentioſúmque appellauit, cùm de eo ſic ſcribit,

Πρωταγόρης τ' ἐπίμικτος ἐριζέμεναι εὖ εἰδώς· id eſt,

Protagoras mixtus, ſimul & contendere doctus.

*Hic & Socraticum dicendi genus primus mouit, Antiſthenisq́ rationem, qua demonſtrare nititur contradici non poſſe, ut Plato in Euthydemo loquitur, primus iſte uerſauit, primúsque, ut ait Artemidorus dialecticus in libro aduerſus Chryſippum, argumenta ad quæſtiones docuit. Ac primus quam nuncupauit τύλην in quam onera portant, inuenit, ut Ariſtoteles in libro de diſciplina ait. Erat enim uafer, ut memorat ſanè Epicurus, atque aduerſus Democritum hunc in modum elatus eſt, cum ligna dediſſe uiſus eſſet. Diuiſit autem orationem primus in quatuor, precationem, interrogationem, reſponſionem, præceptum. Alij ſeptem in partes diſtinxiſſe aiunt, narrationem, interrogationē, reſpōſionem, præceptū, promiſſionem, precationē, uocationem, quas etiam fundamenta orationis dixit. Porrò Alcidamas orationis quatuor partes dixit, dictionē, pronuntiationē, interrogationē, appellationem. Primum uerò librorū ſuorum de dijs recitauit eum, cuius initium ſuprà poſuimus. Recitauit autem Athenis in Euripidis, ſiue ut quidem uolunt, in Megaclidis domo, ut alij in Lycæo, Archagora Theodoti filio diſcipulo recitante. Accuſauit autem Pythodorus Polyſeli filius unus ex quadringentis. Ariſtoteles Euathlum accuſaſſe ait. Sunt autem qui ſeruantur eius libri hi, Ars contentionis, de lucta, de diſciplinis, de repub. de libertate, de uirtutibus, de*priſco-* *ἀρχαί.

ſtatu, de his quæ ſunt apud inferos, de his quæ non rectè ab hominibus geruntur, de præcepto, cauſa de mercede, contradictionum duo. Et ij quidem eius libri. Scripſit autem & Plato dialogum in eum. Refert Philochorus eo nauigante in Siciliam, nauim, qua ferebatur ſubmerſam fuiſſe, idq́; Euripidem in Ixione innuere ait. Quidam illum in uia defeciſſe iter agentem, cum ad nonageſimum ætatis perueniſſet annum, ſiue ut ait Apollodorus LXX. Porrò in ſtudijs philoſophiæ uerſatum annis quadraginta, circa ſeptuageſimamquartam Olympiadem claruiſſe. Eſt in hunc noſtrum ita ſe habens epigramma:

Καί σε Πρωταγόρα φάτιν ἔκλυον. ὡς ἄρ᾽ Ἀθηνῶν
 ἔκποτ᾽ ἰὼν, καθ᾽ ὁδὸν πρέσβυς ἐὼν ἔθανες.
Εἵλετο γάρ σε φυγεῖν κέκροπος πόλις, ἀλλὰ σὺ μὲν που
 Παλλάδος ἄστυ φύγες, πλουτέα δ᾽ οὐκ ἔφυγες. hoc eſt,

Te quoque Protagoram redeuntem fertur Athenis
 Iam uetulum media mortem obijſſe uia.
Cecropis urbs potuit, potuiſti Palladis urbem
 Linquere, non potuit ſtyx uiolenta fugi.

Fertur cùm mercedem aliquando exigeret, Euathlúsque illius diſcipulus diceret, Sed nondũ quicquam uici, dixiſſe, At equidem ſi uicero, quodcunq; uicero, accipiam neceſſe eſt, ſin uerò tu uiceris, id in tuum ius neceſſariò concedet. Fuit autem & alius Protagoras aſtrologus, in quem & Euphorion epicediũ ſcripſit. Tertius Stoicus philoſophus.

DIOGENES APOLLONIATES.

Diogenes Apollothemidis filius, Apolloniates fuit, uir Phyſicus & eloquẽtia & ſapientia in primis clarus. Anaximenis auditorem fuiſſe Antiſthenes tradit: fuit autem Anaxagoræ temporibus. Hunc ait Phalereus Demetrius

*trius in Socratis defenſione Athenis præ nimia inuidia periclitatum de uita. Quæ autem opinatus eſt, ſunt iſta, Elementum eſſe aërem, mundos infinitos, & inane infinitum, denſúmque aërem, ac rareſcentem, mundos gignere, nihil ex eo quod non ſit fieri, neque in id quod non ſit corrumpi. Terram eſſe rotundam, atque in medio ſitam, eámque cepiſſe * conſtantiam ſecundum illam, quæ ex calido eſt, circunferentiam, ex frigido concretionem ac ſoliditatem accepiſſe. Eſt autem initium operis hoc, Qui docere aliquid inſtituit, ei mea quidem ſententia, operæpretium eſt certum & indubitatum præſtare principium, orationéque ſimplici atque pudica uti.* *σύστασιν.

ANAXARCHVS.

ANaxarchus Abderites Diomenis Smyrnæi auditor fuit, alij Metrodori Chij auditorē tradunt. Hic ſe, ne id quidem ſcire dicebat, quod nihil ſciret. Porrò Metrodorum alij Neſum Chium, alij Democritum audiſſe tradunt. Anaxarchus igitur Alexandro etiam congreſſus eſt, floruitq; circa C & X. Olympiadem. Inimicum autē habuit Nicocreontē Cypri tyrannū. Et cum illum Alexander aliquando in conuiuio rogaſſet, quidnam de cœna illa ſentiret, dixiſſe ferunt, Cuncta magnifice ò rex, uerùm oportebat iam caput ſatrapæ cuiuſdam apponi, Nicocreontē intuens. Hoc ille ægrè ferens, memor iniuriæ, poſt mortē regis, cùm naui ferretur Anaxarchus, inuitúsq; applicuiſſet Cyprum, comprehenſum eum in* ſaxum cōcauum iniecit, iuſſitq; ferreis malleis cædi: illum pœnæ ſuæ negligentem, celebre id dictū ingeminaſſe aiunt, Tunde tunde Anaxarchi uaſculum, nam Anaxarchum nihil teris. Iubente uerò illo ipſius præcidi linguam, fama eſt præciſam mordicus in eius faciem conſpuiſſe. Eſt noſtrum in ipſum tale carmen: *ὅλμον.

Πτύσσετε μᾶλλον ἔτι καὶ μᾶλλον, θύλακός ἐστι
Πτύσσετ', Ἀνάξαρχος ἐν Διὸς ἐστὶ πάλαι.
Καὶ σὲ διαστείλας ὀλίγον διατρέψει τάδε λέξει
ῥήματα Περσεφόνη ἔρρε. hoc eſt,

Contrahite in rugas tritũ hunc magis ac magis utrem,
Tutus Anaxarchus iam Iouis arce latet.
Et te hæc mox melius diſtinguere uerba iubebit
Percuſſor, Stygijs & recitare deis.

Hic ob animi cõſtantiam & facilem uictũ, Fortunatus appellabatur, habebátq; ad * emendandũ maximam autoritatem. Alexandrum enim deum ſe eſſe arbitrantẽ auertit, cum ex ictu quodam ſanguinem illi fluere uidiſſet, digito oſtendens, ita illi ait, Hoc quidem ſanguis eſt, non autem

*σωφρονίζειν.

ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι. hoc eſt,

Ille cruor, diuis qualis ſolet eſſe beatis.

Plutarchus Alexandrum ipſum amicis hoc dixiſſe refert. aliâs item Anaxarchum illi cum præbibiſſet, oſtendiſſe calicem, & dixiſſe:

Βεβλήσεταί τις θεῶν βροτησίᾳ χερί. hoc eſt,

Ferietur aliquis mox deûm humana manu.

PYRRHO HELIENSIS.

Pyrrho Helienſis Pliſtarchum habuit patrem, quòd etiam Diocles tradit. Is, ut Apollodorus ait in chronicis, pictor fuit primum, atque ut Alexander in ſucceßionibus ſcribit, Dryſonẽ Stilponis filium audiuit, deinde Anaxarchum illi ubique adhærens, ita ut Gymnoſophiſtas in Indiam adierit, Magiſq; congreſſus ſit. Vnde & nobiliſſimè philoſophiam tractaſſe uidetur, commẽtus modũ, quo de omnibus nihil decerneret, neq; quicquam comprehendi poſſe diceret, ut Aſcanius Abderites autor eſt, negabat enim quicquam turpe eſſe aut honeſtũ, iuſtũ uel iniuſtum,

cadem

eadem ratione & in omnibus nihil uerè eſſe, cæterum lege atq; conſuetudine cuncta homines facere. Neque enim eſſe quicquam iſtud potius quàm illud, conſentanea ad hæc illi & uita erat. Nihil declinans nihilq; deuitans, ſuſtinebat omnia: currus ſi fortè occurriſſent, & prærupta, et canes, & talia, nihil omnino ſenſibus permittens. Seruatũ autem, ut Cariſtius Antigonus refert, à ſequentibus ſe neceſſarijs. Porrò Aeneſidemus ipſum de aſſenſu quidē retinendo philoſophatum eſſe tradit, non tamen imprudēter geſſiſſe ſingula. Vixit autem ad annos fermè XC. Cæterùm Antigonus Cariſtius in libro, quem de Pyrrhone ſcripſit, hæc de illo memorat, ipſum principiò quidem obſcurum & pauperem, pictoremq; fuiſſe, ſeruariq; in Helide in gymnaſio, λαμπαδιστὰς non infeliciter ab eo elaboratos. Quin egredi ſolitum & ſolitarium uiuere, raróq; apparere demeſticis. Hoc autem idcirco facere, quòd audiſſet Indum quendam Anaxarcho exprobrantē, quòd nullum doceret uirum bonum fieri, cùm ipſe regias aulas frequens tereret & regibus obſequeretur. ſemperq; eodē perſeueraſſet uultu atque habitu, & ſi quiſpiam illum inter dicendum deſereret, ipſe tamen quod cœperat perageret, et quidem cùm in adoleſcentia mobilis fuerit. Sæpe, inquit, peregrè proficiſcebatur, nemini quò pergeret prædicens, & quibus uolebat congrediebatur. Et cùm aliquando Anaxarchus in ſcrobem incidiſſet, ille pertranſit nihil ei opem ferens. Idque cùm plerique culparent, Anaxarchus ipſe laudabat, ut indifferenter & ſine affectu ſe habentē. Cùm ſecum loqui aliquando deprehenſus eſſet, rogatus cur id faceret, Meditor, inquit, bonus ut ſim. In quæſtionibus à nemine contemnebatur, quòd obiter ſolumq; ad interrogata diceret, qua ex re factum eſt, ut Nauſiphanes adhuc adole-

ſcen

ſcentulus ab eo captus & allectus. Aiebat enim oportere affectus quidem eſſe Pyrrhonis, ſuiípſius autẽ uerborũ. Dicebátq; ſæpenumero Epicurũ conuerſationẽ inſtitutumq́; Pyrrhonis admiratum, ipſum de ſe percontari aſsiduè ſolitum. Tanto autẽ in honore à patria ſua habebatur, ut eum Pontificem conſtituerit, atq; illius gratia philoſophos publico decreto omnes immunitate donauerit. Cõplures item habuit inſtituti ſui, hoc eſt, rerum negligentia & contemptu æmulos. Vnde & illum complectitur mirificè Timon in Pythone, & in Sillis, quòd liber euaſerit omnibus perturbationibus, ſuperſtitionéq; & uanitate, & captione ſophiſtica, ac dei inſtar inter homines regnarit.

Ὦ γέρον ὦ Πύῤῥων, πῶς ἢ πόθεν ἔκλυσιν εὗρες
Λατρείης δοξῶν τε κενοφροσύνης τε σοφιστῶν,
Καὶ πάσης ἀπάτης πειθοῦς ἀπελύσαο δεσμὰ
Οὐδὲ μέλει σοι ταῦτα μεταλλάσσειν τινὸς αὖραι
Ἑλλάδ' ἔχουσι, πόθεν ἢ, καὶ εἰς ὅτι κυρεῖ ἕκαστα. hoc eſt,

Miror quî tandem potuiſti euadere Pyrrho
Turgentes fruſtra, ſtupidos, uanosq́; Sophiſtas,
Atq; impoſturæ fallacis ſoluere uincla,
Nec fuerit curæ ſcrutari, Græcia quali
Aëre cingatur, neq; ubi aut unde omnia cõſtent.

Et iterum in Indalmis,

Τοῦτό μοι ὦ Πύῤῥων ἱμείρεται ἦτορ ἀκοῦσαι
Πῶς ποτ' ἀνὴρ ἔτ' ἄγεις ῥᾶστα μετ' ἡσυχίας
Μοῦνος ἐν ἀνθρώποισι θεοῦ τρόπον ἡγεμονεύων. hoc eſt,

Abs te illud miſerè optarim cognoſcere Pyrrho,
Quî fuerit facilis, lætáq; uita tibi,
Solus ut in uiuis gereres te numinis inſtar.

Hunc autem Athenienſes etiã ciuitate honorauerũt, ut refert Diocles, quòd Cotyn Thracium interemiſſet. Piè uerò

& cum ſorore ſua obſtetrice uixit, ut Eraſtothenes in libro de diuitijs & paupertate refert, quo tempore ipſe publicè auiculas porcelloſq; uenundabat, domiq; indifferenti munditia erat. Fertur ob eiuſmodi indifferentiam, & ſcrofam lauare ſolitus, & cũ ſorori quandoq; ſuccenſuiſſet, Philiſta autẽ uocabatur, arguerétq; illum quiſpiam ut immemorem inſtituti ſui, Nõ, inquit, muliercula documentũ erit noſtræ indifferentiæ. Rurſum cùm ſe inuadentẽ canem repuliſſet, cauſantiq; cuidã, Graue, inquit, eſt, & perdifficile hominẽ penitus exuere. Certandum uerò pro uiribus, primum quidem operibus, alioqui uel ratione aduerſum res. Aiunt illum & medicamenta putria, & ſectiones, & uſtiones ſibi ulceri cuipiam adhibitas, tanta tuliſſe conſtantia, ut ſupercilia ne contraxerit quidem. Eius animi magnitudinem & Timon in his, quæ ſcripſit ad Pythonem proſequitur. Philo quoq; Athenienſis ipſius neceſſarius, illũ Democriti meminiſſe, tum etiam Homeri dixit, miratum illum eius uerſiculum, aßiduèque pronuntiare ſolitum,

Οἵη πέρ τε φύλλων γενεὴ τοιήδε καὶ ἀνδρῶν. hoc eſt,

Tale quidem genus eſt hominum, quale eſt foliorum.

Amplectiq; quod homines muſcis & auibus comparet. Illos item perlibenter & ſæpe proferre,

Ἀλλὰ φίλος θάνε, καὶ σὺ τίη ὀλοφύρεαι αὔτως

Κάτθανε καὶ Πάτροκλος ὅσπερ σέο πολλὸν ἀμμείνων. id eſt,

Quin tu igitur morere, & plora mihi, amice, uicißim.

Nam & perijt Patroclus qui ſe ſuperabat abunde.

Sicut & cætera illius quibus infirmitas & inania ſtudia atq; pueriles hominũ motus indicantur. Poßidonius autem de illo tale quiddam retulit. Naui aliquando ferebatur, & cùm ſocij tempeſtate acti mœſtiores eſſent, ipſe tranquillo animo porcellum in naui edentẽ oſtendebat, dicens, Oportere

tere

tere ſapientem hanc illius imitari ſecuritatem. Solus hunc Numenius dogma etiam edidiſſe ait. Huius præterea memorabiles iſti fuêre diſcipuli, Eurylochus, cuius id notatur uitium. Aiunt illũ aliquando ita furore inſtigatum, ut ſumpto ueru cum carnibus cocũ in forum uſq; perſequeretur, & in Helide quæſtionibus eruditorum fatigatum abiecto pallio Alphæum tranaſſe fluuium. Erat autem Sophiſtis infeſtiſsimus, ſicuti & Timonem ferunt. Philo autẽ in diſputationibus erat frequentior. Vnde & Timon de illo ait,

Οὐ τὸν ἔτ' ἀνθρώπων ἀπόσχολον, αὐτολαλητὴν
Οὐκ ἐμπαζόμενον δόξης ἐρίδων τε Φίλωνα. hoc eſt,

Aut ſecum meditantem, & ſtrepitu turbáq; remotum,
Litibus aut ſtolidæ addictum, famæq; Philonem.

Hecatæus præterea Abderites, & Timon Phliaſius poëta, Sillorum ſcriptor, de quo dicemus. Nauſiphanes quoque Teius, cuius pleriq; Epicurum auditorẽ fuiſſe tradũt, eius diſcipuli fuerunt. Hi omnes à magiſtro quidem Pyrrhonij, cæterùm à dogmate aporetici, & ſceptici, prætereáq; & ephectici, & zetetici appellabãtur. Eſt enim Zetetica philoſophia ſic dicta, quòd ſemper in ueritatis inquiſitione uerſetur. Porrò Sceptica, quòd ſemper quærat & nunquam inueniat. Ephectica autẽ dicitur ab euẽtu, quòd poſt inquiſitionẽ ambigatur itidem: Aporetica uerò quòd eius ſectatores ſemper addubitẽt. Atq; à Pyrrhone Pyrrhonij, ut diximus, denominati ſunt. Enimuero Theodoſius in ſepticis capitulis ſcepticã, Pyrrhoniã minimè appellari oportere ait. Nam ſi quidẽ motus et agitatio mentis alterius cõprehendi à nobis nõ poteſt, profectò Pyrrhonis affectũ ignorabimus. At ſi illum ignoremus, Pyrrhonij haudquaquã dicemur, præterquã quòd neq; Pyrrho primus ſceptices inuentor fuerit, neque ea dogma aliquod habeat. Rectius

autem

autẽ diceretur Pyrrhonis moribus ſimilis. Eius ſectæ principem Homerũ fuiſſe pleriq; autumãt, quòd is in ſuis ſcriptis de rebus eiſdem præter cæteros aliâs aliter loquitur, neq; certò quicquã in rebus pronuntiat ac fert ſententiam. Deniq; & ſeptem ſapientes in hoc genere fuiſſe uerſatos, quorũ illa ſint, Nihil nimis, &, Sponſioni adiacet damnũ, quo ſignificetur qui fideiuſſor exiſtat, illum è ueſtigio certa cõpertáq; incõmoda ſubſequi. Archilochũ item & Euripidem id genus exercuiſſe, ubi Archilochus quidem ait:

Τοῖς ἀνθρώποισι νῦς Γλαῦκε Λεπτίνε ὦ παῖ
Γίνεται θνητοῖς ὁποίην ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγει. hoc eſt,
Ea mens eſt hominibus, Glauce Leptine fili,
Qualem mortalibus in dies Iuppiter mittit.

Item Euripides,

Τί δῆτα τοὺς ταλαιπώρους φρονεῖν
Βροτοὺς λέγουσι; οὐ γὰρ ἐξηρτήμεθα,
Δρῶμεν τοιαῦτ' ἂν σύγε τυγχάνῃ, θέλων. hoc eſt,
Sentire uerò quippiam quid hos ferunt
Homunciones: nam neſcimus id quidem
An rectè agamus, an ſecus quod quis uelit.

Sed & Zenophanes, & Zeno Eleates, ac Democritus ſecundũ eos ſceptici ſunt, ex quibus Zenophanes quidẽ ait:

Καὶ τὸ μὲν οὖν σαφὲς οὔτις ἀνὴρ ἴδεν, οὐδέ τις ἔσται,
Εἰδὼς. hoc eſt,
Nemo aliquid certò nouit, uel nouerit unquam.

Zeno autem motum tollit dicens, Omne quod mouetur, neque in quo eſt mouetur loco, neque in quo non eſt. Porrò Democritus excluſis qualitatibus, Aut ait lege calidum, aut lege frigidum. Eſt autem cauſa atomi & uacuum. Ac rurſus: Cauſæ quidẽ nihil nouimus. nam ueritas in profundo eſt. Plato item id quidem quòd uerum ſit dijs, deorúmq; filijs concedit, cæterum rationem probabilem perquirit.

Euripides quoque dubitat an uiuere ſit emori, moriq́; uiuere mortales putent, ait enim:

> Τίς δ' οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μέν ἐστι κατθανεῖν,
> Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν νομίζεται βροτοῖς; hoc eſt,
> *Quis nouit autem an uiuere hoc ſit emori,*
> *An emori hoc ſit quod uocamus uiuere?*

Empedocles item quædam uix dici poſſe, alia neque auditu percipi, neque mente comprehendi ait, idq́; ſolum probari quod quiſque putarit. Heraclitus *itidem de rebus maximis coniectandum adſtruendúmque eſſe quippiam temerè negat.* Hippocrates *item ambiguo atque humano more loquitur, atque longè antè* Homerus,

> Στρεπτὴ μὲν γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν πολέες δ' ἔνι μῦθοι. id eſt,
> *Lingua uolubilis eſt hominum uerbisq́; referta.* &
> Ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα. hoc eſt,
> *Verborum hinc atq; hinc ingens eſt copia cuiuis.* &
> Ὁποῖόν κ' εἴπησθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις. hoc eſt,
> *Quale prior dixti, reddetur tale uiciſsim.*

Aequas uerborum uires obiectionésque ſignificans. Itaque *huiuſmodi* Sceptici *ſectarũ omniũ dogmata euertere perſtabant, nihil ipſi dogmatis afferentes, atque cæterorum tantum enuntianda dogmata atq; enarranda proponentes, nihil definiendo, neq; hoc ipſum quidem etiam, & ipſum quoque nihil definire tollebant, dicentes illud,* Nihil *definimus.* Nam *profectò definirent. cæterùm ſententias aliorum proferimus noſtræ infirmitatis indicium, perinde ac ſi annuentes hoc indicare poſsibile eſſet.* At *uoce definiemus nihil.* Ex *eo igitur quod dicunt nihil definimus, mos bus qui* ἀῤῥεψία *dicitur, quòd neutram in partem ſententiam propenſius inclinet, inſinuatur.* Ac *per id ſimiliter quod proferunt, nihil magis, atque id, omni rationi ratio obiecta*

*obiecta reperitur, & ſimilia. Dicitur autem nihil magis etiam poſitiuè de quibuſdam quaſi ſimilia ſint, ut nihil magis pirata malus eſt quàm mendax. Verùm ab huiuſmodi ſcepticis non poſitiuè, ſed negando dicitur, ſicuti ab improbante cùm dicitur, Non magis Scylla fuit quàm Chimæra. Ipſum uerò magis aliquando per comparationem pronũtiatur, ut cùm dicimus, magis dulce mel, quàm uuam eſſe, aliquando item poſitiuè, aut per negationem, ut cùm dicimus magis prodeſt uirtus quàm obeſt. Significamus enim uirtutem prodeſſe non obeſſe. Verùm & ipſam uocem nihil magis Sceptici tollunt. Sicuti enim non magis eſt prouidentia quàm non eſt, ita & ipſum nihil magis, nihil magis eſt quàm non eſt. Significat igitur & ea uox, ſicut & Timon in Pythone ait, nihil definire, uerùm hærere ambiguum. Porrò quæ uerbis omnibus ineſt uox, ea quoq; cogit*aſſenſus detentionem. Nam ſi quidem diſsidentibus rebus, uerba tantundem ualeant, ueritatis ignoratio ſequitur, ne huic quidem rationi deeſt ratio quæ aduerſetur. Quæ & ipſa cùm ſuſtulerit reliquas à ſemetipſa, ſublata peribit, non ſecus atque medicamenta, quæ ubi epota prius materiam exhauſerint, & ipſa egeruntur ac pereunt. Aiunt autem dogmatici ſe non modò non tollere, uerùm & aſſerere & confirmare rationem. Solùm itaque miniſtris utebantur, rationibus. Neque enim fas erat rationem à ratione non tolli, quemadmodum dicere conſueuimus, locum non eſſe, & locum omnino dicere oportet, & ſi non dogmatis, at demonſtrationis ratione. Nihilq; ſecundum neceſsitatem fieri, & tamen neceſsitatẽ dicere oportet. Tali quodam interpretationis modo utebantur, res non eiuſmodi per naturam eſſe, quales uiderentur, ſed uideri tantùm, atque ea inquirere dicebant, non quæ intelligerent, quod*

* ἐποχὴν.

enim intelligitur liquet, ſed quæ ſenſibus perciperentur ac communicarent. Eſt igitur Pyrrhonis *ratio memoria quædam earum rerum quæ uidentur, ſiue quomodolibet intelliguntur, ſecũdum quam omnia omnibus conferuntur, eáq; comparata utiliſsima, plenáq; perturbationis eſſe cernuntur, ſicut ait* Aeneſidemus *in introductione in* Pyrrhonia. *Porrò ad eas, quæ in ſpeculationibus ſunt oppoſitiones, cùm prius oſtenderim quibus modis res perſuadeant, eiſdem autoribus illarũ fidem tollunt. Nam perſuadere quidem ea quæ ſecundum ſenſus concorditer ſe habent, & quæ nunquam uel certè rarò incidunt. Conſueta item, & quæ legibus uiſa ſunt diſtincta atque admirationi habita. Demonſtrabant itaque ex his quæ contraria ſunt, perſuaſiones æquales eſſe perſuadentibus. Porrò ambigua ſecũdum concordiam earum rerum, quæ uel aſpectu uel intelligentia percipiuntur, decem modis tradebant, quibus ſubiecta differre uidebantur. Ex his primus eſt qui conſtat ex animalium indifferentijs ad uoluptatem & dolorem, commoda & incommoda. Ex eo autem colligitur non eaſdem ac eiſdem imaginationes incidere, quódque eam pugnam neceſſariò ſequitur ambigere, quippe animalium alia abſq; coitu gigni, ut ſunt quæ in igni uiuũt, quæ* πυῤῥίγια *uocantur: phœnixq́;* Arabicus *atq; teredines, alia itẽ ex congreſſu, ut ſunt homines, & cætera, atq; alia, ſic alia ſic comparata ſunt. Quocirca etiam ſenſibus differunt, nam aquilæ acutiſsimè uident, canis ſagaciſsimè olfacit. Eſt igitur conſentaneũ quæ differẽter oculis incidunt, eorum itidem differre phantaſmata. Nam capræ quidem uirgulta alimento eſſe, homini autem amara atq; inſuauia. Cicutam quoq; coturnici nutrimentũ, homini inferre perniciem. Suem item *fimum edere, quem minimè equus attingat. Secundus ex*

*ἀπόπατον.

hominum

hominum ingenijs per gentes comparationésque colligitur. Demophon enim menſis præfectus Alexandri, ad umbram calefiebat, ſoléque rigebat. Andron item Argiuus, ut ait Ariſtoteles, per arida Lybiæ loca abſque potu iter agebat. Alius item medicinæ, agriculturæ alius, alius mercaturæ ſtudioſus eſt. Atque iſta quidem alijs proſunt, alijs obſunt, qua ex re continendus aſſenſus eſt. Tertius ex differentibus ſenſuum poris accipitur. Nanque malum aſpectui quidem pallidum, guſtui dulce, tactui leue, olfactuiq́; fragrātia odoris gratiſsimum incidit. Eademq́; forma pro ſpeculorum uarietate non eadem cernitur. Conſequens igitur eſt, quod apparet non magis id eſſe quàm aliud. Quartus, circa affectus communiter uiciſsitudinésq; uerſatur, puta ſanitatem, morbum, ſomnum, euigilationem, gaudium, triſtitiam, iuuentam, ſenectam, audaciam, metū, indigentiam, copiam, amicitiam, odium, calorem, frigus, quòd uidelicet reſpiretur ac uiciſsim ſpiritus meatus intercludantur. Diuerſa ita uidentur quæ incidunt præter diſpoſitiones quaslibet. Neque enim qui ueſani ſunt præter naturam ſe habent. Quid enim illi magis quàm nos? nanq; & nos ſolem ueluti ſtantem intuemur. Theon autem Tithoreus Stoicus dormiens in ſomnis ambulabat, Periclisq; ſeruus in ſummo tecto. Quintus circa leges atque inſtituta, fabuloſasq; probationes, atque artificialia fœdera, dogmaticasq; opiniones uertitur. In eo continentur quæ de honeſtis ac turpibus, uerisq; & falſis, deq; ſummo bono, de dijs, & generationibus, & corruptione omnium quæ apparent, diſputantur. Denique, quod apud alios iuſtum, apud alios iniuſtum eſt, idemq́; alijs bonum, alijs malum putatur. Nam Perſis quidem filiabus miſceri legitimum eſt. Id uerò Græcis nefarium exiſtimatur. Atque*

*ὠχρὸν.

Maſſagetæ, ut Eudoxus quidem in primo periodi refert, uxores habent communes, Græci eam communionem deteſtantur. Cilices item latrocinijs gaudent, Græci non. Sic de dijs quoq; alij aliter ſentiunt. Quippe illorum prouidentiam alij confitentur, alij nngant. Aegyptij quoq; condientes ſepeliunt corpora, Romani uerò incendentes, Pæonesq; in ſtagna proijciunt. Vnde circa ueri profeſſionem continetur aſſenſio. Sextus in congreſſionibus, ſocietatibusq; conſiſtet, ſecundũ quem liquidè nihil per ſe & integrè apparet, ſed cum aëre ac lumine, liquido ac ſolido, calore, frigore, motu, euaporatione, ac uiribus alijs. Conſtat enim purpuram colorem ſuum uarium præ ſe ferre ad ſolem ac lunam & lucernam. Color item noſter diuerſus ſub meridiem apparet. Et ſol itidem qui à duobus in aërem tollitur, lapis in aqua facilè transfertur. At enim grauis exiſtens ab humore leuigatur, ſiue leuis ab aëre grauatur. Ignoramus igitur quid ſeorſum ſit, ueluti in unguento oleum. Septimus circa ſubſtantias & poſitiones quaſdam, & loca, & ea quæ in locis ſunt, uerſatur, per eum quæ uidentur magna eſſe, modica apparent, ut ſi quadrata, rotũda, plana, tumere, recta, obliqua, pallida coloris alterius. Sol deniq; longius quàm ſit abeſſe uidetur, montésque procul in morẽ nebulæ, & plani leuesq; propè aſperi eſſe cernuntur ac prærupti. Sol itidem oriens quidẽ alius uidetur, alius cùm medio cœlo ſe fuderit. Atque idem corpus in nemore aliud, aliud in aperta terra apparet, effigiesq; præter propriã poſitionẽ, ut columbæ collum in conuerſione uidetur. Quoniã igitur extra loca & poſitiones iſtæ conſiderari nequeunt, illorum quoq; natura ignoratur. Octauus qui præter ſuas quantitates ſiue calore uel frigore, uelocitate uel tarditate, ſiue pallore, ſiue colore quouis alio conſiſtit.

ſtit. Nanq; uinum modicè ſumptum firmat ac roborat: immodicè, ſtatum mentis euertit: idem de cibo & ſimilibus. Nonus eſt qui præter ſolennem naturæ morē, uel nouum, uel rarum cōtingit. Nam terræ motus apud quos crebrò contingunt admirationi non ſunt. Sol itidem quia quotidie cernitur. Decimus ex alterna collatione conſtat, putà graue ad leue, forte ad imbecillum, maius ad minus, ſuperius ad inferius. Dextrum autem non per naturam dextrum eſt, uerùm ex ſiniſtri collatione intelligitur: nam ſi tollatur ſiniſtrum, dextrum non erit. Eadem ratione & pater, & frater, uelut ad aliquid dicuntur, & dies ueluti ad ſolem, atq; omnia ueluti ad mentē. Quæ igitur ad aliquid dicuntur, per ſeipſa incognita ſunt. Atq; hi quidem decem modi ſunt quos prædiximus. Cæterùm Agrippa his quinq; alios inuexit, eum uidelicet qui ex diſſonantia colligitur, & qui in infinitum progreditur, & eum qui ad aliquid dicitur, quiq; ex ſubiectione, & qui ex mutua ſucceſſione conſtat. Qui igitur ex diſſonantia eſt, quæſtio quæcunque fuerit apud philoſophos propoſita quæ ex conſuetudine, ingentis pugnæ & perturbationis plena oſtenditur. Qui uerò in infinitum procedit, quod quæſitum fuerit affirmari minimè permittit, quòd aliud ab alio fidem capiat, atque ita in infinitum res procedat. Qui autem ad aliquid, nihil percipi per omnia dicit, ſed cum altero: quocirca & ignota eſt. Porrò tanquam ex probato conſtat modus, cùm putant quidam ex ſeipſis principia rerum oportere admittere, ut certa ac indubitata, neque ultrà debere inquiri quod ſtultum atq; inane eſt. Cōtrarium enim quiſpiam ſubijciat. Per inuicem autē modus conſiſtit, cum quod quæſitā rem firmare debere debuit, ipſum opus habet ab eo quod quæritur fidē capere, putà ſi poros quiſpiā idcirco eſſe aſſeue-

non eſt, alijs hominẽ iudicium eſſe, dicentibus alijs ſenſum, alijs rationẽ, quibuſdam item perceptibilẽ imaginationẽ. Atqui homo quidẽ & ſecum & cum alijs diſsidet, quod ex legũ conſuetudinúmq; differentijs conſtat. Porrò ſenſus falluntur mentiuntúrq;, ratio autẽ diſcordat, perceptibilisq; phantaſia ab animo iudicatur, animúsq; ipſe uarijs motibus circumagitur. Hac ergo ratione ignotũ eſt iudicium, ac per id ueritas quoq; ignoratur. Signũ item eſſe negant. Nam ſi quidem ſignũ eſt, inquiunt, aut ſenſibile eſſe neceſſe eſt, aut intelligibile. At ſenſibile non eſt: nam ſenſibile commune, ſignũ uerò proprium eſt, ac ſenſibile, ſecundum quidem differentiam, ſignum uerò corũ, quæ ad aliquid dicuntur eſt. Intelligibile itidem non eſt. Nam intelligibile nõ eſt, ſiue quod appareat ex eo quod uidetur, ſiue quod non appareat ex eo quod non uidetur, ſiue quod nõ uidetur ex eo quod apparet, ſiue quod uidetur ex eo quod non apparet: nihil autem horũ eſt. non igitur ſignũ. Ex eo autẽ ſequitur nihil incertũ comprehendi poſſe. Nam per ſigna dicuntur obſcura ac incerta comprehendi poſſe. Cauſam itidem hac ratiocinatione tollunt: Cauſa eorum quæ ad aliquid dicuntur, eſt, quippe ad cauſale. Quæ uerò ad aliquid dicuntur, ſolùm intelliguntur, non autem exiſtunt, cauſa igitur tantùm intelligitur. Nam ſi quidem cauſa eſt, id deeſſe non debet cuius dicitur cauſa, aliòqui cauſa non erit. At quemadmodũ pater, niſi adſit is, ad quẽ pater dicitur, nequaquam pater eſt, ita & cauſa. Non autem adeſt ad quod cauſa intelligitur, neque enim generatione neq; corruptione, neque aliud quippiam, non ergo cauſa eſt. Atqui ſi quidem cauſa eſt, aut corpus, aut incorporea eſt cauſa, aut certè incorporale incorporalis. Nullum eſt autem horum, non igitur eſt cauſa. Nam utraq; eandem habent naturam: & ſi alterum

rum dicitur cauſa, quantũ attinet ad corpus, & reliquum corpus cùm ſit, efficietur cauſa. At ſi communiter ambo cauſæ erũt, nihil erit incommodi. Porrò incorporeum incorporei nequaquam cauſa erit, ob eandem rationem: incorporeum item corporis cauſa non erit, quia nihil incorporeum corpus facit. Corpus itidem incorporei cauſa non eſt, quia quod fit ex patiente ſubiecta materia eſſe debet. Nihil autem patiens ex eo quod incorporeum ſit, nec ab aliquo quidem ſit. Non eſt igitur cauſa. atque ita colligitur minimè ſubſiſtere principia rerum. Aliquid enim ſit neceſſe eſt quod facit atque operatur. Enimuero neque motus eſt: nam quod mouetur uel in loco ubi eſt, uel in eo ubi non eſt mouetur, non in loco ubi eſt, in quo autem non eſt, neq; mouetur, non eſt igitur motus. Diſciplinas item hoc modo auferebant. Si quid, aiebãt, docetur ſiue quod eſt eo ipſo quod eſt, ſiue quod non eſt, eo ipſo quod non eſt, docetur. Neque uerò quod eſt, eo ipſo quod eſt docetur. Nanque natura omnium quæ ſunt, omnibus patet, atq; cognoſcitur id quod non eſt, eo quod non eſt. Ei quod non eſt, nihil contingit, ita ne doctrina quidem, neq; generatio quidem ipſa, inquiunt, eſt. Neq; enim fit quod eſt, cùm iam ſit: neque quod non eſt, neq; enim ſubſiſtit. Quod autem non ſubſiſtit, neq; eſt, neq; fieri quidem meruit. Natura quoq; bonũ aliquod aut malum eſſe, ita negant. Si quid, aiunt, natura bonum aut malum eſt, omnibus bonũ aut malum eſſe debuit, quemadmodum & nix omnibus æquè frigida eſt: nullum eſt autem bonum aut malum quod ſit commune omnium, non igitur eſt natura bonum aut malum. Aut enim omne quod à quopiam exiſtimatur bonũ dicendum eſt, aut contrà. At omne dicendum non eſt: nanque idem ab aliquo putatur bonum, ſicut uoluptas ab Epicuro, ab aliquo è conuerſo malũ, ni-

mirum ab Antiſthene. *Contingit igitur id quod fieri non poteſt, idem & bonum eſſe & malum. Quòd ſi non omne quod ab aliquo putatur, bonum dixerimus, neceſſe erit nos diſcernere opiniones, quòd per parem rationũ uim poßibile non eſt. Ignoratur itaque quòd ſit natura bonum. Licet autem totũ concluſionis illorum modum ex his quæ relinquere monumẽtis animaduertere. Quãquàm* Pyrrho *quidem ipſe nullum reliquit opus, uerùm diſcipuli & neceſſarij eius,* Timon & Aeneſidemus, Numenius *ac* Nauſiphanes, *atque alij huiuſmodi, quibus obſtrepentes dogmatici aiunt illos cõprehẽdere & decernere. Nam in eo quod arguere, & cæteros euertere conantur profectò comprehendunt, atq; in eo ipſo & aſſerunt & dogmata aſtruũt. Nam cùm ſe nihil diffinire aiunt, omniq; rationi contrariã obiectam eſſe rationem, ea ipſa & definiunt & proferunt. Aduerſus quos illi reſpondent. Atqui ea quæ patimur, ut homines fatemur: nam & quòd dies ſit, quòd ſit generatio, quódque uiuamus, & cætera in hunc modum, quæ in uita noſtra manifeſta ſunt ſcimus: cæterùm in his quæ dogmatici aſſerunt, ea ſe ratione cõprehẽdere dicẽtes, ueluti de incertis, neutiquam cõſentimus, ſolas uerò paßiones agnoſcimus. Nam & nos uidere confitemur, nósq; intelligere ſcimus: uerùm quo pacto uideamus, aut intelligamus, ignoramus. Quin quòd hoc album uideatur narrãdo dicimus, nõ aſſerendo an reuera ita ſit. Porrò de ea uoce qua nihil nos diffinire dicimus, atq; ſimilibus quæ dicuntur dogmatibus, neq; enim ſimilia ſunt his quæ illi aſſerunt, puta quòd globoſus ſphæræ inſtar ſit mundus. Nam id quidem incertum eſt. Hæ uerò certæ conſenſiones ſunt. In eo itaq; quod nihil diffinire dicimus, neque hoc ipſum diffinimus. Rurſus illos dogmatici uitam etiam tollere aſſerunt, dum omnia ex quibus*

bus

bus uita conſtat euertunt. at contrà eos illi mentiri aſſeuerant, non enim uiſum ſe auferre, ſed quomodo ſe habeat uis uiuendi ignorare ſe dicunt. Atq; quod apparet, ponimus, non quòd tale, quale cernitur, ſit. Nam quod urit ignis ſentimus, uerùm an habeat incendendi naturam, non pronuntiamus, quodq; moueatur quiſpiam, & quòd pereat uidemus, uerùm iſta quo pacto fiant ignoramus. Eis igitur, aiunt, ſolùm reluctamur, quæ in conſpicuis rebus proximè aſſiſtunt incerta. Namq; dum ſtatuam eminētias habere dicimus, quod uidetur exponimus: cùm uerò non habere eminentias aſſerimus, nō iam quod cernitur, ſed aliud dicimus. Vnde & Timon in Pythone ait, non exceßiſſe conſuetudinem: at in Indalmis ita dicit:

Ἀλλὰ τὸ φαινόμενον παντὶ σθένει οὗπερ ἂν ἔλθῃ.

Hoc eſt,

Quod uerò apparet tota ui utcunq; profectum.

Atq; rurſus in libro de ſenſibus: Quòd, inquit, iſtud dulce ſit non pronuntio, quòd autem uideatur, aſſentior. Aeneſidemus quoq; in primo de Pyrrhonis rationibus, nihil ait per modum dogmatis diffinire Pyrrhonem, propter contradictionem, uerùm quæ ſunt conſpicua ſequi. Eadem fermè ait in libro cōtra philoſophiā, & in libro, de quæſtione. Zeuxis itidē Aeneſidemi neceſſarius, in libro de duplicibus rationibus. Antiochus item Laodicenus & Apelles in Agrippa ea ſolùm ponunt quæ uidentur. Eſt igitur iudicium ſecundum Scepticos quod uidetur, ſicuti & Aeneſidemus ait: ea in ſententia & Epicurus fuit. Porrò Democritus nihil ſe noſſe ait eorum quæ uidentur. Quædam uerò ex his ne eſſe quidem. Aduerſus huiuſmodi iudicium, eorum nimirum quæ uidentur, dogmatici aiunt ab eis ipſis uarias phantaſias incidere, quemadmodum à turre uel

rotund

rotunda, uel quadrata. Scepticus ſi neutrum præfert, ſine effectu erit: ſin uerò alteram ſequitur, non iam, inquiunt æquas uires his quæ uidentur reddet. Ad quos aiunt Sceptici, quòd quando uariæ incident imaginationes, utraſque uideri dicemus, atq; ideo uiſibilia ponere quia uidentur. Poſtremò autem Sceptici finẽ aiunt, nihil quicquam definire neq; pronuntiare, quam rem ſequatur umbræ in morẽ animi tranquillitas atq; conſtantia, ut ait & Timon & Aeneſidemus. Neq; enim iſta aut fugeremus aut eligeremus, quæ in nobis ſunt, quæ uerò in nobis non ſunt, ſed per neceßitatem uitare nõ poſſumus, ut eſt eſurire, & ſitire, & dolere. Neque enim iſta ratione auferri poſſunt. Dicentibus uerò dogmaticis, poſſe uiuere Scepticos non detrectando, ſi iubeatur etiam patrem necare, reſpondẽt illi de dogmaticis, quo modo uiuere poterit & abſtinere quæſtionibus, non de rebus uitæ communis & obſeruandis. Itaq; & eligimus aliquid ex conſuetudine, & fugimus, & legibus utimur. Sunt qui dicant Scepticos finem dixiſſe tranquillum animi ſtatum, ſunt qui manſuetudinem.*

*ἀπάθειαν.

TIMON NICAEVS.

Timon Apolloniates Nicæus, de quo in primo commẽtariorum in Sillos libro diximus, quod opus ſuum ille Tiberio Cæſari dedicauit, Timonem aſſerit patre Timarcho, genere Phliaſium fuiſſe, iuuenémque ſaltationi operã dediſſe, choreaſq; duxiſſe, poſtea uerò mutata ſententia Megara ſe ad Stilponem contuliſſe, qui cum diutius commoratum, rurſus in patriam rediſſe, uxorémq; duxiſſe. Tum in Elidem ueniſſe cum uxore ad Pyrrhonem, ibiq; moratum eſſe, quoad illi filij nati eſſent, quorum qui maior natu erat, Xanthum uocaſſe, medicinámq; docuiſſe, uitæ etiamnum & inſtituti ſui ſucceſſorem reliquiſſe. Erat autem, ut

& Sot

& Sotion in decimo teſtatur, eloquentia & ſapientia inſignis, qui cùm egeret alimentis, in Helleſpontum Propontidémq; conceßit, atq; in Chalcedone philoſophiam, & oratoriam exercens, multum admirationis emeruit. Hinc iam locupletior factus, Athenas profectus eſt, atq; illic ad obitum uſq; perſeuerauit, cùm breue tempus Thebis egiſſet. Quin & Antigono Regi & Ptolemæo Philadelpho cognitus et charus fuit, ſicuti ipſe in Iambis atteſtatur. Erat autem, inquit Antigonus, & potationis ſtudioſus, atq; Philoſophiæ interdum uacabat. Nam & poëmata cõſcripſit, & uerſus, tragœdias, & ſatyras, et comœdias triginta, tragœdias uerò ſexaginta, Sillos item & cinædos. Feruntur eius & libri uarij ad uiginti uerſuũ millia producti, quorum & Antigonus Caryſtius meminit, qui uitã ipſius conſcripſit. Sillorum uerò libri tres ſunt, in quibus utpote ſcepticus in dogmaticos omnes maledicta atq; conuitia ingerit, ex his primus planam atq; perſpicuam habet interpretationem, enarrationis in modum. Porrò ſecundus & tertius dialogi ſpeciem tenent. Videtur autem Zenophanem Colophontum de ſingulis percontari, atq; ille ſibi reſpondere. Atq; in ſecundo quidem de antiquioribus, in tertio autem de poſterioribus agit. Vnde illum quidem epilogum inſcripsêre. Primus autem eadem continet, præterquam quòd poëſis illa ex perſona ſua eſt. Hoc autem illius fuit initium:

Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονές ἐστε σοφισταί. id eſt,

Nunc mihi adeſte omnes gens importuna ſophiſtæ.

Hunc ego luſcum didici. Nam & ipſe Cyclopem ſe appellabat. Fuit & alter Timon hominum oſor. Fuit autem hic philoſophus Timon hortorum ſtudioſus maximè, ac ſolitudinis amans, quemadmodum & Antigonus refert. Fertur

Hier

Hieronymus Peripateticus de illo dixiſſe, Sicut apud Scythas & qui fugiunt, & qui perſequuntur, ſagittas torquẽt, ita & apud philoſophos, alij perſequendo diſcipulos capiunt, alij fugiendo, quemadmodum & Timon. Erat autem acri ingenio ad percipiendum, atq; ad irridendum promptus & uehemens, literatorq; illuſtris, & ut poëtis fabulas ſcriberet, ac tragœdias cõderet in primis ualebat. Alexãdrum enim & Homerum tragœdiarum ſocios accerſere gaudebat. Et facillimè ferebat cùm uel ab ancillis uel à canibus perturbaretur, nihil æquè ſtudens, atq; trãquillã uitam apprehendere. Aiunt Aratum ab illo quæſiſſe, quo pacto quiſpiam Homeri poëma ſine menda conſequi poſſet, illumq; dixiſſe, antiqua ſi incidat in exẽplaria, non ea quæ nuper emendata ſunt. Neglecta quoque apud illum poëmata iacebant aliquando & corroſa, adeò ut cùm & Zopyro oratori quiddam recitaret, euolueretq; uolumen, & quod occurreret legeret, in medio fermè operis principiũ notarit auulſum, lego eatenus ignorãs. Adeò uerò frugi ac facilis in uictu erat, ut nullum prandij tempus obſeruaret. Aiunt autem ipſum cùm uidiſſet Arceſilaum aſſentatorem incedentem medium dixiſſe, Quid huc tu uenisti ubi nos liberi ſumus? Aßiduè dicere ſolitus erat in eos qui ſenſus cũ animi atteſtatione dijudicant. Conuenit Attagasq; & Numenius: conſueuerat & iſta ludere. Ad eum enim qui cuncta mirabatur, ait, Quid autem nõ miraris, quia tres cùm ſimus, quatuor habemus oculos? Erat autem ipſe unoculus, & Dioſcorides diſcipulus eius. Rogatus autem aliquando ab Arceſilao cur ex Thebis adeſſet, ait, Vt uos in aperto intuens rideam. Arceſilaum tamen cùm in Sillis carperet, laudauit illum in eo libro qui inſcribitur, Arceſilai de cœnis. Huius ſucceſſor, ut Menedotus refert, nemo fuit, ſed eius

deficit inſtitutum, donec illud Ptolemæus Cyrenæus inſtaurauit. Porrò Hippobotus & Sotion, ipſius auditores fuiſſe tradunt Dioſcoridem Cypriũ, & Niolochũ Rhodium, Euphranorémq; Seleucium, & Praylum à Troade, qui adeò conſtanti animo fuit, ut tradit Philarchus hiſtoricus, ut pateretur ſe iniuſtè, ut proditorem affici ſupplicio, ciues ne uerbo quidem ſupplicatus. Euphranorem autem Eubulus Alexãdrinus audiuit. Eubuli uerò Ptolemæus auditor fuit. Eum uerò Sarpedo & Heraclides audiuêre. Porrò Heraclidem Aeneſidemus Gnoſius audiuit, qui Pyrrhoniarum rationũ octo conſcripſit libros. Aeneſidemum Zeutippus Polites, Zeutippum uerò Zeucis qui γωνιώπους dicebatur. Hunc Antiochus Laodicenus ex Lyco, quem rurſus Menodotus Nicomedenſis medicus empiricus, & Theodas Laodicenus audiere. Menodotũ autem Herodotus Ariei filius Tarſenſis, Herodotum uerò Sextus empiricus audiuit, cuius ſunt decem illa uolumina, aliáq; pulcherrima. Porrò Sextum Saturrius audiuit cognomento Cythenas, & ipſe empiricus.

DIOG

DIOGENIS LAERTII
DE PHILOSOPHORVM VITA, LIBER DECIMVS.

EPICVRVS.

EPicurus Neoclis & Chæreſtratæ filius, patria quidem Athenienſis, pago uerò Chagettius, ex Philaidarum familia, ut Metrodorus in lib. de ingenuitate refert, fuit. Sunt qui illũ

*ἐπιτομῇ. dicant, & in primis Heraclitus in Sotionis * breuiatione, cùm Athenienſes Samum ſortiti eſſent, illic nutritum eſſe, ac demum octauum & decimum agentem ætatis annum, rurſus Athenas conceßiſſe, quo tempore & Xenocrates in Academia, Ariſtoteles Chalcide ſcholam habebant. Defuncto autem Alexandro Macedone Rege, & Athenienſium ſub Perdica afflictis rebus, Colophonem ſe ad patrem contuliſſe. Vbi cùm aliquandiu commoratus eſſet, congregaſſetque diſcipulos, Athenas iterum rediſſe ſub Anaxicrate, ibiq; aliquouſq; cum cæteris in cõmune philoſophatũ eſſe, deinde ſeorſum ſectam à ſe uocatam conſtituiſſe. Decimoquarto uerò ætatis anno philoſophiæ dare operam cœpiſſe ipſe teſtis eſt. Apollodorus autẽ Epicureus in primo de uita Epicuri, refert illum ad philoſophiam ſe contuliſſe grammaticos inſectantem ac ſophiſtas, quòd percontanti quidnam eſſet apud Heſiodum chaos, exponere non potuiſſent. Grammaticam uerò illum docuiſſe primum, ac demum lectis Democriti libris philoſophiæ dediſſe operam Hermippus autor eſt, atque ob id Timonem de illo dixiſſe:

ὕστατος οὖν φυσικὸς, καὶ ὕστατος ἐκ Σάμου ἐλθὼν,
γραμματοδιδασκαλίδης ἀναγαγότατος ζωόντων.

Vltimus ex phyſicis Samiáque hic ultimus ora

Præ

Præceptor iuuenum & morum formator amœnus. Adiecti ſunt autem illi ad philoſophandum, ipſo hortante tres ipſius fratres, Neocles, Chæredemus, & Ariſtobulus, ut ait Philodemus Epicureus in X. de philoſophorũ compoſitione. Seruus item illius Mus nomine, ut Myronianus refert in legibus hiſtoricis capitulis. Enimuerò Diotimus Stoicus infeſto aduerſus illum animo, acerrimè inſectatus eſt, quinquaginta circumferens impudicas & laſciuas ueluti ab Epicuro ſcriptas epiſtolas, eáſque quæ Chryſippi feruntur ueluti ſub eius nomine componens. Poßidonius item Stoicus & Nicolaus & Sotion in XII. eorum quæ inſcribuntur Dioclis argumẽta. Sunt autẽ ferè XXIIII. & Dionyſius Halicarnaſſeus, unà cum matre ædiculas circuiſſe *purgamenta legentẽ, literáſque cum patre docuiſſe mercedis exiguæ ſtipe tradunt. Vnus quoque è fratribus lenocinatum eſſe, ipſúmque Leontiæ meretrici congredi ſolitum. Democriti quoq; de atomis, Ariſtippiq; de uoluptate libros ut ſuos aſſeruiſſe, neque fuiſſe legitimum ciuẽ, ut Timocrates ait, & Herodotus in libro de pubertate Epicuri, Mithræq; Liſimachi diſpenſatori per epiſtolas fœdè adulatum eſſe, Pæanẽ illum ac regem appellando. Idomenæum itidem & Herodotũ atque Timocratem qui ſe adhuc obſcurum ſuáque dogmata illuſtrarent, per epiſtolas laudare, eiſq; ob hoc ipſum aſſentari. Scribens ad Leontiam in epiſtola id agit, inquiens in hunc modum, παιὰν ἄναξ. ò mea Leontiola, cuiuſmodi me impleuit plauſus tuam epiſtolulam cùm legerẽ. Ad Themiſtam item Leontis uxorem, Quotus enim, inquit, ego ſum niſi uos ad me proficiſcamini? promptus ipſe quocunq; uos ac Themiſta me accerſatis irrumpere. Ad Pythoclem uerò formoſum adoleſcentem, Conſumor, inquit, atq; deficio, amabilem tuũ atq; diuinum

*καθαρμοὺς.

D

ad te ingreſſum opperiés. Rurſúmque ad Themiſtam ſcribens, monere ipſum arbitratur, ut Theodotus in quarto aduerſus Epicurum libro ait. Alijs item compluribus meretricibus ſcribit, & Leontiæ in primis, quam & Metrodorus amarit. In libro quoq; de finibus ſic loquitur, Nam equidem nihil habeo quod bonum intelligam, ſi ſaporũ uoluptates, & quæ ex Venereis cõſtant, & quæ auribus percipiuntur, quæq; ex formæ uenuſtate blandiuntur oculis, auferam. Scribit item in epiſtola ad Pytoclem, Omnem autem diſciplinam ô fortunati fugite. Epictetus quoque ut laſciuius loquentem ſugillat, maximiſq; probris inceſſit. Timocrates item in his quæ inſcribuntur De lætitia, Metrodori frater ipſiúsq; diſcipulus, eius relicta ſchola bis illum diebus ſingulis uomere ſolitum é nimijs delitijs ſolutum refert, ſéq; ipſum narrat uix effugere potuiſſe nocturnam illam philoſophiam, arcanámque illam conuentiunculam. Epicurum quoque multa in oratione peccare, atque in uita longé plura, corporéque adeò miſerabiliter affectum, ut multos annos cõſurgere é ſella nequiuerit, minam interim quotidie in cibos cõſumere, ut ipſe in epiſtola ad Leontiam ſcribit, atque in eis quas ad Mitylenẽſes philoſophos ſcripſit. Congrediq; illi unà cum Metrodoro & ſcorta alia. Marmariũ, & Hediam, Erotium, & Nicidiũ, in eis quoq; uoluminibus quæ de natura ſcripſit trigintaquinq; numero, complura huiuſmodi inſerere, contrariáq; in ipſis alijs quidẽ multis, Nauſiphani uerò in primis ſcribere, ita ferè ad uerbum dicens, Sed habet, habuit enim ille uelut parturiens ab ore iactantiam ſophiſticam, quemadmodum & alij complures ex mancipiorum numero. Ipſúmq; Epicurum in epiſtolis iſta de Nauſiphane dicere. Adduxit illum in eiuſmodi animi exceſſum, ut ne maledictis impeteretur, magiſtr

magiſtrúmque inuocaret, πλεύμονα *quoque ipſum ac deceptorem, & ſcortũ ac ſine literis uocabant.* Platonis item *ſectatores*, Dionyſij *aſſentatores*, Platonem *quoque ipſum aureum*, Ariſtotelem *prodigum, qui paterna ſubſtantia conſumpta militaſſet, & * uenena uendidiſſet.* Appellabat *φαρμακοπώλην. *baiulum* Protagoram, *& librarium ac ſcribam* Democritum, *qui in comeſſationibus uixiſſet literáſque docuiſſet.* Heraclitum *quoq;* κυκητὴν *merobibum.* Democritum Lemocritum, & Antidorum σαννίδωρον. *Cyzicenos inimicos* Græciæ, *& dialecticos nimium inuidos.* Pyrrhonem *quoque indoctum & imperitum appellabat. Sed hi profectò inſaniunt.* Nanque *uiri huius aduerſus quoſuis incredibilem gratitudinem permulti teſtantur, patria item quæ ſtatuis æreis illum honorauit: amici quoque tam multi, ut eos ne urbes quidem integræ capere poßint, familiares præterea omnes ac diſcipuli, quos illius dogmaticæ Syrenes occuparunt, præter unum* Metrodorum Stratonicenſem, *qui ab illo ſe ad* Carneadem *contulit, cui fortè grauis erat uiri incomparabilis & immenſa bonitas, illiúſque ſcholæ perpetua ſucceßio, quæ cæteris fermè omnibus deficientibus ſola perſiſtit, perpetuis uicibus diſcipulis ſibi inuicem ſuccedentibus. Summa prætereà in parentes pietas, atque præcipua in fratres beneficẽtia, manſuetudóque in ſeruos, quemadmodum & ex eius teſtamentis liquet, & quòd ſecum illi unà philoſophati ſunt, ex quibus tamen clarißimus fuit is, quem prædiximus,* Mus, *eximiáque, ut in ſumma complectar, eius in omnes humanitas fuit.* Nam *quid de cultu in deos, & de amicitia aduerſus patriam dicam, quam conſtantißimè uſque ad finem tenuit? quippe qui per ſummam modeſtiam ad* Rempub. *accedere noluit.* Et *cum difficilima tempora tunc Græciam premerent, ſemper*

D 2

ibi perſeuerauit, bis aut ter ſolum ad Ioniæ loca profectus, ad amicos, qui ad illum undique numeroſiſsimi conueniebant, ac unà cum illo in horto uiuebant, ut ait etiam Apollodorus, quem & octoginta minis comparauit. Porrò Diocles in tertio incurſionis libro, illos ait uiliſsimis & ſimpliciſsimis cibis uixiſſe. Parciſsimo enim, inquit, uini poculo cõtenti erant, omnisq; aqua illis ad potum cedebat. Nolebat autem Epicurus ſectatores ſuos in commune opes deponere, ueluti Pythagoras, qui cõmunia omnia amicorum dicebat. Nam id, inquit, eorum qui diffiderent potius fuit quàm amicorum. Ipſe quoque in epiſtolis aqua tantum & cibario pane ſe contentũ eſſe teſtatur, Et mitte, inquit, mihi caſei cythridi paululum, ut cùm epulari pretioſius uoluero, poſsim. Huiuſmodi illius uita fuit qui uoluptatem finem aſſerit, quem Athenæus ita ſuo laudauit epigrãmate:*

* ἐπιδρομῶν.

Ἄνθρωποι μοχθεῖτε τὰ χείρονα, καὶ διὰ κέρδος
  Ἄπληστον νεικέων ἄρχετε καὶ πολέμων·
Τῆς φύσιος δ' ὁ πλοῦτος ὅρον τινὰ βαιὸν ἐπίσχει,
  Αἱ δὲ κεναὶ κρίσιες τὰν ἀπέραντον ὁδόν.
Τοῦτο νεοκλῆος πινυτὸν τέκος, ἢ παρὰ μουσῶν
  Ἔκλυεν, ἢ πυθοῦς ἐξ ἱερῶν τριπόδων. hoc eſt,

Quis furor, ô ciues, ut uos ob uile lucellum
* Rixas, & bellum ſollicitetis atrox?*
Nam natura opibus facilè eſt contenta puſillis,
* Contenta nullis ambitio eſt opibus.*
Hoc Epicurus ait, dulces quem nempe camœnæ
* Aut Suadæ tripodes edocuêre ſacri.*

Sciemus id manifeſtius in ſequentibus, ex dogmatibus & ex uerbis eius. Maximè uerò, autore Diocle, ex antiquis amplectebatur Anaxagoram, etſi in quibuſdam illi contradixerit. Archelaum quoq; Socratis magiſtrum. Exercebat

cebat, inquit, diſcipulos ut etiam memoriter tenerẽt ipſius ſcripta. Hunc Apollodorus in chronicis Nauſiphanem & Praxiphanem audiſſe tradit. Verùm hoc ille de ſe non dixit in ea, quæ extat eius ad Euridotum epiſtola. Sed neque Leucippum aliquem philoſophum fuiſſe ait, neq; ipſe neq; Hermacus, quem Democriti fuiſſe præceptorem, cùm alij tradunt, tum etiam Apollodorus Epicureus. Cæterùm Demetrius Magneſius Xenocratis eum quoq; auditorẽ fuiſſe aſſerit. Vtitur autẽ in rebus uocabulis proprijs, quæ quoniam ſimpliciſsima ſunt, ea Ariſtophanes grammaticus taxat. Adeò autem apertus dictione fuit, ut in lib. de oratoria, nihil aliud quàm perſpicuitatem orationis inquirendum ac perſequendum moneret. Atq; in epiſtolis ubi cæteri ſcribebant χαίρειν, ipſe εὐπράττειν, & honeſtè uiuere præclarum eſt. Alij tradunt in uita Epicuri normam illum ſcripſiſſe, de Nauſiphanis tripode, cuius fuiſſe auditorem tradunt & Pamphili Platonici in Samo, cœpiſſe duodecimum agentem ætatis annum philoſophiæ operam dare, circiter trigeſimumquintũ ſcholæ præeſſe. Naſcitur autẽ, inquit Apollodorus in chronicis, cẽteſimænonæ olympiadis anno tertio ſub Soſigene principe, menſis Gamelion ſeptimo, ſeptem annis poſt Platonis obitum. Cùm uerò trigintaduorum eſſet annorum, primum Mitylenæ & Lampſaci ſcholam inſtituit, annis quinq; demum Athenas migrauit, ubi diem obijt anno centeſimæ ſeptimæ olympiadis ſub Pytharato, cùm ſeptuaginta & duos uitæ impleſſet annos. Succeſsit illi in adminiſtratione ſcholæ Hermachus Agemarchi filius Mitylenæus. Obijſſe calculo urinæ exitum impediente Hermachus in epiſtolis ait, morbo quatuordecim diebus fatigatum. Quo etiam tempore tradit Hermippus deſcendiſſe illum in peluim æream aquis

calentibus plenam, petiſſeq́; merum ſibi ad ſorbendum dari, atq; monentem amicos ut ipſius decretorum memores eſſent, inter uerba defeciſſe. Eſt autem in eum quod ſcripſimus, epigramma in hunc modum:

Χαίρετε καὶ μέμνησθε τὰ δόγματα, τοῦτ' Ἐπίκουρος
Ὕστατον εἶπε φίλοις οἷσιν ἀποφθίμενος.
Θερμὴν ἐς πύελον γὰρ ἐσήλυθε, καὶ τὸν ἄκρατον
Ἔσπασεν, εἶτ' ἀΐδην ψυχρὸν ἐπεσπάσατο. hoc eſt,

Hoc moriens charis Epicurus dixit amicis,
Dogmatis ò memores uſq; ualete mei.
Qui calidam ingreſſus peluim, ſitientius hauſit
Suaue merum, hinc ſtygias ebrius hauſit aquas.

Hæc uiri uita, hic finis fuit. Teſtamentum quoque ipſius legimus: Mea omnia Amynomacho Philocratis filio Batiſthæ do, Timocratiq́; Demetrij filio Potamio ſecundum eam, quæ in metro ſcripta eſt utrique factam donationem, ea conditione, ut hortum quidem, & quæ in illo ſunt Hermacho Agemarchi filio Mitylenæo aſſignēt, eiſq́; qui cum illo unà philoſophantur & alijs philoſophiæ ſucceſſoribus, quos reliquerit Hermachus, ut in eo philoſophiæ dare operam poſſint. Vtq́; ſemper hi, qui à noſtro nomine philoſophi appellantur, perdurent, Amynomacho & Timocrati eam quæ in horto eſt ſcholam, depoſiti iure commendo, ipſorumq́; poſteris. Cauebunt autem ipſi mandabuntq́; hæredibus hortū illum ſeruent, quemadmodum & ipſi, tradantq́; philoſophantibus ex noſtro nomine. Porrò domum quæ eſt in Melite, dabunt Amynomachus & Timocrates Hermacho inhabitandam, unaq́; his qui ſecum philoſophantur, quandiu Hermachus uixerit. Ex earum autem rerum reditibus quæ à nobis legatæ ſunt Amynomacho & Timocrati, quantum fieri poſſit cum Hermacho

cho diuidant, curent ut natalis dies parentibus & fratribus ac nobis quotannis ſolenniter agatur, intra diem decimam Gamelionis, ut etiam in conuentu ſolenni eorum qui nobiſcum philoſophantur, cuiuſque menſis uigeſima die in noſtram & Metrodori ordino. Curent quoque diem fratrum, Poſidæonis. Inſuper curent diem Polyæni Metagitnione, ſicut & nos fecimus. Curæ autem ſit Amynomacho & Timocrati, Metrodori filium Epicurum, filiúmque Polyæni educare, dum philoſophantur & cum Hermacho degunt. Similiter & Metrodori filiæ curam habeant, & cum ad ætatem peruenerit, tradant eam uiro, quem elegerit Hermachus, ex his qui ſecum philoſophantur, ſitq́; illa obtemperans, & pareat Hermacho. Dent autem Amynomachus & Timocrates ex reditibus noſtris in cibum his ſingulo quoque anno, ut ipſis quàm cõmodiſſimè fieri poſſe uidebitur, id cum Hermacho deliberantes, faciant item ſecum redituum dominum Hermachum, ut ex eius conſilio qui nobiſcum conſenuit in philoſophia, princépſque relictus eſt ſcholæ noſtræ, fiant ſingula. Dotem uerò puellæ cum ad annos nubiles uenerit, dare curabunt, Amynomachus, & Timocrates quantum eis ſatis eſſe uidebitur ex bonis auferentes, communicato prius cum Hermacho conſilio. Curam item habeant Nicanoris quemadmodum & nos ipſi, ut quotquot nobiſcum philoſophati ſunt, atq́; res ſuas in communem uſum cõtulerunt, omnémq́; alacritatem oſtendentes, nobiſcum in philoſophiæ ſtudijs conſenuerunt, pro modulo facultatum noſtrarum nulla re, quæ ad uictum neceſſaria eſt, egeant. Libros autem omnes noſtros Hermacho tradant. Quòd ſi quid humanũ Hermacho cõtigerit prius quàm Metrodori liberi ad ætatẽ perueniant, curæ ſit Amynomacho & Timocrati, ut liberaliter illi educen-

tur, accipiántque ex facultatibus noſtris quæcunque illis erunt neceſſaria, curámque cæterarum rerum, ut à nobis inſtitutum eſt, agant, ut ſingula quantũ fieri poteſt, fiant. Ex ſeruis autem liberos dimitto Murem, Niciam, & Lyconem. Phædrion item dimitto liberam. Iam uerò moriens ſcribit ad Idomenæum epiſtolam huiuſmodi:

CVM ageremus uitæ beatum, & eundem ſupremum diem, ſcribebamus hæc. Tanta autẽ uis morbi urgebat ueſicæ & uiſcerum, ut nihil ad eorum magnitudinem poſſet accedere. Compenſabatur tamen cum his omnibus animi lætitia, quam capiebam memoria rationum inuentorúmq; noſtrorum. Sed tu, ut dignum eſt, tua erga me & erga philoſophiam uoluntate ab adoleſcentulo ſuſcepta, fac ut Metrodori tueare liberos. Hoc illius extremum teſtamentum fuit. Fuerũt autem illi diſcipuli plurimi egregij & ſapientiſsimi, Metrodorus Athenienſis, Timocrates, & Sandes Lampſacenus, qui & ex quo agnouit uirum, ab eo nunquam diſceſsit, niſi tantum ſex menſes quibus domum profectus denuo ad illum reuerſus eſt. Fuit autẽ uir per omnia bonus, quemadmodum & Epicurus in* præcipuis ſcribit. Atteſtatur autem in tertio & Timocrates. Huiuſmodi autem cum eſſet, ſororem etiam Batidem Idomenæo tradit uxorem. Leontiáque Attica meretrice aſſumpta pro concubina uſus eſt. Erat autem intrepidus aduerſus turbationes omnes atque mortem, ſicut Epicurus in primo Metrodoro tradit. Aiunt illum ſeptẽ annis ante Epicurum obijſſe diem, quinquageſimum & tertium agentem ætatis annum. Ipſe autem Epicurus, in ijs, quæ recitauimus teſtamentis ipſius, ut uita functi filiorum curam haberi mandat. Habuit autem & prædictum familiarem quendam Metrodori fratrem Timocratem. Porro Metrodorus hos ſcripſit libros,

* προηγουμένοις.

libros, ad medicos tres, ad Timocratem de ſenſibus, de magnificentia, de morbo Epicuri, aduerſus dialecticos, aduerſus ſophiſtas nouem, de itinere ad ſapientiam, de mutatione, de diuitijs, aduerſus Democritum, de nobilitate. Fuit & Polyænus quidam Athenodori filius Lampſacenus modeſtus & amabilis, ut Philodemus ait. Succeſſo- item eius Hermachus Agemachi filius, Mitylenæus uir inſignis, patre quidem paupere, at principiò oratoriæ deditus. Feruntur & huius pulcherrima iſta monumenta, de Empedocle epiſtolæ uigintiduæ, de diſciplinis aduerſus Platonem, aduerſus Ariſtotelem. Moritur autem apud Lyſiam uir ſanè, ut diximus, illuſtris. Leonteus itidem Lampſacenus, eiúsq; coniunx Themiſta, ad quam etiam ſcribit Epicurus. Colotes quoque & Idomenæus & ipſi Lampſaceni. Atque iſti quidem nobiliores ex Epicuri ludo fuere, adiecto & Polyſtrato ſucceſſore Hermachi, cui ſucceßit Dionyſius, cui Baſilides. Apollodorus quoque κηποτύραννος *dictus, clarus fuit, qui ultra quadringenta uolumina conſcripſit. Duo quoque Alexandrini Ptolemæi Melas, atque Leucus. Zeno quoque Sidonius Apollodori auditor, qui infinita ſcripſit. Demetrius etiam cognomento Lacon, ac Diogenes Tarſenſis qui ſelectas conſcripſit ſcholas. Orion item & alij quos hi, qui germani Epicuri ſunt, ſophiſtas appellant. Erant autem & alij Epicurei tres, Teleontei filius, & Themiſtæ, alter Magneſius, quartus Oplomachus. Scripſit autem Epicurus infinita uolumina, adeò ut illorum multitudine cunctos ſuperarit. Nanque Cylindri ad trecentos ſunt: in quibus nullum extrinſecus quæſitum teſtimoniũ eſt, ſolisq; referti ſunt Epicuri ſententijs. Aemulatus eſt illum Chryſippus in ſcribendo multa, ſicut Carneades etiam refert, paraſitum illum librorũ dicens. Nam*

ſi quid Epicurus *ſcriberet, idem ſcribere & Chryſippus contendebat.* Atque ideo *ſæpius eadem ſcripſit.* Vnde *& tumultuariè ſcribere, ac parum emendatè illi ex feſtinatione contingebat, tótque teſtimonia inſerit, ut ex his ſolis libri pleni eſſe uideantur, quemadmodum & apud* Zenonem, *& apud* Ariſtotelem *inuenire in promptu eſt.* Tam *multa, & tam præclara ſunt* Epicuri *uolumina.* Ex *quibus iſta uel optima ſunt: de natura triginta & ſeptem, de atomis & uacuo, de amore.* Epitome *corũ quæ aduerſus phyſicos ſcripta ſunt, aduerſus* Megarenſes *dubitationes, *ratæ opiniones, de ſectis, de plantis, de fine, de iudicio ſiue regula.* Chæredemus *de dijs, de ſanctitate,* Hegeſionax, *de uitis quatuor, de* iuſto opere,* Neocles. Ad Themiſtam, Sympoſium. Eurylochus, *ad* Metrodorum, *de uiſu, de angulo atomi, de tactu, de fato, de perturbationibus opiniones ad* Timocratẽ, Prognoſticon, Exhortatorius, *de imaginibus, de phãtaſia,* Ariſtobulus *de muſica, de iuſtitia & uirtutibus alijs, de donis & gratia,* Polymedes, Timocrates *tres,* Metrodorus *quinque,* Antidorus *duo, de auſtris opiniones, ad* Mithrem, Calliſtolas, *de regno,* Anaximenes, Epiſtolæ. Vnam *autem ipſarum, ſi uidetur conabor ponere, tribus eius propoſitis epiſtolis, in quibus omnem philoſophiam ſuam breuiter collegit.* Ponemus *autem peculiares ipſius opiniones, & ſi quid uiſum eſt eloqui, electione dignum, ut omni ex parte cuiuſmodi uir fuerit adſcas, ſi tamen ad hæc iudicanda idoneus ſum.* Primam *igitur epiſtolam ſcribit ad* Herodotum, *de ſumma rerum omnium naturalium.* Secundam *uerò ad* Pytoclem, *quæ de cœleſtibus corporibus eſt.* Tertiam *ad* Menœceum: *continet autem ipſa de uitis.* Ordiendum *autem uidetur à prima, cum prius pauca dixerimus de diuiſione philo-*

*κύριαι.

*Δικαιοπραγίας.

ſophiæ

ſophiæ iuxta ipſum. Tres igitur in partes & ipſe philoſophiam diuiſit, Canonicam, Phyſicam, Ethicam. Canonica igitur illa acceſſum cōtinet ad opus. Agitur de illa in libro qui inſcribitur Canon. Porrò Phyſica naturæ totam ſpeculationē cōtinet, de qua in libris naturalium triginta-octo, atq; in epiſtolis per elementa diſſeritur. Ethica uerò de electione & fuga diſſerit, quæ in uoluminibus de uitis, & epiſtolis, ac libro de fine tractatur. Conſueuerunt autē canonicam naturali coniungere, appellantq; illam de iudicio & principio ſiue introductione. Naturalē uerò de generatione & corruptione, & de natura. Cæterùm moralē de his quæ eligi uel uitari debent, & de uitis, & de fine. Enimuero dialecticam ut tranſuerſum agētem repudiant. Poſſe enim phyſicos abundè ſimplicibus, & proprijs rerum uocabulis agere. Ait igitur Epicurus in canone quodam ſenſus, iudicia eſſe ueritatis, & anticipationes & affectus. Epicurei prætereà phātaſticos intuitus mētis adijciunt. Dicit autem & in ea, quam ad Herodotum ſcripſit epitome, atque incertis illis opinionibus. Omnis enim, inquit, ſenſus irrationalis eſt, nulliuſq; memoriæ capax. Neq; enim à ſeipſo mouetur, neque ab altero motus poteſt aliquid adijcere ſiue auferre, nec eſt quod ipſos poßit arguere. Nam neque ſimilis ſenſus ſimilem poteſt, quod par ſit utriuſq; uis, neq; diſsimilis diſsimilem, quippe qui non eorundem rerum iudices ſint, ac ne ratio quidem ipſa. Nanq; omnis ratio à ſenſibus ducta eſt, neq; alter alterum: omnibus enim intendimus, eóq; aſſeritur ſenſuum ueritas, quòd quæ ſenſu uigent, ea ſubſiſtant. Porrò & uidere nos & audire nō ſecus ac dolere ſubſiſtit. Quocirca & de incertis oportet ab his, quæ appareant ſignis, colligere. Nanq; & cogitationes omnes à ſenſibus manant, ſecundum in-

cidentiam, & proportionem, & ſimilitudinem, et compoſitionem, cooperāte aliquid etiam ratione ipſa. Inſanorum imaginationes ac uiſa etiam in ſomnis uera ſæpe ſunt. Mouent enim, non autem mouet quod non eſt. Cæterùm anticipationem dicunt ueluti comprehenſionem, ſeu opinionem ratam, ſiue cogitationem, ſiue uniuerſalem intelligentiam inſitam, hoc eſt, memoriam eius rei, quæ ſæpe extrinſecus apparuit, ut exempli gratia, tale quiddam homo eſt. Simul enim atq; homo nominatur, continuò per anticipationem forma etiā illius intelligitur, præcedentibus ac ducibus ſenſibus. Prorſus igitur quod prius omnibus nominibus ordinatum eſt, manifeſtū eſt. Neq; enim profectò quæreremus, quod inquirimus, niſi prius illud nouiſſemus. Verbi gratia, quod procul abeſt, equúſne an bos eſt. Oportet enim antea per anticipationē agnouiſſe bouis & equi formam. Neq; enim aliquid nominaremus niſi priùs per anticipationem illius forma per oculos animo impreſſa eſſet. Euidentes ſunt igitur anticipationes, quod opinabile eſt à priore certo aliquo pendet, ad quod illud referimus, quod opinamur, ut unde nouimus an ſit iſtud homo néc ne, hanc enim opinionem appellant ſiue opinationem. & uerā eſſe & falſam dicunt. Nā ſi quidē pro teſtimonio ſumatur, pro illa, ſiue contra illam agendum ſit, falſa eſt. Vnde etiam introductum eſt προσμένειν, *id eſt, perſeuerare, ut prope turrim accedere & contemplari qualis propè uideatur. Perturbationes autem eſſe duas dicunt, uoluptatē & dolorem, quæ in omne animal cadant. Ex his alteram propriā, alteram alienā eſſe: perq; eas iudicare electiones & euitationes. Quæſtionū quoq; alias eſſe de rebus, alias circa ſimplicem uerſari uocem. Atque iſta de diuiſione ac iudicio ſummatim dicta ſunt. Redeundū iam ad epiſtolā quā diximus.*

EPICVRVS HERODOTO S.

IIS *qui nequeunt, ò* Herodote, *ſingula quæ à nobis de natura ſcripta ſunt, ad unguem intelligere, neq; maiores de his rebus editos libros perſcrutari, compẽdium totius operis feci, quantum ſatis eſſe putaui, ut integerrimarum opinionum memoriam facilè tenerent, ut quouis tempore in his quæ ſunt rata, illis opem ferre poßint, inquantum arripuerint naturæ ſpeculationem.* Quin *eos etiam, qui iam contẽplatione omnium, formam & ueluti fundamenta totius operis iecerunt, huiuſce compendio adiutum iri ſpero ad facilè reminiſcendũ.* Nam *fundamentis rei crebrò indigemus, mẽbris non ita.* Eundum *igitur ad illa eſt, faciendumq; ex iugi memoriæ exercitatione habitus, ex quo & ratus maximè, ualidúsque ad res intuitus nobis obueniet, omnisq́; particulariũ rerum diligens cognitio reperietur cùm formæ plenißimè animo uerſantur memoriáq; tenentur.* Nam *ea ſumma totius diligentiæ, isq́; effectus eſt, huiuſce intuitu uti celeriter poſſe, ad ſimplicia elementa, atq; ad concluſionum uoces.* Neq; *enim fas eſt condenſationem perpetuæ rerum circuitionis eſſe, niſi poßit paucis uocibus totum in ſeipſo complecti illud, quod etiam per partes diligenter explicatum fuerit.* Vnde *cùm omnibus perutilis ſit, qui ſint illi familiarius dediti naturæ rationi, huiuſmodi uitæ continuationem fieri moneo in phiſiologia, eam quæ maximè tranquillitatem afferat uitæ, & eius compendium, ac ueluti ſummam opinionum omniũ tenere memoriter.* Primum *igitur, mi* Herodote, *quæ ſubiecta ſunt uocibus oportet comprehendere, ut ea quæ opinamur, ſiue quærimus, ſiue de quibus ambigimus, ad ea referẽtes dijudicare poßimus.* At *ne indiſcreta ſint omnia nobis in infinitum demonſtrantibus, ſiue inanes uoces habeamus, ne-*

ceſſe

ceſſe quidem eſt primam notionem per unamquanq; diſpici uocem, nihilq; probatione indigere. Siquidem habebimus quæſitum uel dubitatum, uel opinatum ad quod referamus: ſiue ſecundum ſenſus obſeruare omnia oportet, ac ſimpliciter præſentes intuitus, ſiue mentis, ſiue quorumuis iudiciorum. Eadem ratione etiam perturbationes quæ adſunt, ut perſeuerans illud incertum habemus, quibus notare poſsimus. Hæc autem ubi perceperimus, de incertis iam conſpicari opus eſt. Primum quide quod nihil ſit, eo quod non eſt. Omnia enim ex omnibus fierent, ſeminibus nihil indigentia. Sed & ſi quod óccidit, interiret in id quod non eſt, omnia iamdudum interijſſent, cùm ea non eſſent in quæ diſſoluerentur. Atqui & omne huiuſmodi ſemper fuit quale nunc eſt, ſempérque tale erit, nihilque eſt in quod mutari poſsit. Nam præter ipſum uniuerſum nihil eſt, quod in id ingreſſum mutationẽ operetur. Enimuero iſtud quoque etiam in maiore compendio ſtatim à principio dixit. In primo item de natura ipſum omne eſt. Corpora uanque iſta ut ſeſe habeant, ſenſus ipſe teſtatur in omnibus, ſecundum quem neceſſe eſt incertitudinem cogitationum conijcere, quemadmodum anteà dixi. Niſi enim eſſet quod inane & locum, & quæ tangi non poteſt naturam nominamus, nequaquam haberẽt ubi nam eſſent corpora, neque per quod mouerentur, quæ profectò moueri perſpicuum eſt. At præter iſta nihil neque cogitatione comprehendi poteſt, neque per modum comprehenſionis, neque ſecundum comprehenſibilium proportionem. Quippe quæ per omnes naturas accipiuntur, neque ueluti horum euentus accidentiaue dicuntur. Eadem fere mè in primo de natura, & in decimo quarto & quinto, atque in maiore compendio. Corpora alia quidem ſunt concret

concretiones, alia uerò ex quibus concretiones factæ ſunt. At iſta indiuidua ſunt & immutabilia, niſi omnia in id quod non eſt, interitura ſunt. Cæterùm in diſſolutione concretionum plena per naturam ſuſtinere ualent, cùm non habeant quorſum, aut quo pacto ſolui poßint. Itaque principia neceſſe eſt indiuiduas eſſe corporum naturas. Præterea, & omne iſtud infinitum eſt. Nam quod finitum eſt, extremum habet. Extremum autem præter illud quippiam inſpicitur. Itaque quod extremum non habet, nec finem quidem. Quod autem finem non habet, infinitum ſit neceſſe eſt, non finitum. Atqui & multitudine corporum, & uacui magnitudine omne iſtud infinitum eſt. Si enim eſſet infinitum uacuum & corpora finita, nuſquam manerent corpora, ſed ferrentur per infinitum inane diſperſa, cùm non haberent quo ſe figerent atque cohiberent. Quòd ſi uacuum finitum eſſet, non haberent infinita corpora ubinam ſubſiſterent. Ad hæc uerò indiuidua corpora ac plena, ex quibus & cõcretiones fiunt, & in quæ diſſoluuntur, incomprehenſibilia ſunt figurarum differentijs. Neque enim poßibile eſt ex eiſdem figuris comprehenſis, tot factas eſſe differentias, ac per unamquanque figurationem ſimpliciter infinitæ ſunt * ſimiles. Porrò differentijs non ſimpliciter infinitæ, ſed tantum incomprehenſibiles ſunt. Neque enim, ait, interius in infinitum ſectionem eſſe. Dicit autem quandoquidẽ qualitates immutantur, ſi quis eas non etiam magnitudinibus ſimpliciter in immenſum emiſſurus ſit, mouentur aßiduò atomi. Ait enim interius & æqua celeritate motus illas agitari, cum uacuo ſimilem motũ exhibente perpetuè grauißimè atq; leuißimè. Atq; illæ quidem longè à ſe inuicem diſtantes. Aliæ uerò agitationem ipſam continent, cùm fuerint complexione inclinatæ, ſiue ipſis

*aliàs ἄτομοι.

complex

complexionibus ſuſtentatæ fuerint. Nam uacui natura quæ illos ſingulos dirimit, hoc efficit: quandoquidem firmitatem ſiue affixionem facere ipſa non poteſt. Solidum uerò quòd illis ineſt per colliſionem, agitationem facit quantùm complexio illa ex colliſione reſtitutionem ac inſtaurationem dat. Horum autem initiũ non eſſe, cùm atomi & inane cauſæ ſint. Ait autem, intrinſecus neq; ullam circa atomos ineſſe qualitatem, præter figuram & magnitudinem & grauitatem: immutari autem colorem circa poſitionem atomorum in duodecim inſtitutionibus ait, omnemq; magnitudinẽ circa illos non eſſe, nunquam enim atomus ſenſu uiſa eſt. Hæc autem uox cùm iſta omnia memorantur, figuram idoneam ſubmittit cogitationibus naturæ rerũ. Mundi item infiniti ſunt, ſiue huic ſimiles, ſiue qui diſsimiles ſunt. Atomi nanque cum infinitæ ſint, ut modò demonſtratum eſt, etiam longiſsimè feruntur. Neque enim conſumuntur eiuſce atomi, ex quibus fiat mundus, ſiue à quibus effectus ſit, neque in unum, neque in infinitos, neque in ſimilibus, neque in differentibus. Nihil igitur eſt quod huiuſmodi mundorũ infinitatem impediat. Imò & formæ ſimilium figurarũ cum ſolidis ſunt tenuitatibus longè & apparentibus diſtantes. Neq; enim eius receſsiones in aëre fieri non poſſunt, neq; aptitudines per efficientiam concauorum atq; tenuium, neq; uapores conſequentem poſitionem atque inceſſum obſeruantes, eam quam in ſolidioribus habeant. Eas autem formas imagines uocamus. Atqui motus qui per uacuum fit, nullo contrà incidentium occurſu fit, omnem longitudinẽ comprehenſibilem in incomprehenſibili conſumat tempore. Quippe tarditatis ac celeritatis inciſio aduerſa, nec aduerſa ſimilitudinem accipit, neque tamẽ ſimul ſecundum tempora quæ per rationem ſpeculamur, iuxta id

quod

quod agitur corpus ad loca plura penetrat. Nam cogitari non poteſt. Et hoc ſenſibili in tempore ſimul ac cōuenerit, & ex quouis infinito non ex quo complectamur motū, locus recedens erit. Simile enim contrariæ illi inciſioni erit, etiam ſi tandiu celeritatē motus nō interſecandā relinquamus. Perutile eſt autē & hoc tenere elementum, uel ſi nihil aliud quàm quòd ſimulacra tenuitatibus ſummis utuntur. Vnde ijs quæ apparēt palam reluctatur, uel quòd celeritatē habeant incomparabilē, quæ quenuis meatum moderatū habeat in hoc, ne quid illorū infinitatē uel minimū interſecet, plurimas autē & infinitas continuò aliquid refringat. Ad hæc uerò quoniam imaginū generatio ſimul atque cogitatur contingit. Nam fluxus à corporibus eius qui ſit in multa anguſtia, notationi perſpicuus non eſt hoc cōtrariam repletionē ſeruans diutius ſolidi poſitionē, ordinemq; atomorū: & ſi aliquādo cōfunditur, celereſq; in aëre conuentus ſunt, quòd minimè oporteat altius repletionē fieri.* *συστάσεις.
Sunt autē alij modi à quibus naturæ huiuſmodi gignātur. Nihil enim horū contra ſenſus atteſtatur, ſi reſpiciat aliquis modum aliquē effectus, ut ab exterioribus ad nos conuenientiam referant, etiamſi exiſtimandū eſt cùm aliquid extrinſecus ſubrepit, formas nos intueri atq; cogitare. Neq; enim profectò reſignarent quæ exteriora ſunt, naturam ſuam, coloris ſcilicet atque formæ, per aërem qui inter nos & illam medius eſt, neq; per radios aut qualeſcunq; fluxus qui à nobis ad illa manarint. Ita ueluti formis quibuſdam à rebus ipſis ad nos penetrantibus, quæ à coloribus formæq; ſimilitudine non differant iuxta modum cōgruæ magnitudinis, in aciem aut mentē celeri utētibus motu, deinde hac ex cauſa quòd unum & perpetuum eſt phantaſiam, & conſenſionem reddens, à ſeruante ſubiecto, ſecundum eam quæ* *ὄψιν.

inde proficiſcitur æqualem in altioribus affectionem in ſolido fictionis atomorũ & quam animo uel ſenſibus phantaſiam irruentem acceperimus, ſeu formæ, ſeu accidẽtium, forma hæc eſt ſolidi, quæ fit iuxta ſubſequẽtem denſitatem, ſeu ex imaginum comprehenſione. Porrò eò quòd opinamur *mendacium ſemper ac falſum aſſeri, ſiue non refelli poteſt.* Sin *uerò minus aſſeratur per immobilem nobiſipſis connexum imaginalem intuitum, perceptione præditum, per quam mendacium fit.* Nam *ſimilitudo uiſorum quæ ueluti in imagine accipiuntur, ſiue illa in ſomnis fiant, ſiue per alios*intuitus mentis, aut iudiciorum reliquorum, nequaquam in his eſſent quæ ſunt, & uera appellantur, niſi eſſent aliqua, & hæc ad quæ iaculamur intuitum: falſum uerò non eſſet niſi accepiſſemus & alium aliquem motum in nobis ipſis, coniunctum quidem, cæterùm perceptione præditum. Secundum hunc autem coniunctũ phantaſtico iactui, perceptionemq; habentem, ſi quidem non aſſeratur ſiue refellatur, fieri ut mendacium ſit: ſi autem aſſeratur, aut non refellatur, uerum.* Et *hæc igitur operæpretium eſt ut opinio fortiter teneat, ut neq; iudicia tollantur actionũ, neq; falſum dum æqualiter cõfirmatur, cuncta perturbet. Atqui & auditus fit, dum flatus aliquis fertur, ſiue à uocante, ſiue à ſonante, ſiue à ſtrepẽte, aut quoduis audiendi inſtrumentũ inferente.* Porrò *fluxus hic in æqualium partiũ tumores diffunditur, quandam adinuicẽ ſeruantes conſenſionẽ, atq; unitatem propriam, ad id quod emiſit atq; ad ſenſum pertingentem, qui in illo ut plurimum facit.* Sin *uerò minus, uel quod extrinſecus eſt tantum manifeſtat.* Nam *abſque conſenſione aliqua inde aduenientc nunquam profectò fieret huiuſmodi* ſenſus.* Non *igitur exiſtimandum eſt aërem ipſum à procedente uoce formari, uel ab his quæ ſimilis*

*ἐπιβολάς.

*ἐπαίσθησις.

*ſimilis generis ſunt. Multum enim ei deeſſet, ſi hoc ab illa pateretur, ſed eum ictum qui fit in nobis, ſimul ac uocem emiſerimus, huiuſmodi facere ex quibuſdã tumoribus, qui uentoſum efficiant fluxum, deinde nobis paßionem audiendi inſinuent. Quin & hoc ipſum de odoratu ſentiendum quod de auditu diximus. Nunquã enim ullam effici paßionem poſſe niſi ſint tumores quidam, qui à re ipſa ad hunc mouendum ſenſum debita menſura ferrentur, dum partim quidam perturbati atq; alienati ſunt, partim uerò quieti & conuenientes. Atqui atomos exiſtimandum eſt, nullam qualitatem eorum quæ uidentur admittere, præter figuram & grauitatem & magnitudinem, & quæ neceſſariò figuram contingunt: qualitas enim omnis immutatur, atomi uerò nihil mutantur. Oportet enim ſemper in diſſolutionibus concretionum aliquid ſolidum atque inſolubile ſubſiſtere, quod mutationes in id quod non eſt, non faciat, neq; ex eo quod non eſt, ſed ſecundum tranſmutationes ex plurimis, quorundam uerò acceſſus etiam ac * receſſus.* *ἐφόδυς.

*Quocirca neceſſe eſt, ut ea quæ non tranſmutantur, incorruptibilia ſint, & ab eius quæ mutat natura prorſus aliena, uerùm tumores habere ac formationes ſuas. Hoc enim ſubſiſtere neceſſarium eſt Nam in his quæ apud nos tranſformantur, ſecundum*ablationem figura accipitur ſubſiſtens. Enimuerò qualitates cùm in eo quod mutatur inſitæ non ſint, non ſecus atque illæ relinquuntur ex corpore toto percuntes. Abundè igitur poſſunt iſta quæ relinquuntur efficere concretionũ differentias. Quandoquidẽ aliqua neceſſe eſt relinquantur, atq; in id quod non eſt defluant. Sed ne ſemper omnem quidem in atomis magnitudinem eſſe putandum eſt, ne ea quæ apparent reluctentur. Cæterùm mutationes quaſdam eſſe magnitudinum exiſtimandum. præ-* *περιαίρεσιν.

ſtat id quippe. Hoc autẽ ſi adſit, & quæ ſecundum paßiones, & quæ ſecundum ſenſus fiunt, reddentur. Omnis autem ſubſiſtens magnitudo neque utilis eſt ad qualitatũ differentias. Nam & ad nos ueniunt haud dubiè uiſibiles atomi. Quod cùm ſit, minimè cernitur, neq; quo pacto fiat uiſibilis atomus, agnoſcere poſſumus. Ad hæc putandum non eſt in corpore finito tumores infinitos eſſe, neq; qualeſcunq;. Itaq; non eam modo ſectionem quæ in infinitũ pateat ad id quod minus eſt tollere oportet, ne omnia infirma faciamus, cogamurq; complexionibus repentinorum ea quæ ſunt, in id quod non eſt, terendo conſumere: uerùm nc tranſmutationem quidem in his quæ finita ſunt in infinitum, neq; in minus fieri exiſtimandum. Neq; enim ubi ſemel quiſpiam dixerit tumores in pleriſque infinitos eſſe, quales etiam ſint intelligere poteſt. quinam uerò iſtud, quo modo finita ſit iſta magnitudo? Quales enim quidem ſunt conſtat. Nam tumores illi infiniti ſunt, & hi ex quibus qualeſcunque hi fuerint, infinita profectò eſſet etiam magnitudo extremitatemq; finitam habentes perceptibilem, niſi & per ſeipſum inſpiciendum eſt, ne & quod deinceps ſequitur, huiuſmodi intelligamus, atque ita per conſequens in anteriora tendendo in infinitum contingat cogitatione procedere. Minimum autem illud quod in ſenſu eſt conſiderandum eſt, ut neq; ſit huiuſmodi, cuiuſmodi id quod habet tranſmutationes, neque tamen omnino dißimile, ſed habeat commune cum tranſmutationibus aliquid. Cæterùm perceptione partium careat, ſed cùm propter communis illius ſimilitudinem aliquid ipſius non percepiſſe arbitramur, partim ad hæc, partim ad illa, æqualitatem nobis oportet occurrere, ex qua iſta cõſpicimus à primo inchoantes, non in eodem, neque in partibus partium, ſed in proprietate*

*θλίψιν. (margin note)

prietate ſua metiendo magnitudines, quæ maiores ſunt magis, & quæ minores minus hac proportione arbitrandum. quod in atomo minimum eſt uti. Conſtat enim differre illud paruitate ab eo quod ſecundum ſenſus aſpicitur, eadem uerò proportione uti. Namque & quā magnitudinem habet atomus, ſecundū hanc proportionē prædicauimus, paulùlum ſolā excludendo longitudinē, præter ea minimos atque nō mixtos fines eſſe putandū eſt, longitudinū dimenſionem, & ex ipſis primis maioribus ac minoribus parando rationis ſpeculatione, in his quæ ſunt inuiſibilia. Nam cōmune illud quod eis ineſt ad immutabilia ſufficit, quod hactenus eſt perficere. Collationē autem ex his quæ motum habent fieri poſsibile non eſt. Nam & infiniti quod ſupremū aut infimu ſit prædicandum nō eſt ſupra uel infra eſſe. Nam quod ſupra caput ſit undecunq; ſtemus, ducere in infinitū, nunquā nobis iſthuc apparere. Ita & quod infra id quod intellectum eſt, æqua ratione euadere in infinitum. ſupra eſſe atque infra iuxta idem. Hæc enim intelligi poſsibile non eſt. Itaq; licet unam accipere ſuperiorē intelligibilē loci mutationē in infinitum, unamq; inferiorem & ſimiles ad ſuperiorum pedes, id quod à nobis fertur ad ea quæ ſupra caput noſtrū ſunt loca pertingat, aut ad inferiorum caput quod à nobis fertur inferius. Namq; motus uniuerſus nihilominus utriq; oppoſitus in infinitū intelligitur. Verùm enimuero et æqua celeritate atomos eſſe neceſſe eſt, cum per inane inuehuntur nullo reluctante. Neque enim grauia paruis, ac leuibus celerius ferrentur, quandoquidē nihil occurrit eis, neq; itidē parua magnis, cum motum omnia habeant commenſum, ubi ne illis quidē aliquid obluctatur, neq; ſupernus neque obliquus per colluſiones motus, neq; inferior per propria pondera. In quantū enim

utraq; cõtinent, in tantum una cum intellectu habebit motum, quod aut extrinſecus, aut ex pondere proprio relucte tur aduerſus ferientis uim. Sed enim & per concretiones altera celerius quàm altera dicetur, quãdo atomorũ æqua celeritas ſit atq; in unũ ferãtur locũ atomi quæ in cõuentibus ſunt, & cõtra minima perpetuò, niſi in unũ ſecũdum tẽpora quæ ratione cernuntur, ſed frequenter obluctentur donec ſub ſenſu motus aſsiduitas fiat. Quod enim de inuiſibili ponamur, quòd nimirũ tẽpora quæ ratione cernuntur, perpetuũ motũ habitura ſint, in huiuſmodi uerũ non eſt. Nã omne, quod cernitur, aut animo per intuitũ percipitur, uerũ eſt. Poſt hæc diſpiciendum eſt, ad ſenſus paſsioneſq; referendo. Ita enim erit firmiſsima probatio, quod animus ſit corpus tenuibus partibus per totã* cõgregatione ſeminatũ. Cæterũ ſpiritui ſimilimũ calori quoddã temperamentũ habenti, atq; huic alicubi ſimile alicubi illi. Eſt autem pars quæ multã accepit immutationẽ exilitate partium atq; horũ ipſorum. Conſentit autẽ huic magis ex reliquo cœtu. At iſtud omne conſtat, uires eſſe animi, & perturbationes, agilitateſq; motus & cogitationes, & cætera quibus priuati morimur. Enimuero & id oportet tenere quòd habeat anima ſenſus plurimam cauſam. Non tamen iſtam accepiſſet, niſi à conuentu reliquo roboraretur. Porrò reliquus cõuentus cũ hanc parauerit cauſam, et ipſe huiuſmodi caſus ab illa particeps ſit, non tamẽ omniũ quæ illa poſsidet, idcirco diſcedẽte anima ſenſu caret. Neq; enim ipſum in ſeipſo poſsidebat hanc uim, ſed alteri quod unà cũ eo factum fuerat parabat per conſummatam circa ſe uirtutem, ſecundum uertiginẽ, ſibijpſi cõtinuò ſenſibilẽ incidentiã perficiens, & illi per cõmunẽ fluxũ, atq; conſenſum, ut dixi, reddebat. Idcirco igitur & inſita anima nunquã alia*

aliqua

*ἀθροίσμασι.

* ἄθροισμα, quod mox cœtui vertit.

aliqua parte diſcedente, priuatio ſenſuū fieret, ſed cùm illa una pari periret, ſoluto eo quod ſuſtinebat, ſiue toto ſiue etiam parte aliqua. ſiquidē ſenſus animæ in uigore perſiſte ret. Porrò *conuentus reliquus permanens, & totus, & per partes, nō habet ſenſum illo abſcedēte, quantalibet ſit quæ ſe intēdat atomorū multitudo in animæ naturā. uerū enim & ſoluto conuentu toto diſpergitur anima, neque iam eaſdem uires habet neq; mouetur.* Itaq; *ne ſenſum quidem habet.* Neq; *enim intelligi poteſt hoc ipſum quod ſentitur, niſi in cōuentu iſto his motibus utatur quando ea quæ roborāt & quæ continent huiuſmodi, non ſint in quibus nunc exiſtens tales motus habet.* Atqui *& hoc in alijs dicit, & ex leuiſſimis atomis atque rotundiſſimā illam eſſe compoſitam, multū ab illis differentibus quæ igneæ ſunt, pars tamē eius quæ ratione caret, corpori quoq; reliquo connexa eſt.* Rationalem *autē partē in pectore ſedē habere, ut ex metu & gaudio manifeſtum eſt.* Somnū *fieri cùm partes animæ quæ per omnē cōcretionē diſſeminatæ ſunt, aut cōtinentur, aut euacuantur, deinde poris incidūt.* Semē *præterea ex omnibus corporis partibus ferri intelligendū eſt.* Dicit *enim per plurimā nominis familiaritatē in eo quod per ſe intelligitur.* Incorporeū *autē per ſe intelligere nō poſſumus præter uacuum.* Porrò *uacuū neq; facere aliquid neq; pati poteſt, ſed motū tantum per ſe corporibus præbet.* Itaq; *qui incorpoream dicunt eſſe animā, deſipiunt.* Nihil *enim aut facere poſſet aut pati, ſi eſſet huiuſmodi.* At *nunc euidēter hæc utraq; in anima eſſe caſus manifeſtāt.* Has *igitur de anima ratiocinationes, ſi quis ad perturbationes ſenſuſq; referēs, memoria teneat quæ principiò diximus, ſatis intelligit ea quæ locis cōprehēſa ſunt, in id quod particulare eſt ex his firmiter ac diligenter expoſita.* Verū *enimuero & figuræ*

& colores & magnitudines & pōdera, et alia quæ de corpore prædicātur, ut quæ per ſeipſa tendant, ſiue ad omnia, ſeu ad uiſibilia, & ea quæ per ſenſum cognita, neque per ſeipſas naturas eſſe opinandū. Non enim poßibile eſt id ſcire, neq; omnino ut non ſunt, ut neque alia quæ inſunt huic incorporea, neq; ut huius particulæ, ſed ut corpus totum, quod uniuerſaliter quidē horum omniū quæ ſua ſunt naturam ſempiternā habeat, poßibile non eſt eſſe ſi ſimul feratur. Sicuti cū ex ipſis tumoribus maior cōſtiterit conuētus ſiue primorum, ſiue uniuerſi magnitudinū, aliquo autē minorū, ſed, ut dixi, ex his omnibus perpetuā habens ſuā naturā. Atq; intuitus quidē priores habēt hæc omnia & perceptiones. Cæterū conſequente multitudine ſubita, & nuſquā ſciſsionē admittēte, ſed iuxta ſubitā agnitionē corporis prædicamentū percipiēte. Quin & corporibus cōtigit ſæpe ut ea ſequatur, & quod ſempiternum non eſt, neq; in inuiſibilibus neq; in corporeis. Unde ſecundū motū plurimū hoc nomine utente, manifeſtè colligimus caſus neq; uniuerſi habere naturā, quam aſſumētes ſecundum rèpentinū corpus appellamus, neq; item cōſequentiū ſempiternorum ſine quibus corpus cogitare non poteſt, per intuitus autem quoſdā, ſubſequente repentino ſingula appellarentur. Cæterùm quandocunq; contingentia ſingula inſpiciuntur, non ſempiternis caſibus ſubſequentibus, neq; hæc actio expellenda ex eo quod eſt quia naturam non habet uniuerſi cui contingit, quod profectò etiā corpus appellamus, neq; item ſempiternorū ſubſequentium, neq; rurſus per ſe exiſtimandum. Neque enim hoc, uel in his uel in ſempiternis contingentibus intelligendum, ſed id quod etiam apparet caſus omnes corpora exiſtimādum, etiam ſi non ſempiternè ſubſequantur, neque per ſe rurſus naturæ ordinem habeant.*

*ἐννοιαν.

Cæterùm

Cæterùm quēadmodum ſenſus ipſe proprietatem facit, conſpiciuntur. Sed enim & hoc uehementer conſiderare opus eſt. Nanq; tempus minimè quærēdum eſt, ſicut & reliqua quæ in ſubiecto quærimus, referentes ad eas quæ ad nos ipſos inſpiciuntur anticipationes, ſed ipſam euidētiam per quam tempus aut multū aut puſillum uocamus, hoc* familiari quadam propinquitate circumferentes reputandum, neq;* locutiones uelut meliores perſequendum, ſed his quæ ſunt ad manus in ea re utendum. Neq; aliud aliquid per ſeipſum prædicādum, quaſi eadē quam proprietas hæc ſubſtantiam habeat. Quod quidem faciunt quidam, ſed ſolùm quo proprietatem connectimus, hoc etiam ſubmetimur animaduertendum. Nam hoc demonſtratione non indiget, ſed animaduerſione. Nam diebus ac noctibus horumq; partibus cōnectimus. Similiter & perturbationibus ac trāquillitate & motibus & ſtatibus propriū aliquē præterea caſum. Rurſus hoc ipſum cogitantes ſecundum quod tempus nominamus. Ait autem & in ſecūdo de natura libro & in magna epitome, atque in his quæ prædiximus, Mundos & omnem finitam concretionem ſimilem his quæ inſpiciuntur ſpeciem frequēter habentem exiſtimandum ex infinito horum omnium prodiſſe, ex conuerſionibus proprijs, diſcretis, maioribus, atq; minoribus. rurſumq; diſſolui omnia, celerius alia, alia tardius, cùm alia hoc ab ipſis patiātur. Conſtat igitur & mundos illum dixiſſe interire, quum partes mutantur, & in alijs quòd terra aëri ſuperuehatur, præterea & mūdos neq; ex neceſſitate arbitrari oportet unam habere figuram, imò & differentes eos in duodecimo de mundo eſſe ait. Alios nanq; ſphæræ, alios oui præferre ſpeciem, aliosq; aliam itidem formam, non tamen quamuis formam admittere neque animantes eſſe ab infinito diſcretas.

*συγγενικῶς.

*διαλέκτους.

*Neq; enim probaret quiſpiā, quòd in eo qui ſit huiuſmodi, comprehenſa non ſint efficientia ſemina, ex quibus & animalia & arbores, & cætera quæ conſpiciuntur, conſtant. In huiuſmodi uerò non potuiſſet. Eadem autem ratione etiam innutriri eum terra exiſtimandum. Sed & naturam quoq; opinandū eſt plurima & uaria ex rebus eiſdem edoctam fuiſſe, atq; coactam. Porrò rationē quæ ab ea*credita fuiſſent, ea poſtea diligentius explicuiſſe atq; adinueniſſe. Præterea in quibuſdam celerius, in alijs tardius, & quibuſdam euolutionibus atq; temporibus ab his quæ ex infinito, in quibuſdam uerò ſecundum minores. Quocirca & nomina ab initio non poſitione facta, ſed ipſa hominum ingenia per ſingulas nationes proprijs affectus perturbationibus, ac propria percipiētes uiſa, propriè aërem emittere immiſſum à perturbationibus ſingulis ac uiſis, ut eſſet unaquæq; etiam gentium per loca differentia. Tandem uerò communiter per gētes ſingulas fuiſſe impoſita propria ut ſignificationes minus ambiguæ fierēt ad inuicem, breuiúſq; ſignificarent, quaſdam inſuper res etiam quæ non conſpiciantur inferendo, ut eos qui eſſent conſcij * monerēt in ſonos quoſdam erumpere coactos, illos uerò ratione duce plurimis ex cauſis ita interpretatos eſſe. Enimuero in meteoris motum & conuerſionem ac defectum, ortumq; & occaſum & his ſimilia, neque miniſterio cuiuſquam facta exiſtimandū eſt. Verùm illius ordinatione & imperio qui omnē ſimul beatitudinē & immortalitatem habeat. Neq; enim beatitati conueniūt negotia, & curæ & iræ aut gratiæ, ſed infirmitate ac timore & indigentia proximorum iſta fiunt. Neq; rurſus cùm ignis ſimul ſit conuerſus in ſe quæ beatitudinem poßident, ſecundum uoluntatem hos motus accipere, uerùm omnem ſeruare*decentiam per omnia*

*παρεγγυηθέντα.

*παρεγγυῆσαι.

*σέμνωμα.

nomina

*nomina quæ in huiuſmodi feruntur notionibus,ſi neq; contrariæ honeſto ex his opiniones fiant. Alioquin maximam in animalibus perturbationem huiuſmodi contrarietas faciet. Quocirca & eas quæ ab initio ſunt huiuſmodi cõuerſionum perceptiones in mundi generatione oportet opinari, neceßitatemq; hanc & ambitum perfici. Atqui enim cauſam eorum quæ ſunt maximè propria diligenter exponere, Phyſiologiæ opus eſſe putandum eſt, beatitudinemq; in ſcientia de cœleſtibus rebus huc cecidiſſe, & in eo quod naturæ quædam ſunt quæ inſpectæ ſecundũ huiuſmodi meteora & quæ his affinia ſunt, ad huius rei exactã diligentiã conferũt, præterea non in huiuſmodi ipſum multipliciter eſſe, ac ipſum ſe circa illa pro uiribus & ſecus quomodolibet habere, ſed ſimpliciter nõ eſſe in incorruptibili, ac beata natura eorũ quæ diſcretionem ſuggerũt, aut perturbationẽ ullam. hoc autem mente comprehendere ſimpliciter eſt eſſe. Porrò quòd in*notitiam cadit de occaſu et ortu, & de conuerſione ac defectu, et quæ his ſimilia ſunt, nihil amplius ad beatitudinẽ ſciẽtiæ cõferre, ſed ſimiliter habere metus eos qui iſta conſiderant, quænam uerò naturæ ſint, neſciunt, & quænã caſſæ uel maximè ratæ, & niſi iſta difficilia nouiſſent fortaſſe plurimi, cùm timor ex conſideratione horum ſolutionẽ capere nequeat, ac diſpoſitionem eorũ quæ ſunt maximè propria. Idcirco & plures inuenimus cauſas cõuerſionum, & occaſus, & ortus, defectus, & huiuſmodi, ſicut & in his quæ particulatim fiunt. Aut exiſtimandum non eſt horum uſum diligentiam non accepiſſe, quanta poßit ad tranquillitatẽ noſtrã beatitudinemq; conferre. Itaq; quaſi per tranſitum intuentes quoties apud nos ſimilitudo ſit, de ratione cœleſtium omniſq; incerti diſſerendum eſt, eos aſpernando, qui id quidem ſciunt, quod uno*

*ἱστορίᾳ.

modo

modo ſe habet aut fit, neque quod multis contingat modis, imaginationemq; ex* receßibus reddunt. ignorant præterea quænam ſunt quæ perturbationem non ingerant. Si tamen arbi.ramur eo modo ſuſceptū id fieri poſſe, & in quibus ſimiliter perturbatione uacamus, ipſum quod multis fiat modis non ignorantes, quemadmodum ſi quod ita ſe habeat nouerimus, perturbatione carebimus. Ad hæc omnia illud omnino oportet intelligere, quòd* perturbatio humanis animis propriè omnino fit in eo quod hæc et beata opinarentur, & incorruptibilia, & contrarias his uoluntates ſimul habeant, & actiones, & cauſas, & in futura uita dirum quippiam ſecundū fabulas & expectent, et ſuſpicentur, ſiue hanc priuationem ſenſus quæ in morte eſt metuāt, quaſi poſt mortem aliquid ſit, & ipſi in eo quod non opinionibus iſta patiantur, uerùm* ratione & commendatione quadam. Vnde cùm non diffiniant malum æquam ſiue etiam maiorem perturbationem capere, quaſi hæc opinarentur tantùm. Porrò huiuſmodi perturbationis uacatio, eſt his omnibus euadere liberum et abſolutū, perpetuamq; omnium, & eorum quæ ſunt planè propria ſeruare memoriam. Quocirca omnibus utendum eſt præſentibus, in commune quidem ut cōmunibus, priuatim uerò ut priuatis ac præſenti omni per ſingula iudicia euidentia. Si enim hiſce intenderimus, id unde perturbatio metuſq; fiebat, excludemus, habita recta ratione, atq; ſoluemus, leq; cœleſtibus ac reliquis quæ ſemper incidunt, quæq; ſummè terrent reliquos, cauſas afferemus. Iſta tibi Herodote de natura omniū ſummatim perſtrinximus. Quæ tu ſi diligēter pro uiribus tenere ſtudueris, arbitror te etſi non ad omnia ſemper per partes diligenter explicata ſufficient, incomparabilem tamen ex eis firmitatem atq; conſtantiam aduerſus homines cæter

*ἀπηστημάτων.

*τάραχος.

*ἀλόγῳ παραστάσει.

cæteros percepturum. Nam *te ex teipſo promouebis pluri mùm ad ea etiam quæ in toto de natura opere ſunt dicta per partes exponenda.* Atque *hæc ipſa mandata memoriæ perpetuo emolumento erunt. Sunt enim huiuſmodi, ut hi etiam qui iam particularia ſatis, aut etiam perfectè digeſſerunt, ad huiuſce tamen intuitus plurimos haberent, pluri mum iuuari ex his poßint in his quæ de tota natura diſſeruntur.* Quæ *autem nõ penitus cadunt in ea quæ conficiuntur, ex his ſunt aut ſecundũ eum morẽ qui* caret inuidia, ſimul atque intelligitur ambitus eorum quæ ſunt in primis rata ad tranquillitatẽ animi faciunt.* Et *iſta quidem de naturalibus eius epiſtola. Sequitur de meteoris in hæc uerba:*

*Interpres legit φθόνου verùm quædã exemplaria habent φθόγγων.

EPICVRVS PYTHOCLI S.

REDDIDIT *mihi Cleon abs te epiſtolam, in qua nos fouere atq; diligere perſiſtis, dignè pro noſtro in te ſtudio neq; ignauiter earum ratiocinationũ meminiſſe niteris quæ ad beatam uitã contendunt.* Precaris *ut tibi de meteoris breuẽ mittã faciléq; tractatũ, quo facilius admonearis.* Ea *enim quæ in alijs ſcripſimus difficillimè teneri memoria quamuis ea, ut ais, quis cõtinuè circumferat.* Nos *autẽ perlibenter preces admiſimus tuas, magnaq́; de te et iucũda ſpe fruimur. Cùm igitur cætera iam abſoluerimus omnia, agimus quæ poſtulaſti, plurimis & alijs emolumento futura inuenta hæc, & his maximè qui rudes adhuc germanam ſummamq́; nuper naturæ rationẽ deguſtarũt, his item qui aliquib. diſciplinarũ liberaliũ ſunt grauioribus curis impliciti.* Ea *igitur ritè percipe, mãdataq́; memoriæ tecum acriter acuteq; uolue, cum cæteris quæ in breui epitome ad* Herodotum *miſimus.* Primùm *igitur nullum aliũ aliquem finem ex cœleſtium corporum ſcientia ſiue per connexionem ſiue abſolutè dicantur, putandum eſt quàm perturbationis*

tionis uacationẽ, ac probationẽ certã, ſicuti et in reliquis, neq; quod ſit impoßibile ui aggredi, neq; ſpeculationẽ habere ſimilem, aut his libris quos de uitis ſcripſimus, aut de his quos de alijs naturalium quæſtionũ purgationibus, puta quòd omne corpus impalpabile natura ſit, quòd indiuiſibilia elementa, & omnia huiuſmodi, aut quæ unicam his quæ uidentur concordiã habẽt, quod in meteoris nõ procedit. Verùm iſta quidem multiplicẽ habent generis cauſam & ſubſtantiæ prædicamentum ſenſibus conſentientẽ. Neq; enim ſecundum proloquiorum* uanitatem legisq; ſanctionem de natura diſſerendum, ſed ſicut ea quæ uidentur hortantur. Non enim iam uita noſtra aut ſtultitia, aut gloriæ uanitate opus habet, ſed ſolùm tranquilla ac ſecura uita. Omnia quidẽ immobili ac ſtabili ratione fiunt per omnia, ex his duntaxat, quæ multiplici modo his quæ apparent cõcorditer incidunt, cùm quis quod probabiliter de his dicitur congruenter omiſerit. Cùm uerò quiſpiam hoc quidẽ omittit, hoc autem eijcit, quod æquè ei quod uidetur cõſonum eſt, eum profectò conſtat omni naturæ excidiſſe ratione, atq; ad fabulas eſſe deuolutum. Signa uerò quædam eorum quæ in ſupernis conſumantur, ferre quædam ex his quæ nobis apparent, & quæ inſpiciuntur aut ſunt, non ea quæ in ſupernis apparẽt. Hæc enim multis modis fieri poſſunt, unumquodq; tamen uiſum obſeruandum eſt, atq; in ea quæ illi coniunguntur diuidendum, quandoquidẽ illis non reclamatur, quin ſæpenumero abſoluãtur ab ijs rebus quæ apud nos ſunt plurimis modis perfici, ut ea quæ ſunt apud nos. Mundus eſt cœli quædam continentia, ſtellas & terram & quæ uidentur omnia continens, abſciſſionemq; ex infinito habens, atq; in finẽ deſinens. ſiue rarum ſiue denſum, quo ſoluto quæ in illo ſunt omnia confuſionem accipient,*

* ἀναφής.

* aliàs, nouitatem.

*pient, & deſinens aut in eo quod circumagitur, aut quod inſtantiam habet, & rotũdam aut triangularẽ aut quamcunq; circumſcriptionẽ, omnibus enim modis fieri poteſt, quando eorum quæ uidentur nihil obſiſtit, mundo huic, in quo finem comprehendere nequimus. Quòd autem & huiuſmodi mundi ſint infiniti multitudine, colligi poteſt, & quoniam talis fieri mundus poteſt in mundo & * intermundo quod interuallum dicimus inter mundos, in loco uacui pleno & non in magno puro & uacuo, quemadmodum aiunt, quædam idoneorum quorundam ſeminum, quæ ab uno mundo ſiue intermundo fluxerunt, ſiue etiam à pluribus ſenſim, quæ auctiones & compoſitiones faciunt in locum alium, ſi ſic contigerit, & irrorationes ex his quæ oportunè eas ſuggerunt, quoad conſumantur accipiantq; conſtantiam, quantum ſubiecta fundamenta * ſubiectionis efficere poßint. Non enim coaceruationẽ fieri oportet ſolum, neque uertiginem in eo uacuo in quo fieri eſt poßibile mundum ſecundum quod ex neceßitate putatur, augeriq; tandiu quoad alterum offendat, ut ait quiſpiam ex his qui Phyſici uocantur. Hoc enim his quæ uidentur repugnans eſt. Sol itẽ & luna & ſydera cætera * ſcorſum facta, poſtea à mundo comprehenſa ſunt, & quæ præterea ſeruantur, continuò efficta ſunt, atq; incrementum ceperunt. Pari ratione & terra & mare per cõparationes & uertigines quarundam tenuitate partium, conſtantium naturarum ſiue ſpiritualium, ſiue ignis præferentium ſpeciem, ſiue utrunq; ſimul. Hæc enim ita ſuggerit ſenſus. Porrò ſolis cæterorumq; ſyderum magnitudo, quantum ipſi iudicamus, ea eſt quæ uidetur. Hæc autẽ in undecimo de natura. Nam ſi, inquit, magnitudinem interualli ratione amiſiſſet, longè profectò magis colorem. Alia nanq; huic rationabilior di-

ſtant

*μετακοσμίῳ.

*προσοχὴν.

*καθ' αὑτά.

ſtantia nulla. Cæterum ſecundum id quod per ipſum eſt, ſiue maior ſit quàm uideatur, ſiue paulò minor, ſiue tantus ſimul. Ita enim & apud nos lumina quæ ex interuallo cernuntur, per ſenſum conſpiciuntur. omnis autē in hanc partem inſtantia ſoluetur facilè, ſi quis rebus certis intendat, quod in libris de natura monſtrauimus, ortus & occubitus ſolis ac lunæ ſyderumq; cæterorum, & per incenſionem & extinctionē fieri poſſe, cùm talis ſit circunſtantia etiam per alia loca, ut ea quæ prædiximus perficiantur. Nihil enim eorum quæ uidētur obluctatur per euidentiam quoque ſuper terra, & rurſum per adiectionem quod prædiximus confici poſſe. Neque enim refragatur aliquid eorum quæ cernuntur. Ipſorum quoq; motus non quidem fieri impoßibile ſecundum uertigmem totius cœli, ſiue ſecundum ipſius quidem ſtatum, horum uertiginē iuxta eam quæ ab initio in generatione mundi genita eſt in ortu neceßitatem, deinde calore per quandam ignis diſtributionem ſemper ad interiora loca tendentis, conuerſiones ſolis ac lunæ fieri quidem poßibile per obliquum cœli, ita temporum neceßitate coacti. Similiter & ſecundum aëris* obſiſtentiam ſiue etiam materiæ aptæ quæ ſemper adiaceat atq; inflammetur. Partim uerò deſerentis, ſiue etiam ab initio uertigo huiuſmodi iſtis ſit diſtributa ſyderibus, ut in gyrum moueantur. Cuncta enim huiuſmodi atque his ſimilia in nullo euidentiæ ratione diſſentiunt, ſiquis ſemper in huiuſmodi partibus poßibili adhærens horum ſingula ad eorum quæ uidentur conſonantiam poßit adducere, nihil metuens ſeruiles Aſtrologorum * artes, euacuationesq; lunæ, ac rurſus impletiones, euerſionemq; huius corporis. Fieri enim profectò poſſent itidē & figurationes aëris. Atq; & quæ ſecundum appoſitiones & omnes alios modos, per quos & ea

*ἐνδιξώσιν.

*τεχνέας.

ea quæ apud nos apparent reuocantur ad huiuſmodi ſpeciē reddendā, niſi forte quis unico illo modo cōtentus, reliquos nequicquam repudiet. Neque *ſpeculatiuè poßibile eſt aliquid homini aſpicere, & aliquid impoßibile, atque ideo impoßibilia inſpicere cupiēs.* Præterea *poßibile eſt lunam ex ſeipſa habere lumen, poßibile item & à ſole mutuari.* Etenim *apud nos pleraq; cernuntur, quæ plura ex ſeipſis habeant, plura itē ab alijs, nihilq́; impedit eorum quæ in cœleſtibus uidentur, ſi quis multiplicis modi ſemper memoriā habeat, cōſequentéſque ipſis unà ſuppoſitionē, & cauſas ſimul accipiat, neq; aſpiciens in ea quæ non conſequuntur, hoc ipſum defluere alias aliter in illum unicū modum.* Porrò *faciei *manifeſtatio fieri quidem in ipſis poteſt & per immutationes partiū, & per cumulatā adiectionē, modíſque omnibus meteoris huiuſmodi ueſtigare nequaquam adnitēdum eſt. Si enim aliquibus repugnare euidentijs contingat, nūquam uera tranquillitate poterimus frui.* Solis *ac lunæ defectus poteſt etiamnum fieri & per extinctionem, quemadmodū & apud nos pleraq; fieri uidemus.* Iámque *perinterpoſitionē quorundam aliorū, aut terræ, aut cœli, aut cuiuslibet alterius huiuſmodi, ſicq; proprios admuicē modos conſpiciendū, & quòd coniunctas fieri cōcretiones impoßibile non eſt.* Porrò *in* XII. *de natura libro dicit, obumbrante luna ſolē deficere, lunā uerò, terræ umbra ſe opponēte, uerū ſecundū receſſum.* Hoc & Epicureus Diogenes *in primo electarū opinionū tradit.* Præterea *circuitionis ordo ſic accipiatur, ſicuti & quædā apud nos fiunt, diuináque ad hæc natura nuſquam admoueatur, immunis à miniſterio in omni ſua beatitate ſeruetur.* Sin *minus autē hoc fiat, omnis de cœleſtibus inanis erit cōtradictio, ſicuti iam quibuſdā fuit, qui non modū attigere poßibilē, uerum*

*ἔμφασις.

F

in unitatē deciderūt, dum uno tantū modo arbitrantur hæc fieri, aliósque omnes poſsibiles excludunt, quiq; & ad id quod intelligi nequeat, & ad ea quæ appareant ferantur. Quæ uerò ſigna ſuſcipere oportet, cum non poſsimus pronuntiare, ualere ſinamus, quæ noctium ac dierum prolixitates immutant, præter id quod ſolis motus celeres fiūt, rurſúmque tardiores ſuper terram pro locorū longitudine immutant, & loca quædam celerius peragūt, & tardius, ſicuti & apud nos quædam conſpiciuntur, quibus conſona de meteoris dicendum. Qui autē unū aſſumentes his quæ apparent reluctantur, eò etiam exciderūt, quod inſpicere homini poſsibile eſt. Nanq; ſignificationes fieri poſſunt etiam per collationes temporū, ſicuti & in his quæ apud nos uidentur animantibus, & in alijs, ſicut aëris & mutationis. Hæc enim utraq; his quæ uidētur non repugnant. Qualitatibus præterea, ſi ab hoc aut ab illo fit cauſa. Neq; conijcere licet quî fieri atq; cōſtare poſſunt concretiones aëris, impreſsiones uentorū, atq; implicationes* ſe inuicē tenentium atomorum, & eorū quæ ad hoc agendū idonea ſunt, fluxúmq; ex terra aquisq; collectionē, atq; modis alijs plurimis huiuſmodi conſtantias fieri impoſsibile non eſt. Iam uerò in his partim ſe collidentibus, partim uerò mutantibus, aquas perfici, & uentos item per relationem ex locis idoneis, dum per aërē mouētur. Vbi mundatio uehemētior ex quibuſdam ad huiuſmodi immiſsiones idoneis conuenientibus facta fuerit, tonitrus fieri poſſe, ac per ſpiritus in concauis nubium euolutionem ſicut in uaſis contingit. Atq; ex igne inſpirato ſonitū in ipſis fieri, & fractiones nubiū atq; diſsidentias ac confricationes, atq; ordines, quæ concretionem glaciei inſtar acceperint. Et in totū ad hanc partē, ut multis modis fieri dicere poſſumus quæ uidētur inducunt.

*ἀλλήλων.

Coruſc

Coruſcationes itē eādē ratione modis plurimis fieri. Nam per confricationē colliſionēq; nubiū, figurā illā ignis effectricē elabentē, coruſcationē gignere ſtatumq; ex nubibus taliū corporum, quæ hunc ſplendorē efficiant, & per preſſurā aut colliſionē nubiū ſit, ſiue ab ſe inuicē, ſiue à uentis, & per complexionē ea quæ à ſyderibus manat ſe inſerente luce, ſiue à motu nubiū uentorúmq; cōpulſa, & per nubes decidente, ſiue per collationē tenuiſſimi nubiū luminis, aut ex igne coactas nubes efficere tonitrus, & per huius motum, & per ignis* euaparationē quæ fiat per conſtantiā motus, uolubilitatiſq; uehementiā. Fractiones quoq; nubiū à uentis caſum eſſe efficientiū ignis atomorum, coruſcationiſq; ſpeciē peragentiū. Alijs itē modis pluribus facile erit inſpicere ei qui & quæ apparēt teneat, hiſq; ſimilia queat conſpicari. Præcedit autē coruſcatio tonitrū in huiuſmodi circūſtātiā nubiū, & quod ſimul atq; flatus irruerit, emittatur figura coruſcationis efficiēs. Poſtmodū uerò ſpiritus inuolutus huiuſmodi reddat ſonitum, & per utrorūq; incidentiā coruſcatio maiore ad nos celeritate utatur. Poſtremò autē uenire tonitrū, ſicuti in quibuſdam quæ ex interuallo inſpiciuntur ictuſq; quoſdam efficiunt. Fulmina fieri poſſunt per multos uentorum cōuentus, & cōuolutiones, ualidāq; euaporationē, & fractionē partis, eiuſq; uehementiorem ad inferiora loca lapſum, fragore illo contingente quòd conſequentia loca denſiora ſunt, ob implicitas nubes, per hunc item ignis inuoluti lapſum, ſicuti fieri poßibile eſt. Tonitrū quoq;, cùm ignis amplior fuerit inſpiratus, qui uehementius prorumpit nubem, quòd in anteriora cedere nequeat, idcirco quòd huiuſmodi concretio fiat, plurimum quidē ad excelſum aliquē mōtē ubi maximè fulmina cadūt adinuicē ſemper. & alijs itē modis plurimis fulmina fieri

*ἐκπύρωσιν.

*poſſunt, modo lõgè abſit fabula. Aberit autẽ ſi quis rite ea quæ apparent ſequens, de his quæ ſunt occultiora ad eam normam iudicarit. Preſteres quoq; & per poſitionẽ nubis ad inferiora loca, aliena ſpecie, à repentino flatu impulſæ fieri cõſentaneũ eſt, & per flatũ qui unà & feratur uehemens, & nubẽ ad proxima impellat loca exterior flatus. Prætereà & per circunſtantiã ſpiritus, cùm in circulũ aër quidã ſupernè cõpellitur, uehemensq; uentorũ colliſio fit, neq; ualet in tranſuerſa diffluere, propter eam quæ circũfunditur aëris denſitatẽ, atq; ad terrã quidẽ uſq; preſtere deſcendente ſtrobili fiunt, ut generatio ſecundũ motum ſpiritus fiat. Porrò uſq; ad mare uertigines fiunt. Terræ motus autẽ & cùm ſe in terrã recipit uẽtus, fieri poſſunt, & cũ hæc paruis tumoribus, perpetuóq; motu ſe obijcit, quando*agitationem terræ parat ſpiritus ille, aut exteriore ex parte cõplectitur, dum in fundamenta ruit, aut in abſtruſa ſpeluncæ in morem terræ loca denſatùs à uentis aër. Propter hanc autẽ diſtributionẽ motus ex lapſibus fundamentorũ plurimorũ, itémq; redditionẽ ubi cõdenſationibus uehemẽtioribus terræ obuiarit, terræmotus perfici poßibile eſt. Et alijs itẽ modis pluribus has terræ agitationes fieri. Porrò uentos in tempore fieri contingit, cùm ſemper fiat, ſenſuúmq; ſubrepat alienatio quædam, & per collectionem aquæ copioſæ. Venti autem reliqui fiunt, ut cùm pauci in cõcaua irruerint multa, horũ dum diuiſio fit. Grando perficitur & per cõcretionem uehementiorem. Vndiq; autem uentoſorũ circunſtantiã quorundam, ac partitionẽ & moderationem, quorundam pariter aquæ præferentium ſpeciem, eruptionem ſimul atq; cõpulſionẽ ipſorũ facientem, ac diſruptionem ad id conſtare quod ſecundũ partes concretas fit, & ſecundum*ſoliditatem. Verùm etiam circunferenti*

*κραδασμὸν.

*ἀθρότητα.

ferentiam fieri impoſsibile non eſt, extremis undiq; conue-nientibus, et inconſtantia omni ex parte, ut dictum eſt, partes, & planè, ſiue aquoſis quibuſdam ſeu uentoſis circunſtantibus. Niuem autem perfici credibile eſt, & cùm aqua tenuis ex nubibus funditur uarijs cõmenſionis, & preſſuræ ex nubibus idoneis & ex ſeminis monumento. Deinde dum fertur hoc concretionẽ accipiente, propter uehementiorem quandam in locis inferioribus nubium cõgelationis circunſtantiam, & per concretionẽ huiuſmodi* lenem habens in nubibus raritatem, emiſsio hæc nubibus fit, dum ſe inuicem collidunt quæ aquæ ſpeciem præferunt, & quæ his unà adiacent, quæ dum ueluti compulſionem faciunt, grandinem reddunt exprimuntq́; quod maximè in aëre fit, & per huiuſmodi colliſionem nubium, quæ coagmentũ acceperunt, fit ut deſiliat niuis iſta cõgeries: & alijs item modis nix confici poteſt. Ros autem efficitur & per conuentũ adinuicem ex aëre talium, quæ ſint huiuſce humoris cauſæ ac effectus. Sed enim & per loci mutationẽ, aut ex humentibus locis, aut aquas habentibus maximè perficitur ros. Deinde cùm hæc inter ſe conuenêre, humiditatemq́; peregerunt, motũ rurſus ad inferiora loca, quemadmodũ fieri & apud nos pleraque huiuſmodi cernimus, ubi humores ſi roſidi cõcretionem quandam ſuæ qualitatis acceperunt, ob circunſtantẽ frigidũ aërem efficitur glacies, & per detritionem quidem globoſæ formæ ac rotundæ ex aqua, cõpulſionemq́; ſcalenorum, & acutorũ angulorum, qui in aqua ſunt, & per eam quæ extrinſecus fit talium colliſionẽ, quæ compulſa ut aqua in cõcretionem tranſiret effecerunt, detritis rotundorum quantitatibus. Iris fit, dum ſol aquoſum aëra ſua luce perſtringit, ſiue per aëris propriam naturã, quæ lucis & aëris propria eſt, ex qua colorum huius pro-

*χιμαλήν.

prietates fiunt,ſiue omnes,ſiue unico modo. Ex qua iterũ effulgente propinquiora,quæq; aëris eum percipient colorem quo partes has circunferentiæ fulgere cõſpicimus. Fit autem huiuſmodi uiſum quòd æquale omni ex parte interuallum luminis pateat,ſiue quòd cùm talem compulſionem recipiant ſectiones quæ uel in aëre uel in nubibus ſunt, & ex eodem aëre ſe ingerente dum ad lunam referuntur atomi,circunferentia quædam in hanc concretionem demittatur. Area circa lunam fit, dum ex omni parte aër ad lunã refertur,deinde qui ex ipſa manant fluxus leniter eatenus coërcentur,quoad in gyro circa ipſam nubes conſiſtat,& non omnino diuidat, ſiue cum qui in circuitu eſt aërem ipſa undique cogente æqualiter ad circunferentiam ſuam, craßioremq; cõſtituent,quod fit per partes quaſdam, ſiue extrinſecus fluxu aliquo impulſo, ſiue calore idoneos poros ad id efficiendum nanciſcente. Cometæ ſtellæ fiunt,ſiue igne plerifque in locis temporibus ſuis in ſublimi coaleſcente,cùm efficit caſus circunſtantiam,ſiue quòd propriũ quendam motum in tempore cœlum ſupra nos habeat, ut huiuſmodi appareant ſtellæ, ſiue ipſæ temporibus quibuſdam per quendam moueãtur caſum:atq; ad loca noſtra declinent,& manifeſtæ omnibus fiant. Harum item defectus fieri propter his oppoſitas cauſas, quod contingit non modò quòd pars mundi huius ſtet circum quam uerſentur reliqua, ut quidam aiunt, ſed quod aëris uertigo circularis ipſam circunſtet quæ impedimento ſit uti ne circumeãt, ſicut & ſtellæ reliquæ, ſiue etiam quòd deinceps materia illis congrua non ſit. Porrò hoc in loco ubi conſtitutæ cernuntur etiam alijs pluribus modis hoc fieri poteſt, ſi quis colligere ſtudeat ex eorum quæ cernuntur congruentia, ut uaga quædam ſydera ferri contingat, ſi motibus ſuis

*utuntur, quædam uerò immota durare. Poſsibile eſt quidem eſſe ab his quoque quæ in circuitu mouentur, ita ab initio moueri coacta eſſe, ut alia quidem ſecundum eandem ferantur uertiginem, quæ lenis ſit, alia uerò ſecundum eam quæ ſimul inæqualitatibus quibuſdam utatur. Fieri autē poteſt ut quibus feruntur locis non intentiones aëris eſſe planiores, quæ in ſeſe ordine compellant, leniterque & planè intendant, neque ita inæqualiter ut & quæ uidentur immutationes fiant. Enimuerò unam iſtarum rerum cauſam aſsignare, cum multiplicē ea quæ in conſpectu ſunt præbeant, inſanè & minimè congruè ab his fit qui uanā aſtrologiam profitentur, fruſtráque quorundam cauſas reddunt, quandoquidem diuinam naturam nunquam huiuſce abſoluunt miniſterijs. Sydera quædam alijs minora conſpici contingit, tardioréque motu circumferri, cùm eundem orbem circumeant, contrarióque ferantur motu, ab eadem abducta uertigine, & ab eo quo circumferantur, alia maiore loco, minore alia, cum eandem uertiginem ambiunt. Porrò ſimpliciter de his diffinire illis conuenit, qui prodigia confingere apud pleroſq; uolunt. Quæ autē cadere dicuntur ſtellæ, & ex parte & ex colliſione ſua fieri poſſunt, & quod illic excidant, quocûnque expiratio fuerit. Sicuti & de coruſcationibus diximus, ex concurſu quoque atomorū ignis efficientium * conſenſu incidente ut hoc fiat, ac ſecundum motum quocûnque impetus à principio ſecundum concurſum fuerit. Ex collectione item ueluti in condenſationibus quibuſdam nebulæ præferentibus ſpeciem, ſecundum euaporationem horū per inuolutionem ſiue eruptionem* continentium, & in quemcunque locum impetus fuerit, motu quoque in eum ſubſequente. Sunt & alij modi quibus hoc fiat, innumerabiles. Porrò ſignificationes quæ in pleriſq;*

*συμβολάας.

*ἐπισυμασίας.

animalibus fiunt. Non *enim animalia neceßitatē aliquam inuehūt ut hyems fiat, neq; ſedet aliqua natura diuina, quæ horum animalium obſeruet exitus, deinde huiuſmodi efficiat ſigna.* Neque *enim in animal ad quodlibet, modò id ſit gratioſius paulò, eiuſmodi ſtultitia cadet, nedū in id quod pleniſsimam obtinet felicitatem. Hæc igitur omnia* Pythocles *memoriter tene: longè enim latéque euades fabulam, & quæ his propinqua & ſimilia diſcernere poteris.* Maximè *autem teipſum dede ad ſpeculanda principia, & infinitatē, & his quæ ſimilia ſunt:* Iudicia *præterea & perturbationes & id cuius gratia iſta colligimus. Hæc enim in primis conſiderata cauſas quoq; particularium rerū cognitu faciles facient.* Qui *uerò iſtis uel maximè contenti non fuere, ne iſta quidem ipſa ritè conſpexerunt, neq; cuius rei gratia illa conſpicienda erant, conſecuti ſunt. Hæc ille*
*μετεώρων. *de *cœleſtibus corporibus opinatus eſt. Cæterùm de his quæ ad uitæ moderationem pertinent, quónam modo eligenda alia, alia repudianda, ſic ſcribit.* Primum *autē quid de ſapiente opinetur exponamus.* Detrimenta *quæ ex hominibus, ſiue odij, ſiue inuidiæ, ſiue contēptus gratia fiunt, ſapientem autumat ratione ſuperare.* Eum *uerò qui ſemel fuerit ſapiens, in contrarium habitum tranſire non poſſe, neque perturbationibus cedendo errare: quin potius continendum ne quid ad ſapientiam impedimentum patiatur.* Nôn *tamē ex omni quidem corporis habitu, neque in omni gente fieri ſapientem.* Nam *ſiue crucietur excarnificetúrq; ſapiens, futurum nihilominus felicem: gratiámque amicis, præſentibus æquè ac abſentibus habiturū ſapientem ſolum atque item in itinere. Cùm tamen cruciatur, & ingemiſcet & eiulabit. Mulieri item non congreſſurum ſapientē, quia leges interdicant, ut* Diogenes *in epitome* Epicuri *dogmatum*

tum moralium ait, neque cruciatu affecturum ſeruos, uerùm miſerturum, ueniámque daturum: probos quoq; amaturum ſapientem negat, neq; ſepulturæ curam habiturũ, neque à deo amorem immitti Diogenes *refert.* Neque *item oratoriæ daturũ operam, dicens illam nihil quidẽ unquam profuiſſe, plurimũ uerò etiam obfuiſſe, uxorem tamen ducturum ac liberos procreaturum ſapientem, ut* Epicurus *in ambiguis & in libris de natura. Cæterùm pro uitæ interdum conditione ducturum uxorem, auerſurúmque aliquos, neque obſeruaturũ in ebrietate, ut* Epicurus *in ſymposio, neque acceſſurum ad rempub. ut in primo de uitis, neque tyrannidem quæſiturum, neq;* κυνιεῖν, *ut in ſecundo de uitis, neq; unquam mẽdicum futurum: cæterùm & ſi illi eruantur oculi, uitæ participem futurum, ut in eodem ait. Mœrore item non cõficiendum ſapientem, ut ait* Diogenes *in* XV. *electorum, non* litigaturum: libros atque monumenta relicturum, non autem celebritatibus daturum operam: acquirendi curam ac futuri prouidentiam non habiturum, fortunæ reluctaturum, amicum neminem quæſiturum, gloriæ curam habiturum, quoad contemptui nõ habeatur: plus autem alijs lætitia in ſpeculationibus afficiendum.* Peccata *eſſe inæqualia. Sanitatẽ quibuſdam conducere, plerisq; indifferentem eſſe: fortitudinem per naturam non contingere, ſed ratione cõmodiq; notatione.* Amicitiam *uſus gratia neceſsitatisq; ineundam, à nobis tamen inchoandam: nam & terram ſerimus.* Conſtare *illum uoluptatum conſortio ac ſocietate.* Felicitatẽ *bifariàm intelligi, ſupremam illam quæ in deo eſt, quæ incrementũ non admittat, adiectionémq; & ablationẽ uoluptatũ.* Imagines *quoq; poſiturum, ſi habeat, indifferẽter forte teneas, ſolúmq; ſapientem rectè de muſica & poëtica uerba facturum.* Pan-

* δικάσεσθαι.

genda non fingenda poëmata dixit. Non mouetur ſi alter altero dicatur fuiſſe ſapientior, ſed ex ſapientia ſola, ſi affluat, rite appellandum ſapientẽ putat. Principẽ in tempore obſequio coliturum, gratulaturúmq; cuilibet reſipiſcenti: ſcholam item habiturũ, non ſanè ut turbam faciat, recitaturúmque in multitudine, ſed non ſponte. Dogmata quoq; illaturum & non dubitaturum. In ſomnis quoq; ſibi ſimilem futurũ, ac pro amico quandoq; moriturũ. Iſta quidem illi opinantur, uerum tranſeundum iam ad epiſtolam.

EPICVRVS MENICOEO.

NEQVE *iuuenis quiſpiam dum eſt, philoſophari negligat, neque ſenex cum ſit, philoſophando fatigetur. Neque enim intempeſtiuus ullus eſt, neque qui ad animæ ſanitatem tempus non habet idoneum. Qui autem dicit aut nondum philoſophandi tempus eſſe, aut tẽpus præteriſſe, ei ſimilis eſt qui dicit ad beatam uitam aut non adeſſe tempus, aut non amplius eſſe. Philoſophandum igitur & iuueni & ſeni. illi quidem, tu ſeneſcẽs in uirtutibus uigeat præteritorum gratia: huic, ut iuuenis unà & uetulus ſit, quòd futurorũ careat metu. Meditandum ergo quæ faciant beatam uitam. Siquidem ſi adſit illa, omnia ſuppetunt, ſin uerò abſit, agimus omnia, ut illam habeamus. Quæ autem aßiduè te admonebam, ea & age, & meditare, bene uiuendi elementa hæc eſſe arbitrans. Primum quidẽ deum eſſe animal immortale ac beatum, putà ſicut cõmunis de deo dictat intelligentia, nihil illi aut ab immortalitate alienum, aut à beatitudine applicans. Cæterùm omne quod illius cum immortalitate beatitudinem ſeruare poßit, de eo opinare. Dij nempe ſunt, ut certa eſt illorũ cognitio, non autem tales ſunt cuiuſmodi eos plerique arbitrantur: neque enim eos quales putant, obſeruant. Impius autẽ eſt non qui tollit multitudinis*

nis deos, ſed qui dijs opiniones multitudinis applicat. Non enim ſunt anticipationes, ſed opinationes falſæ quæ plurimi de dijs ſentiunt. Hinc detrimenta maxima peßimis quibuſq; à dijs inferuntur, & cõmoda item probis. Nam uirtutibus per omnia delectati ſimiles amplectuntur, ac omne quod huiuſmodi nõ eſt, alienũ exiſtimantes. Conſueſce autem arbitrari nihil ad nos pertinere mortẽ. Bonum enim omne ac malum in ſenſu eſt, ſenſus autẽ priuatio mors eſt. Vnde recta cognitio, quòd nihil ad nos ſit mors, id efficit ut mortale quod eſt, fruatur uita, non ambiguum adijciens tempus, ſed immortalitatis deſideriũ afferẽs. Nil enim in uita mali eſt, ei qui uerè cõprehendit nihil eſſe in uitæ priuatione mali. Vanus ergo eſt, qui mortem ſe timere dicit, non quia præſens mœrore cõficiatur, ſed expectata & futura contriſtet. Nam quod præſens nihil perturbat, expectatum nequicquã conficit. Itaq; quod acerbißimũ malorũ eſt & horrendũ maximè mors, nihil ad nos. quoniam cùm nos ſumus, mors non adeſt: cùm uerò mors adeſt, nos iam non ſumus. Neq; igitur ad uiuentes, neq; ad mortuos pertinet. Nam his qui ſunt illa non eſt, quibus uerò adeſt, iam illi non ſunt. Atqui plurimi mortẽ aliquando ut malorum maximũ, aliquãdo uerò ut requiem eorũ, quæ in uita ſunt triſtium, cupiunt. Neq; igitur ne non uiuat metuit, nec enim illi uiuẽdi amor imperat, neque opinatur mali aliquid eſſe non uiuere. Quemadmodum uerò cibus, non qui plurimus, ſed qui ſuauißimus eſt, eligitur, ita & tempus non longißimum, ſed ſuauißimum carpitur. Porrò qui iuuenẽ bene uiuere, ſenem bene ex uita diſcedere admonet, fatuus eſt, non modò ob amorem uitæ, ac ſtudium, uerùm quòd eadem ſit meditatio bene uiuendi, ac bene moriendi. Longè autẽ deterius qui dicit, bonum quidem non natum eſſe:

Theognidis. φῦντα δ' ὅπως ὤκιστα πύλας ἀΐδαο περῆσαι. hoc eſt,

Aut ubi natus eris mox Orci limen adire.

Nam ſi quòd ita crederet hoc dixit, quomodo non diſcedebat ex uita? Id quippe illi in promptu erat, ſiquidẽ hæc illi fuiſſet rata ſententia. Sin* autem inuehens dum in his, quæ ratione carent, uerſatur. Memoria uerò tenendũ quod futurum eſt, neq; noſtrum ſit, neque omnino non noſtrũ, ut ne tanquam futurũ prorſus expectemus, neq; item quaſi non futurũ deſperemus. Reputandum præterea concupiſcẽtias partim eſſe naturales, partim inanes: atq; naturaliũ alias quidẽ neceſſarias, alias uerò tantum eſſe naturales. Neceſſariæ uerò quæ ſunt, partim ad felicitatem, partim ad corporis tranquillitatẽ, partim ad uitã ipſam eſſe neceſſarias. Horum quippe ſine errore ſpeculatio eſt, ut nouerim quid eligendum, quid'ue fugiendum ſit ad bonã corporis tuendam ualetudinẽ, corporiſq; quietem. Hic enim finis eſt bene beateq; uiuẽdi. Huius enim gratia omnia agimus, ut neque doleamus, neque perturbemur. Vbi uerò ſemel id penitus conſecuti erimus, ſoluitur omnis tempeſtas animi, cùm nõ poßit animal tendere quaſi ad minus aliquid, & aliud quærere quo animi corporiſq; conſumetur bonũ. Tunc uoluptate nobis opus eſt, cùm illã nõ adeſſe dolemus, non etiã uoluptate indigemus. Quocirca uoluptatẽ finem dicimus, ac principium beatæ uitæ. Hanc enim primum bonũ atque ingenitũ nouimus, atq; ab hac electionẽ omnem ac deuitationem inchoamus, atque huic occurrimus, perturbatione tanquàm norma bonũ quoduis diſcernentes. Quoniã uerò primum iſtud inſitum bonum eſt, idcirco non omnem uoluptatẽ eligimus, uerùm ſæpe pleraſq; tranſgredimur, quando ex his maior moleſtia ſequitur, doloreſq; nonnullos uoluptatibus præſtare arbitramur, ex diutina toleratione

*μωκώμενος.

dolorum

dolorum maior nos uoluptas ſequitur. Omnis itaque uoluptas eò quòd naturam propriam habet, bonum eſt, non tamen eligenda omnis: ſicut & dolor malum eſt, non tamen ſemper quiuis repudiãdus eſt dolor. Commenſione itaq; & utilium mutiliúmq; reſpectu hæc omnia iudicare conuenit. Vtimur enim bono interdum ut malo, cõtrà & malo tanquàm bono. Frugalitatem præterea magnum exiſtimamus bonũ, non ut ſemper utamur modicis, uerùm ut niſi multa habeamus, utamur paucis, credentes uerißimè illos magnificentia frui ſuauißimè qui illa minimum indigent, quódq; naturale ſit, id omne eſſe parabile, noua uerò difficilè parari poſſe, dapes item ſimplices æquam magnifico luxui adferre uoluptatem, quando omne quod dolet per inediam ſublatum ſit. Panis ergo cibarius, & aqua ſummam uoluptatem afferunt, cùm egens quis illa in cibum ſumit. Itaque ſimplicibus & non magnificè paratis cibis aſſueſcere, & ſalubritatis eſt, & hominem ad uitæ uſus neceſſarios impigrum reddit, ac ſplendidis ſi per interualla ſumantur, nos commodius aptat, atque aduerſus fortunam interritos facit. Cùm itaque dicamus uoluptatem finem eſſe, non luxurioſorum & nepotum uoluptates, eaſq; quæ in guſtu & ingluuie ſunt poſitæ, ut quidam ignorantes, aut à noſtra ſententia diſſentientes, aut malè accipientes arbitrantur, ſed non dolere corpore, animóq; tranquillum eſſe, & perturbatione uacare dicimus. Non enim conuiuia & comeſſationes, non puerorum mulierumq; congreſſus, non piſcium uſus, & cæterorũ quæ affert pretioſior menſa, ſuauem gignit uitam, uerùm ratio ſobria cauſaſq; perſcrutãs, cur quæq; uel eligenda, uel fugienda ſunt, opinionéſque expellens, per quas animos ut plurimum occupat tumultus. Horum omniũ initium maximumq; bonum prudentia eſt.

Quocirca

Quocirca philoſophiam quoque prudentia antecellit, ex qua reliquæ uirtutes omnes oriuntur, docentes quòd non iucundè uiuere poßit quiſquam, niſi prudenter, honeſtè, iuſtéq; uiuatur: uirtutes enim ſuaui & iucundæ uitæ coniunctæ ſunt, iucundáq; uita ſeparari à uirtutibus nequit. Nam quē eo arbitraris præſtantiorē eſſe, qui & piè de dijs opinatur, mortemq́; interritus ſuſtinet, finemq; naturæ rectæ æſtimat, finemq; bonorū ut facilis ad implendum parabiliſq́; ſit, cōprehendit. Malorum uerò finem, ut aut tempus aut dolorē habeat, dominamq́; non diu moleſtatam futurā, ut à pleriſq; inducitur, nuntiat, partim à fortuna, partim à nobis, quòd neceßitas obnoxia nulli ſit, inſtabiliſq́; fortuna. Quod à nobis eſt, dominatu caret, quòd querimonia & contrarietas ſolet eueſtigiò ſubſequi. Præſtat enim fabulam, quæ de dijs traditur ſequi, quàm naturaliū ſeruire fato. Illa enim ſpeciem excuſationis obtendit honorem deorum, hæc ineuitabilem neceßitatem habet. Fortunā uerò neq; deam, ut plures ſuſpicātur, putat. Nihil enim Deus agit temere, neq; inſtabile, cauſam nempe arbitratur bonū ſiue malū ex hac ad beatè uiuendum hominibus dari, principia tamen magnorum bonorum aut malorum ab iſta ſuppeditari, præſtat enim rationabiliter eſſe infelicem, quàm abſque ratione felicem. Melius eſt enim in actibus quod bene iudicatum eſt per eam digeri. Hæc igitur atque his ſimilia, tecum ſi die noctúque meditere, fiet ut nunquam ſeu uigiles, ſeu dormias, perturbatione ulla tenearis, uerùm ut deus inter homines uiues. Nihil enim habet commune cum mortali animanti, animal homo, immortalibus bonis exercitatus. Diuinationem autem omnem ab alijs tollit, ſicuti & in parua epitome, dicens eam nō ſubſiſtere: & ſi, inquit, ſubſtātialis ſit, nihil ad nos exiſtimes pertine-

re quæ

re quæ fiunt. Hæc & eiuſmodi de his quæ uitam informant: pluráque his alijs etiam in locis diſſerit. Diſſentit autem à Cyrenaicis de uoluptate. Illi enim non eam quæ in ſtatu eſt, ſed eam ſolùm quæ in motu ſit, admittũt. Hic autem utranque animi uidelicet corporiſq; complectitur, ut in libro de electionibus & fuga ait, & in libro de fine, & in prino de uitis, & in epiſtola ad Mitylenenſes amicos, ſimiliter & Diogenes in decimoſexto electorum, & Metrodorus in Timocrate, ita aſſerunt intelligi uoluptatem, & quæ in motu ſit, & in ſtatu. Et Epicurus in libro de hæreſibus ita dicit: Nanque perturbationis doloriſq; uacatio conſtantes ſunt uoluptates. Gaudium uerò ac lætitia actio ſecundum motum uidentur. Item aduerſus Cyrenaicos. Illi enim corporis dolores deteriores arbitrantur doloribus animi. Corpore enim peccantes cruciari: hic autem animi dolores. Carnem enim præſenti tantummodo dolore affici, animum uerò & præterito, & præſenti & futuro. Ea ergo ratione maiores quoque animi, quàm corporis eſſe uoluptates. Demonſtratione uerò utitur, quòd ſit uoluptas finis, quòd animalia ſimulatque nata ſunt, iſta quidem deliniri, offendi contrà dolore naturaliter abſque rationis adminiculo cernimus. Noſtra ergo ſponte dolorẽ fugimus, ſicuti & Hercules quidem ipſe, qui dum amiſſa ſibi tunica cõſumeretur, clamat mordens atque eiulans:

ἀμφὶ δ' ἔστενον πέτραι

Λοκρῶν τ' ὄρειοι πρῶνες, Εὐβοίας τ' ἄκραι. hoc eſt,

At circumgemunt petræ

Locrorum, & alta Eubœæ promontoria.

Voluptatis uerò cauſa uirtutes quoque eligi, non propter ſe, ſicuti & medicinam propter ſanitatem, ut ait & Diogenes in uigeſimo electorum. At uerò Epicurus inſeparabilem

bilem quoq; dixit eſſe à uoluptate uirtutem ſolam, cætera uerò ſeparari, nempe ut mortalia. Agedum igitur nunc Colophonem *addamus, ut ita dixerim, & ſcriptorum omnium & uitæ philoſophi, ratas ipſius opiniones adijcientes, hiſq; omne hoc opus noſtrũ concludentes, fine illo utentes, qui felicitatis ac beatitudinis initiũ ſit.* Quod beatum *atq; immortale eſt, neq; ipſum negotia habet, neq; alij præbet, quo fit, ut neq; ira, neq; gratia tangatur.* Nam *huiuſmodi omnia infirmitatis ſunt.* In *alijs uerò ait, deos ratione conſpici, alios quidẽ numero ſubſiſtentes, alios uerò ſecundum ſpeciei ſimilitudinẽ, ex perpetuo ſimilium imaginum fluxu quæ in ſeſe perfectè ſint humana ſpecie.* Mors *nihil ad nos.* Quod *enim diſſoluitur, ſenſu priuatur: quod autem ſenſu caret, nihil ad nos.* Terminus *magnitudinis uoluptatum, rei quæ cuiq; doleat ſublatio eſt.* Vbicunq; *uerò fuerit id quod delectat, quandiu ibi eſt, nihil eſt quod doleat, aut afficiat mœrore, aut utrunq; ſimul.* Non *moratur diutius in carne quod dolet, ſed ſummus dolor minimum durat.* Quod *autẽ nimiũ ſolum delectat ſecundũ carnẽ, non multos dies durare contingit.* At *diuturni morbi plus habẽt in carne quòd oblectẽt, quàm quòd doleãt.* Non *poteſt iucundè uiui, niſi prudenter, ac honeſtè, ac iuſtè uiuatur, neque prudenter, honeſtè ac iuſtè, niſi iucundè: cui autem hoc non cõtigit, is nõ uiuit prudenter atq; honeſtè, & cui iuſtè non euenit, non poteſt hic iucundè uiuere, eò quòd confidat hominibus, aut ſecundum naturam principatus & regni bonum ex quibuſcunque potuerit hoc parari.* Glorioſi *atque conſpicui quidam eſſe cupierũt, ita ſe ut ab hominibus tuti ſint adepturos exiſtimantes.* Itaq; *ſi quidem tuta ſit talium uita, naturæ bonum receperunt: ſin minus, nihil habent, cuius gratia principio contra naturæ proprietatem appe-*

tierunt

tierunt. *Nulla per ſeſe uoluptas malum eſt, ſed cauſæ quarundam uoluptatũ multiplices ingerunt uoluptatũ perturbationes. Si cumularetur uoluptas omnis, & tempore & ambitu, congregatio fieret, aut maximè principales naturæ partes. Nequaquam à ſeinuicem differrent uoluptates, ſi efficientia uoluptatũ luxurioſorũ metus animi ſoluerẽt, metus inquam & de cœleſtibus, & de morte, & de doloribus: prætereà ſi uoluptatum doceret finem, nihil haberemus quo eos culpare poſſemus, undiq; uoluptatib. hauriendis inſtantes, nullaq; ex parte neq; quod doleret, neq; quod urgeret habentes. Quod profectò malum foret ſi nihil nos cœleſtium ſuſpiciones perturbarent, neq; mortis opinio ſi nihil nos moueret, aut aliud quippiam. Quòd ſi adhuc non dubitem ſcrutari dolorũ ac uoluptatum fines, non indigeremus phyſiologia, nec liceret de his quæ maximè rata ſunt, metuẽtẽ ſoluere, niſi planè nouiſſet quæ ſit totius natura, ſed fabuloſũ aliquid ſuſpicaretur. Nõ itaq; liceret abſq; phyſiologia accipere ſynceras uoluptates, neque prodeſſet aliquid humanã ſibi parare ſecuritatem, cùm & ſuperna & quæ ſub terra ſunt, ſuſpecta eſſent, ac ſimpliciter quæ ſunt in infinito, cùm humana ſecuritas fuerit uſq; ad aliquid, uirtusq; innexa, & puriſſima fœcunditas ſit, quæ ex quiete & multis cedendo ſecuritas prouenit: Naturæ opes diffinitæ, & parabiles ſunt. Porrò inanium opinionum diuitiæ in infinitum excidũt. Breuis ſapienti fortuna ſubincidit. Quæ uerò ſunt maxima & in primis rata diſpoſuit ratio, & perpetuo uitæ tempore diſponit atq; diſponet. Iuſtus à perturbatione remotiſſimus, iniuſtus uerò perturbatione plenus eſt. Non creſcit in carne uoluptas, cùm ſemel quod per indigentiam dolebat, ablatum eſt, ſed ſolùm uariatur. Porrò *mentis finis, finem qui ſecũdum uoluptatem eſt ge-* *διανοίας.

nuit, horumq́; ipſorum, & eorum quæ his affinia ſunt, electio maximos quoſq; metus animo parat, infinitum tempus ac finitum æquũ habet uoluptatẽ, ſi quis uoluptatis ipſius fines ratione metiatur. Nam caro uoluptatis fines accepit infinitos, infinitumq́; ipſam efficit tẽpus. Porrò mens carnis finem ac terminum ratione pertractans, æternisq́; exuta timoribus, uitam omni ex parte conſummatam fecit. Nihilq́; iam infinito tempore opus habuimus, ſed neq; uoluptatem quidem effugit, ne tum quidem, cùm exitum ex uita moleſtiæ atq; anxietates compellunt, quaſi aliquid beatæ uitæ deſiderat, in qua uitæ terminos noſcens, non ignorat quàm ſit parabile id quod indigentiæ dolorẽ tollat, omnẽq; uitam cõſtituat. Itaq; nihil negotijs opus eſt quæ certamina habent. ſubſiſtẽtem uerò finem uerſare animo oportet, omnemq́; euidentiam ad quam ea, quæ opinamur, referamus. Alioquin omnia rationem iudicij deſiderabũt, tumultuq́; plena erunt. ſi ſenſibus omnibus repugnabis, non habebis, neque quoſuis ex ijs quos mentiri dixeris, quo pacto iudices, aut ad quid te referas, ſi quem ſimpliciter eijcias ſenſum, neq; diuidas in id quod opinaris, iuxta id quod acceſſit, quod iam per ſenſum præſens eſt. Affectus inſuper & omnem imaginalem mentis intuitum cofundens, ac ſenſus reliquos opinione inani, ut qui iudicium eijcias omne. Porrò ſi & quod expectatur omne inopinabilibus notionibus firmes, idq́; quod atteſtationem non admittit, ut quod falſum ſi non dimiſeris, eris quaſi omne certamen obſeruans, omneq; iudicium rectum ſiue non rectum, niſi per omne tempus quæ geruntur ſingula ad naturæ referas finem. Verùm antea euertes ſiue fugam ſiue inſectationem in aliud aliquid faciens, non erunt uerbis conſentaneæ tibi actiones uoluptatum, quæcunque ad dolorem non indu-

cunt, niſi impletæ non ſunt neceſſariæ: ſed appetitũ habent minus lætum, quoties paratu difficiles autoresq; detrimẽti eſſe conſliterit, quas in totius uitæ beatitudinẽ ſapiẽtia parat. Longè *maxima res eſt amicitiæ acquiſitio, eadẽ ſententia cõſidẽtiam parit, quòd nihil ſit æternũ, neq; diurnum, ac ne grauius quidem quicquam ac moleſtius, & ea quam in ipſis definitis eſt amicitiæ ſeruitus conſummata maximè confert.* * *Voluptatem aliæ naturales aliæ neceſſariæ ſunt, aliæ naturales & nõ neceſſariæ, aliæ uerò neq; naturales neq; neceſſariæ ſunt ſed circa inanem opinionem uerſantur.* Naturales & *neceſſarias exiſtimat* Epicurus *eas quæ dolores ſedant, ut eſt in ſiti potus.* Naturales *uerò non neceſſarias, quæ uoluptates ſolùm uariant, non autem dolorem tollunt, ut ſunt pretioſi cibi.* Neq; *naturales autem neque neceſſarias putat eas, quemadmodũ coronæ & ſtatuarum ornamenta.* Naturalium *uoluptatum quæ dolorẽ non inferant niſi conſummatæ fuerint, ſit uehemens ſtudium circa naturam, nouam non diffundit, ſed circa inanem opinionem, neq; circa ſuam opinionẽ hominis naturæ utilitatis eſt ſignum, ut neq; inuicem lædant neq; lædantur.* Quæ *animantes eo fœdere iungi non poſſunt, ut neq; lædãt mutuò neq; lædantur, in his ius nullum aut iniuria eſt.* Eadem *eſt in gentibus ratio, quæ aut nolunt aut nequeunt ita fœderari, ut neq; lædant mutuò neq; lædantur.* Iuſtitia *enim nihil per ſe eſſet, uerũ in contractib. mutuis quibuslibet locis id fœdus nititur ut non lædamus neq; lædamur.* Iniuria *per ſe malum non eſt, uerùm in ſuſpicionis metu id malum ſitum eſt, ſi me lateat quòd huiuſmodi ſunt iniuſtitiæ uindices.* Non *credat is qui clàm aliquid facit contra id quod inter ſe conſtituerunt homines ne lædantur, aut laudant ſe latere poſſe, & ſi millies etiã tum lateat, ad finem uitæ ta-*

*aliàs, ἐπιθυμιῶν.

men incertũ eſt an latêre poßit. Cõmuniter quidem omnibus ius idem eſt. Vtilitatis enim aliquid confert in mutua ſocietate, priuatim uerò agri & quarumcunque rerũ non omnibus idem conſequitur ius eſſe. Aliud quidem omnium teſtimonio firmatum, quod expediat in uſu mutuæ ſocietatis eorum, quæ iuſta putantur eſſe, ius dicitur, ſiue idem ſit omnibus, ſiue non idem. Porrò ſi ponat tantum quiſpiam, non autem proueniat commoditas mutuæ ſocietatis, non iam hoc iuris naturam habet etiam ſi intercidat cõmodum iuris, nonnunquam autem ad anticipationẽ congruit. Nihilominus id temporis iuſtũ erat, his qui inanibus uocibus ſemet confundunt, ſed res plurimas cernunt: ubi cùm uariæ fuerint circunſtantes res non congruentes, ad anticipationem uiſa ſunt, quæ putabantur iuſta in ipſis rebus, ea iuſta non erant. Vbi uerò uaneſcentibus circunſtantibus rebus uiſa ſunt non congruere, ad anticipationem quæ exiſtimata ſunt iuſta. Vbi uerò uaneſcẽtibus rebus iam nõ utilia erãt, ea clàm poſita iura. Hic autem iuſta quidem fuere, quando erant utilia ſocietati mutuò ſimul conuerſantium, poſtea uerò non ita fuerunt iuſta, quando neq; utilia erãt. Quibus rebus externis minimè confidere præclarè conſtituit. Hic ea quidem quæ ſunt poßibilia & * familiaria efficit, quæ uerò huiuſmodi non ſunt, non aliena ſanè neq; eiuſdem cognationis, atq; ubi in illis nõ poterat, ſe ſtuduit non immiſcere, excluſitq; omnia quæ agere non conducebat. Atqui omnes qui eo profecerant ut ſe ex eis maximè cõfidendum pararent quæ ſunt propinqua & finitima, hi etiã inter ſe uixere ſuauißimam uitam, firmißimam habentes fidem ac probationem, certißimamq; propinquitatẽ adſumentes, lamentis proſequuti non ſunt defuncti celeriorem obitum.

* ἰμόφυλα.

FINIS.

RERVM AC NOMINVM PROPRIORVM,

Quæ in hoc opere continentur,

Index.

A

Academia 122
Academici 16
Achæus poëta 115
Ακέφαλοι διάλογοι 87
Acron medicus 359
Adimantus 121
Aegina 131
Aegyptij 12
Aegrotatio 302
Aenigma Cleobuli 48
Aeneſidemus 402
Aeſchylus 115
Aeſchines philoſ. 71.86
Aeſchines orator 88
Aeſchinis dialogi 187
Aeſchines 71.95.133
Aeſopus 37.39
Aeſtas 315.343
Aethalides 336
Aether 310.344.
Agaſyrtus 43
Ageſilaus 83.84.235
Agetor Lamieus 117
Agrigentum 359
Agrippa 405
Aidoneus 363
Alceus 20.40
Alcibiades 72.179
Alcidamas 391
Alcimus 123
Alcimus orator 107
Alcimæon 366
Alcyoneus 175.275
Alexinus 103.115.173
Alexã. 160.187.190.233. 235.244.255.393.414
Αλλαντοπώλης 86
Alter Hercules 322
Alyattes 44
Αματαιότης 279
Amaſis rex 339
Ambrion 192
Amenias 378
Amipſias comicus 74
Amicus 99.100
Amicitia 100.148.198. 329.346
Amicorũ communia omnia 180.338.420

Amor 301
Amphimenes 81
Amphibolia 284
Amphiaraus 179
Amphibolis 72
Amyclas 386
Amyntas rex 186
Anaxagoras 10.81.386.420
Anaxarchus 393
Anaxagoras νοῦς 65
Anacharſis epiſtola 55
Anacharſis 20.53
Anacharſis apophthegmata 54
Anaximander 14.63.360
Anaximenes 64
Anaxicrates 419
Analytica 197
Anaximenis epiſtolæ 66
Anchora à quo inuenta 55
Androſthenes 248
Andron 403
ἀνδράποδον 245
Angor 300
ἀνελεγξία 279
ἀνεικαιότης 279
Anni dies 19
Anitus 78
Anniceris 96.99.129
Anima 145.198.344.373.79.388
Animæ partes 151.300.324
Animalia 344
ἀνομία 156
Antigoras Rhodius 115
Antagoras poëta 168
Antigoni epiſtola 263
Antigon. rex 105.211.266.321
Antigonus Cariſtius 395
Anticipatio 281.428
Antidicus 363
Antiochus Laodicenus 411.415
Antiſthenis libri 227
Antipat. 96.161.184.244
Antiphon 81
Antiſigma 144
Apemantus 56
Apelles 411
Appellatio 282
Appetitio 291
ἄπνους 13.357
Apollodorus 77.326
ἀπομνημονεύματα 82
Apollo γενέτωρ 339
Apollodorus κηποτύραννος 425
ἀπορητική 398
ἀπροπτωσία 178
Aratus 115.320
Aræ ignotorum deorũ 13
Aceſilaus 167.322

Arceſilai tres 177
Archagoras 391
Archecrates 174
Archilocus 370
Archelaus 73.387.420
Archias 174
Archelaus phyſicus 69
ἀρχὴ 152
ἄρχοντες 66
Architas 127.364
Area ἅλως 360
Areta 91.96
Ἀῤῥηφία 400
Argiui 20
Ariathes 185
Arimanius 12
Ariſtagoras 39
Ariſtip. canis regius 89
Ariſtippi libri 90.95
Ariſtippus Metrodidactus 96
Ariſtippus 77
Ariſtobulus 417
Ariſtogiton 32.381
Ariſtocreon 329
ἀριστοκρατία 196
Ariſto Plato pater 120
Ariſtonis libri 319
Ariſto qui & Plato 121
Ariſto Ilieus 319
Ariſto Chius 259.318
Ariſtodemus 20
Ariſtomenes 126
Ariſtophon 348
Ariſtophanes 70.73.78
Ariſtophanes grammaticus 143.421
Ariſtoteles 186
Ariſtot. opera 194.199
Ariſtot. teſtamentū 191
Ariſtoteles Mythus 199
Ariſtoxenus 351
Armodius 32
Artaphernes 94
Articulus 282
Artemidorus 391
Aſcanius Abderita 394
Aſdrubal 186
Aſtidamas 80
Aſclepiades 112
Atarna 42
Athenienſes 28.193
Athenæus 226
Athenodorus 275
Ἀθηνόδωρος 293
Aromi 387
Attalus 183.211
Atrum 347
Auaritia 300
Aures in pedibus 93
Auditus 317.434
Autodorus 221

Autumnus	315	Carcinus comicus	88
Axioma	285	Carneades	183.193.327
Axiothea	137	Caſsius	274
B		Caſſande	200.215
Barbariſmus	283	καθῆκον	270.303
Baſilides	425	Cauſa	408
Batis	424	Cebes Thebanus	111
Baticles	19	Cepas edere	45
Baton Ponticus	258	Cephiſodorus	84
Beronice	215	Ceramicum	272
Biantis mors	45	Ceratides	278
Bias Prienęus	44	Ceramion	145
Biantis ſententiæ	46	Cercidas	248
Bion	108.167.178	Cercops	88
Biones decem	182	Chaldæi	11
Boëtus	281	Chabrias	127
Bonorū genera	149.156	Chaos	416
Bonum	155.294.297	Charmides	75
Boton	377	Charonia	305
Bryſon Argiuus	252	Charondas	340
Burſiritis	215	Carmander	126
Butio	181	χαριτοφλίφαρος	215
C		Chæredemus	417
Caduitas rex	53	Chærephon	78
Callicrates	174	χαίρειν	142.421
Callicratides	354	Chæna	20
Callimachus	106	χειράδες	43
Callippus	276	χειροπους	43
Calliſthenes	188	Cherſoneſus	28
Candidum	347	Chilon	37
Canon Epicuri	427	Chilonia breuitas	39

Choe

Chœrilus 18
Cœnix 341
Chremonides 167
Chryſippus 325
Chryſippi captiones 329
Chryſippi opera 330
Chryſippus Gnidius 328 369
Cibiſtus 18
Cicuta 402
Cilices 494
Cillus 83
Cleantes 267.276.321
Cleanthis libri 324
Clematis Aegyptia 261
Cleon 67
Cleomenes 358
Cleobulina 47
Cleobulus ibidem
Clinias 82.386
Clitarchus 107
Clitomachus 186
Clinomachus 106
Cobriæ 9
Cogitatio 283
κώδιον 116
Cœlum 310.363
Colophon 378.416
Colotus 259
Colotes Epicureus 425
Colyſonemas 356
Cometæ 315.454
Comici 254
κῶμος 113
κονδυλίζεσθαι 71
Concupiſcentia 301
Confuſio ibid.
Conon 79.215
Conſilium 156.294
Conſuetudo 134
Contentio 301
Continentia 294
Contraria 156
Conturbatio 301
Coræ quæ 339
Corycius mons 60
Corpus 314.309
Coruſcatio 451
Cotys Rex 396
Crantor 164.169
Cranium 349
Crates decem 167.109
Crates Cynicus 114.251
Crates Thebanus 252
Crates Ahenienſis 166
Craterus 241
Cratea 50
Cratylus 122
Crobilus 127
Croton 336
κρόμμυα ἐσθίειν 45
Cteſibius 174

Cubus 366
Cupreſſus 338
Curetes Epimenides 59
Cydon 81.352
Cylonium ſcelus 57
Cynegirus 32
Cynici 15.226
Cynicæ ſectæ initium 222
Cyniſmus 260.304
Cynoſarges 226
κυκεῖης 419
Cypſellus 25.49
Cyrus 18
Cyrenaici 96.463
Cyri pædia 133.252
Cytera 38
Cyziceni 419

D

Damaſus 385
Damo 349
Dæmones 315.345
Darius 374
Darij epiſtola ibid.
Decorum 283
Definitio ibid.
Delectatio 302
Delius natator 72.374
Delium 123
Demaratus 38
Demetrij viginti 217
Demetrius Phal. 101.214
Demetrius Lacon 425
Democritus Abderita 68.128.389
Democ. Trœzenius 362
Demochares 175.266
Demonſtratio 406
Demophon 403
Demoſthenes 104.137.190.233
Deſcriptio 283
Dei appellationes 313
Deus 148.198.313.344.377.458
Dialectica 138.277.284.427
Dialectici 104
Dialogus 143
Dialogi Scythici 110
Dialogi Plat. nothi 143
Dialog. differentiæ 139
Diacoſmus 386
Dialogi Aeſchinis 87
Dialogi Euclidis 104
Dicæarchus 134
Dictio 282
Didimon 239.245
Diocles 351
Diochetas 378
Diodorus 267
Diodorus Chronus 106
Diodorus Aſpedius 226

Diod

Diodorus Xenophōtis 84
Diodor.grāmaticus 375
Diogenes quinq; 260
Diog.Apolloniates 392
Diogen. Babylonius 250
Diogenes Cynicus 228 241.307
Diogenis libri 250
Dioge. Laërtij πάμμιτρος 34.362.387
Diogenes Tarſenſis 425
Diomedon 381
Diony.Tyrannus 87.125
Dionyſius Corinthi 133
Dionyſ.Heracleotes 275
Dionyſius dialecticus 100
Dionyſ.Metathemen. 320
Dionyſius Epicureus 425
Dionyſodorus 166
Diō Syracuſanus 127.137
Dioſcorides 414
Diotimus 417
Diphilus 318
Diſciplinæ 194.245.409
Diuidua 157
Diuinatio 314.463
Diuitiæ 260
Dogma Academicorū 145
Dogma Peripatetic. 197
Dogma Stoicorum 255
Dogma Epicureorū 427
Dogmatici 16
Dogma Pythagoreo. 117
Dolor 97.300
Draco legiſlator 31
Dryſo 349
Δύναμις 165
Δῶρι© οἰκνομία 154

E

Ebrietas 134
Echecles 257
Echecrates 151
Eclipſis ſolis & Lunæ 312. 313.449
Effuſio 302
Elea 382
Elementa 147.309.363
Electici 19
Eliaci 103.112
Elothales 337.364
Empedocles 353.400
Ενκκαὶ νία 32
Eudoxus 370
Ενθελίχεια 199
Enuntiatum 285
Epaminundas 235.337
Ephantus Olynthius 105
Ephectici 15.398
Ephemeris 253
Epheſij 60
Ephorus hiſtoricus 105
Ephori magiſtratus 37
Epicharmus 123.364

Epict

Epictetus 418
Epicurus 396.416
Epicuri opera 426
Epicuri epiſtolæ ibid.
Epicuri diſcipuli 425
Epimenides 56.336
Epimenides Curetes 59
Epinomis 134
Eratoſthenes 180
Eraſiſtratus 208.209
Eretrici 103
Ἐριστικοὶ 103
Erotion 418
Eruditio 193
Eteſiæ 356
Etea, Eteon 55
Ethice 71.276.427
Euander 183
Eubulides 104
Eubulus 187.415
Euathlus 392
Εὐβουλία 154
Euclides 75
Eudemonici 15
Εὖ διάγειν 143
Eudoxus 367
Eudoxus medicus 370
Εὐεστὼ 388
Εὐεργεσία 153
Euidentia 283
Eumenes 174.111
Eumolpide 10
Eunomus 335
Εὐνομία 155
Euphranor 415
Euphorbus 18.336
Euphorion 393
Eupolis 390
Εὐπορία 155
Εὖ πράττειν 142.421
Euripides 76.165.168 399
Eurylochus 73.399
Euryclides 101
Eurydice 215
Euritus 122.351
Eurymedon 188
Εὐτυχία 155
Εὐθυμία 388
Exenetus 354
Exercitatio 246
Ἐξ ὑποβολῆς 32

F

Fabarum vis 343.346
Fatum 214.344.372
Felicitas 154.457
Finis rerum 153.320
Fortuna 562
Frugalitas 461
Fulmen 316.451

G

Gallus auis 346

Gaudium 302
γαύρις 43
Generatio hominum 382
Genus 283
Glauco 75.121
Glaucon Athenienſis 111
Glauconides 75
Claucus Rheginus 385
Gloria 169
Glycon 211.356
Gorgias 88.222
Grando 315.452
Græci 404
Græciſmus 282
Gryllus 84
Gymnoſophiſtæ 11

H

Halys fluuius 23
Harpalus 214
Hecatæus 370
Hecademia 122
Hedia 418
Hegeſijs 96
Hegeſiaci ibidem
Hegeſinus 98
Hegeſeus 252
Hegeſipolis 114
Helena 21
Heliotropium 60
Heſidorus 274
Heſiodus 370.379
Heſiodi anima 342
Heſperus 340.379
Heracliti quinq; 376
Heraclides 49.320.336.361.375.415
Heracleote 220
Heraclitus 370.400
Heracliti liber 72
Heraclides ponticus 137.337
Heraclides quot 221
Heraclidis ĩpoſtura 219
Herillus 275.320
Hermias 187
Hermolaus 188
Hermippus 187
Hermachus 421
Hermachi opera 425
Hermodamas 335
Hermodorus 371
Hermotinus 336
Herodotus 13.17.415
Heroës 315.345
Herpilis 187.191
Hicetas 367
Hierophanta 101
Hierocles 112.173
Hieronymus 175.211
Hierõnemones 211.237
Hipparchia 257
Hippaſus 337.366

Hipp

Hipponicus 17.172
Hippocrates 180.382.400
Homerus 32.80.165.168.171.370.377.399
Homeri poema 67
Homerus tragicus 414
Honeſtum 297
Horoſmades 12
Horoſcopia 63.260
Hoſtanas 9
Humanitas 154
Humana ætas 338
Hyle 382 Hyems 315.343
Hymnus in Hermiā 188
Hyperides orator 137

I

Ichthias 106
Ideæ 124.144
Idomeneus 417.427
Ignis 373
Incorporeum 439.311
Indefinitum 287
Indigentia 301
Indifferentia 260.298
Inductio 140
Inductio per cōtrariū 140
Infelicitas 295
Initia philoſophiæ 14
Impoſsibile 283
Imprecation. tragicæ 234
Inſultatio 302
Interrogatio 285
Inuidia 215.300
Ionica philoſophia 14
ιϖϖαρχικὸς 85
Ipſe dixit 351
Iſocrates 120
Iracundia 300
Iris 315.453
Italica philoſophia 14.535
Iudæi vnde 12
Iudicium 407
Iugulare mortuos 116
Iupiter Horcius 346
Iuſtitia 148.150.294
Iuuentus 347
Ixion grammaticus 217

L

Lais ſcortum 92.160
Lacydes 14.183
Lacidium 183
Lampſacus 68.621
λάμπετῶ 215
Lamprocles 75
Latus 25
Laſtenia 137.158
Leges 150
Lembus 221
Leon Salaminius 72
Leon tyrannus 317
Leodamas Thraſius 128
Lemocritus 419

Leont

Leontenus 425
Leontia 418.424
λεσχηνῶται 65
Leucippus 200.382.421
Lingua 38.48
Linus Thebanus 10
Lindus inſula 49
Libri Theophraſti 202
Libertas 304
Linea 309
Logica 98.107
Logotropus 289
Locus 23.277
Lucifer 340.379
Luna 13.312.344.383373
Lupini 271
Liceum 176.190
Lycon orator 78.112
Lycophron 50
Lycophron poeta 115
Lyſis mulier 49.75
Lyſis Tarctinus 337.349
Lyſis Platonis 65.133
Lyſicles 167
Lyſimachus 257
Lyſias 31.83
Lyſippus 80

M

Macedones 232
Magis 401
Magneſij 60
Magi 11
Manes ſeruus 241
Mantinea 84
Marathon.belli duces 32
Marius 102
Marmarium 418
Maſſagetæ 404
Materia 145.314
Mauſolus 67
Medicina 150
Megarici 103
Megara 107
Megaclides 391
Megabizus 83
Melantius 164
Meleager 258
Melantho 94
μελίτη 52 Meliſſa 49
Meliſſus 15.380
Melitus 78.225
Melleus laqueus 239
Menander 200.216.251
Menander Diymus 252
Menedemus 111.257.259
Menedemi amicitia 116
Menedemi cōfidētia 114
Menedemi ſtatua ibid.
Menexenus 73
Menippus 257.258
Menodorus 171
Menodotus 415

Men

Mentor 184
Meropes 21
Mercurius 345
Meſſana 59
Mens 23.345.379.388
Metapontus 349
Metapontini 340
Meton 353
Metrodorus 67.393.
419.424
Metrodori libri 425
Metrocles 102.256
Metus 301
Midæ epitaphium 47
Miletus 21
Milo Crotoniates 348
Miltiades 275.318
Minermnus 33
Miſericordia 300
Mithras 417
Mithridates 128
Mitylena 421
Mnaſeus 274
Mneſiſtratus 137.325
Modus 289. Mœris 339
Mœreas 170
Mœror 301
Molon 133
Monimus 251
Morbus 302
Mors 459
Mos ſepeliēdi apud Athenienſes 28
Motus 399.432
Mundus 22.146.147.
310.452.343.373.346
Mundi Epicuri 432
Munychia 58
Mus ſeruus 417
Muſæus 10
Muſica 151
Mutæ 282
μύδρος 67
Mirmex 107.192
Mironianus 163
Myſon Cheneus 20.55
Myſon hominū oſor 56
Myrto 73
Mythrus 102

N

Natura 314.316
Nauſipha. 396.397.410
Nebulæ Ariſtophanis 71
Neanthes 361
Nearchus 381
Neceſsitas 23
Neceſſarium 288
Nectenabis 368
Neocles 417
Neophron 115
Neſus Chius 393
Neſſus fluuius 338

Neſt

Neſtis 363
Nicanor 191
Nicarete ſcortum 107
Nicidium 418
Nicias 39.57
Nicomachus 186.368
Nicomedes 375
Nicodromus 254
Nicolochus 415
Nicoſtratus 164
Nicocreon 113
Nilus 23
Nix 315.453
Nobilitas 151
Nomen 282
Noſce teipſum 24
Νοσογνωμονικὴ 150
Νοῦς quare Anaxagor. 65
Numenius 398.410
Nymphæ 339

O

Obelus 144
Oblectatio 302
Ocium 75
Odium 301
Oenopidas 387
Oeteus vicus 55
Officium 303
Onatas 81
Oneſicritus 252
Oneſicratus 248
Opes 75
Oplomachus 425
Oratio 151.282.289.391
Oratoria 152.457
Oreſtades 378
Orion Epicureus 425
ὁροσκόπιον 63.160
Orpheus 11
οὐτίδες 278.290

P

παιδία Cyri 85
Pæones 404
Paræbates 96
Parmeniſcus 278
Parmenides 14.355.379
Partitio 284
Panthœdus 212
Paſicles 254
Paſiphon 87.247
Pauſanias 357.361.375
Pazatæ 10
Peccata Stoicis paria 304
Periander 49
Pelops 21
Penelopes ancillæ 94
Pentathlus 385
Percunctatio 286
Perdicas 237.416
Perfecta virtus 152
Periander tyrannus 52
Periandri ſepultura 50

H

Periandri apophtheg. 51
Periandri vxor 49
Pericles 68.111
Periictione 120
Perilaus 59
Peripapetici 187.306.323
περίπατος 187.212
Perſeus 118 178.319. 263.265.275.319
Perſæ 403
Perturbatio 300
Phædrus 134
Phædon 75.103
Phænareta 70
Phalanthus 318
Phanias 200.277
Phantaſma 280
Phantaſia ibidem
Phantho 351
φαῦλος 143
Pherecydes 59.335
Phidiades 121
Phileta 175
Phileſia 83
Philemon 253
Philip. Amynthæ 85.236
Philip. Opuntius 134.137
Philippus 160.236.190
Philiſcus 248
Philiſta 397
Philiſtion 567
Philocrates 328
Philo 135.266.397
Philo dialecticus 266
Philonida 178.265.276
Philopidas 84
Philolaus 122.123.367. 340.385
Philoſophia 9.10.143
Philoſoph. partes 15.427
Philoſophia triplex 276. 427
Philoxenus 173
Phocion 248
Phocus Samius 17
Phœnix 402
Phyſiologia 443
Phreantles 321
Phraſidemus 107
Phryne 160.242
Phrynicus 166
Phrynon 40
Phyſica 276.308.427
Phyſici 15
Pietas 299
Pindarus 171
Piſiſtratus. 28.63
Piſiſtrati aſtutia 36
Pittacus Mitylenæus 40
Plato 172.307.354. 368.386.399
Platonis diſcipuli 137
Platonis dialogi 143
Platonis dogmata 144

Platonis notæ 144
Pliſtanus 103
Pliſtarchus 394
Pluuia 315
Pœcile, porticus 262
Poëma 283
Poëſis ibidem
Poëtica 163
Polemo 164
Polis legatus 126
Politia 149
Polienus 425
Polyeuctus 78
Polycrates 64.78.335
Polydora 94
Polygnotus 262
Polymnaſtus 351
Polyxenus 92
Polyſtratus 425
Pompeiopolis 15
Pompylus 200
Poſsidonius 276
Poſsibile 288
Potidæa 72
Potentia 154
Potamon 16
Potona 103.121
Praylus 415
Prædicatum 284
Præſter 316.452
Priene 44.47
Prienenſis iuſtitia 45
Principia 145.308
Probabile 288
πρόβολοι 118
Prodicus 396
Protagoras 396
Pruina 315
Proxenus 82
Prudentia 98.226.294
Prytaneum 79
Ptol. Soter 107.215.270
Ptol. Philadelph. 208.413
Ptolemæus Lagi 101
Ptolemæus Melas 425
Ptolemæus Leucus 425
Ptol. Aethiops 96
Pudor 301
Pulchritudo 151
Punctus 309
Purpura 404
Pylades 170.174
Pyramides 19
Pyrrhus Delius 336
Pyrriche 221
Pyrrho 394
Pyrrhonia ſecta 16.398
Pyrrhonis diſcipuli 410
Pyrrhonis dogma 401
Pythagoras 14.335.385
Pythagorę dogmata 342
Pythagorę ſymbola 340

Pythagoræ μετεμψύχωσις 336
Pythagorę abſtinētia 341
Pythagoræ impoſtura 349
Pythagoræ quatuor 351
Pythagoras pugil 352
Pythocles 175.417
Pytoſtratus 86

Q

Qui inter ſe fuerint æmuli 81
Quid eximium habeat Philoſophus 90
Quid facile, quid difficile 25
Quis felix dicatur 23

R

Ratio 427
Rhetorice 277
Romani 404
Ros 453

S

Sagarus 81
Sacer morbus 373
Σαινίδωρος 419
Salarus 81
Salem lingere 241
Samij 50
Samus 416
Sandes Epicureus 424
Sanitas 347.457
Sapientes ſeptem 24.399
Sapientia 46.143
Sapiens 198.304.456
Σαράπους 43
Sardis 64
Sarpedon 415
Saturrius ibidem
Σκάνδιξ herba 102
Scaphæ in aëre 373
Sceptici 400.412
Scepticæ 16.398
Scientia 150.296.320
Scirpalus pirata 247
Scopas 73
Scythæ 414
Scytarum oratio 53
Scythici ſermones 103.110
Scythinus 376
Secta quid ſit 16
Sectæ variæ 16
Σεισάχθεια 26
Σεμναί deæ 57
Selinus 84
Selinuntij 361
Semele 102
Semen 317.344.440
Σεμνόθεοι 9
Senectus 179.347
Senſus 99.280.345.427
Septem Sapientes 25.399

Sermo

Sermo 222
Seuthus 83
Sextus 415
Signum 408
Sillorum libri 413
Simmias 107
Simmias Thebanus 111
Simon Athenien. 110
Simonides 48
Simus quæſtor 177
Siſachthia 27
Socrates 15.70.79.179.193.225.374.385.387
Socratis frugalitas 73
Socratis vxores 73
Socratis libertas 74
Socratici nobiles 82
Socratides 172
Sol 312.344.363.387.383
Solis magnitudo 372
Solœciſmus 283
Soli ciuitas 29
σολοικίζειν ibidem
Solon 26
Solonis opera 34
Solonis mors 34
Solonis apophtheg. 31
Solonis leges 31
Somnus 317.439
Sophiſtæ 13
Sophiſma 391
Sophilus comicus 109
Sophocles 141.156.201
Sophron mimograp. 125
Sophroniſcus 70.73
Soritæ 104.278.290
Soſitheus 328
Soſigenes 421
Soſibius 81
Species 283
Speuſippus 121.158
Sphæri libri 325
Sphærus Boſphorianus 276.325.375
Stellæ 13
Stilpo 109.115.248
Stoici 260.262
Strato phyſicus 208
Strobili 452
Stultos inſanire 305
Superficies 309
Sydera 312.383
συμβολία 156

T

Tamiæ 92
ταρίχιον 117
Tarentum 348
Telauges 353
Teleſphorus 216
Tempus 23.146.312
Teredo 402
Terpander 102

Terra 147.198.316.378
Terror 301
Tetralogiæ Platonis 148
Teſtamentũ Lyconis 112
Teſtaméta Arceſiali 176
Teſtamentũ Ariſtot. 191
Teſtamẽ. Theophr. 205
Teſtam. Sratonis 209
Teſtamentũ Epicuri 422
Thales Mileſius 17
Thaletis ſententiæ 22
Thales quando natus 23
Thaletis mors 24
Thargelion 80.120
Thaumaſias 176
Theætetus poëta 168
Theano 353
Thebæ 44
Thelidæ 17
Themiſta 417.425
Thenuſtoclea 337
Theodorns 88.96.101. 167.180.257
θεὸς vtriuſque ſexus 108
Theodota 175
Theocritus Chius 190
Theocritus 193
Theodas 415
Theombrotus 256
Theomedõ medicus 368
Theon Tithoreus 403
Theopompus 226
Theophraſti opera 202
Theophraſtus 137.193. 170.200.254
Theori 220
Theſpis 220
θεωρός 60
θηρίζων 270
Thraſo 266
Thraſibulus 19
Thraſimachus 50
Thucydides 58.85
Thurij 353.390
Thyeſtes tragœdia 247
Thyrion 20
Timæus 359.367
Timarchus 257
Timagoras 107
Timocrates 417.424
Timon 398.489.411
Timon miſanthrophos 409
Timor 301
Tolerantia 264
Tonitrus 316.450
τριακὰς 18
Tragici 254
Triſtitia 301
Tripodis inuentio 21
Trochalia 77
Tyle 391

θυλάκος

θύλακος 239
Typhon 316
Tyranni 152
Tyrtamus 201
Tyrtæus poëta 80
Tyrthæus 40

V

Ventus 66
Veritas 452
Ver 315.343
Verbum 282
Virtus 198.226.260.293.
395.306
Viſus 317
Vitium 293
Vlyſſes 94
Vnitas 343
Vniuerſum 312.380
Vocales Græcæ 282
Voluptas 97.297.301.
410.460
Vox 70.157.281
Vtidex 278

X

Xantippe 72.77
Xanthus muſicus 170
Xanthus 358.413
Xeniades 232.248.251
Xenocrates 137.160.187
Xenocratis ſcripta 162
Xenophanes poëta 377
Xenophanes 18.81.347
355.370.377.399
Xenophilus 340.351
Xenophon 72.82.133.
226.252
Xenophontis libri 85.133
Xenophon, muſa Attica
85
Xerxes 12.66.384

Z

Zeleucus 340
Zalmoxis 335
Zelotypia 301
Zeno 109.138
Zeno Citticus 261
Zeno Sidonius 425
Zeno hiſtoricus 275
Zeno Eleates 38.380.
399
Zeno nis diſcipuli 275
Zenone tẽperantior 272
Zeuxis 411.415
Zeutippus 415
ζητητική 398
Zodiacus 316
Zonæ quinque 316
Zopyrus 414
ζοφοροδορπίδας 43
Zoroaſtres 10.12

FINIS.

VITTORIO EMANUELE
IN ROMA

j : 15

Moecorum et scortatorum exitus . 254 lii.
[...]ouisses d spõs. que non het spm. 283.